

NYELVEMLÉKTÁR

RÉGI MAGYAR CODEXEK ÉS NYOMTATVÁNYOK.

KIADJA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

NYELVTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTIK

BUDENZ J., SZARVAS G., SZILÁDY Á.

BIZOTTSÁGI TAGOK.

III. KÖTET.

BUDAPEST 1874.

A M. T. AKADÉMIA KÖNYVÁRUSI HIVATALA.

NYELVEMLÉKTÁR.

III.

RÉGI
MAGYAR CODEXEK:

NAGYSZOMBATI CODEX.

SZENT DOMONKOS ÉLETE. – VIRGINIA CODEX.

KÖZZÉTESZIK :

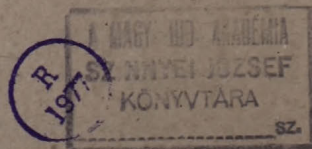
KOMÁROMY LAJOS és KIRÁLY PÁL.

BUDAPEST 1874.

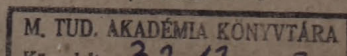
A M. T. AKADÉMIA KÖNYVÁRUSI HIVATALA.

276183

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.
(Hold-utca 4. sz.)

ELŐSZÓ.

~~~~~

A „Régi magyar codexek“ jelen III. kötete a Nagyszombati, Domonkos és Virginia codexeket foglalja magában.

E codexek eredeti kézírataira nézve a következőket láttuk szükségesnek megjegyezni.

1. **A Nagyszombati codex** eredetije 397 írott lapból álló, nagy nyolczad rétű, kemény kötésű könyv, kemény papirosra kerekbe átmenő új gót betűkkel írva. Kötése igen régi, fatáblába, réz kapesokkal. Leírásának ideje a XVI. század elejére, jelestül — mint az eredetinek a 158. és 305. lapjain olvasható — 1513-ra és 1512-re esik. A mint a különböző tartalom és a közben hagyott egy-egy üres levél gyaníttatja, eredetileg 3 külön füzetből állhatott; ezek közül az első az 1—158., a második a 159—304., s a harmadik a 305—397. lapig terjed, s csak későbbben köttettek együvé. Az egész kötet egy kéznek írása. Az eredeti kézirat jelenleg az esztergomi káptalan nagyszombati könyvtáráé, honnan nevét is vette *). E codex valóságos és erkölcsi elmélkedéseket és tanításokat tartalmaz.

---

*) Egy régibb tulajdonosának neve a következő sorok kíséretében van a könyv első táblájának belső papiroslapjára kerek betűkkel följegyezve: „Sum possessor huius libri Martinus Nominis, Cognomine kolenicz, natione Senquiciensis, et parochus moderno tempore Dioszegien“. Sub Anno Dni 1617. Incipiens a Festo Exaltationis Sancta' Crucis usque per tres integros Annos ad Festum iterum Exaltationis Sancta' Crucis servare teneor.

2. **A Domonkos codex** eredetije 216 írott lapból álló, közönséges nyolczadrétű újabb kötésű könyv, szintén új gót betűkkel kevésbé vastag papírra írva. Leírásának ideje az eredeti 265. lapján van följegyezve, hol az előbbieknél kissé apróbb betűkkel, de a többivel egyező kézírással ez van írva: „Ezer evt zaz es tyzenheet eztendevben vegeztetet ez kevnv, zerdan hvfuet napya vtan. Ezen eztendevben halanak meg az veen fororok, legendy kato azzon mynd az tevbby.“ A nevezett lap után egy megvonalzott, de be nem írt lap következik; úgy szintén a 270. lap után is 21 hasonló üres lap. A nyomtatásban ez üres lapokra nincs tekintet az eredeti kézirat lapjainak számlálásánál. Az egész kötet egy kéz által gondosan van írva, s szent Domonkos életét és csodatételeit tartalmazza. Az eredeti jelenleg a nemzeti Múzeum könyvtáráé. Előbbi tulajdonosa Szerdahelyi Gábor besztercebányai püspök volt, mint a könyv első táblájának belső lapjára ragasztott nyomtatott lapocska bizonyítja, melyen a püspöki czimer alatt ez olvasható: „Ao. 1800. Gabriell Zerdahelyi de Nitra Zerdahely, eppus Neoszoliensis.“

3. **A Virginia codex** eredetije 150 írott lapból álló, negyed rét alakú könyv, kemény papírra szintén új gót betűkkel írva. Kötése igen régi, bőrrel borított fatáblákkal s rézkapcsokkal. Leírásának ideje a szövegben nincs följegyezve; de nagyon hihető, hogy ez is a XVI. század elejéről való. Az írás kezdetől fogva bezárólag a 96. lapig egészen egyforma; a 97-től a 112. lapig a sorok sűrűbbek, a betűk — bár hihetőleg az előbbivel ugyanazon kéztől írva, — valamivel kisebbek és tömöttebben írvák, és az alúl jelzett o (o = ô) gyakori használatával az orthographia is változik. A 113. lap sokkal későbbi; nem is gót, hanem a jelenleg használt folyó betűkkel írva s a hosszú hangzók ékezte. Erre 15 megvonalzott, de üresen hagyott

---

Humilima et piam Comendationem Commendo Iis omnibus qui sunt Deo timorati. Me indignum famulum et seruum fidelem.“

A lap alján apróbb betűkkel: „Szegöttem megh az en szolgamual Istuan Deakkal ez esztendőben 1618. Sz. keresztnek föl emelesse előt ualo szerdán, Vgy mint egy olasz poszto mentet ado' egy morvaj posztobul dolmanyt egy morvaj karasia nadrag 2 ümög, 2 gattya üvet, 1 szepelöst a menyit el szagathat esztendő által.“

lap következik. A 114—120. lap írása némileg különbözik a könyv többi részeiben levőtől; s ha meg is engedhető, hogy ugyanazon kéz írta, de föltehető, hogy a többiekkel nem egy húzomban, hanem egy kis idővel később. A 121. lap végén megszakad az elbeszélés, s csak a közben eső 17 üres lap után kezdődik egy egészen külön fejezet, a „Zent apaczaknak eletekre rwuyden valo regula,“ melynek írása megegyezik a könyv elején levővel. E codex első nagyobb része szent Ferencz életének történetét adja elő, melyhez hozzá van toldva függelékül a most említett „apáczáknak való regula.“ Az első tábla belső papiroslapjára régi, de folyó írással ez van jegyezve: „Sorores Conuentus Posoniensis de Veteri buda“, s valamivel alább: „Eben az könivben van Sz. Ferencz Atiank Elete.“ — E codexet 1844-ben a tiszalöki plebánián találták, honnan a plebános Simon András beleegyezésével Dessewffy József gróf leánya Dessewffy Virginia grófné küldötte be az Akadémiának, mely azt a küldő nevére nevezte el. Azóta az Akadémia könyvtáraé.

Az e kötetben közölt textusok írásmódjára nézve a következőket kell megjegyeznünk:

1. Mellékjegyes betűket csak a Nagyszombati codex alkalmaz, még pedig:

a) az e kiadásban használt ġ, ŋ, l betűk (= gy, ny, ly) megvannak így az eredetiben is, csakhogy a mellékjegy inkább apostroph (') alakú; olykor más consonansbetű fölött is fordul elő az apostroph-jegy rákövetkező j értékével: p. o. 5. lap, 12. sor: n a p p'anak = nappjanak, 55: 27 vez'ók = vezjők*);

b) az ô (= ö, ő) helyett alul farkas o-t ír; ũ, ṽ, w̃ (= u és ü) helyett fölül apostroph jegyes u, v, w van;

c) az y rendesen fölibe rakott két ponttal van írva mind a három codexben, kivéve a Domonkos codex végén (a 314. laptól fogva).

2. Mind a három codexben előfordul rövidítő jeggyel irt m, n, melyek e kiadásban alul pontos m, n-vel vannak szedve. Egyéb rövidítések az eredeti szerint az illető szó fölibe

---

*) Ez idézetek, valamint az utóbbiak is a kiadás lapszámait szerint vannak téve.

tett ~ által vannak jelölve, p. o. xp̄s = Christus, fer̄ = ferencz, c̄ffor = confessor. A Domonkos codexben néhol apostroph-jegy jelöl kihagyott szótagot, p. o. 160: 33 frat' = frater; 167: 6 all'a = alleluja.

3. A dőlt betűt bizonytalan vagy homályos betűk valószínű olvasását vagy a szakaszok elején ki nem írott kezdő betűket jelölik: P. o. 11: 20 Vndoca tőttek vala; 43: 18. hozottatlanc; 171: 37. vehtev.

4) A ritkított nyomás, mit pl. 1: 15. Sapiencia, az eredetiben vörös betűkkel írott szavakat s rendesen czimekűl is szolgáló sorokat jelöli. Kivéve, hogy a Nagyszombati codexben vörös betűkkel írott hosszabb kezdő czikkeket, valamint a Domonkos codex elején levőt is, mint a melyek voltaképen a mai értelemben nem czimek, rendesen szedettük.

5. E régi kéziratokban kevés kivétellel csak egyféle szünetjel van használva, t. i. a sor magasságának közepe tájára tett pont (a Domonkos codexben gyakran e helyett egymás fölé tett két pont is), mely a mai orthographia szerint majd vonással, majd pontosvonással, majd kettősponttal egyértékű; ennél fogva mi is csak egyféle szünetjelt alkalmaztunk a nyomtatásban, t. i. a vonást, mint a melynek az eredetiben levő szünetjel a legtöbb esetben egyértékese; hogy pedig még a szakaszok végén is a legtöbb helyt ezt a jelt használtuk, az az önkényességek elkerülése szempontjából történt. Azonban a Domonkos és Virginia codexben a szakaszok végére pontot tettünk ott, a hol az eredetiben négy pont (· · · ·) vagy egyéb sajátos szünetjel állott.

6. Az üres rekeszjel [ ] olvashatatlan betűt vagy betűket (mint 10: 16., 35: 3.), vagy a sor folyamában üresen hagyott tért (mint 3: 21., 44: 15.) jelöl.

7. A rekeszjelbe tett szavak az eredetiben át vannak húzva. Pl. 119: 32. [Harmad]; 356: 26. [capnal]. Néhol ugyanez a jel a sor fölé írt szót jelöli. Pl. 252. lapon többször [barat].

8) A pontok (.....) az előadás félbenzakadására utalnak. Pl. 8: 3., hol az eredetiben hihetőleg egy levél hiányzik; a kivágás nyomai is látszanak.

9. Az eredetihez való hűséges ragaszkodás kedvéért a régi

írásmóddal ellenkező, s talán csak esetleges hangjelöléseket is megtartottuk, p. o. 5: 34. az én.

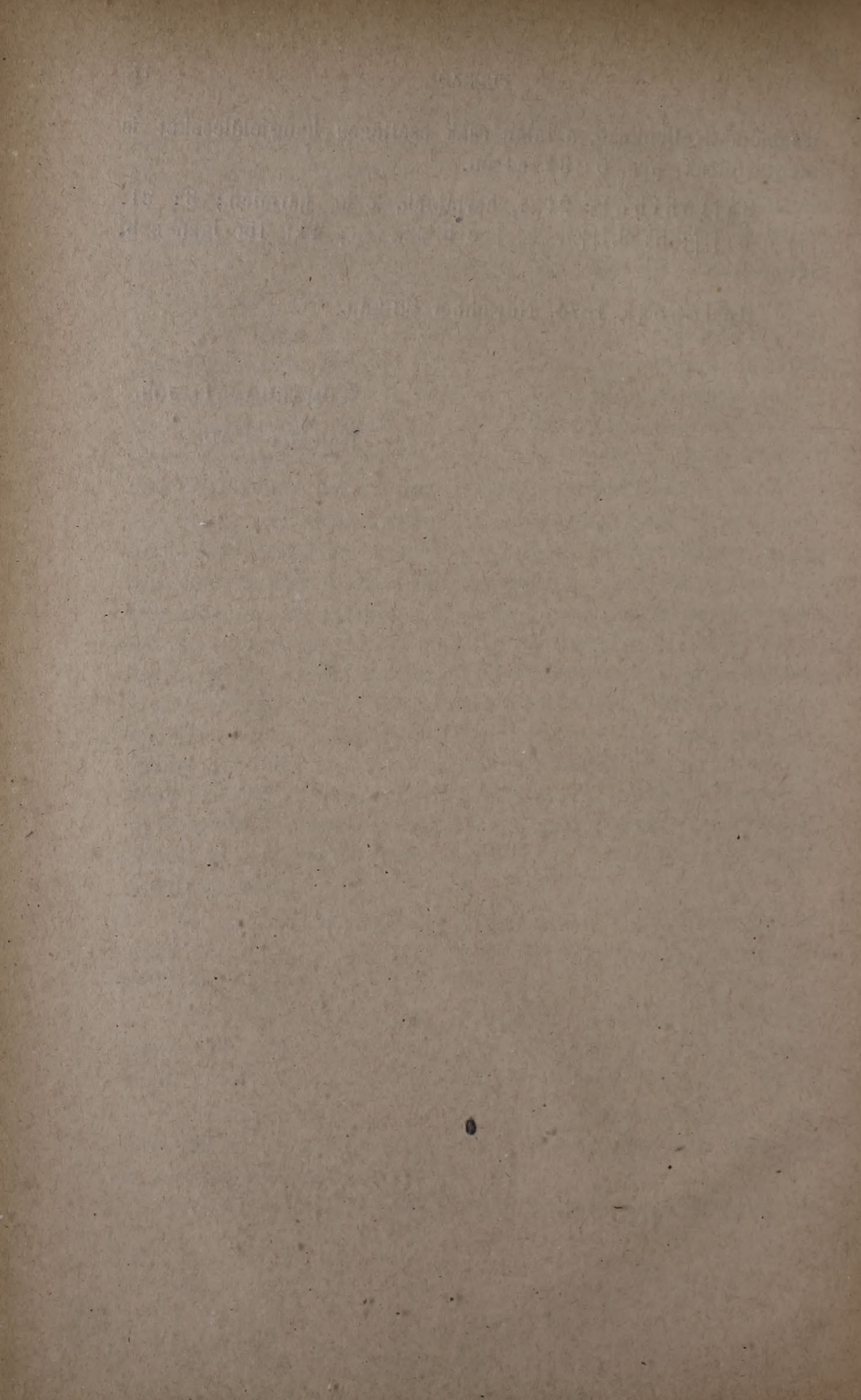
Sajtóhibák: 2: 4. harminčh, e h. harmičh; 3: 21. [†] e h. [ ]; 8: 3. [†.....] e h. ....; 44: 15. igen e h. ígen.

Budapest, 1874. November 28-kán.

KOMÁROMY LAJOS.

KIRÁLY PÁL.

NAGYSZOMBATI CODEX.

Kezdetik zent Anfelmus keńve telyes Bólcefeğról, kit zent lelek miat meg irt a puztaba Elezteb hoğ mikeppen lótleğyen crıstufnac kenvallafa, eleb iarulyonc az ifteni ismerettre es hoğ minemű zint vifelt legén crıstus a keferűseğős ken zenvedesnec ideyen a kennac keferűseğeből

5

EGebek kőzöt micoron mind ezőkről gondolkodneyec a bőlcefeğnec fya auag tanulo deakya, istenhöz fel vete batorfagos bizodalmat, es az v ieğenek, kyt maganac valasztot vala, kezde ez zerrel zolnia, monduan, O zerelmefseğős bőlcefeğ, ki čak tennen magad ismerted zerelmes zynek || természetit, Te nilvan 2 tudod azth hoğ semminemű embör ismeretlent nem zeret, de-maga hoğ miért te azt kevanod hoğ en čak tegöd zereffelec, es mindönnec fölőtte te leg en zeretöm, Azert kerlec azon hoğ agğad iobban ten magadat enneköm megesmernem, hoğ ammit enneköm Sapiencia Mindönnemű terömtőth alatoknac kyzarma-15 zafanac eredeti, es folafa a magas meń teteyeből felyul termezeti zerent istentől felül adatic az ifteni tekelletősseğből ala ez tekellenseğre vletven Mert mindön allatoknac tekellētös reze a magas meńből istentől adatic ide alaa, de maga nam az embör természet zerent inset || az alforol kezduen, es garadich zerent 3 felyeb hagvan az ifteni esmerettre igekőzie felyeb hagnia, Azert bizonnál ha az ifteni iozagnac esmetire kevanod iuttodat, illic hoğ az embörseğnec felvetelen, es az emberseğnec kenzenvedeseben mikeppen a kerafi vton garadich zerent tanol felyeb

magafbakra hagnod Discipulus felel a bölcséfnec fya mond-
 uan, O örök bölcséfnegh ki a magafagos zekből a kerali felfegős
 zekökből az örök atyanac ő zineből ide az garlofagnac völge-
 ben tennen magadat ala haytottad, es harminch három eztendeig
 4 ez velagnac zankiuetőth garlofagat vifelted, ki te || mondhatat-
 lan nag zeretetődet kiuel embőri nemzetőt zerettel Es atte
 kenzenvedesődnece halhatatlan keferűfegős voltat, es titkyat meg
 akartad mutatnya ez te halalodnac meg mondhatatlan zerel-
 mere, kerlec hog meltoltaffad tenmagadat enneköm meg mutat-
 10 nod azon zerelben, es keferűfegben, kit atte keferűfegős ken-
 zenvedesődnece ideyen a nag faydambol vifeltel Sapiencia felel
 az bölcséfneg, monduan, minth mentől incab heruadothnac, es
 zerűnec tettetöm az keferggő keűletős zynek mel heruadatof-
 fagot, en kenomnac keferűfegéből zenvettem az anneval ynka-
 15 az zerelmes zynec, es iol zerzót elmenec lezec zerelmefb, mert
 5 mikeppen az zerető meg azt kevanúa hog || természet zerent
 akkit ő zeret, az v̄tethes zereffe igen ez zerrel, hog az ő
 zeretőyetől az zeretetnec ieget kevanúa lathnia, Mert az elrey-
 tetőt zeretet fenkynec ninčen esmeretire, honnaton az zeretetőf-
 20 seghes zoktanak az zerelmben igeközöcnec az zerelmec ieget,
 ky mutatnia, kikből az ő zeretőit meg esmeric az v̄ket zerető-
 ket, ez fokaknac törtent, hog a n̄elw vezteg halgatvan, az
 elreytőth zerelmnec ő buzgofagos eg kőtfet kiuel valo iegek-
 nec latafi megmutattyac, Mert ammi az zyben el vağon.reytven,
 25 azt a külfő ieğők megmutattyac kiket zeretnec, Mert gakor-
 tertent az, hog ammenere az zeretetekbe az zerelmnec volta
 vağon, az annera kiket zeretnec az ő zeretőy nem itelic az ||
 6 zerelmnec volta menere az őket zeretőy őket zeretik, mert az
 zeretők az ő zeretőyket nilvan valo zepsefnec zeretetiuel fel
 magaztatiak, Discipulus felel a bölcséfnec fya, avag tanulo
 80 deakia, monduan, Jollehet ez velagnac ő zeretőyben im mikep-
 pen mondod, v̄gan leğen, es v̄gan vağon, Es en nilvan latom
 azt hugon, es bizonual esmeröm v̄gan lenni, De mikeppen am-
 megh fezułt emberben ezők leheffenec meglen en ezt nilvan
 nem tudom es nem latom, sem esmeröm hog leheffen, mert
 35 iollehet ez velagnac ő zeretőye kőzöt gakorlatofon lelettesec
 ol, hog az ő zeretőyenek, es ne leğen kedue zerent kellemetes,
 7 de maga fokac van||nac egebec, kik az zerelmet generkőttetic

es az zerelmhez hasonlatosok kiket az zeretõ latvan génerket-
 tetik neki az zeretõt ime de maga ez zeretõ e megfezült embõr
 a halálnak keferûsegeuel zyne megheruadot, es zeep zemel õ
 rayta nem lattatic Azert mikeppen lehessen ez hog zeretetõsne-
 c lattaffec, en nem ertõm kynec nem čoda az hog ki az zerelm-⁵
 nec ellene vagon, az az zerelmnec lattaffec ellene lennie, Miert
 hog mindõnõstõl fogva a nag kennac keferûsegeben õ zyne
 kiuel megheruadot, belõles a kennac keferûsegeuel megfoná-
 dot, es semminemû zint, es zepsegõt zõmnec génerkõdefet nem
 ággya sem mutatya, Sõt telyes minden faydalmnac, es náuala-¹⁰
 nac keferû||segeuel, azert mikeppen im the mondod, hog mindõn⁸
 zeretõknec iege az zerelmet megmutattyak es ki ielõntik, Sa-
 piencia felel az Bõlčeseg ezt, monduan, Az bizon zeretõk nem
 fokat gondolnac a tiuiffel, ki nekic keduek zerent valo nemes
 rofaat adh, es terõmth, čak az hog õk az rofayat zedheffec,¹⁵
 es vehessék azon zerrel mint kevanác õk magoknac lenni a
 rofaat, es a bizon bõlčec ezt nem gondolnak az zeep aranyas
 zekrennyel, kyk hitvan rothhadatos dohos allattal telyes, Sem
 kedeglen nem vtalyac a nyaualyas hitvan zakokat taskakat,
 kikben belõl dragalatos nemõs iozagoc vannac || el reytven,⁹
 Igen ezõn zerrel vagon ez velaghi [†] iegeferõl, ees iollehet õ
 zynõknec zepsegõs, es edõs voltat mutattyac, de maga annac
 vtannac mikeppen a mergõs kegyo õ merget ki õttik, Ez velag-
 nac õ zeretõy lattatnak kiuil nemes rofanac tyndeklõ, es zep
 zinnel génerkõttetic ez velag zerent zertõket, de maga belõl²⁵
 náualas rothhadatofagoc merõggel, es ondocfagokkal telyefõc,
 Bezedõkkel, es zauockal zeretnec, de maga áakorlatoson õ mi-
 velkõdetõcben, thetemenõkben hitetlensegõt mutatnac, es ezõn-
 keppen atte lelkdõnec auag zeretõdnec lattatic ellene lenni, az
 õrõk iegõs, auag zeretõ iollehet kiuil orezayanac zyne || zerent¹⁰
aleytaffec elhagotnac, es vlatatosnac, de maga belõl õrõc vela-
 goffagnac fenõfsegeuel vagon megekõsilven, az testnec garlo
 volta lattatic olnac lenni, de maga az ifteni fenõfleg, ki nem
 lattatic belõl fenlic õ benne az garlo test lattatic, de el vagon
 az reytetven kiuel megvagon dyčõülven, ha hyz e velaghi³⁵
 elmulandoknac, haat hyg az õrõcke megmaradandoknakes az
 ifteni nag iozagoknac es Ifeten atte zerethõd kit te kiuil valo
 zinere latod zep zyneckel lenni, mert ol zepsegõs hog adatnek

neköd lathnod az ő zep zyne čak eg zempillantafban zikfegős
 volna teneköd a nag velagoffaganak edőffegeből, es az ő
 11 orčayanac nag zepffegeből, őrómedben megfogátkoz||nod, es e
 velagbol kimulnod, Mert földön ninčen elendő embör ol hog ki
 5 v̇tet latvan touabba elheffen, Mert ő a nag fenőffegős velagof-
 fag kiben zōnetlen neezuen az angaloc vigadoznac, Mondom
 teneköd hog a halando testnec ő kiulvalo latafanak zyne
 nem az Sōth sem arra velendő a kire te velőd Auag kinec te
 alytod, de gondoliadmeg mel' nag mondhatatlan zepffeggel
 10 vaḡon meg ekōffilyen Mert nem a ki teneköd tetczic auag lat-
 tatic, de veḡed azt ezōdbe melyeket zenvedōth leḡen Es hon-
 naton auag miből lōth leḡen az ő ken zenvedefe, ha azt kerdōd
 honnaton lōth leḡen az ő ken zenvedefe Nylvan vaḡon te ne-
 12 kōd, hog az mondhatatlan buzgofagos zere||tetiből, ha kedeg
 15 azt kerdōd hog miért bizonfagod vaḡon belőle hog te erōtted,
 hog az ő zernū heruadatos zyneuel tegedet igōn zeppe tenne,
 Az ő keferűfegős faydalmaual tegōdet megvigasztalna, es egeſce
 tenne, az ő betegſegeuel korſagauual egḡeffegōffe tenne az ő
 halalauual teneköd őrók eletnec halaltalan voltat adnaya, Azert
 20 ezen zerrel atte lelki zōmeiddel latvan nezven atte ayetatoffa-
 godnac zeretōyet meḡlatod v̇tet telyes lenni buzgofagos zere-
 tettel, ky nem čak bezedeben zeret mikeppen fokac ez velagiac
 zerelmbe geñerkedők teznec, de mend thetemeniben magat bizon
 zeretōnec bizonitia, mert mind halalig v̇ mend halalaban zerete,
 13 Azert ezen zerrel || ūlva vaḡon, hog kiuel az emberi zemel, es
 az emberi zynnec v̇ abrazattyanac zōmele melyet az ő keñua-
 nac keferűffegeből zenvedōt inkab leḡen zerelmnec ieḡenek ve-
 lendő hog nem mint zernū zynek aletando, Azert nem čoda az
 hanem adatic annac azon zerrel, lathni akki nem zeret ezen zerrel,
 30 Mert a beteg fayō zōmnec gylōfegős a tizta velagoffag, hog ki az
 tizta egez zōmnec igōn geñerűfegős kedues, es zerelmes, Diſci-
 pulus zol ith a bōlēfegnec fya auag tanulo deakya ezt monduan
 Bizonuual es mindōn ketſegnekil iḡen vaḡon ez, mint im mondod Azert
 bodogoc az zōmők akkie ezōn zerrel latnac, mert ez nem adatoth
 14 mindōnnec de keuefeknec || es buzgofagos zeretōknec, Azert čalard
 a zeretet, es heufagos az zepſeg es ez meltan balgatagnac aleytatic
 akki az orczanac zepffegnec bizonfagabol zeret, Sōth bynonuual
 azth mondom hog čalard erdōmōth vezōn ez il, es az kevanatos

haznalatos erdemtől megfoztatic Sapiencia felel az ifteni bölcsé-
 seg, Az az Crifthus iefus, ezt monduan, Azert mindencoron atte
 elmednec meg gógylafanac emlekőzetire terye, es az en ken-
 vallaomnac gondolatinak megh emlekőzetire buzgólagos zerelm-
 vel emlekőzyel mindőncoron, mert az en kenvallaomnac kez-
 detinek eredetit az ayetatos fleydec riudedőn az en kenomrol
 valokat megmondoc tene||kód, es égebeknek te vtannad valocnak es, 15

Zol ith Crifthusnac kenzenvedeferől, es arrol hogé mipep-
 pen a bizoní zerető magat hafonlattaffa a crifthus ken zenvede-
 fehőz, Es kerdi a bölcsésegnek fia a bölcsésegőt azon hogé miert 10
 crifthus minket il' halallal megvaltoth erdőgnec hatalmabol Es
 felel a bölcséseg a iefus monduan ezt neki Mert a hufveth nap-
 p'ának előtte micoron immar a veg vačorat megtőttem volna en
tanitvanimmal, es immar az en ez velagbol elkýmenefőmnec
 ideye el közelitőttek volna hogé inneten ez velagbol fel mennec 15
 en meńíei atyamhoz, azert kymenec az en tizeneg tanitvanim-
 mal az olyuetim hegere, az az olayfanak || hegere, holot az en 16
 keferűfegős kenomnac előtte foc ideiglen ymadkozta volna,
 es előttem latvan a kilőmb kilőmb kencknac keferűfeget, kit
 immar ellenkődven engőmet feńőgetnekvala es en ellenőm 20
 ellenkődnec vala, Tahat ki őthlethek az en veres vereytekőm
 mikeppen a verrel elégűlt elfolyo viz affölden, čak aleeg lehetne
 hihetendő eg alat valakynec földén elő embőrnec minemű ke-
 ferűfegők, es mel' hertelen valo retteneteffegőt a halálnac
 kemenfegős keferűfegeből a halaltol rettegven az időben az 25
 halál előt az en gengefegős természetőm zenvede, Im ennec
 vtanna eliőuenec az fetetsegnec || v fiay a hitetlen fidooc 17
 ellenfegőft kik nağ. kemenűfeggel engőmeth megfogvan, es nağ
 keğőtlenfeggel megkőtőzuen bevynece a varosban es az eyet az
 atokbeli nepec, es az zentfeg aruloc kilőmb kilőmb kenocat en 30
 raytam teven ewel mulatac el, Es meg az en kenomban meg-
 nem elégőduen, megmővetenec, es zamtalan zidalmaknac bozzu-
 sagos čuffagos bezeddel megmőuetenec keferitenec, es kenzanac.
 Es azén gengefegős zep zerelmes orczamat vndoc hağapala-
 foccal arčel hağapalaac es pōgdőseek, Az en čillago zep keth 35
 zőmeymet bekőthec, Es az en ńacamath nağ buzgólagoson čap-
 dofvan veric vala, es engőmeth bozzotvan megmőuetnek-
 vala, Ennec vtanna immar holval || leuen az pylatosnac pitvara-18

ban, hamis tanofagokat tezekvala ream, es fogok senven halakra
 bynófnec valnac vala engemet, Es az en zizefegős zeep aham
 maria ki engemet zilt vala az aham keferüfegős ziuenec zaka-
 dasaval firvala en raytam, Es mondhatatlan keferüfegős kőn-
 5 veth hullatvala en raytam, micoron ennağ keferüfegős zidal-
 mas kenocban latvala engemet, Ime enec vtanna a feyedelm-
 nec, Az az Pylatosnac vitetheem eleiben, Be vadoltatham en, es
 halakra iteltethem, es az en ellensegim nağ haragos zómmel
 nez vala engómeth, Es mikeppen az erős oriafoc merőgben
 10 megfualkoduan alnakvala en ellenóm En kedeglen zelidfeggel
 mikeppen az alazatos baran, ki vitetic az aldozattra, Auag a
 19 mefar zekre feyem le haytvan, bekefegős ziuel || nağ alazatofon
 allok vala, Ennec vtanna herodes feyer ruhaban őltőztete engő-
 met, es mint bolondoth megmőuete, Es az en gengefegős zep
 15 testőmet kemeñ ostorozafoccal zaggathac, es az en geñerüfegős
 genge feyemet kemeñfegős tiuifekkel által vereec. Es az en
 gengefegős zep orczamat arcel vereek, es az en zep orczamon
 az vndog hagyapalafoc verrel eleg ala folnacvala, es ezön
 zerrel enec utanna nağh kegőtlen halakra itelven a kereztfat
 20 ennön vallaymra vethec, es a kennac helere ki vynek, nağ
 kegőtlenil kealtvan es monduan, vedfel vedfel fezič meg a
 gonoz teuőth, Discipulus zol a bőlčefegnec fya auag tanulo
 deakya monduan O felfegős istennec mondhatatlan nağ kegel-
 20 mellege, ha il' nağ keferüfegős atte kenvallafodnac a kez||deti,
 25 Jay mi lezen enne keferüfegős kenoknac a vegezeti, Bizonfag-
 gal en azt mondom, hog ha en latnek barmot az oktan alla-
 toth il' keferüfegős kent zenvedni, meeg azon ees meghafadna
 az en ziuem rayta keferülven, haat mint annal inkab te ray-
 tad, ki te vağ minden terőmtőth allatoknac terőmtőye Es min-
 30 den zep embőrkñec zepsege Tegődet latvan en mondhatatlan
 zamtalan ken zenvedőthnec honne basadgonmeg az en ziuem
 Bizonában azert meltan ebből az en ziuem meghafad, es az ő
 keferüfegős buzgofaganal te raytad nagyon fyr az en lelkóm
 megkeferődven, demaga im eg e kyt en te tőled akaroc meg-
 21 kerdenóm es tudnom, kyről en zőnetlen || čodalkodom, Sőt
 ingön megnem zőnem čodalkodasztol, Ime im ennekóm kerdőz-
 kődőnec, avag kerdőnec mutadod istenfegődet emberfegődet,
 Ime ennekóm kerdőzōnec mutacz edeffegőt, es hoz az en el-

az haborufagokat, kiket en zenvettem thees az te tehedfegöd-
 del lelőczerent zenveged Akcoron micoron te atte ziuedet meg
 25 zomoritod atte okoffagodnac, erzekem (†...) || elhagandaz Mikeppen
 ammeg halando embőr ő halalanac ideyen lelke ki zakatta coron
 5 mindenőket el haag Azert leg erős lelkődben, es alhatatos
 elmedben, es atte tulaydon lelkődeth zerezzed a kesertethőz,
 mert a kik te read vannac iduendőc, meg izentem, es megmon-
 dottam tenekőd Discipulus zol a bölőcfegőd fia monduan, O
 felfegős istennec melfegős megtudhatatlan iteletj O erők meg-
 10 zerzőth sentencianac felelmes volta, Oh ha ilnec mondanom
 mire hog egeb zerrel ennel kilőmben az emberi nemzetőt nem
 akarad iduőzitenőd, O enneles inkab illenek zolanom mith akart-
 tal tennőd ezen zerrel? Mire hognem keđerűtel tennen maga-
 don Nemde nem lelhettel volnae atte őrők bölőcfegődből egeb
 26 zert az emberi nemzetnek || megvalttafara auag valtsagara, es
 te zerelmedet nekőnc megmutattad volna, Vghog ezőnkeppen
 tennen magadat enne keserű kenocotol megzabadittottad volna
 Minkethes enne keserűfegtől megmentőtől volna Azert bizońa-
 ban ebből a reghi profeta meltan zol, ol mel titok zerent valo
 20 mondaffal ez tanačoth merezkődic mondanıa, Mire vag el id-
 uendő mikeppen az erős ferfy, ky magadat megnem zabadithha-
 tod Sapiencia, Zol az isteni bölőcfegőd monduan, Az isteni iozag
 mindennemű allatoth, kit emberi elme illetőt, auag fogot az v
 iozagos voltaual felül mulat, Azert mikeppen az emberi elme
 25 v̄tet megnem foghatta, azon zerrel az v̄ titk'anac, es iteletynec
 27 melleget megnem foghattya, ky miat minden telrőmtőth allat
 az ő természetiknec foliasaat vifelic, auag vifik vizik az v̄ vege-
 zetikre, Azert ez il ocoffagos bölőcfegős kerdefektől atte lelkőd
 meg zőnőnek, kyk tulaydon čak az isteni io akaratbol függenek,
 30 Vghog a főlőtte nağ melfegős tudakozo az felfegős istennec
 dyčőfegetől megne foztassac, auag megne nomoritassac, De
 maga tuggad hog a felfegős mindenható isten az v̄ megmond-
 hatatlan nağ iozagaua ez emberi nemzetőt egebkeppen nağ
 foc zerrel maganac valhattya vala, Auag veheti vala demaga
 35 azoknac nemelic ellene allandoc valanac, vghog, semmikeppen
 ennel alkomaľb hasonlatos meltořaggal valō zereből nem lőn
 hoc ennel iob az embőri természetnec, auag emberi nemzetnek
 28 meg valttafara, Mert a természetőknek || zerzőye, auag terőmtőye

nem ígékőzic arra az ő mivelkődetiben hog az ő io volta felül
mulyon mindeneket, De minden terőmtőth allatoknac, kiknee
mind v terőmtese zerent magat egenlő keppen agga, Demaga
miert hog az emberi allat Sőt meg čak itten ezen földi allatok-
nac termezete zerent valo iozagit, es igőn keuefeket ertheffen,⁵
es foghaffon meg, az emberi elmenek tudatlan, es tekelletlen
voltaert, Demaga Okoffagokat elő hozvan nag tanufaggal, es
annac vtanna čak azokat es minden napi nag farradafockal
mynkaual lelheffe kerefheffe, es foghaffa meg ez emberi allat
Sőth miglen || természet zerent az lathhatandochol lathatatlanokra,²⁹
es a testiecből lelkyekre iarulyon, es ígékőzzek, kerdlec tege-
det azon hog mikeppen lehetnekvala egeb iob es zeb zerrel
az isteni titkoc Megtudhatni, es megesmerhetni, Auag ifmerteth-
hetni, Es mindöntől incab a hitnec tyztafagos elei, es kez-
detj, ki minden emberi elmenec okoffaganac ertelmet iozagat¹⁵
felil mulya, Azert tuğgad batoron, hog semmikeppen nem lehet-
vala egeb keppen, hanem čak vg, hog az isteni bölcsefeg testőt
vezőnvalafel vghog, ammeg hamiffolhatatlan bizonfag meg
ielöntetnec, Ighog az e velaghi terőmtőth allatoctol az őrk
istennec lathhatatlan volta ezőn megesfmertetnek, Es az ő őrk²⁰
io voltanac istenfege megmutatnec, || Vghog, az ember, ki az³⁰
zertelen valo génerkődefnec miatta az őrk őrömet el vezőtötte
vala, Kerdlek azon tegedet hog mikeppen lehet vala zerebben,
Auag iob zerrel hanem čak hog az idő zerent valo haborufagos
farratfaggal az el vezőth őrköt meg neriuala, es megleli²⁵
vala, Demaga touabba tudgad azt batron, hog az vth akki az
őrc elette vizőn bee, az igőn kemeu es zorofh, Es mind az ő
esueu igőn zorofh, Es az ziletetnec eletnec nem valanac ilyen
bizonofok mint ma, Azert kerdlec azon hog mikeppen lehet-
vala az vth kynűeb lenni, hanem hog čak ekkeppen, vghog³⁰
esmeglen elől v menne, es a kemenfegős ia||ratlan vton, Auag³¹
vtath az ő keferűfegős farratfagaua, es zenvedeseuel megtör-
neye, es megkynűebiteneye, es ezőn zerrel az terőmtőt allatnac
lenne kynűeb, micoron a terőmtő a kemeu vtath enne gakorla-
tos rayta iarafaua, megnomodnaia, Veged ezt eződben, Meglen³⁵
čak tennen magadrol, hog ha terueu zerent valo iteletbe halalra
kőteles volnal es ha ki kőuvenec hullatafira valo čapafokat te
erted felvenne es tegődet minden serelm nekil el ereztene, es

elhadna, Megkerdenelec azon tegedet, hog' mikeppen mutathhatna
 neköd na'gob zerelmeth, Auag' hog' zerezhetne tennen magadat
 32 ō neki na'gob adoffagra, Es mikeppen indith||hatna tegōdet
 nagobban, es meg v̄tet zeretned, de kerd meg mindōn kezenfe-
 5 gōs terōmtōth allatokat es megtanitnac tegōdet mindōn kezen-
 segōs teremtōt allatnak zeri, es megfelelnec tenekōd, hog' sem-
 mikeppen e'gebkuppen zeeb, es hafonlatofsfaggal es zerrel nem
 lehetvala az igassag megtartando, e'getōmben, es az irgalmas-
 sag kymutatando, es az ifteni iozag kiōtlendō Sōth byzonial
 10 föld, me' megtekellendō, hanem csak hog' il' na'g kōzben iaronak
 enne keferūfeggel, es ez il' na'g bekefeg tevōnek v̄ zent halalal-
 ual Azert a valasztottaknac farratsfagoc mvnkayoc tegōdet ingēn
 33 meg||fe rettenčenek, Se kedeglen a vezedelmes haborufagok
 megne tantoritčanak, auag' seerchenec Mert az en ielen voltom-
 15 nac meg mondhatatlan na'g edōflege, es zerelme ol' čodalatos
 edōs, hog' auag' csak ingēn nem hadna erzenōd auag' na'g ky[]-
 nēn minden haborufagot el vifelned zenvednōd, ki mindōn edōs
 kenetnec meftōre. Mert ki volna az ki ūlva kiualt lelki vigaz-
 talafokiuc, auag' me'nei vigasztalafnac, auag' malasztoknac lato-
 20 gatafual inkab ōrūlne vigadna, honnem mint ky fok ideiglen
 kemen haborufagokat, es keferūfegōket en erōttem zenvedōt,
 bizon' keueffebbee gondolya a dyo belinec edōs volthat az ky
 34 g'akorta megko||ftolta Sōth meeg az vitez, ki az viadalban
 efmeri lattya erōs fegedelmet mellette lenni Immar na'gob reezre
 25 hyzen gyezedelmet veetlenni az vyadamban, Azert ne rettegēn
 atte ziued, de az en kenomat mindencoron ezōdben tarčad, es
 v̄tet atte ziuedben mikeppen a kōnben be iryad es tennem
 magadat ammint tehetōd hozzaya hafonlataffad, auag' hozzaya
 hafonlyad, Azert maftan immar az en keferū kōnhullatafomnak,
 30 auag' vallaafomnac idveffegōs voltaat ayetatosban kevanom el-
 vifelnōm, es az en ke'vallaafomnac zeret tenekōd megmondom
 maftan, Jarulone touab immar, Ime ennee vtanna kiininec enge-
 35 met a varofbol || es a kereztfara felfezittenec keth tolvayoc
 kōzze, csak annac okaert hog' az en halalom lattatnek zerūebnec,
 35 es zydalmasfnac lenni Micoron kedeglen ezōn zerrel fūggene-
 a keme' vas zegek kōzōth az keferū kenokban, es mindōn felől
 a halalnac keferūfegeuel volnek meg foglaltatvan Ime az en
 fenōs zep čillagos zōmeim a kenoknac keferūfegeuel meghoma-

lyofodanak, Es az en ifteni fileim az zidalmas čufoknac mōuete-
 fōkkel betelencee es a gonoz fidoc ayo illatert kit adam az
 alman illatozotvala, gonoz illatot adanac ennekōm, Arcel, es
 űakon veruen engōmet, es az en ģengeedōflegōs zamat epeuel,
 es ecettel megkeferitven, auag meg elegitven itathac, es meg⁵
 verenec engōmet, es megfebhetenec fogata||nac, es kemenfegōs³⁶
 oſtorozafockal zaggatac az en teſtōmet, Vg hog, a ģakorlatos
 čapafocbol egģic a mafikra efven, es a veer ōzue faģvan min-
 dōn teſtōm veerben vala bee faģvan, es mindōn felōl az en
 ģenge teſtōmōn a veer ala čorogvala, Es naģ čoda keppen rayta¹⁰
 megfaģvan mindōnōknec čodayara, O ha lattal volna engemet a
 ģarloſagos horaban az en keferū kenomban a kereztfan fūgven,
 atte lelķōd te keſerues banatodban tennen benned megfogatko-
 zot volna, es e velagbol el kimultalvolna Mert ime a ģarloſa-
 gos horaban es a ſiralmas idōben az zelōs földnec ō zellōſſeget¹⁵
 ennekōm megfogatkozot vala, Vghog, a kemeſ keſerues kenok-
 ban en megfarradot feyemeth nem vala houa haytanom, de az
 en || űakam le zegven ala fūgvala es az en nakamat a ģakorla-³⁷
 tos čapafockal megfarrasztottakvala, Es az en ģengefegōs zep
 orchamat a hagyapafockal, es pōgdōſefōkkel vndocatōttekvala²⁰
 Ime ez velagnac ō zep zineert az en ģengefegōs orchamnak
 zep zynet ſeteth homallyoſſag beborultavala Es minden en
 zepfegōm en bennem az annera meg alut vala, Vghog, ſemmi-
 nemū zepſeg en bennem nem vala, Auag nem lattatievala Sōth
 mikeppen valaminemū pokloſnac orčayanac zyne az en ģenge-²⁵
 ſeges orčamnac zyne vgyan aleytatikvala, es lattatikvala
 Diſcipulus a tanitvan zol a bōlčefegnec fya Auag tanulo deakya
 monduan O ki volna az, hog ki adna im||mar ennekōm az en³⁸
 kevanatom zerent atte ſiralmas, es ſzerelmes orchadnak a keſe-
 rūſegben megh faradottat azon zynben zemelyeben Mel' volt³⁰
 atte kenodnac ideyen az ģarloſagos horaban atte ģengefegōs
 orczadon, mikoron te a naģ keſerūſegōs kenth vallottad hog
 nezhetnem lathhatnam, es az en kevanſagos akaratom zerent es
 ziuemnec buzfogagabol keſerūſeggel keſerues keſiveket rayta
 hullathhatnek O tyztafagnac tyķōre es minden iozagoknac, es³⁵
 malaztoknac zepſegenec zepſege, kibe mind ammeſnei anģaloc
 ōruendōznec, es zenetlen megfarradhatatlan zōmekkel neezven
 vigadoznac bodogſagokkal megtelye||ſōdven O ki volna az hog³⁹

ki adna az en zemõmnec mondhatatlan ayetatoſſaganac te ray-
 tadvalo keſerûſegenec nõlvanvalo buzgoſagat Vghog, az õ
 megmondhatatlan es megmerteſketetlen nagvotabol mindenec
 nõlvan valo zerelmeuel te raytadvalo buzgoſagos keſerûſegre,
 5 Auag keſerûlettire engemet indittananac O ha tehetuem minde-
 neknece zõmeyuel en te raytad bõſeges kõnveket hullatnec, es
 mindeneknec õ nõlveuel ohaytaſokat es ſiralmakat, es zokoga-
 focat tennec te raytad, Vghog Attol inkab tekelletõſben atte
 halalodrol kenodrol en tõlem adhatnec tenekõd hala hala ada-
 10 focat Sapiencia zol az iſteni bõlceſeg a criſtus ieſus mondván,
 40 Senki iobban halat nem || adhat nekõm az en kenvallaſomrol,
 hanem az akki nem csak bezedeben de mind bezedeben, es mind
 thetemeñeben vtet kõueti, az az engõmet kõuet, az az, akki
 az en kereztſamnac õ keſerûſeget zenetlen v teſteben viſeli, es
 15 õnnõn magat alazatoſſaggal hozzaya haſonlattya, vghog mind
 ez velagyacat mindenek laba ala nõmoduan es az ellenſegec
 nem felven akki zenetlen valo buzgoſagos kevanatoſſaggal min-
 dencoron ammenñei diõõſegre a lelki iozagokra igekõzie Mon-
 dom azt tenekõd hog mind anne bõſegõs kõnhullataſoc mene
 20 a vizeknek ſokaſſaghi ſem volnanac en elõttem kellemetõſek,
 41 Auag foganatoſoc hog mint akki zõnetlen a kereztſſanac õ keſe-
 rûſeget v teſteben viſeli, Iollehet hog az keges kõnhullataſoc
 ees, kik az ayetatos keſerûſegõkbõl zarmaznac, iſten elõt zerel-
 meſek, es kellemetõſek legēnec, Diſcipulus zol a bõlceſegnec
 25 fya, Auag tanulo deakya monduan, O zerelmes bõlceſeg Annac
 okaert mikeppen een ennõmmagamac te hozzad atte kenvalla-
 ſodban kel haſonlatnom, kevanom en te tõled megtudnom
 Sapiencia zol az iſteni bõlceſeg a Criſtus ieſus monduan for-
 dahad el atte zemeidet ne halyanac hewſagokat, es az edõſſe-
 30 gekert veg keſerûſegert, es atte teſtõdnec tõlõtte es zertelen
 valo geñerûſeget tõled elzaggaffad, es az ziuednec bekeſeges
 42 nõgudalmat csak en || bennem kereſſed, Minden haboruſagot
 ervendetõſt veeg, es gonoz tõrtenetõket bekeſeggel zenveg, es
 tennen magadat vtalatoſnac kevañnad lenned mindenectõl, Tano-
 35 lyadmeg atte akaratoſat mindõnõcben zegnõd, es atte teſti
 kevanſagidnac zenetlen mindenekben ellene allanod atte iduõzi-
 tõdnec zeretetiert, ki te erõtted megholt, Azert zeretõ fiam ezõc
 azok, Ime ezõk a kikben tenekõd es egebecben, auag egebeknec

es mindenec ű zeretőynek az őrók bölčefeg az erdómókne-
 cleyt, es kezdetit atta, kik im ez nilvan valo kőőben, az az, az en
 megfezűlt testőmben, mikeppen nilvan latod megvannac ie||gőz- 43
 tetven Discipulus Zol a bölčefegnec fya, auág tanulo deakya
 monduan, Ol igen bewfeges, es megmertekhetetlen atte meg-
 valtčagodnac ű hywfeges volta, hog mindőn halandoknac ű
 elmeyet felűl mulya, Vgőhőg, ha az egebeket ű fok keppen valo
 minden iozagos voltayt elhaėvan, čak az ő keőőnac keferű-
 segithes az ő megvelhetetlen naė zerelmeből kit zenvedőt legēn
 az ő meg mertekhetetlen keėes io volta az ayetatos zerelmeket 10
 mindenestől fogva hozzaya ragadėa, auág vonzaya Demaga
 maftan oh őrók bölčefeg, az en lelkőm es meg te tőled naė
 buzgofaggal zomehozaya, es || kevanőa hallania azt akki a őr- 44
 lofagos bynefőkne c ol edesen illatozic, es ol edes illatfa erze-
 tic, Kerlec azon hog monėadmeg hog mith akara maganac 15
 enne naė zerelm, Auág hog mit gondoltal hog il naė keferűse-
 gőt vallani akartal Mire hog tennőn magadon nem keőerűtel,
 es tennőm magadnac keėelmes nem lőtten Bizoőaban mindőn
 ketfegnekil ezt kynűeben tennőd kellőtvolna čak tennekőd
 kellemetős lőtvolna, Sapiencia Zol a bölčefeg a Cristus iesus, 20
 es ezt monduan Azt tuėėad batron hog a zeremnec naė volna
 az nem haėia nekőm tennőm, es az zeremnec tūze langa az
 annera meg gyoyta, es megkőte engőmet || Hog čak eė ponctban 45
 nekőm nem akara engedni, es semmiben alab nem haėa zallani,
 es engőmet ol igen meg őrulazta hog soha fenki ol buzgofagos 25
 zomyozaffal az zeep kifolyo kutfőnec ű tizta hydek vizet nem
 kevanta olyan őrőn, Auág kedeglen ammeg halando embőr ő
 eletheet nem kevanta olyan kevanatoft mikeppen en az en
 mondhatatlan naė zeretetőmből kevanomvala a bynőfők et idue-
 zitenőm, es ennőm magamat ő nekic zeretetre adnom, Azert 30
 mondom tenekőd, hog kynűeb volna az elmult napokat kyk
 kezdettől fogvan el multanac es meg elő hoznya megzamlalnia,
 es a veragoknac vyonnan es meg megveragoznyok a kik ||
 velag kezdetitől fogva mind ez ideiglen elfoőőattanac, es el 46
 aztanac volna, es meg annac főlőtte e velag kezdetitől fogvan 35
 mene elők lőttenec, mind azoknac az čeppeneset, es zamtalan
 hullasaat kynűeb volna megzamlalnia, honnem mint az en zere-
 tetőmnec naė voltaat meggondolhatnia, Auág megmertekőlhetni

vneki mertekölhetetlen, es megfoghatatlan nağ volthaat kyból
 az en zepsegős yfyv ġenge testōmet enne zamtalan kenockal
 kenzatam, mikeppen a nağ zeretnec nağ foc kiualt ieğeből
 vala meg zyeğzetven, Vġhoğ, leltethetic vala az en megfezűlt
 47 testōmben čak eğ tō heğne || heeles, hoğ holot keferűleges
 ferelmes faydalmaual telyes nem volna, es holot nılvan valo
 kiualt zeretettel nem fenlenec, Es ime immaran maſtan az nemi-
 keppen te nekōd zerzes zerent engetted latnod, No immar yme
 maſtan laſſad az en hozzu keet zepſeges karaymat, es kezey-
 10 met kifezittetven, es nağ keğōtlenűl a kemeű vas zegekkel
 altal liggatvan, es altal veruen, Es ime laſſad az en labaymat
 mel' keğōtlenűl kerezűl vonvan, es a kemeű vas zeggel altal
 zegezven No ime nezyed az en ġenerűſegős ġenge testōmet,
 mindenōt verben be fogvan, es a verben be keuerōdven, De no
 15 ime laſſad hoğ mint az en ġengeſegős yffyvdaſt testōm az ō
 48 veragatol el eſōt, es megfoű||űadot, Mert a kemeű kerezűfa vala
 az en ġengeſegős testōmnec nűgodalm hele, auağ aġa Es az
 en testōm az vas zegek kōzze zegeztetven fűgvala, es ym az
 ō nehez voltaual ala vonza uala, es ebből az en ſebeym nağobba
 20 zakadoznaeſvala, es az en kenaim megvyulnakvala, es meg
 nağobbulnakvala, es minden thetemeym tagaim megzakadozuau
 az en kenom ōregbűlvala, Mit monġac tōbbet Sōt mind tal-
 pamtol foguan thetemiglen meghſebhettekvala engemet, es
 minden en tagaym tetemtől fogvan talpamiglan keferű kennal
 25 vala telyes, es keferűſegős kenockal tōltem vala meg, Es yme
 ennec vtanna kivynec engōmet az en halalomnac helere, es
 49 ime || ez keğōtlen nepek nem kevanac az en eletōmet, Sōt
 ſem zanae az en halalomat, de meg rezegittenec engōmet a nağ
 keferűſeggel es a keferűſegős kenockal, es ime a fezittōket elō
 30 kerefuen, a dičōſegnec keralyat megfezithet nağ keğōtlenſeggel
 Es mind ezōket az ſerelmnec ō faydalmit ieğert az zynek nağ
 ayetatos kevanſagabol zenvettem, Vġhoğ, immar az en ſebeym-
 nec faydalmaual a bynōſōknec ſebeit megvigasztanam, Es az
 ġarloſagos bynōſōkert eleget tenneec, es mindeneket meűorzagban
 35 bemenōket en meűűei atyamnak ayandokoznek

Solith immar arrol hoğ ammel'lelōc az v ieğōſet bynenec miatta
 50 elvezűtōtte volna, Tahat a kerezűfa||alat buzġoſagos penitenciaual vűtet
 meglelheti magat az criſtus ieſus keűűahoz haſonlattatvan, Es a

bynes ember a kereztfá ala ezôn zerrel síraffa magat ezôket
 monduan, No en zemeim fíryatoc immaran, es hullaffatoc kefe-
 rûfegôs kônveket, es megne zônnetôk a keferûfegôs síraftol, ees
 a kônûhullataftol, es ohaytaftol, Noo ez velagnac immar mindôn
 v vigafaghi, es hangoffaghi, mindônôc tôleim eltauozyanac es
 azoc mindeneec kik ennekôm génerûfegôknec lattatnakvala,
 ezôk mind en tôleim mezze eltauozyanac, es engemet megkefe-
 rûltet a puzta kyetlenben hággának čak ennônmagamat kefer-
 genôm, es sírnôm, Es az en zeretô tarfomath a keferûfegôt
 hággac nekôm megke||refnôm, Vghog, sírathbaffam meg az 51
 zertelen valo gonoffagokat, hog kik ennekôm az en byneymnec
 homalabol iôttenec en ream, es kik engômet neha gyakorlatof-
 faggal eruendôztetnekvala, es yfyvfnagac zepfegeuel génerkôt-
 tetnekvala, es veragoztatnakvala engômet Es yme mastan ez
 gárlófagos náualyaban behoztanac engômet, O en lelkôm fies 15
 es ter' be tennôn magadhoz, es minden ez velagi elmulandocat
 felûl hág, es felûl nómoggad, es labad ala vessed Es fus be az
 kyetlen puztában, es kereffedmeg az melfegôs keferûfegôt, hág-
 fel a nág magas hegre, Az zyued, es elmed beli keferûfegre, es
 keryedmegh hafadoth, es keferôdet yuel, es síralmas zoval, 20
 Nág fok ohaytafokkal, es fohazkodafokkal, es nág keferûfegôs
 kealtafockal vghog Mind ammel vólgeket, es mind a magas.
 hegeknek tettheyth || Es mind a magas egneec magaffagat felûl 52
 mulya az síras kayaltas, Ol igôn nágon, es ol igôn nág ziw
 zacadafnac keferûfegueuel vghog, ammenéknek magaffagaban 25
 a kegôs mindenható ístennec ô írgalmaffagos fûleyben be yutnac
 hangoftaffanac, Auág hangoffaffanac, kik kegefseggel telyefôk,
 Ilen es ehôzvalo kealtafockal iarul, es ezt mongad Oh draga
 nômôs kôuek Oh nág magaffagos hegek, Oh nág fok zep
 veragockal meg ekôfûlt zeles mezôk, Oh fenôs çillagockal meg 30
 dizefûlt nemes magaffagos lakodalmak, ki volna tú kûzzûletôk
 hog ki adnaya azt ennekôm hog hertelenfeggel valo túz az ô
 nág hewsegeuel az en ziuemnec gôkeret meg egetneye az ô
 buzgofagos hewsegeuel, Es az en zômeym nág bewsefegôs keferû
 kônveket hullat||nanak, Es ki volna az, hog ki engômet kefe- 53
 rûfegre nem inditana, es az en keferûfegômben engômet meg-
 kennebitene, Sôt bizonnál zyuemnec adna ol nág keferûfegôt,
 hog hozzaya valo hafonlatos keferûfegôt ne lelhetnenek, auág

lelethenec, hog ki az en lelkömnec keferüfeget tegen, es az en
 ziuemben engömet belöl götöryen es kenozzon, Jay enneköm
 bodogtalannac, mert bizónál iollehet hog az en meünei iegö-
 föm engömet az ö zeretetiben vöth vala, es engömet ö eeltet-
 5 vala, es ö engömet iegöfeue valasztotvala, es önnön güreyeuel
 ö maganac gürezöt vala, es engemet nag fokkeppen meg ekö-
 fitöt vala, Meezet, es teyet gakorlatoson az ö mezes zayabol
 vöttem Es ottan ottan gakorlatoson az ö zayanac edöffegös
 ökolgatafanaul génerköttem es eeltem, Es gakorlatoson lelki ||
 54 ölelefockel engömet hozzaya ölelth az en lelki iegöföm, Ki
 liliomoknac zeretöye, Mind ezöckel, es egeb fok iozagockal
 engömet be töltötvala, Demaga en bodoctalan náualyes en
 neki mind ezökröl halalatlan voltam, Es micoron en ennee nag
 tiztöffegben voltam nem ertöttem meg magamat, de ö töle
 15 elfuttam, es eltauoztam, zeretömet elhattam, Es yme immar zer-
 zetöm hagot vágoc, Jay enneköm garlofagofnac, mert yme
 elveztöm vtet, Jay enneköm hith balgatagnac Mert az en ziuem-
 nec eggetlen eg vigafagat elhagam, es töle el zakadec, Jay,
 mert elhagam az elő vizeknec eryt, es vrat, Jay enneköm Mert
 20 az en zeretömtöl nyha zerettettömvala, Jay, mert en magamath
 55 töle elidegenitöm, es el valaztom || Jay enneköm garlofagofnac,
 melyeketh en ö vele elvezttöttem, Mert yme ennen magamat
 elhattam, es mind amineüei lelköketes megfertöttem Es ime
 immar a magamnac valo zomorusagok el iöuenec, Mert mind-
 25 önöc engömet elhaganac Es ime ymmar ülöc mikeent meztelen
 arua özüeg elhagot azzon allat hog tudatlanfaggal, es keferü-
 feggel beetölt, Jay enneköm, mert az en calard baratym Söth
 bizónál a bizon baratym, es nag zidalmassaggal engömet meg
 calanac, es nag garlofagos zegenfegben engömet elhaganac, es
 30 mindön iozagomthol megfoztanac kyggel az en iegefemtöl valeek
 megkazdagitoth, anaág megkazdagitvan Oh tiztöffegnec elhagafa
 Oh örmökneec el veztese O minden vigaztalafofnac megfoztafa,
 56 mert || čak eg iöne el mindönnemü en kevanatoffagymnac tel-
 yes el veztese foztafa, es puztulafa, Jay enneköm, Mert immar
 35 inentoua en megnem vigaztaltathatom Jay de mert čak ez
 lezen az en nag vigaztalafofnac, hog immar semminemü vigazta-
 laft magamnac nem vezöc touabba, de čak mindönha syroc
 ohaytoc, es fohazkodom mind addiglan myg ez garlo velagban

elöc, es keferü halallal ö belöle el kymulom, Jay enneköm
 immaran hova fordoham feyemeth, es magamath kihöz fogyam,
 es ki vigaztal meg engömet ymmaran Jay enneköm Mert yme
 immar mind ez velag elhagot engömet, Jay, mert az en zeretö-
 met en elhattam Jay enneköm hog mire en azt töttem Jay ki 57
 gyarlofagos idő hora volt az, ky a gonoffagoknac elmeretere löth
 Oh tyndöklö zep pyros rofac, Oh génerüfegös illatozo feyer
 liliomok, es zeplö nekilvalo vyolak, Az az zentfegös, es zeplö
 nekil valo lelköc, lassatoc, mert nem az estveli veragoc, a kiket
 en mondoc nektök, vegetöc eztökben, ees lassatoc engömet 10
 tiuifkhez hafonlottac, es vessetök attü zyuetöcbe hog mel' igön
 hamar, es hertelen megönüad, es elefie a verag kith ith ez
 velag elragad, mert touabba egeb semmi nem illic lenni hanem
 čak az hog eleuen meghalyon Ime ezön zerrel vagön immar
 enneköm, semmi egeb neköm nem illic egeb hanem čak hog 15
 eltömnek iobbaban meghalyac Söt veragozvan || elfonyadgyak, 58
 Ifyvsfagomban meg venhedgyem idő előth eköffegömben meg-
 korulyac betegölyek, Jay demaga ezök mind könen el vezteg-
 lethetnem halgathatnam, de iay čak az enneköm mentül nagöb
 nehezeb, hog az te kegös atyai öröcadat megfertöttem, es tegedet 20
 en zeretömet megzomoritottalac, Jay, mert ez enneköm az en
 poklomnak keüña, es ez enneköm mindön keferüfegöknec felöt-
 tebvalo keferüfegöm O en edös iftenöm, lam elmemben meg-
 fogatkozom, micoron meg gondolom, es megzamlalom mene
 edöffegös zeretetekkel elő vöttelvala, micoron enne edöffe- 25
 gökkel génerketteth vala Iay enneköm, mert mind ezöknec ||
 keferü keüña göter engömet Azert hog miért en mind ezökröl 59
 halalatlan löttem, hog enne foc iozagokkal mel' keufet gondol-
 tam es enne nag' kenöth mel' kynnen elvezöttem O bodogtalan
 halalnac kevanatos ielőnvolta hol vag, mith halgacz? Mire el 30
 nem idő, es mire nem veezel engömet bodogtalan O emböri
 zywnnek nag' kemeü erös volta hog en enne nag' keferüfegöket
 zenveduen megnem fogatkozom O en zyuemnee a vas kemeü-
 segehöz hafonlatos ö kemeüfegös volta Mire hog enne nag' fok
 keferüfegben kefereguen megnem hafach O tū mind isteni 35
 nemös viragög lassatok, es halgaffok meg engemet es tū mind
 kegefegös zeretök velem || egetömben keferöggetök, es sirya- 60
 toc Mert en vagoc a bodogtalan nihai zeretetös iegös a nag'

felfegős neuél ki niha valek meg eköfíltetöth En vaáoc a bo-
 dogtalan, ki neha hivattatom valek a felfegős kernalnac valaztoth
 yegöfíenec, Mert az aldót iften a bewfeggel gymölőözö olayfa-
 nac neuzeztevala az en neuemeth Jay engöm bodogtalannac
 5 Mert immaran en nem vaáoc melto ingén čak az ö zeretöynek
 tarlafagi kezzöl valonac, es mondatnom, Auág hiuattatnom es
 az ö tyztiuel tiztöltetnöm Jay enneköm bodogtalannac, mert ime
 Immaran touabba az en zemeymet a naá zegenfegős pironga-
 foktól ingén fel fem merezlem emelnöm Jay enneköm áarlofa-
 61 gofnac, Mert ime immaran || touabba az en zaamath megnem
 merezködöm nitnom Oh zynek keferüfege Jay enneköm bodog-
 talannac, mert mindön felöl neköm keferüfegöm vaáon Jay
 enneköm mert hoá mith valazyac magamnac nem tudom, Jay
 enneköm bodogtalannac, mert az en zeretömeth meglelhetetlen-
 15 segnec hyedelve nekil el veztöttem, Jay enneköm, mert mindön
 halálnal nehezebbece nec iteltetnec enneköm az en lelkömbe ez
 hoá esmeglen vtet meglelhessém mikeppen előzer megleltem
 valeek Ezt immaran hizöm az en lelkömbe ziuemben, hoá az
 lehetetlen legen, Jay enneköm, mert yme mikeppen mind ez
 20 velagnac zelöfílegős zegeletiböl mindönöket megkeferítöttem
 62 keferüfegöckel, Jay mert bizónál iob volna enne||köm hoá ha
 puztaban Auág kyetlenben volnek, holot ennöm magam eáedül
 emböri zem engömet nem latna, fem kedeglen emberi fil nem
 hallana, Váhoá, zabadfagofban zyuen zakadatyanak keferüfege
 25 zerent magamat meg elegeydhetnem a naá keferüfegős fírafoc-
 ban, kealtafokban, es keferü könhullatafokban, Jay enneköm,
 Mert ymmar ez lezen vegezeti az en meg vigasztalaomnac, es
 consolalaomnac, O byn byn mith hoztal enneköm, O bodog-
 talan binökneec tyw zeplöy, es o tyw faradozo torkoffagoc, Ime
 30 mel náualyaffagokban engemet bee vittetök, Oh te förtezetes
 63 velag, mert áalardfagnak, es hazugfaggnac || rofdayaual telyes
 vaá Jay áznak akki zolgal teneköd, es akki atte akarató ala
 magat ááá Jay O mert mene haborufagockal, es keferüfegöc-
 kel ez il' embör haborog es keferög, O lam demaga ha nemi-
 35 keppen köuel lattaffeg ö neki vídamfaga, de lam el eáeztetven
 vaáon az ky vtöt belöl vntalan ragya O ha kiüil lattatic tizta-
 nac, demaga laam előe iönek zamtalanoc, kyk zenetlen az
 gyarlofagos lelköt áöttíre Jay áalard velag Jay meneket enec

előtte ennekőm mind elejtőlfogvan fogadal es fogattalvala,
micoron engemet meg akaral čalnod edős leueleyddel Es ġakor-
latos ayandockyddal ellenkődefőket vettel, es edőffegős bezedid-
del kenaltal; es mikeppen a tengőrl||beli leań zynű hálnak, Auag 64
čodaknac ő hangas edőffegős zeep eneklesy Ekkeppen zep be-
zediddel en tőlem elmemet el vőtted elhaytottad es elforditottad,
es mikeppen az vta veztőth azzoníallatnac v̄ zynet latnam
zemeymmel Ennekőm hyth balgatagnac zyuemet altal őklelted,
es ennekőm viz kerőnec teyel, Auag teyes emlőt mutattal, es
meg nitottal Jay ennekőm, mert yme engőmet balgatagot edős 10
zynnec alatta keferű mergekkel itattal, es yme edős illath allath
epenek, es merőgneke keferűfegeuel, megrezegytettel, es meg-
baġaztottal, Jay ennekőm, merth ġakorlatoson zepfegő almatat
tennőn kezedből hyzelkődefnec ġeńerű||ferűfgert ennekőm mu- 65
tattal Jay mert naġ ġakorlatoson zepfeges nemes illatos rofakat 15
atte rofas kertődből ennekőm hoztal, es engőmet vele ayande-
koztal, es meg elkőttel ennekőm, hoġ engőmeth mondhatatlan
naġon zeretnel, es soha el nem hannal, vġhoġ soha sem őrő-
memben sem vigafagomban, sem zomorusfagomban Sőth sem
kazdagfagomban, sem zegenűfegőmben engőmet meġnem hannal, 20
es en tőlem elnem valnal Oh okos, es čalard rauaz o te ke-
ġőtlen merőggel tőlt kegyo Jay mert ime mind ezőckel, es eġe-
beckel naġ fok zamtalanokkal engőmet ġarlofagos balgatagoth
atte halodban be vontal, es annac vtanna a halalra vontal, es
vittel Iġen ezen zerrel hoġ mikeppen micoron || kynec az zőld 66
agat mutattyak es az halalra őremest vitetic O keġőtlen fene
haragos kemeű vad Oh te veerben telhetetlen bestye, maftan
ky igen keġőtlenűl fuldalz engőmet, kit iġőn kynűen meg ġőztel
Oh ki hertelen keġőtlenűl zorongacz engőmet, kyt iġőn kynűe-
dőn meġčaltal, Mert a tenger čodayanac a lean zynő hálnac ő 30
zep eneklesenek hangos zauat hoztad előmben, es ez zyn alath
meg čaltal engőmet Ime a tengőri hálnac edes zauanac hangof-
lagat mutattad, demagat fulacodath lenni Jelőntőtted, es ime
mind ezők vizza ellen fordultanac, Jay mert mikoron en atte
kebeledben batorfagos űngodalmamat aleyttanam, Jay mert yme 35
hayaym elmettetnek, es zemeym ki tolatattnac || Jay, mert 67
ennekőm eletőm elmulic, es eltauozie, Jay, mert erőmes elve-
tetic en tőlem Jay, mert meeg annac főlőtte mind az en ellen-

fegimnec kemeń tõre alath fekszõk, Jay yme mind ezõket elmembe
 meg gondolom auag` gondolvan, es mind ezõketh forgatvan Jay
 yme ennen bennem megfogatkozom, es megfonuadoc, Jay, mert
 ennõn magam magamnac nehezze lõttem, Azert bizonaban bo-
 5 dognac mondatic az ol` kazdagfagnac keralne azzõna, kit az
 egebeknec enne vezedelme il` iova tõth, hog` ki mind testenec
 elmeyenec artatlanlagat megtartotta es meg õrizte O mel` bo-
 dogfaggal ez ilieten õrilyen Sõth ingen megfem veltethhetik,
 es gondoltathhatic, azert vigadgon a tizta eleth mind az lelõc
 10 ki az velagi kevanfagtól elzakadoth es elvalasztatoth, hog` ki
 68 mindencoron || kemeń haborufagot zenvedõt lelki esmeretiben
 Jay ime mind ezek azonnal nehezebbec ennekõm Sõt orozlan-
 nal erõssebbek feenebbek Sõth meeg az meudõrgõnel ees rette-
 nefebbec, es az yrõm keferufegenel kefervebbeknec bizonitatic,
 15 Jay ennekõm mert ez abelõl meg rago ferõk ki a maraftol
 ragastol megnem zõnik, es megnem farrad, Demaga foha
 nugodalmat nem haag` Sõt meeg nag` fok allatokat hertelenfeg-
 gel felrettenth Jay ennekõm Mert yme enne, es ennek vadnac
 kik az megfertezõth lelki esmeretõket maryak ragggak, es
 20 zagggatyak hog` kiket ith az zeplõ nekil valok ingen cak aleg
 hihetnek Sõt meg sem gondolhatyac Oh en vram, es en istenõm
 Mert atte terõmteth alatom v` terõmtõyenek tenekõd zolgalvan
 69 meg velagoful az getrelmben a hamislek ellen, es kynueb
 lezõn nekic ayo mivelkõdettre mind azoknac kik te benned
 25 hiznek, Ime en ezõket mondam, mert bizonilag taneyta ezõket
 mondanom, es az en zyuembeli maltan valo nag` keferufegõm
 inte engemet ezt mondanom, mert a nag` keferufeg engõmet
 meg nomoritvan ymaran engõmet meg kezerit keyaltvan, es
 monduan, Jay, mert igõn gonoz, es keferu ennekõm hog` az en
 30 iegefõmet en elhattam, es hog` az õ parancholatnac en nem
 engettem, Jay ki volna akki hog` adna ennekõm olyan zelõs
 hartyat, kynec ze legen ol` zeles mene az egnec Auag` az
 meõorzagnac ze le mene tenthaat annet mene faknak v` leuel es
 az rethi fiueknec v` magy, auag` maguay, hog` irhatnam meeg az
 70 en || keferufegõmet, es mind azokkal egetõmben az en karay-
 mat, kiket megnem lelhetõc, kikben be eestem, Jay nekõm,
 mert az en zeretõmet en elhattam, Jay ennekõm nomorultnac,
 Myert hog` ingen ez velagra zillettemvolt, Jay, miert, hog` meeg

aúamnac meheben el nem veztemvolt Jay miert mindeneftől-
 fogva megfogátkozom, Jay hog mith tegec, ingen nem tudom O
 en vram, es en istenóm, Jay mit vezteglők, es mith halgatoc
 tovabba, Jay mith haborgok, es mith firoc kefergöc, Jay meg-
 gek, es houa legek, Jay mit illic touabban ymaran ennekóm⁵
 egeb, hanem čak hog enmagamat megvtalam, es a bodogta-
 lan keetfegnec efeseben a pokolnac fetet mel vermeben || ma- 71
 gamat be vessen, es az aldoth istennec v dichefeges zynenec
 orczaya elől magamat elvongyam Sapiencia zol az isteni böl-
 csefeg a Cristus iesus, ezt monduan, fiam auag nem tudod azt¹⁰
 hog igon nag vezedelmefleg az ketfegben effees, Azt mondom
 neköd, hog semmikeppen atte iduöflegödről ne ketölköggel,
 Mert tuggad azt, hog en azert iöttem e velagra, hog az el vezöt-
 vala megkeressem, es iduezyhem vtet, Discipulus Zol a bölče-
 fegnec fya, auag tanulo deakya ezt monduan Jay oh michoda¹⁵
 az ammit en halloc hog ki edöflegesen zöng az en fieymben
 ez garlofagos bynes embörbe, es el vetöt bestyeben Sapiencia
 zol az isteni bölcsefeg a cristus iesus ezt monduan, Fiam my
 löth neköd, auag mičoda törtenek, Nem egeb hanem čak hog
 engemeth megnem esmertet zeretö fyam mikeppen hog ezön²⁰
 zerrel el izamta, el || tantorottal, es afföldre hanyot homloc le 72
 efftel, Nemde en zeretö fiam a nag keferüfegből atte elmednec
 eltauozaſath zenvedöd Oh en zeretö fyam ne fel, mert yme en
 vagoc az örök bölcsefeg, es ammenüei atyanak irgalmas fya, es
 az irgalmaſſagnac kegelmes vra, es a törüennec kegös vifelőye,²⁵
 es kegelmes vezerlöye, Ki en irgalmaſſagomnac melfegös beu-
 feget neköd en mindön terömtöt lelkeſnec en megfoghatatlan
 kegelmeſſegömből meg nittam, hog tegedet es egebeket, es
 mendeneket en hozzam io akarokat az en keges kebelömben,
 es vlemben be vegem ees yme keez vagyok bee vennem Azert³⁰
 esmeryed meg az en zeep orchamnak zynet es az en zömelöm-
 nec zynet, Mert en vagoc az akki atte zegenſegedet zenvettem,
 hog || tegedet megkazdagitanalac, es en zenvettem az keferü 73
 halalt, hog tegödet meg eleuentelelek, es örök uenne tennelek,
 es yme ith alloc, es közbe iaro vagoc, isten közöth es ember³⁵
 közöt, megtartvan vagoc naalam az kereztfan valloth keferü
 kenömnac erdőme, Azert közben vettem vrek atya istennec erös
 iteleti közze, es az te byneyd közze, Azert zeretö fyam ne akar'

maſtan felnőd, Mert Ime envagoc atte atyad fya, es atte iege-
 főd, Ime keez vagoc nekőd irgalmaznia, es az te byneydbefe-
 dezni, es a tengerneec mellegeben vetnöm, es ez zerrel meg
 bočatnom, hogha ingen ſoha nem lőth volna, Chak az hog
 5 fordulmeg, es touabba magadat meg akaryad otalmaznod, Azert
 moſgyalmeg az en roſay verőmben, ki rozay zeep pyros tyn-
 deklő zynnel fenlic, Mondom tenekőd hog moſgyal meg az ||
 74 artatlan barannae v̄ zepplőtelen vereben, Azert tenekőd mondom
 emefedfel affőldről atte zőmeydet, es leg alhatatos elmedben,
 10 Mert yme megadatic tenekőd atte elfő őltőző ruhad Ime ſőth
 adatic nekőd eſmeretnek es ertelmnek gūrūye, Ime ſaarues
 adatik te labadban, Ime ammegh zūlth tuloc es megvagatic,
 Ime az zerelmes neő es meg meg adatic, Mert batron tūggad
 azt hog nem rothhatando arańnal, es ezūtel valtottalac meg,
 15 de az en dragalatos veremmel, Es miert enne nağ farradſaggal
 mvnkauaal kereſtelec leltelekmeg, Nemdeye meltan kellene
 ervendenöm őrūlnöm atte idueſſegedőn, Es hog en keűű legek
 tenekőd irgalmazni, es megbočatnia, Ime čodalatos dolog, es
 meg mondhatatlan nağ čoda ym ez ifmeg mith akaroc monda-
 75 nom, demaga biz||zonſaggal, es ketſegnekil valo hittel tarčad,
 Ime ha mind ez velag egbe gūlt tyzes nağ gómoloytas, Auag
 eg nağ tyzes kerekdid allat, Es igaz közepőtte volna eg maroc
 laag len čőpū, Auag zőz, Ime az v̄ termezeti zerent valo lağſa-
 gabol nem vetne langat, es tyzeth, Sőth megnem gaponneyek
 25 olyan hertelen hamar mint az en irgalmaſſagom, ki őtletic nağ
 bewſeggel a penitentia tarto; es hozyam terő bynes embernek,
 Mert az čőpūnec az ő termezeti zerent valo lağſagnac a tyztől
 en meg geryedefőmben kychinded keſedelm velthethetik, es
 aleytathhatic, ki emberi elme megnem foghat es megnem vel-
 30 het, Auag megnem gondolhat, de miert mindőnőſtől fogvan
 ſemminemū keſedelm ninčen a penitentia tarto kőzőt, es ammeg
 bočato kőzőt, A fohazcodo kőzőt, es a fohazkodonac meg hal-
 76 gatoya kőzőth, || Diſcipulus, Zol a bőlčefegnec v̄ fya, Auag
 tanulo deakya, az az Mindőn ez velagbeli bynős ember ezt
 35 monduan, O atyai zynek halhatatlan nağ keğőſſege, Oh atyanac
 hiwſeggel valo čodalatos zereteti, O zyuemnec egğetlen viga-
 ſaga, es őrőme, Auag te ez vezedelmnec v̄ fiat hozzad akarod
 vennőd, Auag hog netalantan ez halalra valo bynőſnec, es

minden keğőtlenfegbe megfertezetnek irgalmat akarz tennöd,
 O nilvan valo kiualt malaztnac irgalmaffaga O ifteni nağ irgal-
 maffagnac veghetetlen valo nağ meg mertekhetetlen mellege,
 hoğ minden halando allatoknac megfoghatatlan, es mindeneknec
 elmeyet felül mulia es ayetatoffagit felül haladga || Sõth bizon- 77
 nál mindõn erdõmõket felül mul, es felül haag, Azert annak
 keğelmellegere maſtan le haytom az en ziuemnek theerdeth te
 hozzađ irgalmaffagnac keğõs atya, es mindenõſtõl a földre le
 efven en elterülõc atte keğõſſegõs labayđ elõth, nekõđ halat
 advan az en ziuemnec buzgoſagabol es kerlec azon hoğ nezyed 10
 tekenched atte eğğetlen eğ ſyadat, hoğ kit atte megmondhatat-
 lan nağ zeretetõdbõl, kiuel minket zerettel e nağ keſerũ halalra
 attal, es kerlec azon hoğ mind az õ ſokſagos zamtalan keſerũ-
 ſegõs keñnaert elfeleđged mindõn en keğõtlen byneymet, es
 Megbočaffad ennekõm O kegyes atya kerlek azon hoğ emle- 15
 kõzzelmeg atte irgalmaffagidrol, es a tennõn fogadaſidrol, Sõth
 bizonnál tulaydon atte zent zaad attal odoth irgal||maſſagos 78
 engedelmeknec bekeſegõs iegye yerth, Nyha a víz õzõnben noue-
 nak ideyen mondad ezth nouenak mindõn ez el vezõth velagnac
 kepeben mondad uğmond, En iſtenſegõmre mondom hoğ fel 20
 vettõm een az en yvemeth az egeknek õ homaſaban, auag kõi-
 ben az meñorzagban, es megemlõkõzõm en attũ veletõk tõth
 frigrõl, Auag bekeſegrõl, es ez lezen bekeſegnec iege en kõzõt-
 tem, es ez föld kõzõth, Azert keğõs atya, No azert nezzed teken-
 chedmeg maſtan atte tennõn tõtted frigõđnek ieđerõl, kit ackoron 25
 meg peldazal, No azert laſſad tekenched atte aldoth eğğetlen eğ
 ſyadat a kereztſara ſelfiggeztuen, No azert keğõs atia, de gondol-
 yadmeg nağ edõſſegõs zeretetõſen, hoğ mikeppen mindõn ſeelõl ki
 teryeztõtted, es ki ſezietõtteth, vğ hoğ mindõn tetemed illenek
 megzamlalnya Ime az õ kezey, es keth zep karyai, es || egeb min- 79
 den taghi meſ nağ keğõtlenſeggel kifezittettek, es meſ nağ kemeñ
 ſebõkkel megſebhettettek, Es mikeppen vağon vereuel meg õtõz-
 tetven, es õ zent verebe keuerõduen No azert kerlec azon
 keğõs atya, hoğ ezõket nezzed, Es az õ ſebeyuel ammũ ſebeine-
 ket megvigazyad, Oh kerlek azon vram hoğ emlekõzyel meg arrol 35
 hoğ miert mondatol irgalmaſnac, es irgalmaffagnac attanac
 Mert nem egebert hoğ hanem čak azert hoğ mindeneknec irgalmas
 vağ, es hoğ mindeneknec te megbočach, es hoğ a bozzuſagok-

rol megnem emlekőzöl aekik te benned vetköztenec, es mindön
 bynőket, vğ feleczel hog soha ingen nem lőttec volna Mert
 nem hyuatol az igazakerth irgalmaſſnac hog kik nem zikſegőſőc
 penitenciara, de mierőtőnk, kik vetköztőnk, es bynt tőtőnk,
 80 Auag nem||de čak az igazaknac vağee attyok hog kiknec ő
 artatlanlagoc, es v zepplőtelen meűnei eletők nekőnc zőnetlen
 peldayul előttenc oluattatic, Mert iol tudom hog te atte iegőſő-
 det gūrūfődet titkon zoktal zerzened, es vket atte űlvan kiualt
 malaztodnak edőſſegős zeretetiuel zoclat meg edőſſittenőd auag
 10 zepitenőd, Auag kedeglen nemde čak az artatlanoknac vağee te
 iftenők Sőth penitencia tartoknac, es mind azoknac es iftenők
 vağ, hog kik v zyvőkhoz be ternek, Nemde ingen vağone hog
 holot abbyn beuőkődőt ottoğon a malazt inkab főlőtte zokot
 beuőkődni, Azert en te hozdad efőm es te hozdad futok irgal-
 15 maſſagnac attya, es atte malaztodnac otalmat kerefőm Meglen
 annac főlőtte zyemnec buzgofagos ayetatofſagauual en te hozdad
 81 őlelkődőm, es tegődet meg || őllelek, O őrők kernalnac fellegős
 fya Ime ennem magamat en atte kiterieztőth mezitelen verős
 karayd kőzze zorítottm, Es soha ſem eletőmben, ſem holtomban
 20 en te tőled el nem ymmaran valnom, Auag zakadnom, Kynek
 okaert o kegőſſegős edőſſegős atya bočaffadmeg ennekőm atte
 egğetlen eg fyadnac zeretetyert az en byneymet, hog kikben
 en te haragidat erdőlőtttem, es gegetlen gonozſagokat te előt-
 ted tőttem, Mert az anne keferűfegőm vağon ennekőm az en
 25 byneimról, hog ezerzör inkab akar nec en halalt zenvednőm hōn-
 nem minth čak egğer vetkőznem es tegődet kegőſſegős atya
 touabba megfertenelec valamicoron, Merth mindön űaualyak a
 kyket en zenvedőc, Auag kedeglen a pokolnac ő keűűa kit
 82 erdőlőtttem, Auag a purga||toriumnac v zebős tűzenek langya
 30 mind ezők ennekőm nem ol nehezek, es olan igōn nem kefer-
 getnek engőmet mint a vethkőzetők, kikkel tegődet en vramat,
 es en terőmthōmet meghaboritottalac, es megfertőttelec Jay,
 mert megfertőttelec tegedet en vramath iftenőmet, es en meg-
 valtomat, es en zyvemnek egğetlen eg vigafagat, es őrōmeth,
 35 es hog en tegedet meghaboritottac, Auag kedeglen nemikeppen
 tiztőſſeget nekőd nem tőttem, Vğhog mikeppen kellett volna
 tennőm, kyből es ha en tehetnem maſtan mind az meőrozagokat
 betőltenec megmondhatatlan nağ ſiraſockal, es kealtaſockal,

es anne keſerűfegőt hoznec az en ziüembe, hog' az en ziüem
ezer rezre haſadozna, es ez volna enneköm mindön vigasztala-
lomnal kevanatoſb azoknac kik voltanac enneköm || mind en 83
eletömben O en vram, es en iſtenöm, Nam menth kegeſben
theez en velem, attol incab keferöggh, es göttretic az en lelkömm,⁵
es minth kegőſben, es irgalmaſban velem mivelködöl, annal
inkab az en megkeferödöt ſiralmas zyvem megzakad Annac
okaert hog' il' kegős baratomnak es il'en nag' hiwſegös atyamnac
il'en haala adatlan voltam demaga maſtan te iſteni bölčefeſnek
tanittoya O örök atyanak bölčeſege, kerlec azon tegödet hog'¹⁰
taničh meg engemet, hog' mikeppen atte kenzenvedefödnec edef-
ſegös erdemet az en teſtömben viſelyem Es hog' mikeppen az v̄
emleközetiſh mindencoron en elmemben tartozyam zenetlen for-
gatnom, auag' čak arra hog' en azt megmutaſſam meñnei es földi
nemzetőknecc es hog' minemű || haalat aggäc enne zamtalan nag'⁸⁴
iozagokrol, hog' atte edöſſeges kegelmelleögöd enneköm gärlö-
ſagos bynöſnec nag' bewſeggel attad Sapiencia, Zol az iſteni
bölcęſeg a criſtus ieſus ezt monduan minden embörnec, Igen
theg', hog' tennen magadat, es a tyedet mindeneketh enneköm
hozzad, es aldozyad, es valamicoron a maafet el ne veged, es²⁰
annac fölötte nemčak hog' afölötte valoctol Söth meeg azoctl.
es hog' kik illenenek magadat meg tarčad, es yme ekeppen the-
es ammeg zegezöth kezeydet te es az en kereztfamra attad Es
ammeſ io mind azt teged, es a gonoz törtenetöket egenlökkeppen
el zenvedgyed, Es atte nem allando, Auag' nem alhatatos elme-²⁵
det, es elhymtöth ozloth gondolatidat tartozyal egben es özue
göytenöd, es özve gütvén en || bennem felfegös iozagban meg 85
eröſſitenöd Es yme ha igen teyendez, tabat te es atte labayda
a kereztfahoz zegeztetöd annac fölötte lelki, es teſti iozagokat
el ne hag' lag' melegül mulnia, de haſonlatofikkeppen zönetlen³⁰
mindent az en zolgalatomra kölčed, es mindön akaratotat igē-
közyl mvnkalkodaſocba megfarrat[o]kat meg elegittenöd, es min-
dön mvnkakbol haalat agh, es mindeneket bekeſeggel el zenveg'h,
es atte okoffagos erziikenſegednec forgatfat huzgoſogat erőſſen
megzoriččad, Es meg ezönkkeppen az lağſagos tuňafagnac meg-³⁵
feelez a kit atte budofi elmednec forgo gondolattyä zenved-
vala Söt bizónál az en teſtöm meg veragoztaffeck atte teſtöd-
nec ayetatos okos ertelmen es meg ehnyteeſön Söth miglen a

86 keferű kenokban megfarradoth || hatamnak edes űgodalma vala
 a kereztfanak ő kemeslege, Ime immar te megűgoffad űtet
 atte elmednek, es akaragodnec kilőmb kilőmb indulafanac elzen-
 vedefenek miatta, Es annac fölőtte mindőn lelkődnec testődnec
 5 meg nehezűleseben, Mendőncoron fel vradhoz legyen atte tagid-
 nac, es testődnec igaffaghi es zentelesyt űneki aggad, Azerth
 mikeppen azokat zoktadvala nem igaffagba kőltenőd, Es nekőd
 zyued keez legyen mindőnkoron haborufagokat en neuemert el
 zenuednec, Es igen ezőnkeppen az hiw zolga az ű vruual egbe
 10 lelekben, lelek zerent megfezűl, es mindőnőstőlfogvan vele
 keferőgven veerben fagyot, Te es ha ezőn zerrel theez, tahat
 hozzam hafonlatod magadat, es leez ennekőm zerelmes zolgam
 87 Zol ith arrol, hog mikeppen az cri||stofuac ű tanitvaűa magat
 hafonlattassa cristus iesufhoz az ű kenűaban Monga meg cris-
 15 tus űnőm maga az ű tanitvaűanac ez zerrel monduan az ű zent
 kenűanac nagvolthat, es keferűseget az tanitonak zoluan Azert
 mikoron immar engemet az fetetsegnec ű fyai az hitetlen fidoc
 a kereztfara felfezittőttenekvolna, Nem lőn eleeg ű nekie az
 en rettenetős kenom kit en raytam tőnek, demaga mikoron
 20 en a nag kenokban megfarrattam volna Imaran halalomhoz
 kőzel volnek, Ime en előttem halando előth alnakvala az en
 ellensegim, es annal inkab en ream kegőtlenkődnekvala, es
 meg čufolvan megmőuetnekvala engemet, ű feyőket razvan, es
 nag bozzufagos bezedőkuel engemet kefergetnek vala, demaga
 88 kedeglen en mind ezőkőn megnem || reműlven, Sőt nag beke-
 seggel el zenvedven ezt mondom vala En meűuei atyam bočaf-
 fadmeg nekie, mert nem tūggak hog mith teznek, Es a keet
 toluayoe kőzōth mikeppen keferű zernű halalra melthoot engőmet
 őrők istennec fyat megfezitenek, Es ime ez keeth toluaynak
 30 eggie engőmet megmőuethvala, Demaga a mafie az en őrőkő-
 meth, es az en orzagomat keriuűa, kit en legottan az en
 malazttomra vőők, es en bynenec bočanatyath adam neki, es
 ammeűuei paradičomot neki fogadam, Es neki igerem es yme
 een mindőn fele el neezek, es nem vala ennekőm a kenba
 35 segettőm, mert mindenec elhattanakvala engőmet, es az en
 esmerőim mikent a idegőnec entőlem mind elfuttanacvala, de-
 maga ezőc kőzzől nemelec tauol es mezzűl alnakvala, azokat
 89 az időben en nalam, az az, gondolyalyak vala az || čodakat

akkik lez nekvala ackoron en rolam, Es az en atyamfiay az en keferűfegűs halalom ideyen mind elfutnacvala en tűlem, Es yme a kenzooc űak vagoocek engemet ammegűfezithűűk en rubamat en rolam levonvon engűmet mezitelen haűanac, Es yme en Criftus Jefus fűfegűs naű hatalmas iozagos iften valvan tahat⁵ az idűben allokvala űarűofagofon, ol melű minden hatalmamtol iozagomtol megűfoztatvan, Mert mindűn irgalmaűűagnekil a kenzooc engűmet űűtűrnekvala, es kenűznacvala, Ime en kedeglen mikeppen az alazatos baraű hogű ky vitetic az aldozattr, Auagű a mezar zekre, meg neműlec, es vezteglűk vala Es az en zamat¹⁰ megnem nitomvala, es mindűn felűl ennekűm keferűfegűm vala, es engűmet kefergetnecvala, Es nem vala houa en magamat forditanom, Mert mindűnűt || en faydalmat lelekvala, Es⁹⁰ Ime az en zeretű zileem aűam maria zive zakadvan alvala a kerezűűa alath ű zeretű fya elűth, Az az, en elűttem alvala az¹⁵ en keűes aűam maria meg keferűűuen, es mind az en sebeymnee faydalmat keferűűegit az ű aűay meg keferűűűth zűeben viűeliuala, es minden en sebeymnek keferűűegűt az ű zűiebe zenvediuuala, Azert en halvan az ű keferűűegűs firalmas zauat, es az ű firafat, tuduan az ű zyuebeli naű keferűűeget, Tahat²⁰ en es inkaban meg keferűűdem ű rayta, es keűergetűm vala űűtet az en zűlem aűamat mariat, Es űűtet aűaul ayanlam az en zeretű tanituaűomnak Janofnac, es az en taűituaűomat ianoűt hagyam az en megkeferűűűt aűamnac || fyvl, No azert gon-⁹¹ dolyadczamegh az idűben hogű mikeppen az en edes zűlemnec²⁵ marianac az ű keűes ziveth elűs tűrnek keferűűege altal folya- vala, Es gondolyadmeg, hogű mikeppen a kerezűűan fűggű ű fya- ual halalon valo keferűűege elűs tűr keppen az ű zyuet altal folya, es minden ű zűuenec űűkeret meg zaggattyauuala, Es mind ű belűl vala tagait keferűűeg be tűlte vala, vűhoű, semmi-³⁰ nemű embűr tekelletűűűeggel megnem velhetiuuala, Discipulus zol a bűűűefegnec fya monduan O kennaű keűűtlenűegűs keferű voolta Es meltűfagus rayta valo keferűűeűe O naű keűűtlenűeg, es megmertekhetetlen vakmerűűeg, hogű kik tagűdet ilyen naű keűűtlenűl űűtűtűtűnec O veerben telhetetlen beűűeek az oroz-³⁵ lanoknal keűűtlenűűbec, űeneűűec a ragadozo farkafok||nal ke-⁹² membek, es keűetlenűbec, Mikeppen ez zeled barant, es ember fyainac zepűűegenek zepűűeget ez nemes űűeűűűűegűs alazatos

barant ez kéges istennec égetlen ég fyat ez zerrel góttretők
 O en vram, es en istenóm vayha tahat lőttem volna en te zol-
 gad ottoگون te veled mikoron mend ezők te raytad lőttenek-
 vala hog a kégósszeg, es atte raytad valo keđerület ky v nekik
 6 nem vala en miattam bee tóltvolna Sót bizonnál ha lehetlegős
 volna az emberi nemzetnec megvaltafara En az en lelkómet atte
 életódert attam volna, Auág az hog az en zeretómmel égetómben
 megholtamvolna Auág fót bizonnál ha az es nem engettetóth-
 93 volna, tahat čak a keđerűsegeben en atte labaydhoz a kereztfá
 10 előt le estem volna, hog mel||iet az en zeretóm halvala meg-
 es az en nag keđerűsegeómben karaymmal magamat hozzaya
 zorítottamvolna, es ezón firuan ohaytvan, es keđerógven, es
 mind addiglan oth lőttem volna, mileglen hog az micoron föld
 indulvala, es a kőuec zakadoznak vala, Ne talantan az en meg
 15 keđeródót ziuem es a kővekkal égetómben meghafadot volna O
 ky bodogfagofon multam volna ki ez velagbol, hog ha az en
 zeretómmel égetómben megholtam volna, Auág hog nem emle-
 kózel meg arrol, hog mith thón Sauol kernalnac v zolgaya hog
 micoron latta volna az v vraat az gelboenac hegen az ellenseg
 20 hog zertelen meg kerezta volna, es vtet kórñul vóttec volna, es
 v kezókben efóth volna Tahat v ees hiwfegóth mutatvan v vra-
 94 nac || es a halalnak tarlafagat el nem hágván, v es az vñnón
 tóreben be erezkódeek, es az v vraual égetómben meghala O
 ha az zolga micoron zertelen bodogtalan az v vrat lattya meg-
 25 halnya Sóth ves nem zanúa magat vele égetómben meghalni
 hog lehetne az yngen eelne, Sóth inkab erős halalt maganac
 valasztana, es erőssen meghalna honnem eelne, Azert bizonnál
 az en lelkóm es inkab keđerű halalt vóth volna honnem mint
 elth volna ha en atte halalodnac ideyen tegedet lattalac volna
 30 Sapiencia Zol az isteni bölcseseg a cristus iefus, es ezt monduau
 A halalnac az v orayan en valasztam magamat megkezdettól
 fogvan, vghog, tahat čak ennen magam ynnam meg az en kel-
 95 hómet, az az, čak ennen magam zenvednem || a keđerű halalnac
 keűnat mindenekert, Ime imma kedeglen idő vaгон hog mindón
 35 valaki akar en vtannam ióni, tahat tagadga meg magat, es
 vege fel az ó kereztfayat, es ióyen el kőueffen engemet, Es
 tugga batron bizonnal mindón ketsegnekil, hog ez il' ayetatof-
 nac v kőuetefe ennekóm ol' igen kellemetős, hog ha az időben

az en halalom ideyen velem lõth volna, es magat erõttem halalra
 atta volna, es en velem egetõmben megholtvolna az en hala-
 lomnac ideyen Es yme kedeglen ez lezèn atte kerezth faad, hog
 kith felkel vennõd te nekõd ha en tanitvañom, es en zeretõ
 iegõfem akarz lennõd, Igen kel tennõd, hog mindencoron ifteni ⁵
 iozagokban ten magadath foglalyad, Tahat zorgalmatoson ifteni
 parançolatokban iégezyel idõdeth elkõltenõd te tehetsegõd-
 zerent, demaga atte read ragalma||zoctol ebbe te meg ragal- ⁹⁶
 maztatol, es meg mõuettetõl, es annac fõlõtte az õ zemõk elõth
 es annera leez megzidalmaztatoth, es vlatatosnac latatol, vghog ¹⁰
 Nemçak az iozagoknak bekefegere tulaydonittaffal, Auag kedeg
 a malazttra ky te benned vaõon Sõth meeg az erõtlen, es tudat-
 lanfagra te es tulaydonitathol, Vghog, igen nem akarz ol mel
 nem merezeneel Auag hog igõn nem tudnal bozzut te allanod,
 Ezt kedeglen te nem çak hog elzenvegged, Sõth õrõmest ifte- ¹⁵
 nert elvifelyed, es el zenvegged, Sõth megleen annac fõlõtte
 ammeñney atia, ky menorzagban vaõon naõ bõfegõs buzgo
 zeretettel igekõzzel ymadnod, es vtet atte haborgatoydat ayta-
 toffaggal en elõtttem meg mençed ennekõm vket ayanlvan,
 Azerth valaki az hog ki ez il ellenkõde haborufagba igekõzen- ²⁰
 die ammeñnei || dyçefegre ammegfezult iefult kõuetven magat ⁹⁷
 meg gõzendi, Az annezor menezet ezt theyendi, tuõõga batron
 hog vrnak halalat ol mel meg vyutia meges ameg fezult iefuf-
 nac kepet v benne vifeli, Sõt meeg annac fõlõtte ha ez io mi-
 velkõdetõket teuen artatlanul, es eg ygûen, Auag eg ygû zeret ²⁵
 vtanna iaruan, es mind atte io mivelkõdetid a tegedet iregglõ
 haborgatoydtol meeglen meg nomorgatatnanac, es meeg annac
 fõlõtte nem iokat, de minden gonozocat zolnanac te rolad, es
 fok hamiffagocat vetnenec te ellenõd, es atte eletõdeth ky tiz-
 tõffegõdre volna miolto zemzemben nem zõnnec megzidalmaznia, ³⁰
 Te kedeglen ezõken meg nem remulven Sõth mind ezõkben
 vigab lennel vigabban maradnal zinek kegõffegeuel a haborga-
 toyd kõzõt, Vghog, keez volnal || minden oraban tizta zanal, es ⁹⁸
 kegõs zyuel mindeneknec megboçatnod Ig ez zerrel, hog min-
 denec ug lennenec te tõled el vettetven, es el mosatvan, hog ³⁵
 na ingen soha nem lõttecvolna, Es annac fõlõtte nekic io tana-
 tõth adnal, es segedelmet tennel annac zeretetiert, ky az v
 negfezitõyert hog kik boçanatoth nem kernek vala, Nem çak

hog az v vetkőket nekik megbočata Sôth meeg ammenúnei attá-
 hoz erőtők ymadkozeek, Azert mindencoron valamikoron mind
 ezőkben istenert tennen magadat meg gőzendőd, kethfegnekil
 minden bizonfaggal atte zeretődneel ammegfezilt iefusnal tehes
 5 megfezülvel allanal, Ez velagi hangofflagokat, es mulatlagocat,
 99 es ez földi megvigasztalafokat, es haznalatlanlagocat || en erőt-
 tem mind elhag es eltauoztas Čak annera ne zakağ el tőlők
 hog menere ielős zükfegnek oka ketelenit, Vghog Mikeppen
 enes mindöntől elhagattamvala az en kenomnac ideyen, Atte
 10 gondolatidat čak mind ezőkben forgassad, Mert azt tuğgyad bat-
 ron hog valamikoron, es valaminezer te zerető baratidat, es
 attiad fiat atte iduezitődneec, es megvaltodnac zeretetiert elha-
 gándod es tőlők elzakadandaz, annezor ennekóm zerető taneyt-
 uant, es atamfiat a kereztfá alath raytam kefergőöt ennekóm
 15 zerzes, Mert atte tulaydon akaratudnac megfoztafa az en mezi-
 telenfegőmnec meg ruhazafa, Es valamennezer, es valamikoron
 azoknac engedelmes leez akkie tegedet haborgatnac, es bynhót-
 nec, es mindön ellenfegőt te read tamaznac, akaratudzerent
 100 engedendez || nekik, es mind azoknac akkie tegedet bezedőkkel
 20 haborgatnac, es hertelen haragyokkal read rohannac, es mind
 az v beketelenfegők te nağ zeliidfeggel, es ziuednec anne nağ
 edessegevel, es nağ edes bezedőkkel Sôt meglen nağ vig orczaua-
 veğed, vghog atte edős keğelmes voltod atte ellenfegidnec
 zidalmas pirongatafokath tehetne Sôt az v felelmők atte ala-
 25 zatoffagoddal törtetteffenec meg, ha ezt teyendőd, tahat az en
 halalomnac keepe zyne bizonfaggal atte eletődbe megvelago-
 fittatie, es meg vyol Sôth az en edes zülemnec marianac, es az
 en zerető tañitvanimnac peldaya, es az en kenomnac emlekőzetj
 mindencoron atte zyuedben leğen emlekőzetődzerent Atte ymad-
 30 sagodban leğen ayetatos izenet zerent Es mivelkődetődben leğen
 ayetatos kevanfagod zerent, Valaki az hog ki teyendi ezt, lezen
 101a cristufnac || bizon kőuetőye, es nağ geñeru bōseges kazdag-
 lagot aad neki a cristus Azert atte zeretődneec iege leğen tef-
 tődneec miuelkődetőkneec adaafa, Ime tegnapon zorgalmaztatol-
 35 vala en erőttem testzerent meghalnod, Ime mañtan el iōth az
 hora es atte időd ffus, es syes hog veeg halalt lelők zerent en
 erőttem O mel' igōn nağon az en meñúei atyam űrűl ez il' fyu-
 rol akki ez il' kerezeteth fel veezi O mel' igēn nağon az en

meñnei atyam örül ez il' fyurol az ky ez il' kerezth fel vezi
 Oh meñet ez il' hiwleges tanituanírol az meñtörökneç meñtöre
 vruend vigadoz, es hoç micoron lattya az v kerethye o erte
 meghalni az es v kenáharol keferűfeggel kefergeni vghoç azon
 keferűfeggel erth vnenben Auag ennenben nem kit az crifthus 5
 iesusban gondolod v hoç mene tizthűfeggel ez il' felmagasztatic
 meñorzagban, es mene tizthűfegre leen melto, Mert yme az naç
 keferű haborufagnac tarfa baratya leezen a naç megvigasztalaf-
 nac baratya || tarfa Discipulus Zol a bűlçefegneç fya monduan 102
 Tudom vram hoç nem olyatan az v vta minth ez velaghi embò- 10
 rökneç vta, Sem kedeglen emberi allat nem iarhat az v vtan
 Annaç okaert zemeymet, es mind kezeymet te hozzad en meg-
 valthom kegefűgòs iftenòm felemelòm, es ayetatofűfaggal kò-
 ñergòk, hoç meltoltaffal ennekòm te zolgnac atte kenodnac
 tyztòlendò zynet zemelyet hafonlatofűfagat zyemre, es teftòmre 15
 ñomnod tekellertűfeggel, es az v tekellertòs iduefűgòs volta
 zònetlen minelkòdic en bennem atte aldoth zent neuedneç diçe-
 retire, es tizthűfegere, Demaga yme touabba en vram, es en
 iftenòm az en arnelkodo ayetatos lelkòm el amult, es elmembe
 megfògatkoztam Demaga meglen te hozzad felfiggeztven al 20
 nekòd keñergeffel igekòzie hozyad keuanvan ayetatofűfaggal
 tòled || halanya ez te naç keferűfegòs kenodnac vegezeth 103
 Mert annac fòlòtte naç buzgofagos keuanatofűfaggal az en lelkòm
 kevannaya, es akarnaya tòled megtudnia, hoç ha a teft, ki
 iftenhòz eggefűlt, a naç keferű ken zenvedefeneç ideyen erzth 25
 a kenba valami kűnűfegòt, auag nem Sapiencia Zol az ifteni
 bűlçefeg, a Crifthus iesus monduan Jol ezòdbe veged ez ker-
 defbòl, hoç zynec keferűfegeneç tartozol kefergenòd az en ken
 vallaçomon, Mert az horaban micoron en az retnetòs keferű
 halalt, es a kenth zenvedeem, az en lelkòm tòkellertòs bezeddel 30
 el valeek, Demaga az iftenfeg haça megzenvedni a halando
 teftneç az v gyarlo, es eròtelen ñaualyafűfagat, Minemű ñaua-
 lyas eròtelenfege leçen a halando teftneç, azoc mindeneç naç
 keferű kenra engettetekvala v neki, es adattakvala No azert ||
 vegedeze ezòdben maftan, Ime mind ez velagnac v diçòfege ez 104
 zent kereztfara felfiggeztetűheek, es mondhatatlan naç keferű
 kennac kennattatűheek, Mert en fűggekvala indulhatatlan ammeg
 akazto kereztfan es mindòn embòri fegedemtòl megvaleç foz-

tatoth, es el zakadoztatoth, Es meglen az en meñnei atyam es
 ol' mel' nemikeppen lattaticvala hog' elha'got le'gen engömet,
 Mert nem seghitj vala azt akkit segithetvala, az ifteni na'g
 dolgotat megmutatvan, az en veres sebeymböl a veer na'g
 5 buzgofagost fol'vala ky, es az en zemeym a na'g sira'ban meg
 fetetültenek, es meghomalyofottanac vala, Es az en zyuemnec
 minden gökere megzakadotvala, es minden testöm tetemem a
 kennac keferüfegös faydalmaban elzakadozot vala O haahtek
 fohazkodo vala zyvem zakadvan firocvala, es nem vala ki
 10 engemet latna, es nezneye az en keferüfegömet, Syrokvala
 105 keferü köñ||veth hullatvan, es nem vala ky törölye az en köñ-
 uemet, A na'g keferüfegös serelmes faydalmas kenoc megzaggat-
 tanac, es meg nomorittottanac vala, Nem vala az en keferüfe-
 gömben ki engemet segittene taplalna engömet a keferü kenban,
 15 Imadkozooth meg atkoznac vala Es engömet a keferü kenban
 vezteglöth megmöuetnekne'c vala, es engemet bekefeggel zenven-
 dö't, mindö'ne'c megkaromnacvala, Es yme micoron ezön zerrel a
 halalna'c keferüfegeuel en mindönfelöl megkörnüköztettem volna,
 Tahat en meñnei atyamhoz kealte'c, monduan, En vram en iste-
 20 nöm miert hog' el battal engömet, Demaga azert a kereztsan
 függe a fiunac akarattyä, mindencoron eg' volt ammeñnei atya-
 nac akarattyau'al, Zomehozomvala a kennac keferüfegeben, es
 nem vala hog' ky čak eg' ital hidec vizet adna a keferü kenban
 106 meg || zomehozot en lelkömne'c, demaga epeeth ecettel meg
 25 elegitvén adnacvala az zome'fagomban, demaga iollehet az en
 lelköm a kenbnak keferüfegeben igön gëttrettetie, es zomehozik
 vala, de meeg mind annac fölötte ayttya, es zomehozyavala
 az emböri nemzetne'c idue'fegeth es kevañña vala, Es micoron
 immar mind betöltenec volna az zent irafoc, kie megvalana'c en
 30 rolam iruan, Löö'k en engedelmes mind halalomiglan, Es yme en
 feyemet le haytvan el bo'atom az en zent lelkömeth, Es Ime a
 kegötlen nepce, auag' nepne'c nem löne'c eleg ez velagban eltöm-
 ben raytam töth na'g keferü kenok, de meeg ammeg holt tes-
 tömethes kefergetik vala, es kenozyakvala, Mert nam az en
 35 zyuemet, es oldalamat a he'ges čuchau'al által vkleleek, kyböl
 veer, es vyz iövala ki, a holt testön ala fol'van, Ezön zerrel
 107 ez velagnac eletj, Es || velagoflaga ez velagert meghala, es az
 v dragalatos vereuel valta meg' ez emberi nemzetöth, Es ammeg

aggoth bynnec dohoffaggat, Auaág zepplóiet az v keges vereuel
 mofa el Discipulus Zol a bölčefegnec fya mondvan, Oh bizoná-
 ban naág, es megh velhetetlen zeretetnec buzgofaga, O naág, es
 mertekhetetlen atte kenodnac keferüfegős volta, mel keferü
 kennal te ez velagnac terómtöye minketh zegen bynőfőket meg-
 valtottal, Oh čak tehetnem, bizonában meltanvalo hala adafo-
 kat adnek teneköd O mené emböröc kezdettőlfogvan voltanac,
 es menek maftan vannac, es iöuendöben menec leznec, Mind
 azoknac iozagual en veragozنام Mind azokat en atte zolgala-
 todra, es dičeretödre költeneem, O ki volna az hoág ki adnaya 10
 enneköm bölch Salamonnac bölčefeget, es Samfonnac ereyenec
 erőfőget, es Apfolonnac v zepfeget, es mindön ez || velaghi 108
 vraknac feyedelmeknec kazdagfagat, es dičőfeget iozagat, Vgőhő,
 Mind ezőket; Meeg ennel naģobbakathes mindeneket en zabad
 acaratom zerent adhatنام en iduezithw vramnac zolgalatyara, 15
 es edes illattyara, De iay maga mit tehet ez megholt bestye,
 es minemü hala adaft tehet ez fiketh, es nema, Sapiencia Zol az
 ifteni bölčefeg monduan, ha minden embörökneec, es angaloknac
 nélyen zolnal ha minden embörökneec io mivelkődetiuel volnal
 meg ekőfilven kazdagult, Es minden zent zizekneec tiztafagaua 20
 fenleneel veragozنام Es ha mind az zent confessoroknac es doc-
 toroknac volnal előliaroyoc, es martiromfagban zazlot vífelnel,
 Sőth ha minden terómtőth allatoknac iozagos volthat vallanad
 byrnad Mind ezőkkel meltan enne naág || felleģős megvaltonac 109
 čak a mennel kifseb veere čöppeneferöl es meltan valo halat 25
 nem adhatnal, kit az ő naág zeretetiböl te erőtted ki onta Dis-
 cipulus, zol a bölčefegnec fya monduan Azert mit aģģac vizon
 en vramnac mind azokert kiket v enneköm adot O en vram, es
 en iftenöm, kerlek hoág tanič meg engömeth Mikeppen, Auaág
 čak hoág malaztodbol leheffec neköd kellemetős en te zolgađ 30
 ky ģarlofagos erőtelen voltomban, es io thetemenimben meg-
 főģatkoztam, Sapiencia Zol az ifteni bölčefeg monduan, Az en
 kenomnac emlekőzetit mindencoron tartozyal atte züedben for-
 gatnod, es minden haborufagokat ellenfegőket az en kenomnac
 emlekőzetire veeg, Es az en kenomnac hafonlatofagat minth 35
 tőled leheth Auaág minth lehetfegős fel vegyed Sőth mikoron a
 titkon zerentvalo || lelki vigasztalafoctol megfoztandlac, es tőled 110
 el veyendöm, tegődet zomorufagban haģandlac, tabat the es leg

megfezülthkeppen, Nem égebönnen kerefh, auag' veeg' magad-
 nac consolalast, Az az vigasztalast, de bekefeggel el var', es feel
 legen neköd igeközetöd atyahoz, ki mehorzagban vagon, tennen
 magadath neki aduan, es mindön gondolatidat v' bele vetven
 5 Tahat minden kethlegnekil micoron minth nagobban leyl ray-
 tad kyuül ez velag zerent a teltön valo nomorgatas haborusag
 tetel, es belöl az istennek akarattyahoz leyendez eggefilt, Auag'
 mig inkab az istennek akarattyahoz zyvedben eggefülendez, Az
 anneval incab leez hasonlatos atte megfeyilt cristofodhoz, es
 10 ammeüei atyadhoz lez keduefb zeretetiben, Mert iol vegeg
 ezödben, hog' ez a poncth, es a hathar, hog' kyn a cristufnac v'
 111 keshalkodo vyascodo vitezi megke||fertetnec, es meg yfmerteth-
 nec a cristufnac seregeben, mikoron az sereg orron az ellenseg
 ellen nag' keshalcodafokat, es vyascodafokat theznec zentsegös
 15 alhatatoflagockal a kesfertetnec ideyen, Micoron megkesfertetnec
 Atte keuanatoflagod vtan ne yar' de azokat megüomorohad, es
 megtöryed, ha ezt theyendöd, tahat thees atte zeretöddel egen-
 ben epeuel, es ecettel itatol, es minden emböröknek idueffeget
 zomyhozod kevanüad, es atte feyedelmecne ayetatoflaggalvalo
 20 engedelmeffegöt teeg' Mindönnemü te io mivelködetidet a tekel-
 letös iozagoknac vegezetire igeközzel tennöd, Es annac fölötte
 minden törtenet zerent raytad letelöket, es zomorusagos kefe-
 rüfegöket az isteni kegelmeffegre haággad, es ezön zerrel men-
 denekben ol' zabadon tarčad magadat, mikeppen ammeg halando
 25 embör v' halalanac ideyen mindenectöl elzakad, Es atte lelköd-
 112 nec üugödalmat || idueffegös zabadfagat az en oldalamnac
 sebeben tartozzal kerefnöd Mikeppen a galamb a közalnac ha-
 sadekaban, es lykaban v' üugodalmas lakodalmat kerefi, Mert
 ith e helön mindencoron lelöd bynödne nág böfegös bočanattyat,
 30 es malaztnac telies volthat, es iöuendöben leuen mindön gonoz
 törtenetöflegnec otalmath Discipulus, Zol a bölcefeegnec fya
 monduan, Eg' kičinded edeffegös kerdest hozoc elő atte ken-
 zenvedéfsödröl ym erröl, hog' miért il' reuidedön, es kynüen ezt
 elhagatod, es elmulod hog' megnem mondog mikeppen volt az
 35 idöben atte tiztölendö züled anad a kegöfegös ziz maria atte
 keferü ken zenvedefed ideyen, Micoron a kereztfä alath alloth,
 Mikoron az v' edöfleges zeretö eggetlen eg' fyat latta zemevel
 113 a nag' keferü kenba a kereztfara ha fel||fezittöttekvala Sapi-

encia, Zol az ifteni bölcséleg, monduan, Ebből en tőlen zabad-
fagod bekefegek hog' mennél az en zylem aňamhoz ziz mariahoz,
es kerédmeg vñómmagat, es nag' edőffeggel halyad meg az
v zayabol ezt ekith te acarz en tőlem kerdenőd, Mennél azert
kerédmeg vteth ezónkeppen

Zol ith bodog azzonnac nylva kivalt dičeretiről, es tiztőffegeről,
es kezőnetiről, es arrol, hog' minemű keferűségős epefege volt az
kereztfá alath allafakoron, micoron az v zent fiat nezte zemeuel
a keferű kenban

Alvala iesufnac kereztfaya alath az v zent aűna ziz maria az 10
tauaz időben, Mikoron a nap feel kezdvala halnálnya a hegnek
magallagara, es az v velagoffaganac fenessfeget bōffeggel kezdé
vttēni a földnec zynere, Ime ez időben minden lelkes, es min||
den terőmtőth allatoc meg eleuenődne, es meg kezdne vyulnia, 114
es meg indulnia, kik atteli hiee előth el reytoztenekvala Mindőn 15
lelkős allatoc, es zaruálnkodo madarac, hog' kyk akkōlikikakban,
es mindőn egeb feteth licakban, vermőkben el reytoztenekvala,
es nag' vyw velagoffagnac fenőffegere mendenec ky kezdne
iőni, es meg vyulnia, es meg eleuenődni Es zynek kezdic viga-
fagos őrőmeth megmutatnia, Minth az egi madarac v hantos 20
zauoknac zep enőkleseuel Auag' embőri nemzeth v kezenek tap-
folafaua, Mind venők, mind yffyac a tauaz időne eliőthēre
vruendőznek es vruendetős vigaľagot mutatnāc eģetőmben viga-
uan, No azert immar űilvan kyualth tiztaľaggal valo zyuek, es
tizta elmeuel iftent dičeryőc, es zereűők, Veģetőc ezőtekben 25
Mert nekőnc es ezőn zerrel tőrtēenth maľtan Micoron az ziz a ||
nap fenben őltőzeek, es ammeűney keralne azzonnac meche 115
meűnei ģymőlcel megteleek, Valaztoth mikeppen a felkelő fenős
nap ammű zivőnkne gőkerenec edőffegeben az v emlekőzety-
nek edeffege be vtleűek, es az v edeffegős illattyānac ģeűerű- 30
sege edőfkődģek ammű zyuőnkben, es lelkőncben, Mert az v
zēpfegős fenes velagoffaga mindőn kődős homaľoffagtol tyzta,
Mert az ifteni fenes velagoffaggal ol' iģőn meg ekőűilt, es meg-
fenēűilt, hog' minden zaraz azyvľagot ammeűney malaztnac har-
mattyauaľ meg harmatoz, Ime a fetetűegők eltauoztatnac, es az 35
vy velagoffag meg adatic, Auag' feltamad Es őrőmekne nag'
erdőmi nekőnc ģűtetik, es ennekőm v nag'volta adatik, Azert
tenekőd oh mű remenűegőnc es my zyuőnkne vigaľagos eruen-

deti, Ime mû gárlafagos bynes embôrec atte nekôd kezenô
 116 zonak han||goffagat nekôd enekelyônk, es vele tegôd diçerônk,
 Im mi tenekôd kôzônône mû ziuônknec buzgofagaua, es zemônec
 nek kôû hullatafaual, es ammû lelkônecnec ayetatos terde hay-
 5 lafaual, tenekôd malaztnac aûûanac ayetatoſſaggal kezônônk,
 Mert im ezt latt yok, hog a keges zyuek az orgona zonak hangos
 zengefere meg vidulnac, es az zomoruſaggal meghomorodoth
 mindôn zyuek a vigafagos hangoffagara meg ervendôznec, Igen
 ezen zerrel enes micoron atte emlekôzetôdnec edeſſegeben
 10 magamath foglalom az ifteni edôſſegben elboritozom, es az v
 buzgofagaua meg egôdôzôm, micoron en kevankozom tegôdeth
 diçerni, Kit diçer mind meû, es föld, es mind meûnei telyes zep
 erôſſegôs iozagoc, Mert minden terômtôth allatoknac iozagos
 volta atte iozagos voltodnak meltofagahoz êak anneban hafon-
 15 lattatic menth mintûl kifſeb ãillagnac velagoffaga a fenôs nap-
 nac v fenchôz a mondhatatlan nag velagoffagahoz, Mert nam az
 117 ifteni bôlçefeg az v malaztyanac bôſegeuel || tegôdet ol' igôn
 megekôſytôth, Az v iozagos voltaual ol' igen meg beveſitôth, Vg-
 hog, Az v megfoghatatlan bôlçefege te belôled ki fenlettetnec,
 20 es atte belôled ky vtletik ifteni iozagnac feneffeges volta adat-
 neek nekônec Attol inkab kevanatoſſagra, Micoron en ezt elmem-
 ben forgatom, hog meeg velag kezdetitôlfogvan valo bôlçek
 mel' igen tegedet diçertenec, haat een elmemben megfogatkozom,
 es az en okoffagomtol megfoztatom Semmi tób en lelkômnel
 25 az en teſtômben megnem marad, Demaga mikoron eſmeglen
 en magamban ennen magamhoz theerek, Ezôket az en ziuem-
 ben forgatvan, es ezôket monduan O iduezleg zizeknec keges
 veraga, Valami az hog mit mend kezdettôlfogvan nyelue atte
 diçeretôdre mondhatoth es thal meg irhatoth, zyw meg gondol-
 30 hatoth, mind ezôket egben gûtven es egben iruan, es mikeppen
 nemes vyola veragbol kôttôth keue, Vgyan mind egben kôtven,
 118 Zaz annezor mendenece megfokafitvan, es ezer||zervalo ezer-
 annezor veghetetlen valo ſokaffagra ſokafitvan, Mind ezôket
zynek ayetatoſſagaua mezi edôſſeggel Nemes veragoknac, es
 35 minden edes illatoknac illatyval bodogfagos ziz maria en gyar-
 lofagos bynes adom atte mehednec tiztôſſegere, dicheretire, es
 diçôſegere maſtan, es mind ôrôkkôl ôrôcke, Mert micoron en
 tegôdet tekentlec azzoûom ziz maria, tahat a teezic, hog ha en

a meńorzagoth, es az egeth az v fenős zep čillagiuat egben
 neznem, Es az lattatie ennekôm, hog ha az paradičomnac ġeńe-
 rűseges edes lakodalmaban lakoznam Sôth meeg annac fűlűtte
 ennen magamat elseleytem atte naġ meg velhetetlen dychefege-
 den clamulvan, Es naġ es fel zoual čak ezt kealthhatom O űrűk⁵
 iftennek kazdagfagos bewfegenec magaffagos bűlűefegenec mel-
 seges tudomańa, Mel igen naġ eruendezű zyuel vigadoza, Mico-
 ron ez nemes terűmtűth allatoth il naġ tekelle||tűffeggel meg¹¹⁹
 ekűseyteed, es ide ez velagnac erűmere zerzed, O zizlee zep
 zemek, čillagozo fenessfeggel čillagozuan O rofale piros tyn-¹⁰
 deklű zep orchak, O aran zynnel fenű zeep faar hayak, O
 meezi edessfeggel folyo, Auag edesflű zeep ayakak, Isten fya
 ġakorlatos čokolgatafaual meg istenefűltek, Mert valami ammit
 en te benned laatoc nezek, mindenee az ifteni bűlűefegnee ioza-
 gauual vannac te benned megtekelletven, es ekűfűltetven tiztes-¹⁵
 seges zerzessel, demaga nam űlvan valo kűalth edessfeggel
 ez ġarűofagos byneseknee edesnee lattatnac atte aldot emleid
 kik emtetthee meűnek, es fűldnee keralat, O mel igűn my
 nekűnc ġarűofagos bynesee nec edesen illatoznac, Mert v belűlűk
 iű ki az űrűk elet, es v belűlűc zarmazie ki a naġ edűffeg, ky²⁰
 meg vigazt minden korocat, Azert az azzońiallat ki il bizon,
 es vigafagos sentenciat errűl || ki monda naġ fel zoual iduezi-¹²⁰
 tenkhez kayalta mondana, Auag monduan, Bodog a meeh ki
 tegűdet vűfelt, es az emlűk kiket te emttel O bodog emlettek
 az vr crűstus iewűst, Mert az iozagoknac telyes bűsegeuel mind²⁵
 meű fűld vigad es edessfeggel be telic, es meg vywl Mert ette
 keth emlűd olyatan minth a lilium kűzűt iaczodozo keeth keűke
 ollochka, hog kik iaczodoznac, es eltetnee a lilium kűzűt addig-
 lan miglen annap fenűs arűeka elműlic, Mert az v gyműlűe
 miatta hasonlattatnac ez keet emlűd a lilium kűzűth iaczodozo³⁰
 keth kechke ollochkahoz Mert ym ezt lattyyoc, hog mennek, es
 fűldnee zerzűye, es terűmtűye az egeth Auag meűnee nappal
 holdal, es a fenes čillagockal meg ekűfűtűtte, es ez velagi eltetű
 allatokat, Auag ez ve||lagnac zynet meg dizesűtűtte nemes elű¹²¹
 allatockal, es a eget egben zarűalkodű madarakkal, az liget³⁵
 erdűket zep zűld leueleckel, Es ammezűket, es a reteket a mo-
 folgo, auag ġenerkűdű zep veragokkal, demaga ime mind
 ezűknee fűlűtte bodog ziz ańa maria atte dragalatos zentűeġűs

testödeth meg eköfitötte, es meg dizefitötte keth nemes aldot
 fenös zentfeges emlökkel, Ime ez keth aldot emlöyd, ezek a
 keth nemes beuölködö olyafaak olayfaak, hog kikböl kizarmaz-
 tatnac a malaztnac edöffegehi garlo bynesöknec idueffegökre
 5 Ezek az olay zynö zep keet gymölchezö alma faak kik az zent-
 lelöetöl gymölöet terömtettenec Ezek kik terömtic kezeppette a
 paradiöomnac a halaltalan gymölöet, hog kik kostolyac, Auág
 ezic, Azok megnem halnac, Eze a keth illatozo naranch al-
 122 maak || es az zep zynü nospolyak, Ezek a bizon Salomonnac
 10 temploma, Ezeek az engad zöleynek keet zeep gerezdy, kit
 palantalanac a génerüfegös viridariom kertben, Ezek kik ammeg
 zomorodot garlofagos bynes embernece edes vigafagot aad es
 zomorufagot el yz, es eltauoztath Mert e keet nemes emlöc
 iobbac az illatozo boroknal, Mert yme az borban vagon testi
 15 bynnec indulafa es ez földi kevanatöfagnac génerüfege, Ime e
 keet aran zynü vyolakban kedeeglen vagon ez velagnac telyes
 minden megoltafa Es nemikeppen természet felötvalo ammenüei,
 Auág lelki edeffegnece telyes tekellertes zeretetj Meg esmerte az
 akki kostolta, es aky kostolta megesmerte mel hertelen hamar
 20 minden ez velagi torköfagnac génerüfeghi elmulnac, es fem-
 mie leznece, Micoron atte malaztodnac edes teyet kostolta, Mert
 123 atte || menüei malaztodnac nag illattyatol a merges keöce meg
 rettennece, es elfutnac, es el nem zenvethhetic enne nag beke-
 segnece tiztafagat, Tahat ackoron betölth zyuek kezdnece eruen-
 25 dözni az esmeretlen ayandokkal betelveen, Az helw vezteg
 kezd halgatnia es allelek iftenben kezd eruendözni, Mert az
 zemek firmakvala, es edeffeges könéveket hullatnacvala, es az
 zaa nemes edeffeges ifteni illattal tartatik vala, Es a gyakorla-
 tos ifteni iégezetnece edeffegeben elborulvan kealtvala, mond-
 30 uan, Mert minden edes illatozo allatoknal edesb illatu ziz maria
 atte emleyd, O keeffeges ziz ana maria, esedözyel atte nem-
 zetödert az örök bölöfegnece Mert valami ammith vallaz, Auág
 neköd adatoth, mindenec attol vanna a kitöl minden iozag
 zarmaztatic, Demaga ha valami lattatic edeffegnece merges az
 124 en lelköm || atte edeffeges emleydnece malaztyahoz futh, kik
 telyefek malaztnac edöffegeue Bizodalmaiban iarul atte malaz-
 todnac böfegéhez, honnem minth az örök bölöfegnece kemeü
 borahoz kykth lelek zerent az örök bölöfeg arul, Mert bizon

nál atte malaztodban tekelletes edeffeg erzetik, Amoth kedeg-
 len eruffeggel, auag' fauañofaggal meg elegeytuen lattatic, Mert
 bizonában az örök bölcsfeg ammeg vigaztalafban, Ammeg fegő
 vezzőnec sanaru voltat es elő nűtya, Ime keges aña maria ezed-
 ben vehetőd menezet engőmet az ő bezedenec edőffegős geñer-
 5 kődőt nağ edeffeggel meg vigaztalt, Es legottan efmeg az v
 nağ felfegős voltabol ol' mel' nağ kemen erős bornak ereyet en
 ream vttőtte nağ felelmel illetet, de azzoñom maria atte emlejd-
 nec edes illatj Az az, te malaztodnac edes volta || telyes vigaz-
 125 talafnac edeffege, Mert atte emlőid, Az az, te malaztodnac
 bōfegze zep titkon valo fegelmet aad Mert micoron en vtet az
 örök bölcsfegőt, mikeppen a ieğes v ieğefet zeretetőt hozzaya
 őleli hozzam acarnam vñelnem, legottan en az v nağ felfeges
 iften voltarol megemlekőzöm, Čak keñerğhetők v neki mikeppen
 az en erős boromnac, Es mikoron en tőle kerneek, mint az čech
 15 zopo ġermek, Tahat tőled eltazittoth, mint az aña v chech zopo
 ġermeket, micoron az chechtől elvalaztya, fegelmnek kemenfe-
 get mutatvan, Demaga te mi vağ azzoñom maria, bizonába
 tethedtől fogua talpadiglan ninčen te benned keferűfegnec va-
 lami volta Sem kemenfegnec valami alattya, De valami mend
 20 ammi te benned vağon, mend tiztafagos edeffeg Meg velhetet-
 len edeffege vağon || Es mindőn edes illatos allatoknac edes,
 126 es draga voltat felül mulya Mert mindenőtlet fogva zeep, es
 edes vağ tē azzoñom maria Semminemű keferű, es kemeñ or-
 czad ninčen tenekőd azzoñom maria Mert atte orçhadnac zyne
 25 igen zeep, es keges, Te zood, auag' bezeded meez edeffegenel
 edefb, es iozagockal meg ekefilt, es minden malaztal telyes
 Mert te benned vağon azzoñom maria minden eletnec, es igaf-
 sagnac malaztya, Te benned vağon minden bizonfagos remen-
 fegnec iozaga, de az erek bölcsfegtől bor teyel elég adatik de
 30 te tőled azzoñom maria edes mezneek edeffege ki vtletic tizta
 edeffeg, demaga michoda azzoñom maria atte edeffeged, hoğ
 minden bynefeket atte keges aňay kebeledben be uehz, es nağ
 keduefen || edeffeggel atte fiadat meg engeztelveen zeretetőt
 127 neki ayandokozod, O ġarlofagos vetkezőt bynefeknec dragala-
 35 tos nağ kenche Ime mikoron mi ġarlofagos bynefec a felfeges
 keralt my bynōnkneec miatta elveztengőc, es mikoron vtet meg-
 haboritañgoc mind ammeñűei aňalokathees meghaborittyoc,

Micoron minnen magongnac es nehezék, es iol tehetetlenôk
 vagyone, Es valamenen vagone mind nem tuggoc mith kelyen
 tennone, Čak azt kel nekone byneseknec tennone hog mind
 lelki, es testi zomônket hozzád feel emelyoc, es tanachot toled
 5kerdgone es segedelmet te toled keryone, O en ziuemnek eg-
 getlen eg vigafaga, es remenfege, es en eletomnec vrome, Te
 tudod menezér zyuemnek megzakadafauaal lelkomnec keferuse-
 128 geuel, es ke||feru keúves orchauaal, mikoron en iftenemet meg-
 haboritottam, es magamat karhozatnac fyanac aleytottam ellen-
 10 segymmel minden felol megvoltam kernekezven, Az en zemeymet
 kegefseges ana felemeltem, es atte segedseggeddel bodog ziz
 maria minden vezedemtol megzabadultam, No azert nekik erulye-
 nec az o artatlanlagokert, Egebec kedeg vigagganac az v erdo-
 moknec foklagos voltaert, Egebec kedeglen legottan ervengene-
 15 az ifteni irgalmassagert O azzonom ziz maria te vag en edes
 anam, te vag en remensegom, es te vag en eletomnec minden
 vigafaga, Mikoron en mindenestolfogvan iftenrol, es en magam-
 rol kezdec ketelkodom Te benned vetuen gondolatomat es te
 129 rolad megemlekozven, ol mel a nag magas melleznek || fetet-
 20 segebol vyw velagoflagra ki ionen meg eeled, es eruendez, Mert
 te vag azzonom en dicofegom, te vag en iduesslegem, tiztosse-
 gom, es en eletom, de Maga honnet vagon ez ennekom o en re-
 mensegom, hog ky codalatos ennekom, Mert tenekod nag fok
 zereto fiayd vannac, kiket vnon artatlanlagoc iduezithetnec,
 25 hog kiket koutetic v io mivelkodiknec iozagi, hog kik meltan
 mondhattyak ezt az igaz emberrel egetomben Soha en ziuem
 ennem eletomben engemet meg nem fogot, es megnem fogoth
 Oh en zyuemnec keferusegos buzgofaga, O edeffeges keges
 ana O minekone keges anank, Oh nilva kiualt zeretettel zereto
 30 keges ananc nekone bynosfeknec, Te azt iol tudod, hog minden
 130 en eletom tiztasagnac ellenfege, es || megfogafa ellene mon-
 dasa, Ime thekench atte beteg koor garlo fyadra Mert nem
 vagoc melto en te fyadnac hiuattatnom, De teg cak vgan en-
 velem mint az mentol kisseb eggie beteg, es vetkozot fyadrol
 35 emlekezzelmeg keges ana, hog az ana az v beteg koor fyokat
 mel edesdeden zoctac tapogatni, es mel zergalmatoson velok
 bannac es mel edesdeden minden gongyocat vifelic, Azert Ime
 en zegen aruaya marattam, Nam az aruac te read maradnac,

Es az aruaknac te vag' ańnoc es fegedelmőc, Ime en keges edes ańam atte beteg fyadnac ennekem, Ime az en sebeym te nekőđ nilvan vannac, No azert keges ańa latogaffadmeg atte betegidet, tamazzadfel atte halattaydat, es a keferűfegben megnomorultaknac ag' megvigasztalaft No azert a kegesen, es 5 igazan eltenec iarulyanac az isteni bőlűefegnec ve||lagoffagara, 131 Jay ennekem ęarlofagos bynőfnec kőňhullatásban mindeneftől elborulvan en keges ańam, Im en futoc atte fegedelmednek otalma ala, Mert en mezitelen, es zeęen nem merők a naę mondhatatlan feneffegnec zyne eleybe mennőm, De te hozzađ 10 futoc en keges ańam, te vag' en remenfeęőm, te vag' en otal- mam, kiben az en idueffegőmnec vegezetit vetőttem, hoę ez tauol leęen, De meglen ammeg haragut biro engemet te zol- gadat karhoztatni acarna, es atte keges kezed altal thezi ha kedeglen az v malazttyaba meg akarand tartania, haat azthes 15 te erdemed miat nekőm meltoltatya, En kedeg te tőled sem eltőmbe, sem holtomban, sem kazdagfagomba sem zeęenfeęőm- ben, Sem bekefeęőmben, sem haborufagomban || soha te tőled 132 el nem akarok zakadnom Sőth annac főlőtte hoę ezth isten ne agęa, ha en tudatlan bodogfagomnac miatta, ha en istenemrő 20 el nem feledkezneem, Te rolad soha el nem feledkőzőm, Tege- det soha el nem hallac, Mert atte emlekezetőd az en zamban minden meez zynnel edefb, es minden edeffegnec főlőtte edef- feęőfb ennekőm, Az en orczam te benned meg vidul, zyuem meg őrvend Es mindőn őrőmem te benned meg vyul Es annac 25 főlőtte iollehet meltatlan lőttem leęec, demaga menezer enge- met attē vigasztalafodnac edeffeęeuel meg elegittőttel, Tennem magad igiol tudod keges ańa, hoę minemű iokat idveffegőmre valokat ennekőm attal, No azert mi zozolonc, es mi remenfe- gőnc kelfel keges ańa es irgalmas, es atte irgalmas zemeidet 30 fordohad mihozyank, es eęęetlen eę fyadat engeztelyedmeg || Kit mi naę fokzor megfertettőnc es meghaborítottone mű vetkő- 133 zetőnknee miatta, Nam te a byneseknee zozoloya, Azert iarol kőzelb atte zent fiadhoz, es ńeryed bynőnknee boęanattyat kerőnc azon atte aldōt zent fyadtol, Mert ninčem semmi ol hoę 35 tőled megtagadhaffon atte aldōt keges zerető fiad, O erek atya- nac bőlűefeęe Ime maftan en az en fegedelmemre, es eertem efedezefre te elődben vizem atte keges ańadat az edeffeges

ziz mariat, Azert v̄tet en te elődben allatom, es en magam atte
 zyned előth az ő hatamege reytezöm, Az en zemeymet atte
 dičovseges orczad előt felnem mereznem, Auág merezkődnem
 emelnöm, Azert kevanom azt hoḡ atte zilednec zaua által halgaf-
 134 meg engemet Es kerlek azon hoḡ tiztőlyed || es halgaffadmeg
 v̄tet, Minemű tiztősfeg adnaya hoḡ ilyen keges aúadat semmivel
 előled tizteletlenfeggel el űzned ha ezerzer egnapon elődben
 efnekees, Azert kerlec azon v̄r iften halgafmeg halgafmeg
 engemet atte zent iftenfegődnec io voltaert, es atte zerető ziled-
 10 nec nılvan kiualt tiztősfegeiert Mert mikeppen a vac v̄ uranak
 auág attyanac vezerleffel viteti magat, ezenzerrel im en atte
 edes ziledet te elődben hozom en zoom zolnia, es en fegedel-
 memre, hoḡ ammit en nem erdőmleneec, atte erdemednec Auág
 az v̄ erdemeneec nagfagos iovolta tőlčeebe, No azert maľtan o
 15 erek atyanac tiztaľagos bőlčefege vegeď eződben, es lassad
 tekenčed atte dychefeges zyledet aúadath Nezyed tekenčed atte
 135 zerető || zilednec v̄ edeffeges zemeit te előtted mű erőtőne
 bynefekert efedezven Mel' zemekkel mel' igen edeľden neez-
 vala tegődet, lassad az v̄ roľai zep orczayat, mel' roľai zinnel
 20 tindeklő zep orchayat aúay zeretettel atte orchadhoz zorittya-
 vala Tegedet edeľden čokolgatvan, Oh annac felőtte lassad, es
 tekenčed az v̄ aúai bodogľagos ayakat, Kiuel Auág kikkel atte
 ifteni zaadat, es atte aldót ifteni feenlő zemeydet, es minden
 egeď te tagydat gyakorľatos čokolgataľokcal čokolgattıauala
 25 Es legottan esmeglen edeffeges zayauaľ, es zauauaľ tegedet
 vigasztalvala O földnec mennec vra iefus, lassad, es tekenčed
 az v̄ aldót zent kezeit kiuel nekőď zolgalt ġermők korodban O
 aldót iefus lassad, es tekenčed atte zylednec zyz marianac v̄
 emľoyet kikkől emted v̄ ziz aúay teyet O kegeľfeges edes
 136 iefus, Ime ez nem melto, hoḡ ezeket || te ľatvan, es mind ező-
 ket nezven il' keges aúanac enne zamtalan zolgalattıat, farrat-
 ľagat, hoḡ ki tegedet földnec meńnec vrat zilte emlette, es fel
 neuelte Mind ezőkrel meg emlekőzven, nem melto hoḡ v̄tet te
 előled semmivel el bočassad, Kerlec azon vram iefus hoḡ emle-
 35 kőzzelmeg atte zizeľfeges aúadnac minden zolgalatırol hoḡ kiket v̄
 tőle vőtteeľ tekenčed ġermőč korodban, micorőn the kichinded
 ġermek corodban az v̄ aúay keges kebeleben tegedet tarth neuel-
 vala, Nezuen atte keet kőlenlő kıfded zep zemeidet Tegedet

v̄lelgetvala, es čokolgatvala Es micoron mofolyulzvala te
 keges zilednec legottan az v̄ keges karyaua1 tegōdet hozzaya
 zoritvala, es tegedet čokolgatvala es teveled edefkōdicvala,
 Mert || minden zizek kōzōth v̄tet a1adda valasztottadvala, es 137
 mindeneknec fōlōtte v̄tet zeretōdvala, Azert v̄ es mindeneknec 5
 fōlōtte tegōd zeretvala es te veled edefkōdicvala, Kerlec azon
 vram iefus emlekōzzelmeg atte zilednec minden keferūfegerōl,
 es epefegerōl, kiket a kereztfā alat alvan v̄ keges a1ay ziuében
 nađ buzgofagos keferūfeggel zenvede te erōtted Mert bizon1al
 alvala iefusnac kereztfāya alat az v̄ a1na maria zyve megza- 10
 kaduan Oh mel keferūfegōs ige ez legē, es mel keferūfeges
 hallafoc ezōk legēnec Oh mert az en ziuemnee ayetatoffaga, es
 mel nađ buzgofagos keferūfegre engōmet remit, hōđ il keges
 iduezytō, es terōmtō istennec v̄ keges a1na zive zakadua alyon
 meg keferōduen a kereztfā alat, Mert niha mi kik valanc fetet 15
 homānac arne||kaua1 be borulvan Ime immar ma1tan az ō sege- 138
 delmeuel, Az az Crifus iefus iften fianac a1na segedelmeuel az
 nađ zeep tizta velagoffogra hozottattanc Azert uđ illic, es melto
 il nađ keges megkeferōdōt anaua1 a kereztfā alath minekōne,
 es zyvōnknec buzgofagos keferūfegenel firnonc, es kefergenōnc 20
 vele egetōmben, Mel keferōfegōket zenvebe ō zyveben az ō
 zent fianac halala ideyen, hōđ kiknec miatta ez gyarlofagos
 bynesec zōnetlen meg vigasztaltatnanac, es vigasztalafokat veez-
 nec, Azert melto, es igaffagos hōđ myes ez megkeferōdet
 a1aua1 ziz mariaua1 egetōmben vele keferggōnc, Demaga iol- 25
 lehet melto volna hōđ mind vele egetōmben kellene keferōgnōnc
 my azt nem tehetyek, hat čak az v̄ keferūfegenec emlekōzetith
 ammū ziuōneben behozuan, Vghōđ čak ammū ziuōnknec hywfeg-
 gel valo buzgo ayetatoffagat v̄ hozyaya in||dittyok, Ez il 139
 keges a1anac v̄ firalmanac, es keferūfegenec nađvoltaat mi 30
 ġarlofagos goromba elmeynekel megnem velhettyōk, es megnem
 gondolhattyoc, Demaga ūilua kiua1t keferūfegōcbōl, es nemi-
 nemū hozya hafonlatos gondolatocbol velhetōnk čak hozzaya,
 Azert kerdgye meg tulaydon ōnnōn magat minden nađ zeretō,
 hogha az v̄ zeretōyet a kith ūilva kiua1t nađ zeretettel zeretne 35
 latnaya nađ zernyw halalra adatvan, es zertelen zernyw halal-
 lal meg ōlni v̄tet, gondolyameg azt hōđ mene keferūfeges
 banatj v̄neki ebbōl tōrtēnnee, es adatnac, es minemū nađ buz-

gofagos keferűfeg mel' hertelen az ű zueben űtletnek Jollehet
 hog' a kit igűn naűon nem zeretne awal űes keuefebbet gon-
 dolna, es keuefeb keferűfegűt erzene ű benne, Azert keűes
 lelűk forgaffa chak ezűket ű zueben, es elmeiebe Es mind ezek-
 140 bűl kyűűnen hihetendű || lezen minemű keferűseghi valanac az
 ziz aűa marianac ű zyueben, Es űnnen maga mondhattya meg,
 mel' naű keferűfege lűtleűen az ű edűűfeges zylűtten, kit min-
 dennec fűlűtte zeret vala, Azon mindennec fűlűtte naűob kefe-
 rűfege vala, Mikeppen lattyauala naű zerűű halallal űtet meg
 10 űlűi O keűes aűa maria No azert mongadmeg nekűnc minemű
 keferűfegid valanac neked atte ziuedben accoron micoron allaz-
 vala atte mehednec gymelchenec az aldut iefusnac kereztfaya
 alath zyued zakaduan, Ez zerrel a kereztfűn fygue űtet nezűd-
 vala Bizonűaban okoffűag ees ezt aűűa Bizonűűag ees ezt mutatya,
 15 es az zerelmnec naűvoltaes azt bizonittű, hog' []igen naű kefe-
 rűfegűd vala, mert atte edes zilűttedet igen naűon zeretűd vala,
 Azert azon igen naű keferűfegűdvala, O čak atte zeretű fyad-
 141 nac kenvallafűanac čak ammeg emlekűzetinec keferűfe||ge naű
 fok ayetatofokat elamith, es elmetelenne tezen, Tahat megűűec
 20 il' naű keűeffegűs aűa, hog' ki tűldnec menűec vrat teremteyet
 zyvűte ez velagnac megvaltoyat keferű kenzenvedeseuel, ha
 ennek čak emlekűzetj mel' igen buzűofagűag eűettetic byneűfek-
 nec ű zyuekben Tahat oh keűes aűa bodog ziz maria atte aűay
 ziuedben meg geryeduen keűergezvala atte aldut zent fyadnac
 25 halalan, Mert azt iol tudgyoc hog' meneuel ki az ű zeretűyet
 inkab naűobban, es buzűofagofűan zeretj, es meneuel valaki a
 zeretűye elűt tizteletűűb es kedűefű, Az anneual tűle elzakadafű,
 es elvalafű lezen neki keferűfegűűb es firalmaűb, Demaga
 bizonűal, es minden kethűegnekil en azt hyzem hog' atte zeretű
 30 zylűttednec ű keűeffegűes űayas volta, es veled űayascodafű, es
 edűűkűdese te nekűd ol' edes, es ol' kedűes, es ol' űayas vala,
 hog' mindűn halando emberűknek elmeyet okoffűagat felűl mulya,
 142 es femminemű em||ber meűnem foghattya, No azert űnnűmmaga
 az edes aűa maria mongű meg minűkűnc azt, hog' micoron az
 35 ű zeretű zylűtűhet lath aenne naű keferű kenűan, hog' ha azon
 neki űreme vigafűga volt, auaű keferűfege, No azert iűyen
 maűtan mű kezincben, es űnűmmaga mongameű minekűnc az
 ű keferűfeget, Es im ezűn zerrel felelyűn nekűnk űnnen eleuen

nelveuel, Jollehet legén teste zerent meiorzagba, Demaga lelők-
ben legén ith művelőne Es imezt monga minekőne Akki enge-
met v̄ alazatos leaíat v̄ malazttyanac miatta valasztotvala aníaua,
vgyan azon az en ziuemeth v̄ buzgofagos zerelmeuel hozzaya
zorittottavala, Vghog, soha egebőth hanem čak v̄ rola, es v̄⁵
benne az en lelkőm vehetne nág keferűsegőt, Mert nam v̄ benne
en mendeneket birocvala, Es az v̄ zeretete ennekőm vala mind
ez zelős velagnac birodalma, || Mert az en lelkőm othvala, holoth¹⁴³
az en iezosom vala, Es inkab v̄ benne honnem en bennem előc-
vala Ember fiaynac zepfeget az edes zűlőttemeth mikoron laatom,¹⁰
es nezőmvala Tahat az en zyuemnec edőffeges vigafaga vala,
es az v̄ iftenfegen gondolcoduan az en lelkőm edefkődie es
generkődievala, Es čak v̄ rola vala nekőm gondolatom, es az
v̄ rola valo gondolatom advala nekőm nág v̄remet, Es az v̄
rolavalo zolasom vala nekőm čak nág vigafagom, Auag vigaz-¹⁵
talam, Es az v̄ zayanac bezedi hallasom vala nekőm edeffe-
ges vigasztalafnak hangoffaga V̄ rola en zyvemnec tizta tiköre,
es az en zemeymnec velaga, Mend meńuei iozagoknac geńe-
rűsege, es földyeknec es kevanatos volta, Vala ennekőm az v̄
vele valo íayafkodaomnac edeffege, Azert micoron az en egget-²⁰
len eg zylőttemet es az en ziuemnec dragalathos || kenčeet, es¹⁴⁴
az en zememnek velagat zemeym fel emelven lattam volna Ez-
zerrel a toluayok kőzöt v̄talatoson a kereztfara felfezitven, es
az halalnak keferűsegeben megkeferőduen, Oh ki keferűsegős
elfenvethetetlen lathas, es neezes vala ez ennekőm, Oh mel²⁵
fíralmas keferű latas vala ez, Az en lelkőm en bennem kefe-
rűseggel megfőth vala, Es az en ańay ziuem meghafadoth vala,
es mindőn tetemem izröl izre elzakadozotvala Mindēn erőm
eltanozotvala, Es az en elmeem tőlem elvaltvala, Es a nág
keferűseg ol' igen meg íomorytotvala, hog az en kőńves zemey-³⁰
met felemelem, es laatom az en zepfegős zerető zilőttemeth, es
femminemű keferűsegeben, es keńńaban neki nem segethhe-
theek, es nem zolgalhatheec, Es hattra tekentheek, es latam
hog yme nágmondhatatlan keferű||seggel azokat kik az en¹⁴⁵
dragalatos kenčemet elragattakvala, es il' nág kegőtlenűl ken-³⁵
zakvala, Oh ki nág keferűseggel az en lelkőm tahat en bennem
keferőgvala, Oh mel' nág zyuem zakadua valec, yme ziuemtől
elzakattam, Mert az en zerető zilőttem zyuemet tőlem elvőtte-

vala Es vele egbe felfezytue tarttyavala A nağ ſoc kayaltaſtol
 ohaytaſtol, ſiraſtol fohazkodաſtol zoom en tőlem elvetetőtvála,
 es be rekedőtvála, Vghog, čak aleeg zolhatocvála, Es a nağ
 epeſegben megfogatkozam, es a nağ keſerűſegben affőldre le
 5 eſeem, Es yme eg keueſcenne elmem hozyam iőue, es lelkőm
 en bennem meg eleuenődeek, es zyuem megzakaduan, az en lel-
 kőmben ilyeten, es ezőkhez haſonlatos zookat čak ohaytuan
 fohazkodhatomvála, Mert zommal nem zolhatokvála, Ez zerrel
 146 fohazkodvan, Oh en || ziuemnek, es lelkőmnec eggetlen eg
 10 vigafaga, es zemőmnec velaga, Niha tegődet latlacvála en
 zyuemnek, es lelkőmnec vremeuel, es vigafagauál Ime maſtan
 latlac nağ keſerűſeggel es ſiralmal Jay jay ennekőm megkeſe-
 rődőt aňanac, ky nağkeſerű kenban figyen maſtan tegedet
 latlac, es neezlee O eggetlen eg zyuen lelkőm, O en eletőmnec
 15 eg vigafaga, Keerlec azon zerető zűlőttem veddel veled atte
 keſerues aňadat vig el veled zerető zűlőttem, Ne hağ el engő-
 met te keſerues aňadat, Mert igőn kevannam veled megholtom,
 mert touabba nalad nekil nem elhetők, Kerlek azon zerető zűlőt-
 tem en edes iezoſom ne hağgel engőmet keſerves aňadat, de
 20 vigel engemeth veled, O zerető zűlőttem ieſus, ki volna az hog
 147 ki azt adnaya ennekőm, hóg halhatnec meg en te || eletted,
 Oh megmondhatatlan keſerűſegős ſiralm, es veeg az v aňanac
 v zűlőtтетől aruaya elmaradaſa az v ſyatul elzakadaſa, Jay ime
 megnitam zemeymet, es laatham az en zerető zűlőttemet a ieſuſt,
 25 Kiben minden en eletőm, es idueſſegőm vála, Micoron kedeglen
 en keſerűſegős zűlő aňa valvan ilyen keſerűſegős zookat mon-
 danec, Ime az en zűlőttem ſiam olmel az v keſerűſegeről
 elſeletkőzuen, Ime engemet v megkeſerődőt aňuat igaz az v
 halalanak ideyen edeſdedőn conſolalvála, es vigaztalvála, Mert
 30 micoron lelke ő zent teſtetől elzakadvála, engőmet keſerues
 aňat az v zerető tanitvaňanac ianoſnac aňayvl, es vtet ayanla
 ennekőm ſywl, Mikoron kedeglen az en zerető zűlőttemnec en
 zauat hallottam volna, taħat az en aňay megkeſerődőt ziuem
 148 megzakada, es minden || keſerűſegőm meg vywla, Es ime az
 35 en aňay keſerű ziuemet elős tőrnek keſerűſege altal yara ſſel
 emelem az en kezeymet, es kevanomvála ziuem zakadaſauál,
 hogha illethetnem az en zerető zűlőttemnec auag čak čak az
 v zent teſteet a kereztſan Auag čak hog ez zerrel az v keňúa-

nac keferűfegeben tehetnee neki kűnűfegőt, es zolgalatoth Mikoron kedeglen egebet semmit magamnac nem tehetőkvala az en zerető zylőttemnac aldót zenth veret nag buzgofagos siraffal čokolgatomvala, Ki minden kilomb kilomb v febeiből nag buzgofagoft mind afföldiglen ala fol vala, mind addiglen myg az⁵ en anay kőnves orcham a kereztfan meg vletek az aldót zerető zylőttem fyammak zent vereuel befagyotvala O ha ackoron a siralmas, es keferű||fegős horaban laattalvolna engemet meg-¹⁴⁹ keferődöt anát, Az anúat lattadvolna az v fyan keferögven, es az fyat ő anúaual egetőmben bankoduan, es keferüğven¹⁰ Mikoron az aná v keferufegeben kevannávala zent fiaert megholtat Ez a fyw az v aruaya maradando anúat v keferűfegős keűnában zyve zakaduan confolalyavala, es keđergeti vigaztalyavala O ha ackoron oth lőttelvolna, ezōket nem halgathattad, es nem neezhettedvolna, az anát fyan megkeferőduen,¹⁵ es az fyat az anúan esmeg azon zerrel meg keferőduen, Holot az aná kevannávala ő zent fyaert megholtat Es a fyv az anúanac keferűfegeben megkeferőduen nag edőfdeden keđergetiuala az v zűlőyet, es lelki vigasztalaffal confolalyavala vtet, Azert ha az időben oth lőttelvolna || nem neezhettedvolna, Auag ha¹⁵⁰ lattadvolna sem halgadhattadvolna ez nag keferűfegőt, Azert ime ennec vtanna micoron en zent fyammac zent lelke tőle eltauozotvolna, es micoron immar a kereztfarol az ő zent testeeth le venneyek O mel keferű sirasockal az v zent testeeth čokolgatomvala, es mel keferű kőn hullasockal a kereztfarol²⁵ ala fyggō v zent karyait az en úakamhoz zorittomvala, Es az en zerető zylőttem fiamnak v megholt zent testeet az en anáy kebelemben, es vlemben zoritomvala, es az anay zeretettel vtet hozzam vletēmvala Ohaytoc, es srokvala, es keferű kőn hullatafom az en megholt fiamnac orchayat mosomvala, Es az v³⁰ veres sebeit mosomvala en zemeymnee keferű kőn hullatafauaal, Oh nag čoda ime az en zyuemnek celetet, es az en zememnee velagat nezōmvala, es ime || megholtvala Ime neezek, es¹⁵¹ tekentheecvala ketfelee, esmeg nezōmvala vtet, Ime sem zozat, sem erzekōnfek nem vala v benne, Zolokvala neki, Ohaytok-³⁵ vala zyuem zakaduan, es srokvala Ime előttem alnakvala, kik az en dragalatos kenčōmet, es az en zerető zylőttemet zent fyammac v megholt zent testhet en tőlem elvezikvala es el

acaryakvala temetni, Oh tahat ohaytoc, es firokvala, es nag
 zoual iaygatokvala, Oh az en zyvem rettog, es meghafadvala,
 Micoron latomvala hog az en zeretö zylöttem fyamnac v meg-
 holt zent testeet kit en anay kebelemben zorittottamvala tolem
 5 el akaryaevalla venni Es Ime az en kónues orchamat zoritom-
 vala az v orchayahoz, es gyakorlatosom az v orchayat zorittom
 152 vala az en || kezem közzé Ol mel keferuesön neezömvala, Ol
 mel keferü sirafth ohaytaft, es fohazkodafokat tezőevalla, es
 mel nag keferüfeggel tahat valek betelven, Mert ime nem vala
 10 ol ember hog ki engemet megkeferödöt anát laathvala, es
 velem egetömben nem keferögvala, Es hozzam kepöst nem syr
 vala, Es yme micoron az en zeretö zylöttemet eltemettecvolna,
 Oh mel keferü siraffal tole elvalam, es mel nag keferüfeggel
 engömet haza vynee, Demaga oztan az v feltamadasanak ide-
 15 yen mikoron laatam a nag dyčöfeggbe telyeffeggelvalo meg-
 vigasztalast, es megeonfolalast vöök, Mert ackoron valo keferü-
 fegömnec banatya fordula lelki vigasagomnac vremere, Ime
 eddeglen az ziz marianac vnnön zaua, es ö mondas, No azert
 153 mi kik || ezt haloc siras nekil nem türhetiök, es nem halgath-
 20 hatt yok Azert zoöl tennen nelveddel ziz anya maria, mert ammu
 keferüfegönnec buzgosaga kezörit vele egben keferögnönk, Es
 enne zamtalan kónhullatafnac bewsege kykben O kegefsegös
 ziz anya maria te veled kefergönc zyuönk zakattaval, Oh ky
 igön megkemenult zyw az hog ky zyue zakaduan tevele egben
 25 nem keferög, Oh ky igön gonozul meg zarradot, es azoth zömek
 azoc kyk latnac tegödöt syrafodba, veled egetömben nem fir-
 nak, es kónveth nem hullatnac, Auag nem hullathhatnac, Oh ky
 igön meg hidegült zyw akki ezekből nem ohayt es nemi fohaz-
 kodie O kegös anya maria hafadna meg veled egyetömben az
 30 en zyvem, es minden tetemem veled egben kefergene Oh aldöt
 154 zent kezek karok, hog || kieben nügöth az en zeretöm, es latom
 nügödni aldöt iesuft O rosa zinnel tyndöklö anai piros zeep
 orchaak O keges ziznek anai edes kebele holot en testi zemem-
 mel latom latom az en keges vramat, es keralomat a nag
 35 keferü kenban megfarraduan nügödni, Oh nemes aranyas nügö-
 dalm, mindön kerali zeköknec felötte valaztoth mind ez horaig-
 lan zeplötelen tiztafagba megtartoth, hog vifelye eletnec, es
 földnec mennec zerzöyet elettol elzakaduan, Demaga mit mon-

gyak Ime immar kegőffegős anya maſtan en the elötted zyven
zakaduan kőn keſerű hullatvan hańot homloc afföldre le eſuen
kerlek es iſteni erőffegben bizuan ol mel ketelenitlec tegődet,
hoğ atte dragalatos nemes kenčedet az en zerető vramat, es
keraľomat, ki en erőttem || a nağ kent, es zernű halalt zenvette 155
Azon zynben zemelben heruadatoffagban melben a kereztfá alath
atte ańay őledben ammeg holt teſtőth keſerű firaffal be zorit-
tottadvala kyk lelki zőmőmmel gondolvan maſtan een čak meg
ſem velhetők Engedgyed, es ağğad nekőm teſti zememmel latnom,
hoğ az v keſerű kenzenvedeſe latuan en ſirhaffac, es keńerűl- 10
heſſec v rayta, Vğhoğ, Mel keſerűſegőt az időben engettek-
vala adatni teſt zerent tenekőd, mikent keğes ańanac, Auag
čak hoğ lelőc zerent, es emlekőzet zerent engetteſſec latnom
kerlec ağğad meg ennekőm en iduezytemeth Engedgyed nekőm
kith en zeretők, Mert ſemmikeppen immar touab nem varhatom 15
Azert oh en zerető lelkőm veğed el maſtan atte zeretődtől az
zeretetnek nağ volthath, Es az zeretetről ağ || halat neki, es 156
vele eğenben valo keſergeeſth, Oh en edes zerethőm, es en
iduezithőm, es megvaltóm, En zeretetőm, es en lelkőmnec dy-
čőſege, Ime ym maſtan en mindenektől en tehetſegem zerent, 20
es mind en lelkőm erey zerent el vagyok zakadua, Es mind en
lelkőmnec buzgofagos zereteteuel te hozzađ fordulok, es theerők
Tegődet nağ zeretettel neezlek

Sent Alazatoffagnac dičereti

O zent Alazatoffag Engedelmeſſegnec attyafia, Jamborſag- 25
nac ekeſſege, Zizeſegnec veraga, Tiztaſagnac zepſege, őzveğ-
ſegnec tiztőſſege, hazaffagnac zereteti, es zeretethnec coronaya
O zent Alazatoffag Mindőn ionac fundamentoma Idveſſegnec
ğekere Malasztoknac ńerőye Es minden iónak megtartoya O zent
Alazatoffaag, ellenſegnec meğğőzőye Erdőgnec ńakvagoya, Keuel- 30
ſegnec eltőrye, Es mind földőn meű||ńenvalo tyztőſſegnec 157
adoya, O zent Alazatoffag, Iſtennec meg engeztelőye, ziz maria-
nac azzońfaga hiueknec felmagasztaloya Sentőknece vigafaga
zerzetőſőknece tikőre es bynőknece megvtaloya, O zentſegős Ala-
zatoffag, Zegenőknece kazdagfaga Nemtelenőknece nemőſſege, 35
Nemeſeknek dičőſege, Kemeű zynec lağetoya, es bekeſegnec

O edőffegős iefus, ki nag zetettel hozzad hiuod, es vez
 171 a bynőfeket, Leg irgalmas enneköm || fironac, Es hog ez
 keppen sirna, es a zent labacat a nag keferu kőnhullataf
 őtőzneie Imee erdömle hallani vronc iefusnac edőffegős igei
 5 monduan, Megbočattatnac te neköd foc byneid, mert atte hit
 iduőzitōth tegōd, mennel bekeuel, Azert ha e bynős azzoñi all
 iftentől nem felt volna, soha ez zent igekeť ő nem hallottavolna,
 az zentsegnec ilyen nag tōkellēőffegere nem iutotvolna, Aze
 imee a bynőfecnec tikōre, ki vonzon minket istennec felelme

10 Binőfōknec mafod tikōre a terōmtōnec feñőgetese, kib
 iōi istennec felelme

FEñōgeti az yr iften a keuelyōket, es egeb bynőfek
 monduan Jeremias profetanac miatta Igōn meg galaztaffana
 172 mert nem esmertecmeg az őrōckevalo || bozzufagos zida
 15 mazatoffagot, ki soha el nem mofattatic, ffeñōgeti a harag
 fokat monduan Vronc őnnōmmaga, ha embōrōknec me
 nem bočatandotoc, tūnectōc sem bočatia meg attū atyatoc b
 tōket, Zent Janos kedeg vgmōnd, Ki attyafiat gūlōli e gilec
 es tuģgatoc mert eg gilcofnac sinčen őrōc elete, ffeñegeti a f
 20 telmefōkethes, es ig mond az zent irafba Semminemū parazi
 nac, es fōrtelmefnec ninčen őrōcfege cristusnac, es istenn
 orzagaba Vgmōnd Zent Janosnac miattaes valaki rutlagba gery
 dōz, ez megh egōn Ez ilētenōc gōttrettetnec tūzbe, es kenkōl
 es az ő keñnōknac dohoffaga mind őrōckōl őrōcke zarmazv
 173 bizhōzie feñōgeti a restōket a pocolbeli fergeckel, monduan Ifail
 profetanac miatta Te alaad terittetic mōl, es atte leppled lezn
 fergec, es mennee honac hidegfegerōl nag heufegre, holot lez
 siras es fogaknac čicorgatafa, mint a bizonlag monga, ffeñōg
 a rezōgōfōket, monduan A torcoloknac bor italoc lezen farka
 30 nac mergeue, hizōlkōduen, es edōfdōn megōn be, de az vto
 idōn megmarya vtet mint a zomac, es mikeppen a mergōs ke
 mergōt onth beleye, Ehsegōt zenvednec minth az ebec, es anne
 hog kiki mind ő karyanac husat meg ragya ffeñōgetj mind
 gonoz pelda adocat monduan Vronc őnnōmmaga Jay vezie
 35 ol embōrnec kynec miatta gonoz pelda thamad, Mert vg il
 174 neki, hog || az zamar malom kō űakara kōtteffec, es a teng
 nec mellegebe el meritteffec ffeñōgetj mind a hazugocat Mor

uan Bölēnec miatta, Az za, ki hazud ez meg ōli allelkōt, Dauid profetaes vġmond Mind el veztōd vram kik hazugfagot zolnac ffenōgeti bynben laczokat, es a penitenciatol felōket, monduan, Valaki feel a harmattol, ez ilyetenre a hois rea zacad, Zent Job monga, Dauid prophetaes vġmond, ha megnem terendōtōc ō 5 tōret megrandittotta, es iuet meghuzta, es megzerzōtte ezōket Tudnamint, A bynōfōknec fenōgetesere hog felyōnc, A byzonlag vñommagaes iġmond, Ha penitenciat nem tartandotoc etczōrfmind elveztoe, ffenōgeti mind kōzōnfeeggel a binōfōket, monduan, A ġonaftol felōknec, es a hitōtlenōknec, byn||ben 175 lakozoknac, ġilcofoknac, fōrtelmefōknec, gonoz pelda adoknac, Balvan ymadocnac, es mindōn hazugoknac v rezōc lezen attoba attūzbe, es az zurogba, es a kenkōbe, ki mafod halal, Ezōket zent Janos irtameg Propheta Dauid iġmond ffordulyanac a bynōfōc prokolba, es mindōn nemzetōc kik elfelettec iftent vegōc 15 iol ezōncbe mikeppen fenōget zent bernald doctor az vtol itō palczaua, monduan, Valakinec nehez hallani ez igeket, Tarġatoc penitenciat, ingēn maydan nehezebbet kezd ēnnel hallani, micoron az igaz biro azt kezd mondani Meñnetōc el atkozta az ōrōc tūzbe, ki megvaġon zerezuen kezdettōl fogva ōrdōgnec, es ō 20 angalinac Parancōlván a pocolbeli reuo orozlanoknac, es ammeg dihūt || farkafoknac, monduan, Alyatoc buzzut raytoc, es ammi- 176 keppen tōttec Azonkeppen teġetōc tū es nekic, Azert ez a mafod tūkōr ki bynōfōket tanit iftennec felelmere

Harmad tikōr ki tanit embōrōket iftennec felelmere, bin- 25
ben elōcnec bolondfaga

Mert ha iol ezōngbe vez'ōk, a bin embōrnec okoffagat meg bolondytya, es iftennec felelmet embōrbōl ki rekezti, es ezōnnel iduōffegetōl megfoztya, Azert kel nekōnc zent irasnac tykōrebe neznōnc, ki nekōnc megmutatya menere 30 abbin embōrt megbolondit Azert a binben elōnec elfō bolondfaga ez kiuel eyel nappal maganac feguert čenal, kiuel vegezetre meg ōletteffec, Kit az zent iras megbizonit, monduan, Mindōn || kegōtlenfeg ket elū tōr, kiuel mind testben lelōcben 177 vagattatic, Mafod bolondfaga a binbe elō embōrnec ez Mert 35 maganac oī kōtelet fon, kivel megkōtōzteffec, es felakaztaffec kit az zent iras ekkeppen bizonit, monduan, A kegōtlent ō

vala az ő ifteni kegelmeffegeből v̄tet megfegelle, es az ő ziuē
 ezt ihle monduan, O en zerető iegőfőm en zepfegőm, es e
 galambom ter' en hozyam irgalmaffagnac kutfeiehöz, mert imma
 foc ideig vartalac, edőffeggel hualac, foc vezedemtől tegő
 5 megtartottalac, hozzam teruen nağ vigafaggal hozzam őlelle
 mindőn bynőd megbočatom, Malaztoth nekőd beuőn adoc, A
 adottat megfokafittom Megfocafitvan benned megtartom, e
 ammeg tartottat őrőcke meg ayandokozom, Azert iőy en ho
 zam, es en tegőd tőlem el nem izlec, Jőy en labaymhoz, holot
 165 mindőn byneidnec bočanattyat || lelőd, Azert immar e bode
 bynős mind a hallomast, mind az ihleſt elmeiebe rekezte, e
 elmeie a bizonfagnac velagofagatol immar megvelagofodeel
 es kezde az elmult byneit gondolnia nağ keferű firaffal, e
 immar innectoua mit kellene tenni, kezde kevankozni az irga
 15 maſſagnac kutfeiehöz az iduezitő ieſuſhoz, kit immar meg eſmert
 vala bizon hitnec miatta bizon iſtennec lenni, Monda őnnör
 magaba, fel kelőc es el megőc en iſtenőmhöz, en meſterőmne
 labaihoz, en lelőmne vigafagahoz az irgalmaſſagnac kutfeye
 hōz, hog en lelőmne zepplőye oth elmoſattafſec, kibe en le
 166 kőm bizic, hog en engőmet || tőle el nem iz, es ő labaiho
 ragazcodom, es oth en ziuemne lelőmnem keferűſegeuel
 irgalmaſſagat kerőm, es bizom ő benne hog megnerőm es h
 keferűſegőmbe nem zolhatoke ő az en byneimet mind iol tūg
 Mert nekőm a predicacion mind meg ielőnte, Azert vizőc nek
 25 nōmōs kenetōth, ki vagon alabaſtrom zelencebe, es en ziueme
 ebbe neki megmutatom, es v̄tet neki ayanlom es ekkeppen
 irgalmaſſagat kerőm Azert fel kele, es be mene pocelos ſymon
 nac hazaba, holot e keges criſtus ūvala az aztal mellet, es
 bodog bynős, ki immar magat megzegeñlōttelevala, nem mer
 30 eleibe mennie, de hatul kerűle, es az zek ala buec, es az zen
 labacat meg őlele, es kezde nağ edőfdőn apolgatnia, es na
 167 keferű kōñ||hullataſſal őtőznie, Meg emlekőzven a zolaſokro
 meſeket zoltvala Siratſauala azokat kiket tőtvala Gondolya
 vala miert tőtte volna Es latſauala az ő byneinec focſaga
 35 Neziuala zōrñűſeget, es rutſagat Meriuala nağſagat, es gonol
 ſagat Es mind ezőknece kezeritiuala ő zivet kefergenie, Es
 kōñ hullataſt innetōn ki ontania, es v̄ronac zent labait me
 őtőznie Semmit zauaval nem zolvala, ſem megnem ielőntiual

mith keres, miért fyr es mith vaar, de ô banattat keferûfeget,
 es kevanfagat, es ô ziuenee zeretetit, es titkyat éac az kón-
 ullatas ielőntiualameg, Az keferues banat firattauala v̄tet
 A zemerômfege ô ziuet nem haággauala fel emelni, es a zeretet
 zeretiuala v̄tet ziué zerent kealtani || monduan. O iduezitône¹⁶⁸
 ág irgalmassaga, leg kégelmes az en hitfagomnac, leg irgalmas
 az en gonoz igékôzemnec, kégôtlenfegômne^c, az en gonoz igé-
 ôzefômne^c, Kerlec vram irgalmaz az en kégôtlen akaratomnac,
 i ez heufagos, es éalard eletôth valasztottamvolt en magamnac
 az ôrôc bodoglagert, Tegôd en zeretôm nem esmertelecvolt,¹⁰
 egôd en terôm^tôm nem kerestelecvolt, te veled en iduôffegôm
 emmit nem gondolocvolt Te engôm^et hual, te engôm^et meg-
 elagofital, es en ziuemet te meg sebôfithed, Azert immar en
 itenôm vigazzadmeg az en ziuemet, es az en lelkôm^et, mert
 etkôztem te ellenôd, Irgalmaz en istenôm atte irgalmassagod¹⁵
 erent, es ne ves el tôled en lelkômne^c naág remenfege, mert ||
 ak te benned va^gon en lelkôm, mert en tegôd addig elnem¹⁶⁹
 alac mignem en lelkôm te nalad irgalmassagot leel O min-
 ôn malaztnac kutfeye Ime a bynôs azzoñiallat kit hyval a
 redicacion O atya istenne^c fenôffege, es velagoffaga, ime tegôd²⁰
 buetlee, ki va^goc foc binnel megfetetûlt, hoág tôled megvela-
 ofulyac O kégôffegôs, es kégelmeffegôs iefus Ime a bynôs
 zzoñi allatnac fôrtelmes zaia, ki te ellenôd halalos keppen
 beat vetkôzôt, e te zent labaidat apolgattá hoág inneton meg-
 ztulyon O bynôfôkne^c erôs remenfege, Ime e zegeñ bynôfne^c²⁵
 etkôzôt zômei, kikkel en zamtalan lelkôket megsebefittôttem
 ikeppen mergôs nilaccal, Ime ette zent labaidat imma kón-
 ullataffal ôtôzôm O naág kégôffeg es vegez||hetetlen irgalma^c-¹⁷⁰
 g, Ime en feyemne^c keuffegôs haya kiuel en lelkôm^et ôrdôg-
 ec tôreben eytôttem, es ki volt en ziuemne^c hitfaga, Imma³⁰
 edeg ezôckel en te zent labaydat tôrlôm O arvakuac kégôf-
 gôs attá, es ôzuegôkne^c zent segôdelme, Ime en vetkôzôt
 praym kikkel ette zent labaydat ôlelgetôm, hoág inneton en foc
 nôm megboçattaffec O azert edôffegôs iefus ki mindônôftôl
 vaág, Ime e bynôs azzoñiallat mindônôftôl gonoz, legh irgal-³⁵
 as nekôm bynôfne^c, O elw vizne^c, es mindôn malaztnac kutfeie,
 a bynôfeket hozzad vonzod, Ime a naág bynôs ki mindôn
 faggal meg ektelenûlt, Leg kégelmes en nekôm bynôfne^c

O edősszegős iefűs, ki nag' zeretettel hozzad hiuod, es vez
 171 a bynőseket, Leg' irgalmas ennekőm || fironac, Es hog' ező
 keppen firma, es a zent labacat a nag' keferu kőnhullataff
 őtőzneie Imee erdőmle hallani vronc iefűsnac edősszegős igeie
 5 monduan, Megbočattatnac te nekőd soc byneid, mert atte hit
 iduőzitőth tegőd, mennel bekeuel, Azert ha e bynős azzońi all
 istentől nem felt volna, soha ez zent igekeť ő nem hallottavolna,
 az zentsegnec ilyen nag' tőkelletősszegere nem iutotvolna, Aze
 imee a bynősecnec tikőre, ki vonzon minket istennec felelme

10 Binőfőknec masod tikőre a terőmtőnec feńőgetese, kib
 iői istennec felelme

FEnőgeti az yr isten a keuelyőket, es egeb bynősek
 monduan Jeremias profetanac miatta Igőn meg' galaztassana
 172 mert nem esmertecmeg az őrőckevalo || bozzufagos zida
 15 mazatoffagot, ki soha el nem mofattatie, ffeńőgeti a harag
 fokat monduan Vronc őnnőmmaga, ha embőrfőknec me
 nem bočatandotoc, tūnectőc sem bočatia meg attū atyatoc b
 tőket, Zent Janos kedeg vėmond, Ki attyafiat gűlőli e gűlce
 es tūgátoc mert eg' gűlcofnac finčen őrőc elete, ffeńgeti a fe
 20 telmefőkethes, es ig' mond az zent irasba Semminemű parazi
 nac, es főtelmefnec ninčen őrőcsege cristűfnac, es istenn
 orzagaba Vėmond Zent Janosnac miattaes valaki rutlagba gery
 dőz, ez megh egőn Ez iletənőc gőttrətetnec tūzbe, es kenkől
 es az ő keńűoknac dohoffaga mind őrőckől őrőcke zarmazv
 173 bizhőzie feńőgeti a restőket a pocolbeli fergeckel, monduan Isfai
 profetanac miatta Te alaad terittetie mol', es atte leppləd lezn
 fergec, es menneć honac hidegslegeről nag' heűsegre, holot lez
 firas es fogaknac őicorgatafa, mint a bizonlag monga, ffeńőg
 a rezőgőfőket, monduan A torcofoknac bor italoc lezen farka
 30 nac mergeue, hizőlkőduen, es edőfdőn megőn be, de az vto
 időn megmarya vťet mint a zomac, es mikeppen a mergős ke
 mergőt onth beleye, Ehsfegőt zenvednec minth az ebec, es anne
 hog' kiki mind ő karyanac hufat meg ragya ffeńőgetj mind
 gonoz pelda adocat monduan Vronc őnnőmmaga Jay vezie
 35 ol' embőrnec kynec miatta gonoz pelda thamad, Mert vė il
 174 neki, hog' || az zamar malom kő űakara kőtteffec, es a teng
 nec mellegebe el meritteffec ffeńőgetj mind a hazugocat Mon

uan Bólēnec miatta, Az za, ki hazud ez meg őli allelköt, David profetaes vgmond Mind el veztd vram kik hazuglagot zolnac ffenögeti bynben laczokat, es a penitenciatol felöket, monduan, Valaki feel a harmattol, ez ilyetenre a hois rea zacad, Zent Job monga, David prophetaes vgmond, ha megnem terendötöc ő 5 töret megrandittotta, es iuet meghuzta, es megzerzötöte ezöket. Tudnamint, A bynöföknec feñögetesere hog felyönc, A byzonfag vñömmagaes igmond, Ha penitenciat nem tartandotoc etezörfmind elveztd, ffeñögeti mind köznöfeggel a binöföket, monduan, A gonaftol felöknec, es a hitötlenöknec, byn||ben 175 lakozoknac, gilcofoknac, förtelmelöknec, gonoz pelda adoknac, Balvañ ymadocnac, es mindön hazugoknac v rezöc lezen attoba attüzbe, es az zurogba, es a kenköbe, ki mafod halal, Ezöket zent Janos irtameg Propheta David igmond ffordulyanac a bynöföc prokolba, es mindön nemzetöc kik elfelettec iftent vegöc 15 iol ezönebe mikeppen feñöget zent bernald doctor az vtol itö palczaua, monduan, Valakinec nehez hallani ez igeket, Tarcatoc penitenciat, ingen maydan nehezebbet kezd ennel hallani, mico-ron az igaz biro azt kezdi mondani Menetöc el atkoztac az örcö tüzbe, ki megvañon zerezuen kezdettöl fogva ördögnc, es ő 20 angalinac Parancolvan a pocolbeli reuo orozlanoknac, es ammeg dihüt || farkafoknac, monduan, Alyatoc buzzut raytoc, es ammi- 176 keppen töttec Azonkeppen tegetöc tü es nekic, Azert ez a mafod tükör ki bynöföket tanit iftennec felelmere

Harmad tikör ki tanit emböröket iftennec felelmere, bin- 25 ben elönc bolondfaga

Mert ha iol ezöngbe vez'ök, a bin embörnec okoffagat meg bolondytia, es iftennec felelmet embörböl ki rekeztii, es ezönnel iduöffegetöl megfoztia, Azert kel nekönc zent irafnac tykörebe neznönc, ki nekönc megmutatya menere 30 abbin embört megbolondit Azert a binben elönc elfö bolondfaga ez kiuel eyel rappal maganac feguert čenal, kiuel vegezetre meg öletteffec, Kit az zent iras megbizonit, monduan, Mindön || kegötlenfeg ket elü tör, kiuel mind teftben lelöchen 177 vagattatic, Mafod bolondfaga a binbe elö embörnec ez Mert 35 maganac ol kötetlet fon, kivel megkötözteffec, es felakaztaffec kit az zent iras ekkeppen bizonit, monduan, A kegötlent ő

kegónlenfegi megfogac, es ó bineynec kótelevel kiki mind meg-
 zorittatic, Harmad bolondfaga a binbe előne embörnec ez, mert
 ónnómmaganac tűzet rak, kiuel meg egetteffec, Kit az zent
 iras ekkeppen bizonith, monduan, Abbin meg emeztő tyz mind
 5 órócke be úelven, Néged bolondfaga ez, mert ónnómmaganac
 tőört čenal kibe megfogattafec, Kiről vgmond a propheta a
 foltar kőnben Tőört čenalanac a bynőfőc, es bele acadanac,
 178 Ótőd || bolondfaga a binőfőknec ez, mert az óróc dičőfegőt
 mennel nágob vtalatoffag, es bolondfag ki vağon azon ágga el,
 10 micoron a binnece miatta órdőgnec fiaua tezi magat, kynece me-
 neuel tőbbet zolgal, anneuel kegőtlembnec leli v̄tet, Kiről zent
 Agofton ígmond Nag bolondfag órdőgnec zolgalnia, ki semmi-
 nemű zolgalattal megnem engezteltetic, Hatod bolondfaga ez,
 mert nem hizen istennece Kiről zent bernard ígmond Aleytode
 15 hog az ol embor istennece fiaiac hizi a iefust, ki sem seńőge-
 tefere megnem iyed, sem igeretire meg nem hayol, sem paran-
 čolatinac nem enged, sem kedeg tanačauual nem gondol, Azt
 akarya mondani hog ez íleten nem hizi, hog isten legón a
 iefus, kynece feyere nag kemeń sentencia adatic, monduan,
 179 Valaki || a fiunac nem hizen, ez nem laath óróc eletőt, de isten-
 nec haraga lezón ó rayta, Heted bolondfaga a binben elő em-
 börnec ez, mert földén meńűón valami iob azt ágga el a bynert,
 es abbinnece vndogfagaert Tudnamint A tiztőffegőt az zegőnfeg-
 25 gón, A iamborlagot a iambortalanfagon, A bőlčefegőt a bolon-
 fagon A tiztafagot a főtelmessfegón A kazdagfagot a zegenšfe-
 gón, Az egeffegőt a coorfagon, A dičőfegőt a galazatoffagon,
 Az óróckevalo iokat az elmulando gonozokon Ammeńűieket
 afföldiekón, Az eleuenfegőt a halalon, es az ur ístent az órdög
 vron, Ez ilyeten bolond emborrel zol az zent irasba az vr isten
 30 ekkeppen monduan, laatam a bolondot erős gókerbe es legottan
 180 meg atkozam az ó zepfeget, Nolczad bolond||faga ez, Mert az
 iras vgmond, hog abbinbe előc az isten fiat megfezitic, es e
 lezón harom keppen, Egkeppen íg feziti meg a binben elő em-
 bór az istennece zent fiat, mert ísmeg ammegfezittesnec okat
 35 thezi Tudnamint abbint, kinece okaert a criftus megfezűle Mas-
 keppen megfeziti abbinben elő embor az istennece fiat Mert mon-
 datic annera meg ólnie maganac, hog órócke mikeppen eg
 megholt soha ó rola megnem emlekőzie, hog ó neki valami

iooth tenne, Harmadkeppen fezitimeg embôr az istennee fiat, Micoron abbinnee miatta allelkôt kiert eriftus megfezült, ezt megfeziti, es meg ôli a pocolbeli akasztofan, ki lelôc mondatie istennee fianac a terômtesfnee miatta, kirôl igmondone Mi atane ki vag' mennéceben Azert mind ezôket iol kel tudnone Mert⁵ istennee felelmere tanitnac es az istennee felelme minket mind || ezôctôl meg otalmaz, Kit azzent iras megbizonit, monduan, 181 Valaki istent feli, es az a semmit elhagga, azaz, abbint, ki bin embôrt semmie tezôn istennee elôtte, Azert ved iol ezôdben mel' nag' iozag legôn ez istennee felelme, mert mikeppen az¹⁰ eztôn kiuel a barmot kezeritie hog' az igat vonga, ezônkeppen az istennee felelme indit mindôn iozagra, es megtilt mindôn gonosflagtol, Ez az zentfegôs iozag, ki effelin az iften felôket fel izgatia a meleg agbol, es kezeritj, hog' istent diçeryec, es iduôffegôket kereffec, Mert ez a zentfegôs idô, ki az vr iften¹⁵ igôn nag', zentfegôs dolgayual megzentôlt, Mert elô dolgaual megzentôle vr iften ez effele idôt, micoron az zent ziz az angalnac ezt monda Ime vrnac zolgalo leana, Legôn nekôm te iged zerent, Es legottan a terômtô ige teste lôn Mas ielôs, es zent||fegôs dolgaual vr iften tisztôle, es megzentôle, Micoron ez 182 zentfegôs ziz megveragozec, es ezôn zentfegôs, es tisztolendô föld meg nilec es nekône iduôzitôth terômte, Harmad zentfegôs dolgaual vr iften ez zent efele idôt megzentôle Micoron az angal iosephnee ezt monda, kel fel es vedfel a germôket, es az ô annat es fulb egyptomba, mert ime iôvendô hog' herodes a ger-²⁵ môket halalra kerefi, Neged zentfegôs dolgaval vr iften megzentôle ez efele idôt es tisztôle, micoron az angali keferne ô buzaya meg arattatec, es kevebe kôttethec, es hazhoz vitetee, es meg çepplec, megzoraac, es meg rostalac, meg ôrleec, es meg gurac, Ez meggurac lôn az ziznec || mehebe zent lelôknee 183 miatta, es mind ennec vtanna megfittethec a keresztfanac nâfsan, es ennec vtanna kemencebe vettethec, micoron az iftenôs lelôc lymbofnac kemenceibe zalla es az zentfegôs test a copor-soba thetetec es onnaton harmad napon kiuetethec, micoron ez zent angali kefer nag' fenôffegôs diçôffeggel feltamada Azert³⁵ ig' ekkeppen zerezetethec nekôncmeg az elô kefer, kibôl ha valaki meltan eyendic, ôrôc halalt nem lath Azert ez az zentfegôs eztôn ez istennee felelme, kit David keral' keuanatoffag-

gal kere iftentől, monduan a foltar kőúbe, Meg eztőnőzyed vram
 iften az en testőmet te felelmeddel, mert atte iteletittől feleec,
 184 Ez az zentfegős iozag, kit kel mindőn iduezilendő embőrnec
 iftentől kevanni, es ielőfen || kerni, Mert e nekil soha embőr
 5 magat bintől megnem ohattya De ha valakibe leyend, nem čac
 magat bintől otalmazya, de meeg ennec főlőtte iftentől nağ foc
 lelki iozagoccal meg ekőfiltetic, Mert mikeppen felől megmon-
 dathec, hoğ az ifteni felelmnec, eg, es elő iozaga, es haznala-
 toffaga ez, mert embőrt mindőn iozagra kezerit, es mindőn
 10 gonoffagtol meg hőkől, mint az eztőn a barmot Mas iozaga, es
 haznalatoffaga ez ifteni felelmnec ez, mert a bint embőrből ki
 tiztittá, Kit megbizonit az zent iras, monduan Bőlčefegnec
 gókere vrnac felelme, Harmad haznalattá ez zent iozagnac ez,
 mert embőrnec elmeiet alhatatoffagba tartya, kith iras e keppen
 15 bizonit, monduan, Ha iftennec felelmebe magadat nem tartan-
 135 dod, igōn hamar vizza fordul || atte hazad, Néged haznalattá
 ez ifteni felelnec ez, mert meűnei iozagot gōit embőrnec, Kiről
 az zent iras ig mond valaki iftentől feel, ez iften ioot tezen
 Őtōd haznalattá ez, mert embőrnec eleteet meghozzittá, Kit iras
 20 ekeppen bizonit, monduan, Vrnac felelme napot napokhoz ragazt,
 Hatod haznalattá ez, mert az ayetatoffagot embőrbē meghar-
 matozuan ziroffa thezi, Kiről igmond az zenth iras, Vrnac felelme
 eletnec kutfeye, Heted haznalattá ez, mert vr iften ez iftennec
 ymadčagat meghalgattá, Kit megbizonit az zent iras, monduan,
 25 Az v̇tet felőkneec akarattat thezi, es az ō kerelőket meghalgattá,
 es idueziti v̇ket, N'olezad haznalattá az iften felőkneec ez, mert
 186 ōrōcke megayandokoztatnac, kit megbizonit || az zent iras, mond-
 uan Az iften felōnec io lezen az ō vege napyan Mafut ifmeg
 v̇gmond ezenzent iras Bodog ember kinec adatot iftennec
 30 felelme, mert annac semmi zikfege ninčen, kiről igmond az
 zent iras ffelyetōc vr iftent mind ō zentj mert semmi io ninčen
 tauol az v̇tet felőkneec, Mert valaki iftent feli ewel iften vağon
 Iften kedeg mindőn io, es kinel amind io leiend, ennec semmi
 zūkfege nem lehet, de az ō ziue vr iftembe geñerkōdic, es
 35 vigadozuan edōfkōdic, ki edōfkōdefrōl igmond a propheta foltar
 kőúbe O mel' igōn nağ vram iften atte edōffegōdnec focaffaga,
 kit elreytōttel a tegōd zeretōnec, es tegōd felőkneec, De mi
 legēn az iftennec felelme kevannam megtudnom Sent Agoſton

rea felel || čak keth igeuel, monduan Istennek felelme, gonof-187
 fagnac eltauoztatasa, Kilenced haznalattá ez Mert vrnac felelme
 örök bodogfagot keres, es istentől meg íeri kit megbizonít az
 zent iras, mondván, Az isten felőnc bodog lezen lelke, David
 profetaes vgmond az foltar kőiben Adal örökfegőt vram isten 5
 atte neuedet felőknc Hóg kedeg ez istennek felelmet inkab
 ziuőncbe beőmyoc, es istentől incab kevanőc, es keryec Ide
 ala zol immar ez zent iras az örőcfegről, kit vr isten zerzót
 adnia az vtet felőknc

Vrnac Neuebe kezdetic az isten felőnc, es zeretőknc 10
 iőuendő bodogfagoc, es ő dičőfegőc kit az vr isten nekic zerzót
 adnia örökkől örökre || nOn sunt condigne passiones huius 188
 temporis ad futuram gloriam

Ninčen e velagnac anne keńńa kiert embőr erdőmleneie a
 iőuendő dičőfegőt, kit iduőzűlendő embernek igőn kedues kelle- 15
 metős halgatnia, es benne edőkődnie, es gőnőrkődnie Mert a
 természetnek intefeből ekkeppen teczic, hóg mindőn embőr ke-
 uanńa maganac a tiztőffegőt, es affel magaztalaft, kiről meeg
 a pogan bőlčes vgmond, A természet mindőncoron keuanńa
 azt ammi iob, Ez kedeg nem čoda, mert embőr a nağ felfegős 20
 iora vağon therőmtven istentől Tudńamint az örők orzagnac
 dičőfegere, holot anne vigařag, kazdagřag, bodogřag es dičőřeg
 vağon, kit mind ez || zeles velagnac bőlčei es irařtudo doctori, 189
 es meřtőri bezeddel megnem mondhattăc, es ziuel megnem 25
 foghattăc, kit zent Agořton ekkeppen bizonit, monduan, A ve-
 gezhetetlen allatnac vege nem lehet, es a mertekhetetlen allatot
 fenki megnem merhetj, Mert incab lehetfegőřb volna mind a
 tergőřnec zămtalan vizet ég zoros edenbe befognia, es lehetfe-
 gőřbvolna mind ez zelős földnec nağřagat ég kis marogba be 30
 zoritani, honnem minth ammeg bodogult lelkőknc vigařagocat,
 es dičőřegőket kibe vegezet nekil őruendőznec ezt valaki meg-
 gondolhatnaya, zent gergőř doctores igmond ez iőuendő dičő-
 řegnec nağřagarol, valőn meř volna a űelw, ki megmond||hatnaia, 190
 es az ertelm hóg ki meg foghatnaia mene vigařag leğen 35
 ammeńńei hazaba az ańgali karoknac kőzotte lenni, A bodog
 lelkőknc a teremőnec dičőřegeben allania Istennek űilvan valo
 zinet neznie, es ammeg kőřűkőzhetetlen velagoffagot latnia,

Semminemü halálnac felelmeuel megnem iidnie, es egeffegnec,
 es halaltalanfagnac ayandocauul mind öröcke vigadoznia, Zent
 Bernardes ezönt bizouitta monduan Bizon fenki megnem gon-
 dolhatta mene lezen a vigafag tahat a meñorzagban lacoznia,
 5 es az angaloccal orzaglani mind öröcke, mert vgmond iras
 magarazo meftör, hog ammeñnei hazaba örülne az zentöc mind
 191 föllil, mind alool, mind belöl, mind || kiuil, es mind kóröfkörñül
 ödakeppen vigadoznac, Föllül örülne az iftennece latalabol, Alol
 Ammeñnece, es egeb terömtöth allatoknac megvyulafabol, es
 10 azoknac zepfegeböl, Belöl ö lelköknece tiztafagabol kiuil örülne
 ö teltöknece diösfegös feneffegeböl, es mind kórökörñül az zam-
 talan angalocnac, es zentöknece vigafagos, es naö gñóörkódö
 edösfegös tarlafagocbol, Hog kedeg ammeñnei diösfegben valami
 keufet meg erthhefföne, tudnone kel hog ammeñnei diösfeg
 15 es az iften fölöknece iöuendö bodogfaga, ielöfben imez negben
 aal, Tudñamint, Az zentharomfagnac latalaba, Ammeñnei zent
 hazanac geñerkódö kyeffegebe, A vigafagos tarlafagba, es a
 192 teftnece lelöknece ö naö fenösfegös diösfegebe || Elfö, es naöb
 bodogfagofb vigafagos öröm ammeñnei hazaba lezön az zent-
 20 haromfagnac latalabol, mert allelöc fohol megnem ñugozic, es
 megnem elegödic hanem čak a gókerbe honnet ki zarmazot,
 Mert čak az zentharomfag allelöknec meg elegitöye, es öröc
 elete, Kit megbizöñit vronc criftus vñönmaga, monduan, Ez az
 öröc elet en meñnei zent atyam hog efmeryenec meg čak tennöm-
 25 magadat bizöñ iftennece lenni, es a kit bočattal a iefus criftoft,
 Azert ez a felfegös öröc elet kiben tartatic mindön nemi iozag,
 mindön vigafag, mindön ekösfeg, mindön zepfeg, mindön edöf-
 feg, mindön geñerüfeg, es mindön malasztoknac, es kazdagfa-
 goknac vegezhetetlen fokfaga, kit fenki megnem mondhat, es
 193 megnem gondolhat, Mert föllül mül min||dön bölöfegöt, mindön
 ziuet, mindön okoffagot, es mindön ertelmet, Kit meeg ammeñ-
 ñei bodog lelköknece es az angali oköffagnac es lehetetlen
 megfognia, megmondania, es meggondolnia, Azert kerdi zent
 Agofton doctor vñömmagat, monduan, O felfegös naöfag hon-
 35 neton efmerhetlec meg en tegödet, ki vaö mind ammeñnei
 ertelmeknece fölötte kit fem a tudomanba elmerülth angaloc Sem
 kedeg meeg az zeretethe egö angalokes tekellösfeggel meg
 nem efmertec, De az ö ifteni gondolatyoknac zárñauul födözie,

es nezic a felfegős, es felmagasztalt kerali zekbe ilőnec zinec
 naǵ keuanatoffagos meg elegithetetlen edőffeggel, es őrókevalo
 génerűfeggel, es kealtvan, es monduan, zent, zent, zent feregők-
 nec vra iftene, Meñ, es föld teles || atte dičőfegőddel, Azert 194
 nilvan monga a kegős cristus, hoǵ ez az őróc eleth kibe mind
 ammenűnei vduar őrókevalo keuanatos zeretettel edőffkődic gé-
 nerkődic, es eruendöz mindön vnas nekil Azert valon kivolna
 az, hoǵ kinem zeretneie, es az ő ifteni fellegenec vegezhetetlen
 naǵlagan nem čodalkodnec, Kit iollehet zamtalan ezör anǵalok-
 nac, es emböröknek ezöri nilvan laffac, es nilvanmeg erčec, hoǵ 10
 ilen naǵ felfegős io, felfegős bodogfag, felfegős dičőfeg, felfegős
 bölčefeg, igön naǵ felfegős zepfeg, felfegős génerűfeg, felfegős
 kevanatoffag, felfegős hatalmaffag, felfegős igaffag, felfegős ke-
 gelmessfeg, felfegős vralcodo, es őrócke felfegős orzaglo, Demaga
 mind ezöcbe foghatatlan, es mondhatatlan keppen felil mulya 15
 az ő esmerettöket, Minemű génerűfeg, es minemű edőffegős ||
 vigafag leǵen az zent haromfagnac latafaban ammenűnei bodogoc 195
 nac Sent doctoroc meg ielőntic annera menere emböri ocoffag
 hozzaia feer kiknec közőtte, es közzüle előzer végöc előue zent
 Agofton doctornac mondatat, Ki az ifteni latafrol, es az ő edőffegős 20
 génerűfegeröl e keppen zol, monduan, Oth ammenűnei hazaba
 lezen az iften az zömne naǵ fenőffegős tikör, Az illatozafnac
 edőffegős balsamom, A úeldeklesnec kevanatos meez, A hallaf-
 nac kedues hangoffag Az illetesnec zepfegős lilium, Oth meg-
 elegődic az zöm a lataffal, latvan az zentharomfagnac tiköret 25
 Megelegődic az z'a a úeldökleffel, eueen az elő keñeret, Meg
 elegődic affil a hallaffal, halvan a naǵ vigafagos ifteni dičere-
 tőt, Meg elegődic || az or az illattal, erözuen a naǵ dičőfegnec 196
 illattat, Meg elegődic az illetes az ölelettel, zoritvan az zerete-
 töt a zeretetnec emlöie közőtt őrócke valo keuanaffag, Monda- 30
 tek hoǵ az zöm meg elegődic a lataffal, latvan az zent harm-
 fagnac zinenec fenőffegős tiköret, ki fenőffegős tikörbe mindön
 bodog mind őrócköl őrócke harm naǵ vigafagos lataft laaf,
 Vetí peldaba fulgencius neuű doctor effölden valo tikört, Mert
 čak ezes megmutatya minekőne e harm lataft, Mert elezteb 35
 latyoc a tikert vñömmagat, es a tikerben embör vmmagat, es
 valami a tikörnec körnüle vaǵon azes meglattatic, Azert ha a terem-
 tőt allat ezt megteheti, naǵǵal incab meg||teheti a terömthö, Mert 197

ezt kereztien hith erőffen tartya, hog az öröc hazaba az zenthárom-
 fagot zinről zinre nilvanlattoc, es megefemeryöc vg mikeppen vagon
 Mert az örök fenöflegös tikört lattoc vñömmagat, es Mi magonkcat
 ő benne, es valami vagon földön meññön, tengörnec es pocolnac
 5 mellegebe, nilvan meglatyoc, es meg esmeryöc mind öröcke,
 Kit megbizonít zent bernard doctor, monduan, Oth az öröc
 hazaba lattoc a diöflegnec eköflegöt, Az zentökfeget a kerali
 felfegnec nağ tiztöfleget, es ig lezen az zent háromfagnac esme-
 retj, hog lattoc az iftent vñömmagaba Mimagonkcat ő benne,
 198 es mindön terömtöth allatokat ő tulay||don természetök zerent,
 Mert ammeg bodogultaknac zömei nilvan latyac, es nilvan meg-
 tuggac mindön lelki iozagot, ki vagon vñömmagogba, es mind
 egebecbe, Mert mindön zentöknece, es mindön megbodogultacnac
 lelköket nilvan meglatyac Kit meg imma soha nem latone a
 15 test semmit ellent neki nem tartvan Es allelökben valami nemü
 iozag vagon kit töth ez velagba, es mivel iduezült, mind nilvan
 megtuggoc es meglattoc, Megtuggoc menere iftent zerette, es
 menere a binnece ellene allot, hanzor ellenfeget meggözte, Hañat
 böytölt hañ mifet hallöt, Menet ymadkozot Mene alamifnat töth
 199 Menet lepöt iduöflegenece ke||refeseyert, Menere alazatos, es en-
 gedelmes volt Menere tiztafagos es bekefegös volt Es hog
 riuiden mongam Mennel kisseb iozagot kit töth, mind nilvan
 megteczie mind öröcköl öröcke, mind angaloknac mind embö-
 röknece, Kit vrone iesus cristus vñömmaga megbizonít, monduan,
 25 Ninč ol titoc ki megnem ielöntetic, es semmi ninčen ol igön
 reytögbe valo ki megnem tudattatic, mert ha ig nem lenne,
 tökellötös bodogfaga embörnece nem volna, Es mind ennece fölötte
 annera lezen az zömnec latafa, hog mind a mezze valo allatocat
 mind kiuil, es belöl valocat, mind felil, es alol valokat, mind
 200 elöl, es hatul valocat nilvan meglattoc ha ki el || nem veztendi
 A fölil valocat nem vg lattyc hog feltekenenene Sem az alol
 valocat hog ala neznene, Sem a hatul valocat hog hatra teken-
 tenene, de mind ezöket az zent háromfagnac fenöflegös zinenec
 tikörebe latioc meg mind öröcke, A filnece hullafaes ol igön
 35 meg ülic, es meg bodogul, hog mind ammeñei vduarba valami-
 nemü ifteni diçeret vagon, es mind az edös bodog aña Maria
 mind a zamtalan zizeckel valaminemü diçerettel, es enecceffel
 diçerie az zentháromfagot, es mind az zamtalan zentöknece, es

angaloknakac enekleőköt, es miuel az öröc iftent dičeric mind
 űlvan meghalac, es || meg ertic, Kibe mind öröcke edesfködne, 201
 es vigadoznac, Az illatozafes mind ammenűnei vduarba valami-
 nemű edesfeges illat vağon ki zarmazic a zentőknel testöcből,
 es lelköcből, az zamtalan angaloctol, es a criftofnac, es az ziz 5
 marianac testöcből, es lelköcből, es ő tiztafagos zizefegöcből, es
 mind a foghatatlan zent háromfagtól minemű edöfegös kevana-
 toffagos illat zarmazic űlvan meg erzie mind öröcköl öröcke,
 Az zanač űeldöcelese es valaminemű edöfeges io iz vağon mind
 ammenűnei vduarba mindön terömtöt allatocban, es a terömtöbe, 10
 ezt a űeldöcles mind telyeffeggel meg || erzi Es ekkeppen nağ 202
 edöfeggel es nağ vigalaggal az anğali kečerrel mind öröcköl
 öröcke elnec Amen, Masod ielös vigafagoc vağon mindön idue-
 zülteenec, Az öröc hazanac nağ vigafagos kyeffegéből, holot
 mind a bodogoc lacoznac, Mert oth az zent martiromoc vera- 15
 goznac mikeppen a piros rofa Az zizec mikeppen a kedues
 feyerfegös lilium Az özüegöc mikeppen az edöfegös illatu viola,
 es mind egeb zantalan zentöc, mikeppen kilömb kilömb zepse-
 gös veragoc, Kiröl zent eghaz ig eneköl, monduan Vram min-
 denhato iftenfeg atte zentid veragoznac mikeppen a lilium alle- 20
 luia, es leznec te elötted mikeppen a balsamomnac illattá alleluia,
 Azert iöl ezöncbe vegöc, mert vgmond a mağarazo iras, hoğ ||
 az öröc hazaba lakozoknac a helnec geherűfegös kieffegéből 203
 ielöfben három örömcöc lezen mind öröcke, Elfö örömcöc, mert
 latyac meļ igön fenlic a nağ velagoffaggal, Masod, mert lattac 25
 meļ igön tindöclie a nağ zentfeggel Harmad, mert lattac meļ
 igön zelös a nağfaggal, Elezteb mondatie hoğ a bodogoknac
 öröc hazaioc igön fenlic a nağ velagoffaggal, mert ammenűnei
 varosnac mindön piacza, es mind ő kő fala fenlic tiztafagos aran-
 bol, es az ő piaczyat, es minden vezaiat pagimentomoztac fenöf- 30
 fegös, es tiztafagos nömös dragalatos köuecből, es az ő včain
 alleluia eneköltetic, Mint irattatic Thobiasnac köñveben, es ő
 capui || tindöclie, es fenlic dragalatos nömös göngöckel, es a be 204
 menöcnec űlvan vannac, es oda bevitetnec erdömökneč ioza-
 gaual mind azoc, kik ez velagba criftofnac neuieiert nomorgattata- 35
 nac Mikeppen aña zent eghaz eneceli, Azert nem illic iduezilendö
 emberneč megzomorodnia, es bankodnia ha valaminemű koor-
 fag, Auag egeb haborufag vtet illetendi, de kel neki bekeuel

zenvedni a criftofert, ha e gôngôs capun akar bemenni az ôrök
hazaba, mert e capu nem egeb hanem csak haborufagnac beke-
uel valo zenvedefe, es mind egeb nemû lelki iozag, mert ezôc
mondtnac ammennei gôngôknec Azert e capun valaki be menend
5 ezt az vr isten vnamaga vigasztalya meg, Kirôl vgmond az ||
205 zent iras, Es eltôrli az zent isten az zentôknec zomeirôl mindôn
kônhullataft, es immar nem lezen sem firas, sem ohaytas, sem
cayaltas sem touabba keferûseg, Zent Janos meg irta, Azert
ammennei varos fenlie mindôn iozagos geherûseggel, kit senki
10 megnem monthat, es megnem gondolhat, es ol igôn fenôllegôs,
hog ninçen zikfege a napnac velagofitafara, Mert mindôn iga-
zaknac lelke oth olyan fenôs mikeppen a nap, Ennec fôlôtte az zent-
haromfagnac fenôlfege velagofitia vtet, es az istennec baraua az
oth valo zôuetnec Masod ôrômôc lezôn az ôrôc hazaba, Az az A-
206 meôrzagba lakozoknac a helnec nag zentsegerôl, Mert latlliac
mind ôrôcke mel igôn tindeclic a nag zentsegtôl, Kirôl igmonda
Jacob patriarcha, Bizônaual e hel zent, es en nem tudomvolt
Es ol igôn zent, es ol igôn tizta hog ô benne semminemû ekte-
lenseg nem lelettetic, Kirôl vgmond az zent iras, Oda be nem
20 megen valaminemû fôrtelmefleg, hog mi oth tenne vlatatoffagot,
Mert oth zent a nemzet, es a nep megvalogatoth, Es ol igôn
zent, hog oth semmi gonoz nem lelettetic, es semminemû io el
nem enezic, Kirôl zent Bernard ig zol, monduan, Nem tamad
oth gonoffag, sem testnec garlofaga, Oth nem naualgat, semmi-
25 nemû coorfag, es semminemû zûkseg ninçen oth, bôytôlesnec
farradala, sem ellensagnec kesertetj, Ninçen oth byn theterre-
207 valo akarat, sem kedeg vettkôzetre valo || tehetseg, Sem egeb
nemû gonoffag de oth ol igôn zentsegôs a hel, Mikeppen zent
Agoston. doctor monga, hog oth vagon csak vigafag zomorusag
30 nekil, egeffeg corfag nekil, Eleth halal nekil, Oth vagon vela-
goffag setetseg nekil, Bekefeg haborufag nekil, zereteth gûlôfeg
nekil, Orzag valtozas nekil, es mindôn io mindôn gonoffag nekil,
Oth az yfyvfag soha megnem venhôzic, Oth az eleth el nem vegez-
tetic, Oth a zepfeg soha megnem heruad, Oth a zereteth soha meg-
35 nem lankad, Oth soha valaki megnem iyed, Oth az egeffeg soha
megnem corul Oth a vigafag soha megnem kissebûl Oth banat soha
nem lezen, Oth faydalm soha nem zenvettetic, Oth keferûseg
208 soha nem || erôztetic Oth a firas soha nem hallattatic, Oth a

zomorufag soha nem lattatic Es oth a vigafagh mind örökke
 tartatic, Mert oth a nag felfegös ioot ammeg bodogultac mind
 öröcke biryac, kynel iobbat öröcke soha nem kevanhatnac, Azert
 meltan fegelmanzi emberi vakfagot zent Anselmos doctor mond-
 uan Embör mit budofol testona kerefuen e velagi iozagot zeref- 5
 fed az eggetlen eg ioot kiben io vagon vagon, Ha igon kedues nekod
 az zepfeg, oth az igazac olian fenofec mint a nap, ha kevanod
 azt, hog igon ers leg, oth hasonlatofoc lezönc istennec angali-
 hoz, Ha kevanod hog hozzu eletu leg, oth öröcke valo egeffeg,
 es eleth vagon, ha kevanod ayo etelth italt, oth meg elegod- 10
 nec vrnac || diöfögebel, es meg rezögödnece istennec hazabeli 209
 beufegbelöl, Ha kedues nekod az zep edös hangoffag oth anga-
 loc enekölnece, Ha kevanz tiztöfögöt, es kazdagsagot, Oth vrnac
 haza telyes mindön kazdagfaggal, es mindön tiztöfeggel, Azert
 tauozzec el mü tölönc e velagnac zeretetj, kibe fenki vg nem 15
 zületic hog megne halna, Es iarulyonc elönc a iöuendö velagnac
 zeretetire, kiben kiki mind ol igon meg eleuenödic, hog öröcke
 touabba nem feel hog megh halyon, Harmad ielös örömöc lezön am-
 meg bodogultaknac a helnece nagfagarol, mert latyac mind öröcke
 mel igon zelös a nagfaggal, Kiröl igmond azzent iras O isten lato 20
 neep, mel igonnag az istennec haza, es igon nag || az ö tartomana- 210
 nac hele, Nag, es ninčen vegezetj, Harmadzor monga e profeta
 nagnac, mert nem elegödic annac nagfagarol ödalcodni, kiröl lezön
 mind ammeg bodogultaknac el amelcodafoc, es el ödalcodafoc,
 micoron latyac ö orzagoknac nagfagat mindönöftölfogva, es 25
 mind azokat melieket, es minemü allatokat terömtöth vr isten
 ö benne, es egebit mindön helen, Kiröl igmond az zent iras
 Tahat accoron lathni kezdez, es beuölködöl, es atte ziued elö-
 dalcodic, es el zelöfödic, lathvan orzagodnac nagfagat, es te
 palotadnac zepfeget, es ö birodalmanac batorfagat, hog öröcke 30
 soha töled el nem vetetic, holoth orzaglaz mikeppen keral, es
 keralne azzon, öltözuen ol arañas ru||haba, Kit embört megnem 211
 mondhath, es ziw megnem foghat, ki lezön meg eköfilven dra-
 galatos köuekkel, es nömös göngöckel kiröl az edös bezedü zent
 Bernard igmond, O ayetatos lelöc, gondolyadmeg minemü 35
 lezön tahat accoron atte diöfögöt, micoron öltözendöl az vy
 ruhaba, es a fenöfögös öltözedbe, ki lezön mindön dragalatos
 nömös köuecböl meg eköfilven, kibe tahat fenlie anne dragala-

tos gőngg zóm mene iozag e velagon allelőgbe vagon, Azert oda sieffőnc en zerető leaűim, holot ilyen nađ diőőfeggel, es vigařaggal micoron elyőnc, es meghalni touabba űoha nem felőnc

5 Harmad ielős vigařag lezōn ammeűnei hazaba az zamtalan
212 vigařagos, es űayař||řagos tarřařagbalol, ki a nađ zentřegős vigař-
řagot őregeyti mind őrőcke, Mert ol igōn nōmős, es ol igōn
kedues a bodogoknac ő vigařagos tarřařagoc, hođ ha lathhatno-
ioc imma ammennel kiřeb megbodogult lelőcnec zepřeřet,
10 mind ez velagbeli keralne azzoňoknac, es leanocnac zepřegőc,
es annapnac őillagoknac es mindōn terōmtőc allatoknac zepřegőc
olān volna mint eg meg vacult, es el aggot megpocclořt, es
ektelenilt azzoňiallat az eg megbodogult lelőknec zepřeřegőz
kepőřt, Azert ha ammennel kiřeb bodogult lelőknec zepřeře felől
15 mulya mind ez velagbeli nōmőřřegőt, es zepřegőt, Mith aleytaz
tahat mene lezen az zamtalan zentőknec, es anđaloknac ő nō-
213 mőřřegőc, es zepřegőc kiknec tarřařagaba orzaglaz me||ne vigař-
řagoc vađon mind az zamtalan anđaloknac, es az zamtalan
zentőknec, Ezt megbizonittā zent bernard doctor, monduan, oth
20 ammeűnei hazaba mindōn vđan zeretj egmařt mint vñōmmagat,
es igaz vđan őrűl mařnac diőőřegen mint igaz az vñmagaēn,
De vđ ha ez velagba igen tōth Azert ebbelől ezōngbe vehettőc,
hođ anne őrōme lezōn mindōnnec mene zentőc, es anđaloc a
meňorzagban vannac Ennec řőlőtte lezōn őrōmőc ammeűnei
25 bodogoknac, mert mindōn egmařt meg eřmeri, es megtuđđa mi-
nemű tartomambol valo, es minemű nemzethől valo, es meř izōn
ala zallat mind kezdettől fogvan, kit megbizonit zent gergőř
doctor, es vđ mond, Azentőc nem čak azokat eřmeric kiket e
214 velagba eřmerte, de meeg idegōnőkethes kiket űoha nem || lat-
30 tac, es nem hallottac, azokates űilvan eřmeric, es mind neuőc
zerent megtuđđac kis mi Azert mindōn iol ezebe veđe, ki micor-
on az őrőc hazaba iutand, es azt latāngā, hođ az ő attā, Auāđ
aűnā, řia, auāđ leaűā, Attāřia Auāđ io barattyā eleibe iarulnac
es nađ őrōmmel, es nađ edőřřegős őlelettel, es nađ bekeřegnec
35 ieęeuel řtet fogāđac, es veezic Valyon mene vigařagoc, es mene
nađ edőřřegős őrōmőc mind ebbe lezōn, Kiket micoron latandnac
hođ az anđalokhoz egęęeřilteneč teřtnec minden đarľofaga nekil
őrőcke velőc lacozvan, Ennec řőlőtte őrilnec micoron lattac

apocclot, es mind a benne valocat, kiket mind nilvan megesmer-
nec, es meglatac minemű es mene binnel elveztenec, es || abbin-215
nec zörnűfeget, es a kennac mene volthaat nilvan meg esmeric
mind öröcke, kirol Vrone vñonmaga bizonfag, holot vg monda
Ninčen ol elreytőt titok, hog ki megnem ielöntetic, es semmi 5
ninčen ol igon reytögbe ki megnem tudattatic Es hog lattyac
örülneec rayta harom ocaert, Mert ha valaki oth latnaia attat
aúnat, Auag fiathes Elfe ocaert ezt latvan örülneec, mert ebből
meg esmeric az istennec ő nag igaffagat, hog az ő ellenfegen,
es mind az vtet zeretőkneec ellenfegin bozzut alloth, Kit mind 10
megbizonit az zent iras, monduan, Örül az igaz micoron lattya
a bozzu allaft, Masod okaert ez latvan örülneec Mert lattac az
istennec nag irgalmassagat, Kit tóth ő velöc, hog a nag kegelmes
isten attavolt nekie annera ő malaztyat e velllagba, kiuel ök 216
iduöziltec, es ő velöc el nem veztenec, es ebből az vr istent 15
incab zeretic, es mind öröcke neki rola halat adnac, Harmad
okaert örülneec, mert e latvan ammenűei dičöfegh incab keduesfb,
vigafagofb, edeffegöfb, es kellemetöfb, Mert vgmondnac mestöröc
hog ha a feteti melle vetie a feiert, es az zörnű melle a zepöt
inkab megteczie a feierfeg, es az zepfeg Ezt meg esmerhetiöc 20
čak ebböles, mert ha ez velagba nem volna zörnűfeg, es gonof-
fag, tahat a zepfeg, es a iozag soha nem volna ilyen kedues,
es ilien kellemetes, Tahat tekenč felyeben, es vessed iol rea
elmedet, mert ha ilen vigafagos, es ilen nag náiaffagos a bodo-
goknac, es az angaloknac ő tarsafagoc, mit aletaz || mene viga-217
fag, es mel nag öröm lezen latnia a náiaffagos zentöket A nag
felfegös tiztöslendö azzont, földneec menneec keralne azzoúnat, es
ő edöflegös zent fiat latnia, es tarsafagba vallania, es velöc
mind öröcke vigationia, Kiröl vgmond zent bernard, hog am-
menűei paradičomba semmi ninčen nagob vigafag, mint latnia 30
a iefust, es az ziz mariat ő coronaiogba, mert a crifthus angalok-
nac eköflege, es ammenűei vduarnac vigafagos dičöflege, es mi
feyönc, Mi kedeg ő tagia vağonc, mikeppen zenth iras valya,
es iollehet a fő vifelie a coronat, demaga az also tagoknakes
nem keufesb tiztöflege vağon belöle mint igaz afföneec, Azert 35
valamene tiztöflege vağon a criftofnac, es || ő zent aúnanac 218
ammenűei vduarban, igaz vgán mienk mint igaz öuek mind
öröckel öröcke,

Néged, es nağ ielős vigafag, es tiztőffeg lezen ammennēi
 hazaba ammeg bodogultacnac a testnec nağ fenőffegős diőőfege-
 ről, kiuel meg ayandocoztatie mind őrőcke, Mert mikeppen e
 test e neğ fő eltető allatogbol vağon zerezuen iftentől, Tudna
 5 mint, földből, vizből, es egből es tűzből, Ezőнкеppen neğ ayan-
 doccal lezōn meg ayandocozvan, Tudnāmint, Nōmōs gēngefegős
 hatofag nağ hamarlagos ferenőffeggel zenvethhetetlenfeggel, es
 nağ fenőffeggel, Ezt Vronc iesus megbizonita mind thetemeñeuel
 mind bezedueul hoğ e nağ dragalatos nōmōs ayandococcal ayan-
 19 dozyameg mind az v̄tet zeretōket || A gēngefegős hatofagnac
 ayandocat meg peldazyat, es megbizonita thetemeñeuel ő zile-
 tefebe, es feltamadafaba, Mert az ő zent aññanac meheből v̄g
 iōue ki, hoğ az zizefegnec tiztőffege egezlen megmarada, Ezōn-
 keppen v̄g tamada felees hoğ a coporfo fel nem űilec, es a
 15 pečetőc egezlen megmaradanac Ezōнкеppen lezen minden diő-
 űlt testnec ő nōmōs gēngefegős hatofaga, hoğ minden allatōn
 altal meğen az allatnac meg zegese nekil Az zerenfegnec ayan-
 docates megpeldaza, es megbizonita, merth Micoron zent Petōr,
 es zent Janos eyel a tengeren halaznanac, Ime nağ hertelen-
 20 feggel laatac vroncat a tenger hatan zarraz labbal iarnia, A zen-
 vethhetetlenfegnek ayandocathes megpeldaza, micoron a v̄g
 220 vačaran a keñerēt || valtoztata ő zent testeue, es az apostolok-
 nac ada etelre, Kit meg raganac, es megnem seruec, maga
 meghalando test vala, A fenőffegnec ayandokathes megpeldaza,
 25 Micoron a thabor heğen az ő zent testet valtoztata e velagos
 napnac ferőffegere, Azert mind ezōgbelől azt ada meg esmer-
 nōnc, Hoğ minemū diőőffeggel, es tiztőffeggel affōtamada fel,
 kit az zent iras nekōnc v̄gan ezōнкеppen megbizonit, monduan,
 Varyoc az iduezithōōt mū vronkeat iesus cristuűt ki meg epeytj
 30 ammū alazatos testtōnket, hasonlatvan az ő testenec fenőffege-
 hōz, Mafut meg v̄gmond az zent iras, Tuğgoc hoğ micoron meg
 ielōnendie hasonlatofoc lezōnc ő hozzaia, De meeg mind ennec
 fōlōtte hoğ incab magat velōnc rezeffe tege, es mū v̄tet hiuōb-
 221 ben || zolgalyoc, es dičeryōc, nem elegōdec meg ewel, hoğ e
 35 nağ felfegős diőőfegōt nekōnc adnaia, thetemeñeuel es meg-
 peldaza, es zent iraffal megbizonita, De meeg ennec fōlōtte
 mondasauales megigere adnia, Holot az ewangeliomba v̄g monda,
 ffenōfkōdnec az igazac mikeppen a nap ő attyocnac orzagaba,

Ime a naphoz hasonlya az ő iőuendő diőőfegőket, Mert embő-
 rőknec latalara nem lele ennel nagobbat kihőz hasonlotta volna,
 Azert igőn meltan hasonla e felfegős bőlőfeg a naphoz mő
 testőknec e neğ ielős diőőfeget, Mert ha iol meg lattőc e napba
 e neğet lelyőc, Mert ő őengefegős hato allat, Igőn ferenő allat,⁵
 kent ő nem zenvethet, es igőn fenős allat, Azert || Előe tulay- 222
 donfaga ez a napnac Mert ő hato allat, Kit őilvan latone, mert
 az ő fene őoda nemős őengefeggel az ivegőn altal meğen, es
 az ivegőt meğnem tőri Ezőnkeppen ammeg diőőũlth test min-
 dőn erős allatokon altal meğen az allat egezlen meğmaradvan,¹⁰
 Kiről vğmond a profeta soltar kőũbe, Vram isten en atte neuedbe
 a kő falon altal meğőc Masod tulaydonfaga a napnac ez, mert
 ő igőn ferenő, Jollehet nekőnc nem teczik, Demaga az istennec
 nag hatalmaffaga, es ő nag bőlőfegő vtet vğ zerzotte hog eg
 eyel, es eg napon ő ol igőn nagot, es ol igőn lokat fol, hog¹⁵
 eg el lőth őil zaz eztendeg annet nem mehetne, de ammeg
 diőőilt test ennel ferenb lezen, Mert || vğ tarttyac doctoroc, Hog 223
 mint embőrnec elmeie meğ igőn ferenő ilyen ferenő lezōn a testh-
 es, es meğ hamar ember nec zemenec latala ezt iol tuğőc, mert
 ha fel tekent legottan a lathas fel űtj ammeűnet Ezőnkeppen²⁰
 ammeg diőőilt test őak eg zōm pillantafba valahol akarya ottan
 oth lezen, Harmad tulaydonfaga a napnac ez, mert ő kent nem
 zenvethhet, ezőnkeppen ammeg diőőilt test, ha meeg pokolnac
 tizeben menne be meges semmi kent nem zenvedne, Negyed
 tulaydonfaga e napnac, mert ő igőn fenős, ezőnkeppen ammeg²⁵
 diőőilt test lezōn igőn fenős minth a felfegős bőlőfeg meğmon-
 dotta De mikeppen ezt kelyōn ertenōnc || vegőc iol ezōncbe, 224
 mert iduezilendő ember nec igőn kedues, es igőn kevanatoffagos
 hallania, es tudnia Mert ammeg bodogult test nec Ime harom
 diőőfegős ielős ayandoca lezōn Tudnāmint, A őengefegős hato³⁰
 lag, A hamarlagos ferenfeg, es a kenzenvethhetetlenfeg mindōn
 meğ bodogultaknac eğenlőkeppen adattatic, De ime neğedic Az
 az, A zepfegős fenőőfeg nec diőőfeg ez mindennec erdōme adat-
 tatic, Mert mindōn igazac meneuel tōb erdōmōt e velagban
 őūtōttene, anneval nagob lezen ő testőknec diőőfegős fenőőfeg³⁵
 Immar ved iol ezōdbe, mert meeg őak a kis őermőknec, ki a
 kerezth vizben igazultmeg Ennec a teste lezen fenős mikeppen
 a nap, Minth vronc iefus ammū iduezitene meğbizonitta, mond-

225 uan, Fenősec leznec az igazac mikeppen a nap ő atyok||nac
 orzagaba, Immar vessed iobban rea az elmedet, Mert végmond
 Yfaias propheta, hog e nap iteletnec vianna hetczör lezen fenősb
 ennel minth imma, Kit zent iras magarazo mestör ekkeppen ma-
 5 garaz, mondvan, Micoron isten e velagot terönte E nap ki ez
 velagot velagofitta hetzör vala ennel velagofb mint imma De
 immar micoron föld, meü, es e velag mind megvolna terömtven
 Mind ennec vtanna isten embert terönte, es neki parančolath
 vete es a parančolath nem tarta, es a parančolathnac megtörese
 10 ezt teve hog ember nem čak vñömmaganac vezte el tiztősseget,
 de meg ennel fölötte istennec ol igön vlatatos lön a bin, hog
 abbinnecc miatta meeg a fenősszegős napees ő fenősslegenec hat
 226 rezet el vezthe, Es imma e vel||velagnac velagofith čak a hete-
 dic reze, De micoron vr isten efföldről abbint elmofangá, es a
 15 pocolnac arűekzekibe takaretangá, Tahat az időbe az istennec
 zent igassaga a napnac ő tiztősseget meg agga, es meg advan
 hetczör lezön fenősb ennel mint imma mind öröcke, Kit ekkep-
 pen bizonit az zent iras, monduan, A holdnac fenőssege lezen
 mikeppen a napnac fenőssege a napon Tudnamint, Az itelet
 20 napyan, mel napon isten az ő nepenec sebeit bekötendi, es a
 veresegnec vak sebeit megvigasztangá Es annac vtanna min-
 dőnnec mvnkaya megfyzettetic az zerent mikeppen erdőmlőtte,
 A fizetes kedeg mind ammenűei zamtalan diősssegnec kőzötte,
 227 egkeppen ig lezön, hog a || kis germőknecc ő teste ki meeg
 25 semmi ioth nem tőth, de čak a cristusnac keűnanac, es halala-
 nac erdőmehől iduözilt, Kiből adatath erő a kerezt viznec, ez
 ilen kis germőknecc az ő teste lezen hetzör fenősb a napnal,
 Mint a bizonfag megmondotta Es immar a mel germőc neuekedőt,
 es valami keves ioth tőth, Annac a teste anneual lezön fenősb
 30 meneuel tőb ioth tőt, Ezönkeppen erced mind ammenűei zentőkről,
 Mert ha valamelic a mafical zazzor tőb erdőmmel mēnt be az öröc
 hazaba, ennec zazzor nagobban adatic a fenősszegős zepsegnec
 diőssege Azert immar vessed iol rea az elmedet, es gondolyadmeg
 ammenere tehetőd, mert ha az zentőknecc čak ő testőknecc fenőssege
 228 ilen || igön ekősszegős legēn, Mit aleytaz ammenűei keralne
 azonnac, es az ő zent fianac az angaloknac keralanac, es mind
 ezeknecc fölötte a fellegős zentharomsagnac mene legēn az ő mond-
 hatatlan, es foghatatlan diősszegőc, es ő öröcke valo zepsegős, es

kevanatoffagos fenőffegőc, kibe mind őróckől őrócke megvnafekil
edőfkődnec vigadoznac, es génerkődnec mind ammenői bodogoc,

Ith kezdetic allelőknec ő nağ meltofagarol valo tanofag

Megmondatek az iften felőknec, es zeretőknec az ő iouendő
dičőfegőc annera menere lehete, Immar lassoc meg, es iol ezőncbe 5
vegőc allelőknekes ő nômőffeget, es nağ meltofagat Kit mene-
uel incab megefmerend||dōnc, Anneual inkab binnece zepplőyetől 229
meg otalmazyoc, Kit megbizonit zent Bernard doctor mondvan,
Meneuel iobban valaki allelőknec meltofagat megefmeri, anneual 10
inkab megzegőnli a gonoz eletbe magat viselni, Azert allelőc-
nec ő nağ meltofaganac megefmeretire ielőfben háromkeppen
iuthatonc, Tudnamint, Terőmtőth allatoknac megefmeretiből, zent
doctoroknac tanitafokbol, es a criftofnac čodalatos dolgabol Elfe,
minec miatta allelőknec meltofaganac megefmeretire mehetőnc, 15
terőmtőc allatoknac meg esmeretj, Kire tanit minket zent Pal
apastal monduan, Az iftennec lathhatatlan allatj, mint allelőc,
es az angyal || embőróctől azoknac miatta esmertetnekimeg 230
ammelyeket zőmőncel latonc, Azert lattyc efföldet, es tuğgoc
hoğ igőn nağ, De a viz, tiz anne minth efföld, Es riuid voltaerth 20
mind egebeket elhağvan lattyc a napot, es vğ tartyac bőlő
mestőróc, hoğ nağfaga nolc anne minth efföld, Azert ha ilyen
nağ e nap kit ilyen kifdednec laatonc Tahat mene ammen kin
vr iftennec bőlčefege vtet zerzōtte Tekenč felyeben, lattyc a
čillagokat kikiről vğmondnac bőlčet, hoğh ammennel kiffebbik- 25
es nağob mind e zelős földnel, Azert ha ilyen igen nağ ez eg
kis čillag, Valyon haat mene mind ammen kyn enne zamtalan
čillagoc vannac, Es immar a čillagos mennec főlōtte || vagon 231
esmeg eg meñ, Ez ol igőn zep es ol igőn tizta mint a crifal,
ez esmeg ol igőn nağ, hoğ tiz anne mint a čillagos meñ, Immar 30
mind ezőknec főlōtte vagon az zentőknec őróc lacodalmoc Ennec
kedeg a nağfaga esmeg tizzer felyeb valo, es nağob mind az
alattaualo crifal zinū meñ es annac afölde ol igőn zep, es ol
igőn fenős, mint ammeg dičōult test, De mind ezőknec nağfagat
zepfeget, es mind ő dičőfegős fenőffeget allelőc főlil mulya, ket 35
okaert, Első okaert, mert mind ezőknec nağfaga az iftennec
nağfagat megnem foghattya, de allelőc megfogya, a benne valo
zent zeretettel kinel e velagba zolgalla, es dičerte vtet, Mert

allelőknece mene volta a zeretet zerent vágon, Azert ha allelők
 232 iftent igón zerette, tahat igón naág, ha || keueffe zerette, tahat
 kifded, ha kedeg femmie zerette, tahat femmi Azert čak annera
 fogga allelők az iftent ammenere zerette zolgalta es dičerte
 5 v̇tet, Masod oka miert allelők ammenűeknece naágfagat es mind
 ő dičőfeget felül mulya ez, mert ezőknece vra, es keralya Azert
 mind ezőgbelől adatic megelfmernőnc, hoág mind egbe theuen
 földet, vizet, eget, tűzet, es a naágfagos meűneket, es mind
 ezőknece kazdagfagat, allelők mind ez ezőket felilmulia az ő
 10 nómós meltosagauale Masod keppen Allelőknece meltosaganace meg
 esmeretire mehetőnc doctoroknac mondasocbol, Azert elezteb
 veágőc előue zent Bernard doctornace mondatat, ki allelőknece
 meltosagat ekkeppen dičeri, monduan O lelők istennece čodalatos
 233 terőmtőt allattya houa vetőd magadat, ha efföldi alla||toth gon-
 15 dolod, ennel iob vaág, ha a napnac zepfeget čodalod, annal zeb
 vaág ha ammenűeknece magassagat neződ, Annal magasb vaág,
 ha az angaloknac dičőfeget gondolyad, azokhoz hasonlatos vaág,
 Mit mongace te rolad o lelők, hanem čak hoág atte terőmtednece
 vaág allatta, zent Agofton doctores dičeri allelőknece ő naág
 20 meltosagat, es ig mond, mert mikeppen az iften mindőn terőm-
 tőt allatoknac főlőtte vágon, ezőkeppen allelők ő természet zerent
 valo meltosagauale mindőn lathhato allatokat főlil mul, Mert
 femmi ninčen tehetségősb, es fellegősb az okos lelőknel, Mert
 valami ennec főlőtte vágon, čak a terőmtő őnnőm maga Tekenč
 25 feleben, es iol eződbe veáged mene meltosaga legēn allelőknece,
 Ezőn zent Agofton igón felmagasztalya v̇tet, monduan Oth az
 234 őróce orzagban mindőn angalocat zaz || ező ezőrzőnel bizonfag-
 gal anapnal fenőfbnece esmerőnc lennie, es mindőn zentőknece
 lelőkket angali fenőffeghőz igenlőnece nem ketőlködőnc lennie,
 30 Harmadkeppen allelőknece naág meltosaganace meg esmeretire me-
 hetőnc a criftofnace čodalatos dolgabol minemű dolgot tőth alle-
 lőkert, Kit hasonla dragalatos gēnghőz, monduan, hasonlatos
 meűnekece orzaga kereskődő embőrhőz, ki io gōngōket keres,
 lele kedeg eg dragalatos gōngőt, es minden iozagat el ada, es
 35 megveue v̇tet Criftofnace haat tulaydon, iana es marhaya volt
 ez velagba Tudnamint őltőző ruhaya, aűna, teste, vere, eleuen-
 fege, es lelke Es e dragalatos nómós kőuet mind e hat keppen
 235 valo iozagat el ada, mert az ő ru||haiat ada a fezitőknece, Aűnat

a tanitvannac Teftet a naǵ verefegre Veret ki ontafra, Eleuen-
 feget a halalnac, Es az ő zent lelket ő zent attyanac, es ekkep-
 pen ez nômôs ǵöngöt ammi lelkönket maganac megveue, Tekenč
 felyeben, es ved iol ezödbe te lelködnece ő naǵ meltoſagat, Mert
 az kynee anǵalocnac ezöri zolgalnac, allelökert harmicz három ⁵
 eztendeig zolgala, ő erötte mynkalcodeec, ő erötte farrada, ő
 erötte predicalla, ő erötte zenvede, es mind ő eletinee ideien
 erötte naǵ hiwſeggel zolgala, Kiröl vǵ monda önnömmaga, Em-
 börnec fia nem iöth zolgaltatnia, de zolgalnia Mit aleytaz ha
 emböröc közöt ilyen igön naǵ bin legön az zolganac berec meg- ¹⁰
 nem adnia, Vǵhog meñ||be kealto binnece mondaſſec, Minemű ²³⁶
 hint az tezőn, ki criſtoſnac zolgalattat megnece aǵǵa, De ő töle
 allelök kiert enne naǵ mynkaath töth a binnece miatta elvezti
 Mel igön naǵ bin e legén, Zent bernard megieölönti, monduan
 Criſtus ki önnön tulaydon véret allelökert kionta nem keueſeb ¹⁵
 haborgataſt zenved azoktol kik allelököt binnece miatta, es
 gonoz kiztöknece, Auag gonoz peldanac miatta ő töle elveztie,
 Minth igaz azoknac miatta kik a kereztſan vereet ki onthac Te-
 kenč felyeben, es ved iobban, ezödben allelöknece ő naǵ melto-
 ſagat Kiert ammeñnei keral nem čak ennece ſocat zolgala farrada, ²⁰
 es zenvede, de mege ol igön naǵra böčüle, hog a kiket latha
 elvezendönece lennie, Azokat megſirata, es ſirtaba micoron be-
 meǵenvala || ieruſalembe ezt monǵauala, O Jeruſalem ieruſa- ²³⁷
 lem ha te megeſmerned a read iöuendö vezelt, te imma nem
 örilnel, de envelem eǵetömbe ſirnal, Azert mind ebböl aǵǵa ²⁵
 megeſmernönce e naǵ felleǵös bölēceſeg allelöknece ő naǵ melto-
 ſagat Mert a naǵ hatalmas čazaroc, es a naǵ felleǵös keraloc,
 es a naǵ bölē doctoroc kiſded allatert, es keves okert nem
 zoetac ſiraſt tenni, De az ő ſiraſoknac igön naǵ okanac kel-
 lennie valaminece, Ezönkeppen a Criſtus ki ammindönhato aſanac ³⁰
 bölēceſege, es mindön keralocnac keralya, nem keues oka lön
 az ő ſiraſanac, de bizonauaſ igön naǵ, mert űlvan latſauala
 az elvezendö lelköknece imez három naǵ vezedelmet, Eǵget ezt,
 hog a halalatlanſagnac miatta az ő keñuanac halalanac erdöme
 femmit || nekie nem hazalna Mas vezedelmet latſauala ezt, ²³⁸
 hog e dragalatos nômôs lelköt, ki vaǵon iſtennee zömelyere
 terömtven, ezt a binnece ruſſagos ondogſagauaſ erdögne zömelyere
 valtoztattac, Harmad vezedelmet latſyauala, hog minemű naǵ

- kemensegős sentenciat feiökre adando lezen, micoron nekie ez nag iai vezikkel valo igeket feiökre oluassa, monduan Meüetöc-el atkozta en tölem az öröc tizben ki meg vaöon zerezuen erdögneec es mind az ö angálinac Azerth mind enne foc bizony⁵ sagbol nilvan megteczie, mel igön nag leöen allelöknec ö meltofaga, Kynec a kegös iften ilyen nag diöfegöt zeröt adnia Es kit a felfegös bölcsefeg ol igön draganac bücüle, hog föld meü, es mind ezökbevalo kazdagfag nem illeec arraba Mert²³⁹ mind ezöknél draga||latofb, de ki mindönnel felyebvalo es dragalato**f**b, öak ez adathec arraba Tudúamint, Az artatlan cristus, ki önnömmagan veue meg önnöm maganac, Azert immar a Cristus müfeyönc, es mü taggá vaöone, es innectoua ö töle el ne zakaggönc, de mind öröcköl öröcke vele lacozonec, es vigadozonec, de mikeppen ez leheffön, zikfeg megtanulnone, A tanu¹⁵ sag ez, hog micoron testöncben, Auag lelköncbe tiz tamadanc, ezt vö ottan kel megrekkenönc, hog langat ne vethheffen, A testnec tüzet kel meg rekkentenönc A kegös aához valo köüörgeffel, es az ö zent fianac keüüanac halalanac meggondolatfaual, es az ayetatos ymadfagnac vizeuel, Allelöcben tamado²⁰ tiz, A haragoffag, gülöfeg, iregleg es engedetlenfeg, kie tamadnac || mind az atkozot keüelfegböl, Ez ilyeten atkozot erdögj²⁴⁰ tüzet megkel retkentenönc, es megkel oltanone az zent bekefegneec alazatoffaganac, es engedelmessfegeneec zentölt vizeuel, es ig langat nem vethet, es az iftennec lakodalmat megnem göyt²⁵ hatfa, es ekkeppen a porito panasztol megmeneködöc Kiröl vömond a propheta soltar köübe; Vram tüzzel göytagmeg atte zentfegös lacodalmaat, Iftenneec lacodalma allelöc, kiben az zent bekefeg, alazatoffag, es engedelmessfeg vaöon Eünel zokot iften lakoznia mind e velagba, es mind a iöuendöben
- ³⁰ Vrnac Neuebe kezdötöc zentfegös eletnec felyeb valo gradöc, Tudúamint, haborufagot bekeuel zenvednie
- ²⁴¹ Sok az igazaknac haborufagoc, es || vr iften mind ezöcböl megzabaditfa vket, Azert minket inth az zent iras monduan, A bekefegneec napyan el nefeletközyel a haborufagnac napyarol³⁵ Se kedeg a haborufagnac napyan el ne feletközyel az öröc ionac napiarol, Jol ezöncbe végöc, es zyuöngbe eröffen be öom^{yoc}, hog az iftenneec igralmassaga ol igön nag, hog a iöuendö kenert ez velagon valo üaualanac bekeuel valo zenvedesfert veezi

Vgan tezôn mint az ol' embôr kynec volnal ados eg' mafa aran-
 nál, es venne tôled e mafa arañert az zam vetô penznec eggi-
 ket, mert mel kičinded, es mel' keues eg' penz a mafa arannac
 ellene, ilyen keues ez velagban valo náuala zenvedefônc a iôvendô
 kenhoz kepôft, Kirôl a zent || iras igmond, Napot adek nekôd 242
 eztendôiert, Ved iol ezôdbe, hog' igôn fôc iozag iô émbôrnee
 haborufagot bekeuel zenvedefbôl, Elfô iozag ez iô belôle, Mert
 isten ennec miatta meg ôrizi az ô valasztattait, meg otalmazya,
 es megkertôli vket a haborufagnac kerteuel hog' a zomac meg
 ne marya vtet kik kedeg ez sôuent elzaggyac ezôket a pocol- 10
 beli zomac megmarya, Mert iruan vagon, hog' moyfes elvethe
 kezébôl a vezzôt, es zomac kegoua változec Ezônkeppen valaki
 istennec vezzôyet, Az az, A náuala zenvedest bekeuel nem
 veyendi Neki változic ôrôk halakra, kit megbizonit az zent iras,
 monduan, Valaki a fegelmet gûlôli, ez meghal Azert a vezzô 15
 megnem ôl, de a zomac meg ôl, Mind ezôcbôl nîlvan meg
 esmerhetfôc, hog' a vezzôn ertelltic e velagj náuala zenvedes, 243
 es az zomac kegôn az ôrôc halal, Zent gergôr doctor es igmond,
 Valamit tezen a čep a buza magnac, es a reez a vafnac, es a
 tûz az arannac, ezônt thezi a haborufagnac bekeuelvalo zenve- 20
 dese a valasztattaknac, Masod iozaga a haborufagnac bekeuel
 valo zenvedese ez, mert arra kezerit, hog' istent keresfôc, Kirôl
 az zent iras igmond, Kendbe orczayokat zeğenfeggel, es keresic
 atte neuedet Az zent ewangelium es igmond, A tekozlo fiu
 náualara ivta, es ô attahoz there, Zent gergôr doctores igmond, 25
 Az vr isten nemeleenec ith e velagba keduez, hog' vket iôuendôbe
 gôtôrye, Es nemelyeket azert veer ith, hog' vket ôrôcke ne verne,
 Ezôn doctor esmeg igmond ha vr isten a náuala zenvedôknec
 ammenêi ôrôcsegôt adni nem || akarnaia vket e velagba a náuala 244
 zenvedessel nem náualgatnaia, Harmad iozaga a haborufagnac 30
 bekeuel valo zenvedesenec ez, mert ez ilyeten émbôrnee isten
 tarfa, Kit megbizonit az zent iras, monduan, Vele vâgoc a habo-
 rufagba, megzabaditom vtet, es meg dičôytm vteth Masut meg
 vğmond, Vr isten mellette vagon azoknac kik meghaborottac
 ziuôkbe, Nabokodonozor keral' danieli beveth harmad maga- 35
 val az egô kemencebe, betekente, es lata negedôt velôc hafon-
 latoft istennec fiahoz, Neged iozaga, Mert mikeppen a tûz meg-
 tiztith, Azonkeppen a haborufagnac zenvedese feyer biborbol
 čenal émbôrnee ruhat, Kit megbizonit az zent iras, monduan

Adatec neki őltőzet feyer, es fenőffegős biborbol, kyn čodalko-
 245 dic mind || ammeńnei vduar, monduan Ezők kik őltőztec feyer
 ruhaba honnat iőttenec, ffeletőth vőnek, monduan, Ezőc azoc
 5 kik iőttenec nağ haborufagbol, Őtőd iozaga, mert erdőmli e
 haborufagnac zenvedese, az isteni vigasztalaft, Kit a zent iras
 megbizonít, mondvan, Az akki nectőc vette e náualat vğan azon
 hoz nectőc esmeg őrőc vigafagot Halyad mit mond a bizonfag
 a xpūs Bizon bizon mondom nektőc, mert [ ]ty firtoc, es ohay-
 10 totoc, e velag kedeg őrűl de attű zomorusagtol fordul vigafagra
 Mert iđuendőbe a haborufagbavalo keń hullatafnac eg čōppenete
 valtozie azoc kőből vigafagnac boraua, mert iruan, hog a habo-
 rufagot bekeuel zenvedőkneec kőńhullatafat isten őnnōmmaga
 tōrli el, Vğhog, touabba nem lezōn sem ohaytafa, sem firaša,
 15 sem halal mind őrőckōl őrőcke, Hatod iozaga a bozzufagnac,
 246 es haborufagnac bekeuelvalo zenvedese||nec ez, Mert martirom-
 fagnac coronaiat erdōmli, Kit megbizonit zenth Gergōr doctor,
 monduan, N'ak vagas nekil martiromma lehetōnc, ha bizonfaggal
 lelķōncbe bekefegōt tartanddone, Mert nağob zenetlen haborufagba
 20 lennie, es ő benne bekefegōt tartania, honnem egzōr a tōr ala
 embōrneec űakat vetnie, Azert tudnone illic, hog bekefegōt tar-
 tania haborufagba, malaztnac nağob iege ez, honnem halattakat
 feltamaztani es korocat vigasztania, kit zent gergōr doctor ig
 bizonit, monduan, Nağobnac aleytom haborufagba a bekefeg
 25 tartast iegōknel, es čoda thetelōknel Mert a temezet nem agğga
 hog a haborufagba bekefegōnc legen, de ezt a malazt agğga,
 Azert a beketelenōc azt mutatfac, hog istenneec malaztta ninčen
 247 bennōc, mičoron || a tōth bozzufagot bekeuel nem zenvedic, de
 čičorog mint a kenetlen zekerbe valo kereek, es megpattan
 30 mint a tūzbe tōth ires fazeek, Kiről zent Gergōr doctor igmond,
 Embōr minemű legen őnnōmmagaba, ezt attōth bozzufag meg-
 ielōntj, Azert mind ammeńnei zent matiromoc čak ez haboru-
 fagnac zenvedeseiert ammeńnei ielōs tiztōffegneec coronaiat, Kiről
 zent Agofton doctor igmond hog herodes kerał soha az appro
 35 zentōkneec zolgalattaua, annet nem haznala, menet gūleseuel, es
 haborgatafaual, Heted iozaga, mert ez istenneec fiaua tezōn em-
 bōrt, Kith őnnōmmaga megbizonit a crifstus Monduan, Bodogoc
 a bekefegōsec mert vķ isten fianac hiuattatnac Sent Gergōr
 doctorees dičeri, es vğmond, A gonozoc kik minketh || ith nō-

morgatnac, istenhöz mennie kezeritnec, Azert fenki a haboru-248
 fagnac zenvedefet kifded iozagnac ne itelye, de igôn nágnac
 aleyča, Mert nem čak a felfegős iotol adatic, de meeg a felfegős
 iobaes volt, kiből úlván megteczie ionak lenni, Mert a cris-
 tofba sem egeb nem lehet hanem čak io, Azert fenki ne legyen 5
 közzülőnc ol' bolond mint a mayom, ki micoron a diofara haag,
 es a diaba zakazt megharapya, es meg erzi a felfő heanac ő
 keferűfeget, elhágga, Anaág elhagittya es ekkeppen nem iut a
 belinee edőffegere Mi kedeg ne tegőnc yg, de fogaggóc az
 zentlelőcnec tanačat ki a bőlőnec miatta igmond, Tarčad a 10
 fegelmet, es elne bočassad vtet Mert a iőuendőbe haborufagh
 fogga azokat kik ma azt eltauoztatyac, Sent Jeronimos irya,
 hog neminemű zent ven iambor az || ő megorult tańitvaűat ig
 vigasztalyauala, monduan, Fiam megne haboroggal atte testődnec 249
 corfagaert Mert ha vas vağ, ennec miatta a rořda rolad elvete- 15
 tic, ha kedeg Araű vağ, ennec miatta tiztab leez, es a nağrol
 nagobra vetetől, Mas atya meg vğmond vala, Micoron isten
 valakinec coorfagot aad, ha ezert zaz eztendeig zolgaltonevolna
 neki megfem volna foc, Azert ne legyen nehez nekőnc a űaua-
 lanac zenvedese, kiből nekőnc enne fok iozag adatic, 20

Vrnac neuebe kezdetic zent Alazatořfagnac dičereti, ki
 mindőn iozagnac fundamentoma, es zentfegős eletnec felyebvalo
 gradiča e főlil meg irattacnal kit nekőnc dičer a felfegős ből-
 čefeg, es mind vtanna valo zent doctoroc, es ekkeppen mondnac 25

Valaki magat megalazya, ez || felmagasztatic mind felden 250
 meűűőn Földőn, mert isten malaztyaua megbeuűl, meűbe, mert
 a zőntőc közzül eg lezen, Dičeri mi vřonc iesus ez zent alaza-
 tořfagot, es mindőn tiztőřfegre fel magasztalo monga, Kinec oka-
 ert minekőnc igőn zeretendő, es mihozzanc őlelendő es zorgal- 30
 mazatořfaggal kerefendő kit ha meglelhetendőnc mindőn iozagot
 vele meglelőnc, mint a zent iras megbizonitřa, monduan Jőue-
 nec ennekőm mindőn iook vele egetőmbe, es zamtalan tiztőřfegőc
 ő kezeynec miatta, Azert termezetőnc azt agga, es azt mutatya,
 hog minden embőr kevanűa maganac a tiztőřfegőt, es ő felma- 35
 gasztatařat es ala vetefet nem kevanűa, E kedeg nem čoda,
 mert embőr a nağ felfegős iora vağon terőmt||ven istentől, Miert 251
 ilyen nağ felfegős iozag legőn e zent alazatořfag, hog mindőn

iozagot ön magaba tart, Azert nem čak vronc dičeri ṽtet, de
mind az zent doctoroc mindön iozagnac f̃l̃t̃te magaztatyac
ṽtet, kit zent bernard ekkeppen dičer, es ṽgmond, Az alazatof-
fag mindön lelki iozagnac keralne azzoña, bynekne halala,
5 Fegelmneec draykaia Tudomannac g̃okere, Zerzetneec er̃ŃŃege,
Zizefegneec ek̃ŃŃege, zentlel̃kneec lacodalma, es zent haromfag-
nac gazdaia, De mi leğen az Alazatoffag Sent gerg̃or doctor rea
felel, es iğ moud, Az Alazatoffag ez, Micoron valaki ömmagarol
kifdedöt alith, es egebekneec iovolthat irig̃ŃŃeg nekil, es lel̃kneec
10 febe nekil dičeri Mert az zent emb̃r̃oc meneuel felieben iozagba
252 haznalnac, Anneual inkab önnömmagokat meltatlan|nac itelic
jenni Sent AgoŃton doctores iğmond, Az Alazatoffag mindön
iozagnac feye, es mindön lelki iozagoknac feyedelmf̃ŃŃeg̃et vala,
es egeb iozagokat önnön ereibe tart Es femmi iozag ninčen,
15 hoğ ki minket iŃtenneec, es emb̃r̃okneec ol iğön kedueŃŃe teg̃ön
minth ez zent Alazatoffag Ez az zentf̃ŃŃeg̃s iozag, ki nem čak
ör̃d̃ög̃öt, de meeg az iŃtenthes meg̃g̃özi, Kit megbizonit zent
bernard doctor es ṽgmond O bodog alazatoffag, Ki iŃtenneec
keg̃elm̃ŃŃeg̃öt önnömmagahoz vonza, es ö kehatalmaŃŃagat meg-
20 k̃öt̃özi nağ az alazatoffagnac ereie, kynec az iŃteni f̃ŃŃeg̃ iğön
kyñnen hayol, zent AgoŃton es iğmond Ig̃ön nağ f̃ŃŃeg̃ vağ
vram, de az Alazatofokpac ziue vağon te hozzad Richardos
doctor es iğmond, Čak ez aff̃ŃŃeg̃s iozag, ki az iŃteni velagof-
253 Ńagot, es ammenet keuanŃagot, es zeretetöt meg || g̃oytya
25 emb̃r̃neec ziuebe lel̃k̃öbe, Azert ez zent Alazatoffag kikbe leyend
hiuön nem čak hoğ e velagba iŃten malaztyat er̃d̃ömlie, De meg
iöuendöbe vr iŃtentöl nağ dič̃ŃŃeg̃öt k̃öuetneec, ki dič̃ŃŃeg̃re, es
ammeñnei hazaba Ńenki nem mehet, hanemha el̃özer inč̃el̃k̃ödie
alazatoffagnac vtan iarnia, Kit megbizonit zent AgoŃton doctor,
30 es ṽgmond, Magas ammeñnei hazanc, es oda menö ṽth alazatof-
fag, Azert valaki ammeñnei hazath kereŃi az vtat el ne hağğa
Azert e f̃ŃŃeg̃s iozagot iozagot mindönnec f̃l̃t̃te kel kevanncnc,
es kereŃñnc es attol ki athhatta kel kerñnc, Kit ha kerend̃nc,
megnem tagadhatia, Mert ṽñömmaga mongya Keryet̃oc, es
35 vezit̃oc, kereŃŃet̃oc, es meglelit̃oc, Kit ha meglelend̃nc ol iğön
nağ iooth lel̃nc, ki mindön iozagot felül mul, Jel̃ŃŃben imez ||
254 harumba, Tudúamint, Dragalatos voltaual, ed̃ŃŃeg̃s illattyauual
es ö zep̃Ńeg̃ueel Elezteb mondatec, hoğ mindön iozagot felül mul

dragalatos voltaual, kiert hafonlac doctoroc ket velagos allatok-
 hoz, Tudnamint, Az aranhöz, es a balsamomhoz, Kit földön min-
 dőn allatocat felül muluac, Es keth allat vetteffet a vizbe Az
 aran legottan a fenekőn holot alfob helt leel, oth al meg, A
 balsamon kedeg fölfe helt tart, ezőnkeppen a zent Alazatoffag⁵
 alath fekie mint az erős fundamentom, kynec ninčen houa efni,
 kyert ő nađ batorlagos Mert zent lelőknece ereieuel tartatic Miert
 az zentlelőknece tnlaydonfaga ez, hog ő az alazatofockal lacozie,
 Es mikeppen a balsamom a vizbe fölfe helt tart, ezőnkeppen
 ez zent Alazatoffag mindőn iozagba fölfe helt tart Mert čak ez¹⁰
 az zent iozag, ki er||dōmli földőn menőn affel magasztataft, Kit 255
 megbizonit az zenth iras, monduan, Ki alazatos leyend lezen
 dičofegbe, Azert a kynel ninčen megkeresse, mert čak ennek
 miatta hehet istennec kellemetős, Kit megbizonit Yfidoros doctor,
 es vğmond Kit őmmaganac kelletlen, istennec kellemetős, es,¹⁵
 Ki őmmaganac vtalatos istennel dragalatos Es anneual istennec
 elōtte dragalatofb meneuel valaki ő zōmeynec elōtte vtalatofb,
 Masodzor mondatec hog ez zent Alazatoffag egeb iozagocat
 felül mul az ő edōffegős illattyauales, Dičekōdec a bodog ziz
 maria, ki meg vağon iruan bōlčnec kōnueben, Monduan, Micoron²⁰
 volna a keraľ ő haylocaba, Az az, A Criftus ő atyanac kebe-
 lebe, az en nardofom ő illattat ada, Az az, En alazatoffagom ||
 az istennec fiat ala vona effōdre Ez az zent alazatoffag, kit zent 256
 Agoston dičer, monduan, O bizoň zent Alazatoffag, ki embōrōk-
 nec iftent zūle, halottaknec eleuensegōt ada, paradičomot meg²⁵
 nita, es embereknec lelķōket megzabadyta, Azert ez ziz maria-
 nac alazatoffaga lōn menőeknec laytraia, Kynec miatta iften
 ala zalla földre Ez oka miert zent Bernard ezt monga, Kelle
 istennec marianac zizefege de alazatoffagnac miatta fogada
 istennec fiat mehebe, Harmadzor mondatec, hog ez zent Alaza-³⁰
 toffag felül mul egeb iozagokat ő zepsegeueles, mert mikeppen
 ez velag semmit nem haznal a napnac velagoffaga nekil, ezōn-
 keppen egeb iozagoc semmit nem haznalnac e zent alazatoffag
 nekil, Mert mikeppen e nap velag mindőn allatokat megzepit,
 megvigasztal, es megvelagofith, Ezőnkeppen ez zent Alaza||toffag²⁵⁷
 mindőn iozagot meg ekōfit, es meg edōfeyt, es istennec kelle-
 metōffe, es embōrōknec kedueffe, es iduōffegōffe tezi Embōrōk-
 nec elmeiet megvelagofitta, ziuet megvigasztalya, es megtiz-

titta, es istennek lakodalmaya tezi, Kiről vrone iefus x̄s
 ígmond, Ő hozzáia iőuőnc, es vele lacodalmat tezőnc, Dičeretős
 azert e zent alazatoffag mindőn iozagnac főlőtte Mert mikeppen
 a cristufnac zent ańńa mindőn anğaloknac keralne azzońa, es
 5 mindőn malaztoknac meglelőye, ezőнкеppen ez zent Alazatoffag
 mindőn iozagoknac keralne azzońa, es mindőn malaztoknac
 lelőye es megtartoya, Es e nekil egeb iozag mind semmi, Kit
 megbizonit az zent iras, monduan, Mindőn arań ehőzkepőst kis
 főuenče, es mindőn ezűst aleytatec ő előtte mint a saar Az ara-
 10 ńon ertetic a zeretet, Az ezistőn kedeg ertetnec egeb lelki iozagoc, ||
 258 Minth tiztafag tartas, bōytōles, Ymadfag, engedelmeffeg, es mind
 egeb iozag, de mind ezőc az zent alazatoffag nekil mind semmi
 az őrőc erdōmre, es mint alfaar istennek előtte kelletlen, Arra
 monga az zent Iras En nalam nekil semmit nem tehattőc, Azert
 15 ez oka, miért irasban arannac neuztetit ez zent Alazatoffag,
 Holot a Bōlē vğmond, Az alazatoffag mindőn iozagnac ańńa Mert
 mikeppen az ańatol fogattatic az embōr, zūletic, es neueltetic,
 ezőнкеppen Az zent alazatoffagtól zūletnec mindőn iozagoc,
 Azert akaryatoke hog meńorzagnac capuya nektőc meg nitalfeec,
 20 tahat legetőc alazatosoc, Mert ez a zentfegős kulč, Idest clauis,
 259 ky nec miatta nem čak a capv, de meeg a meńűeknec || tikya-
 es meg ielőntetnec, es a malaztnac kenče meglelettetic, Kiről
 vğmond az zent iras, Mindőnőkbe magad meg alazyad, es ma-
 laztot lelz istennek előtte Sent Agofton doctores vğmond, Ala-
 25 zatoffag meńorzagnac kulča, ky nec miatta meg nittatic es ky nec
 miatta irafoknac titkya meg ielőntetic, Akarodee hog isten read
 tekenčen, tahat leg alazatos Mert ez allelők nec zepfege, kyert
 vr isten őrōmest nez reaya, O en istenőm Ez a kiuel dičekōdic
 a bodog ziz ańa maria zent ersebethnec előtte, monduan, Mert
 30 tekente vr isten ő zolgalo leańanac alazatoffagat Egeb iozagot
 kiuel telyes vala semmith eleibe nem vethe, hanem čak ezt
 Mert tūggauala hog čak ennec miatta lōth istennek ańńa, es čak
 ezert mondatie bodognac mind földē meńűń, Ezt meg esmerte
 260 vala || Daud kerales, hog isten ez eg iozagot igōn zeretj, es
 35 be ira a soltar kōűben, monduan, Alazatoffagot nez isten mind
 földōn meńűń, Akarode hog ymadfagot meg halgataffec; leg
 Alazatos, Mert ez zent Alazatoffag igōn hiwsegős fidelis procurator
 ammeńűei keralnac vdvaraba, Kiről vğmonda istennek Judith

azzon Te neköd vram mind kezdettől fogva nem lőnec kelleme-
 tősec a keuelőc, de az alazatosfocnac, es a zeledők nec minden-
 coron kellemetős volt ő kőnőrgesőc Profetaes vgmōnda a foltar
 kőnbe Megtekenete iften az alazatosfoknac ymadfagat, es meg-
 nem vtala az ő kőnőrgesőket, Akarodee hog az iften fianac 5
 náyaffagos zeretőye leg, tahat leg Alazatos, Mert čak ez az zent
 iozag, kit a cristus vñōmmaganac iedezőt, es iegőfil vōth, Es
 olyan minth a felfegős kernalne azzon, Kynéc min||dōnkoron nılva 261
 vagon a kernalnac portaya, Kiről vgmōnd az zent iras Ime en
 adaam az aythoot nılvan te előtted, mert kis iozagod vagon 10
 Ez az kis iozag, ki nem lelettethec az őth balgatag zizek nec
 lampafokba, kyert a vōlegeñ ki rekezte vket amēnegzōból, hog
 be keretőznekvala Vgmōnda nekie, Bizon mondōm nem tudlac
 titōket, Akarodē hog őrdōgōt erőtelenne theg, tahat leg alazatos,
 Mert ez az zent iozag, kiuel mikeppen az elős tōrrel őrdōgnec 15
 ynath levagod hog ellenōd semmit ne hatalmazzeek Ez lōn az
 elős čapo, Kiuel Judith azzon nācat vaga olofernefnec, Kin pel-
 daztatīc őrdōg emberi nemzet nec ellenfege, Hog őrdōg az ala-
 zatoffagnac miatta meg gōzetteffec Illarius doctor bizonittā,
 monduan, Micoron lattya ammū ag ellenfegōnc, hog az Alaza- 20
 toffag rayta vralcodie, egeb bynōkrōl az embert nem meeri
 keferteni || Akaroke hog iftent edōfdōn zereffed tahat leg ala- 262
 zatos, Mert vgmōnd zent Agoston doctor, hog az alazatoffag
 zeretet nec helt čenal, es az elmeet heufagtol meg űritj, es meg
 őrizi, Mert meneuel inkab az efō, Ideft pluuiā beuōbben ees, 25
 anneual inkab affōldet meghattā, Ezōnkeppen mig incab alaza-
 tofb ziuel iarz, anneual inkab iftenhōz kōzelitez, Es meneuel
 incab iftenhōz kōzelitez, anneual inkab iftennec malazttā meg-
 hath, Akarode hog bizon alazatos leg, tahat oğad magadat, hog
 embōrōc kōzōt semmit olyat ne theg, hog ő tōlōc meg iegzet- 30
 teffel, kiből hiw dičōfegōt varnal, se intefōdbe, se zodba, se
 bezedōdbe, Es semminemū dolgodba, mert ez mind byn, es heu-
 fag, Es micoron azt aleytanad, hog nekil kellemetős volnal,
 gākorta vğ lezōn, hog ő tōlōc inkab meg vtaltatol, es meg itel-
 nec || Hog hiw dičōfeg nec vāg keuanoya es keresōye, de min- 263
 dōncoron menere lehet, es tehetōd, kel tennōn magadat semmi-
 nec itelnōd, es mindōn bynōfōcnec bynōfbnec magadat aleytanod
 de netalantan atte keuel gondolatod te nekōd azt mongā, hog

gondohatom azt en magamrol, hog a poganoknal en gonozb
 legeg, kie meeg iftent sem ifmertec, Halgaffatezae megvacult
 keuelfeg, Nem tudode azt hog ha iftent esmerod, es hizod hog
 a cristus erotted megholt, es megvaltót, es te o ellene keuelkõ-
 5 dõl, es egeb bynõket theez, naggal incab vetkõzõl, hog ha mind
 ezõket nem tudnad, Mert vahahol nagob a bynnel iftennec meg-
 esmeretj oth nagob az iftennec megvtalafaes Es valahol nagob
 az iftennec megvtalafa, oth nagob a bynees, Azert fenkit meg-
 ne vta, de telyes ziucl magadat meg alazzad, tennõn garlofa-
 264 god megesfmernen, ha azt acarod, hog bizõn || Alazatos leg,
 epihedmeg azt en magadba ammit [magadba] mafba meg fege-
 mez, Tanehadmeg arra tenmagadat ammit mafnac ionac esmerz,
 Affad magadba alazatoffagnac fundamentomath, ha fel akarz
 menni az ifteni zeretnec magaffagara, Akarode hog ammi ioth
 15 thez abba semmit ordog el ne ragadgon, tahat leg h alazatos,
 Mert vgmond zent gergõr doctor, hog mindõn lelki iozag ki
 embõr tezõn ha alazatoffaggal nem õriztetendic, tahat o mynka-
 ianac haznalatta mind el veez Mert ez zent alazatoffag mindõn
 iozagnac iozaga, erkulcekneec erkulce, ki vnommagaba tart min-
 20 den nemu iozagot õnnõn hatalmaual es ereieuel, Akarode azt,
 hog a keuel angaloknac helebe zekod vettelfec Tahat leg ala-
 265 zatos, Kire minket || inth zent Agosten doctor, monduan Iftennec
 zolgai legetoc alazatosoc Vghog Soha keuelfegot ziuetõkben
 vralkodni ne haggatoc, mikeppen luciper ki nem gondola om-
 25 magat semmie lenni, de inkab neziuala az o ekõffeget, es om-
 magat kirekezte ammenuei dicõfegbol az o ziueneec keuelfegeuel,
 Miert kedeg keuelfegot alazat konet, legottan o nemõffegenec
 zekibol levettetheec, es ki eleb vala mindõn angaloknac kõtõtte
 felfegõfb, len a keuelfegnec vtanna mindõn erdõgõkneec kõtõtte
 30 zerõfegõfb, es vlatatõfb, Azert Cristufnac zolgayanac, es zolgalo
 leaõinac kel igõn alazatofõknac lenniõc, kikneec be kel zallanioc
 allehullot angaloknac helebe Mert immar nilvan tuggoc, hog a
 keuelfeg angalocbol erdõgõket tõth De az alazatoffag embõrõket
 266 anga||lokhöz hasonlatofia tõth, A keuelfeg Angalocat meõuei
 35 dicõfegbol le vetõth De Az alazatoffag embõri garlofagot oda fel
 emelt O zent, es tiztõlendõ Alazatoffag, te az Iftennec fyat
 attanac kebelebõl az ziz aña marianac mehebe zalleytad, Te
 vtet a hitvan poztockacba takargathad, es a iozalba fekõted hog

minket mindõn iozagnac ruhayaba õltõztetne, es meõorzagban
 helhõztetne, Es ṽtet meghaǵad teft zerent oftoroznia, hoǵ min-
 ket erdõgnec oftoratol megzabaditana O zent Alazatoffag, te a
 keges cristoft ith effõldõn a tiuifkel mecoronazad, hoǵ minket
 meõben az õrõk rofauaal coronazna, Te ṽtet mecoreytad, es
 erõtelenne tõõd, ki mindõn coroknac vaǵ vruoffaga, es vruofa,
 hoǵ ennec myatta nekõnc õrõk egeffegõt adna O tiztõlendõ zent
 Alazatoffag, Te a ziznec zûlõttet mind a kerezfanac halalaig
 zidalmazad, kynec miatta mi||nekõnc az el veztõth dyõõfegõneket 267
 meg ada O zent, es tiztõlendw alazatoffag, mef igõn hafonlatlan 10
 vaǵ a keueffeghõz, mert a keueffeg lucifert meõbõl kivethe, de
 te zent Alazatoffag iftennec fiat megteftõfitted, A keueffeg ada-
 mot paradiõombol ki űzee De a zent Alazatoffag a toluayt
 paradiõomba viue, A keueffeg Nabucodonozort beftiaua theue,
 de ez Alazatoffag Jofephet ifraelnec feyedelmeue zerze, A keueffeg 15
 pharaho keralth a tengerbe boretha, de e zent alazatoffag
 moyseft fel magasztatha, O zentfegõs iozag, ki vaǵ ammeõbe
 meõkneec riuid laytoryaioe Ó erõffegõs kõ ozlop, kyre ha valaki
 tamazcodie el nem efie O mindõn ñugodamnac, es kyeffegnec
 batorfagõs hele honnet fenki nem efhetic, mert ith mindõn iozag- 20
 gal meg erõfõdic O zentfegõs iozag, Ki vr iftennec edeffegõs
 igaya, es meõbe viuõ zekere O zent || Alazatoffag Mef igõn 268
 bodogoc kie te benned lakoznac, es mef igõn bodogoc kie te
 benned magocat tartfac es te benned vegig meg alnac O mef
 igõn bolondoc kie tegõdet elhadnac O mef igõn kegõtlenõc, kik 25
 tegõdeth megvtnac, Mert tevaǵ mindõn iozagnac gõyteuehe,
 es mindõn iozagoenac meg õrizõye, es megtartoya O zent ala-
 zatoffag, te zentõkneec vaǵ gazdaya, te benned a patriarchac
 elnec Te miattad a prophetac iõuendõth hirdettec O zent Ala-
 zatoffag, te vaǵ apoftoloknac diõõfege, te vaǵ a Martiromoknac 30
 vigafaga, Te confessoroenac vaǵ vezere, Es zizekneec coronaia
 Mit mongac tõbbet te rolad o zent Alazatoffag, Te vaǵ a diçe-
 retõs, es tiztõlendõ zent iozag, ki a bodog ziz mariat iftennec
 aõõuaa tõõd, es fõldnec meõnec keralne azzonaua zerzed, Es
 mind kõzõnfegõs terõmtõt allatoknac azzonaua tõd O õda||latos 269
 iozag, ki vaǵ mindõn valaztattaknac otalmazoya O kevanatos
 zent iozag, mert õak te vaǵ az ki erdõgnec tũred tudod eltauo-
 zatnia, O zent Alazatoffag, te vaǵ afelfegõs iozag, kibe valaki

meneuel incab alab zalland, anneual feleben lelettetic, Mit mon-
 gac te rolad o zent Alazatoffag te benned vagon mindon ekof-
 seg, es te veled elnel mindonnemü isteni iozagoc, es tevag mind
 egez kereztfenegnec megtartoia, es örízöyöie, Azert iol ezöncebe
 5 vegoc mel igon haznalatos, es dragalatos iozag legon e zent
 alazatoffag, mert o vele vagon mindon iozag Mert a hit nala
 tartatic a remenfeg vele eröfödie es ki ezöknél nagob a zeretet
 vele lacozie, Azert ezt valazyoc, enne miatta iarione ha ezt
 megfoghatangoc mindon iozagot vele vallone O mel igon diö-
 270 segös Pelda, O mel igon nag zikseg || ezt kerefuöne, Ki nekil
 iftent senki nem lattya, Azert immar mind e felil mondattac
 melle vegetöc iol ezetöcbe, hog ez zent alazatoffag ielöfben
 harmon zokot azzonkodni Egögüt iduözilendöknec ziuöcbe a bizou
 töredelmefegnec miatta, es a bynöcnec meg efmeretynec miatta,
 15 Mert Micoron ember o byneit meg efmerendi, ebböl magat meg-
 vtalya, es megalazya, Masod helen azzonkodie ez zent alaza-
 toffag igaz embereknec zaiogba a bizou, es igaz gonafnac miatta,
 Mert igon nag alazatoffag ez, micoron embör tiztöflegeiert, es
 ömmaganac iduöflegeiert akar minemi zörü bynöket a papnac
 20 elötte piringvan, es zemermeököduen megvadol Harmad helen
 azzonkodie ez zent Alazatoffag a bizou engedelmeöcben Mert
 271 közelben valo barattyä ninčen az ala||zatoffagnac mint engedel-
 mefeg, Mert az alazatos engedelmes io azzoniallat azt kevanüa
 hog betelyeföce istennec paranöolattfat, feyedelmanec paranöolattyat,
 25 es zent eghaznac paranöolattfat, Kiert ketöeg nekil egögöfö mint
 az egeöfegös tag o feyehöz, Az az, A cristofhoz, ki mind a
 kereztfanac zidalmazatos halalaig engedelmes lön o zent attyanac
 Ezthes io tudnone, hog Mikeppen a vetöth aztal a kyner nekil
 kelletlen, ezönkeppen egeb iozag az alazatoffagnekil izetlen, es
 30 mel nag zikseg a keuer embörnec etelere, Ilyen nag zikseg ez
 alazatoffag embörnec iduöflegere Amen

Azzoönoc ziz Marianac meübe menetiröl zol ith ez iras,
 ki ezönkeppen kezdetie

Salamon keralnac zileienec zeki helhezetheec o iogya felöl
 35 Es monda o neki, Keryed mit akarz en edes zülem, mert nem
 272.al||kolmas hog valami te töled megh tagattaffec Ez igek vannak
 meg irvan harmad kerali köünec masod rezeben Jollehet ez

igek salamon kernalnac züleieről legene nec meg iruan, de lelőc
 zerent erthhettyőc a bizon salamon kernalnac az aldót iefusnac
 ő zent zilyeről, ki ez napon az ő edes zilyenec zekit helhőz-
 tethe ő zent iogyara Sem kedeg valakynec ebben ketőlkődni
 nem kel, hog a Cristus iefus kisseb tiztőffegőt tőth legen az ziz 5
 aúa marianac mint salamon az ő zūleyenec Mert az ziz maria
 helhőztetőth iften kőzōt, es mū kőzōttōnc Im ez harom ocaert
 Előzer iftenert Masodzor őn erte, harmadzor, Mi erőtōnc Előzer
 megmondatec, hog helhőztethec az iften zūlō ziz maria iften
 kőzōth, es kőzōttōnc iftenert, Az az, ő edes zent fiaert hog 10
 valamel meltofogos tiztőffeg az ő edős zūleyenec thetetnec, az
 ő edős fia maganac tulaydonittya Masod||zor őnnōmmagaert, 273
 hog valami ez vton, es ez eletōn mindōn vton iaroknac fōlōtte
 ő erdōmeuel, es iozagos malazttyaual fōlil mulna čak fōlōtte
 vallana az ő zent fia fenkit egebet, meltan azert ekkeppen alcol- 15
 mas lōn helhezten, Harmadhoz Mi erōttenc, mert hog meōr-
 zagban mū kőzōttenc, es iften kőzōt kőzben iarosnac tiztheet
 valya Sent Bernald doctor mondafa O te binős embōr bator-
 faggal iarolhacz atte terōmtōd eleibe, mert a fyv iften az iften
 mutogatya ő sebeit, Az edős zūleye ő emleit tenekōd bočanatot 20
 ūerni Ne akaryad azert az ő esedőzefōket heyaba vennōd De
 ohaytvan keryed hog ne zōnnenec te erted esedōzni, hog el nē-
 effel az igazac kőzzūl, es inthhas iftenōdnec zenth zinenec lata-
 fara, hog vehessed ő miattoc az erők ūugodalmat Amen Jesus
 Azert Aúa zent eghaz azzōhōnc ziz marianac illi ő meūbe 25
 menetinec napyat, mel zentfegős napon || erdōmle kilōmb kilōmb 274
 mondhatat- nag őrōmeket, kiuel meg ayandokoza vtet az ő zeretō
 zūlōtte tartotta neuelte aldót iefus, Mel őrōmek kőzōt heet ielős
 őrōmeckel ayandokozameg vtet, Elfe őrōmet melyet valvala
 az iften zūlō ziz maria fōldōn Micoron az ő edes mehenec 30
 gymōlčet fogada az angálnac izenefe miath nekōnc őrōk iduōf-
 segōnkre, es megvaltsagonkra Ez őrōme hanfonlatie meōrzagba
 valo őrōmehōz, melyet val az őrōk diōdfegbe mindōn zentōknec,
 es zent angaloknac fōlōtte Masod őrōmet melēt valvala fōldōn,
 hog iduezlethee zent elzebōth azzontol, Ez őrōme hanfonlatie az 35
 őrōmehōz, melyet val meōrzagban hog az őrōc iften vtet ol'
 igōn zepfegős fenōffe theve, hog mind a meōrzag, es mind az
 zentōk ő tōle ekōfiltettenec, es fenōfūltetnec || feyerfegős zepfeg- 275

gel, Harmad örömet melyet val vala földön Micoron züle mennec földnec keralyat Megmaraduan az ő gengefegős zizefegenec tiztafagaba, Ez öröme hasonlatic melyet val meőrzagban Mert felül mulya azt zent angalocat, es az ő karith, es az ő erdömök⁵ ket, Neged örömet melyet valvala földön A három zent kernalnac ymadafoeba, Ez öröme hasonlatic meőrzagbeli örömhöz, melyet val, hog az ő akarattya eggefilt az aldót istennec akarattyahoz, mert ammit ő akar az aldót istenees azont akarya, Ötöd örömet melyet val vala földön Micoron az edős fiat mü¹⁰ vrone iefus cristoft meglele a templomban a fido doctoroknak közöttte veteködven, Ez öröme hasonlatic meőrzagbeli örömhöz, melyet val, hog az ő neki zolgalocat meg ayandocozya az ő²⁷⁶ allatfoc zerent, földön nekic || malaztoth néerven, Hatod öröme ackoron vala, Micoron az ő aldót zent fia halattaibol harmad¹⁵ napon feltamada, es előzer nag diőfeggel neki ielőnec, Ez öröme hasonlatic az örömhöz, hog az zent haromfaghoz meőrzagba mennel közelben vagon, Heted, es vtolfo örömet, melyet val vala földön, Micoron ő edős fiatol ammenénei fokaffagos feregőkkel meőrzagba vitetheek, Ez öröme hasonlatic az öröme²⁰ hez, melyet val meőrzagba, Mert bizoños az öröc bodogfagban O ziz aña marianak ayetatos zolgalo leañi, ezök a diőfegnec örömei, es a nômös feyerfegős genge lilium convalium, kiből köffetöc igön zepfegős coronat az isten zülö ziz marianac a vekonfagos felyemmel a nag ayetatoffaggal közöfleg, kös nômös²⁵ piros pintöfti rofacat, monduan minden tyz Aue marianac vtanna²⁷⁷ eg eg pater noster; cristofnac ő edős zilöt||tenek hetczet zent veere hullafaert Tudni mint, A körnül metelefbe, A kerben ymadkozafaban, ő ostorozafaban Az ő coronazafaban, ő ruhaya-
tol a copaz helnec megfoztafaban, A három kemeñ vas zegeckel³⁰ a keresztfahoz zegezefeben, A heges चुचुवाल zent oldalath meg öklelefiben, Ezöket gondolvan mindön pater noster megfezülve Es Az Aue mariat terdepölve Ez a Coronaya az ziz marianac valaki ayetatoffaggal meg olvasangá, mindön ketfeg vele lezön ő halalanac ideyen, es mentj otalmazvan ellensegtől, es vigan³⁵ vizi be az örök bodogfagba Azert ziz marianac ayetatos zolgalo leañi ez az ő zent örömei, kiket valla földön, es melekent mastan val az öröc diőfegnec vigafagaba Ezöket kel gondolnotoc, micoron olvassatoc az isten zülö ziz aña marianak ő zent coro-

nayat, Mel' órō||mek peldaznac nômôs peldaznac nômôs rofakat, 278
 kiket kel kôtni az ô zepfegôs coronayaba Elfe ôrôme ki vala
 földén, hog' istennee zent fyat ô zentfegôs mehebe fogada a
 gabriel angálnac izenefe miat ammû iduôffegônkert Ez ôrôme
 kedeg foc keppen vala Elôzer, mert ôrûl vala embôri nemzetnec ⁵
 megvaltfagarol, kyert ô titkos hazaban zokotvala gâkorta kô-
 úôrgeni, Mint irya eg' doctor Franciscus maronis Marobeli ferencz
 doctor, az ziz maria mind ô germôk coratol fogva iraft tanula
 Az anna prophetiffaes olvaffauala az iraft, Kit meg irt Yfaia
 profeta kônvenek hatod rezeben Ime a ziz fogad, es zûl ger- ¹⁰
 môket, Auag' fyat Es ezt meg olvasuan, elôdalcodievala rayta,
 es ymadfagra aggâuala ômmagat, hog' ez gâkorta lôtvolna,
 eg'zer el amelcoduan az ifteni || edôffegben, ô zômeit, es kezeit ¹⁵
 fel emelven nag' ayetatoffaggal, es kôn hullataffal keriuala az
 aldôt iftent, hog' kônôrûlne embôri nemzetén, es el boçatna
 ammelyet elboçatandoul igertvala a prophetaknac miatta az ô
 zûlôttheet, es eg'getlen eg'fyat embôri nemzetnec valtfagara es
 hog' ezt gondolnaya, es kerneye, hog' meltoltatna v̄tet addig
 elni, hog' lathhatna ô zômeuel a gengefegôs zizet, Ki iôuendô
 volna ez velagnak megvaltoyat zûlni, es hog' tehetne valami- ²⁰
 nemû zolgalatoth az ziznec es az ô edôs zeretô zent fianac Es
 hog' ekkeppen ymadkozna, be mene ô hozia gabriel archangâ,
 es iduezle v̄tet, monduan, Iduezleg' malaztal telyes vr vagon
 teveled Ime fogacz, es zûlz fiat, es hiyad az ô neuueeth iefus-
 nac Az az Iduezitônec, Mert vg'mond zent Agofton doctor Az ²⁵
 igazaknac ninč id||uôffeg ez velagon, hanemha az ziz zilend, 280
 Es gondolyauala ezt Minemû kôzônet volna ez, es nag' ala-
 zatoffaggal megkerde, hog' lehetne ez, Merth vg'mond zent Am-
 burus doctor Az ziz maria hiziuala, de iôuendôt kerdvala,
 mert a foganasba horom mood vagon, testi, lelki, es kualthkep- ³⁰
 pen, kerdiuala azert ezôknec modgyat, Mert a test zerent fongan-
 tatafrol azt mongâ, ferfyat nem akaroc esmernôm, de hog' meg-
 monda, hog' zentleôknec čelekôdefebôl lenne, Felele, es monda
 Ime vrnac zolgalo leaâa, legen nekôm atte bezedôd zerent,
 Legottan haladec nekil meeg a kôuet onnath megnem tertvala ³⁵
 mignem az ziznec mehebe iôue az aldôt iefus, bizon' iften, es
 bizon' embôr O mith kezses, ôrûl az iften zilendô ziz aâa maria
 ammeglelt malaz||ton, Mel' ô neki kezdetôl fogva zerezetôdvala, 281

örül az ziz aña maria, hog az ő zizefegős mehe istennee fianac
 lakodalmol valasztatot, es emböri nemzetnee engezteltetefet, es az
 öröc diőfegőt megüerte volna, Kiról vgmond zent bernald doc-
 tor, Az aldót iften emböri nemzetnee valtságat mindönöftöl
 5 úvytotta a ziz mariaban Vgan azon zent bernald vgmond Ez
 az ki mind e velagnac epületit meglele Ez első örömeth,
 melyet val meñorzagba a telyeffeggelvalo diőfegőt, mindön
 zentöcnee, es zent Angaloknac fölötte, Mert vgmond zent bernald
 doctor Meneuel nagob malaztoth úere egebeknee fölötte földön,
 10 Annaua nagob diőfegőth erdömlé mindön zentöknee fölötte
 meñorzagba O malaztnac aña maria kiöda az, ki atte diőfe-
 282 gödnec magafagat megmerhetne, Damascenos neuü || Doctor
 vgmond, Ha az ő diőfegeröl acarone irnia megfogatkoznac a
 bezedec kikkel meg ielöntetnenec Sent Bernaldes vgmond, Az
 15 cristofnac nemzetfeget, es az ziz marianac meñben menetith
 valyon ki zamlalhatnameg, Olha azt mondana, Senki nem,
 Mert vgmond zent Agofton doctor, Ha minden tagone változtat-
 nanac néltre, mennel kisseb zikraiat ő diőfegenec megnem mond-
 hatnoc, Mit mondhatone haath ez ziz aña mariarol, Kihez sem
 20 egh zent hozzaya nem hasonlattatic, Mert ő zizeknee coronaia,
 özvegöknee diőfege, hazafoknac vigasztaloya Angaloknac öröme,
 lelöknee iduőfege, Ezök a keth zep rofaac, kiket kel kötönc
 az Isten zülö ziz marianac coronaiaban, Masod öröme melyet
 283 val vala, hog meg aldathee zenth || erfeböt azzontol az vtet
 25 meglatogatasaban, mert az ziz aña maria isteni iozagnac mivel-
 ködeti miat micoron meg esmerte volna ő foganattyat az angál-
 nac miatta, Az ő esmerőyehez latogatni viue, Mert vgmond zent
 Amburus doctor Nag vidamfaggal, fietetős örömmel be mene
 zakariafnac hazaban, es iduezle erfeböth azzont ő meheböl mi-
 30 nec elötte ziletnee Peldat ada, hog ammel örömmel vala meg
 aldatoth zent Janos ymada vr istent ő añaanac meheben, Melyet
 zauaval nem monthatvala, Vghog, Az önnön zúleye betelye-
 földuen zentleöckel Nag zoual felkealta, es monda, Aldoth
 vag azzoñiallatoknac közötte, es aldót a the mehödnec gymölce,
 35 de honnan vagon ez enneköm, hog vrnac zúleye aña iöyön
 en hozzam, Bodog vag ziz maria ki hittel az angálnac, mert
 284 megtekellet||nec te benned azoc, melyec megmondattatanac te neköd
 vr istentöl, Es az ziz maria örömmel betelyefölduen, magat meg-

nem tartoztathatha, de monda ő naág őrómebe, Nagittá az en
 lelkôm vr istent, őrûle az en lelkôm az en iduezitô istenômbe
 Ez őrómhez hasonlatie mafod őróme, melyet val meńorzagban,
 hog az vr isten meg ayandokoza ṽtet ol fenôffeggel, hog mind
 a meńorzag, es az zent angaloc ő tôle veeznec fenôffegôt, es
 velagoffagot, Mert mikeppen a cillagoc veznec a naptol fenôffeg-
 ôôt, ezônkeppen a diôffegôs zentôc az isten zûlô ziz mariatol
 veeznec velagoffagot, Ezôc [ke] megent a keth rofac, kiket
 kel kôtnônc az ziz marianac coronaiaba Ezôket gondolvan,
 es monduan, Harmad őróme melet valvala az ziz isten zûlô ziz¹⁰
 maria, hog micoron zûle mennec, es földnec keralát ő tiztafagos
 zizefege megmaraduan, Mert vg enekôl || ő rola ańa zent eghaz²⁸⁵
 Mikent a nap ő feneth bočattá az iveg altal zeges nekil, Azon-
 keppen az ziz maria ő zent fiat ferelm nekil zûle, es melyet
 zûle legottan ymada, mint bizon istent es bizon embôrt Ez őróme-¹⁵
 hez hasonlatie a harmadic őrómehez, melet val meńorzagban,
 mindôn zenth angaloknac fôlôtte fel magaztatheek Mert vgmond
 zent bernald doctor Mikeppen nem vala meltosagofb hel földen,
 holot nugodnec criftofnac zent teste, ezônkeppen meńorzagban
 magassagofb zepsegôs hel ne lenne houa az ziz maria helhez-²⁰
 tetnec, Zent Agofton doctores vgmond, Lôn az ziz maria aposto-
 loenac azzońa Martiromoknac gôzôdelme Confefforoknac vigafaga,
 Zizeknee coronaya, es mind a kôzônsegôs zentôknee iduôffege,
 mert erdômle, hog felyeb magaztatnec mindôn angaloknac fôlôtte,
 mert ő az, ki zûle || az igassagnac napyat, es e velagnac fetet-²⁸⁶
 seget eltauoztatha Isteni velagoffaggal, es fenôffeggel minket
 megvelagofitta, Az atkot rolone elvéue, es isteni aldomaft hoza,
 A halalt meggalaza, es őróc elettel ayandokoza meg; Mert mikep-
 pen affô mindôn tagnac elethe Azonkeppen az isten zûlô ziz
 maria mindôn zentôknee elete, Ideft viuificacôr es diôffegôs³⁰
 fenôffege, Neğed őróme Melet val vala az isten zûlô ziz maria
 földen A felfegôs istennee ő zent fiarol valo testamentum, mert az [ô]
 zent keraloc halvan az vy keralth Ideft Nouum regem ziletni az vy
 fenôs cillagnac hozasaualeliôuenec es ymadac ṽtet, meg ayando-
 kozvan, A cillag peldazyauala istenfeget Az ayandoc istenfeget, es³⁵
 embôrfeget, es le esuen ymadac, Az ayandekoc valanac, Arań,
 Tômyn, es nômôs keneth. Az arań peldazyavala hatalmassagat,
 A tômyn || ő papi meltosagat, Hog az aldozattrá ada magat mû²⁸⁷

eröttöne atya istennec a magas keresztfaac oltaran, A kenetön
 peldaztetheec ő temetefe Ez őrmehöz hasonlatie meőrzagbeli
 őróme, meliet val, hog az ő akaratta eggefűlt a felfegős isten-
 nec acarattához, Mert ammit az ziz maria akar, azonth akarya
 5 az vr istenes malazttaua be telyefíteni Erről enekli aña zent
 eg haz, monduan, halgasmeg minketh ziz maria, mert az isten-
 nec fya semmit tőled meg nem tagad, Azert sem eg zenthöz
 nagob bizodalmonc ninčen minth az ziz mariahoz Jarulione azert
 nag bizodalma az ő malaztianak zekihöz, Mert meg peldaztatot-
 10 vala ez O törüenben, Minth megvagon iruan harmad kerali
 kőnynek masod rezeben Salamon keral monda az ő züleye-
 nec, Keryed mith akarz en edős zülem, mert nem illic hog te
 288 tőled en valamit megtaggyac || Ezont monda az aldot iesufes
 az ő edes züleyenec, Touabba ezők a keth rofac, kiket kős
 15 az ziz marianac coronayaba ayetatoffaggal Ötöd őróme mel
 vala földén az isten zülő ziz marianak hog az ő zent
 fia nag dičőfeggel harmad napon feltamadvan előzer neki ielő-
 nec Ez őróme hasonlatie meőrzagbeli őrmehöz, hog az őrk
 isten kiualt keppen ayandokoz'ameg ő neki hiuön zolgalokat
 20 őnnön akarattoc zerent, Mert vgmond zent bernald doctor, Ada-
 tot te neköd hatalmassagh meűnön, es földén, ha valamit akarán-
 daz kernöd az istentől, azt nerhetj, mindön iduőffegőnk nec haz-
 nalattyat neki engette az vr isten ammu iduezitenc iesus cristus
 O ammeőrzagnac alamifna oztoya, Mindön adomanocat kiket
 25 tezen, Auag tehendő volna az vr isten, mindeneket neki enge-
 dőt, Ő kedeg ol be kezű, hog semmit ki iduőffegőnkre vagon
 meg nem tagagga, Erről vagon meg irua bezed törliő kőnec
 289 vtolsó rezebe, Az ő kezet || ki nüttya az zegenőknec, Erről zol-
 vala az zent Agoston doctor, monduan, Tudom hog semmi-
 30 keppen el nem vezthetoc, mert az ziz marianac kegőffege beufegős,
 Hatod őróme melyet valla földén az ő edes fianac feltamadafan,
 es meőrzagba menese coron Mert mikent nag zomorufagot valla
 az ő zent halalaban, Azonkeppen nag őróme vala az ő zent
 fianac feltamadafaban, es meőrzagba meneseben, Azert mond-
 35 hattauala a David pphetanac ő mondafat, Kit meg irt a soltar-
 nac huzon kilenced rezeben, Az en sirasomat, es kőnhullatasomat
 forditad nag őröme, Ez őróme hasonlatie a hatod őrmehöz,
 melyet val meőrzagnac bodoglagaban, Mert mindönőknel kezelb

vágon a felfegős istenhez, Mert valaki buzgofagofban zereti az
 vr iftent, Annal közelb lezen meñorzagban ő hozzá, Mint a vas
 micoron a tűzben thetetic, megtűzeſil Ezönkeppen mindönöſtől
 megtűzeſiltvala az ifteni zent zeretetnec tűzeuel || Sent Agoſton 290
 doctor ig zol erről, monduan Az zeretetnec merteke zerent lezen 5
 az ayandokozafnac merteke es, de miert ő buzgofagofban zerete
 az iftent azert erdömlé az zenth haromſaghoz közelben lenni
 Vgán Azon zent Agoſton vgmond Valameneuel ki inkab egge-
 fiti ith e velagon magat, annal kezelb lezelb lezen az iftennec
 züleyehöz, kibe nügöek kilencz honapig, Kiről vñömmaga zol 10
 az ziz maria, Ki terömté engömet az nügöuek az en haylakomba
 Mert vgmond zent Jeronimos doctor Ez a nap, mel napon az
 ziz maria a meñ orzagnac magaffagaba bemene Auág ő orzaga-
 ban felmagaztathek Mert criſtoſna vtanna ſenki nágob diöſſeg-
 ben nem nügözie mint az ő züleye Mert vgmond Damaſcenos 15
 doctor, Oth helhöztethec az iftennec züleye holoth atya iften
 ymattatic es affiu iften diertetic, es az zentlelőc diöſyttetic
 Ez a roſa, kit kős az ziz maria || coronayaba, Hetedic öröme 291
 mel vala földön az ő meñbe menetiben, kiről vg eneköl aña
 zent eghaz, Ma az ziz maria meñorzagba felmene, örülyetőc Mert 20
 a criſtoſſal orzagol öröcke alleluia Ez öröme haſonlatic az ő
 hetedic örömehez, melyet val meñorzagba Mert batorſagos az-
 örök diöſſegbe Kiről vg eneköl aña zent eghaz Ma az ziz maria
 meñekbe felmene ha egeb zentökről vg irattatic mondván Bölč
 kőnvenec ötöd rezeben Az igazac öröcke elnec, Meneuel inkab 25
 az iftennec züleyeről, Ezök a roſac melyet kel kötnőnc az ziz
 marianac coronayaba, kiket ayetatoffaggal meggondolvan tegöd
 megſegeth eletődbe, es halalodnac ideyen meg otalmaz ellen-
 ſegtől, es halalodnac vtanna vizön az öröc vigafagban, Az iften-
 nec zynenec latafara kiről olvaſtatic eg pelda || 30

Vala eg ayetatos deak, ki meeg ez velaghi voltaban es 292
 zokoth vala kötni roſaban kozorot azzonőnc ziz marianac tiztőſ-
 ſegere, es annac vtanna lön zerzetőſſe, es hog ő kozoruth nem
 köthhetne mint e velaghi voltaban az ziz marianac tiztőſſegere,
 ezön igen meghaborodeec őn benne, Akara, es elvegeze hog ki 35
 menne az zerzethől, Nemel napon hog ezön igön keſergene, Imad-
 ſagra ada magat, es megieölőnc az ziz maria neki, monduan En edes
 ſiam ne keſerög, ſe kedeg ez zerzethől ki ne meñ, Im en meg

tanitlac tegöd, hog atte ayetatoffagodnac en hozyam eleget tehez
Miert zoctadvala ez velaghi corodban en tiztöfsegökre kozoruth
kötni, De kös enneköm lelöc zerent mind te életödbe mindön napon
293 ime keppen kös eg piros rofa kollzoruth eg Pater noftert mond-
5 van az en edös zülöttemnec ö zent vere hullafaert, micoron
körül meteltetheek azt gondolvan, es emleközzelmeg az en
örömemről, Micoron vtet fogadam az en mehömbe, Olvas a feier
zep rofaert az elfö örömemert tiz Aue mariat, es köffed a
vekonfegü spring felyömmel az ayetatoffaggai halakat advan az
10 vr istenne az en velem io theteyert, Masod örömemert, hog
hordozvan az en edes fiamat en mehömbe, meglatogatvan zent
erzeböth azzont Ismeg azonkeppen theeg, Harmad örömemert,
Micoron az en edes fiamat zülöttemet ez velagra zülem Ismeg
azonkeppen theeg, Neged örömemert, Micoron a harom zent
15 keraloc nag tiztöfseggel ymadac, mint istent az en edes fiamat
294 meg esmerlven, Meg azonkeppen theeg, Ötöd örömemert, Micoron
az en edes fiamat meglelem a templomban Es nag diöfseggel
feltamaduan előzer neköm neköm ielőnce, ismeg azonkeppen
theeg, Hatod örömemert, Micoron az en edes fiam feltamada,
20 es meörzagba mene a diöölütfestben, esmeg azonkeppen
theeg, Heted örömemert Micoron az en edös fiam engöm meör-
zagba nag diöfseggel vin Megent azonkeppen theeg, Es ezö-
ket megmonduan, lezen heeth Pater nofter, es hatvan harom
Aue maria Ezt teged en ertem, es enneköm keduesb, es tene-
25 köd haznalatofb idueffegödre, Ig kös neköm kozoruth, A barat
kedeg megmaradvan az zeretben, nag ayetatoffaggal kezde
295 mondani naponked ez megmondot ymadcagot, Törte||nek egko-
ron az zeretnec be eskeuenec vtanna, hog menne eg erdö altal
ö tarfaual, es ez ymadcagot mondana Az ziz marianac coronayat
30 Jvta a toluaioc közze, es tethek a tolvaiofnac, hog ez fraterrel
iöne eg igön zep leañ, es ymadkozvan ez barat, mindön iduez-
letön az zep ziz eg rofat vezön vala, es arañ fonallal eg kozo-
rura kötiuala Ezt latvan reaioc hertelenködenec a tolvayoc
megfogvan vtet, es kerdözievala, monduan, houa tötök el a
35 zep leant kit veletöc vifeltöcvala Azoc kedeg tagaggaivala,
es azt mongacvala, hog soha nem akarnanac leant, Anağ
azzoñiallatoth tarful velöc vifelni, Miert tiztafagot fogattacvolna,
de azoc nem hiueen, es elviuek vtet, hog igön verne, es meg-

vallanac houa tóttecvolna az zep leant, kiket megkötöztekvala,
 de a baratoc felfohazkoduan criftus vronkhoz, es ziz || mariahoz, 296
 Im megjelőnek nekik az ziz maria angaloknac fokaffagaua,
 vífelven a kozorot kith kötőth vala, mondvan a tolvayoknac O
 thū hitvan es kegőtlen embőrőc Mire meretők az en zolgamat 5
 banthania, Ezt halvan a tolvayoc, meg rettenenec, es megfelelm-
 ven Monda az ziz maria olmel dičeruen az angaloknac Im
 mel coronaua coronazot engőmet ez frater Ezth megmonduan
 El enezec, Ezt halvan a tolvaic A barattol bočanatoth kerenece
 Es megkerdőzven mel volna az ymadčag kit ő olvafotholna 10
 ackoron, es megtanulac a fratertől Es ez velagot elhagvan
 zerzetben menenec, es mig ez velagban elenec ayetatoffaggal
 őkes megoluaface az Isten zűlő ziz marianac a coronat Amen,

It kezdetic az iras az iregfegnec bineről

O Dragalatos azzoóc, Ne akaryatoc egmafra iregkődni || Mert 297
 vgmond zent Agofton doctor Mindőn embőrnec akar minemű rend-
 beli legyen, de inkab kiki inčelkőggēc mindőnőcbe iftennec kelleme-
 tőfnec lenni Mert az iregfeg minden iozagocat meg egeth, Mindőn
 iokat eltekozl, es mindőn gonozokat nemz De ha te mondanad,
 Mi igőn gorombac vağonc bint igőn iol tudonc tenni, de a bin- 20
 től eltauozeni, es a binből felkelni nem tudonc ol garlooc vağonc,
 Azert hog tuthhattyoc megh mű ha iregfegben vağonc, Auag
 nem Sent Agofton doctor erre megfelel, O en zerető atyamfiai
 Akaryatokee tynnöm magatokat meg esmerni ha iregőc vattoc,
 Auag nem Akariatokee attū atyatoc fiat meg esmerni ha irig, 25
 Ezt vegetők ezetőcbe, hog ez ilen ember irig, ha a mas embőr
 iauat ő ueye thezi, es ha nem thehetj včankeenth kealtya mi-
 keppen az vgato || haragos eb, De előzer a fenix madarnac ő 298
 modga zerent őnnōmmagat őlimeg, de mit tezen a fenix madar,
 hanem čak azt hog ő micoron meg ag, Ideft fenefcit fel repül 30
 zarnara igőn hew földre megyen, es loc azzu fath gūth, es affat
 egben gūtven, Az ő zarūaua mind addig palolya mignem meg
 gvttya, es a tűzebe magat meg egetj, kynec hammabol fereg
 teröm, es a ferőgből ifmeg mas fenix madar lezen Ezōnkeppen
 tezen a kepmutalo, es az irig mind ő eletinec napyaban, belől, 35
 es kinil egeti őnnōm magat Nemicoron bozzonttya őnnōmmagat
 Nemicoron sebefejtj, es kefergetj O irig embőr mel keues bana-

tod vágon teneköd, de netalantan čac eg finč kinec ô ianarol
 nem bancodnal, es gonozarol nem ôrülnel, Meltan foztatolmeg
 299 a baratčagtol, Mert nem ôrülz atte baratodnac az ô iavin || O
 gonoz irigfeg, te mindôn binnel gonozb vag Mindôn dôguel
 5 vtalatofb vag O irig embôr ki soha nem ñughatol, Auag nem
 tudodee hog mindôn gonoffagnac vágon valami generûsege, de
 čak te kegôtlen irigfeg vag az ki mindencoron kent zenvez
 hyedemnekil Merigôt vruoffag nekil, Munkat ñugodamnekil,
 kenth kôzbe vethes nekil Ehsegôt meg elegedes nekil lattatol
 10 mindencoron vallani O irig ember halalnac ferge vag te ki a
 ionafnac elete naponkenth neukôdel O irigfeg, te vag a kegôt-
 len megôs kegô, ki az ifraelnec nepeet meg mergôfittôd, Ez io
 azzoñoc az fasca, ki affôldnec gymôlčet meg ezi Oluaffect, hog
 az ifrael fiainac meñbôl menna adatoth, es akki annit vôth ô
 15 benne hog mas napra maradot, tahat ferôg termôth ô benne,
 300 Ezônkeppen a hiw embôr[ôc]]nec adattatoth meñnei malazt okof-
 sag zerent A keuel embôr nec lelkeben irigfeg neukôdic, es
 meneuel inkab tób malazt adatic ayo embôr nec elmeiebe, Anne-
 ual incab a keuel embôr nec elmeiebe irigfegnec ferge neukô-
 20 dic oluaffect hog micoron az ifrael fiai a puztaba laoznanac,
 A puztanac mergôs kegoy megmaryakvala vket, de acki a tûzes
 erč kegora tekentvala kith moyfès affara felfüggoztôtvála
 legottan meg vigazievala, Ezônkeppen tegetôc thyes puztanac
 zent lakozoy, Az az, zerzetben lakozoc ifraelnec bizoñ fiai, mi-
 25 coron halyatoc, auag lattatoc attû reatoc iregkôdôkét zolni,
 Auag ragalmazni, ôrûlyetôc, es vigadgyatoc, mert iftennec, es az
 zent atyagnac fiayval erdômlôtôc lenni, ôrûlven ymadgatoc ô
 ertôc, hog tarful valhaffatoc vket az zentôknec gylekôzetiben
 301 megfogvan, es megmutatvan ô nekie, hog az iregfeg || a kegôt-
 30 len mol, ki iozagoknac barfoñat meg ragga, Ez az atkozoth
 iregfeg, ki a bôlčefegnec kenčet eltekozlya, Ez a gonoz fasca,
 es a čerebuh ki a földnec ô zeldfeget megazalya, Mert valami
 iozagos mivelkôdeth zôlddûl ayo embôrbe, Az atkozot irig embôr
 kiazalya ô belôle ragalmaffagnac, es irigfegnec miatta, Ez az
 35 atkozot iregfeg, ki az angalocat meñorzagbol ala vete, es az,
 ki az embôrt paradičombol ki rekezte, es ki az ifraelnec fiait
 meg ôle, Ez az atkozot iregfeg, ki iosephnec ellene az ô atta-
 fiait fegverkôttethe, es ki danieli az orozlañoknac vermebe vet-

tete Ez az atkozot irigfeg, ki ammũ iduezitene iefus criftoft a magas kereztfara fel feztette, ki iudaft fel akazta, Azert tũgga-
 toc io azzoũoc, es megtanuliatoc, es űlvan hirdesfetũc, hog ez
 irigfeg a kegũtlen ferũg, ki a hitũt el vezi Az egũgefegũt eltũ-
 kozlya, hamis űlvet || fokafit Igaffagot el tũr, es nag foc 302
 mondhatatlan gonozt zerez Ez az atkozot irigfeg, ki a belt meg
 űle, es ki adamot meg terhele, es zam kiuetũtte paradiũcombol,
 ez a ki zent petũrne űakat vaga, micoron criftoft megtagada,
 Ez a ki zent palnac, es kereztelũ zent Janofnac űakocat vaga,
 Es zent Iftvant meg kũeze, Ez a ki az erũs goliaft le eyte, 10
 Daud keralt meg ĉala Es Jerufalemnec kũfalat eltũre, es roma
 nepenec magvat zakazta, Es nag foc gonozokat oluafonc lũtnec
 lenni ez velagba ez atkozot irigfegnec fergenec miatta O tiztũ-
 lendũ io azzoũoc Mire nem vetitũc le az irigfegũt Mire zereti-
 tũk v̄tet Sminem halalt zerece, Nem kel embũrnec a pokolnac 15
 vermebe menni, O irig embũr, ki soha nem űvgozol, de min-
 dencoron a haborgato Pallal haborgatod az iftenec zolgait, es
 megkũtũzven vi||zũd v̄ket a papi feyedelmeknec eleibe Ime irig 303
 embũr egebeket akarz megfognod, de te fogatolmeg ű tũlũc
 Egebeketh akarz megkũtũzni, de te kũtũztetũlmeg le efven 20
 affũldre pallal, es hallod monduan Mire haborgacz engũmet O
 irig embũr egebeket akarz megĉalni, de tennũmmagad ĉalod-
 meg, es nag hertelenfeggel a pocolnac keũũara vettetũl, holof
 atte irigfegũdnec soha vege nem lezen, de mind űrũckũl űrũcke
 irigkũdũl, es marakodol, mikeppen a dihes befũye, Azert ki ki 25
 mind elhaũia a irigfegũt, es ha latandotoc valakit tũ kũzzũletũc
 irignec lenni Imaũggaatoc erũtte hog el ne vezzyen lelũkbe, Mert
 mind annezor meghalnac valamenezer latnac titũket iozagocba
 fenlenetũk, Azert io azzoũoc kevanũatooke v̄ket gũttreni, Soha
 az irigũket incab nem gũtũrhetitũk mint ha tũ ifteni iozagocba, 30
 es io || hiretũkbe foglalyatoc magatokat Ezt latvan, vgaťnac 304
 minth az ebec, Zaggatnac mint az orozlaũoc Oreayoc meg
 heruad, feyũckel zfgnec, zũmũc zikrazic mint ĉillagoc kezũket
 erũffen egben ĉulũolyac, fogockal ĉiĉorgatnac, es ezũneppen
 testben, es lelũchen meghalnac, Tũ kedeglen ioth tegetũc ű 35
 nekic, es haragra ne remiĉetũc v̄ket, de hog iftenec kelleme-
 tũfũc legenece, ymaũggaatoc attũtũket haborgatokert, bancodvan a
 testi gonoffagrol, de inkab allelũknec vezedemerũl, Azert enged-

gye nekőnc a criftus iefus mŭ bynőnk nec tőredelmefleget, es bočanattyat, es atyafiv zeretetőth ággon mŭ ziuőncbe, hog zerethheffőc ammi atyankfiat minth mimagonkath, ky Isten aldott legőn mind őrőkkől őrőcke Amen

5 Vr iftennec segedsegeuel vege vagon 1:5:12

305 Vrnac Neuebe kezdetic ith ket kerdes, kiket zikseg tudnia azocnac kik iduezőlni kevannac

Elő kerdes ez, hog mi bantameg az isteni iozagot, hog embőr erdőmet ne valhasa, Doctoroc ig felelnec reaia, es vg
 10 mondna, hog het gonoffag vagon ki el vezty az lelki iozagnac erdőmet, Annera hog iftennec előtte nem kellemetős, es iduősfegre semmit nem hoznal, Azert elő gonoffag ki el vezti az isteni iozagnac erdőmet, Az atkozot kep mutalas Micoron embőr ymatkozic, Auag bőytől, es valami egeb iozagot tezōn Azt keuańńa,
 15 hog embőrőc lallac, es tuggac, hog vtet ezert dičeryec, felmagzaltalyac, es zentnec aleyčac, [Es neha myt] ez gonoz farifeus, Ki meg vagon iruan az zent ewangeliomba, Azert mind ez elyetenőc heaba, es kaarba tezic az zent iozagot, Mert ezōn
 306 velagba meg vezic erdőmet, || Masod gonoffag ki el vezti a lelki iozagnac erdőmet ez, Micoron valaki megbanńa az zent iozagot ammit tōth Tudńamint; Auag bőytőlefet, Auag meg gonalat, Auag kedeg zerzetbe menefet, es mind egeb iozagot, kit zokot embőr tennie iduőfegere, Harmad gonoffag, ki elvezti erdőmet a lelki iozagnac a halalos byn, Micoron embőr iozagot halalos
 25 bynben tezōn, ez ilyeten őrőc erdőmet a iozag thetelert nem valhath, Mire, mert halva ziletic, Neğed gonoffag ez, Micoron a iozag tetelt kőueti halalos bin, Ki mind meg őli embőrbe valami iooth tōth mind ő ģermefeketől fogva, de vg ha a binbe meghaland, Őtōd gonoffag ez ki el vezty a tōth iozagnac erdő-
 30 met, hitetlenseg, Mert micoron embőr igaz hitbe ninčen, Akar mene ioth teğen, semmit őrőc iduőfegre nem haznal, Hatod ki
 307 el vezty a lel||ki iozagnac erdőmet, Az erőuel valo kezzerithes, Micoron acarattńa nekil kezėritnec valakit a iozagnac thetelere, Hanemha vg tőrtennec, hog immar megtōtte az zent iozagot, es

immar örülne rayta hog' megtötte, es ekeppen erdömes lenne, Heted gonoffag ki el vezti az zent iozagnac erdömet, Az elkezdöt, es hagot penitenciaba vegig meg nem maradas, zerzetöffe löth, penitenciat kezdöt, es vegig meg nem ala, Auag byneiert penitenciat hattac neki, es meg nem tartia, es ekeppen mindön 5 mvnkaya karba heaba, es haznalatlan efic.

Mas kerdes vala ez, hog' mit kellön embör nec tennie, hog' az elmúlt idöt kit heaba elköltöt Hog' azt nag' es dragalatos erdömmel megürheffe, es hog' istennec elötte igön kellemetös legyen, Kire e keppen felel iras magarazo mestör, es vgmond, 10 hog' mikeppen a fölül mondot heet gonoffag vezti el az zent || iozagnac erdömet, Ezönkeppen heet zent iozag vagon, ki mind 308 meg üeri, es megleli nag' bewfeggel az el mult idöbe valo el veztöt erdömet ha valaki akarya, Azert elfö zent iozag ez kynec miatta mindön megleli az elveztöt lelki iozagot, Alazatos peni- 15 tencianac keferüfege, kit megbizónit Daudid propheta, monduan, Isten meg nem vtyalya a töredelmes es ammeg alazot ziuet, Es valaki magat menere incab meg alazya, Anneual incab felmagzatic Mafod zent iozag kynec miatta meglelettetic az el veztöt lelki iozag, ez, Micoron valakibe leyend nag' tökelletös 20 zent kevanfag, Ez keth zent iozag Tudnamint, Ayo akarat, es ayo kevanfag mindöncoron öregetic, es megbeueytic az zent iozagnac erdömet, Kit zokot embör tenni iduöffegere, kiröl vgmond Cyprianos neuü mestör, es doctor a törueñkönbe, Az istennec zolgayaba || meeg a martiromfagnac keuanfaga ha be 309 nem telyefödukees, čak ez nag' io akarathes meg coronaztatic, Ezönkeppen egeb io acarathes mindöncoron öregeytj az erdömöt, Hugo neuü doctor kedeg vgmond, Kit be irtac a törueñ köñbe Mindön erdöm az akaratba aal, Azert menere vagon valakibe ayo akarat, Annera adatic neki az erdöm, Harmad zent iozag 30 vagon kynec miatta igön nañon, es igön beuön, es igön kymien mindön mvnka nekil öregil, es zönetlen beuül embörben a lelki iozagnac erdöme, Az ifteni, es atyafüfagos zent zeretetinec alhatatoffaganac miatta Mert az zent iras ezt igön erőffen bizo- nittä, hog' az iftent zeretöknec mindön iora fordul, Azert valaki 35 akar mel' nag' bynös legön, ha ö iftent öróke kevanña, es akarya zeretnie, Es iduöffeget el nem akarya veztenie, ez ilye- ten io akaro embör soha el nem vezhet, es nem karhozhatie,

- 310 Azert ved iol ezôdbbe || Mel' igôn nağ felfegôs zent iozag legén az zent zereteth, mert ez lelők ki bennônc vağon, A zeretetnec mene voltabol mertôcletic Mikeppen zent Bernard doctor monğa, Vğhoğ, Ha nağ benned a zeretet, tahat nağ vağ, Ha kedeg
 5 kifded, tahat kifded vağ, Ha kedeg semmi ninčen benned az zeretethe, te semmi vağ, Es ekkeppen tuğğad magadath incab lenni erdôgnec honnem ember nec, Neğed zent iozag kynec miatta kyúneñ megleli embôr az elmúlt idôbe valo elvezôt lelki iozagot, a buzgosagos ayetatoffagnac nağfaga, Kirôl vğmond zent Jero-
 10 nimos doctor a tôrueúkkôñbe, hoğ iob ôth pfalmoft, Anağ ôth Pater noftert monдания zynec tiztasagaua, es ayetatoffagaua, honnem eğ egez foltart enekôlnie zomorusagga, es izetlenfeg-
 gel, Ôtôd zent iozag ez, kinec miatta megleli embôr az elmúlt iozagot, kit caarba, es heaba el vezôt, A tôkkeletôs zent eletnec
 311 miatta, Tud||úamint, Zent zeretben menes nec miatta, es az zeredbe valo zent fogadafnac megtartafanac miatta, es az zent zizefeg nec tiztasaganac, es ôzueğfeg nec megtartafanac miatta, Es egeb foc io mivelkôdetôknec miatta kiket embôr zokot tenni zeretnec hazaba, kiknec miatta mind igôn meg ôregeytic embôr-
 20 nec erdômeet vr istennec elôtte, Kirôl igôn kel ôrûlnie ayo zerzetôfnec, es nağ vigan vardogalnia ammeg igert nağ felfegôs ayandokot, Kire minket vizôn ez zoros vth, Kyn eyel nappal iarone ez zent zerzetnec terhet viselven, Ez az zentfegôs vth, Kirôl Cristus azt monda, Zoros az vth ki bevizen az ôrôc elettre,
 25 Hatod zent iozag ez, kynec miatta kinnen, es igôn beuôn megleli mindôn embôr az elmúlt idôben el hağoc lelki iozagot, A
 312 Cristus keúuanac gâkortavalo meg emlekôzetj, es gon||dolattya, Mert igôn nağ felfegôs zent iozag ez, hoğ micoron embôr ewel elegitj ymadfagat, bôytôlelet, es egeb nemû iozagos dolgat, ol'
 30 igôn dragalatosfa, es kedueffe tezi istennec, es mind ammeúnei vduarnac elôtte, Minth a Carboneculus draga nômôs kô az arañ gûrât, Es mikeppen az arañ gûrû vgan zinten, es draga, es kedues, De ha a nômôs kôuet bele zerzie, tahat igôn nağgal nağobban dragab, kellemetôfb, es keduefb, Ezônkeppen ayo
 35 mivelkôdetôc vgan ínôm magogba es iooc, de micoron hozza ragaztanga valaki a cristusnac zent keúuat az ayetatos elmel-
 kôdefnec miatta, mondhatatlan dragalatosfb lezen, Heted zent iozag ez kynec miatta igôn nağ beuôn meg lelhetj embôr az el-

hağot, es el veztôth iozagot, micoron embôr foc haborufagot bekeuel el zenved, es meneuel tôbbet zenved, anneual incab megtiztul Mert mikeppen az arau mig incab || egettetic, Anneual³¹³ inkab zebh, es tiztab lezen, Azert ez haborufagnac zenvedesenec erdômet igôn nilvan megmegmonga a cristus, Jelôfben keth helen⁵ az zent ewangeliomba, Holot vgmond a nölô bodogfag kôzôt Elfô mondafa ez, Bodogoc kik haborufagot zenvednec igaffagert, mert ôuek meûnekneec orzaga, Masut meg vgmond Bodogoc a bekefegôfôc v̄k istenneec fiaynac hiuattatnac, Azert ezôc lônec a heth zent fe iozagoc, Tudnamint, elfô az alazatos zent peni-¹⁰ tencia Maas a nağ io akarát, es a nağ io kevanfag, Harmad a nağ alhatatos zent zeretet, Neged az edôflegôs ayetatoflag, Ôtôd a tôkellêtôs zerzetôs elet, hatod a cristufnac keûnanac ġakorta valo gondolattâ, Heted foc haborufagot bekeuelvalo zenvedes, Ez heth zent iozag kôzzul čak egğic leyend valamel¹⁵ embôrbe, A tôbbi mind vtanna iarando, es nağ beufegôs || erdôm-³¹⁴ mel meğen be ammeûnei hazaba, Amen

Ith kezdetik a hitnec tizenket agazattyâ

MI kyk Cristufnak neuet viselôc es cristusrol mondatone kereztienôknec Tahat tartozonc v̄tet kôuetnônk, mert eğeb kep-²⁰ pen igaz kereztyenôknec nem mondatone, De ha v̄tet akaryoc kôuetni, tartozonc a hitôth hynni, es megtartani, hoğ ky hitnec agazattyaban čak egğikben ha valaki megfogyatkozandic, ôrôcke karhozie, mert meg yrta bodogfagos zent Pal, Hoğ az hyth minden io dolognac feye, Auag fundamentoma es ġôkere, Masut²⁵ meg vgmond Abakwk profeta Az igaz embôr hitbôl eel, Azert a hitnek agazattyat tartozic hynni mindôn embôr, de nem čak hynni, hanem megtartani, es megerteni, hoğ ky hytnec agazatic a tyzenket apastal a Credoba bee zerzette || Eggyk vagyon atya³¹⁵ istenrôl, v̄te vagon zentlelôkrôl, hata Cristufnac ô embôrsegerôl, ³⁰ Azert elfô reze a Credonac, Auag hytônknec agazattyâ ez

Ez a Credonac elsô reze

HIzôk istenben mendenhato atyaba Mennek, es földnec teremtôyeben, Ez a Credonac elfô reze, ky vagon atya istenrôl, kyben hyzône, hoğ ô legyen a myndeneknec földtte io hatalmas,³⁵ es hoğ ô terômtôtte legyen meûnet, es földet, De ez Credonac

elö rezeböl háromra yndoywtatone, Elözer a terömtöt allatokrol
hala adafra, Hoé miert azt mongyoc hyz'öc, hoé te vag a myn-
denhato atya, ky myndönt terömtöttel, Masodzor indultatone a
terömtöt allatokkal iol elnöc, Hoé vg az my vegre teremttöte-
⁵ nec velöc a vegre elnöc, De te mondanad, My vegre az allatok
teremttötenek, Keet vegre, Elözer, isten tyztöffegere, mert a
316 terömthes čak istennec illic Masodchor || emberökneec ö hazna-
lattyokra, Azert a terömtöth allatokkal elnöc isten tiztöffegere,
es mi iduességös haznatokra Harmadchor Indultatone emberneec
¹⁰ ö meltosagara, Mert mindön nemü allat embörökert vagon terömt-
ven Mint Daud profeta monga, Vram isten mindön allatokat
vetöttel embörökneec labay ala, Kerdettetik miert mondad, Hizök
ég istenben, es nem mondog, ég hitben istent, Auág hyzök
istennec, megfelel naé Albert ez kerdeefre, es azt monga, hoé
¹⁵ kylömbfeg vagon ez három közöt, hyzöm istent, hyzök istennec,
hyzöc ég istenben, Mert előzer a poganés hizi isten voltat, de
nem tugga my voltat Masodzor hizi hamis kerezten istent, Auág
hizen istenben, de nem tarttya az ö paranöclattyat, Harmadchor
hynni ég istenben, semmi nem egeb hanem hynni istent három
317 zemel||ben eég allattaban, es hoé az atyatol es fiutol zarmazic
az zentlelök, es istennec paranöclattyat bezedet, es telyes ziuel
akarattal ö hozza zerkezni, Azert iob mondani hizök ég istenben,
honnem hyzöm istent, mert azt a pogan es hizi, Auág mondani
hyzök istenben, De hiz, mert azt a gonoz kerettének es hizek,
²⁵ de hizöc ég istenben Ezt čak a iook hizic, es valac

Ez az Credonac masod reze

Es ö eég fyaban iesufban Cristufban mi vronkban Ez a
Credonac masod reze, ky mondatie hytöknec masod rezeneec,
kit zerzöt zent Janos ewangelista, kyben tartozone hynni, hoé
³⁰ cristus legén istennec ö zent fya, Az az, Masod zemel az isteni
termezetben hasonlatos mindömbe Atyaual ég ideyö, ég hatalmu,
ég allatu Sem kisseb, sem nagob, hoé ky funak adatie, fellegös
tudomaíw, kynec miatta mindön zerzettetik, Annac okaert a fyw
318 attya||nak velagoffaganac mondatie Kerdetic ith miert Cristuft
³⁵ vronknac valyoc, Néé okaert, Elözer, mert cristus nemes, kyröl
vgmond Daud Naé vr, es igön dycheretös Masodchor mongoc
vronknac, mert erös minket otalmazni, Kiröl zol Daud vr isten
en eletömnec otalmazoya, Harmadchor mondatie vrnac, Mert ö

terömtöth minket, Négedcher mondatic vrnac, mert yo vr kepen neuztetie meg ayandokozonac, Kyröl zent Agoston vgmond Isten legen ammü kevanfagonknac vege Mert ö vylagnéköl lattatic, Nehezsegnekil zerettetic, farradlag nekil diçertetic

Ez harmad reze a Credonac

KI fogantathek zentlelökthöl zületheek ziz mariatol Ez harmad reze a Credonac, ky mondatic hitöknec harmad rezenec, kyth zerzöt nag zent iacab zent Janos ewangelistanac attyafya, || Mert mind ketten valanac Zebedeufnac fiay, kyben tartozone 319 hynni Cristufnac bizoi embörfeget, Vghög a test fogattatot zent 10 lelökthöl, De zileték azzononc ziz mariatol, Kerdetic ith, mint fogantatoth zentlelökthöl, vg hög ö töle vötte volna a testöt, Demaga vg hög a testöt a kit azzononc mariatol cristus vöt, Azt vötte zentlelök inkelködefenec miatta, Vg minth ha mestör volt volna a test epülefben, Auág leteleben a terömtetnec első ideyen, 15 Jollehet az vtan a testnec ö abrazwlaflan az természet mivel ködöt zentlelök igazgatvan, De kerdetic, honneth zerzötte az zentlelök a testöt cristufnac, ffelettetic, hög azzononc ziz marianac az tizta vereböl, Kyben vagon lelök lelöfül ö hatalma ala vetteten, es kynec miatta embör tökelletöfben eltetik, 20

Ez Néged reze ammü hytöncenec agazattyanc
immar ||

Kenzatek poncio pylatus alath megfezitteteek, meg hala, 320 es eltemeltetheek, Ez a Credonac néged reze Es hytöknec néged agazattya Mert előzer hyzywk ö emberre lötteet Ith 25 kedeg tartozone hinni, es kenüat, es halalat, De e melle ith kerdes vagon, Elsö ky zenvedöt, ffelettetik Cristus ö embörfege zerent Mafod Minemü kent zenvedöth kyuel foztafokat, mert mezitelen függöt a keresztan, testeben keferü faydalmat, lelkeben Nag zomorusagokat Azert mondotta vnmaga, Zomoru az en 30 lelököm mind halalig, Harmadchor, kyktöl zenvedöt Sydo feyedelmeectöl biroktol, Herodesnec zolgaitol, Négedcher kykert zenvedöt, emberi nemzetnec byneiert, es iduességeiert, Azert monga ysaia kőüvenec vtven hatod rezeben Megfeböfiltetheek ammi alnakfagonkert, Ötödzer Mi kezeritötte vtet a kenra, ffeletteteval 35 nag || zerelm, Kit valvala mi hozzanc, Azert monga zent Janos 321 Isteni titokrol valo kőüveben, Auág latafanac valo kőüvenek

ótód rezeben, Zerete minket, es ammi bynðnkðból megmosa az ò vereben

Ez ótód Reze hytðnkneç agazattanak

Zalla poklokra, Ez az ótód reze a Credonac, es hytðnkneç
 5 ótód agazattya, kyben tartozne hynni, hoç Criftusnac lelke
 halala vtan azon horaban mint ment legyen lymbofra zent atya-
 kat kizabaditani, Holot harmad napig lóth Az vtan testeet fel-
 vótte, De mondanad te azt, pokolnac melyk rezeben tartattac
 az zent atyac, Ehöz megtudando, hoç három reze vaçon a pokol-
 10 nac, Tudúamint, Alfo középfő, es felfő, Az alfo karhoztaknac ò
 hele, holoth keet fele ken vaçon, kylőmb kylőmb kennac erzese,
 Masod reze a pokolna középfő, kyben vannac megzabadulo
 322 lelkőc, de kenzatnac napiglan || az ò penitencia nem tartafokert,
 es boçanando bynert Mel helőn vacyon čak eg ken ki mondatic
 15 keen erzefneç keńúa, De nem iften latafanac kar vallafa, Harmad
 reze pocolnac főlfő volta, holot vaçon čak eg ken Iften zine
 latafanac kar vallafa, de nem ken erzes, ez rezben mennek az
 appro kerezteletlen germőkőc, eredeth bynnec okaert, ebben es
 tartatnakvala zent atak kyből criftus vket kizabadoytta, De
 20 te mondanad azt, kyket zabadyta meg es kiket haça oth, ffelel-
 tetic, hoç ket feele veetők vaçon, Eg, természetneç, ky mondatic
 eredendő bynnec, ezőkét meg zabadita criftus, mert ezőc rezefőc
 lőneç ò halalaban, kynec miatta erdőmleek ammegzabadulaft
 Mas fele bynes vaçon, thetemenneç byne Ezők kyuűle lőneç
 25 criftusnac halalanac erdőmeből, Ezők lőneç a karhoztac, kyk
 valanac pokolnac az alfo rezeben, es kyket criftus ottan haça ||

323 Ez hatod reze a Credonac

Harmad nap halattaybol feltamada Ez a hatod reze a
 Credonac, Auag hitðnkneç hatod agazattya, kit zertzót zent thamas,
 30 Mert előzer ò ketőkődicvala criftusnac feltamadafaban, Azert
 mondotta, harmad nap halattaybol feltamada, kihöz meeg tudando,
 hoç harmad napnak előtte fel nem akart tamadni ò halalanac
 bizonfagaert, Touabba kedeg nem akarta halaztani az apostolok-
 nac meg vigaztalafaert hoç teuőlgefbe ne maradnanac

35 Ez heted reze a Credonac

Meene meűűekben, es űl atya iftenneç ioça felől, Ez az
 heted reze a Credonac, es hytðnkneç egğic agazatta, kith zer-

zõt zent bertalam apastal, kyben tartozonc, Hoğ cristus testõtól
 lelköstől meüben menth oliuetim heğeröl, ky vağon zaz lepes
 ierusalemhez, De mondanad || te azt, Hol volt ez negven napig 324
 a cristus, Rea feleltetic, hoğ földi paradičomban az zent atyak-
 kal, De mel' helre ment meñorzagban atya istennec iogya felöl 5
 helheztetõt, Az az, helheztethek embõrfege zerent istennec dyche-
 segeben, Kyt semminemü terõmtõt allath erdõmlõtte

Ez a Credonak Nyolchad reze

Innen lezen iõuendõ eleuenõket, es holtakat itelni Ez a
 Credonac Nyolchadic reze, ki eggik aga hytõnkne, kyt zerzõt 10
 zent Mathe apastal, kit tartozonc hynni, De e melle megtudando,
 hoğ itelet napyan mindõn embernel tyzról kel okot adnia Elõ-
 zõr gondolattyarol minemü gondolatia volt õ elteben, Azert
 monga bõlõ A kegõtlenõkne õ gondolattyokrol kerdes lezen
 Mafodzor zamot tartozont adni mü bezedõnkról, ha || io volt, 325
 Auag hywlagos, Azert monga zent Mathe, Minden heufagos bezed-
 ról, kit zoltonc ez földen, zamoth adonc rola itelet napyan, Har-
 modzor zamot adandoc vağonc Mü testõnkne mivelfõdeferól,
 Az melle latafrol, hallaftol, tapasztalafrol, erõfegról, yffyvsagrol,
 Egefsegról, Zepfegról Es egebtól mindenról, Neğedcher zamot 20
 adonc ez velaghi marharol, három keppen, Elõzer, Minth kereftól
 a marhat, Igazanee, Auag hamoffan Mafodchor zamoth adonc ez
 velagj iozagrol, minth elkõltõtted, ha torkoffagra, ha parazna-
 fagra, Auag egeb gonoffagra, Harmadchor zamot adonc Mikeppen
 ez velagi marhat ha testamentomban mint hağga õ magzatinak, 25
 Auag ha eghazi ember, kinec houa hağga, Azert mongya Vtol-
 zor zamot adonc az idõról, miben az idõt elmulattoc, Jobanee ||
 Auag gonozban, Azert monga, Nekõnc adot idõt meg keres isten 326
 Mint elkõltõtted, Mind az horat mind a napot, mind a holnapot
 mind az egeez eztendõthees hatodzor zamot tartozonc adni 30
 allelõkról kyt gonozra intettõnk, Auag zoonkal, Auag gonoz
 pelda adafonkal Auag zepfegõnkkel tanaçonkkal, testi ruhankal,
 Auag ruhanknak eggessegeuel, Azert monga zenth Amburus, Auag
 nem hizzõk az anğalokat fohazcodni micoron penitencia tarto
 emberõket vonhatnac es terithetnec, Hetedcher adandoc vağonc 35
 zamot, Mü mestõrfeğõnkról, es elmenkról, kiuel isten miket zere-
 tõth, minth parazt mestõrkne õ mestõrfeğõkról Mint vele
 eltenec, Igazanee, Auagh hamoffan, N'olchadzor zamot adonc

327 amminekônc adottakrol, Minth pap pap||fagarol, Hazas ember
haza||fagarol, Keral' es iobbag' ô vrasfagarol Azert monga bôlê,
Nehez iteleth lezôn azoknac kik égebeknec fôlôtte vannac, Mert
nehez felelm, es vezedelmes mindôn alatta valokrol, Kilenched-
5 zôr zamot adonc a dolgokrol, kit megkellôitvolna tennônc, es
nem tôttôc, Minth az heet irgalmassagot kiuel isten e velagot
megh iteli Mikeppen monga zenth Mathe ewangelista kôúvenec
huzon v̄tôd rezeben Eh valeec nem eltetetôk, En zomeh valec
nem itatatoc, Mezytelen valek, nem ruhazatoc Koor valeec, es
10 megnem latogatatoc engômet, Azert el meûnetôc en atyamnac
atkozta az ôrôc tûzre Tizedzôr zamot adandoc vagonc, Mikep-
pen istent zerettôc, telyes ziuel, telyes akarattal, es ha mindôn
terômtoth allatoknac fôlôtte

328 Ez kilenced reze || a Credonac

15 HÍzôk zentlelôcben, Ez kilenced reze a Credonac, es hy-
tônknec éggié agazatta, kit zerzôt kiflêb zent Jacab zent Symonnac,
es Judasnac attyafya, kyt tartozonc hynni, Mert ha atyat, es fyat
hizyôk, tahat az zentlelkôthes kel hynnônc kyneec oka ez, mert
az zentlelôc ég allatu isten az atyaua, es a fiuval Meegtu-
20 dando nekônc hog' az zentlelôc mindônôl kevanando, mert embôr
ô miatta eltetic lelôcben, Mert a kiuel az zentlelôc ninçen, az
megholt lelôkben Mint ammel' testôt a lelôc nem elteth Mafod-
chor az zentlelôc kevanando, mert êak ô miatta zabadulonê meg
a gonoztól, Azert monga zent Agoston, kevaúnyatoc az zentlel-
25 kôt, Auag' az zentlelôk malazttyat, ki miat megzabadulonê a
gonoztol, kynekil mindônôstól fogvan semmit nem gondolvan
329 Semmit nem akaruan, Auag' zetretven || Auag' miuelkôluen ioot
tezônk

Ez tyzed reze a Credonac

30 Hyzôk zent lelôkben, kereztyen aúa zent éghazban, Ez tyzed
reze a Credonac, Es hytônknec éggié agazattya kith tartozonc
hynni, De mondhatnad Miçoda az zent éghaz Semmi nem égeb,
hanem hiw nepekneec gûlekôzetj Azert mindôn embôr ki malazt-
ban vagon, zent éghaznac tagyanak, mondatjê, Es Cristus az
35 éghaznac feye Azert monga zent Pal apasztal fferfyw az azzôn-
allatnac feye, Azonkeppen Cristus az zent éghaznac feye, de
megtudando hog' három fele éghaz vagon Az az, hiw kerezttê-

nôkneec három fele gûlekôzeti vagon, Eg ez velagon, ky vagon
vettetven istenneec felelmeben es ô orzaganak varofaban, Masod
zent eghaz, Az az, hyûôkneec gûlekôzetz || vagon porgatoriomban 330
ki vagon vettetven dyçôfeghneec varofaban felelmnekil, Mert
bizonosoc az ôrôc eletben Harmad zent eghaz vagon meôorzag- 5
ban, ki eltetic istenneec ûlvanvalo latafaua, Es ez három zent
eghazert Az az, hyûôkneec gûlekôzeseert a Misseben az hostia három
rezre zegettetic, ki három reez ez zent eghaznac három rezeth
iedzi, hog kyert aldoztatic

A Credonac kilenced reze

10

Sentôkneec eggeffeget, bynôkneec boçanattyat Ez az Credo-
nac tizôn egged reze, Ez es hytônneec eggiec agazattya, kit
zerzôt Judas, ky ket rezre oztatic Eggiec reze, hog tartozone
hynni zentôkneec eggeffeget, Az az Tharsafagaat, ky semmi nem
egéb, hanem zentôkneec gylekôzety Masodic reze binneec meg- 15
boçatafa kit tartozone hynni, hog isten mindenneec megboçattya
byneit, Merth || mindônnemû byn, Auağ eredendô byn, Auağ 331
boçanando byn, Auağ halalos byn, Ha eredendô byn, el vetetic
a kerezfegneec miatta, ha boçanando byn, megboçattatic zent
eghaznac kylômb kylômb zolgalattyaua, Mint zentôlth, vyz 20
veteffel, kôz gonath thetellel, es egéb zolgalatockal, ha halalos
byn Megboçattatic tôredelmefegneec, es tizta gonafnac, es eleg
tetelneec miatta Azert nem kel senkinec kethfegben esni, mert a
kethfegneec vege ôrôc karhozath, Azert monga Ifidorus neuû
mestôr, A kethfeg gonozb mindôn binnel Meg vgmond zent 25
Bernald Nagob istenneec irgalmaffaga, honnem akar menemû
alnokfag, Mert mikeppen vagon az zykra a tengôr kôzepôth,
Azonkeppen istenneec irgalmaffaga embôrôkneec gonoffaga ellen,

Ez a Credonac tizenkettôd reze ||

TEftneec feltamadattyat, es ôrôk eletôth Ez a Credonac 332
tyzônkettôd reze, es hytônkneec eggiec agazattya, kit zerzôth zent
Mathyas apaftal, Kynec vagon ket reze, Elô reze a testneec fel-
tamadatta, es ôrôc elethe, kyhöz elôzer kerdetic hañad eztendei
koraban thamad embôr fel, Rea felettetic ez kerdesre, hog har-
micz három eztendei coroban, mikent cristus volt, kynec oka ez, 35
Mert a harmicz három eztendô embôrneec iob, es tôkellêtôfb
ideye, de kerdhethneed te azt, minth tamadnac fel azoc kykneec

ez velagon volt fogatkozasoc testöcben, minth öonkaac vakoc,
 keth feyök, Tizenket vyyuk, Feleltetic ez kerdefre, hog iduözü-
 lendöknec isteni hatalm miath meg epültetic, ha kedeg keth feye
 volt, čak eg lezön, ha tyzenket vya volt čak tyz lezön Meg
 5 e melle kerdened ha emböröc feltamadnac mind ö hayokkal
 333 körmökkel, Feleltetic ez kerdefre, hog || nem, hanem feltamad
 ember allattya zerent, Az az Testöstöl, lelköstöl, ki testnec vagon
 ö zükfegyből, es leldknec tölaydonfagabol, Vtolzor kerdetic hog
 ha feltamadaiba lezön vy terömtees ffeleltetic e kerdefre, hog
 10 nem, Mert a terömthes femmiböl, de embörnec teste felthamad
 azon porbol, ki ö teste volt, Masod reze hytönknec agazattá,
 hog higgywk az öröc eletöth, de the mondanad, Mikeppen vagon
 vetetven az örök eleth ffeleltetic hog előzer yffyvagban venfeg-
 nekil Azert monga zent Agoston, Az eletöth kellötvolna zeret-
 15 nöd, holot vagon yffyvag venfeg nekil, Masodban vagon vet-
 tetven, mert oth vagon egeffeg corfagnekil, kynec oka ez,
 Mert a feltamadafnac vtanna a test birtatic allektöl, Azert ammeg
 dichöült lelöc miath, attesthes meg dicöül, ky dichöüles mia
 testnec miath, testnec miath testnec mindön koorfaga, mindön
 20 úaualyassaga meg tiztultatic, Harmadban vagon vettetven, hog az ||
 334 örök eletben vagon kázdagsag zegenfegnekil, de mig embör e
 velagon lezön addig mind zegen, mert e velagj marhaua meg-
 nem elegödíc, Kynec oka ez Minth monga nag Albert, es veezi
 zent Amboruft bizonfagul melle, Mert embörnec ö lelke vagon
 25 terömtven istennek abrazattára, Az az, természetire, Azert e velaghi
 iozagnac abrazattával meg nem elegödíc embörnec lelki lelke,
 mignem ahoz iuth, es azt erthi azt lattya, akki abrazattyara
 ö terömtetöth, Azert embörnec lelke ez velagy marhaua meg-
 nem elegödíc, Kiröl zent Bernard vg zol Embörnec lelke isten
 30 abrazattára terömtetöth, egébképpen ez velaghi marhaua meg-
 foglaltatic, de vele be nem telic, mert iteunec ö ertöye es
 ammi istennel kisseb, auval ö be nem telic, es vele meg nem
 elegödíc, Négedben vagon vettetven az öröc eleth, öröc beke-
 segben, Kynec oka ez, mert mikeppen vagon a karhoztac közőth
 335 tekelletös halragoffag, es irigfeg, Azonképpen az idueziltec közőt
 vagon tökelletös isteni zerelm, Azert ö közőttöc vagon örök
 bekefeeg, Ötödben vagon vettetuen az öröc eleth Angaloknac
 ö zengeseben, es hangoffagaban, es zolafokban, minemü zauoc

vagon az angaloknac Felel rea nag albert, hog nem testj zozat,
 mert embornec halala vtan a lelők nec testebeli mivelkódetj meg-
 zónie, Azert lelők, es angaloc nem zolnac testi zoual, hanem
 lelki zonal zolnac, De te mondanad Minemű az lelki zoo, es az
 angali Elmenec kevanfaga istenhöz, Isten kedeg csak ő tekintese
 az ő akarattya angalokhoz es allelkőkhöz, Hatodban vagon
 vettetuen az örök eleth, hog mindön embör veezön erdômôt az
 ő mivelkódefe zerent, Azert monga zent Jacab apaftal Semmi-
 nemű io ninčen ayandoc nekil, Hetedben vagon vettetven az
 örök eleth, zentők||nec, es az angaloknac tarlafagaban Merth mene 336
 zentők zen[] ember oth laath, tőlők mind kilömb kilömb örömet
 vall, Azert monga zent Janos, Lathec nag seregöth, kith semmi-
 nemű embör meg nem zamlalhatvala, N'olčadban vagon vettet-
 ven az örök eleth Bodog azzonnac ő latafaban, kynec kynec
 mind erdômöth őr ő mivelkódeti zerent, Kilencedcher vagon 15
 vettetven az örök eleth Isten nec zyne latafaban Kiről vg zol
 zent Daid, Vram isten Mutafdmeg atte zynödeth, es megviga-
 zone, Ki melle vgmond zent Agofton Az isten lezen mű kevan-
 fagonknac vege, Mert vegezet nekil lattatic Neheffegnekil
 dyčertetic mith ember keuan, micoron az zentharomfagnac tükö- 20
 ret neezi, mindönt laath, Mert ki az istent lattya, mindönth
 laath, Akki istent efmeri, mindönt efmer, hog ki efmeretöt ne-
 kőnc zent haromfag engedgyen örökköl örökke Amen P a t e r n r ||

Jollehet Nag erdemőuek nag ayetatoflag, es fok ymadfagoc 337
 legenece, kyuel emberec nag malaztoth nernek, es ki miath isten- 25
 nel bezel nec, Demaga Imadfagoc kőzöt nagob, es iob ninčen,
 mint a pater noster, Merth egeb Imadfagokath fok okaert felül
 mul, Előzer felül mul a lelef nec okaert, Mert vtet lelee Auag
 zerze Cristus vndmmaga, ki vala isten, es embör Masodzor felül
 mul egeb ymadfagokat, mert ő ketelen meghallando mindönőc- 30
 töl, mert vtet Cristus zerzötte, Harmadchor felülmul egeb ymad-
 fagocat zükfegnee okaert Mert mind ez velagi zükfegőneket mind
 ammas velagyath ő benne es ő miatta keryök, Touabba Meg-
 tudando, hog a pater nosterben vagon heeth kerees, Elfő keres
 mondatic, Zentölteffec te neued, Masod keres mondatic Jőyen 35
 te orzagod, de e Pater noster nec meg ertefere kerdettetic Miert
 mondod mű vrone atyank atyanc || es nem mondod, Mi vrone, 338
 Auag Mi istenőnc, mi terömtenec Megfelel bodogfagos zent Tha-

mas e kedefre, hog' azert mondod, Mû atyanc, Mert minket
zereth atyay zerelmel, de ymez neuek Mi vronc, mû istenône,
mû terômtenc rettenefnec, Auag' felemnec neue Azert mondod
mû atyanc, es nem mondod Mû vronc, Auag' Mû istenônk

5 A pater nofternec mafod reze

Ki vag' meñúekben, Ez rezhôz kezdettetic Miert mondod
ki vag' mennekbe Nam isten mindônû mondatic lenni, efföldôn
irgalmaffaga zerent Pokolba ygaffaga zerent Meñorzagba es
meñorzagba megbodogult lelkôkben diôôsege zerent, Megfelel
10 bodogfagos zent Thamas e kerdefre, hog' ket oka vagon annac,
Elô oka, mert mongoe ki vag' meñúekbe, ez hog' minket xpus
339 tanittana, Ne földyeket, Auag' földyeth || hanem meñúeyeket
kevannenc Mafod oka, hog' megmutatnaya a helt, Az az Meñ-
orzagot kire vagone terômtettek, es megvaltattac

15 Elô keres a pater nofterben

Zentôlteffec te neued, Ez a pater nofterben elô keeres,
kyben keryôc istent, hog' az ô neue zentôlt legôn, de te kerdened
azt, hog' zentôltetic istennec neue, ha mindônha zentôlt volt,
es aldôt, mert mindônmemû zentfegônknec ôtôle vagon kezdetj
20 Rea felettetic, hog' istennec ô neue nem mondatic hog' megzen-
tôltetni, Azert hog' valamicoron zentôlt nem volt volna, Auag'
valaki ô rea zentfegôt athhatna, De kerettetic azert zentôleznec
lenni, hog' mi bennône az ô neve zentôlt legyen, zentôlthi legyen
mû ziuônbe v̇tet hiuen zeretven, zentôlt legôn mû zankban v̇tet
340 diçeruen, es valvan, zentôlthi legyen mû mivelkô||detônkben v̇tet
iol, es igazan tyzûlven

Mafod keres a pater nofterben

Jôyôn te orzagod Ez mafod keres a pater nofterben, hog'
kiben keryôk istent, hog' ô orzaga mû hozzanc kôzeliçen, De
30 mondanad te azt, hog' hogh kezeleyttetik mû hozzanc ez velagon
az ô orzaga, mert az ô orzaga a mas velaghi, Azert ez velagon
ez velagiakhoz nem kôzeleyheth, ffelettetic e kerdefre, hog' nûlvan
ez velag zerent nem byrhattyak az ô orzagokat, Auag' az ô
orzagat, Demaga keryôk az ô malaztyat, kynec miatta az ô
35 orzagat valhaffoc

Ez az Mű atyánknae harmad reze

Legőn te akarato mikenth meiben, es földén Ez harmad keeres a pater nofterben, Kynec kylőmb kylőmb értelmi vannae Doctoroc mondana zerent, Elfő értelme, Merth || a meűőn értet- 341 nek igaz embőrk, Affölden értetnee, bynős embőrc, hog a keretnee ez legőn értelme, Legyen te akarato mikent meiben, Az az Jo embőrkben, es földén, Az az bynős embőrcben, Es hog te hozzá fordulanae, es tenekőd zolgalyanae, De bodogfagos zent Thamas ig magarazya, Legen te akarato mikent meiben, Az az, zentőkben, Auag Angalokban, es földön Az az, Embő- 10 rőknec ő kőzöttők, Scotos neuű mestőr kedeg ig magarazya Legen te acarato mikent meiben, es földén, Az az, Ammit te meiben akarz zerecz, gülőz Mű es földén azt akarioc, Azt zerefőc, es azt gülőlyők

Neged reze ez a pater nofterben

15

MI keűerőnket mindőn napyath aggad nekőnc ma Ez neged keres a pater nofterben, hog kiben keryők istent, Mű nekőnc adni ez velagj || eletőnket, Mert embőrnee eletnek kez- 342 detj kyűer, es viz, mikent megh vagon O tőruenbe, kőűnek eggie rezeben Meg iruan kyrő[] ammas velagj eletőnket, Kyről meg- 20 vagon iruan, Embő angali keűeret ezik Megtudando minekőnc ith ez pater nofterben Pater nofternec neged rezeben, hog neegkep- pen valo keres ielőntetic, Elfő keres, hog nekőnc eledelt adgyon, de etőknee főlőtte valo voltat mű tőlőnc el vege, Azert mondatie, Mű keűerőnket, Mert hol čak a keűer vagon, oth etőknee fokfaga 25 nem ielőntetic Masod keres ielőntetic, hog mű mindőnt istentől keryőnc vg minth mű terőmtenetől, Azert mondatie, Adgyad mű nekőnc, Harmad keres, hog lenki maganae valamit ne tulaydoniőcn, Azert mondatie, Mű nekőnc || Neged keeres ielőntetic, hog mű 343 ez velagj marhat, kith istentől kerőnc főlőtte hozza zorgalmaza- 30 tofoc ne legőnc, es ő hozza ne ragazkodgyone Azert mondatie, Adgyad naponkedi elő keűerőnket ma,

Őtőd keres a pater nofterben

Es bočasz minekőnc, Ez őtőd keres a pater nofterben, kiben keryőc istent, hog megbočassa bynőnket, Mind ő ellene 35 valooth, Mind baratone ellen valoot, es mind mű ellenőnc valooth, De mondanae te azt, Miert mondotta Cristus, Bočas mű vetkeink-

keth, es nem monta Mũ bynõnketh Rea feleltetik e kerdesre,
 hog ith e helen azt yedzi Mũ vetkõnketh, vetetic kõzõnfeeggel
 vgmint Auag yedzi es a bynth

Ez hatod reze ammi A tyanknac

5 Ne vyg minket kesertetbe Ez hatod keeres a Pater nof-
 344 terben, kyben ker||iõk iftent, hog megtarcon minketh mindõn
 kesertettõl, De mondanad te azt, A keserteth nagob reze erdõ-
 mõnkne Azert nem kel a kesertettõl magoneat vonnone, ffelel-
 tetic e kerdesre, hog nem keryõc iftent azon, es arra hog soha
 10 ne keserteffõnc, de keryõc arra hog ha micoron kesertetõnc,
 tahat minketh ackoron el ne hadgon hog a kesertetnec ellene
 alhaffõnc,

Ez heted keres a pater nofterben

De zabadoh minket gonoztol, Ez a heted reze kerelfõknec,
 15 Auag heted keeres kiben keryõc iftent, hog minketh megzaba-
 dycon mindõn gonoztol Mind elmultol, yelõn valotol, es iõuendõ-
 tõl, Mert mikeppen meg vagon irua, Mind ez velag gonozban
 345 vagon vettetven, mert ammi ele||thõnk vagyon vizza viuõ akarath
 Haatonc megõth vagon elmult bynõknec geuerõsege, Mũ iobonc
 20 felõl vagon marhabeli kazdagfagnac bewsege, Bal felõl vagon
 haborufagbeli zenvedethlenfeg, Mũ talponc alath vagon zertelen
 valo zerelm de mũ felõttõnc vagon ellenfegtõl [va] fõlõttevalo, Auag
 zertelenvało felelm, Kytul mũ mindõntõl keryõk iftent hog
 megzabadoycon, Kit minekõnc engedgon õ iftenfegge õrõckõl
 25 õrõkke

Ith kezdetic az Angali yduezleth Aue maria

Mykent zent Agoston valya, es zent Jeronimos bizonittã
 Marianak anni tiztõfsege vagon õ fyaban iefusban, hog semmi-
 nemũ aallath vteth meeltan nem dyerhetj, hanemha az teyendi
 346 kith õ || meheben vifelt iefus, De miert az ziz hog maria il
 diõdfegõs azzon, Mi õ neki kellemetõfb zolgalat, Auag diçereth,
 Auag new felelõnc Nekõd azon doctoroc mondasoc zerent, hog
 semmi neki kellemetõfb zolgalat, auag diçeret, auag new, minth ha
 vtet valaki zolgalya, auag diçeri, auag neuezi õ fyarol, monduan
 35 neki, Cristusnac aña, de miert az hog ez Iduezleg maria vagon

ō fianac mehebe fogontatafarol, Azert femmi neki kellemetōſb
 ymadſag, minth az Iduetzleg maria, kynece keeth reze vagon
 Elfō kith az angal mondot Iduetzleg maria malasztal telyes, vr
 vagon te veled, Maſod kiuel zent erſebōth azzon iduōzle, Auag
 iduezlōtte, Micoron v̄tet latogatni menth volt Te vaḡ aldōt 5
 azzonyallatoc kōzōth, De mikent ō ertelme legōn, doctoroknac ||
 mondaſoc zereſt, Arrol ma iḡekōzetōm vagon, Az angaloknac 347
 kōzōnetiben vagon ilyen nemū kōzōnet Iduetzleg Azert mon-
 danad te azt, Mire az angal ō kōzōnetith egeb keppen, Auag
 egyeb igeuel ki nem ielōntōtte, mert ez ige Iduetzleg, Ielōntj az 10
 ziznec ō artatlanſagat mindōnnemū binnece zepplōebōl Mert mi-
 coron azt monda Iduetzleg, ottan azt ielōnte bynnec iaya, Auag
 ohaytaſa, Auag ſerelm nekil leeg, Auagh Maſkeppen iḡ ertetic,
 miert ziz mariaban byn nem volt, Demaga egeb nem volt tiz-
 taſagnal, es iozagnal, tahat az angalnal meg azonkeppen illōth 15
 ō kōzōnetit ki ielōnteni mint ziz aña marianac ō allafa kōueti-
 uala, Touabba kerdened te azt, Mire az angal az kōzōnetbe ez
 iget, Maria elhağa, ffelel erre yordanos neuū meſtōr, hoḡ az angal
 tōtte tiztōſſegnec okaert, mert feye||delmeket, Auag tiztōſſegbeli 348
 embōrōketh tulaydon neuōkōn, Auag neuen nem neuezik tyztōſſeg- 20
 nec ocaert, hanem vḡ minth ō tiztōſſegenec zere kōvetj, Maſod
 reze Malasztal telyes Ez maſod reze az angali kōzōnethnec, kiben
 ielōntic ziz marianac beuſegōs ſyatol adot malasztta, Maria hoḡ
 teſes lōth legēn malasztval, Elōzer byzonittya Scotos neuū meſ-
 tōr, holot azt monga, hoḡ marianac ō añaſnac meheben fogan- 25
 tataſa koron adototh legēn nağob malaszt honnem mint valaky-
 nec adatnek a kerezt viz fōlōth, ky ō neki lenne adamnac
 bynenec ellene, De e melle nağ Albert vethi bodog azzonnac
 harom keppen valo malasztal telyeſſōdewth, Elfōth, micoron aña-
 nac meheben megzentōltetōth Maſodchor, micoron zent lelōc ō 30
 meheth megzentōlte, Harmadchor, micoron Criſtuſt kilenced
 holnapig meheben viſelte, ky malasztnac telyeſfeyteſeiert || ſem- 349
 minemū terōmtōth allat ziz mariahoz nem haſonlatoth Vr vagon
 te veled Ez harmad reze az angalnac kōzōnetinec, holoth az
 angal kiiełōntj, hoḡ ō criſtuſnac aña lenne, Kyrōl zent Agoſton 35
 vḡ zool, Vr vagon te veled te zivednec haylokaban megzentōl-
 tetheſnek miatta, Vr vagon teveled te mehōdnec haylokaban
 fogaduan, te veled vagon, te tōled el nem megyen, te nalad

őrökke megmarad, De zent Bernald vg mağarazya, Vr vağon
 te veled, Kith meg esmertel te lelkõdben, Kit fogattal te mehõd-
 ben, Vr vağon te veled, Auag fũleydben, kith hallaz te fũleid-
 del, Vr vağon te veled, te zõmeidben kyth te lacz te zõmeiddel,
 5 Vr vağon teveled kith vifeleel te karaydon, Vr vagon teveled
 kynec mehet atya iften megzerze, zentlelõk megzentõle, es fyv
 beetõlte, Te vağ aldoth azzoñiallatoc kõzõth Ez mafod reze az
 350 Aue marianac, Kith zenth erfebõth || azzoñi mondot zentlelõktõl
 Es ziz maria mondatic aldottnak azzoñiallatoc kõzõt fok okaert,
 10 Elõzer Añay zeretetnec okaert, kyuel criftus zerethe Mafodçor
 mondatic aldotnac õ zent fyat zizen zũlesenec okaert, Kith femmi-
 nemũ azzoñiallat nem erdõmlõth hanem zizec kõzõth čak õ,
 Harmadchor mondatic aldotnac Ifteni ayandokozafnac okaert, mert
 õ zeep vala minden testeben, mind lelkeben, Kyrõl Bõlẽ bizonfagot
 15 tezen kõnvenec neğed rezeben, Mindõnõftõl zeep vağ te en
 iegõfõm, es te benned fõrtõzet, auag zepplõ ninçen Neğedzer
 mondatic aldotnac ifteni meglatafnac okaert, mert őrökke meglat-
 tatoth, es valaztatoth criftusnac aũnaua Kyrõl Bõlẽ foc bizonfagot
 thezen

20

Ez az vtolfo reze az Aue marianac,

Es [vağ] aldoth te mehednec gymõlẽe, iefus criftus, ki mondatic
 351 marianac || õ mehenec gymõlẽenec, Mondatik aldotnac foc oca-
 ert, Elfõ okaerth a gymõlẽenec veragaert, Mert mikeppen a
 gymõlẽ terõm õ veragabol Azonkeppen Criftus fogantatoth maria-
 25 nac ziz mehebõl, Kirõl Bõlẽ bizonfagot tezõn kõnvenec huzad
 rezeben En veragomnac gymõlẽe tiztõflegõmnec gymõlẽe, es
 geñerũfege, Mafodchor mondatic aldotnac ziz marianac gymõlẽe,
 mert geñerũfegõs õ illatyaua, Mert valaki ez gymõlẽõth Az az
 Criftust illatozza őrökke eel, Kyrõl Moyfes bizonfagot tezõn
 30 kõnvenec huzon heted rezeben Ime en fyamnac illatty, minth
 veragozo mezõnec illatty, Harmadçor mondatic aldotnac lenni
 ziz marianac gymõlẽe, õ iziuel, kirõl bõlẽ bizonfagot tezõn kõn-
 352 venec Mafod rezeben, õ gymõlẽe edõs ñeldõkefõm||nek Neğed-
 cher mondatic aldotnac marianac mehenec gymõlẽe Mert dragalatos
 35 õ haznaban, Mert õ gymõlẽ lõn embõri nemzetnec megvaltoya,
 Kirõl zenth Petõr bizonfagot tezen, Nem megrothhadando ezũstel
 aranial embõrõc vattoc megvaltotta, hanem criftusnac õ halalaua,
 Otõdchõr mondatic aldottak ez gymõlẽh õ termetetnec

haznalattyaert, Mert ő természetiből vagon ereye örök életöt adnia, es öröcke valo halaltol megtartani, hog ki gymölch megvala iegezuen paradichomnac ő almayaban, Kyról, auag kiuel adamnac isten elni parančoltvala, hog kiuel ha adam elth volna soha halat nem latot volna, Ez vagon megiruan Jordanos neuű 5 mestörnec mondafa zerent, Nag Albert || vgmönd, Maria vala 353 ayo föld, ki terönte nekönc gymölčöth, micoron zületheek cristus, ki palantaltatotvala fogantathafa coron, Az agarol lee zedetik, Micoron a yazolban poztoeba takartatik, Maria lön a terömthö föld, Kiböl mas adam terme Maria lön a terömthö 10 föld, kiböl ki tamada az igaffag, Maria lön a terömthö föld ky folya mezzel, es teyel, megharmatozvan földnek mind ő zyneth Amen,

Ayetatos iras Az ymatkozonak,

Te ky vag, ki immaran a bodog azzonnak Coronayat meg 15 oluastad, Lelök zerent emelködgyel fel ammenüei vduarban, es iarul a bodog azzonnak eleyben, Es teged ammeg zertzöt Coronat az ő zent feyeben, mind ammenüei vduarnac elötte, es therihed tennen magadat az atya mindönhato istenhöz, monduan, ||

Atya Istenhöz valo Imadlag

354

ERek mindenható atya isten, Kerlek tegödeth atte zent. fyadnac nag neuere, ő zent halalanac erdömere, es feltamadafanac dychöfegere, hog ez zent ymadfagoth fogadgyad Mü nömös azzoönc ziz marianac zent Coronazattyanak tyztöfegere

Touabba mit kellen tenned

25

Ennec vtanna teryhed tennen magadath az ziz mariahoz, es az ő coronazattyanac tiztöfgeyert ker' ammit akarz, es meg üeröd, ekkeppen monduan

Az zyz mariahoz valo Imadlag

Nemös azzoönom ziz aña maria, Kerlek tegödet atte zent 30 Coronadnac, es zenth coronazatodnac erdömere, es zent zylefödnec meltosagara, hog esedözyel a mindönhato istennec elötte, es neryed byneymnek bočanattyat, es zentlelöknek malazttyat, hog en életömeth vegezheffem yduöffegömrre el, Es hog enneköm meltolyec vram iesus || Cristusnac ő aldoth zenth teste erök 355 iduöffegömrre, Es üeryed ayetatoffagnac malazttyat, es hog haborufagot bekeffeggel zenvedheffec el Es ez eleth vtan lath-

haffam az en terömtö iftenömeth, es az en megvalto vramath,
Az aldoth iefus cristuft erök eledben, Amen

Tyzen Nylch az zywnek byne, Az zywnec
bynei erök

5 Gonoz gondolat, Vizzauiv[]o generködés Gonoz kevanfag,
Vizzayalo acarat, Hytetlenfég, Ayetatlanfag, Hyanofag zegeñeknec
megvtalafa, Nemzetöknec zertelenvalo kevanfaga, Ektelen valo
[] kevanfag, Ektelenvalo vigafag, Beketelenfeg, Jofagnac megvta-
lafa Alhatatlanfag, Kepmutalas, Jozagos mivelködethnec zegön-
10 lefe Egebeknec iduöffegös tanač nem fogadafa Meltofagnac
kevanfaga, Hiw dičöfeg,

Kezdetyk az íeluöknec bynei

Karomlas Zugódas Magamenthes Hamis hith Hazugfag
356 Ragalmaffag || Hizelködés Atkozás Zemben feüögethes Vetel-
15 ködes Jozagoknak megmentese Gonoz tanacz Haborufag zerzes
Szo vifeles Hyrzolas Maga hañas Titok megh ielőnthes Zerte-
len valo porithas Zertelen valo igereth Hyw bezed Sok bezed
Ruth bezed Igrich bezed Oktalanvalo veztegfeg Sitkozodas
Mas embörnec io hire neue elvezthees Hamis bezed Hamis
20 tanofag Joth igeret nem allas Erdöggel marathas Čalard
bezed Ember mőuethes Ember zolas Čuf bezed Parazna bezed
Hitire fogadot bezed nem allas El feledöth bynök Iftenröl nem
gondolni Iftent nem feelni Auag nem zeretni Iftennek yo tethe-
röl halath nem adni Az dolgot kyth valaki thezen iftennec nem
25 tulaydonytany Bynröl nem bankodni Malaszt vetelre magath nem
357 zerzeni Malasztval vöth nem elni, es azt nem thartani, || Ifteni
ihlefre magat nem theretheny Ifteni akarathhoz nem egetfiteny
ö acarattat Azmadfagra nem ígeközni Az ymadfagoth kire tar-
tozie elhadni Az ymadfagot kire tartozie fogadafbol auag tiz-
30 tiböl, Auag parančoladbol elhadni Egzer eztendöben megnem
gonni, es yrat nem venni Önmaga megnem esmeres, es megnem
feddes, auag feges Ö ziuenec esmeretiuel nem gondolas Egħaza-
kat, es predicaciokat elthauoztathas Kefertetöknec ellene nem
allas Hagyoth penitenciat megnem tarthas Azokat kiket hamar
35 megkellene tenni elhalasztas Baratodnac iauan nem űrűles, es
íaualyayan nem bankodas, auag nem bankodni Bozzu bezed
megnem bočathas Hitöth baratodnac nem tartas Vetközöketh

megnem feğes Porth, auag feddeft nem lafitthas Tudatlanokat
nem thanitas Zomorukat megnem vigasztalni Intefőketh, auag
Intefőkneec nem engedni

Iftenneec tyz parančolattya

Idegen iftent ne || ymag Isten neuet heaba ne vegyed 358
Innepõth zentõl, Tiztõlyed atyadath es aúadat, Ne õl, Ne paraz-
nalcoggyal Ne vroz, Hamis tanofagoth ne mong, Ne kevanúag
baratodnac iozagath gonozul, Ne kevanúad feleseget the bara-
todnak bynre

Heth halalos bin

10

Keulfeg Fefvenfeg Belendõffeg Haragoffag, Torkoffag,
Iregffeg Joravalo reztfeg

Nyoch bodogfag kyk mondatnac testyekneec

Ehõzõth eltes, Auag etes Jo tanočoth agh Vton iaroth
be fogag Zomehozoth itas Mezitelenh ruhaz, Koor latogas 15
Halottakat temes Foglakat zabadich

Nyolch bodogfag kik mondatnac lelkiekneec

Tudatlant tanoh Jo tanačoth agh Vetkõzõket megfeğ
Zomorukat vigasztal Ellenõd vetkõztekneec megbočas Bozzufagot
bekefeggel zenveg Ellenfegõdert ymag 20

Eghazy heeth zentfeeg,

Kereztfeg || Bermalas Hazaffag Papi meltofag Oltari 359
zentfeg Gyonas Vtolfo keneth

Senth lelõkneec heth ayandoca

Ifteni felelm Tudomaú Egeffeg Erõffeg Tanach Ertelm 25
Bõlčefegh

N'olch bodogfag,

Lelki zegenfeg Keğõffeg Siralm Igaffagnak ehõzefe
Irgalmaffag Ziwnek tiztafaga Bekefeg Haborufag zenvedes
igaffagerth

30

Vth ertelm

Laathas Hallas Nyeldõkles Illatozas Illethes

Hath bynõk vadnak zentlelõk ellen

Rementelenfeg Batorfaggalvalo vethkõzeth Bynben meg
kemeúules Meghefmerth igaffag ellen vyafkodaş Atyafianak 35
malaztyanak ireğsege Gonoffagban vegy megmaradas

Kilench idegõn byn,

Gonozra valo parančolas Gonoz tanach adas Bynre engedes Hizõlkõdes Hazaban valo bynõs otalmazas Bynbe rezûles Binnek elleae nem allas, Byn megnem ielõnthes Veztegles, ||

360

Egben kayalto bynõk

Artatlanoknac veere ontaas, Effusio sanguinis innocentum Zolgalt zolganak nem fizethes Merces detenta laborum Vzevgõknec, es Aruaknac megnõmoritafa Oppressio orphanorum Termezeth ellen valo byn Peccatum contra naturam

10

Senth dorottyá azzoñ Imadfaga

IDuezleg zenth Dorottyá azzoñ iozagos gõng, Tauazy rofa, ez velagbeli eletnek nylyan valo magyarazattyá, Leg mü erõtenk esedõzõ, es dyçõfegõs te zizefegõdert, es eggefegõderth bewfegeesth ygyekõzzel, es iarul es orzagol Amen

15

Mafod Imadfag kezdetik,

Erõk mindõnhato isten, kynec neueert dyçõfegõs ziz zenth Dorottyá mindõn kennath meg gõze Tegõdet alazatoson kerõne 361 aggyad te zent malazttodat nekõne örõkkõl || örõkke, Amen

Azzoñonk ziz marianak ez may irasbol tyzenketh

20

vrõmeth lelyõk, Elfõ vrõme

1. Isteni tyftelethrõl 2. Isteni ayandoknak vetelerõl 3. Kedues aldõmafrol 4. Edeffeges vissellifrlõl 5. Cõdalatos yelenethrõl 6. Malaztnak benelkõdeferõl 7. Cristusnac tiztelettel valo fogadafarol 8. Yenendõ cõdaknac profetalafarol 9. Symeonnak alda- 25 farol 10. Jefusnak dyçeretyrõl 11. Annanak malaztyarol 12. Zent atyagnac vrõlefõkrõl

Ez tyzenketh vrõmeth ekesetik azzoñonk ziz marianak ez may idnepet, mikeppen tyzenketh dragalatos kõuek, Auag tyzenketh cõllagok az v feyeben valo koronath

30

Elfõ vrõme vala azzoñonk marianak Az Isteni 362 tyztelethrõl, kiuel isten vtet tyztõle, Micoron meg hirdettete || Moyfes profetaual harmad kõõvenek tizen kettõd rezeben, hoğ azzoñone maria firfywi esmereth nekil fyat fogadna, es ezzenvel tyztulattrá nem tartozneiec, mert cãk az tartoznek tyztulattrá akki 35 firfyw miath fogadna, Mint a tõrueñ parančolyanala Mene alazatosfagnak okaert, es tõb okert az tyztulattrá, Mynt az õ alaztos

fy a iesus a kórúúl metelefre Ezt azzoónoc ziz maria hog' tu'ggya-
 uala, hog' az aldoth isten v̄ zizen valo fogadafaath regõn profe-
 tanak miatta meghirdettete vala, es v̄tet ez tyztulatnac kõtely-
 bõl kivõtte volna, rayta igõn nagon v̄rûl vala Myñth ez anya
 zent eghaz megyelõntj a dyçeretben Monduan, V̄rõl ziz maria, 5
 merth mindõn eretnekfegek čak tennenmagad v̄lel meg, ky
 Gabriel archangálnac mondasanak hyl, || Mikoron istent embert 363
 zizen zûlel Es zûlefõdnec vtanna zizefekben megmaradal Gabriel
 archangalth hyzzõk isten felõl [tenekõd] teveled bezelleni, es te zent
 mehõdet zent lelõknec miatta megterhefûlt nec lenni Meg zege- 10
 nõlyõn a bodogtalan fido, ki mongya criftoft iofeff miatta zile-
 tõt nec lenni,

Mafod v̄rõ me vala Az isteni ayandoknac vetelerõl Mert
 azzoónoc ziz maria meggondolyauala õ kegõs ziueben menea
 iooth isten õ vele tõtvolna, mel' nag' meltosagra v̄tet fel emelte 15
 volna, holoth õ zent fyat neki attavolna Es ime azzõny isteni
 fyath õ karyan hordozna, es õ tõle nag' isteni edõssegõt venne,
 Ezt yelentj zent Agofton doctor, monduan, Ervendez maria, es
 hog' aña volna azon çodalkoduan eruendez, es hog' zentlelõk
 myat zûlte legen v̄rõl, es hog' zûlte legen ezõn nagon || v̄rõmben 364
 çodalkodykvala

Harmad v̄rõ me vala azzoónok marianak Ez
 may napon a kedues aldozatrol Tudnaminth hog' istennek istennel
 aldozikvala, kibõl az õ ziue harom keppen valo õrõmet merith
 vala Elõzõr, mert meg gondolyavala hog' iollehet ez velagnac 25
 kezdetitõlfogvan nag' fok aldozatokath tõttenekvolna istennec,
 Demaga senki nem ilyen keduesth, es kellemetõs aldozatoth, minth
 azzoónok maria ky atya isten azth mongya Ez az en zeretõ
 fyam kyben en keduen be teliefõdek, Minth irya zent ewange-
 lista kõnuenek elfõ rezeben Es zenth Mathe tizenkettõd, es 30
 tizenheted rezeben Mafodõr, mert meggondolya vala mene
 nag' fok gymõlõcõth az v̄ aldozafabol mind ez velagnak zerzene
 e'ggeth irgalmaffagot, minth || e bezednek kezdeti yelentj, Isten 365
 v̄yuok te irgalmaffagodert, Bekefegõth isten kõzõth, es ember
 kõzõth, mert ez aldozatnac miatta isten meg bekelek embervel, 35
 Harmadõr gondolyavala ez kegõs hyw ziz ez aldozathnak
 ieggyetith, auag' iegzeffect, Mert mikoron akara criftus may
 napon templomba aldoztatni, Azzonkeppen iõuendõben aldoznya

önnönmagat a keresztán ez velagnac idvessegeyert Es miken-
pen őth penzen váltathek meg, Peldazyauala, hog ő yelen vth
melsebyuel embert iőth megváltani Es minth azzoónk maria
ez may aldozatban yelen nem vala Ezönkeppen ő halalanak
5 ideyen a keresztánal yelennen vala

366 Negyed vrome vala azzoónk marianak || Az
edőffeges vifelefről mel edeffegőth erőffek valanak, Micoron azt
hordoznia ki vtet terőmtőtte vala, es birya vala Es hog ez hordozas-
ban semminemű nehezlegőt nem erőz vala, Okosfagokból ezt
10 ezönkbe vehetyők, Mert ha az veen Symeon micoron vronk
iesuft vleve veue, ő vromenek nagfagaert es ziuének nag edeffe-
geyerth ő venfegenec okaert elfarradoth tagynak nehezlegőt
nem erőz vala, es nag edőffeggel viseli vala, Naggal inkab ezt
kel hymnőne azzoónk ziz mariarol

15 Őtőd vrome vala azzoónk marianac az
čodakrol Jelőnettről Mel čodalatos ielenfeggel meg ielőneec
azzoónoc ziz marianak zizen valo zűlese Előzer zakarias profetanac
lőn ielenethől, Mert Origenes doctor mondasá zerent Az időben,
367 micoron azzoónk ziz maria || a templomba menth vala Zakarias
20 profetalvala a templomnak fő papia, Auag fő pyfpőke, A templomnac
kedeg vala három reze, Eggikbe čak az zizek alnak vala, Ma-
fikban az hazafok, Harmadikban őzuegyek, Micoron azert azzo-
ónoc maria gondolnaya hog ziz volna, Akara allania az zizek
közze, houa micoron allotvolna, Az zizec vtet megmőuetik vala,
25 mondvan, Te micoron fyat tarch vledben Mikeppen itelőd
magadat meltonac lenni mū tarsafagonkra, Menki innen atte
tarsafagydhöz, Halla azzoónoc ziz maria a bezedőth, ő rofay
orchaya megpyroffoduan, zőmeit le fűgezuen es feye le haytvan,
mene az hazafoknac kőzibe, Azokes kezdeek bezeddel poritani,
30 monduan, Te eg keuel azzoónallath vag, mert nem akaral mū
368 kőzöttőnk allanod, de az zizek kőzybe || meneel, Azert veezki
kőzzűlőnk, es mennel zegenbnek, es vlatatosnak heeeth ő neki
nem adak, Gondola azzoónoc ziz maria hog ha az őzvegők
kőzibe menne azokes vgán tennenek minth a többi, Azert nag
35 alazatofon, es bekefegőfen el mene a templomnac vtolfo rezere
mindeneknec vtanna le helhezethe magat, Ezön kőzbe zakarias
affő pap ki iőue az sanctuariombol, es laata azzoónkcat allani
mentől alazatofb helen, Zenthlelőkkel betelyefőduen, meg esmere

vtet ziznek lemmi, es istennee añnanac, legottan cristus az ziznee
fyat ñlvan bezeddel vallani es dyčerni, es fogvan azzoñone ziz
aña mariat, es ô keth kezeeth, es viue vtet mentól melfagofb
herre az zizek kôzibe, Rola teven bizonlagot, monduan, Mert ez
az || zizeknec zize, Kiról profetalt Ysaías propheta kônvenec heted 369
rezebe, monduan, Ime ziz fogad, es fyat zûl, es hiuatik ô neue
emanuelnec Az az velônk istennee, Es yme v zûlte bizonval
israelnec megvaltoya, bizon isten, es bizon ember, es ez velag-
nak megvaltoya, Mel dolgot mindenek čodalnac vala, Azzoñonk
maria kedeglen az tyztôletôs hefen mind az oraignan melben kelvala 10
az v zent fiaual az ô oltarara fel iarni, Es mondatic, hog zakarias
propheta ez vallaferth ôlettethekmege, Ez čodalatos ielônest
Mert micoron azzoñone Maria ez may napon lattyauala, Meltan
ôrûl vala rayta, Masodčor Symeon prophetanak lôth ielônethbôl,
Mert mikeppen irattatic a biblianak ertelm ado irafa kôzôth, Ez 15
zent Symellon profeta eg vala az reghi mağarazo mestôrôk kôzzûl, 370
kik az o teruenth kaldeofoknac ñelnekról fydo ñeluere valtoz-
tatanak, Es ez Symeon midôn iutoth volna az zent ysaiafnac
kônuenec heted rezeben valo irafra, holot ig irattatic, Ime zyz
fogad, es fyat zûl, es ô neki lehetetlennek lattathec hog zyz 20
zizen fogadna, es zyzen zylne fyat, Azert aleyta hog valaki az
zent prophetanak el ne, es hog az v kônuebe meuetsegere irta volna
čaac, kynec okaert ez irafth kivakara, holual felkelven lele
arâ betûvel megirua, kyn ô nagyon elčodalcodeek Elmeg elva-
kara, Es elmeg čodakeppen arâ betûuel lele meg iruan, Har- 25
madezor meg vğan thôn, Mel dolgon igôn elamelkodec, es
hog nağon čodal||kodnec, magat ymadfagra adaa Es legottan 371
feleletôth vôn zentlelôctól hog addig ô megnem halna miglen
meghlatnaya vr cristust ziztôl ziletetôth, Azert ez zent [ma] ielenet
ez may napon beteleč, minth anya zent egħaz enekeli, Azert 30
azzoñone ziz maria ezôn igôn vrôlvala

[Harmad] Hatod ôrôme vala az malaztnac beuel-
kôdeserôl, Mert azzoônok ziz maria miath az zent Symeonnak
nâg fok malazt beuôlkôdeck Elfô ha mi byn ô benne vala Crîstus
v̄tet megtiztita, es netalam malazthan meg erôffite, Azert mondatie 35
az zent ewangeliomban Symeon veuen Crîstust ôlebe meg alda v̄tet,
Az az, Malazttyat ada v̄neki Ez ilyen nâg ayandokrol, Mafodczor
Anâg mafod, mert v̄tet megzentôle, es ô venfegeben mert erôffite

372 Azert hya vronk cristuft vranac || Monduan, Vram immar bočasdel
 atte zolgsadat bekeseggel, Harmadcor o kevanfagat betelyesithe,
 Mert kevanavala vtet latnia, Azert mongauala, mert lathac az
 enzomeim te iduoffegodet, Neged, merth vtet megvelagofitha zere-
 5 uel nepekneec megielonetire, es te nepedneec ifrael fiaynac dios-
 segere, Mert az cristus malazttyanac miatta ommagat megielonte
 kilomb kilomb nepekneec, es nemzetokneec, es akkie iduezulneec
 o miatta meg diosoltetnek, Ezoket micoron az ziz maria lattya-
 uala, igon vrólvala,

10 Heted vrome vala azzonone ziz marianac
 tyztellettelve fogadasarol Mert mikoron lata hog az
 zenth veen Symeon le terdeplotvolna, es az o zent fyat vgan
 ymattavolna mith istent, es ymadnaya, es isteni tiztoffegot o fianac
 373 tenne, rayta na||gon vrólvala, Mert megvagon iruan bolle eg konue-
 15 nec huzon otod rezeben Embor oruendoz o fian Es azon bolle
 monga konyenec hatod rezeben, Atya, es ana tiztoltetie o fiaban
 Az az ha valaki thezon a fiwnak, Olyan ha az attyanak tennek,
 Mikeppen akki az zolgat tiztoli, az vr tiztoltetie, Gondolhatod
 ayetatos lelce, hog az zent Symeon micoron volna igon veen,
 20 ol minth tob zaz eztendone Es volna telyes zentlelökkkel, Igon
 nag keuanfaggal keriuala istent ymadfagaban nag gyakortavalo
 konhullatoffokual embori nemzetnek meg valtfagaert melyet
 varuala Azerthes mert feleletoth voth vala zenth lelaktol, hog
 halalt nem latna mighem meglathnaya vrnac cristofath, hog
 374 lymbosban az zent atyagnac oromet monduan meg || hirdetneye,
 Azert hog ez may nappra iutoth volna, o ymadfagaban, Auag
 ymadfagaban kezde zentlelckneec edessegith erzeni, es nag aye-
 tatoffaggal konorgeni, monduan, O en atyamnak Abrahamnak,
 Isaaknac, es Jacobnac istene, Valyon mig eloc en ez velagon,
 30 Valon micoron io el atte fiadnac zent zuloye, hog en erdom-
 lenem lathnom azt kith en igon keuanok, hog vehetnem en
 olemben vtet, es olelgethetnem, es apolgathhatnam megh hog
 oztan halhatnek meg nag orommal, es az zent atyagnac vihetnek
 nag vy orometh O irgalmassagos isten, konorul embori nemze-
 35 ton, ki enne ideig fogfagban tartatoth, es menorzagtol ki rekez-
 tetoth, Immar bochasddel atte fiadath, Kith igertel, es vale meg
 375 minket atte iduezito || cristofodnac miatta, Mikoron ez keppen
 nag ayetatofon ymadkozneyec Ime zenth lelck monda neki

tiztölétös veen feletkőzzel el te venfedegődre kel' fel hamar, es
 meñ a templomba, merth oth ielön vağon istennec zülth fya ki
 tartatic az ziz aňanak őlebe O en istenöm a veen embör legot-
 tan venfegeth elfeleduen mene a templomnac aytayara, es legot-
 tan megefsmere mind az ő aňnath ziznec lenni, mind a germőköt 5
 istennec lenni, Az araan zinő isteni fenőšlegön, ki zarmazikvala
 mind a kettőnec orczayabol, kyes terdre lee ešee, Auag esuen,
 nağ edőšlegősen kőűrőgven keriuala azzoňone ziz mariatol a
 germők Istent, kith micoron azzoňone ziz maria neki adoth
 volna, Az zentšegős veen őlelgeti, ees apolgattyauala, Es a 10
 germőkneec olminth mindön tagait ő kőűhulla||tašual főrőzti- 376
 uala, Mert az ő ven orczayan, es zakalan a kőűhullatas gőng-
 keppen nağ beušeggel ala hulvala, O ayetatos lelőc, mith gon-
 dolz ez zent veen ő zineben nağ ayetatosšagga vala, Auag erőz-
 uala meñnei nağ edőšlegőt, Valon ki monđhatta meg, bizon 15
 senki nem

Nolčad vřōme uala azzoňonk ziz marianak
 Az iőuendő čodaknac profetalasárol, Mert zent Symeon e germő-
 keth azzoňonknac megaduan kezde ő rola iőuendőth hirdetni
 monduan Ime ez adatoth fidosagba šokaknac vezedelmere, mert a 20
 gonozoknac, es šokaknac feltamadasara, Az az, Joknac, es ieğere,
 kynec ellene mondas lezen, mind hitetlen fidoktol, es mind
 eretnekőktől, es az te lelődeth tőr által šolya O dragalatos
 ziz, enne őrőmednek ideyen mi||keppen hirdettethekmeg te 377
 ešő epešegőd ky te zinedbőz vegnapiglan šoha kinem mene, 25
 Auag megyen, Jollehet hoğ ezt azzoňonk kešeruešőn halla, De-
 maga megees rayta nağon vřōle hoğ az ő zent fya ő zent hala-
 laual embőri nemzet megvaltathneyek,

Kilenced vřōme vala azzononk ziz marianac
 Symeonnak aldasárol, Kiuel meg alda azzoňonkcat es az ő zent fya 30
 ieušt, minth az zent ewangelista ielőntj, de minemő aldozath volt,
 ninčen az ewangelionba meg, de lehetőth ilyen Aldoth vağ te
 azzoňonk maria azzonoknac kőzotte, ki erdőmler lenni zizekneec
 zize, Anğaloknac azzoňa, es mindőnőkneec keralne azzoňa, en
 edős azzoňom, es leaňom maria Aldoth vağ te vr ištentől, mert 35
 te miattad veuők az őrők cletnek gymőšlet, || Jollehet azzoňonk 378
 ziz maria erdőmvel es meltosaggal nağob vala ſymeonnal, de

lymeon azzoñonknal tiztel nagobvala, Azert azzoñonkat meg aldhattyauala

Tized öröme vala azzoñonknac Vrone iefusnak diçeretiről, Mert zent lymeon neggel diçere vrone iefust, Eggel,
 5 hog földen es menőn ő volna bekefeg, Maffal hog ő volna ez velagnac iduőzitöye Harmadczor, hog ő volna ez velagnac velagof-
 laga Negedçer, hog ő volna meőrzagban az zentőkneç diçősege,
 Minth diçeretőth teznec ez diçeretből, ky mondatic ma, Boçafd
 el, ki vagon ez ewangeliomba, latvan azzoñone ziz maria az ő
 10 zent fiarol tenni dyçeretőth, meltan örülhetvala

Tizen [kettőd] egged vala az zent anna pro-
 379 pheta azzonnak, Mert az ewangelista vg || ielöntj, hog az
 azzoñiallat zentlelőc miaih azon horaban oda inta a templomba,
 es vallaft tezónvala mindönőkneç, kik varyacvala ifraelnec valt-
 15 sagat, Talam ilyen igeckel, En mindönőkneç ezt hirdetöm, es ezt
 vallom, hog e germők istennec fia es ez aña az ziz, kyről irth
 yfayas profeta, Ezt az ziz maria latvan, es halvan igön vrólvala,

Tizen kettőd es vtolfo vröme vala azzoñonk
 ziz marianac Ez may napon a lymbosbeli zent altyaknac
 20 örömmokről, mert az zent atyak micoron nag keferuefőn lymbosban
 sirnanak erced iol minemű siraffal, merth čak lelőc zerent valanac
 ottogon, Az lelők kedeglen kőnveth nem hullathath, Azert ez siras
 vala lelki keferues keuanfag a zeretetből ki zabadulafara, Ime ez
 380 velagbol lymeon || ki mulvan lezalla lymbosfra, az zent atyaknac
 25 nag örömeth monda E keppen monduan, Bizoñuál tuégatoc, hog
 zületőth ez velagnac megvaltoya, Kit en zömömmel lathek, karom-
 mal meg őlelek, Ayakammal megçokolgathec, ő halalath, es aňnanac
 epefeget meghirdethem, Ezőket micoron az zent atyac hallottac
 volna, zauocat fel emelec, es az aldot istennec halacat adnac vala,
 30 es diçerikvala, monduan, Aldoth mi atyanknac vra iftene, es
 diçetős, es diçősegeős örökkől örökke ezőket micoron azzoñone
 ziz maria lelőkben iol esmeriuala, es rayta igön örülvala

Ez may napon lőth čoda törteneç

Vala eg ayetatos zolgalo leaña azzoñone ziz marianac, es
 85 nómós azzon Ki micoron nag zegenősegre iutothvolna, es ez
 381 napon misere nem mehetőth volna ruhatalanfaganac miat||ta,
 Anağ annak okaert, Imadfagra vete őmmagat, nag kőnhullataffal
 ő kamorayaban, es yme legottan el rütetheec lelőkben, es latta-

ticuala neki, hog' eg' zep eghazba volna, Kiben be ioue zentok-
nec fokaffaga, es zere micoron az offertorium ideyere iutoth-
volna, mindondoknec gorttat oztanac hog' az oltarhoz iarnanac
vele, Micoron mind fel iartanacvolna, csak az azzoñialath nem
iara fel, Micoron azzoñonc ziz mariatol kduetneyec hog' az oltar-⁵
hoz fel iarna, mert a mife mondo pap iambor, es az zolgalo,
ki vala istennec angala a gortiat a nemos azzonnac kezebol
erovel kiunzyauala, mert a pap iambor nem akaryauala a
mifeth addiglan elmondani Ime micoron ezon vonakodnanac, a
gortta kette zacada Es e dologbol az azzoñiallat felferkene ||¹⁰
es latha kezebe a gortyanak feleth, es ezon azzoñonk ziz maria-³⁸²
nac nag' halat ada, hog' o elotthees mife mondatothvolna, es
hog' gortfathes adothvolna, mel' gorttya annac vtanna foc
coorfagoctol haznaltvolna, Auag' haznal vala

Jesus Maria Bodog Azzonnac epefegerol valo¹⁵
ayetatos Imadlag, Imekeppen kezdetic

SEntfegos azzoñom maria orokkevalo ziz, igon nag' kegof-
segnec, es irgalmaffagnac ana kerlec tegodet atte zent epefe-
godnec terhere, ki atte lelkodet altal folya, Micoron te eggetlen
fyad mu vronc iefus criftus halalnac keniat zenvedneye a²⁰
kereztfan, Kerlec tegodet atte zenth fyadnac zeretetire, ki te
raytad o anan konorulven, Ayanla tegodet zereto tanitvananak
zent Janos ewangelistanac o gengefegos zeretoyenec vizette
hog' hayob, es [kellemetofb] konorul, || es lassal en keferufegometh,³⁸³
es naualamath O zegenekon keferule O mindon nomorultaknac²⁵
vigaztaloya O irgalmaffagnac aña O minden puztultaknac kegof-
vigaztaloya halgaffadmeg en ymadzagymath, es te ki nezod en
naualaymnak siralmath, Mert kilomb kilomb naualacba vettetven
en byneimert, Nem tudom kihoz solamlac, hanem csak te hozzad
istennec, es mi vronc iefus criftusnac annahoz, Azert [hozzad] haycad³⁰
en hozzam te kegoffegodnec, es zokot irgalmaffagodnac feleit atte
edoffegos zeretetiert, melyet azon te zent fiad valla akcoron,
micoron embori nemzetot megvalta, mikoron testet mu iduof-
fegonkert meltoleec felvenni, es kilenc honappa te zizei mehed-
nec termebe akara lakozni Atte mondhatatlan nag' oromedre³⁵
Kit erzel az eyel, Micoron atte egget||len eg' fiadat, Kit zeppl³⁸⁴
nekil fogattalvala, faydalm nekil zuled, es orokeke zizen meg-
maradal, es atte mehodnec aldoth gymolcet mindonnec elotte

- ymadad, ruhaeba takarad, es az iazolba helheztethed Kerlec tegôdet azzoñom ziz maria Atte edôs fyadnac kôrûul metelkô-defen, es három zent kernalnac ymadafan, es ô kerali, es isteni ayandokozafocon, es atte zent fiadnac templomba iðuefeert
- ⁵ Symeon prophenac varafan, es ô megaldafan, Kerlec tegôdet azzoñom ziz maria a keferûsegôdre, melyet vallal micoron az Symeon profetalvan monda nekôd Atte lelkôdet által iara keferûsegnec tõre, Kerlec tegôdet a felelmert zomorufagert zik-fegert, es munkaert, meleket vallal, micoron atte fiaddal egypt-
¹⁰ tomba futal, es oth heth eztendeigh nağ zeğenfeğben es ñomo-
 385 rufagba lalal, Kerlec atte ôrômedre, melyeth || vallal, Micoron az anğal ielôntefebôl megent fidofagba atte zent fiaddal therel, Kerlec tegôdet atte nağh keferûsegôdre, micoron három napig atte zent fiadat el veztôttedvala Es atte nağ ôrômedre, Mico-
¹⁵ ron azon te zent fiadat a doctoroknac kôzôtte három napnac vtanna megleled, Kerlec tegôdet atte zent fyadnac alazatos engedelmeffegere, ala vettetesegen, edes bezellefen es apolgata-
 tan az zentfeğôs, es edôfffeğôs ñayaffagan Kerlec azzoñom ziz maria a zomorufagon, Kit vallal atte fiad oliuetymnek heğen
²⁰ micoron monda, Zomoru en lelkôm mind halaliglan, es az ô három ymadfagara, es ô kefalcodafara, es ziuenec zomorufagara, A rokon kôzel valo halalnac felelmeyert, micoron háromzor arcel affôldre le esel, es ymadvan te meñnei zent atyadat, monduan, ||
 386 En zent atyam, ha lehetfeğôs meñnôl el en tõlem ez keen,
²⁵ Verôf verôt boçatvan, El arultathec, Megfogattathek, es erôffen meg kôtôztethec Es a papi feyedelmeknec eleicbe vitethek, hamiffan vadoltathec Arcel, es ñakon verettethec, es megçufol-
 tathec, es keferuen oſtoroztatec Tiuiſkkel ô zent feye megçoro-
 naztathec, Es az ô kerali feye naddal verettethec, hamos ſen-
³⁰ tencianac miatta halalra iteltethec, Atte zent fiadnac keñûnain, es nehez kercztfanac ki vitelen az alath valo nehezfeğen, es farradfagan, micoron a tolvayoccal halarra ki vitetneyec, atte ſiral-
 mas kôuetefôden kiuel atte zent fiadath a copaz hegiglen kôueted
 Kerlec tegôdet azzoñom atte zent fiadnac kemeñfeğôs megfezi-
³⁵ tefen, Az ô zent kezeynec, es labaynac által verefen, es a
 387 kercztfanvalo || fel emelefen, es az ô nağ zomermén Kit valla
 a keth toluay kôzôt figven te keğes ziz añañnac, es mind a
 nepeknec elôtte, Az ô zomefagan, es ecettel epeuel valo italan

Az ő fíralmas kealtafan, Micoron mondaa, En iftenöm en iftenöm
 mire hagyál el engömöt, Az ő zent feyenec le haytáfan, es ez
 velagbol kimuláfan, Es haat o en nômôs azzoñom ziz maria
 atte lelködét által iara keferűfegnec tőre, es le efel a kereztfanac
 alatta, mikeppen holt eleuen, haat accoron a kő ziklac meg 5
 repedezenec, A templomnac foporlaya kette zakada, A nap, es a
 hold meghomalofoodanac, Afföld meg indula, es az ő zent oldala
 čuchauál által őkleltethec, veer es viz ő zent oldalabol kifolvan,
 minekőne malaztoth, es igralmassagot beuön oztvan, Mind atte ||
 keferűfegiden, es fíralmidon, kikert zenvedel ő zentfegős halala 388
 koron Jelōnnen a kereztfanac allatta, es micoron a kereztfarol
 levetethec, es eltemettethec, Kerlec azzoñom tegödeth atte zent
 fiadnac feltamadafanac dičőfegen, es gőzedelmen es atte nağ
 őrōmedōn, micoron mindōnōknec elōtte nağ dičőfeggel ielenec
 az ő dičőfegős meñbe fel menetén, es a vigasztalo zentlelōknec 15
 bočatafan Es az vtolfo iteletnec rettenetős napian, Micoron
 iđuendō itelni eleuenōket, es holtacat Es mindōn banathidōn
 kiket vallottal földōn te zent fiadnac meñbe menetinec vtanna,
 Mind te zent halalodnac nap'aig, Kerlec tegōdet atte nağh őrō-
 medre, micoron te zent halalodnac ideyen atte zent fyatol nağ 20
 dičőfeggel feluitethel meñorzagnac bodoglagaba, hoğ vigaz||tal' 389
 meg engömöt, O keges ziz maria iftennec zent ańna, es halgaf-
 meg engömöt en keferűfegōmbe kiert mařtan nekōd kōńōrgec,

Ez im mar a k e r e m e s O en kegelmies azzoñom ziz ma-
 ria iftennec zent ańna, meñorzagnac kernalne azōńa, ez velagnac 25
 meg epitōye, eletnec zileye, byneřōknec bekeltetōye, zomorue-
 nac vigasztaloya, zegenōknec egğetlén eg remenfege, Kerlec
 tegōdet, hoğ nekōm naualyas bynōřnec ńeryed mindōn bineym-
 nec bočanattat, es engömöt innettoua mindōn halalos bintōl
 kogefen megotalmaz', zepplōtelen megtartvan engömöt ez alnoc 30
 velagban mind en eltōmbe te zent fiadnac malazttyaba, es zere-
 tetibe, es mikeppen bizonős vağoc, hoğ atte edős fiad semmit
 tōled megnem tagadván tiztōl tegōdet, ezōnkeppen enes
 erez'em bizonfaggal, es kyńnen atte segedelmedet, es vigasztala-
 fodat, es atte ziuednec || edōřfege zerent, es atte zent fiadnac 390
 kegōřfege zerent, ki meghalgattya az řtet felōket, es ő keuan-
 sagokat engedi Mařtan az en ziuemnec keremefit halgaffadmeg
 kikert alazatofon atte zenth neuedet hiuom, Azert o en nômôs

azzoñom fegef engömet, Nyer neköm atte zent fiattol igaz hitöt,
 bizon remenfegöt, tekelletös zeretetöth, ziuemnee bizon töredel-
 messfegöt, Siralmnac kutfeyet, tizta gónaft, Meltanvalo elegtetelt,
 Zeretetös erezetetet bynötöl, ez velagnac vtalafat, Iftenec, es
 5 fele baratommnac zeretetheet, Atte edös fiadnac keññait en för-
 telmes testömbe bekefeggel vifelnöm, Bizon bekefegöt mindö-
 nöcbe vallanom, Meeg ha kellene enneköm meghalnom es En
 fogadafimnac betelyefethefet Ayo mivelkötetbe valo vegig meg-
 391 maradaft, es öregületöth, bodog halalt || Es en halalomnac
 10 ideyen tizta penitenciat, Ezömnec egeez volthaat zolaformmal,
 es atte zent fiadnac mü vronc iefus criftufnac zent testenec, es
 verenec melto vetelet, Zent kenethez Es en halalomnac vtanna
 bodogh eletöth, es örök dyösfegöt, Es mind en atyamfiaynac,
 es rokonfagimnac baratimnac, es iool theuöimnec byneenec
 15 bočanattyat, Malaztoth, es iduösfegös allapototh, Es en zyleim-
 nec, es mindön hiw halottaknac nugodalmat Amen

Valaki ez felül meg irth ymadczagot halalos bin nekil bodog
 azzon kepenec elötte harmicz napig minden napon megmondanga
 ayetatoffaggal, vr Innocencius papa neged, engedöt neg zaz
 20 napi bulcut, es ha valami lehetöth kerend, meg úeri, es halala-
 nac elötte harmad napon elötte az ziz maria neki megielönie ||
 392 O En zerelmes atyam, en teneköd ayanlom atte eggetlen
 eg fiadnac Mü vronc iefus criftufnac artatlan halalat, es az isteni
 ziuenec zerelmet Minden binekert, es a kenert, kit en náualyaf-
 25 sagos bynes valamiecron erdömlöttem volnec, es mind en bara-
 timert eleuenökert, es holtakert, es mind azokert, kikert en
 náualyaffagos bynös tartozom ymadni, Azert kerlec tegödet
 irgalmaz en velem, es mind mü velönc Amen, Pater noster
 Aue maria

30 Ez Imadfagnac vagon huzon neg ezer eztendei bulcuya Amen
 VRam iefus criftus, edeffegös atya kerlec tegödet az zerelm-
 nec ö vigafagaert, melet valla atte zeretö anad Mikoron tegödet
 laata, es ö neki ielönel az zentfegös hufueth eyel, es azon
 vigafagnac miatta melet valla, micoron tegödet dyösfegben lata
 393 isteni fenösfegben, Azert kerlec tegödet vela||gosohon meg engö-
 met Zentleöknec heet ayandokiual, hog atte akaratodath en
 betelyefithheffem en eletömnec mindön napyaba Pater noster
 Aue maria, Iefus, Maria,

Ith zol az iras az zerzetőfőkről, kik tuñan az ő zolofmayo-
kat mongác kyre az ő regulayokzerent tartoznac, Imilen čoda-
latos dolog olvaftatic rola

VALa keth doctor Es micoron a tanofagnac heleről ő ha-
zokba thertenekvolna, es hoğ mennene az vton, Jutanac eg⁵
nağ erdőben, es micoron el estvelőđđtvolna, felnecevala hoğ
vket vadac megne zaggnak, es ymadfagra adac őmmagocat,
hoğ ayo iften vket megmentene zōrñu halaltol, Es ime latanac
thaul földön hozzaioe eg clastromoth, Es e keth doctor a
clastromhoz tartanac, es micoron a clastrom capuyan čergettek¹⁰
volna, A clastrom||nak feyedelme hozzaioe iđue, es őrőmeft³⁹⁴
be fogada vket, es etelt italth ada nekie, es nūgodalmat, Es
micoron a Clastromnak baratj felkőltecevolna a veterñere A egğie
doctornak es zokafavala, hoğ effelicorn nağ ayetatoffaggal az
ő zolofmayat megmongauala Es micoron bementvolna az¹⁵
zent egğazba, Latha tahat ketfele alottac a karba mikeppen
zerzetőfőkneec zokafoc, es nağ firalmas zoual čak imezt mongac
vala O vr iften mire hağal el engőmet Mas felől meg ezōn
igeket mongacvala, es a gortfa ky elōttőe egvala čak alig eg
vala Megrettene ezōn a doctor, es kymene az egğazbol, es fel²⁰
kőlte az ő tarfat, es mind ketten be menenec az zenth egğazba
Es laatac e dolgot, es halyakvala ez felől mondot igeket mon-
dani, Es čodalkodnacvala rayta, Micoron immar meg verradoth
volna Mon||danac a claustrom feyedelmenee, Kerőne tegődeth³⁹⁵
zerető atyam, hoğ hiaft be a baratokat mind, mert im az²⁵
egğitee predicaciot thezōn nekie Monda a feyedelm, Őrőmeft
tezōm vrain, Micoron begūltecevolna a baratoc, el kezde az egğie
doctor a predicaciot imez igeken zolgalyatoc vrnac nağ viga-
fagba Es micoron nekie nağ edőfdeđōn predicallana, A baratoc
egğenkent kiki nağ firuan ki megen vala az ayton, es čak³⁰
őmmaga marada a feyedelm, Es ez doctoroc enneles incab
čodalcodnacvala Monda nekie a feyedelm, Vrain ne alyhatoc
azt hoğ ith maftan clastrom volna Auag mū eleuen emberőe
volnanc, De imma nektőe az vr iften igōn nağ čodath ielōntōth
meg, Mert regōn ith claustrom vala, es mind a baratoc kiket³⁵
latatoc ith lactanac, || es ő nekie en feyedelmőe voltam, es³⁹⁶
ammū regulañe zerent valo zolofmath tuñan resten, es ayetatlan
mongocvala meg, Ime az aldor vr iften nem vete minket

pokolra, es karhozattra erötte az ő nag' irgalmaffaga zerent
De ith vagon kenonc mind addig miglen megtiztulonc ammũ
fogyatkozafonkrol, Ennec bizonyfagara im kikeferlec a capun
titöket, es en magam betherök a capun, Legottan nem lattyatoc
5 a calastromot, hanem čak nag' langas fűstöth, Ez megleuen ki
kefere vket a capun, es be there ömmaga a capun, Legottan ő
előlk el enezeth a calastrom, kith latnacvala, es lathanac a
claufrom helen nag' langas fűstöth, Es a langbol ilyen zozat iö
vala ki, monduan, Jay mü nekönc hog' nem zolgaltone ammũ
10 terömtö iftenöknec gyorsan, es vigan, Ezöket latvan, es halvan ||
397 a keth doctor, nag' halat adanac az vr iftennec hog' ilyen nag'
öodat mutatoth volna meg ő nekie, Mert mig ez velagba elenec
mindönöket erre tanitnakvala hog' ő zertzöt zolofmayokat aye-
tatoffaggal megfizessac az vr iftennec, Valyon mi lezen en
15 iftenöm azoknac, kik nem hog' čak megmondanac regulayoc
zerent valo zolofmat, De incab haragoffagnac, es dagayoffagnac
miatta elhaggac, Bizónaua egebeth nem mondhatone, hanem čak
az zent Agostonnac mondafath holot ezt mongya, Atközot ember
az ki az vr iftennec zögalattyat tuñan, es resten thezi, es gonozul,
20 Ezt mongya zenth Agoston doctor.

SZENT DOMONKOS ÉLETE.

Kezdetyk zent damankos patryarchanak zentfeiges elete, ky vala predicator zerzetének fondaloya kezdevye, es kegelmes atya, Kynek zentfeiges elete kevetendev, az ev fyaytvl es leanytvl, Mert ev naponkent segelly az vr iftennek elevtte, ev zent erdemeivel es efedezesével az ev fyayt es leanyt. 5

Bodogfagos zent damankos predicator zerzetbelyeknek herchege vezere, es nemes atya, ky feenleek mykeppen vy chyllag, ez velagnak vege el kezeleytveen, Ifpanyanak tartomanyabol, caleroga nevev falubol, oxonyay pispekseg alol, tamadot vala, Byrvaan az jdevben, az rommay papafagot harmad¹⁰ alexander papa, Az chazarfagot kedeg byrvan elfev frederyk chazar, Vrnak zvletety vtan, Ezer, Zaz, Hetven eztendevben, Ez zentfeiges atyanak zent damankosnak, az || ev atya hyvattateek² Felixnek, az ev anya kedeg johannanak, Ez tyzteletevs es iftennek aytatos zvleknek, vala harom fyok, Kyk jrafban valanak¹⁵ tanoltak, es papi meltosagnak garadychara fel menenek, Ez fyak kezzvl egyk, ada magaat ispitallagra, zolgalvan az ispitallban, feenlyk vala nagy jozagos myelkevdetevkkel, es mondatyk hog holta vtan choda tetelevkkel feenlet, Az mafodyk hyvattatyk vala mannesnek, es atta vala ev magaat ifteny gondolatokban²⁰ valo edeskevedfre, levn predicator zerzet bely frater, Harmadyk vala ez zentfeiges atya, zent damankos atyank, Azert zent damankos atyanknak anya, mynek elevtte evtet ev meheben fogadnaya, Lata ev almaban, Hog ev az ev meheben vifelne egy kyfde ebechkeet, vifelveen ev zayaban, meg gyohtot faaklyat, Ky,²⁵ ky jevueen az ev mehebevl, lat||tatyk vala mynd ez tellyes³

velagot meg gyohtany, Kyvel peldaztatyk vala, hog ev tevl
 zvletendev volna jgeen nagy predicator, Ky meg tevzefevlt
 jgyknek faaklyayat vifelnee, Kyvel jgeen nagyon fel gyohtanaya
 fokaknak zyveben, az meg hydegevl ifteny zerelmet, es az
 5 vutalan valo predicacyonak vgatafyval, az farkafokat az johok-
 tvl el rekezteneye, es bevnben el alvt bevnefeknek lelkeket,
 jozagos myelkevdetevkre fel kevlteneye, Melyet az allatnak
 tevrttenety juvety es, annak vtanna meg byzoneyta, mert mynd
 ezenkeppen levn, Mert ez zent atya zent damancos, vala bev-
 10 neknek chodalatos meg feddevye, eretnekfegnek haborgatoya,
 Hyv kereztyenevknek jgeen zerelmes taneytoyok, Az ev jgy
 bezedy eegnek vala mykeppen faclyak, mert elyafnak lelkevel
 es ereyyel jevt vala, Zuleteek kedeg zent damancos, keges
 4 zvlektevl, es neuelteteek zerzeteffevl, || kezde lenny ez gyermek
 15 jgeen jo elmeyv, mykeppen az, ky iftentevl nyert jo lelket,
 Byzonyal ez zent gyermek, edeffegnek aldomasfyval elevl vete-
 tevt vr iftenteyl, Az ev atya neuztetevt vala felixnek az ev
 anya johannanak, Ezeknek ev keges zerelmekkel ez zent gyer-
 mek adateek egyhazy tumanra, mynek elevtte valamy velagy
 20 gonozfag be evtletneek az ev lelkeben, Hog az zentfegnek
 illagyat be jnnaya, mykeppen az vy chereep, Hog annak vtanna
 az zentfegnek illagyat evrekke valo meg tartaffal meg tartanaya,
 Vala ez zent gyermekben ev kychyn germekfegeben jmmar veen
 zyve es ertelme, tyzteletevs veenfeg evzfeg lappag vala ez
 25 gyenge orcha alat, Azert az ifteny malazt jmmar ev benne choda-
 keppen myelkevdveen, mykoron meeg kyfdded gyermek volna,
 es meeg az daykatvl el nem valaztatot volna, gyakorta leletevt
 5 az ev agyat el hadny, olyha jmmar vtallnaya testnek gylene-
 revfeget, es valaztot jonkab fevldevn fekenny, hognem mynt testy
 30 agyban, nemykeppen nyvgodalmnak meg feselveen fekennye, Ez
 jdevtevl fogya veue zokassa ez zent gyermek az agynak lagysa-
 gat el tauoztatny, es gyakorta az fevldevn alonny, Akarvan az
 vr iften jevuendevknek tvdoya, valamy nagyot meg mutatny
 ez germekrevl, Nemely evzvegy azzonnak ev almaban illyen
 35 lataft mutata meg, hogky evtet az kerezt vizbevl fel emelte
 vala, Lattatyk vala az ev lelky anyanak, hog ez gyermek olyha
 chyllagot vifelne ev homlokan, Mely chyllag mynd az tellyes
 fevlidet ev vilagoffagauval meg vilagofegygya vala, Kyvel adatyk

vala ertetny, hog ez zent gyermek adatot volna velagoffagwl fevldeyn lakozoknak, velagofeytany azoknak kyk fetetsegegben es halálnak arnékaban evlnek, Mert ez zent gyermek fenleek ez velagban, mykeppen az veterneyey chyllag, Es lattateek ev vele fel tamadny ez vellagnak vy velagoffag, kynek ev vilagoffaga 6 elky ozlot mynden fevldekevn, Vala kedeg ez azzon nemes, ky ez latafnak nagy voltan meg chodalközvan, az ev anyanak amyt latot vala meg hyrdete, Az germeflegnek eztendeyt ez zent gyermek zent damancos artatlanfaggal mulata el, kevleteek palenciaban, Hog az tanolfagnak gyakorlafauat, ev maga- 10 nak zerzeneye zabad tudományoknak tvdomanyat, Mert az jdevben palenciaban veragozyk vala az kevezvnfeges tudomány, es bevelkevdyk vala palenciabely tanolfag hely mynd tanolo deakoknak nagy fok zamaual, mynd kedeg doctoroknak bevlc tevkelletevffegeuel, Kezde ez zent gyermek zerelmel jgekevnzny chalard- 15 sag nekevl, nem restevn tanolny, kynek okaert vala oda bochatvan, El hagyvan az hetlagokat es hazvgfagokat, kykkel zokot jfyaknak eztendeyek jdeyek el folny, meg eert erkevlchevk || tvdomanyaban foglala ev magat, Es hog az ev lelkeet 7 telleyfben valtoztathatnaya az bevlcheffegre, gondola meg vonny 20 az ev testeet az bortwl, Annak okaert, tyz eztendeyg bort nem jneek, Annak vtanna kedeg ev gyomra meg erevtelenevle kezereyteteek didacus pifpektevl keuees borral eltetny, Mely bort oly jgeen elegeytven vizen vala, hog az bornak jze chak aleg marad vala meg, Kynek okaert reuid jdevben az zabad 25 tudományokban nagyon haznala, ev kora jdeyv iffyaknak felette, Azert ez fele tudományokban alkolmafon tanoluaan, hog az jdueffegre idueffegesb idevt el ne vezteneye, ada telleyeffeggel ev magat zent jrafnak tudományara tanolfagara, Es kezde ez zent jffy az ifteny bezedevkben nagy hertelenfeggel gevnyevr- 30 kevdy, Mely ifteny bezedevknek mezy edeffegeet, nagy keuanfaggal mereyty vala, melyet || annak vtanna beven ky evtte, 8 Ezen keppen ez idueffeges bevlchefelegnek tanolfagaban, neeg eztendeyg vigyaza, Anne nagy zeretettel, es tanolafnak anne nagy keuanfagauat ragazkodyk vala az zent jrafhoz, hog az 35 eyet olyha mendeneftvl alom nekevl vifely vala el, Es az ifteny jgyknek magvaat jgekevezv zyvnék fevleuel fogaduan, azonkeppen mykeppen az mennyey harmattal meg evtevezvt

fevld, nem chak zent gondolatoknak, es zent keuanfagoknak
 magvaat hozza vala, De meeg ennek felette jo myelkevdetevk-
 nek bevfeleges dymevlcheet hozza vala, Annak okaert az evrevk
 bevlccheffegnek kwt feye, az ev zyvynek zelefsegere bevebben
 5 ky evtte az zent jrafnak ertelmeet, Es az my, az embery
 bevlccheffegnek meg fogyatkozyk vala, azt ez zent jfyvban be
 9 tel||lyeffeyty vala, az ifteny malaztnak vilagofeytasa, Az eletnek
 zentfegeet, es az ifteny jgyknek lelky dymevlcheet fevlevtte
 vety vala, ez velagy bevlccheffegneel, Es az ev bezede, es pre-
 10 dicacyoya nem vala embery tudatlan bevlccheffegnek tanolfagy-
 val, hanem jozagnak lelkenek meg mutatafaban, Ezeknek vtanna
 levn nagy ehfeeg mynd tellyes hispanianak tartomanyban, my-
 koron istennek zolgaya zent damancos, lakozneek meeg palen-
 ciaban, Mykoron zent damancos latnaya az zegenyeknek nevo-
 15 lyayokat, es hog lynky evket nem vigaztalnaya, kezereytetyk
 vala kevyerevletnek nagy keuanfagaua, Mert byzonnal gyer-
 mekfegetevl fogva ev vele neuekevdet vala az irgalmassag,
 kyvel ev maganak gevhty vala, egyebeknek neuolyayokat, ||
 10 semmynemev latot gevtremlben magat nem hagyta vala reze-
 20 lenne, Azert zent damancos, zegenyeknek gyakorta valo zvgsfe-
 gekkel evztevneztetveen, gondola hog mynd egyetevmben az
 euangelyomy tanalchoknak es engedne, es az meg halo kevze-
 leknek es, segellene nevolyayokban, Azert ez keges atya zent
 damancos atyank, el arulvan az ev kevyveyt, es agya lepleet,
 25 kyk evneky jgeen zvkevfevk valanak, es ezeknek el vet'arrat
 el ozta es ada az zegenyeknek, Mely irgalmassagnak peldayaua
 nagy dyacokat, es kazdagokat, es doctorokat az irgalmassag-
 nak myelkevdetyre indeygya ingerly vala, Ez idevtevl fogva
 kezdenek bevebben oztogatny alamyfnat, meg gondolvan az ev
 11 tulaydon fefveenfegeknek heetsagat, ez || iffyvnak irgalmassag
 tetelebevl, Yllyeten jozagos myelkevdetetnek jgeen kedues
 dyzes veragoknak veragaua veragozeek, Kezde az ev zenfege-
 nek edes illatya myndenfevl ky evtletny, Mykoron zent da-
 mancós atyanknak zentfegeenek hyre jvtot volna dydacus pispek-
 35 nek hallafara, nagy zeretettel megtudakozeek ez byzonfagrol,
 es azonkeppen lele mykeppen hallotta vala, ez zentfeleges ember-
 revl, Legottan hozza hyvata didacus pispek zent damancós
 atyankkat, es teue evtet az ev egy hazaban regulas cananokka,

Ky legottan az cananokok kevzevt fenleek, mykeppen kyvalt keppen valo napfeen, es chodalatos hamarfaggal jarulvan jozagos myelkevdetevkrejl jozagos myelkevdetevkre, Chodalkoznak mynd az cananokok, zerzeteffegnek il hertelen teteyn, || es evtet¹² jól lehet erevuel zerzeek sub priorra, Ev kedeg az az zent⁵ damancos, levn mykeppen az gergya tarton valo zevuetnek, es mykeppen az hegyen zerezttetevt varas ky myndeneknek gye-nyerevfezes, Es tyzta zentfegnek peldayat agya vala myndeneknek, Levn mendeneknek, eletnek tykere, zerzetnek peldaya, Vala ez zentfezes atya, zent damancos jmadfagban zevnetlen,¹⁰ isteny zeretetlenben jelesb, kevyerevletben zomorv, es az ev alatta valoknak, vala alazatoffaggal alayok vettetevt, meg alaztattatot, Kyvaltkeppen valo malaztot adot vala isten evneky, Syrnya bynefekert, neuolyafokert, es meg gyevtrettekert, az el vezev lelkeknek jdueffegegrejl valo zerelmben meg gyevladuan, ||¹⁵ nem hagyja azt az vr isten, ky evtet evmaganak targya vala,¹³ jgaffagnak bevfegefb dymevlchere, es fok lelkeknek meg fordulafara, Mert ezben dychevyhtetyk az atya isten, hog az taneyt-vanyok nem chak dymevlchevt hozzanak, de hog sok dymevlchevt hozzanak, es mykeppen ev zolgay, az penzt fok nyerefe-²⁰gevknek keuanfagauat meg hozzak, Ennek okaert az vr isten, nemykoron valakyket meg vonzon az kyssb joktwl, kyket meg ayandekozot nagyob mennyey jokkal, Annak okaert istennek embere zent damancos atyank, nevekevdyk vala istennek elevtte es embereknek elevtte malaztban es jo hyrben, Az eretnekevk²⁵kedeg gevtry vala jrygfeeggel, Kyknek jgeen nehez vala ez zent atyanak feneffegeet latny, Az eretnekev meg meuctyk vala ez zentfezes atyat, es gonozokat zolnak vala az ev zyveknek gonoz keenchebevl, Az kereztyeneknek kedeg ayta||toffagok neuakevdyk¹⁴vala ev hozzya, es nagy tyzteffeggel tyztelyk vala evtet, Egy³⁰hazy nagy viaknal, erfekeknel pispekeknel az tartomanyokban, az ev nagy zentfezes voltaert, meltonak tartatyk vala mynden tyzteffegre ez meltoffagos atya.

Yt kezdetyk jmmar azrol valo tanolfag, hog
zent damancos atyank mykeppen kezde fondala
zerze, az predicator zerzetevt.

Ennek vtanna, mykoron bodog emlekevezetev tolofany fylco
5 pispek menne romaban, az kevzevnseges conciliomra, tarfolko-
dek zent damancos atyank ez tolofay pispekhez, mely pispektevl
zent damancos tartatyk vala nagy zerelmel, Ezen pispekkel
mene be zent damancos innocencius papahoz, es kere confir-
15 malny ev maganak es mynd ev vtanna valoknak || az zerzetevt,
10 hogky volna, es mondatneek predicator zerzetnek, Ez papa
kedeg nemykeppen ez fele kerefre, neheznek ada evmagat elev-
zer, Mely dolog nem levn isteny engedet nekevl, hog cristusnak
vicariussa byzonual meg esmerneye az kevuetkevezendev jelenet-
bevl, mely jgeen zevkseges volna ez predicator zerzet, kevzevn-
15 seges anya zent egyhaznak es az papanak es, Mert mykeppen
nemely emberektevl hallatot, kyknek ev mondalokat melto
hynny, hog nemely eyel az papanak almaban istentevl meg
jelenteteek, illyen latas, Hog az zent janos egyhaza le esneek,
Mellyet mykoron az papa rezketven es felveen nezne, mas
20 felevl lata az papa, Hog istennek embere zent damancos fvtameek,
es az ev vallat vete az egyhaz falanak, ezenkeppen mynd az
tellyes egyhaznak romlafat meg tarta, Mely latafnak vyfagat
16 chodalvan, es jegezeseet bevlchen meg ertven, || mynden haloga-
tal nekevl, istennek emberenek zent damancosnak zantlokat
25 dychyre, es kerefeet vigan joua hagyta, Intveen zent damancost,
hog megteerne az ev frateryehez, es zerelmesen meg gondolnaya
az fraterekkel evzve egy akarattal, es valasztanak egy meg
byzonyvlt regulat, Mely regulan az kezdendev zerzetnek fel
veteleet, meg confirmalnaya, es ezenkeppen papahoz meg ter-
30 uen, mynd kedue zerent meg nyerneye, Meg teere azert az
fraterekhez zent damancos, az conciliumnak zolgaltatafa vtan,
es meg monda az fratereknek, papanak bezedyt, Mely fraterok
legottan hyvan zent lelket, valasztak zent agoston doctornak es
tyztelendev predicatornak regulayt mynd egy akarattal, Az
35 jevuendev predicatorok, Veen evmagoknak eletnek nemev-
nemev kemenb zokasyt, Ez jdevtel fogva zerze zent damancos
17 ev frateryevel evzve, hog mynden fevldy ev||revksegevket ev

tevevk el vetnenek, hog az predicalafnac tyzty megne bantat-
neek, Melyet annak vtanna, az elsev generale capitulomban,
keuanattal es, myelkevdettel es, evrevk zerzesnek constitucionak
myatta kevetny tartany hagyak parancholak, Az capitulumban
ky zolgaltatot volt bononiaban, vrnak zvletety vtan, Ezer, Keet 5
zaz, Tyz eztendevkben, Ezen jdev kevzben, meg hala jnnocencius
papa, es ev vtanna fel emelteteek az papay meltofagra Honorius
papa, Mely honorius papához jaruluan zent damancos atyank, es
valamyt keert vala jnnocencius papatwl, mynd akaratya zerent
meg nyere honorius papatwl es, Vr zvletety vtan, Ezer, Keet 10
zaz, Tyzenhat eztendevben, Mykoron kedeg iftennek embere
zent damancos atyank volna romaban zent peter egyhazaban, es
iftennek zyne elevt jmadfagot tenne, az ev zerzetének meg
tartafaert || es meg zeleselveleseert, auagy meg fokafulafaért, Mely 18
zerzetevt az vr iftennek jogya zapareytya vala ez zent atyanak 15
myatta, Leueen ev rayta vrnak ev keze, es lata az dychevleges
feyedelmeket az az, zent peter appostolt, es zent Pal appostolt, Es
zent peter ad uala zent damancos atyanknak egy iftapot, zent
pal kedeg egy kevnyvet, Es mondanak neky, Meny el predicaly
mert az vr iftentevl ez zolgalatra vagy valasztot, Legottan azon 20
zem pillantatban, lattatyk vala zent damancos atyanknak, Hog
az ev fyay fraterly mynd velagot mya jarnanak el ozoluan ket-
ten ketten, es hyrdetneek nepeknek iftennek jgyt, Kynek oka-
ert zent damancos atyank, meg teeruen tolofaban, hol jmmar
az fraterék zent romanusnak egy hazaban, melyet evnekyk 25
adot vala tolofay fulco pispek clastromot raktanak vala, es benne
lakoznak vala, Ez clastromban zent damancos || Vala ez zent-19
leges atyanal, az menyey lakodalnak jgeen nagy keuanfaga,
gyakorta ecchaka marad vala jmadfagban, Gyakorta kedeg az
ev zyvynek zevpevgefetevl az ev jmadfagy kevzevt ordeht vala, 30
sem ev magat meg nem tevrthetety vala, hanem hog az fyronak
zaua nyluan mezze hallatneek, Gyakorta ez zentleges atya, ez
kyvalt keppen valo kereffel, gyergety vala az ifteny kegelmef-
legnek fyleyt, hog meltoltatneek az ev zyvyben oly malasztot evtteny
es oly zerelmet, kyvel az ev kevzelynek jdueffegevket jobban 35
erevfen zerezhetneye, annak ev peldayaua, ky ev magat ada
tellyeffeggel embereknek jdueffegeert, az az xp's, Byzonual ez
zent atya, az kevnyvet ky hyvattatyk collaciones patrum, nagy

20 zerelme! meg olva!van meg erte, es ev benne || idueffegnek
 vtaat, es tevkelletevffegnek nagy teteyet ragada, Vagyon kedeg
 iruan ez kevnv, zyvnek tyztafagarol, bynekrevl, es mynden
 jozagos myelkevdetevknek tevkelletevffegerevl, Mely kevnvnek
 5 gyakorta valo olua!fafa, criftu!nak taneytvanyat zent damanco!t,
 zyvnek nagy tyztafagara, ifteny gondolatoknak magaffagara, es
 tellyes lelky tudomannak tevkelletevffegere, ifteny malaztnak
 fege!delme myat fel magaztateek, Annak okaert oxonia!y didacus
 pi!pek latvan zent damanco!s atyanknak az ev nagy tevkelletev!-
 10 feget, nagy zeretettel tyztely vala evtet, es eel vala az ev
 tanalchaul, Annak okaert, mykoron jnnocencius papatwl kevl-
 dettenek volna, tyzenkeet apatok zent bernalt zerzetybevl, Egy
 21 legattal, predicalny tolo!fanak tartoma!nyaban, eretnekevknk
 ellene, Es mykoron el jevttek volna, az legat es az appatok
 15 nagy tyzteffeggel es nagy keueffeggel, Evzve gyevlveen az
 orzagnak egyeb feyedelmyvel, hog tanalchot tartananak, mykep-
 pen kellene vyafkodny az eretnekev!k ellen, Egyebek kevzevt
 el jvta didacus pi!pek es, zent damanco!ffal az ev tar!fau!l, Ez
 didacus pi!pek tanalchot ada evnekyk, hog mynden pompafagot
 20 keue!feget el vetnenek, es az kylemb kylemb agyat leplet el hadna-
 yak, Es hog zegen!fegben es eletnek kemen!fegben fvtnanak, Hog-
 nem chak bezeddel, de jo peldakkal gevzneek meg az eretnekevket,
 mellyet meg es tevnek, Ez didacus pi!pek vala zent ember, es
 kere papatwl az ev pi!pek!fegenek meg zevne!feet hog zabadban
 22 predicalhatna || eretnekek ellen, de megnem nyerhete, Ez dida-
 cus pi!pek az ev pi!pek!fegenek egyhazanak secular cananokyt,
 papanak aldoma!fabol valtoztata regulas cananokka, az ev zent
 jntefenek es jo peldaynak myatta, Mely regulas cananokoknak
 elfev sub priora volt zent damanco!s, Ez didacus pi!pek fvto!fvan
 30 gyalog, predical vala, es meg betegevlveen el nyvgoue!k vrban,
 es mondatyk hog halalanak vtanna choda tetelekkel feenlet,
 Mykoron didacus pi!pek meg holt volna, az ev tar!fy meg zev-
 nenek az predicaciotwl, es meg terenek ev hazayokban, Chak
 ev maga marada meg keue!ffekkel, az eretnekev!k ellen valo
 35 predicalla!fban, es ellenek valo vetekevde!fben olyha tyz ezten-
 23 deyg, mynek elevtte el kezdeneye predictor zerzetnek || zerze-
 feet, Valanak ezen helyen nemely nemeffek, kyk kezereytveen
 nagy zegen!fegnek myatta, az ev leanyokat agyak vala fel neuelyny

az eretnekevknek, Kyknek ev gonozfagokon kevyerevleveen
 zent damancos atyank, zerze nemely clastromot az ev bevetel-
 lekre, az helyen ky mondatyk prulianumnak, Mely clastromba
 cristufnak zolgaloy evrevk rekeztnek alatta, chodالاتos zenue-
 detevssegevknek alatta, zoros veztegsegek tartafa alat, ev⁵
 kezekkel mukalkoduan, az ev lelky esmeretevknek tyztafagaban,
 adnak vala vgy zolgalatot az ev teremteyeknek, Mykoron ez
 clastromban lakozo cristufnak zolgaloy neuekevdnenek zammal
 es, erdemmel es, az ev nagy zent eletevknek jo illatyat mezze
 es zelessen ky evtven, fok zent azzonyokat leanyokat hyvanak¹⁰
 az ev kevuetelekre, olyan || clastromoknak rakatafara, Ezen²⁴
 jdevkevzben, kezde predicaltatny az kerezte, franciaban albigenfes
 nevez eretnekek ellen papanak parancholatyabol, De zent
 damancos mynd nemely nagy vrnak halalayg, Ky hyvattatyk
 vala montis fortis ispannyanak, nagy alhatatossagval az tarto-¹⁵
 manyokban hyrdetven istennek igit, appostoloknak dychevsege-
 tevl megnem szotattek, mert melto levn iesufnak neueert boz-
 zvsfagot zenuedny, Meg meuetyk vala ez zentseges atyat zent
 damancost, es meg chvfollyak vala evtet fok keppen az eretne-
 kevk, meg pegdeviveen evtet, es saart, es illyen fele hytvan²⁰
 sagokat ev rea hagygalvan, Ennek vtanna valaky ezek kevzzevl
 jevt volt penytenciara indultatvan, ky azt mongya vala ev
 gyonafaban, hog ev volt || egyk ky az saarral meg hagygalta²⁵
 ez keges atyat, es hog meuetben hatwl zalmatekerchet kevtevt
 ez zent atyara, De olyha ezek sem valanak elegek, ragadoznak²⁵
 vala az jgaznak lelkeen, es halálnak ellenkevdefeet vezedelmeet
 zerzyk vala evneky, Igekevzneke vala az ev gonoz nyelvekkel
 kemeny fenyegetesevkekkel, Melyeket cristufnak viteze zent daman-
 cos hytnak nagy voltaual meg vtaluan, vgy mond vala azok-
 nak kyk evtet halállal fenyegetyk vala, En nem vagyok melto³⁰
 az martyromsagra, meeg nem erdemlevttem ez martyromsagnak
 halalat, Azert mykoron zent damancos atyank egy jdevben altal
 menne az helyen, mely helyen velekevdyk vala ez zent atya,
 hog evneky zerzetteek volna halálnak keez ellenkevdefeet veze-
 delmeet, nem || chak felelm nekevl, De meeg ennek felette²⁶
 batron es vigan megyen vala, annak peldayat kevueteven, kyrevl
 iruan vagyon, Adateek aldozatra, mert evnen maga akara, az az,
 iduezeytenk, Ennek vtanna meg hallak az eretnekek, zent daman-

cos atyanknak il felelm nekevl valo alhatatoffagat, chodalkozvan
 ezen mondanak zent damancosnak, Nemdee te nem felede az halal-
 nak retteneteffegeet, myt tevtel volna ha tegedet meg fogtonk
 volna, Monda zent damancos atyank, kertelek volna tyteket, hog
 5 ennekem reuid jdebben hamar valo halalt ne adnatok, Hanem lassan
 lassan es vartatva, mynden tagokat en bennem el remekevlven,
 annak vtanna az el remekevlt tagoknak rezeet meg mutatvan
 27 en zemeymnek elevtte, Vtolzer az en zemeymet || es, ky veuen
 en feyembevl, ezenkeppen hattatok volna fevrtevngey az en
 10 testemet az ev vereben, auagy kedeg akaratotok zerent evltetek
 volna meg, ez bezedre az jgaffagnak evldevzevy, az eretnekek
 el chodalkozanak, es touabba meg zevnenek evtet haborgatny,
 Az isteny es atyafyvy zeretnek tevkelletevffegerevl vala hyv
 zent damancos atyank, mert az ev kevzelynek jdueffegeert keez
 15 vala az ev lelkeet vetny, Mert egy jdebben egy vrát jnt vala,
 hog meg teerne anya zent egyhaznak kebelehez, kyt eretnekfeg-
 nek, kegyetlenfege kevrnyevl vevt vala, Mert megertette vala
 zent damancos, hog ez vrát kezereytette az zegeenfege, hog el
 nem valhatneek az eretnekevknak tarfolagogtvl, Mert ez vrnak
 20 az eretnekevknak zolgaltatyak vala meg az ev zvkfegeet, kyt egye-
 bevnnen megnem zerezhet vala || Mert istennek zolgaya zent
 28 damancos, meg tevkeltette vala ezt, hog evnen magat elarulya,
 es az ev arrauul az ev kevzeleet meg valeha, kevuetteen myn-
 deneknek meg valtoyanak peldayat, Kyt meges tevt volna ez
 25 zent atya, ha az vr isten ky mendenekben kazdag, egyeb keppen
 megnem zerzette volna, kyvel ez neuolyas embernek zegeenfege
 fel emeltetneek, Esmeege meg ezenfele dolgot mondatyk hog tevt,
 mykoron mege az ev hazayaban lakozneek, mert nemely azzony
 allat panazla zent damancosnak, hog evneky atyafya fogva tartat-
 30 neek az zerechevnevkneel, es zent damancos mykeppen tellyes
 vala kegeffegnek irgalmaffagnak lelkevel, Belfev kevrnyerevlet-
 nek zerelmeuel meg keseredueen, ada ev magat el arulandonak,
 29 az fogolynak meg valtafaert, De || atyank evzue hyva az frate-
 reket, es meg monda nekyk, hog evneky ez volna zandoka, Hog
 35 az fratereket mynd el oztanaya kylemb kylemb orzagogban,
 Jollehet hog akoron chak tyzen haton valanak az fraterék, Tud-
 uian ez zentfeges atya, hog az el hyntet buza magok dymevl-
 chevznek, es az egyben gyevhtevt gabonak megrothadnak,

Chodalkozuan ezen az fraterék hog myre oztanaya el evket ezen-
 keppen, nem tuduan hog ezeket tenneye, az felleget istennek
 tanalchabol, De maga senky ellene az ev akaratyanak nem meer
 vala tenny, Akara kedeg zent damancos atyank, hog az fraterék
 kezzel valamelyet, evmagoknak apatta valasztananak, kynek⁵
 akaratyaual az egyeb fraterék byrtatnanak, de maga vgy, Hog
 mynd az apaton, mynd kedeg az egyeb frateréken, az meg
 feddesnek hatalma zent damancos atyanknal maradna, Ezeket
 kedeg azert zerzy vala zent || damancos atyank, mert evmaga³⁰
 akar vala menny zerechenek fevldere, es evnekyk predicalny¹⁰
 istennek jgyt, annak okaert nemykoron zent damancos atyank
 zakalat meg neuely vala, Azert tevrucen zerent valasztateek apatta
 frater mathe, ky elev es, vtolfo es, ky ez zerzetben apatnak
 neuztetetv, Ennek vtanna kellemetes levn az fratereknek alaza-
 toffagnak okaert, hog valaky mynd ez tellyes zerzetnek feyedelm¹⁵
 volna, ne hyvattatneek apatnak hanem zerzet mesterenek, Kyk
 kedeg alab valo feyedelmek, azok hyvattatnanak prioroknak es
 sub prioroknak, Annak okaert ez hyvfeget saphar istennek jnte-
 febevl el oza az fratereket, mykeppen lelkeknek nemev nemev
 jdneffeges buzayat, hog annak vtanna bevfeget dymevlehevt hozna,²⁰
 Nemelyeket kevlde hyfpanyaban, nemelyeket parifban, Nemelye-
 ket kedeg bononyaban, Vrnak ezten||deveben, Ezer, Keet zaz,³¹
 Hat eztendeiben, Az fraterék kedeg el menueen hyntyk vala
 myndenyevt istennek jgyt, zenuedueen zegenfegnek nag nyo-
 morufogat, es vr istennek ereye vala, evket meg fokafeytafra,²⁵
 Evmaga kedeg zent damancos atyank vrnak vezerlese myat
 romaban mene.

Yt kezdetyk azrol valo Iras, mykeppen veue
 zent damancos atyank az zerzetbe reginaldus
 mesteerth.

30

Mykoron zent damancos atyank romaban valo lakafaban
 kesedelmet tevt volna, tevrtenek aurelianenfifbely, zent anianyf-
 nak egy hazabely decannak romaban jevny, Vrnak zvletety
 vtan, Ezer, Keet zaz, Tyzen nyole eztendeiben, Ez kanak
 hyvattatyk vala reginaldus mesternek, mely reginaldus mester³⁵
 vala tudomanyban nagy meltoffaggal meg ekefevlt, Jozagos

32 myelkevdettel es jo hyrrel vala jgeen fe||nes, Ezen reginaldus
 mester byrta vala parifban a scolat egyhazy tevrubenben evt
 eztendeyg, Ez reginaldus mester az isteny malaztnak jhlefe
 myat vevt vala jl zandokot, hog mendeneket kyket byr vala,
 5 azokat el hadnaya, Es ez eletnek mogyat zerzette vala maga-
 nak valasztanya, hog ev maga tellyeffeggel allana predicallafban,
 De az myt elmeeben meg gondolt vala, annak ev mogya my-
 keppen jobban lehetne, meeg az ev zyvyben elegge nem jevt
 vala, Mert meeg nem tugya vala, hog az predicator zerzete el
 10 kezdetevt volna, Mykoron ez reginaldus mester zolt volna nagy
 nyayaffaggal nemely cardinaliffal, es mykoron neky meg jelen-
 tette volna az ev zandokat, monduan hog ev keuannaya jgeen
 ezt, mykeppen jvthatna ez fele eletre, hog mendeneket el hagy-
 van, cristuft predicaluan kylemb kylemb helyeken fvtna, akarát
 33 zerent valo zegeensegben, Tahat monda az cardinalys, || Yme
 mastan tamadot egy zerzet, ky nevezetetyk predicator zerzetnek,
 Mely zerzet fogadaft tezen az profeffioban az akarát zerent
 valo zegensegre, es predycal mykeppen jgaz te keuanod, Az
 zerzetnek mesterees, jt romaban lakozyk alvaan predicallafhnak
 20 dolgaban, Ezeket haluan regynaldus mester, legottan hozya
 hyvattata zent damancos atyankat, es meg jelente evneky zyvy-
 nek tytkyat, Es regynaldus, zent damancos atyanknak ev zent-
 segenek tekentetyvel, es az ev jdueffeges es malaztos jntefenek
 myatta meg fogateek, Ez jdevtel fogva regynaldus mester el
 25 evkelle, az zerzetben valo meneseet, De legottan ez zent zan-
 doknak byzonlag vevevye, az haborufag, az ev aytatoffaganak
 ellene vetteteek, Mert vgyan ezen reginaldus mester, meg gy-
 gyvllhatatlan betegseggel veretteteek, halalnak jegy ielentetnek,
 es egeffegnek meg gyogytasy oruofoktwl ketelkevttetnek, De
 34 bodogfagos atyank zent damancos az || vevt magzatnak jl her-
 telen karaat el nem zenuedueen, tellyeffeggel ev magat jmad-
 fagra ada, az isteny kegelmeffegnek fyleyt, zevnetlen valo
 kyaltafauat kevyeregveen, hog jl hertelen megne foztatneek
 az ev meeg jngen sem zvletevt, hanem chak nemykeppen remen-
 35 seggel fogantatot fyanak vygastalafatwl, Kevnyeregven az vr
 istennek reginaldus mesterert, zent damancos atyank Hog az vr
 isten akar chak keues jdeyg adnaya evneky az zerzetben regy-
 naldus mestert, mykeppen az vtan zent damancos atyank ezeket

az fratereknek az collacyon meg bezelly vala, Azert mykoron zent damancos atyánk jmadkozneek, meg jelenek azzonyonk maria nyluan reginaldus mesternek, mykoron reginaldus mester vigyazna, es mykoron az hydeg lelesnek hevfegeuel jgeen nagyon hevetevzneek, Es valanak istennek bodoglagos zvleuel zvz⁵ mariaual, ez velagnak azzonyaual, || keet jgeen zeep leanyok,³⁵ Es monda az kegelmefsegnek kyalne azzonya, reginaldus mesternek, Keeryed en tevlem amyt akarz, es meg adom teneked, Mykoron gondolkodneek reginaldus mester hog myt keerne, egy az leanyok kezzel kyk kevuetyk vala az mennyey kyalne¹⁰ azzont, Suga reginaldus mesternek hog semmyt ne keerne, Hanem valamyt melltoltatneek evneky adny az irgalmaffagnak kyalne azzonya, mynd ez ev akaratyara hadnaya, Tahat elteek ez jo tanalchal reginaldus, es vete istennek bodog zvleeneek valaztafara, hog az ev kedue zerent adna evneky valamyt¹⁵ akarna, Tahat az zvz maria, ky teryeztveen az ev zvzey kezeet, es ez beteg reginaldusnak, Zemeyt, Fyleyt, Orrat, Zayat, Kezeyt, Es labayt az jdueffeges kenettel, kyt vele hozot vala meg kene, Es az jgyknek tulaydon formayat, mynden meg kenefre meg mongya vala, || Mely jgyk kezzel chak azok lelettek meg³⁶ kyket mondot azzonyonk maria, reginaldusnak veseere es labayra ezenkeppen monduan, Meg zoreytaffanak az te veseyd tyztafagnak evueuel, Labayra kedeg monda, Meg kenem te labaydat, bekeffegnek euangelyomanak meg zerzefere, Tahat azzonyonk maria meg mutata reginaldus mesternek, predicator zerzeteneek evltev-²⁵ zetyt monduan, Ymehol vagon az te zerzetevdnek evltevzety, Ezenkeppen ez betegnek zemey elevl, az zvz maria az ev testy latafanak zemelyet bodogwl el reyte, Ezenkeppen gyogeytateek meg reginaldus mester legottan tellyeffeggel meg gyogyvluan, az mennyey kyalne azzontwl, Byzonval melyet annak ev annya³⁰ keent vala meg, ky tugya az egeffegnek kenetyt megchynalny, Reggel leuen kedeg, zent damancos atyank el mene meg latogatny nagy zerelmel reginalduft, es meg tudakozek rola, hog mykeppen volna, Monda re||ginaldus, jgeen nagy egeffegben³⁷ vagyok, Tahat regynaldus mynd meg jelente zent damancos³⁵ atyanknak az lataft, Adatnak nagy hala adafok az iduezeytevenek, ky meg gyogeygya azokat kyket meg veer, es kyket meg sebefeyt azoknak idueffeges oruofagot ad, Chodalkoznak

az orvos doctorol jl hertelen egeffegen, nem tuduan azt, mely
 oruofnak orvoffag adafauul gyogyvlt volna meg, ky az ertelmek
 zerent az ev egeffegerevl keetfeg vala, Harmad napon evlveen
 zent damancos atyank reginaldus mesterrel, es vala ev, vele
 5 nemely zerzetes ember, ky azt byzoneyta hog latta nyluan
 az zvz mariat el jevveen es reginaldus mesternek mynden tef-
 teet meg kenueen, evnen tulaydon kezeuel, De ez mennyey
 kenet reginaldus mesternek ev testeet, nem chak hydeg lelefnek
 hevfegetevl, de byzonval meeg az gonoz keuanfagnak geryede-
 38 tevffeginak hevfegetevl es, meg gyol||geyta annera, hog mykeppen
 annak vtanna reginaldus meg valla, hog ev benne valamy fer-
 tetzetevffegnek, chak elfev jndulatya sem jndult, Ez latast zent
 damancos atyank, reginaldufnak halala vtan hyrdete ky, mert
 reginaldus mester kezereytette vala zent damancos atyankat
 15 gyonafnak tytlya alatt tartanya, vgy hog fenkynek ne mon-
 danaya ev elteben, Veuuen azert menybevl egeffeget reginal-
 dus mester, tellyeffeggel ada ev magat vr iftennek, es zent
 damancos atyanknak ev magat kevteleze professioanak auagy
 be efkeefnek kevteleuel, Vegezetre kedeg reginaldus mene bono-
 20 niaban, holot alla tellyeffeggel predicallafban, es cristufnak fok
 lelkeket nyere, Ennek felette ev myatta foka mentenek be
 predicator zerzetben, ez jdevtel fogva kezde bevevlny jgeen
 nagyon az fratereknek zamok, Reginaldus mesternek az zerzet-
 39 ben valo be vetele vtan, || zent damancos atyank mene hispa-
 25 nyaban, vrnak eztendeeben, Ezer, Keet zaz, Tyzen nyolé ezen-
 devben, holot zerze keet clastromot, Egyet mayorycumnal, ky
 mastan appacchak clastroma, Mast secubymnal, ky hispanyaban
 az fratereknek elfev hazok clastromok volt, Mykoron kedeg
 volna hispanyaban zent damancos atyank, az helyen ky mon-
 30 datyk godalfaita, nemely fraterekkel evzve, Meg keserte satha-
 nas az fratereket, hog ez bodog atyanak zent damancos atyank-
 nak tarfossagatwl el tauoznanak, Mely dolog ez bodog atyatwl
 el nem tytoltateek, meeg mynek elevtte meg lenne, Mert lataf-
 ban jeleneek nemevnemev nagy farkan zent damancos atyank-
 35 nak, mely farkan az fratereket kyk ev vele valanak meg nyit
 zaual lattatyk vala be nyelnye, Azert meg erte ez latast iften-
 40 nek embere ky tellyes vala iftennek malaztyauul, hog || az fra-
 tereken volna pokolbely evrdevgnek nagy kesertety, Es ez

rettenetes lataft meg jelente zent damancos atyank az fratereknek, Jntveen evket, hog alhatatofon allananak az kefertet ellen, mely kefertettevl fenky be nem nyeletneek, Hanem chak az ky zabad akaratya zerent akarya, Reuid jdevnek vtanna, az farkan mely az fratereket latafban be nyelt vala, annak vtanna azokat⁵ benyele tetemenyel es, Mert mynden fraternek kyk lattatnak vala lenny zent damancos atyakkal, Haromtwl meg valva, egy pap fratertevl meg valva, es keet paraszt fratertevl meg valva evrdevgne¹⁰ jhlese mya el menenek, Zent damancos atyank meg kerde az három fraternek egyket, hog ha ev es el akarna¹⁰ menny, Felele az frater, tawol legen en tevlem zerelmes atyam, hog az feyet el hagyvan, az labakat kevueffem, De ez || zent⁴¹ atya az fraterekre kyk el mentek vala, nem haraggal hanem kevyerevlettel jndultatot vala, Legottan az jmadfagnak hyedelmének zokafara fordeyta evmagat, hog kyket parancholatok¹⁵ kal megnem tarthata, azokat jmadfagyval hynaya meg, Mert keues jdevnek vtanna, isteny malaztnak jntese myat, az fraternek mynd meg jevuenek, Ennek vtanna zent damancos atyank jevuenen parifban, Vrnak eztendeeben, Ezer, Keet zaz, Tyzen kylenc eztendeiben, es ot keueffe nyvgouan az fraterekkel, ky vgyan²⁰ ottan az el mult eztendeiben, nemely jacab nevev embernek hazat, maganak zerzette vala, es jmmar olyha harmyechan valanak, Ennek vtanna bononyaban mene, es tahat ez felyevl meg mondot reginaldus mestert parifban vyve, az zerzetben be vevt fratereknek nagy nehez puztulasokkal, kyk bononyaban az ev atyay zerel²⁵ meuel vigasztaltatnak vala, Hol jgyvel es my||elkevdettel az meg⁴² fezevlt criftust predycaluan, nem fok napoknak vtanna reginaldus mester el nyvgouek vr istenben, Es temettetekek bodog azzonban ky jg hyvattatyk sancta maria de campis, mert meeg az prdicator zerzetbely fratereknek nem vala tulaydon temetefek, Ez³⁰ jdevben ez zentseges atya zent damancos atyank fenlyk vala erkevlchevknek tyzteffegneuel, az isteny geryedetevflegnek anne hertelenfegneuel vifeltetyk vala, hog evtet lenny, byzoneytatneek keetfegnekevl tyzteffegnek es malaztnak edenének, es mynden dragalatos kevuel meg ekefevlt edennek, Vala ev³⁵ benne elmenek jgeen nagy egenlevfege, hanem chak mykaron kevyerevletre es irgalmaffagra zomodyk vala meg, Es myert az vyg zyv meg vigasztalya az orchat, az belfev elme-

nek kellemetevs ekeffegeet, nylyan valo kegelmeffegeuel es
orchayanak vydalfagauual kyvevl meg mutagya vala, De maga
43 ez zent atya zyvnek an||nye alhatatoffagat targya vala, hog
aleeg auagy soha jol meg gondolt, egyzer meg mondot bezedeeet,
6 megnem valtoztatta, mellyeket lenny okoffagzerent istenzerent
meg gondolt auagy meg mondot, Es mykoron ez zent atyanak
ev orchayaban kyfenleneek az vydahmsag myndenkoron, az ev
lelky efmeretynek jo byzonfag tetelebevl, Ennek vtanna ennek
myatta nehezleg nekevl, mynden embereknek zerelmeet maga-
10 nak vezy vala, Mert legottan hog emberek ez zent atyara tekent-
nek vala, az ev zerelmekben megen vala be, Valahol ez zent
atya zent damancos atyank nyayafkodyk vala auagy bezel vala,
akar vton tarfyval, akar hazban gazdauual es egyeb zolgakkal,
Akar nagy vrak kevzevt, ez velagy feyedelmek kevzevt es egy-
15 hazy feyedelmek kevzevt, myndenkoron beuelkevdyk vala
44 epehtey bezedevkkal es jo peldakkal, Kykkel halloknak zyvek
haytatneek cristufnak zerel||mere es ez velagnak vtalyatyara,
Myndenevt ez bodog zent atya mutatya vala magat byzon
predicatornak, jgyvel es myelkevddettel, Nappaly jdevben az
20 fraterekkel auagy tarfyval fenky kevzenfegesfb fenky vygab nem
vala ez zent atyanal, Eyely jdevben fenky vygyazafokkal es
jmadfagokkal alhatatofb nem vala mynden modon, Elstvelere
marad vala ev neky fyralm es regelre vygaffag, Az napot
kevzly vala kevzelynek, az eyet vr istennek, tuduan azt, hog vr
25 isten nappal parancholta az ev jrgalmassagat, es eyel az ev
enekeet, Syr vala kedeg ez zent atya nagy gyakorta nagy bev-
feggel, es voltanak az ev fyralmy ev neky ey es napy kenyery,
Nappal akoron fyr vala jukab mykoron az gyakorlatos naponkent
valo myfeknek tyzteffegeet zolgálnaya, Eyel kedeg akoron,
45 mykoron meg elegevlhetetlenevl myndenek || felette vigazna,
Mert vala evneky gyakorta valo zokafa, eyel egyhazakba meg
maradny, annyera hog aleg auagy rytkan volt ez zentfeges
atyanak zent damancos atyanknak byzon helye nyvgodalmra,
Azert jmadkozyk vala ez zent atya eyel es marad vala ebren
35 vygyazvan, valamenyre az teltnek gyarlofagatevl erevltetven
ky vehety vala, Es mykoron jmmar meg faraduan, az alomnak
zevkfege el jev vala, tahat ez bodog atya auagy az oltar elevt,
auagy valamy egyeb helyen akarhol, auagy byzonuual kevuevn

jacob patriarcha: nak hasonlatossága zerent keueffe nyvgouan ev feyet az kevre le haytvan, esmeeg fel serkennuen, auagy fel serken vala az leleknek es jmadfagnak geryedetevffegere, Mynden eyel ev tulaydon kezevel harom dysciplinat vezén, nemely vas retezzel, Egyket vezy vala evmagaert, Mafy||kat bynesekért kyk ez 46 velagon elnek, Harmadykat azokert kyk purgatoryomban gevevrtetnek, Ez zentfeges atya mynden embereket fogad vala isteny zeretnek bevleges evleuel, Es mykoron ev mendeneket zeretne, ev es, mendenektevl zerettetyk vala, Ez zent atyanak ez tvlaydonfaga vala, evrevluy evrevlevkkal, fyrnya fyrokka, 10 beuelkevdveen kegeffeggel, ky evtven evmagat tellyeffeggel kevelynek gond vifelefere, es neuolyafokon valo kevyereletere, Ez kedeg ez zent atyaban, myndeneknek jgeen kedues vala, hog egygyevgyev vton jaruan, soha senkyt jgyvel auagy myelkevdeettel soha senkyt kettevs bezeddel, auagy chalard myelkevdeettel 15 meg nem chalt, Vala ez zent atya zengenfeznek byzon zereteve, evltevzven hytvan ruhakkal, Etelben jtalban tart vala jgeen mertekletevs modot, || Genyerevleges etkeket el tauoztatvan, 47 kevy bevchevkkal meg elegevdyk vala, Vala ez zentfeges atyanal, az ev testenek erevs byrodalma, es az bort vgy elegeyty 20 vala vizzel, hog az testy zevkfegnek eleget tenne, de az ev elmeenek gyarfolagat soha megne tomphehtanaya, Vgy mond vala nemely frater istvan metenfis varas bely, ez zent atyarol, Hog ez zent atya zent damancos atyank, mykoron lakozneek carquafonaban, egy egez nagy bevhtben, Tevbbet nem evt kenyernel, 25 Sem jt tevbbet viznel, Sem agyaban be nem ment, El jevueen kedeg az hvfvetnek jnnepe erevfbnek mongya vala magat ez zentfeges atya ez enne penitencia tartas vtan, es jelenyk vala zebnek es kevuerbnek ez bodog atya.

Kezdetyk jmmar azrol valo tanolfag, hog 30 zent damancos atyanknak adatot vala hatalm istentevl, hog evrdegeg ne hatalmazhatnanak ev rayta.

Be tellyefevdeek byzonval ez zent atyaban az mondas, 48 mellyet monda xp̄s az ev taneyhtvanynak, kyt meg jr zent lucas kevyvenek tyzen egyed rezeben monduan, Attam nektek 35

hatalmat ellenfegnek mynden ereynek fevlette, es femmyt nektek
 nem art, Nemely eyel zent damancos atyank az oltarnak elevtte
 jmadfagban elteryezkevdue, Akara evtet az jmadfagtv meg
 vonny pokolbely evrdevg, az egyhaznak heyazatyabol egy nagy
 5 kevuat hagyta ala, oly nagy zengeffel hog mynd az tellyes
 egyhaz zerte zengene, Es oly kevzel jevue ez kev, zent daman-
 cos atyank feyehez, hog az capuciomot meg illete, Mykoron
 zent damancos atyank az jmadfagban jndulatlan maradna,
 pokolbely evrdeg ordeytan rettenetevfevn, meg zegenyevluen el
 10 mene, Mykoron pokolbely evrdeg, zent damancos atyankat ezen-
 49 keppen megnem jyezthetneye, keserte || evtet meg chvfoluy,
 Annak okaert, mykoron zent damancos atyank jmadkozneek
 completanak vtanna, Jelenek ev neky pokolbely evrdeg, nemely
 oltar elevt jmadkozy fraternek kepeben, Melyet zent damancos
 15 atyank mykoron aleytot volna fraternek, kezzel jnte neky, hog
 nyvgodalmra menne, Tahat az evrdeg ky jelent vala fraternek
 kepeben, feyet haytvan el mene, Ennek vtanna zent damancos
 atyank jnte az fratereket, hog fenky az egyhazban ne maradna
 az vtolfo harang vtan, Mert zokas volt az zerzetben hog com-
 20 pleta vtan es veternye vtan anne jdev vtan, hog myg egy
 septem spalmoft meg monthatnanak, Kys harangal harangozot az
 verficularius, ennek vtanna be mentenek halafnak helyere, Mykep-
 pen meg vagyon jrvan az constitucioban es, De maga ez chalard
 evrdeg, es tettetees zerent valo frater, mykeppen elevzer. jmad||
 50 fagot mutatvan, ezenkeppen tevn mafodzer es, harmad zer es,
 Tahat jaruluan ev hozya zent damancos atyank monda, Mene
 nagy engedetlenfeg vagyon ezben, hog ennezer meg tyltotalak
 tegedet, es harmadzer leltelek tegedet engedetlennek, Tahat
 hahotaluan az alnokfagos evrdeg monda, maftan az filenciomot
 30 meg zegeteem veled, Monda zent damancos atyank, ne akary
 vigadnod neuolyas azban, my teneked nem haznal, En vagyok
 saphar nagy feyedelm az filenciomon, es zolhatok mykoron
 lattatyk ennekem alkolmafnak, Vr iften az ev tytkon valo jty-
 letyvel megzerzette, az kegetlen ellenfegnek pokolbely evrdevg-
 35 nek gonoz alnokfagat, az ev valoztottaynak erdemekre es
 jdueffegevkre zerzy, Mert mykoron zent damancos atyank
 latnaya, atyafyagnak vadoloyat pokolbely evrdevgevt, nemely
 51 eyel, olyha vafas kezekkel tartany cedulat || es az lampas

velaganal oluafny, Mykoron zent damancos atyank kerdeneye az evrdegtevl, hog myt oluafna, Felele az evrdeg, az te fraterydnek byneket oluafom, Azert zent damancos atyank paranchola az evrdevgne, hog az cedulat el bochatnaya, Mely cedulat el bochata, kezereytetven cristufnak neueben, kyben lele zent⁵ damancos atyank, nemely vetkeket, kykbévl az ev fyayt meg fedde, Yme mykeppen az ellenseg meg fogatyk az evnen alnokfagyban, es az jgazak meg zabadeytatnak az ev nyomorvlagogbol, Mykoron zent damancos atyank, kerefueen kerengeneye az varaft, mellyet zeretet az ev lelke, az az, az mennyey varaft,¹⁰ es vigyazuan evryzneye ierufalemnek kev falyt, az az, az mennyey ierufalemnek falyt, Meg lele azt ky kerengven keres, mellyet be nyelyen, ordeythuan mykeppen orozlan, || az⁵² clastronnak mynden helyeyt meg bodosuan, Monda ez ordeyto orozlalnak pokolbely evrdevgne, zent damancos atyank,¹⁵ Myre kerengez jt kemen beftyé, Felele ev, az nyerefegert kerengek, mellyet ezbevl vezek, Monda neky zent damancos atyank, Myt nyerz az dormytoryomban, Felele az evrdeg, Az zvkfegees almat el veueen, az nyvgodalmat meg bantom, Es resten tezem felkelny, tunyafagot hozok be, Ezenkeppen az ifteny²⁰ zolgattwl tanalchozok meg maradny, Ennek felette mykoron be bochattatom, tahat testnek evztevneet es chalardkodafokat bochatok be, Az vtan zent damancos atyank, be vona az evrdevgevt az karban, es monda neky, Myt nyer illyen nagy zent helyen, Felele az evrdeg, Azt tezem, Hog kefen jevyenek jde²⁵ az ifteny zolgalatra, es hamar ky mennyenek, es evmagokat el felegyek, Ez vtan viue az refectoriumban es monda neky zent damancos || atyank, Myt nyerz az refectoriumba, Felele⁵³ az evrdeg, kychoda nem ezyk tevbbet, kychoda nem ezyk keueffebet, Ennek vtanna junet el viteteek az locutoriumba³⁰ az zolo helyre, es monda zent damancos atyank neky, Myt nyerz jt, Felele az evrdeg nagy hahotaua, Ez hely tellyeffeggel enym, Jt lezne meuetefek, Jt mondatnak hyrek, es jt leznek fok heetlagos bezedek, Mykoron zent damancos atyanktlvontatneek az evrdeg az capitulom hazban, Kezde az evrdeg az³⁵ helt rettegven el futnya, monduan, Ez hely ennekem poklom, mert valamyt egyebevt nyerek, azt jt mynd el veztevm, Mert az fraterék jt intetnek jora, Jt gyonnak, Jt vadoltatnak, Jt

verettetnek meg, Jt oldoztatnak meg bynekbevl, Annak akaert ez helt
 jukab rettegem es vltalom az egyeb helyeknel, Ezenkeppen kezerey-
 tetveen az evrdeg zent damancos atyanktvl az felfeges iftennek
 54 ereevel, erevuel || akaratya nekevl, ky mutata az evrdeg az ev gonoz-
 5 faganak chalardsfagyt, hog lassak evtet az jgazak es meg chvfollyak,
 ev magokat az ev tevretevl meg oltalmazak, Hog az meg kevte-
 leztek meg ne fogassanak, es megne tartassanak az ev tevreben,
 Esmeeg mykoron zent damancos atyank predicallana romaban
 az appacchaknak zent fixtufnak egyhazaban, Jeleneek pokolbely
 10 evrdeg verebnek zemelyeben az appacchaknak feyeken, hog
 meg bancha evket iftennek jgyenek jgekevzetytevl, Kyt myko-
 ron meg esmert volna zent damancos atyank, paranchola egy-
 nek az zolgalok kevzzevl, hog az verebet megfognaya, es evneky
 vinneye, Kyt mykoron megfogot volna, ada evtet zent damancos
 15 atyanknak, Zent damancos atyank veue az verebet, es mynd
 55 tellyeffeggel meg mellyezte, monduan, jftennek ellensege my||re
 bantod meg iftennek jgyeet, Mykoron az evrdeg ordeytana az
 nagy faydalmert, zent damancos atyank az fevldre vete evtet
 monduan, Menyel iftennek ellensege, repevly mastan ha tehetevd,
 20 nagy zendevletevt tee, de kaart nem tehech, Ezenkeppen az
 evrdeg az ablakon be mene, es az reez lampasra fel mene, ky
 tellyes vala olayal es eeg vala, Ez lampas fevg vala kys lan-
 chon az bodog azzon oltara elevt, az evrdeg az lampafnak
 anchat nagy hertelenfeggel evzve verueen, az lampast ala for-
 deyta, Az lampafnak juege az ev edenebevl nagy rezebevl ky
 efeek, de fem megnem tevreek, fem az olay ky nem omla az
 juegbevl, de ala forduluan zayaua, vezteg al vala az eegben,
 Felemeluen az fororok az ev zemeket latak az lampast az eeg-
 ben segeetfeg nekevl choda keppen allanya, es chak egy cheep
 30 olay fem evtteteek ky belevle, Az evrdeg kedeg el enezeek. ||
 56 Mykoron zent damancos atyank bononyaban nemely eyel
 vigazna, es az lampafnak velaganal oluafuan nemy jrafokat,
 Jeleneek ev elevtte pokolbely evrdeg mayomnak kepeben, Jacho-
 dozvan zent damancos atyanknak myelkevdytyhez kepeft, Tahat
 35 paranchola neky zent damancos atyank, hog az gyergyat kezebe
 tarcha, Mykoron az gyergyaban jgeen keues volna, es az
 evrdeg el akarnaya vetny, Paranchola neky zent damancos atyank,
 hog mynd addyg tarcha mygnem mynd meg eeg, Tahat kezde

az gyergyának langya egetny az evrdeg kezet es kezde jgeen ordeytany, Zent damancos atyank meg veruen az evrdeget az ev iftapyaua, hagma el menny, Esmeeg mykoron bononyaban nemely paraszt frater, kenyér kvldulaiban mynd az varas zerte, az nagy farratlagbol meg zomyvhozeek, Iueek aldomas nekevl,⁵ es zent kereztnak || vetese nekevl, meg tere az conuenthez, az 57 jevuendev eyel pokolbely evrdeg rettenetevfevn kezde gyevtreny, es zendevletevket tenny az egyhazban, Az fraterék ezeket latvan, kyk az egyhazban jmadkoznak vala, Jrgalmaffagra jndultatvan jarulanak az zegeen fraterhez, jmaduan ev erte, Kezereytyk vala¹⁰ az evrdevget hogky menyen az fraterbevl, Zentelt vizet hyntnek vala reya, Es mykoron ez evrdevgtevl meg zallot zegeen frater vontatneek az egyhaz zerte az evrdevgtevl, Sok fraterék aleg tarthagyak vala meg, De maga vegezetre el hyvattateek ez dologra zent damancos atyank, Zent damancos atyank el¹⁵ mene, es paranchola az evrdevgneek, hog meg mongya okat myert gyevtreneye ez frater, Felele az evrdevg, azert gyevtrevm mert jól erdemlette, tegnapon az varasban aldomasnekevl es zent kereztnak vetese nekevl || jueek, Annak okaert az bor 58 feregbe ky vala az borban, meg jva engemet, es belee menek,²⁰ Zent damancos atyank kedeg jmaduan ez fraterert, mykoron az veternyere harangoznanak, monda az evrdevg, Myert jmmar felkelnek az capichomofok iftent dychyrny, jt en touabba nem maradhatok, El tauozuan ev tevl pokolbely evrdeg, az frater meg zabadula.

25

Vgy mondot volt rayneryvs nevev tyztelendev cardinalis vr, zent damancos atyanknak ez choda tetelerevl, Hog egy napon hozanak az egy hazban zent damancos atyank cleyben, fok evrdevgevktevl meg zallot embert, Vevn ftollat ev nyakara zent damancos atyank, annak vtanna az ftollaua meg kevrny-³⁰ keze az evrdevngevfnek nyakat, parancholuan hog touabba az embert ne gyevtreneyek, Az evrdevgevk kedeg kezdenek gyevtretny || az embernek testeben jgeen erevffen annak okaert 59 kyaltvan mondnak vala, Hagy mynket el mennevnk myre keze-reytez mynket jt gyevtretny, Felele zent damancos atyank nem³⁵ bochatlak el tyteket, hanemha ty ennekem kezefevket adandotok, hog jde touabba femmykeppen meg nem teertek, Mondanak az evrdevgevk, mynemev kezefeket athatouk my teneked,

Felele zent damancos atyank, Az zent martyrokat kyk ez egy-
 hazban nyvgoznak, Mondanak az evrdevgevk, nem tehegyevk
 mert az my erdemynk ellene mondnak, Monda zent damancos
 atyank, meg kel adnotok, mert egyeb keppen femmykeppen
 5 az gyevtremltevl zabadon nem hadlak el mennetevk, Ez vtan
 egy keues jdev vtan mondanak, Yol lehet nem erdemlyevk de
 meg nyertevk, hog ez zent martyrok kezefek leznek, Monda
 60 zent damancos atyank, mynemev jelt || attok ennekem, hog ez
 byzon legen, Felelenek az evrdevgevk, menyetek el az zek-
 10 renhez hol le tetettenek az zenteknek feyek, es lelytek azokat
 el forduluan, Chodalatos dolog, es myndeneftevlfogva ifteny-
 choda teteleknek tvlaydoneytando, Mert ez dolog meg kerefte-
 teek, es ezenkeppen leleteek, mykeppen evk mondak, ez vtan
 el bvlchvztatvan, el hagyak az embert.

15 Esmeege bononyaban, mykoron nemely frater vettetevt
 volna az betegevknek valo zolgalatra, az betegevk etkenek
 az hvfnak maradekat aldomas nekevl meg ezy vala, Mellyet
 mykoron tevt volna egy eftve el ragattatvan evrdevgtevl, kezde
 rettenetevfevn kyaltany, Hozya fvtanak az fraterek zent daman-
 20 cos ez keges atya es, Kevnyerevluen zent damancos atyank
 ez zegeen beteg frateren, Feddy vala az evrdevgtevt azrol,
 61 hog meert volna be menny ez ev fra||terenek testeben, Monda
 az evrdevg, Belee mentem, mert jól erdemlette meg even az
 betegevk hvfaat, Es monda zent damancos atyank, en meg
 25 oldozom evtet ez bynbévl, es teneked parancholok iefus cristus-
 nak neueben, hog ky meny beleve, Mely frater legottan
 meg zabadula.

Esmeg maas dolog, mely dolog anneual byzonb, mene-
 uel az dolgok kyk lettek, tevbeknek esmeretyre jvtot-
 30 tak, Vala nemely azzony allat hogky fok eztendeyg adatot
 vala testnek gyenyerevfegyre, de az byn nem levn gyevt-
 relm nekevl, Mert ez azzonyallatot kezde pokolbely evrdeg
 jdevrejl jdevre nehezevn gyevtreny, Vala kedeg ez azzony-
 allat rokon zomzegya az zentegyhaznak, hol florenciaban
 35 akoron predicator zerzetbely fraterek lakoznak vala, Mykoron ez
 meg mondot helyre jvtot volna ez keges atya zent damancos,
 62 elevzer ez azzonyallatot jutveen penitenciara hoza, || annak-
 vtanna az ev gyevtrelnemen es kevnyerevle, az ev jmadfagyval

meg nyere hog ev tevl pokolbely evrdeg el tauozneyek, Vgy
 hog, kynek kevzben vetet napokban keues nyvgodalma nem
 lehet vala, az ev jmadfagy myat eztendevnel touab az zokot
 bantaft ne erzeneye, Byzon az testnek gyevtrelnmetevl zabad,
 de lele ev magat gonozban gyevtretny lelekben, Es az testnek⁵
 oruoffaga, levn ev elmeenek betegsege, es anneual restebben
 kezde meg tvnyvlny iftennek zolgalatyatwl, meneuel az testnek
 zertelen keuanfagytl, az vyonnan valo kefertetevkkel vontatyk
 vala, Mykoron zent damancos atyank onneet mulneek, ez azzony-
 allat meg jelente evneky az ev kefertetyt, Lata zent damancos¹⁰
 atyank, hog az meg gyogyvlasnak jo tetely, fordultanak efesnek
 gyalazatyara, meg keerde ez azzonyallattwl keges bezeddel,
 hog ha akarna az elevbby allapatra auagy gyevtrelnre efmeeg
 meg hozatny, Mykoron ez azzonyallat hadnaya evm||gat iften-⁶³
 nek akaratyara, es zent damancos atyanknak ezeflegere, Monda¹⁵
 zent damancos atyank, Kerlek leanyom, hog legen az teneked,
 mely jnkab lattatyk alkolmasnak te jdueflegevdre, Annak oka-
 ert, nem fok napok vtan hatalmat vevn pokolbely evrdeg ez
 azzonyallatnak testeen, hog az ev lelke jduezevlne, Es az
 gyevtreln, ky elevzer vala bynnek kennyia, annak vtanna²⁰
 levn vigasztalafnak oruoffaga es erdemeknek aztaga, Ennek
 vtanna ez azzonyallat levn zent damancos atyanknak harmad-
 zerzete bely foror es aytatos, Mykoron nemely pap ez predicator
 zerzetevt jgeen evldevzneye azert hog florenciaban az egyhazat
 kyben ez pap vala plebanos, elevzer attak volna ez predicator²⁵
 zerzetnek hog ot conuentevt zerzenenek, Ez azzonyallatnak es
 nagyfok bozzvfagot tenne, ky jmmar zerzetes vala, panazola ez
 zerzetes azzonyallat ez bozzvfag tetelrevl zent damancos atyank-
 nak, || de zent damancos atyank meg vigasztala evtet monduan,⁶⁴
 Bekeffeggel myelkevgyel leanyom, mert ez pap ky tegedet es³⁰
 ez zerzetevt ezenkeppen haborgatya, meeg hamar ez zerzetnek
 jo fraterre lezen, es ez zerzetben fok mukakat zenned, ky mynd
 ezenkeppen betelyek, mykeppen zent damancos atyank meg
 monda. Mykoron zent damancos atyank volna bononyaban,
 pokolbely evrdeg jarula az conventhez egy jffyvna zeme-³⁵
 lyeben, es kere az predicator zerzetbely fratereknek sec-
 reftyerefetevl egy confessor, Es ez secreftyeres ada evneky
 egy mas vtan evt confessorokat, Kynek ez vala oka, Mert pokol-

bely evrdeg az jffyvna kepeben, az elfev confessor annera
gyeryezte fel az ev rwt bezedeu, hog felkele az gyonas hal-
gatafrol, es nem akara mynd vegyg meg halgatnya az vtalatof-
fagokat, Ezenkeppen tevnek az tevb confessorok es, mynd el
menenek, de az ev elmenefeknek okat meg nem mongyak
65 vala, hog az gyonaft meg ne jelenteneyek, || mert az confessorok
felevl, zentfegzerent valo gyonas vala, mykoron az evrdeget
hynneek lenny embernek, De az evrdeg felevl nem vala zent-
fegzerent valo gyonas, Tahat ez secrestyeres frater el mene zent
10 damancos atyankhoz, es panazola ev elevtte errevl, hog evt
fraterek egy byneft meg nem halgathattanak, monduan ezbevl
nagy gonoz peldat ky jevny, Touab vgy mond vala ez secrestye-
res, hog az fraterek penitencyat predicalnak, es az bynefeknek
nem akarnak penitencyat hadny, Tahat zent damancos atyank
15 el mene az lecke oluafastwl, az jmadfagtwl, es az ifteny elmel-
kevdeestevl, el mene az egyhazba es myhelt lata ez gyonot,
ottan meg efmere hog ev volna evrdeg, es monda neky, Atko-
zot lelek, myre hog iftennek zolgayt jllyen kegeffegnek alatta
kesertevd, kemenyen eytet meg fedde, Az evrdeg el enezveen,
20 az egyhazat hagia keenkeynek jllyatyaual meg bevzhevuen,
Ezenkeppen az secrestyeres meg engezteltetek, az confesso-
rok ellen.

66 Yt kezdetyk az choda teteeleknek mondafa
25 mykeppen zent atyank feenleek, halottaknak fel
tamaztafaban, meeg ez velagba eltebe chodala-
tos keppen.

Vala egy romay evzvegy polgarne azzon, kynek vala neue
gutadona, Ez azzonnak vala nagy aytatoffaga zent damancos
30 atyankhoz, ennek vala egy kyfde beteg fya, De mykoron zent
damancos atyank volna predicallando nemely napon zent mark
egyhazaban, ez azzon zent damancos atyank zayabol, iftennek
jgyenek hallafanak keuanfagabol, ev fyat el hagyuan, az predi-
caeyora mene, Mely predicacyot meg haluan, hazahoz meg tere,
35 ev fyat halua lele, Ez azzon az banatot melyet vevt vala fya-
nak halalabol, veztegfeggel meg nyomoreyvtan, az az vezteg

halgata, byzvan iftennek erebevl hatalmaffagabol, es zent
 damancos atyank erdemebevl, fel veueen ev vele az ev
 zolgalo leanyt, es az ev meg holt fyat, El mene zent fixtusnak
 egyhazahoz, hol az || jdevben vrnak confessora zent damancos 67
 atyank ev frateruel evzve lakozyk vala, Es myert az haz az 5
 jdevben chynaltatyk vala arra, hog fororokat appachyakat zer-
 zenenek benne lakozny, ennek okaert egyebek es bee mennek
 vala az clastromban az myefekert, Annak okaert be menuen ez
 azzon, lele zent damancos atyankat az capitulum haznak aytoya
 elevt aluan, olyha valakyt varna, Kyt latvan ez azzon teue az 10
 ev holt fyat zent damancos atyanknak labayhoz, es le teryez-
 kevduen ev elevtte, kezde keerny fyralmakal hog evneky
 egezzen megadnaya az ev fyat, Tahat ez jrgalmas atya zent
 damancos atyank nagy hertelenfeggel ez keferues anyanak fay-
 dalman keferevfegeen kevnnyerevluen, el mene ev tevre egy keueffe, 15
 Es le teryezkevduen, reuid jmadfag el vegezveen, fel kele, es el
 mene az meg holthoz, zent kereztnek jegyeet vete ev rea, En-
 nek vtanna tartuan az meg holtnak kezeet, fel emele evtet ele-
 nenen, es egeffegben ada meg evtet ev anyanak, parancholuan ||
 evneky, hog ezt fenkynek ne mondanaya, Ez azzon kedeg nagy 68
 evrevmmel ky jevueen, iftennek jo teteleet kyt nyert vala ev
 fyanak halottaybol valo fel tamaztافات, vigan es dychevehtven
 iftent ky jelente, Annera hog meeg papanak es fyleere juta
 meghalla, Evrevluen papa az felfeges iftennek ayandokyn, es
 zerze nylyan meg predicalny nepeknek, De zent damancos 25
 atyank alazatoffagnak ekeffeg, ellene alla nem hagyta meg
 predicalny, meg efkevuen erevffen, hogha meg predicalnayak,
 tahat az tengeren altal menne, sem touabba az tartomanyokban
 megnem maradna. pelda, Vgyan azon helyen, mykoron az
 frateriek ev hazokat epeytven munkalkodnanak, nemely fev 30
 mestert kyvel meg zegevtték vala, az boltnak kevue le zakad-
 uan evtet meg evle, Oda futanak az frateriek, jllyen esetnek
 tevrtentyt, es az mesternek halalos kemen sebeynek vyfagaval
 meg zomorodanak, Ez keges atya zent damancos atyank || ez 69
 veletlen halálnak vezedelmeen zyvynek gyekerebevl kevnnyerevle, 35
 es az ev fyaynak meg keferevdevt puztafagokat el nem zenued-
 uen, Az holtnak testet az verembevl ky hozvan, paranchola
 cleyben hozny, es legottan ev jmadfagaualeteet egyetemben

egeffegenel meg nyere, es evrevmet ada ev meg puztvtl fyaynak.
 Pelda ez Mykron ez zentseges atya zent damancos atyank,
 zent sixtus egyhazanal vgolinus hoflyenfis pispekkal, ky ennek
 vtanna levn romay papa, Es vy arokrol neuezet iftuan vrral
 5 zent angelnak cardinalisauaal, Es tufculani pispekkal, myklos vr
 cardinaliffal evlne az capitulum haznak kezzeppet, es abbattyfa
 az appacchakkal allana, hog ez dolog vr iftentevl tetetevtnek,
 ez jevuendev choda legottan meg mutaffa, Tahat jme egy
 ember ohytvan fyruan, es ev hayat ky zagatvan, rettenetesen
 70 fyralmafion kyalt vala, Yay, jay, Myko||ron myndenek meg ret-
 tentenek volna, es keerdeneek my lelte volna evtet, Felele ez
 ember, Cardinalis iftvan vrnak vnokaya vagy eveche az lorvl
 le efeek, es meg hala, Vala kedeg ez jffyvnak neue neapoleon,
 Ez veletlen es neuolyas hyrt haluan iftuan cardinalis vr az ev
 15 bagya, el almeelkodeek es meg zomorodeek, hayta magat zent
 damancos atyankra, Egyebek kedeg veveek az cardinalift es
 el viveek, Fel keluen zent damancos atyank, vrnak neuoben
 meg hynte evtet zentelt vizzel, Tahat zent damancos atyank
 ky mene, megyen vala oda, hol az meg holtnak teste fegzyk
 20 vala, Paranchola azert zent damancos atyank az holt testeet
 nemely hazban be vyny, Frater tancredofnak kedeg, es egye-
 beknek kyk ev vele valanak monda, hog ev neky oltart chynal-
 nanak kyn myfeet mondana, Mennek vala azert ev vele az
 cardinalifok es, az abbatiffa es az appacchakkal, az helyre hol
 71 zent || damancos atyank az myfet mongya vala, Zent damancos
 atyank kedeg al vala nagy tyzteffeggel az oltarnal, mykeppen
 zokta vala, meg evttetveen fyralmaknak harmatyauaal, Azert
 mykron zent damancos atyank vronk iefusnak ev zent testeet
 magaffan fel emelte volna, az ev tyztafagos kezeueel, mynde-
 30 neknek latafara es chodalkozafara kyk ot valanak, evnen maga
 es az fevldevl magaffan felemelteteek egy syngnere, az nehez
 es fevlde test, aytatoffagnak es malaztnak lelkeuel ifteny hatal-
 mal fel emeltetven, Ezenkeppen ez idueffeges aldozatnak dolga
 az mife aytatoffon el vegezven, ez bodogfagos zent atya Jarula
 35 az meg holtnak testehez, hog hyvnaya vrnak jrgalmaffagaat,
 Kevuetyk vala evtet az cardinalifok es, ev zolgayokkal, Az
 abbatiffa azzon es az appacchakkal, nagy keferēvfeeggel es byzo-
 dalmal, Myt az vr iften teendev volna az ev zent neuenenek

dychevfegeert, femmykeppen nem tугyak va||la, Aluan kedeg 72
 ez kegefseges ember zent damancos atyank ez meg holtnak
 feyeneel, az efesbevl meg tevrevt feyet es egyeb tagokat, labayt
 es kezeyt ev zentseges kezeuel tapogatyá, zereuel es edefde-
 devn helyheztenuen, Mykoron mafodzer es, harmadzer es, ezen- 5
 keppen tevt volna, es ez meg holtnak az meg zakadozafbol
 meg eektelenevlt orchat, es egyeb tagyayt az ev helyekre
 helyezettette volna, Fel kele ez zentseges atya az jmadfagtvl
 es vete ev rea zent kereztnek jegyeet, Tahat ez bodog atya
 aluan az megholtnak feyeneel, fel emeluen ev kezeyt menyor- 10
 zagban, ifteny erevuel fel emelteteek az fevldtevl egy fengnek
 felette, ez bodog zent atya zent damancos atyank, es nagy
 zoual kyalta monduan, O JFyv neapoleon, my vronknak iefus
 cristufnak neueben mondom neked kelyfel, Es legottan mynd
 azoknak latafara, kyk jevttek vala ez chodanak latafara, egef- 15
 segben es egezzen fel tamada, es monda az ev || fel tamazto- 73
 yanak zent damancos atyanknak, Atyam agy ennekem ennem,
 es ez keges atya ada evneky etelt es jtalt, es sem egy feb-
 nek jege nem vala ev rayta, egezzen es vigan meg ada evtet
 ev batyanak iftvan cardinalifnak, Fekevt vala kedeg halua ez 20
 jffyv reggeltevl fogva kyleneched orayg, Fel tamaztateek kedeg
 ment velem, marcius hauanak tyzen hatod napyan zent balint
 napyan.

Efmeeg nemely choda teteleek,

Efmeeg mondatyk nemely kevnben, hog zent damancos 25
 atyanknak erdemenek hyvatalara ev halala vtan hat halottak
 tamattak fel, Jelefevl magyar orzagban, Elevzer mager orzagban
 nemely tartomanba, egy nemes ember ev felefegeuel aytatoffag-
 nak okaert az fratreknek elstromaban mene zent damancos
 atyank erekleéhez, kynek ev kyfded fya, mellyet veleek hoztak 30
 vala meg betegevle, vgyan ottan ev eletenek vegere jvta meg
 haluan, Melyet az ev atya meg kefereduen az egy hazhoz || vyn, 74
 es az zent damancos atyank oltara elevt helyezettetveen, fyral-
 mas zoual fyrnya kezde monduan, Bodog zent damancos, vigan
 jevueek te hozyad, jme zomorvn megyek el, Fyvual jevttem te 35
 hozyad, es fyv nekevl megyek el, Agyad meg en nekem az en
 zyvemnek vygaflagat, Mykoron ezen fyralmban maradna meg,

mend eyfelyg, Eyfelynek jdeyen az gyermek meg elevenevle
teyet zopeek, es jara az egyhaz zerte, Ezenkeppen hazahoz
egelfegben viteteek.

Egy halottnak fel tamadafarol valo pelda.

5 Elmeeg vala egy ember funnich varaba, kynek tamas
nevev fya meg hala, kynek ev testeneel az jevuendev eyel evl vala
fyruan az ev atya, De maga az ev tarfa mykoron el ment volna
nyvgodny, ez jffyvna ev atya mykoron maradot volna chak
egyedevl, Gyergyat gyohta ev fyanak feyenel, es evl vala nagy
10 keserev fyralmal, kevnnyeregven zevnetlen valo zoual zent
damancos atyanknak, Hog evneky fyat megadnaya, Levn kedeg
75 hog tyk || zo koron, az ky meg holt vala, magat meg jndeyta-
naya, es zemeyt meg nytvan monda atyanak, My banatod
vagyon ez zeretev atyam, hog jllyen vizes az te orchad, Kynek
15 monda az ev atya, Zeretev fyam, az te atyadnak kevn hullafy,
mert meg holtal vala, es en marattam vala mynden evremtevl
meg puztultatuan, Monda ez iffyv, Sokat fyrtal en zeretev atyam,
De zent damancos kenyeretev az te puztulasodon, es meg nyere
ev erdemyvel hog teneked elueen meg adallam, Azert el hyr-
20 hevveen mynd tellyes magyer orzag zerte, az choda teteleknek
hyre, melyeket vr iftennek hatalmas keze gyakorl vala eleue-
neken es holtakon zent damancos atyank erdeme myat.

pelda, Vala egy hytetlen pogan ember, kynek ev fya
nehez betegfeggel meg betegevle, Mely betegfegben meg hala,
25 Nemelyek kedeg az ev esmerevy kezzevl, kyk jevttek vala
vigasztalny ez meg holtnak atyat, Es mykoron vigyaznanak az
76 testneel, || mondanak neky, hygyed hog zent damancosnak nagy
erdeme vagyon az vr iftennek elevtte, es hog byzonual iftennek
ereye myelkevyd az chodakat ev myatta kyk hyrdettetnek, es
30 hyvyad evtet tellyes zyveddel, netalam fel tamazgya az te
fyadat es az, ky fok halottakat fel tamaztot, Tahat ez hytlen
ember meg bana az ev hytlenfegeet, es jgeen kemenyen meg
fedde ev magat az ev el mvlit hytetlenfegerevl, Jo remenfeget
veuen, mynd tellyes ecchaka nem zevneek hyvnya zent daman-
35 cos atyanknak fegedelmeet zevpevgesekkel es kevnnyergesekkel,
Azert az eynek elfev horayan, az ky halua fekzyk vala, az ev
kezeet meg jndeyta es az zem fedelet el hagyta, kyvel az ev

orchayat be takartak vala, es fel kele, De maga meg viraduan, az atya ev fyaua ky fel tamadot vala ky menenek es mene jot ev vele vr iften tevt vala, zent damancos atyanknak tyz-
teffegere ky jelente. Ezeknek felette || ezen mager orzagban, 77
tamaztot harom egyeb halottakat, Egy vizben holt zolgot, es 5
keet kys gyermeket, kyk revydfegnek okaert el hagyatnak.

Ymmar jt kezdetyk azrol, mykeppen fenlet
zent damancos atyank prophetay lelekkel fok
keppen.

Meg hyrdettven fok jevuendeket es tytkon valo dolgokat, 10
es nemelyeknek halalokat, Egy jdeven, mykoron zent daman-
cos atyank predicalna, tholosanak tartomanyaban tevrtenek
meg fogny es adatny velagy byronak jtyletyre nemely eretne-
kevket, mykoron nem akarnanak meg teerny az kereztyen
hytre, Azert mykoron ez eretnekevk jtyltettenek volna egetefre, 15
tekentven zent damancos atyank, Lata ev keztek egyet, olyha
meg esmerven ev benne valamy jduellfegre valo ifteny valaztaft,
monda az tyzt tartoknak, Ezt meg tarchatok, es semmy keppen
az tevbbyvel semmykeppen meg || ne egeteffeek, Es forduluán 78
zent damancos atyank az eretnekhez kegeffen zola neky mond- 20
uan, Tudom en fyam tudom, hog meeg, jollehet kesen, jo ember
leez es zent, Chodalamatos dolog es melto emlekevezetbe tartany,
el bohattateek ez eretnek, es meg marada az eretnekfegnek
vaklagaba olyha hwz eztendeyg, Vegezetre kedeg meg vilago-
feytateek iftennek malaztyaua, el hagyual az eretnekfegnek 25
fetetfegcet, Jevue az hytnek velagoffagara, es levn predictor
zerzetbely frater, vgyan azon zerzetbe az ev eleteet vifele
dychyretevffeven, es el vegeze bodogwl, Ennek felette, mykoron
meeg az fraterek laknanak romaba zent fixtus egyhazanal, es
zent damancos atyank es ot jelen volna, levn olyha hamarfag- 30
gal vrnak lelke ev rayta, evzve hyvan az fratereket capitulomra,
nyluan meg hyrdete mendeneknek zent damancos atyank, hog
ev kezzevlevk reuid jdeven negy fraterek hálnak meg, Az
kettey teft zerent, || kettye kedeg lelek zerent hálnak meg, sem 79
levn kesedelm, hanem az bezdevt myelkevdet kevuete, Mert 35

nem fok jdev vtan, az keet fraterék az testnek adofagat meg fizetveen, valtozának vagy menenek vr istenhez, Az kettey kedeg az zerzettevl el tanozának myndeneftevlfogva, es meg terenek ez velagra.

5 Ezt sem kel ez veztegleny hog zent damancos atyanknak, meg jelenteteek iftentevl, meltofagos montis fortis neven vrnak fimonnak halala, ky vala zent damancos atyanknak jgeen zerelmes (nyas) nyayas baratya, meeg annak elevtte mynek elevtte az frater tholafaban mennenek ezenkeppen, Mert latya vala zent
10 damancos atyank almaban, nemevnemev elmelkevdev latafban, Egy nemevnemev zeep magas faat, agaknak kyteryeztefeuel ky ozlottakat ky terevltetek, es zevld leuelev agaknak fyrevfegenek ekeffegevel zeep faat, nyvgoduan az faanak agan madaraknak
80 nagy fokaffagan, Kelluees jdevnek vtanna kedeg az fa le efeek, es mynd az madaraknak fokaffaga el ozoluan el futa, Legottan meg erte iftennek lelkeuel be tevl iftennek embere, ez nagy vrnak es feyedelmnek, aruaknak oltalmanak, halalanak jdeyenek kevzel lenny, mykeppen ennek vtanna ez dolognak tevrtenety megbyzoneyta, Mert reuid jdev vtan ky muleek ez
20 gyarlo velagbol.

Yt kezdetnek nemely egyeb fok choda tetelekrevl, Elevzer az kenyerrevl es borrvl, ky iftentevl chodalatos keppen meg fokafult, zent damancos atyank erdeme myat.

55 Mykoron az fraterék meeg lakoznanak zent fixtusnal romaban, es zenvednenek nagy zvkfegevket es zegenfegevket az zerzetert, azert hog ez zerzet meeg esmeretlen vala emberekneel, Tevrtenek nemely napon, hog az frateréknek procuratora auagy saphara frater iacob de melle, kenyeret nem adhatna,
30 kyt temnenek az fraterék eleyben, Az fraterék kedeg el bochat-
81 tatta]nak alamyfna kerefeert, es mykoron fokas zerent fok hazakat kerevlték volna meg, chak aleg hozhatanak egy jgeen keues kenyeret, Azert az ebed jdev el jutvan, az saphar mene zent damancos atyankhoz, es meg monda neky hog az jgeen
35 keues kenyerneel tev b kenyeré nynchen, Zent damancos atyank

kedeg vigaduan, lelekben, vyg lelekkel meg alda iftent, Es olyha menyorzagbol evtlevt byzodalmbol meg erevfevdeek, paranchola az keues kenyeret el metelny es el oztany az aztalon, Valanak kedeg ez jdevben az clastromban az fraterék negyvenen, Yegy leuen azert, es az fraterék jevuenek az refec-⁵ toriumba es az aztal aldaft meg mondak vyg zozattal, Mykoron az fraterék le evltek volna zerzet zerent, es ky mynd az ev elevtte lelt falat kenyeret zelneye nagy evrevmmel, Jme keet iffyak be jevuenek az refectoriumban, kyk hasonlatosok valanak az fraterékhez, mynd ruhauat mynd keppel, hozuan ev pa||laf-⁸² tyoknak kebeleben ky ev nyakokrol ala fyg vala oly kenyeret, melly kenyereket az mennyey kynyer fytev fytet, ky evtet kevl-dette, Mely kenyereket az aztalnak feyenel le teuck vezteg halgatuan hol evl vala zent damancos atyank, es oly hertelen el menenek, hog soha fynky nem tudhata honneet jevttek, es¹⁵ houa mentek, Mykoron el mentek volna ez felyevl meg mondot iffyak, zent damancos atyank ky teryezte az ev kezeyt mynden fele az fraterékre, monda, Maftan jmmar atyam fyay egyetek, Hog kedeg ez legen iftentevl zerezttet zent damancos atyank erdemeert, fenky ezrevl nem ketelkedevt mykeppen fok frate-²⁰ rek meg byzoneytottak meeg eeluen azok kezzevl kyk ot jelen voltanak.

Elmeeg ezhez hasonlatos dolog tevrtenek bononyaban, iftentevl kenyernek adafaban, chak ezzel kevlemb, Hog jt az keet angely iffyak el jevuen hozanak keet tellyes nagy kofaro-²⁵ kat, Egyk kofar tellyes vala kenyerrrel, || mafyk kofar tellyes⁸³ vala fygeuel, Es mynden frater eleyben tevnek fyget es kenyeret, el kezduen az alfokrvl, le hayoluan el menenek, es touabba nem lattattanak.

Elmeeg egy idevben romaban, mykoron az jdevben zent³⁰ fixtusnak couenteben lakoznanak az fraterévk, Es reggel az fraterék aytonkeent kenyeret kvldulnanak, es egy kenyerneel tevbbet nem vettek volna nemely azzonyallattwl, hog mende-³⁵ nestevl hevón ne ternenek meg, Mykoron az fraterék haza ter-tek volna az egy kenyerrrel, eleykben jevue az vtban nemely⁸⁵ iffyv, ky mykoron az frateréktevl jgeen kerne alamysnat, az fraterék irgalmaffagra jndultatvan, az egy kenyeret adak az zegennek, Es meg teruen az couenthez meg mondak zent

damancos atyanknak, my tevtent volna evnekyk, zent damancos atyank vyg orchauul monda nekyk, Ne zomorogyatok meg ||
 84 az vr iften meg agya az ev zolgaynak ev zvkfegevket, vrnak angela volt az, kynek az kenyeret attatok, Azert az horakat
 5 meg monduan, paranchola zent damancos atyank az keues kenyeret ky hozny az pynchebevl ky ot vala, Es az fraterék vyg zozattal el mondak az aztal aldaft, Es be menuen az aztalokhoz hagyta zent damancos atyank myndenyk eleyben egy egy kys darab kenyeret tenny, Es az aztalhoz zolgalonak hagyta
 10 efmeg egy egy darab kenyeret eleygbe tenny, Vgy hog meg elegendenek az meg zaparod darabokból iftentevl, es meeg ennek felette fragmentak maradanak, Mykoron kedeg borok meg fogyt, volna az hordoból, honneet adatneek jnyok az fratereknek, Paranchola zent damancos atyank az sapharnak, hog bort me-
 15 reytené az hordoból, mellyet mondot vala neky evrefnek, De maga ez saphar el mené zent damancos atyank parancholatyara,
 85 es tellyes lele az hordót, Mely hordoból mereytet bor||ból, vevnek az fraterék edeffeges jtalt, Efmeg mykoron bodog zent atyank zent damancos bononyabol tufciaban menne, hegyek
 20 vevlgyek kevzevt, Es ev tarfa erevtelenfegtevl es az ehezeftevl touab nem mehetne, Jolléhet hog ez keges atya kezereyty vala evtet el menny az vton az kevzel valo faluyg, hol evmagat meg elegeythetneye, Egy keues el menes vtan, ez frater meg mente magat, hog femnykeppen touab el nem mehetne, Monda
 25 zent damancos atyank, mutatvan vyauul nemely kevzel valo helyre, menyel jmez fahoz, es myt ot lelz, hoz jde ennekem, Mely helyre az zegeen eeh frater nagy mukauul jvta, es lele ot honal feyerb kenyeret, abrozba be takaruan, El vyvé zent damancos atyankhoz, monda ez keges atya, Erevfevgyel fyam,
 30 Mykoron evt volna ez frater ez menybevl kevldet kenyerbevl es meg erevfevdevt volna, monda zent damancos || atyank,
 86 Menyel es teed meg oda maradekyat, ahol vetted, Ky meg leueen, es az frat' meg teerueen, monda, Atyam ky tevtte oda ez il jo jzev zeep kenyeret, Kynek monda zent damancos atyank,
 35 erevt vettel ne kerdezkevgyel touab, mennyevnk el az vton, de nem kel hynny, hog embertevl tetetevt volna oda, hanem iftentevl.

Efmeeg mynek vtanna zent damancos atyank, romaban

papanak parancholatyabol, az apachakat kylemb kylemb helyek-
 revl evzve gyevhtevitte volna, zent fixtusnak clastromaban, zam-
 mal vagy zaz apacchat, mykeppen jde alab jobban meg mon-
 datyk, Es zent damancos atyanknak es ev fraterynek atta volna
 honorius papa zent fabina azzonnak egyhazat, hog ot lakozna-
 nak, hol vala az jdebben papanak lakodalma, Egy napon zent
 damancos atyank, tevb fraterekkel mene zent fixtus clastromahoz
 az apachakhoz, Hog evnekyk predicallana es tanehtanaya
 regulay eletre, Az zent jntefeknek vtanna, hagna zent || daman-
 cos atyank, bort hozny, es tenny ifteny zeretethen valo collacyot,
 10 Mely bort elhozuan, paranchola vele meg tevlteny egy jueg
 pahart mynd chordultyk, Kybevl elevzer zent damancos atyank
 juek, es mynd az fraterek kyk ev vele valanak meg oltuan ev
 zomyvfagokat, Ennek vtanna hagna az fordeyton mynden foro-
 roknak junya az jueg paharbol, Kybevl mykoron mynd nyayan
 15 jol jtak volna, de maga az jueg pahar meges tellyes marada
 borral, sem ev beleve chak egy chepbor sem efeek az fevdre,
 aduan enne ember kezeben.

Efmeeg mas jdebben, mykoron volna vton zent damancos
 atyank, az zerzetre vyonnan vevt fok fraterekkel, kyk gyenye-
 20 revfegevket zoktak vala ez velagba, Yvtvan egy zallafra, bort
 nem lenenek, zent damancos atyank kenyerelve ez ev tarfyn,
 mykeppen gyenyerevfegben elteken, paranchola az keuees bort
 ky az palazkba vala, egy nagy veder vizben tevlteny ky tellyes
 vala vizzel, Es zent kel|reztnek jegyet vete rea, es fordula jo
 88 es tyzta borra, Ez zentfeges atya zent damancos kevzenfegel
 jllyen modot tart vala vton, Hog mykoron az vton valo farrat-
 fagert meg zomehozyk vala, tahat megyen vala valamely kwt-
 fevhez, mynek elette az zallafra jutna, es az ev zomefagat
 vizzel olgya valameg, hog az gazda gonoz pelda ne venne,
 80 hog ha az nagy zomehfagbol fokot jnneek.

Yt kezdetyk zent damancos atyanknak ke-
 gelmeffeegyrevl valo choda tetel jmezen keppen
 monduan.

Akar vala ez zentfeges atya zent damancos nyomorultakat
 85 es zegenyeket latogatny, Vala romaban az lateran kapuya mel-

let az toromban, nemely maganak lakozo nagy zerzeteflegnek
 es zentfegnek jo leanya, az ev neuenek byzonfagat kevuete, Az
 az, Mert byzonfagal zerzetes vala, nem chak nevuel, Ez peni-
 tencya tarto jllyen nehez betegfegben mukalkodyk vala, mert
 5 az ev mellyebevl es emlevebevl fergeknek fokassaga ky for vala,
 89 Ez || rettenetes betegfeget ez azzonyallat anne nagy bekeffeg-
 gel es hala adaffal zenuede el, hog az le hvillo fergeket nemy-
 koron evzve gjevhty vala, es tezy vala ev mellyebe uagy az
 febben, Ez penytenyca tarto azzonyallatot ez aytatos atya
 10 zent damancos meg latogatya vala, ev gyonafat meg halgatya
 vala, es gyakorta komunikaltatya vala, Melyet mykoron comu-
 nikaltatna nemely napon, es evlven zent damancos atyank ez
 azzonyallatnak ablakanal, zoluan ev neky vigasztalafnak es lelky
 epevetnek bezedet, Egyeb bezedy kevzevt kere zent damancos
 15 atyank, hog ez rettenetes faydalmnak helyet meg mutatnaya,
 Kyt meges tevn ez azzonyallat, es vala ev mellyenek helye
 tellyes fergekkel, Kyt latvan ez irgalmas atya, nagy hertelen-
 seggel kenyerevle ez rettenetes faydalmon, es monda ez azzony-
 allathnak, Kerlek tegedet hog nagy ayandokert, agy egyet enne-
 20 kem ez fergek kezzevl, Ez azzonyallat nem akara adny, ha||
 90 nemha fogadnaya hog esmeg megadnaya neky, Mykoron zent
 damancos atyank fogatta volna, hog megadnaya neky, Ez
 azzonyallat veue az ferget az ev mellyebevl zent damancos
 atyank latafara, es az ablakon neky ada, Mely fereg nagy vala,
 25 es fekete feye vala, Mely ferget mykoron zent damancos atyank
 ky teryztet kezzel vevt volna, es ev vyauul forgatnaya es
 nezneye, hamarfaggal fordula vagy valtoztateek jgeen zepfeges
 dragalatos kevue, Kyt latvan az fraterék kyk ev vele valanak,
 jgeen chodalkozanak, monduan, hog megne adnaya neky ez
 30 dragalatos kevuet, Tahat ez zent azzonyallat kezde kevnyvezny,
 keruen hog meg adnaya neky az ev dragalatos kevveet, Zent
 damancos atyank kedeg megaduan az dragalatos kevuet mykep-
 pen fogatta vala, teue evtet az ablakra, Mellyet legottan ez
 azzonyallat zent damancos atyanknak es mynd az fratereknek
 35 lattokra, az ev melyeben teue honnat ky vette vala, ky esmeg
 91 legottan ferege || valtozeek, Tahat zent damancos atyank jmad-
 fagot teueen ez azzonyallatra, es meg aldūan zent kereztnék
 jegyet rea vetven iftennek zolgaloyat bekeffegben el hagua,

Mykoron el ment volna zent damancos atyank, ez azzonyallatnak emlevy el esenek ev melyerevl az fergekkel evzve, es az fergek meg halanak, Az ev melye meg erevfevdeek, lassan lassan mendenestevl fogva meg vyvla, es az rothadatofflagnak mynden rettenetes faydalma el veteteek. 5

El muluan egy nehan nap, zent damancos atyank meg latogata ez azzonyallatot, es lele evtet meg gyogyvluan egefegben evrevluen, Es meg jelente az fratereknek, mykeppen iftennek malaztya myat es zent damancos atyank erdeme myat zabadult volna meg il rettenetes betegfegtevl, es korfagtwl. 10

Esmeeg vgy mond vala ez zent atyarvl frater bertrandus, kynek bezedet melto hynny, hog mykoron egy jdeven zent damancos atyankkal vton menne, levn ev reayok eegnek hertelen burulafa || es mykoron jmmar effevknek fok arradafy az 92 fevldet meg vizefeytettek volna, zent damancos atyank zent ¹⁵ kereztnek jegyet vete es ev elevte el evze az hatarrvl az effevt Es az zent kereztnek jegyebevl tevn chynala nemykeppen fatort, Vgy hog zent damancos atyankra sem ev tarfara chak egy chëp effev sem eseeek, sem az vton harom syngnere, hanem jaranak zarraz ruhaban, Nemykoron kedeg gyakorta tevrtenyk ²⁰ vala, Hog az vton az effevtevl zent damancos atyanknak ev ruhay es ev tarsynak ruhay jgeen meg vizefeyvnek vala, es mykoron az ev tarsy vachoranak vtanna meg maradnak vala az zenneel, Hog ruhayokat es el tereyteneyek meg zarraztanyak, es egyetevmben ev testeknek es erevt vennenek, De isten- ²⁵ nek embere zent damancos atyank geryedezven zent leleknek tevzeuel, ev zokafa zerent akar mely jgeen vizes ruhakkal be megyen vala az zent egyhazba jmadfagra, Sevt jnkab jmadfagban maradny mynd ecchaka, Reggel leuen az ev tarsynak || ruhay kyk az tevznel zarraztattak vizefen maradnak vala meg, ³⁰ 93 Zent damancos atyanknak ruhay kedeg oly jgeen meg zarradnak vala myndenestevl fogva, Hogha mynd ecchaka jgeen hevleges kemencheben zarraztatot volna meg.

Esmeeg egy jdeven tholosanak tartományban, mykoron zent damancos atyank hyrdetven iftennek jgyet futna, es altal ³⁵ menne nemely emberekkal nemely vizen hayoba, Az reueez ky zent damancos atyankat altal vitte vala az vizen, keer vala ev tevlé penzt az hayo bert meg vntataffal, Kynek zolgalatyært,

zent damancos atyank jgyry vala menyeknek orzagat, monduan azt es, hog ev volna cristufnak zolgaya es taneyhtvanya, es hog ev sem aranyat sem ezevstevt nem vifelne vele, Az reuez az menyorzagnak jgyretyt nem chak semmynek aleyta, byzonual
 5 meg ennek felette ezbevl jukab jngerletyk indultatyk vala kemenben es nagyob vntataffal aluan, es ez zentfeiges atyat
 94 erevuel rantogatvan hvzvan kapaya||nal fogva monduan, Auagy az kapat el bochatod, auagy az penzt ennekem meg fyzeted, Tahat istennek embere zent damancos atyank, ev zemeyt fel
 10 emele menyorzagban, es keueffe jmaduan evnen magaban, legottan tekentven az fevldre lata ot egy penzt ifteny engedetbevl, Monda zent damancos atyank, jme atyamfya az myt keerz vedfel, es engemet bekeffeggel el bochas, Mely dologban, myt akart vr iften az zolgaban egyebet mutatny, hanem chak azt
 15 amyt evnen magaban mutatot, az az Mykoron jduezeytenk iefus zent peter apostolnak zolgalatya myat az hálnak zayaban lelt penzel az vamot meg fyzete, Zent damancos atyanknak ez choda tetele, meg byzoneytatot hytzerent meg efkevt tanok myat.

Esmeg zent damancos atyank fvtosuan predicaluan, gya-
 20 korta gazol vala által nemely folyo vizet kynek vala neue aregio, Tevrteneek egyzer hog az kevnvek kyket hoz vala
 95 kebeleben az || folyo vizben esenek, mykoron zent damancos atyank ruhayat fel evuedezye, Zent damancos atyank alduan iftent, es nemely evzvegy haz byro azzonnak meg monda, Hog
 25 az kevnvyvek az vyzben estenek volna, mely azzon kevzel lakyk vala az vizhez, Harmad napon mykoron nemely halaz halazna horoggal, es az kevnvyvek akadanak az horogba, aleyta hog nagy halat fogot volna az halaz, az nehez terehert, es ky vona az kevnvyeket oly tyztan, mynt ha jgeen zarraz almaryomban
 30 tartottak volna, Ez kedeg meg nagyobygegya ez chodat, hog ez kevnvyeknek sem poztobol, sem bevrbevl chynalt lakyok meg tartoyok nem volt, Hanem chak zent damancos atyanknak erdeme tartotta meg, Kyt meg tuduan ez azzon, es meg monduan kye volnanak ez kevnvyvek, el veue es kevlde tholofaba
 35 zent damancos atyanknak nagy evrevmmel, De ezt es melto meg jelenteny, hog meeg tyztelendev atyanak es vrnak rayne-
 96 rius cardinalisnak myattaes ez choda byzonnak leletevt, || Mely cardinalis jg neuezetetyk, Sancte marie in cosmidei, Ez cardina-

lis mykoron bezellene zent damancos atyank napyan az frater-
reknek conuenteben, nemely pispekeknek es egyeb fok papoknak
elevtte, monda Hog ev myndeneftvel fogva byzonnak lelte ez
felyevl meg mondot chodat ez kevnvekrevl.

Esmeeg tevrtenek nemykoron, hog mykoron zent damancos⁵
atyank vton menne, hozza tarfolkodeek nemely zent eletev
zerzetes ember, ky eletenek zentsegeuel nyayas vala, De zola-
fal es nyeluel myndeneftvel jdegen vala, nem tudnak vala
egymasnak zolny, Bankodvan zent damancos atyank, hog ez
zerzeteffel ifteny dolgokrol nem zolhatna, es hog ifteny beze-¹⁰
dekkal egy mast nem elthethetneyet, De maga zent damancos
atyank ev jmadfagynak alhatatoffagaual vr iftentevl meg nyere,
hog az harom napokban, kykben egyevt kel vala mennyk, egy
mas bezedeeit meg erteneek.

Esmeeg oluastatyk, hog ezhez hafonlatos tevrteent, Mert¹⁵
mykoron || egy jdeven zent damancos atyank vton menne, Es
ev hozya tarfaual evzue tarfolkottak volna nemely nemet em-⁹⁷
berek, es ez nemetek zent damancos atyankhoz valo aytatof-
fagbol az zallason kevltseget tevttek volna az ev zvksseget etelet
jtalat meg zerezuen, Mert zent damancos atyank nem visel vala²⁰
penzt, esmerven evmagat evnekyk adofnak, lelky magot hynteny
evnekyk, myert ez velagyakat vezen vala ev tevek, De myert.
ez ev nyelueken nem twd vala zolny, kere az vr iftent, hog az
ev nyelueken zolhatna, Meg nyere vr iftentevl, hog egy nehan
napyg ev veleik jaruan, fokakat zola evnekyk lelky dolgokrvl,²⁵
ev tanolfagokra es vigasztalafokra.

Nemely napon mykoron zent damancos atyank tarfolkodot
volna zent bernald zerzete bely nemely aytatos fraterhez, Es
mykoron zent damancos atyank kefeen jvtot volna az conuenthez,
Vgy hog jmmar az fraterrek mynd el mentek vala alonny, Nem³⁰
akara evket meg bantany, Sem almokbol || fel ferkenteny, Jmad-98
fagot teueen az zent egyhaz aytosan, ayto be rekeztven lele ev
magat tarfaual evzue az zent egyhazban, es ot ada ev magat
jmadfagra, Veternyekre harangozvan, egyebekel ev es ot levn az
ifteny zolgalaton, chodalkozuan az ev be menesen mynden³⁵
fraterrek, Hog mykeppen jevt volna be.

Yt kezdetyk jmmar, mykeppen zent damancos atyank, az cardinalifoknak akaratyokbol papanak parancholatyara, romafagba kylemb [] kylemb helyeken el ozlot apacchakat egy clafstromba be gyevhete, Az az, zent lyxtufnak egy hazaban ez keppen.

Mykoron zent damancos atyank volna romaban, harmad honorius papa zerze az cardinalifoknak akaratyokbol, Hog mynden apacchak ha lehetne evzve gyevhtetnenek, kyk lakoznak
 10 vala romaban kylemb kylemb helyeken, azert hog kevnyeben
 99 byrthattatnanak, || es bevlcheben evryztethetnenek, Es hatta vala papa az evzve gyevhtetv apacchakat helyheztetny zent fixtufnak egyhazaban auagy clafstromaban, az helnek regy voltaert es tyztelendev voltaert, Meg gondoluan kedeg papa, isten-
 15 nek zolgayat zent damancos atyankat lenny mynden keppen zerzetefnek, aytatofnak, es myndenekben malaztofnek, ez dolgot evneky hadny meltonak esmere, [itile] ky hyvattatuan, papanak akaratianak nem allana ellene, de maga kere ez dologra engedny alkolmas fegeytevket, Es adatanak papatwl ez dologra
 20 zent damancos atyanknak fegeytfegre harom cardinalifok, Az az, Vgolinus hoftienfis, ky levn ez vtan kylenched gergely papa, Dominus stephanus de foffa noua, Es dominus nicholaus, tufelalay pifpek cardinalis, Mely cardinalifok zent damancos atyanknak hyven fegeelnek vala az evneky hagyot dologban,
 25 tanalchal es, fegedelmel es, Mykoron jmmar az dolgot el kez-
 100 teek volna, || nagy meertekletellegvel es ezelflegvel, melyet papa nekyk hagyot vala, De az apacchak, zent damancos atyank tanalchynak mynd nyayan egyetemben nem akaranak engedny, nemev nemev bolond batorfaggal, es azzonyallaty vakmervefeg-
 30 gel, Ennek felette vala romaba nemely claftrom ky yg nevezetyk vala, monasterium sancte marie tranftyberim, Mely clafstromban tartatyk vala az tyztelendev, es mynden aytatoffagnak tyzteffegere meltofagos, istennek zvleyenek kepe, Mely kepet, mondatyk hog irta zent lucas euangelista, istennek zvleenek
 35 zvz marianak hafonlatoffagara telleyeffeggel, Ez keep valamy okert ez clafstromtwl el vitetevt volt, de ezen zvz marianak kegelmeffege myat, ez clafstromhoz meg hozatot volt esmeg, Ez

az keep, melyet zent gergely papa az devg halalkoron, hvsvet-
 nek jnnepyben az proceffioban vifeltetevt vala, es az keepnek
 elevtte az meg devglevt eeg meg tyztultatyk vala, Ez az dra||
 galates keep, kyneel az proceffioba hallatot eneklev angeloknak 101
 zauok monduan, Regina celi letare alla, Az az Menyeknek 5
 kyralne azzonya evrevly alla, Ez kepet az clastromnak mynden
 forory, es mynden romayaknak gyakorlasy tyztelyk vala, Myko-
 ron zent damancos atyank ment volna ez felyevl meg mondot
 clastromhoz, es az ot lakozo apacchakat ev jnteseuel mynd
 haytotta volna papanak akaratyara, egytevl meg valua, Vevn 10
 ev tevek zent damancos atyank kezy engedelmeffegheet, az az,
 be adak mynd az ev kezeket, Hog ez felyevl meg mondot
 clastrombol el mennenek, es fogadak hog mennenek vagy val-
 toznanak zent fixtuiban lakozny, ha az zvz marianak edeffeges
 kepe ev velek ot lakozneek, Ezt hozya teueen az apacchak ez 15
 zerzeft, Hogha az keep esmeg az eleby egyhazhoz meg teerne,
 tahat evk es lennenek az ev fogadafokbol meg oldoztak, rea
 ne tartoznanak, Mely zerzeft zent damancos atyank || evrevmeft 102
 fel vevn, Ezek meg leveen, meg tylta zent damancos atyank,
 hog az naptwl fogya az apacchak ky ne mennenek ev zvleyek- 20
 hez az chastrombol, sem valamely egyeb zemelyeket meg lato-
 gatny, Haluan kedeg ez dolgot az apacchaknak rokonfagy,
 kevzely, es baraty, myt myelteek volna, es mybe engettek volna
 zent damancos atyanknak, meg haraguan es meg jndulvan, el
 jevuen nagy jveulteffel es mereggel meg feddyk vala az 25
 apacchakat, Hog ez esmeretlen zemelnek, az az zent damancof-
 nak tanalchara, az ev elevby helyeket, il tyzteffegbely jeles
 helt el hattanak, es mas egy hazban kevltevezny valtozny enget-
 tek volna, Es az ev bolond elmeyekkel, bynes nyeluekkel, es
 karomlo zayokkal mereek iftennek zent zarandokat zent daman- 30
 coft, latornak es esmeretlennek neuezny, Annak okaert meg
 haborodanak az apacchak azzonyallaty felelmel, fokak ev kez-
 zevlek meg banak, es || veunek okoffagnekevl valo zomorvlagot, 103
 Mynd ezeket kedeg zent damancos atyank meg esmere lelek-
 ben, es helt aduan az haragnak, nemy jdeu vtan oda mene az 35
 apacchakhoz, Es az evnekyk zolgalt mise vtan, es predicacyo
 el vegezuen, monda zent damancos atyank kegeffegnek lelke-
 bevl, En leany, az zentsegnek zandokarol fazkottatok auagy

bankottatok, es akaryatok az ty labatokat meg vonny vrnak vtatol, Azert maftan, ha vagyon valaky kezzevletek iften felev, es ev zolgayanak zavát halgato, kelyenfel zabad akaratyá zerent, Es jevyen zabad akaratyá zerent en kezeymre, hog aldoztalfon
 5 vyonnan vr iftennek engedelmeffegv, mert kyk akaratyok zerent tezne aldozatot vr iftennek, az kellemetes evneky, sem kellemetes evneky az kezereytfel valo zolgalat, Mely engedelmeffegnek fogadafat aldozatyat az abbatiffa az egyeb apacchakal meg teueek, Es az vak merev engedetlenség kyk fathan vtan
 104 hatra menenek, bodog zent atyank zent damancosnak || erdemy myat meg teerenek, Tahat ez bevlc atya zent damancos, zerze nemely parazt zerzetes es ezees fratereket, kyk az fororok clastromat evrezneek, es mynden jdevbe az be rekeztevt fororoknak zevkfegevket meg zolgaltatnayak, Es az clastromnak myn-
 15 den kwchayt el veue zent damancos atyank, es az clastromnak mynden hatalmat maganak veue, Nem engede zent damancos atyank, Hog ez jdevtevl fogva az fororok ev kevzelevknek auagy rokonfagoknak sem egyeb zemelyeknek zolhatnanak tano nekevl, hanem tarsynak hallatara, Ennek vtanna ez bevlc ember
 20 es papanak parancholatyaban hyv, zentfeges atyank zent damancos zerze, ez harom cardinalis akaratyabol, Hog hanvazo zerdan evzue gyevleneek zent fixtufnal, hog ez felye vl meg mondot abbatiffa mynd ev appacchayval evzve ot jelen lenne, es az clastromnak mynden jozagy zabatsfagy az cardinalifoknak es zent
 105 damancos atyanknak adnayak auagy erezteneyek, Ky mynd || meg levn, Es mykoron bezellene zent damancos atyank az apacchakal az cardinalifoknak jelen voltara, meg mondateek ev nekyk iftuan vr cardinalif evcehenek iffyv neapoleon halala, Melyet fel tamazta zent damancos atyank halottaybol, mykeppen felye vl
 30 meg vagyon iruan, Vrnak eztendeveben, Ezer, Keet zaz, Tyzenkylenc eztenderben, el jevue abbatiffa azzon az ev apacchayval transtiberym clastrombol, veueen evrevkfeget auagy lakast zent fixtufban, holot kezdenek lakozny, Kyk kevzevt vala egy cecilia nevev lean, ky az jdevben vala tyzenheet eztendevs, Mely
 35 cecilia nevev lean myndeneknek clette fel veve az zerzetnek ruhayat zent damancos atyanktvl, mykoron ky mennenek az kapun, Es profeffiot tevn engedelmeffegv fogada zent damancos atyank kezeben, Ez cecilia vtan veue az zerzet ruhayat az

abbatiffa negven negy apacchakkal, es mynd profeffyot tevnek
 zent damancos atyanknak kezeen, || Ezenkeppen kezdeteek zent 106
 damancos atyanknak zerzete bely fororoknak zent zerzete, Azert
 az jevuendev eyel ez bevle atya zent damancos atyank az keet
 cardinalisokkal el mene, nagy fok zevuetnekevkkal, es fok nepek-
 5 kel zemelyekkel, hog zevndevlet ne lenne az nepek kezevte,
 Es mennek vala mynd nyayan mezeytelen labakkal az zvj
 marianak kepeert, ky tartatyk vala az bodog azzon clastroma-
 ban ky neuztetyk de tranftybery, Mely kepeet zent damancos
 atyank el hoza, ev tulaydon vallayn, zent fixtusnak clastroma-
 10 ban, Ez zyz marianak edes kepeet varyak vala mezeytelen
 labakkal az fororok, es fogadak veveek nagy aytatoffaggal, es
 ot marada ez edes keep az fororoknal mynd ez may napyg,
 Ez zent fixtusban akoron lakoznak vala predicator zerzetbely
 fraterrek, De mynek vtanna papa engede zent fixtus az fororok-
 15 nak, ezen honorius papa ada az fratereknek lakozafra zent
 fabina egy hazat, Mely zent fabinaba menenek az frate||rek, 107
 kevyvekkal es egyeb marhayokkal, Es ot zent fabinaban vala
 az jdeven papanak palotaya, Ez volt elfev clastroma az foro-
 roknak az zent fixtus clastroma, melyet ez nemes atya zent 20
 damancos fondalt, predicator zerzetnek fondaloya, Mely clastrom-
 ban lakozo fororokat ez keges atya nagy zerelmel tanegygya
 vala, tartvan evket zerzetes evryzet alat, Kyknek vigaztalafokert
 gyakorta tezen vala predicacyokat, az fratereknek jelen voltokra,
 Es tanegygya vala evket az zerzetnek fegyelmere, erkevlchere, 25
 Es az fororoknak elevtte, es ev benne az vr iften fok choda-
 kat tevn zent damancos atyank myat. Mykoron kedeg az nagy
 bevhtnek mafod vafarnapyan, zent damancos atyank predical-
 lana az fororok egyhazaban, ot aluan nepeknek nagy fokaffaga,
 Nemevnemev evrdengevs azzonyallat jgeen meg kezde az pre-
 30 dicacyot bantany kyaltvan, es monduan zent damancos atyank-
 nak, Lator lator, az te chalogatafyddal negyet vettel el, kyk
 enym || valanak, Enym valanak, es el vevd en tevlem, gya-108
 korta eleue monduan, Lator lator, Es mykoron az neep jgeen
 zvgodneek az predicacyonak meg bantafaert, Monda fokzer 35
 zent damancos atyank, nemevlymeg, nemevlymeg, Felele az
 evrdeg az azzonyallat zaya altal, Nem evzky mynket jnneet,
 mert myevnk ez, sem ky nem megyevnk, heten vagyunk, kyk

ezenkeppen, es ezenkeppen mentevnk be, es kezde myndenyk ky
 vगतny az modot, mykeppen bele ment, Tahat meg neuokevduen
 az zendevlet az nep kevezet, istennek embere zent damancos atyank
 ev kezeet fel emelueen, zent kereztnek jegyeet vete monduan,
 5 Yefus cristufnak neuben parancholok nektevk, hogky mennye-
 tevk, es evtet touabba ne banchatok, Legottan az ev testenek
 rettenetes ky teryezteseuel meg jndula, es holt zennek nagy
 rakafat ky okada, kyt vernek anne bevfege kevuete, hog olyha
 holtnak lattatneek, Melyet zent damancos atyank paranchola
 109 az egyhazbol ky vynny || es ev gongyat vifeln, mygnem tel-
 lyeffeggel meg vigazyk, Es neuze evtet foror amatanak, ky
 meg gyogyvluan, es annak vtanna fokayg ele zent nyaffagban.

Elmeg maas jdevebe zent damancos atyank menueen az
 fororok clastromanak fordeyloyara, es keerde harom fororokat
 15 az fordeytostwl hog ha egeflegben volnanak, Monda az fordeytos,
 hog hydeg lelnee evket, Kynek monda zent damancos atyank,
 mennyel es mongyad nekyk, hog en parancholok nekyk, hog
 touabba ne lelye evket az hydeeg, Melyet mykoron meg tevt
 volna az fordeytos, az beteg fororok hamarfaggal fel kelenek,
 20 meg zabaduluan, Ezt haluan zent damancos atyank, halat ada
 az felfeges istennek.

Elmeg nemely napon zent damancos atyank kefebben
 jevue zent fixtus monostorahoz az fororokhoz, es evzve hyvan
 az fororokat az ablachra, az fratereknek jelen voltokra, kyk
 110 vele valanak || monda az fororoknak, En leany, en balazasbol
 jevuek, es az vr iften ennekem adot nagy halat, Ezt kedeg
 mongya vala zent damancos atyank frater guidonyfrevl, ky vala
 romay naglagos elek vrnak egyetlenegy fya, melyet vevt vala
 az zerzetre, Leuen kedeg lelky tanolfagnak predicacyoya, ada
 30 az fororoknak nagy lelky vigasztalast, Ezek meg leuen monda
 zent damancos atyank, vr iften azt akarya, hog el mennyek
 zent sabina azzon clastromahoz, en fyaymat meg vigasztalni,
 Az prioriffa kedeg es az apacchak erevkeydnek vala evtet meg
 tartany az ev caplanok hazaba monduan, Atyam az jdeve el
 35 mult, jmmar kevzel vagy on ey felehez, nem illic hog mastan el
 meny junen, Zent damancos atyank, nem engede az ev kere-
 seknek, monduan, Az vr iften myndeneftel fogva azt akarya,
 hog el menyek, es vrnak angela kevet myuket, es lezen my

velevnk, Azert veuen ev vele zent damancos atyank frater ||
 tancredust az fraterek priorat, es frater oddot az fororok priorat, 111
 kezde el menny, Es mykoron ky menne zent damancos atyank,
 Jme allapeek az porta elevt jgeen zepfeges iffyv, tartvan egy
 iftapot es kezevlt el menefre, es kezde ez iffyv elevttevk elevl 5
 menny, Tahat ez zent atya bochata az fratereket ez iffyv vtan,
 ev ev maga megyen vala az fraterek vtan, Yvtvan kedeg az
 fraterek portayara, leleek evtet nagy zerelmel lakatokkal be
 rekeztuen, Tahat az iffyv ky evket az vton vifelte vala, vona
 magat az portanak egyik rezere, ky legottan meg nyleek, Es 10
 elevzer be mene az iffyv, az vtan az fraterek, annak vtanna
 zent damancos atyank, Es ky menuen az iffyv ky be vitte
 vala evket, leleteek az ayto be teuen, mykeppen elevb, Tahat
 frater tancredus meg kerde zent damancos atyankat monduan,
 Atyam, ky vala az iffyv, ky el jevt vala velevnk, Felele zent 15
 damancos atyank, vrnak zent angela vala, ky volt kevldetveen
 iftentevl my evry||zetevnkre, Ezenkeppen ez fraterek fel keluen 112
 az egyeb fraterekkel az veternyere, chodalkozanak az fraterek,
 hog mykeppen jevttek volna be aytok be rekeztveen.

Vala ezen conuentben, nemely romay polgar, ky vala iffyv, Es 20
 vala egy nouicius az zerzetben, kynek vala neue jakab, Ky meg
 gyevzetteteek evrdegtevl es altalyaban el vegeze az zerzetbevl
 valo ky menefcet, mykoron meg nyttathanak az egyhaznak
 aytoy, Melyet ez kegelmes atya meg esmeruen ifteny jelentef-
 bevl, kegeffegnek lelkebevl jnte ez nouiciust edeffen hog evma- 25
 gat el ne valaztanaya jllyen zent tarfossagtvl, De ez nouicius
 nem engede zent damancos atyank kerefere, hanem ky vona
 az zerzetnek ruhajat ev nyakabol, monduan hog ev el vegezte
 az zerzetbevl valo ky menefcet, Ez kegeffeges atya kedeg, kev-
 nyerevlen ez erevs kefertetevn, monda neky, Vary en fyam 30
 keufet, annak vtanna tegyed valamyt akarandaz, Tahat le
 teryezte ev magat ez keges atya, az el vezendev fyvert, Legot-
 tan meg || jeleneek, meneet haznala az jgaznak jmadfaga, Meeg 113
 elfem vegezte vala zent damancos atyank ev jmadfagaat, tahat
 ez nouicius meg evtteteek fyralmakkal, es le teryezkeveduen 35
 zent damancos atyank labayhoz, kere hog az zerzetnek ruhajat
 neky esmeg meg adnaya, melyet el vektvt vala, Fogaduan azt, hog
 meg maradna myndenkoron az zerzetben, Tahat ez keges atya

neky meg ada az zerzetnek ruhayat, edeffen zoluan es jutveen
 evtet az zerzetben vegyg valo meg maradafra, Melyet meges
 tevn, Reggel meg terenek az fraterok az fororok clastromahoz
 zent damancos atyankal egyetevmben, es melyek tevtentenek,
 5 azt az fororoknak meg jelentee, kyket zent damancos atyank
 meg esmerueen lenny jgaznak, monda egygyevgyeven, En
 leany, az ellenfeg el akarya vala ragadny vrnak egyk jhat,
 114 de az vr iften meg || zabadeyta evtet ev kezebevl.

Yt kezdetyk bodogfagos zent damancos
 10 atyanknak zentfeges es jgeen tevkellertes alaza-
 toffagos erkevlcher evl valo jraas ez keppen.

Predicator zerzetnek confirmacyoya vtan, hatod eztendev-
 ben, Vr zvletety vtan kedeg Ezer, keet zaz, hvz eztendevben,
 zent damancos atyank tevn generale capitulomot bononyaban,
 15 Mely capitulomban jelen vala nemet jordanus mester, kynek
 vala az zerzetben három holnapya, es vetetevt vala az zerzet-
 ben parifba, reginaldus mester predicacioya myat, kyrevl felyevl
 meg vagyon jruan, Tahat zent damancos atyank, ky vala mynd
 az tellyes zerzetnek fev feyedelme generalis mesterre, auagy
 20 nagy mesterre, Monda ezen keppen, En melto vagyok le vetefre
 115 ez feyedelmfegbevl, mert hazontalan || vagyok es rest. meg
 lankat, es jgeen alaza magat myndenekben ez zentfeges atya,
 mendeneknek elevtte, hogky nagyob vala mendeneknel, Es
 mykoron zent damancos atyank le akarnaya tenny az feyedelm-
 25 feget, es mykoron az fraterok semmykeppen nem akarnayak
 hog le tenneye az feyedelmfeget, Meg zerze zent damancos
 atyank, hog ez jdevtevl fogva, capitulomokban zereztetnenek
 diffinitorok Mely diffinitoroknak volna hatalmok az nagy meste-
 ren, es mynd az tellyes capitulomon, el vegezny, zerzeny es
 116 erevfeyteny, addyg myg az capitulom vagyon, eppen egezzen
 meg maraduan generalis mesternek tyzteffege az vtan, Annak
 okaert elfev generalis mesterre zerezeteeek zent damancos atyank
 az fraterok kezevt, Es vala ez zent atya mykeppen egy ev
 0 kezzevlek, hanem chak ezben vala kylemb, hog eletnek kemien||
 fegeben vala elfev, zenuedetevfseggel, vigyazafokkal, es bevhtev-

lefeknek zenfegeuel vala jgeen nagy, alazatoffaggal vala felfe-
 ges, Ez zentfeges atya zent damancos, három pispeky meltofa-
 gokat, kyk evneky adatnak vala kylemb kylemb jdeven, nem
 akara fel venny, Nappal es eyel ez bodog zent atya, gyakorlya
 vala az karba az ifteny zolgalatot az zent zolofmakat, Az kevf- 5
 feeg aztalanal, mindeneknek felette zevkebben eeltetyk vala,
 vagy keueffebet ezyk vala, Vala ez zent atya ez zent zerzetnek
 zerzefenek kevuetevye, es jeles evryzevye, Es mynden zerel-
 menel tehetfegeuel azon erevkevdyk vala, hog az constitucio,
 regula, mynden fraterektevl tyztan es tellyeffeggel meg tartat- 10
 neek, Es, ha valamykoron valamely fraterteve embery gyarlo-
 fagbol, valamy el mulatas lezen vala, vagy valamy jonak el
 hagyasa, semmy||keppen el nem zenuedy vala penitencia nekevl, 117
 Byneknek meg feddefeben kedeg tart vala oly edes kemenfegevt,
 es tart vala oly kemen edeffegevt, hog az [vette] vetkevzevt 15
 elegge meg feddeneye, es az embert vagy frateret lelkeben meg-
 nem haboreytanaya, Mykoron ez zent atya lat vala, valamely
 frateret foglaltatvan valamy vetekben bynben, lezen vala ez zent
 atya, olyha nem latnaya, es ha nem volna zolo zaya, es el halo- 20
 gatvan el megyen vala, vagy el mulyk vala onneet, De myko-
 ron alkolmas jdeye lezen vala, vgy mond vala zent damancos
 atyank az fraternek, Frater, nem jol myelkevtteel, teueen azt
 melyet nem illic tenny, agy dychevfeget iftennek, es gyonnyad
 meg valyad meg bynedet, Es ez zentfeges atya, mykeppen ev
 magat mutagya vala atyanak, az meg feddefnek verefegeet 25
 aduan, ezenkeppen mul||tagya vala magat anyanak es, aduan 118
 vigasztalafnak emleyt, Ez zentfeges atya, mynden napon tezen
 vala az nepnek predicacyot, auagy az fratereknek tezen vala
 jdueffeges tanolfagot, hanemha meg bantatyk vala, valamy nagy
 bantalmal, Es mykoron predical vala, oly jgeen nagy aytatof- 30
 faggal, es kevnhullafoknak anne nagy evttefeuel zol vala, hog
 az nepet es tevredelmefsegnek es fyralmaknak malaztyara
 jndeygya vala, Mykoron ez malasztos atya zent damancos atyank
 akar houa ky megyen vala az clastrombol, tahat myndeneknek
 kyk ev vele mennek vala, vagy evmaga myat, vagy maas myat, 35
 mongya vala iftennek jgyet, Auagy kedeg az viban disputal
 vala, auagy bezel vala iftenrevl, vagy jmadkozyk vala, vagy
 jraft oluas vala, nem zevnyk vala meg az ifteny bezedektevl,

- 119 Mykoron kedeg zolny auagy jmadkozny || nem kel vala, tahat
 vgy mond vala az ev tarsynak zent damancos atyank, meny-
 tek el ty elevl, es gondolkogyonk amy edes jduezeytevnkrevl,
 Tahat halyak vala evtet ohaytany vr istenhez es fazkodny
 5 zyvynek gevkerevbevl, Soha synky nem latta, hog ez zentfeges
 atya, meg haragwt volna, vagy meg jndult volna, vagy meg
 haborodot volna, vton valo jarafnak farratfagaert, vagy hevfe-
 nek gevtrelemeert, Mykoron vtakon jar vala ez zent atya, tahat
 gyalok jar vala mezeytelen labakkal, de mykoron jvt vala
 10 varafokra es falukra, ev saruyt fel vonya vala, es vgy megeen
 vala altal az varafon auagy falwn, Esmeg mykoron ky jvt vala
 az varafbol falubol, tahat esmeg le vety vala saruyt, es jar vala
 mezeytelen labakkal, Vysely vala kedeg ez alazatos atya evnen
 120 maga, az evnen vallayn, az ev saruyt es fekete kapayat || es
 15 egyeb ruhayt, sem akarya vala, hog ezben neky valaky fege-
 lene, Es ha valamykoron ez keges atya labayt meg ferty vala
 az kevuekben, zomorusag nekevl, vgy zoual vgymond vala
 zenvedneen az faydalmat, Ez az penitencia, Ezen keppen me-
 zeytelen labakkal jaruan romabol, es mykoron jvtot volna az
 20 helyre, hol valanak jgeen elevs kevuek, monda ez zent atya
 az ev tarsanak, Yme en neuolyas kezereyteteem egyzer fel
 vonny en sarumat, Mykoron az ev tarfa ennek okat kerdene-
 ye, felele zent damancos atyank, azert mert effev ees vala, Vgyan
 ezen vtban, vizeknek bevelkevdefebevl arradafabol, vizeknek
 25 ery chergetegy, folyo vizek jgeen meg neukevdenek, Tahat
 zent damancos atyank az forgo zeelben evrevlueen dychyry es
 algya vala az vr istent, enekelveen ez jmnofokat Aue maristella,
 121 es Veni creator spitus, tellyes es magas zoual, Yvtvan || Kedeg
 az meg arradot vizekre, meg jegzy vala evket zent kereztnek
 30 jegyeuel, monduan az ev tarsanak, ky jgeen felelmes vala, hog
 altal menne az vizen, De maga az ev tarfa byzeek az zent
 kereztnek jegyeben, kyt ez zent atya vetevt vala, az engedel-
 messzegben es, az vizeknek arradafyt vezedelmyt zent damancos
 atyankal evzve batron es zerenchefen altal mene, Mykoron
 35 kedeg zent damancos atyanknak es ev tarsynak kellene mennyk
 zallafra, ez keges atya nem kerces vala zallaft ez ev akaratya
 zerent, hanem az ev tarsynak akaratyok zerent, Ez zentfeges
 atya zent damancos atyank mykoron varafokon es falukon jaar

vala, aleeg emely vala feel az ev zemeet az fevdrevl, Az vton
 jaruan, olyha mynden napon myfeet mond vala, nagy fok fyral-
 makkal jvtuan az zallafra, ha ot egyhazat lel vala, myndenko-
 ron elevzer az zentegyhabban megyen va||la jmadkozny, Myko-122
 ron ez bodog zent atya conuent kyvevl volt, haluan az veternyere 5
 harangozny elfev harangot, fel keel vala az veternyere, es az
 fratereket es feel kevlty vala, az veternyere meg mondany,
 Es mynd az tellyes ifteny zolofmakat, mynd napy mynd eyely
 zolofmakat nagy aytatoffaggal alkolmas horakban mongya vala
 meg ez zent atya, vgyhog semmyt elnem hagy vala, Es com- 10
 pletanak vtanna az ev tarfyval vgyan fylenciomban veztegfeg
 tartalban vala az vton, mynt ha az conuentben volt volna, Reggel
 mykoron esmeg el ered auagy megyen vala az vton, meg tar-
 gya vala az fylenciomot ez zentfeges atya, es meg tartagya
 vala egyeb fraterekkel es az fylenciomot mynd harmad horayg, 15
 Fegzyk vala zalmakon, feel evltevzuen es faruban, mykeppen
 jar vala, hanem chak hog talam folyayt le vonnya vala, Az
 vton jaruan meg targya vala ez zent atya, nagy zent || kerez 123
 napyatwl fogva hvfuetyg valo bevhtetv, Azonkeppen nyarban,
 nem chak anya zent egyhaznak bevhteet bevhtevly vala meg, 20
 de meeg az zerzetnek bevhteet es meg bevhtevly vala, Valamy-
 nemev eteek ev eleyben tetetyk vala meg ezy vala, hvffal fevt
 etektevl meg valva, Mykoron ez zent atya jvt vala valamely
 conuentben, tahat evzve hyvan az fratereket, tezen vala evnekyk
 predicacyot, egyenefeytveen evmagat az conuenthez etekben es 25
 aztalban, Meg targya vala tellyeffeggel az regulat, es meg
 tartagya vala egyebekkel es, Mykoron egy jdeve ez zent atya
 menne vton, jgeen nehezen megbetegeve az vton, mely beteg-
 segert sem hwft nem eueek, sem bevhtetv nem zege meg, sem
 pitancyat nem tevn maganak, az az job etket nem eueek, hanem 30
 chak nemykoron almat auagy repaat, Az regulaban, az az, az
 constituciokban || zerzevt bevhtevket egeffegeben es betegfegeben 124
 azokat meg tartvan, zerzetefeknek clastromokat latogatya vala
 predicaluan evnekyk iftennek jgyet, Ynty vala kery vala az
 fratereket, hog zeretetnek mynden zerelmeuel zorgalmatofok 35
 lennenek lelkeknek jdueffegeerevl, predicallafra jo akarok es
 kezek, Es hog ez predicallafnak tyzteet zabadban tehetneyek,
 es rea vettetveen lehetnenek erre alkolmafbak, nem akara zent

damancos atyank, hog az oly fraterék kyk alkoholafok az predicallafra hog ez velagy es kylfev zorgalmatoffaggal meg foglaltatvan, egyebekre vontatnanak, Meg zerzette vala ez zerzetnek kezdetytevl fogva ez keges es bevlc atya, hog ez velagy 5 jozagoknak be zolgaltatafaban gond vifelevk volnanak az parazt fraterék es jras tudatlanok, es az tevb fraterék jmadfagokban es predicallafokban foglaltatnanak, De az ezeſb fraterék ez illyen 125 fe||le ez velagy jozagoknak be zolgaltatafaban zent damancos atyanknak nem engedének, feelueen hog ezbevl valamy alkoholmatlatſag ne kevuetkevezneyek, Es myert zent jrafoknak tudomanya nekevl, ſenky tevkelletes predicator nem lehet, annak okaert tanalcholya az frateréknek, hog myndenkoron tanolnanak az oo tevrueenben, es vy tevrueenben, Evmaga es zent damancos atyank, zent mathe euangelyomat, es az epiftulakat vele 15 hordozuan, jgeen tanol vala ev benne, hog olyha cordeen tartanaya meg, Pokalbevlcheknek lelemefeket jrafokat chalardfagokat meg vtalya vala, Byneſeknek gyonaſoknak halgataſokra keez vala es keges, keez es keges vala az ev vygaztalaſokra es, meg nyomorvltakon jgeen kegelmes vala, Mykoron nemely 20 bononyay tevrueen tudo meſtert, ky be ment vala predicator zerzetben, akarnayak baraty es rokonfagy az zerzetbevl ky 126 vonny, feelueen az fraterévk || akaranak hynya nemely vitezeket az conuentnek ſegedelmere, mely vitezek aytatofok valanak az conuenthez, Monda az frateréknek ez keges atya zent 25 damancos, Nem vagyonk zvkevfek ez velagy auagy émbery ſegedelmiel, mert en tevbbei latok keet zaz angeloknal az egyhaz kevrnyevl, kyk iſtentevl kevidttenek az frateréknek evryzetyre, Azert mykoron el jevttek volna ky vonny az fratert az zerzetbevl, el tauozanak, az mennyey retteneteffeggel felelmefek 30 leueen.

Mafod generale capitulomot zolgaltata zent damancos atyank bononyaban, ot az capitulomban teteteek jordanus meſter lombardyay prior provincialiſſa, Bochata kedeg zent damancos atyank frateréket anglyaba, hog ot predicalnanak es conuentet 35 zerzenenek, Magyer orzagban, bochata pal meſter predicalny, 127 mely || pal meſter az jdevnék elette keueſſe, bononyaban oluafuan egyhazy tevrueenbe, be mene predicator zerzetben, Ez dychevſeges atya zent damancos atyank, vala dragalatos es

ekees, leleknek es testnek tyztafagaua, myndeneknek tekente-
 tyt es keuanfagat evnen magaban hyvya vala, Vala zent daman-
 cos atyank kevzeep ember, testel vala evztevueer es gyars,
 Orchaual vala zeep, es keueffe vala myndenkoron pyros. Az ev
 zakala es hayay valanak keueffe vereffek. Az ev homlokabol 5
 es zevmevlddevkebevl nemynemev fenlev velagoffag fenlyk vala,
 mely velagoffag myndeneket az ev tyzteletyre es zerelmere
 vonzon vala, Myndenkoron ez keges atya vygnak jelenyk vala,
 hanem chak mykoron meg jndultatyk vala kevnnyerevletre,
 kevzelenek gyevtrelemeert, Valanak ez zent atyanak hozyv kezey, 10
 es zeep zaua, nagy zaua vala, es zeng vala mykep||pen trom-128
 byta, Nem vala kopaz ez zent atyanak homloka, de telleyeffe-
 gel egeez coronaya vala, vagy haya ev pilyse kevrnyevl, meg
 hyntetveen keuees evzzel, Ez fevld edent, es ez gyarlo testevt
 az az zent damancost, vgy ekefeyte meg az terevmtevnek keze 15
 az ev malaztya mya, hog lenne istennek temploma, es zent
 lelek lakozneyek ev benne, Vygyaz vala ez bodog atya zent
 egyhazakba es jmad vala, Nemykoron jmadkozyk vala le ter-
 devpevlueen, nemykoron evmagat fevldre le teryezkevdueen,
 Es mykoron jmmar meg farraduan az alomnak zevkfege el 20
 jevueen, tahat ez bodog atya, auagy az oltar elevt auagy valamy
 egyeb helyen akarhol, auagy byzonual kevuevn jacab patryar-
 chanak hafonlatoffaga zerent feyet le haytvan, keueffe nyvgouan
 efmeg fel ferkenueen jmadfagra, es leleknek aytatos geryede-
 tevffegere, || Tahat ez zent atya meg kerevly vala az oltarokat 129
 meg latogatuan, hyvan az zenteknek fegedelmeket, ezenkeppen
 marad vala mynd eyfelyg, Ennek vtanna az alv fratereket nagy
 nyvgodalmafohn meg latogatuan, kyknek ruhayok el eflyk vala
 rolok, azokat ez keges atya be fevdevzy vala, es zent kerez-
 nek jegyeuel az fratereket meg jegyezueen, teer vala az egy- 30
 hazban, az ev jmadfagyra, Ez horaba ez zent atya, zenuette
 evrdevgevknek fok evtkevzetyt, es vevt ev rolok fok gyevzedel-
 met, Ennek fevlevtte ezen horaba az az eyely horaban vevt zent
 damancos atyank fok isteny jelenetevket es vilagofeytafokat,
 Aleeg hog soha zent damancos atyank agyban alwt, de maga 35
 egyebeket zerelmest jut vala nyvgodalma, Soha zent damancos-
 atyank olyat nem kerhetet istentevl, kyt || ev kedue zerent 130
 meguem nyert istentevl, mykeppen fellyevl meg vagon mutat-

van, Az oltary zentfeghez, geryedez vala nagy aytatoffaggal ez bodog zent atya, gyakorta az myfen mykoron fel emeltetyk vala cristufnak zent teste, ez zent atya fel emeltetyk vala ev elmeenek magaffagaban istenhez, gyevnyszergevdnen az ifteny
 5 felfegnek jelen voltaban, Vala ez zentfeges atya, zegeensegnek byzon zereteve, ruhaban evltevzetben, farukban, kevnnyvekben, hazakban, etkekben, dragalatosokat es heetfagosokat vallany el tauoztat vala, De alazatosokat, es kyk az zerzethez es zegeen-
 10 fratereknek valazta, Annak okaert, mykoron egyzer zent damancos atyank jevt volna bononyaban, es lelte volna az fratereknek cellayokat epevletben valamy keueffe fel emeltetuen vagy
 131 jobban || chynaltatuan, hognem mynt eleeb vala, hozza hyua zent damancos atyank az procuratort, es meg kefereduen fyral-
 15 makkal monda, O mely hamar palotakat akartok raknotok, nem illye alamyfnabol elev zerzetefeknek draga penzbevl chynalt házoknak lenny, Mert mondatyk hog zent damancos atyank jdeeben, jgeen alazatos apro cellayok volt az fratereknek, Es voltanak az fevldevn teglabol chynaltak, es egy egy kychyn
 20 zoros ablak volt rayta, Ennek byzonfagara meeg ma es vgyan tartatyk az egyik cella, zent damancos atyank emlekevezetyre, Vgy mond ez anthonymus erfek ky ez legendat irta, Myt mondana ez zent atya zent damancos, ha maftan nezneye az fratereknek ky zelefedet vagy meg nageytot egyhazokat, hazokat
 25 es cellayokat, kyket ky faraktanak, menyben fel emeltenek, es
 132 nagy pompauul meg ekefey||tevtteek faragafokkal es jratafokkal, es boltokkai, Es ha latnaya az fraternek egyhazat ekefeytven aranyas draga barfony papy evltevzetekkel kasulakkal, es oltar evltevzevkekkel, az megyes pispek egy hazanak felette, auagy
 30 jnkab, Es ha nezneye az fratereknek evltevzetekhet, es agyokat, tartuan vraknak ponpasagyt, sem megnem zenvettetyk ev magokat hws eteltevl, mykoron egezzek es erevffeek, sem az zerzetnek bevhteet, fevt meeg anya zent egyhaznak bevhteet megnem tartuan, Evrekfegevket es jvueldelmeket nemchak
 35 kezevnfeggel, de maganak kyvaltkeppen byruan tartuan, Nem feyedelmeknek engedetybevl, de feyedelmeknek tekozlafabol, az az mykoron az feyedelm olyat enged alatta valonak, kyre zvkefe nynchen, ez mondatyk feyedelmnek tekozlafanak, Es

nem foglaluan ev magokat tanolfagokban, de visitaciokban, || es 133
 elastromoknak gyakorlafyban, hog az tevbbyrevl vezteglevnek,
 Es ha valakyk jrafokra jgyekeznek es, lelkeknek jdveffegere
 nem keuannak tanalchozny auagy segelleny az tudomanybol,
 de hog emberektevl hyuaffanak mestereknek doctoroknak, es ⁵
 hog egyebek kezzevl ky veteffenek zabadfagokkal, mely ky
 vetelnek zabadfaga, keuannam hog oly lenne, hog menyorzagbol
 es ky ne vetetnenek es ky ne rekeztetnenek, Touab efmeg vgy
 mond ez anthoninus erfek, O zentfeges zent damancos atyam,
 myt mondanal ez il fyaydrol es leanydrol, nem egyebet hanem ⁶
 chak ezt, mert ez nem az en zerzetem, melyet zerzettem, kyert
 enne fokat munkalkottam, hol zerzetnek femmy zer tartasa nem
 tartatyk, hanem evrek retteneteffeg lakozyk, keuannan hog ez
 il zerzet tartok jllyen zertelenfegnek helyere ne mennenek, az
 zerzetlen eletnek okaert, || Az evrekfeg, byzonual tartozyk az 134
 fyaknak, zent pal apostolnak mondafa zerent, holot vgy mond,
 ha fyak, tahat evrekefek es, De mykeppen zent jeronymus
 mongya, Az zenteknek fyay nem azok, kyk az ev helyeket
 targyak az az kyk az zenteknek hazokban lakoznak, vagy
 ruhayokat vifelyk, vagy neuket vifelyk, De azok az zenteknek ²⁰
 fyay leany kyk az zenteknek myelkevdeyt tezyk, Kel byzonual-
 meg tartany az fyaknak leanyoknak ev atyoknak testamentomat,
 ha kedeg ellene teznek ev atyok testamentomanak, tahat meg-
 kel foztatny ev atyok evrekfegetevl, Azert halgaffak ez keges
 atyanak zent damancosnak halala jdeyen valo testamentomat az ²⁵
 ev fyay es leany, ezenkeppen monduan, En zeretev fyaym,
 ezeket hagyom nektek tevrven zerent valo evrekfeggel byran-
 donak, mykeppen fyaymnak, Zerelmetek legeen || alazatoffagot 135
 tarchatok, es akaratzerent valo zegeenfeget byryatok, Ennek
 felette jnte evket zent damancos atyank, hog azzonyallatoknak ³⁰
 nyayaffagat jelefevl jffyaknak evtevek jgeen el tauoztaffak,
 kyk meeg az erevs elmeket es meg lagyegyak vagy meg hay-
 gyak, Es ez testamentomban, az az, az zeretnek alazatoffagnak,
 zegenfegnek, hagyafaban nyluan be fogatyk az engedelmeffeg,
 Az azzonyallatoknak nyayaffaganak el tauoztatafaban kedeg ²⁵
 be fogatyk vagy ertetyk az tyztafag, Az zeretet elevl vettetyk,
 mykeppen fev jozag vagy jelefb, mely zeretet mynden zerzet-
 nek vege vagy tevkelletevffege, Hog kedeg mondatyk, mykep-

pen meg vagyon iruan zent damancos atyank eleteben hog
 menyé erevffeggel tehette, meg tyltotta, hog valaky az ev zer-
 zeteben ez velagy evrevkfegevket be ne hozna, ennek ellene
 136 tevekét kedeg meg atkozuan, istennek || atkyaua! es evnen
 5 atkyaua!, Ezben dychyrtevt zent damancos atyanknak zerelme
 az zegeenfeghez, es mendeneftevlfogua meg tartando az ev
 testamentoma, holot az zevgfeg nem kezereyt, hog az atokba
 ne esseek, De hol zevkfeg kezereyt, kynek nynchen tevrue nye,
 de evmaga tezen maganak tevrueent, De jol ved ezedbe, my-
 10 choda az kezereytev ok, kezereytev ok jmez, mykoron az
 fraterék egyeb keppen elnem elhetnenek alkoholmas zammal,
 veueen ezreyl byzonfag vetelt, De mynek okaert ez evrekfeg-
 nek byrodalma, zent damancos atyank tylalma nekevl es, meg
 tyltattak jgeen erevffen, az constitucioknak myatta, kyk zerez-
 15 tettek az nagy generale capitulomban, mely constituciok joua
 hagyattak anya zent egyhaztwl, Annak okaert nem lattatyk
 hog ez evrekfegnek byrodalma leheffen batorfaggal, papanak
 137 vagy zent zeknek engedelme nekevl, kynek ezen || tellyes
 hatalma vagyon, Mert ha az vr iften jdevknek kylemb kylemb
 20 voltazerent változtagya, embereknek levť tylalmakat es zerze-
 fevket, Mykeppen nyluan vagyon, az oo tevruebely ifteny
 zolgalatnak tevrue nyerevl, es az itylet tetelnek tevrue nyerevl,
 Melyek vetettek vy tevrveenben betev zerent, mykoron ez fele
 parancholat tevre vkre es, adattak istennek fok atkyay, Ehnek
 25 felette anyá zent egyhaz es el változtagya az ev tevrue nyet es
 zerzeseet, mykoron zvkfeg kezereyty vagy haznalatoffag, Sem
 kel ezt tulaydoneytany kevyevfegnek, de okoffagnak, Mert ez
 jdevben mykoron zent damancos atyank ez tylalmat teue, nem
 valanak egyeb zerzete seek, hanem chak zent benedek baraty,
 30 kyk nem kvldulnak vala, mért nem vala zevkfegevk rea, Annak
 okaert az zent damancos atyank frater y az jdevben bevfegge-
 138 vezyk vala az alamyfnat, Maftan kedeg meg fokafwl||tanak az
 kwldulo zerzetek, mynd feerfyak kezzevl mynd azzonyallatok
 kezzevl, Es myert meg fokafwlt az kegetlenfeg az byn, ennek
 35 okaert meg hydegevlť fokaknak ifteny zerelmek, Es meg foka-
 fwluan az zwk jdevk ehfegek haborusfagok, es velagy nepeknek
 keue lfegevk, ezeknek myatta lettek feefvenyek alamyfna adafra,
 Es jnkab kevlytyk az ev jozagokat, felette valo egyhazy evltev-

zetekre vagy capolnakra, es egyhazaknak pompafagyra, hognem zegeenyeknek segedelmere, Ezek vadnak monduan reuitedevn eppen hagyyn myndenkoron jobnak jtyletynek, Az az, antoninus erlek ez felyevl mondottakat hatta annak jtyletyre ky jobban erty evnalanal, meg alazuan egyebeknek evmagaath. 5

Ymmar teryevnk az iftoriara, es zolyonk ez zentfeges atyanak zent, damancosnak, az ev vtolfo betegfegerevl, es ev bodog ky mulasa||rol139 ez keppen monduan.

Mykoron meg zolgaltatot volna az mafod generale capi- 10 tulum, bodogfagos zent damancos atyank, vton jaruan jgeen meg farrada mert jgeen nagy hevfeeg vala, Es jvta bononyaban iulius hauanak vegeen, Es jollehet hog testel meg nehezedet vala, de maga az claftronnak priorauul es frater rodolfof procuratorral, az eynek egy rezeyg zola az zerzetnek allapatyarwl 15 es dolgyrol, Mykoron ez fraterek mennek nyvgodalmra, keryk vala az atyak zent damancos atyankat hog az meg farradot tagokat meg nyvgotnaya, es hog veternyere fel ne kelne, De zent damancos atyank nem engede az ev kereseknek, hanem zokafa zerent be mene az egyhazba, es mynd ecchak ot marada, 20 az veternyen es jelen levn egyebekkel, Veternye vtan monda zent damancos atyank az priornak, hog feye fay, Ez jdev||tevl140 fogva kezde betegleny, Meg hatalmazuan kedeg az betegfeg ev rayta, meg erevfevdeek lelekben, l. ragazkoduan iftenhez farradathatlanvl, zenvedueen az betegfeget oly nagy bekeffeggel, 25 hog myndenkoron ielenneek vygnak es io kedvevnek, jollehet hog ez zent atya kezereytetneek veer hasnak faydalmaul, es egettettneek hydeglelefnek hevfegeuel, Tuduan kedeg zent damancos atyank kezvel lenny az ev halalanak napyat, paranchola ev eleyben gyevelekvzny az nouicius fratereket, Kyket tekentueen 30 vig orchaul, juty vala eyket edes bezedevkkel az zerzetnek aytatoffagara es meg tartasara, De maga ez zentfeges atya il nagy betegfegevgben leueen, nem akara megees agyon nyvgodny, Ennek vtanna zent damancos atyank, hyva hozya az ezeffb fraterek kezzevl tyzenkeet fratereket, Es az couent pri- 35

141 oranak ·tevn kevzevnfeges gyonaft mynden ev myel||kevdetyrevl,
 es monda az fratereknek, Yme iftennek irgalmaffaga mynd ez
 horayg en testemet rontatlan meg tartotta, es meg evryzte
 zepplevtelen tyztan zvzeffegnek tyztalagat, Mely tyztalag, hog
 5 ty bennetek zepplevtelen meg maragyon, azzonyallatoknak myn-
 den ketfeges tarsoffagat el tauoztalfatok, Leleknek gyeryede-
 tevffegeben zolgalyatok vr iftennek, es jgyekvzyetek az zer-
 zetnek el zelesyeteferre, legetek alhatatofok zentfegben, mara-
 gyatok zerzetzerent valo eletnek zerzettefgeben, Mykoron kedeg
 10 az betegfeg neukevdneyek naprwl napra, az ev fyay zorgal-
 matofok valanak ev atyoknak zent damancosnak egeffegerevl,
 el viueek evtet az helyre ky jgy neuzeztetyk sancta maria in
 monte, remenkevducen hog ot zent damancos atyank meg vyvlna
 egeffegre, mert ot egeffegevfb hely vala, Mykoron zent daman-
 142 cos atyank oda az helyre vitetvt volna, es mykoron ev || erey-
 ben jnkab kezdevt volna meg fogyatkozny, es erzeneye az ev
 testenek meg fellefeet kevzel lenny, hagra hozya hyvnya az
 priort, Kyt kevuetenek h wz fraterek, keuanuan latny az ev
 erevtelen beteeg atyokat, Mykoron az fraterek ot volnanak, tevn
 20 evnekyk fekevueen, jgeen zeep es aytatos predicacyot, Haluan
 kedeg zent damancos atyank, hog az egy haznak feyedelm-
 plebanofa, akarnaya zent damancos atyank testeet az ev egy
 hazaban el temetny, Monda zent damancos atyank alazatofon
 es egygyevgyeven, tauol legen, hog en egyebvt temetteffem,
 25 hanem az en fraterymnek atyamfyaynak labok alat, Azert
 zeretev fyaym hog ezbevl valamy haboryfag ne legeen, Vigye-
 tekky engemet az eeg ala, hog engemet viheffetek el az ty
 egyhazatokba temetny, Feel veueen azert az fyak ev zerelmes
 agyokat, viueek evtet predictor zerzetnek clastromahoz, feelveen
 143 hog az vtban megne fogyatkozneek || megne halna, oda iutuan
 azert helyhezteteek evtet nemely cellaban, es megkeneteek,
 Frater rodolfus tartuan zent damancos atyanknak feyet, es ev
 orchayanak vereytekeet kezkenével el tevrly vala, Syrnak vala
 az ot allo fraterek nagy keserevfeggel, latuan vonagodafaban
 35 lenny az ev edeffeges atyokat, kynek vigaztalafatwl, bankodnak
 vala meg valny, tuduan azt hog evnekyk soha olyan vigaztalo-
 yok nem lenne, Kyket fyruan lata ez keges atya, meg vigaz-
 tala evket monduan, Ne akaryatok fyrnya zeretevym, fe megne

zomoryhon tyteket az en testzerent valo el valasom, Mert az helyen houa en megyek haznalatosb lezek ot tynektek, hognem ez velagon voltam, Es job zozolotok lezen holtom vtan, hognem it ez velagon lehetevt, O byzonual nagy ez, ez zentfeges atyának ev halala jdeyen, ky evtet byzonyeygya myndenestevl fogua⁵ byzonnak jgaznak, ky sem meghalny || nem feel, sem az menyey¹⁴⁴ evrevkfegben be menny nem ketelkevdyk, hol fegeelleny az ev fyayt il byzodalmafon fogada, Tahat egy az fraterrek kezzevl meg kerde zent damancos atyankat monduan, Atyam hol akarod hog temeffeek az testedet, Felele zent damancos atyank, az¹⁰ fraterrek laba alat temeffetek, Tahat zent damancos atyank hozya hyvan az atyakat, es monda az priornak, kezeychetek magatokat, Mykoron az atyak volnanak zorgalmatoson kezevltek az recommendacionak auagy lelek valtfagnak meg mondasara, monda nekyk zent damancos atyank, Varyatok meeg, Tahat monda¹⁵ neky az prior, atyam mykeppen hach el mynket, meg puztultakat es meg zomorottakat, Emlekezzei meg zerelmes atyank my rolonk te arua fyaydrol, es jmagyad az vr istent my erettevnyk atyatwl meg puztwtl fyaydert, Tahat ez edeffeges ember zent damancos atyank, ky jmmar tellyeffeg||gel be mereytetevt¹⁴⁵ vala iftenben, Feel emelueen ev kezeyt menyorzagban, es monda, Zent atyam, te tudod hog evrevmest allottam az te akaratodba, es azokat kyket attal ennekem evryztem es meg tartottam evket, en teneked ayanlom evket, tarchad meg evket es evryzyed meg evket, Es en tehozyad megyek menyey zent atya, Es ennek²⁵ vtanna tuduan zent damancos atyank, hog el jevt az ev horaya hog el menyen ez velagbol atya iftenhez, monda az fraterreknek, Kezgyetek el jmmar zeretev fyaym az recommendacyot, O zeretev atyamfyay, zent damancos atyanknak zeretevy, vgy mond antoninus erfek, hog chak az vr iften tugya, ky az zegee-³⁰ nyeknek fazkodafokat megnem vtalya, Mynemev aytatoffaggal, mynemev fyralmakkal, es menyé nagy zepevgesekkel foklafokkal mondak meg az meg keserevdevt fraterrek az recommendacyot, || Es mykoron az recommendacionak vegeen mondanayak¹⁴⁶ az fraterrek ez responforiomot, Sub venite saneti dei, occurrite³⁵ angeli dñi, Az az, Segelyetek iftennek zenty, jevyetek eleyben vrnak angely, fogaduan auagy veuen evlelket, ayanluan vyuen evtet az felfeges iftennek zyne eleyben, Angeloknak kara foga-

gya evtet, es abrahamnak kebelebe helyhezteffe evtet, Feel
 emele ez bodog zent atya az ev kezeyt menyorzagra, es ky
 bochata az ev bodog artatlan zent lelket, Yelen levn kedeg ez
 bodog zent atyanak halala jdeyen az zeplevtelen zvz maria, az
 5 ev edes fyauual evzve, Mykeppen meg volt jelentetven nemely
 aytatos atyanak, ky vala brixyay prior, Es mondatyk vala
 lombardya frater gualanak, ennek vtanna levn brixyay pispek,
 Ez prior vgyan azon napon, azon horaban, melyeben zent
 147 damancos || atyank ky muleek ez velagbol, ev eletenek evtuen
 10 egy eztendeveben, penteken hatod horan, kevnyev alommal el
 zvnyaduan jmadfaga vtan, lata belfev lelky zemeeuel, nemely
 nylast az menyorzagon, Mely nylafon ala bochattatnak vala keet
 feneffeges laytoryak, az egyk laytoryanak felfev vegeet targya
 vala kezeben zvz maria, Az masyk laytoryanak vegeet targya
 15 vala az ev zent fya iefus cristus, de az angelok fytosnak vala
 az laytoryakon feel menveen es le zaluan, Es az laytoryaknak
 vegeen vala zeek tetetveen, mely zeken evl vala, predicator
 zerzetbely fraterhez hafonlatos, be fevdveen ev orchayat az
 kapucyommal menveen az menyey ierusalem elleneben, Az lay-
 20 toryakat kedeg feel vonzyak vala lassan lassan vronk iefus ev
 148 zent anyauual, es feel vontatnak vala az laytoryak egyetevmbe ||
 az zekkel es az [k] zekben evlevuel, az az zent damancoffal,
 kevnetven evket iftennek angely, Be vetetveen kedeg meny-
 orzagban az laytoryak az zekkel, es az zekben evlevuel, az
 25 menyey nylas be rekezteteek, es ez latas el enezeek, Kynek
 okaert ez prior hamarlaggal el mene bononyaba, es vgy lele,
 hog zent damancos atyank az napon es az horaban mwltky ez
 velagbol, mykoron ev ez latast lata, Elmeeg illyen dolog mu-
 tattateek ezen zerzetbely zent embernek, romay frater raoniuf-
 30 nak, Mert az myfeben ez frater jmaduan zent damancos atyankert,
 azert hog hallotta vala betegleny ez bodog zent atyat, Tahat
 lata ez frater ev elmeenek fevl ragadafaba zent damancos
 atyankat aran coronauual coronasztatuan, mely corona chodalatos
 feneffeggel es velagoffaggal feenlyk vala, Es kevuetyk vala
 35 evtet keetfelevl nemely tyztelendev zemelyek ky jevueen bono-
 149 nyabol, menueen kyraly || vton, legottan meg erte ez frater,
 hog zent damancos atyank ez napon es ez horaban mwltky ez
 velagbol, ezenkeppen lele es, Valanak kedeg ez tyztelendev

vrak zent damancos atyank testenek el temetesen, Vr vgolinus cardinalis hostiensis, ky vala az jdeven lombardiay legat, ky ennek vtanna teteteek papaua, es neuzteteeek kyleneched gergely papanak, Ez gergely papa jra zent damancos atyankat, az zentek kevzyben, es az ev testeet meg canonizala, fel emele, 5 Ennek felette ot valanak fok egyeb egyhazy feyedelmek es, Az vas lanchot kedeg, kyt zent damancos atyank vifel vala derekan, ezt el veueek, es adak Jordanos mesternek, ky vala zent damancos atyank vtan elfev generalis.

Yt kezdetyk zent damancos atyanknak zentio testenek el temeteferevl || Es alazatos helyrevl, 150 meltofagofb magafb helyre valo valtoztatafarol el vitelerevl ez keppen,

Frater rodolfws, bevlc ember, ky az jdeven vala procurator, kynek akaratyara tetetnek vala mendenek, Ez frater 15 rodolfws teteete zent damancos atyanknak zent testeet, erre alkalmas fabol chynalt zekrenben, es be rekezte vas zegekkel jgeen erevffen, Es az koporfonak helyeet, nagy kevuekkel erevffen evzve ragazta, es mynden felevl meg erevfeyte, Mert ez frater rodolfws meg jndultatot vala, hog az kegetlenek, 20 gonoz chalardfaggal, ez dragalatos keenchez zent damancos atyank testehez valamy jllatot ne tennenek, Auagy kedeg heet-fagos aytatoffag, valakynék okoffagaua, valamyt evbenne elne vrozna, Vgyan azon eztendevben, kyben zent damancos atyank meg holt vala, tely jdeven, kezde zent damancos atyank ko- 25 porfoyabol ky zarmazny edeffegevs || nagy illat, Es mynd az 151 tellyes egyhazat kevrnyevl evtteny, mely illatnak zarmazafa meg marada fok napygla, Es mykoron zent damancos atyank koporfoyanal keztek volna jegyek vyvlny, es choda tetelek meg fokafwlny, kykrevl jde ala jobban mondatyk, Azert latuan hyv 30 kereztyenek, myelkevttetny auagy lenny jozagokat auagy joteleket chodakat zent damancos atyank koporfoya helyen, zerzeek azt, hog az koporfot be rekezteneek, es be fedneek barfonyokkal, De az fraternek nem hagyak ezeket tenny, feelueen hog megne jegyeztetnenek telhetetlenfegrevl vagy maga hanyaf- 35

rwl, ha ezeket hadnayak tenny, vagy evmagok tenneyek, Azert
 az vyonnan valo gyakorlatos choda teteleekkel, zent damancos
 atyank erdeme myat, mynd tellyes olaz orzagmya, meltan viue
 auagy teue hyv kereztyeneknek aytatoffaga, hog zent damancos
 152 atyank||nak testeet ky elevzer alazatos helyen vala el temetuen,
 melto tyzteffeggel magasb helyre valtoztatnayak, Annak okaert,
 Vr zvletety vtan, Ezer, Keet zaz, Harmyc harom eztendevben,
 Kylenehed gergely papanak hatod eztendeveben, Masod frede-
 ryk chazarnak jdeyeben, Ez zerzetnek confirmalafatwl fogva,
 10 tyzenheet eztendevben, Es zent damancos atyanknak halalatwl
 fogva, tyzenharom eztendevben levn zent damancos atyank tes-
 tenek el valtoztatafa egy helyrevl mafra, Jmezenkeppen, Evzve
 gyevekevzven az fraternek bononiaban generale capitulumra, Jo
 emlekevezetev jordanos mesternek alatta, ky levn legottan zent
 15 damancos atyank vtan elsev nagy mester, Frater iftvan lombard-
 dyay prouincialis, es egyeb fraternek bononyay conuentbevl,
 latuan, Hog zent damancos atyank coporfoya volna jgeen ala||
 153 zatos es ala nyomatot helyen, houa az effev vyz foly vala, Es
 feelteek egyetevmben az embery neuolyaffagnak tulaydonfogat,
 20 hogha valamy dohoffag ev belevle ky jevne, Es zerzyk vala,
 hog zent damancos atyanknak testeet tytkon fel venneyek az
 alazatos helyrevl, es tenneyek felyeb valo helyre, de semmy
 keppen nem teheteek, Mert nem akara az vr iften az ev dychev-
 fegeet, az ev zentynek es dychevfegeet el tytkolny, Yelen vala
 25 ez capitulumban nemely frater, ky hyvatyk vala frater nicolaus
 de iuvenacio, es vala jozaggal es, velekevdeffal es jgeen fenes,
 ky fondalta ez zerzetnek, perus bely conuentet, Ez frater myko-
 ron zomorv volna azon, hogha az vr iften az ev zentyt zent
 damancos atyankat fel [nem] magaztatya valamy choda tetellel,
 30 az ev teftenek fel veteleben, Allapeek latafban nemely zemely
 154 ez fraternek eleyben || monduan ev neky, Ez vezen aldaft vrtol,
 es irgalmasagot ev idueffeges iftenetevl, ky byzonyal be telyek,
 Mert ez zentfeiges dolognak el vegezefere es latafara zerzet hora
 meg zerezeteten, kyk ez dologra alkolmasnak esmertetenek,
 35 evzve gyevlenek, Az az, rauennay erfek, es egyeb fok pispekek,
 Es az edes atya, zerzet mestere, Jordanos mester, az capitulum bely
 difinitorokkal, Es az bononiay poteftas, auagy feyedelm, Sok tyzte-
 letes polgarokkal, aytatos fraterekkel es parazttokkal, Es meg kevr-

nyekezeek zent damancos atyanknak coporfoyat, Jaruluan kedeg lombardiay prouincialis es frater rodulfs, hog meg nytnayak az coporfot, lelenek kemenfeges fevldet es jgeen erevfleges mezet, mykeppen ky tyzenharom eztendeyg erevflevdevt vala evzve, Vgyhog vas rudakkal chakanyokkal es egyeb vas zerzamokkal aleeg vehe-⁵ teek fel || az kevuet, Azert az kevuet fel emeluen es még az zekren¹⁵⁵ megnem nyttatot vala, kyben zent damancos atyanknak teste tete-tevt vala, tahat ky jevue az ev bodog testebevl oly edes es gyenyerevfleges illat, hog nem annyera lattatneek coporfonak, menyere lattatneek edeffeges illatokkal meg tevt patykanak,¹⁰ Es oly jgeen nagy vala ez edeffeges illat, hog valakyk ot valanak mendeneknek ev erzenkegevket, es mynd az tellyes zent egy hazat be tevttevtte vala, Es vala ez edes illat esme-reflen es hafonlatlan, mynden termetet zerent valo allathoz, Tahat az erfek mynd azokkal evzue kyk ot valanak, be tele-¹⁵ nek chodalkozaffal es evrevmmel, fyralmakkal es aytatoffaggal evmagokat le teryezteek, dychyruen iftent, ky az ev zentyt chodakkal meg ekefeytette, Feel nytuan kedeg az zekrent kyben ez bodog test tetetevt vala, || annal es nagyob edes illat erez-¹⁵⁶ teteek, De mykoron az zekren feel nyttatek, es az zegek el²⁰ vetetenek kykkel az zekren vala be rekeztuen, aleythatatlan edes illat jevueky zent damancos atyanknak zentfeges testebevl, Es ky veueek ez bodog zent testet az eleby zekrenbevl, es teueek vy zekrenben nagy tyztessfeggel, meg erevfeytuen evtet vas zegekkel, Ennek vtanna nyolchad napon, az bononyay²⁵ potestas fok tyzteletes polgarokkal, Kyk nem voltak jelen zent damancos atyank testenek mas helyre el vitelyn el jeuuenek, es az zent damancos atyank coporfoya esmeg meg nyttateek, hog az aytatos fyaktwl, az zent ereklyek lattatnanak, Tahat az kegefleges atya jordanus mester tartuan ev tyztassagos kezeyben³⁰ az my edeffeges kegefleges atyanknak zent damancosnak feyet, es tarta meg chokolny az ev fyaynak, || O mely edes pacem ez vala¹⁵⁷ zeretevym, latny ez edes atyat ev bodog testebevl, Valanak kedeg az fraterrek akoron harom zazan es tevbben, kyk feel mentek vala zent damancos atyank feyet meg chokolny, es³⁵ mynd erzetteek az edeffeges illatot, Ennek vtanna es fok jdeyg meg marada ez edes illat az eleby coporfoba, es egyeb allatokon es, kyk ot voltak, Ennek felette azoknak ruhayokon kezeken

meg marada ez edes illat kyk illetteek zent damancos atyank
 testeet, fevt meeg ha meg mostak meg chyzoltak kezeket, sem
 ment el ez edes illat kezekrevl, de meg maradot fok napyg,
 Kyrevl megkel mynekevnk gondolnonk, hog mynemev nagy
 5 gyenyerevsegekkel elteffek annak ev lelke menyekbe, ky ev
 teste meeg fevldben fekevuén, illyen edes illatokkal illatozyek,
 158 Ennek vtanna az zekren, houa ez zent test teteteek || be rekez-
 teteek maruan coporfoban, zent damancos atyank halala vtan
 fok chodak levnek az ev zent erdeme myat, kylembkylemb
 10 testy betegsegegben, Mert nemelyeknek zolafokat meg ada,
 Annak okaert nemely albert nevev embernek keet fyay zvle-
 tefektevl fogva nemak valanak, egyk vala hatod feel eztendevs,
 malyk negyedfeel eztendevs, Fogadaft tevn az ev atyok, ev
 fyayert zent damancos atyanknak, Es meg adateek evnekyk
 15 zolafok iftentevl zent damancos atyank erdeme myat, Vakoknak
 zemeknek velagoffagat meg atta ez bodog zent atya, Mert
 nemely durda nevev azzonyallat, megfoztateek zemenek vilagof-
 fagatwl touab három eztendevnel, fogadaft teuen zent damancos
 atyanknak, veue zemenek fenes vilagoffagat, Syketek venek
 159 hallaft ez zent atyanak erde||me myat, Mert nemely rychaldina
 nevev azzonyallat oly jgeen meg fyketevele touab eztendevnel,
 hog symmyt nem hal vala, hanemha jgeen erevssen jvevltnek
 vala neky, Ez azzonyallat zent damancos atyankat hyva
 segedelmre, es hallaft vevn, Beel poklofok meg gyogyeh-
 25 tatanak, Siciliaban vala nemely jffyv, kynek ev hasa vala cho-
 dalatofon meg dagadot, es egyeb tagyay annera meg aztak
 vala, Hog jmmar chak kevzel valo halalat varnaya, Ez zegeen
 beteg kezereytetven az ev zegeensegetevl, nyarban megyen vala
 az mezevre, hog nyalab faat hozna, ky meeg evnen magat sem
 30 vifelhety vala el, Es mycoron nemely napon fekevuén az
 mezevn, fyratnaya az ev nevolyaffagyt panazkodo zokkal, Yevue
 160 ez betegnek elmeyeiben, || hog zent damancos keges es kegelmes
 volt evtet hyvoknak, Annak okaert ez beteg byzodalmat vevn,
 es fogadaft tevn zent damancos atyanknak, Hogha az ev erdeme
 35 myat meg gyogyvlna, tahat az ev fraterynek egeez eztendeyg
 zolgalna mynden fyzetees nekevl, Legottan ez beteg eleyben
 allapeek nemely frater predicator zerzetnek ruhayaban, ky hyte-
 tyk lenny zent damancos atyanknak, ky az ev kezeet ky ter-

yezte az fanak leuelere, ky alat ez beteg fekzyk vala es monda,
 Vegyed ez bozzanak leueleet, es jgyad meg haromzer es meg
 gyogyvlz, Kyt meg monduan el enezeek, Ez beteg kedeg fel
 keluen, az bozzanak leueleet evzve gyevhte, es kevuel meg
 tevre, es az leueet haromzer meg jua, Az ev hafa hamarlaggal
 le lohada es meg gyogyvla. Esmeg maas beel poklofnak meg
 jelenek || zent damancos atyank ev almaba, ky ev magat ayan-161
 lotta vala zent damancos atyanknak, Es az ev meg dagadot
 hafaat meg nyta, es mynden vndokfagyt ky vona, ez vtan
 meg erevfeyte es meg gyogyeta. Esmeg kevzuenyefevk meg 10
 gyogyvltanak zent damancos atyank erdeme myat, Mert nemely
 liferya nevv kevzuenyes azzonyallat, Jmaduan zent damancos
 atyankhoz, tevkelletességgel meg gyogyvla. Esmeg bolondok zent
 damancos atyank erdeme myat, vetteek ertelmeknek egeffegget,
 Mert nemely bulcho nevv bolond anne bolondfaggal vifeltetyk 15
 vala hog mynden ev eleyben jevnevknnek ellenek fel tamad vala,
 mykeppen az gyhes eb, nem eueen sem eyel sem nappal, Vege-
 zetre kedeg el vyteteek zent damancos atyank erekleéhez, es
 az zent erekleye jlleteseuel egeez elmeye levn meg gyogyvla. ||
 Esmeg vala nemely ember, kynek ev labay hatra fordultanak 162
 vala, Ez ember el jevuen zent damancos atyank koporfoyahoz
 es jmadfagot teuen, meg gyogyvla. Esmeg nemely azzonyallat-
 nak vala fok jdevtelvfogva choda keppen ev hata meg gevrbe-
 devt, ez azzonyallat el mene zent damancos atyank koporfoyahoz,
 es meg zabadula az gevrbefegtevl. Esmeg ficiliaba, vala nemely 25
 azzonnak leanya, Ky hozyv jdevtelvfogua munkalkodot vala auagy
 gevttet vala kevnek kenyaua, Es oruofoknak tanalchokbol egyeb
 oruoffagot nem lelhetenek, hanem hog az leant meg metelyek, Ez
 azzonyallat feltuen evleanyanak meg meteleseet, ayanla evtet zent
 damancos atyanknak es fogadaft tevn evneky, Tahat az jevuendev 30
 eyel meg jelenek zent damancos atyank az leannak mykoron
 alonneyek, es kezebe teue || az keuet kyvel gyevttetyk vala, 163
 Mely lean fel ferkenven, erze magat meg gyogyvltanak, es
 kezebe lele az kevuet es viue az fratereknek, Az lataft nekyk
 meg jelente, es chodaert az kevuet ottan az fratereknek hagya. 35

Vgyan azon varasban, mykoron nemely aytatos azzonyalla-
 tok, jevnenek predicator zerzetbely fratereknek egyhazatwl ev
 hazokhoz zent damancos atyank teste fel emelese jnnepen,

Leleek nemely zomzegyokat ev haza mellet fonuan, melyet ez aytatos azzonyallatok zerelmefen meg feddenek, Hog myre jlyen nagy zentnek jnnepen nem zevnneyek meg, jlyen beres mukatvl, Tahat ez azzonyallat meg haragvt elmeuel, es meg habo-
 5 rodot orchauual monda nekyk, Ty kyk vattok az baratoknak aytatos zeztray, illyetek az ty zenteteknek jnnepet, Tahat
 164 legottan ez azzonyallatnak zemey daganagra fordulanak || vizketeggel, es kezdenek fergek ky jevny ev zemeybevl, vgy Hog az ev zomzegya kyt ez azzonyallat segedelmre hyt vala, tyzen
 10 nyolc fergeket vet valaky ev zemebevl, Mely azzonyallat tevre delmeffeget vevn ev zyveben, legottan futa predicator zerzetbely fratereknek egyhazahoz nagy fyralmal, ev bynet gyonuan le teryezkevduen, az aytonak elette, Es fogadaft tevn, hog soha touabba az zenteket megnem karomlanaya megnem ragalmaz-
 15 naya, de zent damancos atyanknak jnnepet aytatofon illeneye, Ezek meg leuen, az daganak el enezek az ev zemeyrevl, es meg gyogyvla ev zemeyben ez azzonyallat.

Yt kezdetyk nemely rettenetes pelda azokrol, kyk zent damancos atyankat meg zolyak
 20 ragalmazyak, Ez keppen monduan. ||

165 Az mynor fratereknek egy conuentebe tevrteneeek, hog az fraterek kezzevl nemelyek meg chalatvan gonoffagnak teuelgefenek lelkeuel, chachogvan iftennek zentere zent damancos atyankra, akaruan gonoz bezedekkel meg ragalmazny vagy meg
 25 kyffebbeyteny ez bodog zent atyanak erdemeet, Vala kedeg ez fraterek kevzevt nemely jo frater, ky ez illyen karomlastvl meg evryzte vala az ev nyelueet, Ez jo fraternek meg jelenuen zent damancos atyank monda, Mond meg az gargyannak es az fratereknek, hog valamy marhayokat meg akaryak tartany, azt
 30 mynd ky vygyk ez clastrombol, mert en ez hazat meg egetem az karomlafert kyuel engemet ragalmaznak, Mert ez bynert lezen ev raytok az ifteny jyletnek sentencyaya, Mykoron ez jo frater ezeket mondanaya az fratereknek, meg chvfolyak vala
 166 es meg meuetyk vala evtet, es revevletefnek neuellzyk vala,
 35 Azert nemely napon, mely napon nem hytteek volna es mely

horaban nem veelteek volna, ky jevue az teviz mykeppen meg
 vala monduan, es mendeneket meg egete, Az fraterék nem
 veleek hog ez let volna isteny bozzv allafbol, hanem valamý
 tevrtenetbevl, Ezenkeppen az ev bynekrevl penitencia tartaf-
 nekevl maradanak az fraterék, es kezdek az ev hazokat meg⁵
 epeyteny, Mykoron ez fraterék alazatos csfulakat, es hytuan
 hazachkakak chynaltanak volna, kykben ahog vgy lakhatnanak,
 De maga azert az karomlalfnak bynerevl penitencyat nem tar-
 tanak, sem zyvekhez nem terenek, Tahat zent damancos atyank
 mafodzer meg jeleneek az fraternek monduan, El vakarom vagy¹⁰
 el veztevm ez helt teviznek myatta, az karomlalfnak bynenek
 bozzv vetelere, Azert mykoron ez dolgokat ez felye vl meg mon-
 dot frater meg jelenteneye az fratereknek, lattatanak ez fra||
 tereknek ez bezedek mykeppen balgataglag, Tahat esmeeg ky¹⁶⁷
 jevue nagy hertelen teviz es nagy lang meg egetueen meg puz-¹⁵
 teytuan evket nagyal jnkab hognem elevb, De ezkoron sem
 terenek meg penytenciara, aleytuan hog ez chapas levit volna
 ev raytok valamý tevrtenetbevl, Azert esmeg epehtenek rakanak,
 kyk meg nem maradhatanak, mert nem vala ev nalok az peni-
 tencyanak fundamentoma az tevt bynert, Mykoron az fraterék²⁰
 epehtevttek volna alkolmas rakafokat, Harmadzer es meg jele-
 neek zent damancos atyank ez aytatos fraternek monduan,
 Megees kell ennekem hog az en bozzvlagomat ty bennetevk
 meg gyevtevyrem, es bozzvt alyak, Tahat monda ez aytatos jo
 frater, Bochas jmmar keges atya, mert jmmar jgeen zegeeny²⁵
 lettevnk, Kynek monda zent damancos atyank, istennek jgaffaga
 kevuety auagy agya, hog tyrolatok harom bozzv allast vegyek,
 Ennek || vtanna ky jevue az teviz vrtol, es valamýek vala az¹⁶⁸
 fratereknek mynd meg emezte, meeg chak az fundamentomot
 sem hagyta, hanem mynd meg ege, Azert ne vesse fevldy ember³⁰
 az ev zayat menyorzakra, hog az zenteket meg ragalmazya,
 Mert az zentek be mentenek az vr istennek hatalmassagyan,
 tartuan tevrt ev kezekben, hog bozzvt allanak az ev ellenfe-
 gekevn, Es hog az zentek meg nyomogyak ev labokkal kyra-
 lyoknak nyakokat, Mert az zentek jtylnek nemzeteket vagy³⁵
 poganokat, es vralzkodnak nepekevn.

Yt kezdetyk egy pelda azokrol kyk zeretyk
zent damancos atyankates ev fyayt, Ez keppen
monduan.

Zent bernald zerzetének nemely clastróban, maguncyay
5 pispekfegben, vala nemely dictimarus neven jgeen zerzetes tyz-
telendev apat, Erkevlchel vala edes, testének merkeue el zeep,
169 kegefeggel chodalatos, bezeddel edes es nyayas, zegenye||ken
es nyomorultakon jrgalmas, Az barátok kezevt vala ez apat
alazatos es aytatos, es az predicator zerzetbely fratereket kyvalt-
10 keppen valo zeretettel evlelueen vagy zeretuen zent damancos
atyankert, Annak okaert ez apat vagy barát, az predicator
zerzete bely conuenteeket gyakorta valo bevfeges alamysnaua
fegely vala, es az fratereknek fok jokat segedelmeket tezen vala,
kyk ev vele nyayafok vala, Mykoron ez apat ezeket farradatlan
15 tenneye, tevteneek hog mykoron ez apat menne az ev zerze-
tének generale capitulomara, meg betegedek ev zerzetének
nemely conuenteben jgeen nehezen, Mely apatot mykoron meg
latogatot volna nemely oruos, es az ev betegfegynek agazaty
okayt meg kefergette volna, Ez oruos ketfegben efeek ez apat-
20 nak egefsegerevl, es monda evtet kezzel valo jdeven meg-
halandonak, Yollehet kedeg hog ez oruos jgy volna, de maga
ez apatnak ev zyvynek nagy byzodalma vala vr istenben, es az
ev zolgayaban zent damancosban, Es mykoron meg nyomtatot
170 volna nagy erev||telenfeggel, es fekenneyek zomoruan ev agya-
25 ban, lata vigyazvan ez apat zent damancost ev tarfaual egye-
tembe ev hozya be menny, zent damancos atyank evle ez
apatnak agyanak feyehez, es az ev tarfa labához, Ez apat
kedeg vely vala, hog valamely fraterek jevttek volna evhozya,
meg latogatafnak okaert, es zent damancost meg nem esmere,
30 Tahat monda zent damancos atyank az betegnek, Apat atyam
erevfegyvel meg vrban, mert ez betegfegbevl maydan meg
kevnyebedel, Monda ez beteg, honnan tudod te ezt en zeretevm,
felele zent damancos atyank, En vagyok damancos felfeges
istennek zolgaya, ky voltam predicator zerzetnek fondaloya, ky
35 istentevl bochattattam te hozyad, ez egefsegnek evrevmeet meg
hyrdetnem, haluan ez apat zent damancost ot jelen lenny, jgeen
meg vidula, remenly vala hog jllyen zerelmes atyaua zelefben

vagy tevbbet volna, De zent damancos atyank el enezeek ev
teve kefedelm nekevl, Dycymaros apat kedeg meg || erevfeyte- 171
teek zent damancos atyanktv, vevn tellyes egeffeget, Ele kedeg
ez vtan fok eztendeyg, iftennek es zvz marianak es zent da-
mancofnak jgen aytatos vala, De mykoron jvtot volna halalanak 5
jdeyere, az predicator zerzetbely fratereket hagyta vagy ayanla
ev vtanna valo apatnak, es ezenkeppen jo veenfegben nagy
aytatoffagban ky mvleek az velagbol.

Jt es egy pelda kezdetyk zent damancosfrol.

Vala apuliaban nemely nemes ember, ky az varon altal 10
menev predicator zerzetbely fratereket az ev zallafara fogagya
vala, Vala kedeg ez nemes embernek palotayaban ev tulaydon
kamorayaban egy fa tablan zent damancos atyanknak kepe,
Azert mykoron nemely reggel ez nemes ember ev felefegeuel
es mynd ev tellyes haza nepeuel az ev egyhazaban myfeet 15
hallana, tevrtenettel az palota le efeek es el romla, Vala kedeg
ez nemes embernek egyetlen egy fya, ky az agyban marado
vala, Ez palota le efueen, az gyermek es ala efeek mynd az
haznak fvndamentomayg, De az gyermeket meg oltal||maza ez 172
felyevl meg mondot tabla, kyn vala zent damancos atyank 20
kepe, Azert mykoron ez gyermeknek zvley jnkab bankodnanak
az ev fyoknak faydalmarol, hognem az palotanak le efeferevl,
es jgeen nagyon fyrnanak, mykoron hynneek az ev fyokat
kevuekkal lenny meg nyomottatnak, Es hog az ev teftet el
temetneek, hozatanak fok myuefek, es az kevueket el veteteek 25
el hanyatak, Mykoron ez myuefek fokayg munkalkottak volna,
eftuele fele meg leleek az tablat az falra tamasztuan, es az
gyermeket mezeytelen es vigan menden serelmnekevl allany az
tabla alat, holot ez gyermek az palotanak magas tornacharol
eset vala ala mynd fvndamentomyg, Vgy mond vala kedeg ez 30
gyermek, hog ev ot femmy gonozt fem felelmet nem zenuedet,
mert vala meg erevfeytetevt zent damancos atyank myat.

Yt es egy pelda kezdetyk monduan.

Esmeeg magyer orzagban feyer varat nemely prepoftnak
fya, nemely napon vechernyenek jdeyen nagy faydalma gyevt- 35

173 reteek, vegezetre az faydalmakban meg hala, Tahat zent da||man-
 cos atyankban valo aytatoffagban meg jndulanak az kevrnyevl
 allok, kevldenek az conuentben hol vala zent damancos atyank-
 nak vya, kerueen nagy kevrnyergeffel, hog az prior zent daman-
 5 cos atyanknak vyat hoznaya az meg holtnak testehez, Azert az
 fraterék ky jevuen zevuetnekekkel es procefyoual, az prior
 hozvan zent damancos atyanknak vyat az kelehben, es jutának
 az meg holtnak testehez, ky vala az zerzetnek nagy baratya,
 Levn kedeg jmadfag mendenektevl zent damancosnak, az prior
 10 inegmofa zent damancos atyanknak vyat vizben az kelehben
 kyben hozta vala az prior, es meg nytuan az meg holtnak zayat,
 bele tevlteek, Mely viz mykoron jvtot volna az meg holtnak
 torkához, legottan ky meg holt vala meg eleuenevdeek, Es az
 kevuét kybevl nemzették vala az faydalmak ev vefeyben ky
 15 vete, hogky kev nagyob vala egy tykmonnal, es tevkelleteffeg-
 gel meg gyogyvla zent damancos atyank erdemerth.

Yt efmeeg maas pelda kezdetyk.

Elmeeg mykoron regy varafnak nepe, zent damancos
 atyanknak junepeen az ev egyhazahoz aytatoffon gyevelekevv-
 174 nerek, Azon varafnak || nemely evzuegy azzonya kezde ev
 feyet mofny zent damancos atyank nappan, Mykoron ez evz-
 uegy azzont az ev feye mofafarol feddeneye az ev zomzegya,
 monda ez evzuegy azzon nemevnemev meg vtalt zoual, Ez
 baratok fok meg vnaft fok bantaft teznek az nepeknek, az ev
 25 junepekrevl, Kynek okaert az ev junepekre nem akarok men-
 nem, sem feyemnek mofafaat el nem akarom hadny, Kyt meg
 monduan kezde feyet mofny, Yme tahat nagy hamarfaggal
 iftennek jgaz jtyletyzarent, ez evzuegy azzonyallatnak ev
 feyenek bevreiben oly nagy faydalm menebe, mynt ha mynden
 30 hayayt nagy evrevuel ky zaggatnayak, Mely hayak vgy zevntek
 vala evzue, mynt ha evzue zevtteek volna evket, annera hog
 zvkfeg volna ev hayayt el beretualny ev feyerevl, hog illyen
 ektelenfeget ne vifelne az ev feyen, Meg efmerveen kedeg ez
 evzuegy azzonyallat, hog ez evneky azert teyrtent volna, mert
 35 zent damancos atyank junepeet illeny meg vtalta vala, Fogadaft
 tevn alazatoffon hog ha evtet meg zabadeytanaya zent damancos

atyank ev feyenek faydalmatvl es ev || feye bevrenek faydal-175
matvl, tahat myg ev elne az ev jinnepeet tyzteffeggel illeneye,
Azert az fogadaft meg teueen, legottan meg zevneek az faydalm,
Es el mene predicator zerzetbely fratereknek egyhazahoz, es az
ev ezenkeppen evzve zevnt hayayt meg mutattatta nyluan az 5
predicacyon, Es ez chodat meg jelente iftennek dychevfegere,
es zent damancos atyanknak tyzteffegere.

Vala egy aytatos meddev azzonyallat ifpanyaban, es vala
ez azzonyallat aytatos zent damancos atyankhoz, kynek es
fogadaft tevn, hogha evneky fyat adua, es mykoron alkolmas 10
jdevkorra jvtna, tahat evtet adnaya predicator zerzetben, Azert
ez azzonyallat fogada es zvle, tartuan keetfegnekevl hog fyat
zvlt volna, Haluan kedeg hog leant zvlt volna, nagyon banko-
deek, es kere zent damancost, hog az ev zvlvttet tenneye
alkolmaffa az ev fogadassanak be tellyefeytesere, kyt meg mond- 15
uan, hozya hyva az babakat es monda nekyk byzodalmal
remenkevduen az ev jmadlaganak meg halgatafarvl, || Hozyatok 176
jde az gyermeket, ky meg leueen, ky elevzer lean levlt vala,
ferfyvnak leleteek, iftennek ereeucl az leany termezett valtoz-
tatvan ferfyvy termezetre, Ky annak vtanna levn predicator 20
zerzetbely frater, es ele iftennek es embereknek keduefexn
mynd hvzon evt eztendeyg, Es ennek vtanna ez velagbol bodo-
gvl ky mulek.

Yt kezdetnek nemevnemev chodalatos dol-
gok zent damancos atyankrol, kyket veet ev 25
rola antoninus az ev cronicayaban, ezenkeppen
monduan.

Megkel tudnonk nekevnk elevzer, hog az predicator zer-
zetet, az zvz maria zerzette, ruhat ev adot neky, es ez predi-
cator zerzetnek oltalmanak mutatta ev magat fok keppen az 30
zeplevtelen zvz maria, Mert harmad jnnocencius papa meg hal-
uan, es papay meltofagban fel emeltetueen harmad honorius
papa, Mynek vtanna zent damancos atyank ev frateryyvel evzue,
zerzetteek volna valasztany zent agoston regulayat, Mely regu||
lazerent tezne professiot, hozya aduan fok constitucyokat, kev-177

zevnfeiges akarattal fevl vevtteket, Meg terueen zent damancos atyank romaban, al vala vagy tevrekevdyk vala zevnetlen honorius papanal, az zerzetnek confirmalafaert, Azert romaban zent damancos atyank nemely eyel jmadfagban leueen, vigyaz-
 5 uan lata, atya istennek jogyara, fyv iftent feel kelny ev harag-
 yaban, hog fevldnek menden bynefyt meg evlneye, es el vez-
 tene el tekozlana menden alnokfag myelkevdevket, Al vala
 kedeg fyv iften az egben, tekentettel rettenetes, es gonozban
 vettetevt velagnak ellene harom lanchakat

10 Mely lanchaknak egykeuel vagy elfevuel, keuleyeknek fel-
 emelt zaruokat altal verneye, Az mafykat hog fesuenyeknek
 telhetetlenevknnek beleket ky ontanaya, Az harmadykkal, testy
 keuanfagokra adattakat altal verneye, kynek haragyanak ellene,
 mykoron fenky nem alhatna, Eleeben futameek az kegelmes
 15 zvj maria, es ev zent fyanak labayt meg evlelueen, kere hog
 az bynefeknek megbochatna kyket az ev keserev kennyauul
 178 meg valtót, es az ev jgaffagat || irgalmaffaggal elegyteneye,
 Kynek monda az ev zent fya, nemde latode ez zent anyam
 mene fok bozzvfagok tetetnek ennekem, Az en jgaffagom nem
 20 zenuedh el ennekem gonozfagokat gyevtrelnnekevl, Tahat az ev
 zent anya az irgalmaffagnak zent zuleye zvj maria, monda az
 ev zent fyanak, Te tudod zeretev fyam ky mendeneket tuch,
 mert ez az vt kynek myatta az bynefeket te hozyad meg
 hozod megtereyted, Mert vagyon ennekem egy hyv zolgam,
 25 melyet bochach ez velagba hog te jgeydet hyrdeffe az byne-
 feknek, es meg fordulnak te hozyad mendeneknek jduezeyteve-
 bez, Mas zolgam es vagyon, melyet evneky segedelmevl adok,
 hog ev es azonkeppen myelkevgyek, Monda fyv iften az zent
 zuleenek, Jme en zeretev zuleem meg engeztelueen, vettem az
 30 te orchadat az az meg halgattalak, De maga mutaffad meg
 ennekem, kyket akarz jllyen nagy dologra bochatnod, Tahat
 azzonyonk zvj maria elev mutata vronk iefus cristufnak zent
 damancos atyankat, Es monda vronk iefus az ev anyanak, Jol
 es zerelmest meg tezy azt, amyt mondal en zerelmes anyam, ||
 179 Elev mutata azzonyonk maria zent ferenchet es, melyet vronk
 meg ezenkeppen dychyre, mynt zent damancos atyankat, Azert
 ez latafban zent damancos atyank zerelmefen meg neze az ev
 tarfaat, melyet elevzer nem esmert vala, Mafod napon, mykoron

zent damancos atyank azokbol kyket az latafban eyel latot
 vala, az egyhazban meg esmerte volna zent ferenchet, Zent
 damancos atyank esueen zent chokolafra, es tyzta evlelefre,
 monda zent zent ferenchnek, Te vagy en tarfom, te fvch en
 velem egyetevmben, egyben alyonk, es semmynemev ellenseeg ⁵
 nem arthat, vagy nem alhat ellenevnk, Az lataft es, meg jelenite
 zent damancos atyank, zent ferenchnek, Ez jdevtelvfogva levn
 evnekyk egy zyuek es egy lelkek vr iftenben, melyet ev vtan-
 nok valoknak es parancholanak evrekke meg tartany, Ez lataf-
 nak zeret erdemlettevk venny zent ferench myat, kynek ez ¹⁰
 lataft bodog atyank zent damancos jelentette vala meg, az
 zerzetnek confirmacioya elevt, Mely lataffal meg erevfevduen es
 byzonyos leueen zent || damancos atyank, el mene iftennek ¹⁸⁰
 zolgaya zent damancos, cristufnak vicariofahoz ez felyevl meg
 mondot honorius papahoz, Es az ev meg gondolt zerzefenek ¹⁵
 zandoka zerent, predicator zerzetnek confirmacyoyat, es men-
 deneknek erevfeytefeet kyket nyerny akart, iftennek malaztya-
 nak segedelme myat, tellyeffeggel mendeneket meg nyere, Ha
 valaky ez nagy dolognak folyafaat akarangya ezeben venny,
 ez illyen ember hertelen chodalkozaffal tartatyk, Meg chodal- ²⁰
 kozuan ezen, hog illyen jgeen alazatos ember, es illyen jgeen
 zegeen ember az az, zent damancos atyank, kynek semmynemev
 embery segedelm nem segellet, az papay magaffagnal, es az
 cardinalisfoknak dychevfeges gyevlekevzetynel hatalmazot, Ez
 kegefseggnek nehez dolgat evnen maga egyedevl il tevkelletesen
 kevuethette, es il kevnyen el vegezhetette, De byzonual nem embery ²⁵
 gyorfafaggal, fevt ifteny bevlcheffegnek hatalmaffaga, mykeppen
 akarta ez alazatos zolganak myatta mynd ezeket meg tevkellette,
 mykeppen meg nyerte || iften zuleenek tyztelendev esedevzese, Hol ¹⁸¹
 ennek felette megkel tudnonk, hog ezenhez hafonlatos lataft latot volt
 nemely barat, ky meg betegevlueen, es elmeeben el ragattatvan ³⁰
 erzeneksegnekevl es indulafnekevl marada harom napokon, Es
 ev magahoz terueen, melyeket latot vala alazatoffagbol akoron
 vezteg halgata, De jdey jartara, latuan ez barat predicator
 zerzet bely fratereket az egyhazban predicalny, es hog zegenyek
 volnanak, es vlatatos hytvan evltevzetyk volna, hozya hyva ez ³⁵
 barat az fratereket, es meg kerde evket az ev zerzetekrevl,
 Tahat ez barat meg monda nekyk az lataft, az az, hog mykep-

pen latta vala iftennek zvleyet terden aluan kezeyt evzue teueen
 kevnerevgueen embery nemzetert az ev zent fyanak, ky meg
 haragvt vala embery nemzetnek ellene, hog varnaya penitenci-
 ara, Es hog mykeppen fokzer nem halgatta volna meg az ev
 5 zent fya azzonyonk mariat, elev monduan jduezeytevnk az
 pphetaknak a patriarchaknak jo teteleet, Es mykeppen evnen
 maga es ez velagra jevt volna, es apostolokat martirotkat bocha-
 182 tot volna || Vegezetre kedeg meg engezteltetueen iduezeytenk,
 monda hog predicatorokat bochatna, kyknek ha tanolfagokkal
 10 eleteket megnem feddeneyek, tahat el jevne az bynefeknek
 ellene. Esmeg nemely egyeb ember, halottak kezzevl fel tamad-
 uan, meg jelente vagy meg monda, mykeppen azzonyonk maria
 kevnyergette az ev zent fyat embery nemzetert, es vegezetre
 meg engezteltetueen, jgyrt volna predicatorokat bochatny.
 15 Ezeknek felette az nagy atya, nema zerzetbely frater ift-
 uan, ky vala nagy zentlegev atya, Meg hyrdete vagy meg
 pphetala az ev fraterynek, hog revvyd jdeyben tamadna az
 predicator zerzet, keerueen az ev frateryt, hog az predicator
 zerzetevt nagy tyzteffeggel es nagy zeretettel fogadnayak, kyt
 20 ez nema zerzetbely fraternek meges tevnék, Joachym apat, flo-
 riacenfis monostoranak zerzevyé es, az ev kevnuyeyben, es
 jrafoknak magyerazatyban eleue meg hyrdete meg pphetala
 jevuendevnek lenny az predicator zerzetevt, parancholuan ev
 baratynak, hog mykoron ez predicator zerzet fel tamadna, ||
 183 fogadnayak evket menden tyzteffeggel es aytatoffaggal, Melyet
 meges tevnék, ky menveen ev eleykben kereztel es processio-
 ual. Esmeg mykoron zent damancos atyank jmadkozuan eyel
 efelenek jdeyén zokafazerent vigyazna zent sabina azzonnak
 egyhazaban, Es mykoron az fraternek nyvgodnanak, be mene
 30 zent damancos atyank az dormitoriomban, es az dormitoriomnak
 egyk rezeben aluaan jmadkozyk vala, Es fel emeluen zent
 damancos atyank ev zemeyt az dormitoriumnak mas rezere,
 tekentueen lata chodalatos zepfegev harom zvzeket, Kyk kezzevl
 az kevzepsév zvz, az keet zvzeknek felette orchayanak zepfe-
 35 geuel hasonlatlanvl fenlyk vala, Egyk az zvzek kezzevl, ky ez
 zepfeges zvznek mellette vala, vifel vala vedrechkeet, meg
 ekefevlt es fenes edent, Az mafyk kedeg az ot jaro kyalne
 azzonnak asperforiomot ad vala, Elev jaruan kedeg az kyalne

azzon az zvzekkel az dormitoriumban, menden fratereket kyk
 nyvgoznak vala ev agyokban meg zentely vala, es meg alduan
 evket, zent || kereztnek jegyeuel meg jegyzy vala evket, Egy-184
 nek kedeg az el nyvgot fraterrek kezzevl, az meg zentelesnek
 es az meg aldafnak malaztyat, azzonyonk maria mendeneftel
 meg tagada, hog az vtan valo zerzetefek meg tanolyak, zerze-
 telfegnek menemev jo erkevlcheet, es tyztalagnak mynemev
 evryzetyt akarya mybennevuk lelny, meeg alafonk jdeye koron es,
 az irgalmassagnak anya, Meg latogatuan mynket az irgalmassag-
 nak anya, Meg neze azert ezenkeppen ez zent atya, zent¹⁰
 damancos atyank az frateret melyet az zvz maria megnem zen-
 tele, es fel kelueen az jmadfagtv l eleyben mene az menyey
 kyralne azzonnak, mynd az dormytoriomnak kevzepeyg, hol az
 lampas fyg vala, Es zent damancos atyank ev magat le ter-
 yezte az menyey kyralne azzon labay elevt, alazatoffon jmaduan¹⁵
 monda, En azzonyom kerlek jelenched meg az te zolgadnak,
 te ky leegy, jollehet hog zent damancos atyank ezt mondanaya,
 de maga evtet lelekben esmery vala, || Ez jdeyben az antyphona¹⁸⁵
 az salue regina, fratereknek es fororoknak conuenteben, chak
 le terdepelueen mondatyk vala, Felele azzonyonk maria az ev²⁰
 zolgayanak zent damancosnak monduan, En vagyok az irgal-
 massagnak kyralne azzonya, mellyet ty menden estue aytatos
 elmeuel hyvtok, es mykoron ez jgeket mongyatok, Eya ergo
 aduocata nostra, Az az, No azert my zonk zolo, az te irgalmas
 zemeydet my reank fordohad, ez koron le teryeztem en maga-²⁵
 mat az en fyamnak elette, kevnyevregveen ev neky ez zerzet-
 nek megtartafaert, Ez bezedekbevl byzodalmat veueen ez hyv
 zolga zent damancos, meg kerde monduan, O azzonyom kycho-
 dak ezek ez zepfeges zvzek te veled, kyk tegetet kevuetnek,
 Feleluen ez kyralne azzon monda, Ezek az zvzek kyk en velem³⁰
 vadnak, Cecilia, es Katerina, Monda esmeg zent damancos atyank,
 myre irgalmassagnak anya, hog az egy frateret menueen el
 mulaad es megnem zenteleed, Kynek monda azzonyonk maria,
 azert || mulaam el es megnem zenteleem az frateret, mert egte-¹⁸⁶
 lenyvl targya ev magat, Ennek vtanna mykoron az tevb frate-³⁵
 reket el kerevlte volna, es zentelt vyzzel meg hyntveen zent
 kereztnek jegeuel eyket meg jegyezte volna el enezeek.

Ez ez zent ember zent damancos atyank meg tere az

helyre, hol elevzer allot vala jmadfagra, Es jme nagy hertelen-
 feggel levn ev rayta vrnak keze, el ragattateek ez zent atya
 lelekben, istennek zyne eleyben, Es lata iftent evlny, es lata
 az ev anyat evlny az ev jokyara, az dychevfeges zvz mariat,
 5 ky vala meg evltevtetueen saphyrus kev zynév palaftal, Te-
 kentueen kedeg meg kernyevl zent damancos atyank, lata
 menden lelky atyakkak nemzetebevl, kyk zent zerzetekbevl
 cristufnak zvltenek lelky fyakat es leanyokat, dychekevduen
 zamlaltalan fokaffagok, az felfeges istennek zyne elevt, Es
 10 mykoron zent damancos atyank egyet sem latna istennek zyne
 elevt az ev fyay leany kevzzevl, meg zegyenluen meg kefe-
 187 revdeek ev || zyvenek gyevkerebevl kezde nagy keferrevfeggel
 fyrnya, sem meer vala ez zent atya az zeplevtelen zvznek
 felye vl mulo dychevfege nek zynynek eleyben kevzeleyteny, meg
 15 jyeduen vrnak felfege nek dychevfegete vl, mezze alla, Ynte kedeg
 kezzel azzonyonk maria zent damancosnak hog ev hozya
 jeyne, es zent damancos atyank rezketueen es felueen nem
 mere jevny, mynd addeg mygnem az felfegnek vra es azon-
 keppen hyvnaya, Ezenkeppen ez keferues ember, es alazatos
 20 lelkev, es tevredelmes zyvev, tellyeffegel meg evttetueen kefe-
 revfeges kevnyvekkal, az fyvnak es az anyanak kegelmes
 labaynal aytatofon es alazatofon evmagat le teryezte, Tahat az
 fyralmafoknak vigasztaloya, es dychevfegnek vra monda neky,
 Kelyfel, ky mykoron allana vrnak elevtte, meg kerde evtet
 25 monduan, Myre fyrz il nagy keferrevfeggel, Felele zent daman-
 cos, azert fyrok mert azte dychevfegednek zyne elevt, menden
 zerzetnek emberyt latom, de az en zerzetemnek fyay leany
 188 kezzevl jt Jay sen||kyt nem latok, Kynek monda vronk, akar-
 nade latnod az te zerzetevdet, Felele zent damancos atyank,
 30 azt keuanom vram, Tahat fyv iften az ev kezeet vetueen az
 ev zent anyanak palaftya ala, es monda zent damancosnak, Az
 te zerzetevdet, az en zeretev anyamnak hattam, Es mykoron
 zent damancos atyank kegyes keuanfaggal keuanmaya latnya
 az ev zerzetyt, Monda efmeeg evneky vronk, Menden keppen
 35 akarode latnod az te zerzetedet, Felele zent damancos, azt ke-
 uanom en vram, Es jme kellemetes levn vronknak, es fel nyta
 nyluan az zvz anya zvz maria, az meg ekefevl palaftot kyvel
 lattatyk vala lenny be fedeztetevtnek, ky teryeztuen ez ekes

palasztot az ev fyralmas zolgaya elevt zent damancos atyank
 elevt, Es vala ez palasztnak anne nagy bevsege, hog mynd az
 tellyes menyey vduart edeffeggel evlelueen be fogya vala, Azert
 ez batorfagnak evltevzety alat, es ez kegyeffegnek evle auagy
 kebele alat lata, ez nagy dolgoknak elmeelkevdevye, es vr⁵
 tytkyallynak nezevye zent damancos az ev zerzetének fyaynak 189
 es leanynak zamlalhatatlan fokaffagat, evzve evlelueen zeret-
 nek kyvalt keppen valo karyayval, es oltalmazasnak jeles evry-
 zetyuel, Fordula azert zent damancos atyanknak ev fyralma
 evrevmre, es ev banatya vigaffagra, Es vigaduan lelekben, le¹⁰
 teryezkevduen halat ada iftennek, es az kegyes zvz marianak,
 Tahat ev magahoz meg teerueen zent damancos atyank, veter-
 nyere harangoza, es az fraterék legottan fel kelenek, Az veter-
 nye el vegezueen, az fratereket evzue hyva capitulomra, es
 tevñ evnekyk nagy predicacyot es jgeen zepet, jntueen evket¹⁵
 az zvz anyanak zerelmere, mert vala ez kegyes atya az zvz
 marianak vigasztalafynak emleveuel meg elegedevt, Ennek vtanna
 zent damancos atyank edeffeggel zoluan az fraternek, ky az zvz¹⁹⁰
 marianak meg aldafanak malaztyatvljdegenevl maradot vala, auagy
 kyt azzonyonk maria meg nem aldot vala es meg nem zentelt vala, Es²⁰
 lele ez frater byntevl mendenestevl jdegennek, de || maga lele, hog
 mykoron ez frater ev almabol fel serkent volt, hog lelte volt
 ev magat meg mezeytelenevltnek, O azert mene jo erkevlchevk-
 nek es tyztalagnak evryzetynek parancholaty zevkfeg az predi-
 cator zerzetbelyeknek, kyk meeg tudatlan es, akaratnekevl es,²⁵
 my tevlvñk az my reank kegyelmefen nezev zemeket el for-
 deygyvk, Az az, az zvz marianak irlalmas zemeyt, O mene
 tyztelettal tyztelendev az predicator zerzetbelyektevl, es mene
 dychyrettel kevuetendev ez felyevl mvlo zvz, cristusnak melto-
 fagos anya, my kegyelmefeges anyank, kynek az ifteny felfeg-³⁰
 tevl hagyatonk, kynek zarnya arneka alat meg oltalmaztatonk,
 kynek kezeuel meg aldatonk, kynek malaztyanak harmatyaua
 meg evtevtetevñk, kynek kevzbejarafa mya vagy efedevzefe
 mya el zelefedevñk vagy fokafvlonk, meg vigasztaltatonk es
 jduezevlevñk, Ez az kegyelmes zvz maria, ky az my atyankat³⁵
 zent damancost, mykeppen ev jgeen hyvfeges zolgayat, az ev
 zent fyanak elev hoza es mytata, kynek gya||korta meg jeleneek, 191
 edeffen neky zolt, halala jdeyen [neky] jelen volt, es evtet az

ev zent fyauual fenessleges laytoryan fel vittet angelokkal meg coronaza.

Lombardiaban vala nemely aytatos azzonyallat, viselueen maganak lakozo eletet, es vala nagy zentfeges hyrev, Ez azzo-
 5 nyallat haluan ez vy predictor zerzetet fel tamadnya, keuana ev kezzevlevk valamelyet latnya, Tevrteneek kedeg az tartomanyokra predicaluan jevnyek keet fratereknek, kyk be terueen ez azzonyallathoz, az ev zent hyre haluan, Es jambor zerzete-
 seknek mogyok zerent, zolanak evneky lelky bezedekkel, Myko-
 10 ron kedeg ez azzonyallat kerdezneye az fratereket, hog kyk, es mynemev zerzetbelyek volnanak, Felelenek az fraterek, hog az vy predictor zerzetbevl valok volnanak, Mely azzony allat mykoron latta volna evket lenny zepevknek, es iffyakat ekes ruhakban, meg vtala evket, aleytuan azt hog ezenkeppen ez
 192 alnok velag||ban fvtfuan, zeplev nekevl megnem maradhatnanak, kynek az jevuendev eyel azzonyonk maria meg haborodot zynnel allappual monda, Tegnaptvl fogua nehezen bantottal meg engemet, meg vtaluan az iffyv fratereket, kyk tegedet meg latny mentenek vala, Nem hyzede, hog en, az en jffyv zolgaymat
 20 meg evryzhetem zeplev nekevl, kyk lelkeknek jdueffegeert futofnak ez velag zerte, Hog kedeg meg tугyad, hog en vettem fel az ev lelky gongyokat es evryzetyket, jme meg mutatom teneked azokat, kyket tegnapon merteel meg vtalnod, Es feel emelueen azzonyonk maria az ev palaftyat, mutata evneky
 25 predictor zerzetbely fratereknek nagy fokalfagat, az keet jffyv fratereket es, kyket meg vtalt vala, Tahat ez azzony allat teyredelmessfegert vevn, es ez zerzetnek frateryt zyve zerent iftenben zerete, es ez dolgoteynen maga mynd zereuel az fratereknek meg jelente. Anne nagy vala az iftennek zvleyehez vzv
 30 mariahoz az fratereknek aytatoffagok, oly chodalatos az ev
 193 tyztelety, es ev kel||gyes dychyretyneky zolgalatyaban oly nagy gyakorlatos erevs zerelm, Es oly gyeryedetes jmadfag ev hozya, es zent zeretetnek keuanfaga, Oly nagy es hyvfeges byzodalm az ev fegedelmerevl, es meg elegevlhetetlen elmelkevdees ev
 35 rola valo gondolatban, hog embery bezeed ky nem jelenthety, Annak okaert az fraterek ev cellayokban es hazokban targyak vala azzonyonk marianak kepeet ev zent fyauual, es az kerez-

fan fyggeu iefufnak kepeet, kynek mellette vala az ev zent
 anya maria, kyknek tekentetynek emlekevezete, az el aluttatakat
 fel kevlteneye, Annak okaert zerzette ez predicator zerzet az
 zvz marianak tyzteffegere, hog menden zombaton tellyeffeggel
 menden zolofma myfeuel fequenciaual nagy jnnepellel mondat-
 neek, jnnepektevl es az nagy beytevl meg valuan, Melyet fem-
 romay egy haz, fem valamely egyeb zerzet nem tezen az ev
 zolofmayban. Es nemely egyhazy feyedelm fylgody guido, meg
 jelente leueleknek myatta predicator zerzetbely fratereknek
 vigasztalafara, || Mely guido vala nemzettel nemefh, de erkevl-194
 chel vala nemefb, Es vala mynd egyhazy tevrueenben, mynd
 kedeg parazt tevrueenben jgeen tanolt, Es vala elevzer egyhazy
 kyffeb allapatban, annak vtanna veteteek papafagra, ky jruan
 ezenkeppen monda, hog evneky nemely evzuegy jgeen tyztele-
 tes es aytatos hyga, nemely varafban hol ez aytatos azzony-15
 allat vala, Es mykoron az predicator zerzetbely fraternek gye-
 lekeztenek volna ezen varafban az generale capitulumra, lata
 ez aytatos azzonyallat, hog mykoron az fraternek completanak
 vtanna enekleneek az edes antiphonat az falue reginat, Es ez
 azzonyallat leueen azon egyhazban, es jmaduan az fratereknek 20
 es az zerzetnek haznalatyaert auagy nekevdefeert, kyhez jgeen
 kedues vala, Es mykoron az fraternek enekleneyek ez edes
 antiphonanak ez rezeet, Et iefum benedictum, Az az, Es iefufi
 te mehednek aldot dymevlcheet, ez zamkyveteefnek vtanna
 nekevnk meg||mutaffad, tahat lata ez aytatos azzonyallat bodog-195
 fagos azzonyonk zvz mariat, az proceffiohlnak feyen, auagy
 fevhelyen fel magaztatuan, es az ev kyfdeed fyat ky ev evleben
 vifel vala, az fratereknek mutatnya, Es mykoron az fraternek
 le haylananak ez edes antiphonak vegeen monduan, O dulcis
 maria, az az o edes maria, tahat azzonyonk maria es le hayol-30
 uan fogagya vala az fratereknek kevzevnetyt, Es ez predicator
 zerzet eleyn mondatyk vala, zvz marianak zerzetynek auagy
 fraterynek, de kellemetes levn iftennek egyhazanak, hog adat-
 neek evnekyk ez neuzet auagy chymer, hog ev hyvattatnanak
 predicator zerzetbely fratereknek, hog kedeg azzonyonk maria 35
 atta ez zerzetnek az evltevzetet auagy capaat, ez nyluan vagyon
 meg jruan reginaldus mesterrevl.

Efmeg vgy jrattatyk ez zentfegees atyarol, hog ev vala

tyztafagnak zeretevye, es byneknek kemen meg feddevye, Annak
okaert mykoron egyzer zent damancos atyank bononyaban az
196 atya||kal bezellene nemevnemev dologrol, az secreftyeres egyet
ez fraterék kezzel el hyva, egy azzonyallatnak gyonafanak
5 halgatafara monduan, Egy zeep azzonyallat keer tegedet, jevy
hamar, Es jollehet hog ez secreftyeres ez bezedevket laffufag-
gal monda, de maga zent damancos atyank lelekben meg halla,
es az tyztafagnak zerelmebevl meg haboroduan monda, Gyonyad
meg az te bynedet, iften en nekem meg jelentette az, kyt te
10 aleytaz vala lenny tytkon, Es mykoron ez secreftyeres bochanatot
kerne, zent damancos atyank oly erevffen es anne fok jdeyg
disciplinala ez secreftyereft, vgy hog az fraterék jndultatnanak
kevyerevletre, az veresegevknek sebeyert, Es monda neky zent
damancos atyank, menyel fyam, jmmar meg tanoltad mykeppen
15 nezzed jnneet toua az azzonyallatot, vgy hog az ev zynyrevl
ne jtyl, ha zeep vagy zernyev, jmagy azert tees, hog az vr
iften az ev kegyelmessleges malaztya mya teged es tyztaua
tegyen.||

196 Vala marfiliaban nemely aytatos azzonyallat, Neucl es
20 nemzetfeggel lombarda, auagy lombardyay, Mely aytatos azzony-
allat mykoron allana az predicator zerzetevely frateréknek com-
pletayan, es volna jeles aytatoffaggal meg gyvluaduan az edes
antiphonanak az Salve reginanak kezdetyre, El ragattateek lelek-
ben, es lata neegy mynekevuk chodalandó es mynekevuk zere-
25 tendev, es nagy aytatoffagal mendeneknek emlekevezendev
dolgokat, Mert byzonual lata ez aytatos azzony allat, az irgal-
massagnak kyralne azzonyat, hog mykoron az fraterék monda-
nayak ez jgeket spes nostra salve, az az, my remenfegevkuk
iduezlegy, tahat azzonyonk maria es fogagya vala vagy meg
30 kevezvny neky ez iduezletevt, Es mykoron az fraterék monda-
nayak ez igeket, eya ergo aduocata nostra, az az, no azert my
197 zonk zolo, tahat azzonyonk maria az ev zent fy||anak elevtte
az fraterékert le teryezkevdyk vala es jmad vala ev ertek, Es
mykoron az fraterék mondanayak ez jgeket, illos tuos miseri-
35 cordes oculos ad nos conuerte, az az, Az te irgalmas zemeydet
my reank fordohad, tahat azzonyonk maria az ev vgy es
galamby orchayaua az fraterékre neez vala, Es mykoron az

fraterek enekelneyek ez jgeket, et iesum benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende, Az az, Es iesust te mehednek aldot dymevlchet ez zamkyveteefnek vtanna nekevnk meg mutaffad, taha lata ez aytatos azzonyallat lenny azzonyonk mariat ev gyenge jffyvaganak jdeeben, vifelueen ev evleben az⁵ ev zepfeget kyfdeed fyat, es ky teryezty vala kepere menden fraternek eleyben az ev zent fyat, vagy meg mutagya vala nekyk nagy evrevmmel, Ez meg mondot dolgokat ez aytatos azzonyallat, mynd az ev confessoranak monda meg, ky vala nagy meg eert erkevlchev es bevle || ember, jelente kedeg ez dolgokat meg ez¹⁹⁹ aytatos azzonyallat, valogatuan es nagy fyralmakkal.

Amonenfifnek hataraban, rodanumnak folyo vizeen, tarafkonomban rakattatot vala nemes calastrom, holot nagy tyztel-
feggel nyvgozyk cristusnak zerelmes gazdaya bodogfagos zent marta azzon, Mely clastromban olfani vitez vrnak anyanak, ky¹⁵ vala az fratereknek kazdaya, es vala istenhez, es ez predicator zerzethez jgeen aytatos, jelentetenek meg ez dolgok, Mykeppen nyluan meg jelentetyk tyztelendev fulcody guidonak leuelebevl, ky az vtan levn podyenfis bely pispek, ezenkeppen monduan, Zerzetes embereknek, atyaknak, es vraknak, priornak, es pre-²⁰dicator zerzetbely fratereknek, pessulanom hegyen lakozoknak, fulcody guido kezevetet jrt es bekeffegeet, Mykoron nem regeen pynkeftnek napyan, az ty zerzetteknek generale capituloma my nalonk zolgaltatneek, Az en hvgom nehay maria azzon keuanna||ya latnya il tyzteletes es vigaffagos, zent atyak-²⁰⁰nak gyevelekevezetyt, Ez pinkeft jnnepenek elevtte tyzeneytevd nappal, ala mene ez tarafconbely maria nevev azzon, zent egyed faluyaban, hog meg latogatnaya kezevlyt es esmerelyt, Mykoron ez maria nevev azzon meg latogattetneek lok azzonyoktvl, kyk meg epevltetnek vala az ev bezedyvel es peldayual, kezde³⁰ ez maria azzon kerdezny ez azzonyoktvl, hog az pater nofert hanzer mondanayak meg aytatoffaggal, es vrnak anyat zvz mariat hanzer iduezletteek, hog az vr isten az capitulumban gyevelekezevt fratereknek bochatnaya az ev zent lelkeet, Es hog az irlalmassagnak anya evket meg latogatnaya az ev malaztyaual,³⁵ es myndenyktevl mene jmadfagot vehet vala, ky vezy vala, Byzonual dychyrendev ez zent azzonyallatnak aytatoffaga, De

jnkab chodalando az ev beylcheffege, Keufnek jtylueen erma-
 ganak elegnek lenny azt, hog az ev evrevkfegebevl fok frate-
 reknek zvkefegevre ez velagy fegedelmet ad vala, hanem vy
 dychyretes kvldulaffal tyzteleteft kvlduluan, lelky eledelnek ||
 201 eleg jo teteleet kery vala, lehetetlennek aleytuan azt, hog az
 vr iftentevl fokaknak jmadfaga meg nem halgattatneek, ky men-
 den ev bezedeben hyv, es meg jgerte ev neueben evzue gyevl-
 teknek, evnen magat jelen lenny, Es mykoron az efedevzevk
 meg fokafulnak, hog az vr iften akoron ky evtty az ev kegyef-
 10 fegenek kencheet, Touabba esmeg vgy mond ev leueleben ez
 fylcodi guido, El jevuen ez en hvgom maria az ev evcheuel
 peffulanom hegyere, es mykoron pinkest napyan az my egy-
 hazonkban zolgaltatnanak illyen nagy jnnepnek mifey zolofmay,
 Es ez maria ev zokafa zarent le teryezkevdnen tellyeffeggel ev
 15 magat atta volna jmadfagra, kevyerevgyuen az vr iftennek
 jgyekevzueen, hog az ev neueben gyevlekevzevt enne fok fra-
 tereket tekentueen, evket az ev zent lelkenek velagoffagauel
 vagy fenefseguel meg velagofeytanaya, ky kezzevl fokak nagy
 mezze fevdrevl jevttenek, Es ha valamelyeknek ev kezzevlevk
 20 erdemek nynchen rea, hog az vr iften az ev malaztyanak tel-
 202 lyeffegebevl || es egyebeknek erdemebevl meltoltatneek irgal-
 mafon az ev fogyatkozafokat be telyefeyteny, Azert mykoron
 ezeket forgatnaya ev elmeeben zevnetlen, es semmyt nem ketel-
 kevdneyek, Es mykoron az cantor el kezte volna az jnnuft az
 25 veni creator spirituft, Az az jevy teremtev zent lelek, tyeydnek
 zyveket latogaffad meg, tevlched meg menyey malaztal, az
 zyveket kyket te teremtetee, Mykoron ezt enekleneyeek az
 fraterék, lata ez bodog azzonyallat tevzuek langyat le zalla-
 nya menybevl, ky az cart mynd vegyg be tele, Mykoron ez
 30 dolgot neznee ez bodog azzonyallat nagy evrevmmel, fenkynek
 ez lataft nem monda, sem az evnen erdemének ezt nem tulay-
 doneyta, hanem halat ada iftennek, hogky mykeppen az elfev
 embereket az halazokat, az az, az zent apostolokat meg latogatta
 vala zent leleknek malaztyauel, ezenkeppen my jdenkben valo
 35 predictorokat es, az ev bevfegenek jo teteleuel meg ayando-
 kozya, Byzonual mykoron ez azzon meg teert volna ezen egy-
 203 hazhoz completat hallanya, es az fraterék enekleneek || az edes
 antyphonat az falve reginat, Tahat az zvzeknek kyalne azzonya

meg jeleneek ez aytatos azzonyallatnak nyluan valo lataffal, jutueen evtet hog az ev labaytyl el ne tauozneek, Lata azzert ez aytatos azzonyallat, hog azzonyonk maria mynd az keet karon eleue mene, es mynden eneklev fraternek feyet hayt vala, es evnen maga azzonyonk zvz maria meg alla az ceroferariofok ⁵ mellett az az kyk az gyergyat targyak, mynd az oracionak vegezeteeg, Ennek vtanna az zeplevtelen zvz maria megtere menyorzagban, Vele viueen ez aytatos azzonyallatnak ev keuanfagat, Mely azzonyallat ev magahoz terueen, edeffegnek anne nagy kostolafauul erevfeytetueen, alazatos halakat ada, viselveen ¹⁰ ev zyviben mend ez dolgokat, Mert három napon lata ez felyevl meg mondot lataft az completan, Touabba, ez lataft ez azzonyallat sem evcchenek, sem egyebnek megnem monda, mykeppen ezes azzonyallat, De vezteguen be regeztueen tarta, mynd addeg mygnem nagy betegfege meg tevretuen, az halalt kyt ifteny ¹⁵ zer||zeftnek tanalcha myat keuan vala, jelen erze lenny, Tahat ²⁰⁴ akoron elevzer ennekem fulcodi guidonak, annak vtanna evcchenek, es fyanak, Az vtan arelatenfsi bely priornak es három fratereknek mynden latafokat zereuel meg jelente, Ezen jdevben ez maria neveu aytatos azzon meg hala, es arelatenfsi bely ²⁰ fratereknek cynterimyben el temettetteek, Mert tarafchonomban fratereknek meeg nem vala conuenteek.

Elmeeg nemely Sororoknak nemely hazoknal nagy kev effev es veez levn, mykoron az fororoknak auagy apachyaknak vetemenyeket el tevrneye, Meg jyedenek az fororok az vel- ²⁵ lamafoktyl, be menenek az egyhazban, es meg enekleek nagy aytatoffaggal az Salve reginat, kerueen az irgalmaffagnak anyat, hog ev magokat es az ev fevldevket kyvel ez velagban taplaltatnak vala, az ev irgalmaffagauul es kegyeffegeuel meg tartanaya, es oltalmaznaya, Chodalatos dolog, de annak myatta lev ³⁰ ky az zeleknek || paranchol, es az vellamot effevye tezy, Mert ²⁰⁵ mykoron nem chak az kevrnyekben, de olyha egy jo levveefne fevldyg es, az kev effevuel menden vetemenyek es zevlevk jgeen meg tevretteek volna, de melyek az fororoke valanak iftennek malaztya mya, es az zeplevtelen zvz marianak sege- ³⁵ delme myat egezen eppen meg maradanak.

Esmeeg nemely nagy hatalmú frater, ky az zerzetben elettel
 es jo hyrrel vala jgeen fenes, zent damancos atyank jdeyeben
 lombardiaban vgy jelente meg ez dolgot ez frater, hog mykoron
 ev meeg nouicius volna, Es nemely eyel gyonas tetel vtan
 5 veternyenek vtanna, el alvt volna, halla illyen zozatot monduan,
 Menyel es esmeeg meg beretuallyad feyedet, ky fel serkenueen,
 jg magyeraza vgy erte ez zozatot, hog jntetneek meg gyonny,
 es jobban megmondany az byneknek agazaty, Annak okaert
 el mene ez frater zent damancos atyankhoz, es ev elevtte le
 10 teryezkevduen mendeneket meg gyonek tevredelmefseggel es
 206 nagyob jgyekvezettel || hognem mynt eleeb, Es mykoron esmeeg
 valamy keuees nyvgodalmat vet volna ez frater, lata iftennek
 angelat ala jevny menyorzagbol, es ev kezeben hozuaan choda-
 latos ekességgel ekefevlt aran coronat, Es kezeleytueen az
 15 angyal ez fraterhez, feyeben teue ez zepfeges aran coronat az
 tyzta es jgaz gyonasert, Fel serkenveen ez frater ev almabol,
 lele ev magat jgeen meg vigasztaltnak, es nagy halaat ada az
 vr iftennek.

20 Esmeeg cremonensis beli rolandus mester, nemely jnnep
 napon fel evltevzueen dragalatos vy scarlat ruhaban, es jelen
 volna nemely vendegsegben ev tarfossagyaua, Es mykoron mynd
 az tellyes napot kevtevtteek volna el jatekokban es heetsagoga-
 ban es hyv dychevsegegben, Estuelere jvtuan ez mester evnen
 25 magahoz terueen, es veztegneen monda evnen magaban, hol
 vagon az innep, melyet tevnk, es mynd az nagy vigassag houa
 ment, Látuan azert az mester hog ez velagnak menden evrevme
 207 es vigassaga hama el mulyk, es keserevsagre fordeytatyk,
 masod napon zerzetben mene, Mely zerzetben sok eztendeyg
 30 zolgala iftennek, zentségben, jo hyrrel, bevlehesseggel, es fenlev
 tudomanyal vgy tanolassal.

Esmeeg mykoron zent emlekezete reginaldus mester, nehay
 aurelianensis beli decan, predicallana bononyaban, Es sok nagy
 35 deakokat es mestereket vonna az zerzetre, Moneta nevev mester,
 ky akoron oluas vala leckeet, Es vala nagy hyrev mynd
 tellyes lombardiaban, latuan ez moneta mester ennesok nagy
 deakoknak es mestereknek meg fordulasokat, kezde felny hog

megne fogatneek zent reginaldus mesternek predicacyoyan,
 Annak okaert menere tehety vala el tauoztagya vala ev tevre
 reginaldus mestert, es menden deakyt jgeuel es peldauul el
 fordeygya vala reginaldus mester predicacyoyatvl, Zent istuan
 protomartir napyan kedeg, mykoron az deakok ez moneta mes-
 tert vonnajak az predicacyora, es ev nem merneye magat meg
 vonny az predicacyotvl || az ev taneytuanyert az evnen tyz-208
 tessegeert es; monda nekyk, Menyevnk elevzevr az myfere, el
 menenek az myfere es nem chak egy myfeet, de harmat halla-
 nak, Tahat mykoron meges kerneek hog el menne az predi-10
 cacyora, monda nekyk, Mennyevnk el maftan jmmar az predi-
 cacyora, el menveen kedeg leleek zent reginaldus mestert
 predicaluan, es leleek az nagyob egyhazat oly tellyefnek neppel,
 hog be nem mehetenek, Annak okaert aluan az egyhaz aytoyan
 es jgyekezveen moneta mester, reginaldus mesternek predicacyo-15
 yat, de ez moneta mester, reginaldus mesternek azon elfev
 jgeyen meg fogattateek, mely jgeek jmezek valanak, Yme latom
 az menyeket meg nytuan, jme ez jelen valo jdeven nytua
 vadnak az egek be menefre, Mynden ember valaky akarya az
 meg nyit aytokon be mehet, lassaak es felyenek az neuolyas 20
 restek, kyk az ev zyveket, zayokat, kezeket be rekeztyk isten-
 nek, hog evnekyk be ne rekeztessenek menyeknek orzaga, hog-
 be ne meheffenek, Azert myt kestek zere||tevy, jme nytua 209
 vadnak az menyek, Azert el vegezueen az predicacyot, jevue
 moneta mester reginaldus mesterhez ky istennek jgeyebavl tev-25
 redelmességeet vet vala, es ev neky az ev allapagyat es fogla-
 latoffagat mynd meg monda, es ev kezeben professyot tevn, Es
 myert ez moneta mester vala fokkeppen meg foglaltatot, regi-
 naldus mesternek aldomasabol eztendevneel touab marada velagy
 ruhayaban, de maga ez sem levn hazontalan, Mert mykeppen 30
 elevzer fokakat fordeytot vala el reginaldus mester predicacyo-
 yatvl, ezenkeppen annak vtanna tevbeket hoza nem chak az
 predicacyora, de meeg az zerzetre es, Vonza vala moneta mes-
 ter az nepeket az predicacyora, es nemykoron jmezt, nemykoron
 amaszt hozya vala az zerzetre, es olyha myndenykkel vyonnan 35
 tezen vala professyot, Be menuen kedeg evnen maga az zerzet-
 ben, es mynemev letlegen menden zentfegben, es menyet haznalt

210 jgeben es tanollagban, es eretnekfeeg meg gyevezelben, || azokat
kevnyen megnem irhatny.

Esmeeg nemely frater ky sokayg tartot vala nemely nagy
helt ez zerzetben, Ez frater mykoron meeg ev nagy iffyvfaga-
5 ban bochattatot volna ev atyatl parifban scolaban, es latta
volna azkoron vyonnán fel tamadny az predicator zerzetevt,
Es evnen maga ez iffyv nyayas vala az zent bernald zerzeteuel,
mely zerzetnek frater y zoktanak vala ev atyanak hazahoz
menny, Ez iffyv gyakorta kery vala ev jmadlagaban vr iften-
10 tevl, hog ev neky engedne meg halny zent bernald zerzeteben,
vagy kedeg predicator zerzetben, Yollehet kedeg ez iffyv az
ifteny malaztnak ayandokabol magat meg oltalmazya vala sok
bynektevl, es az idueffegnek remenfegeert, nemykoron tytkon
ciliciomot vifel vala, es nemy alamyfnakat es tezen vala, Az
15 ifteny zolgalatra nem chak jnnep napon, de olyha menden
napon az bodog azzon egyhazahoz evrevmest megyen vala,
211 azonkeppen predicaciora es, de maga azert || sem az jordanos
mester predicacyoyara, ky akoron sokakat jndeht vala zerzetre,
sem valakynék egyebnek predicacyoyauál nem jndehtatyk vala
20 az zerzetben menefre, Mykoron ez iffyv byrta volna az scolat,
scolay tudomanban, es annak vtanna halgatot volna tevrueen
kevnyvet, Nemykoron reggel ev tarfynak tvdafa nekevl megyen,
az zent jrasnak scolayra, Tevrteneek kedeg nemely jnnep napon,
hog az vechernye meg halgatuan zent peter egyhazaban, kynek
25 megyeyeben lakozyk vala akoron ez iffyv, Tahat az ev tarfy
az deakok haza menueen, es ez iffyv meg marada az halottak
vigiliayan, Mykoron jvtottak volna az vigelye leccheere, kezde
az egyhaznak caplana ky eleg egyevgyev vala es jambor ezen-
keppen zolny ez iffyvnak, Zeretevm en megyem vage te, felele
30 ez iffyv, Vram en illyen haznal lakozom, Es monda az pap,
jo, tahat en megyem vage, es ennek okaert myert en megyem
vagy, en meg akarom zabadeytanom az en lelket te rolad, ||
212 Ennek vtanna esmeg monda az pap ez iffyvnak, tudode, myt
fogattal vr iftennek az kereztfeegben, es monda ez iffyv, myt
35 fogattam en az kereztfeegben, Felele az pap, azt fogattad
vr iftennek az kereztfeegben, hog ellene mondaz satanasnak, es
menden ev keueffegenek, Az kedeg ky tegedet az kereztfeegre

hoz vala, zol vala te erted vagy te kepedben, es ezt felely vala monduan, ellene mondok, Es ez iffyv monda, myert mondod te ezeket en nekem, Felele az pap, azert mondom ezeket zeretevm teneked, mert vadnak fok deakok, kyk ev magokat jgeen gyevtryk, es fok zvkfegeket zenuednek parifban tanoluan, ky mynd⁵ femmy nem egyeb, hanem chak fathanafnak ponpaya keufelge Mert ezt mongyak ev zyvekben, mykoron tanolandaz es leyendez doctor parifban, es illyen tudomanban meg teerneen ate fevldedben, leez nagy hyrev, es aleytatol nagy deaknak, tyztelteteel emberektel, adatnak teneked keylemb keylemb tyztetek,¹⁰ feel megy pispeksegnek erfeksegnek meltofagyra, es mychoda mynd ez halnem chak fathanafnak pompaya keufelge, Zeretevm²¹³ kerlek tegedet oltalmazyad magadat az te tanollagodban illyen jgyekevzettevl, de nezzed mykeppen nagy fok doctorok es deakok el hagyak ez velagot, ezekben veuen hogy olyha men-¹⁵ denek, kyk ez velagba embereket keyvetnek, vadnak fathanafnak pompayara, Mykoron az pap ezeket mondanaya, jme az lechke el vegezueen, egy deak az responforiomot kezde mondany ez keppen monduan, Hev michi dne, quia peccau nimis in vita, quid faciam miser vbi fugiam, nisi ad te deus meus,²⁰ miserere mei dum veneris in nouissimo die, Az az, Jay en nekem vram, mert jgeen vetkeztem en eletemben, myt tegyek en neuolyas, houa fuffak hanem chak tehozyad en istenem, irgalmaz en nekem mykoron jvtandaz az vtolfo napra, Ezenkeppen egy felevl az papnak jgeye, mas felevl az deaknak eneklese, be²⁵ menueen ez iffyvnak zyvere mykeppen keet trombytak || jndey-²¹⁴ tak evtet nemely zokatlan tevredelmessgre, es kevv hullafoknak nagy bevsegere, Azert el menueen onnet ez iffyv, es valahoua megyen vala, valo hol meg al vala, aytatoffaggal vifely vala ev zyvyben ez felyevl meg mondot jgeket, es jelefevl az ref-³⁰ ponforyomnak jgeyet monduan, Myt tegyek en neuolyas, houa fuffak hanem chak te hozyad en istenem, Mykoron ez iffyv olyha zevnetlen forgatnaya ezeket ev zyvyben, lattatyk vala evneky hog olyha nemevnemev zozat felelne ev lelkeben monduan, houa fve hanem chak zent jacabhoz az predicator zerzet-³⁵ bely fraterekhez, Az napokban mykoron ez iffyv zokafa zerent menne bodog azzont jmadnya az ev zent egyhazanal, fokzer adatot ez iffyvnak tevredelmessgnek anne nagy malaztya, es

fyralmaknak aytatoffaga, es zyvnek zoktalan keuanfaga vagy
 zerelme, hog evnen akaratty zerent, ez velag evneky meg
 jzetlenevle, keues napok vtanna el mene zent jacab clastroma-
 215 hoz, es az ev esmerev frateriuel meg zerze az ev || zerzetben
 5 be meneseet, nemevnemev adoffagynak fyzetefe vtan, Ezen jdev
 kevzben zola ez iffyv hugonis vrnak ky evneky mestere volt,
 es az vtan let vala cardinaliffa, Ennek meg monda az ev zan-
 dokat byzuan hog evtet az ev jo zandokaban meg nem banta-
 naya, mert jo ember vala, es bachularius vala zent jrafban,
 10 Kyt haluan ez vr, ev halat aduan istennek erevseyty vala ez
 iffyat monduan, Tugyad mester hog ennekem es ezen zandokom
 vagyon, De nem mehetek meeg maftan az zerzetben, Mert az
 en vramnak vilhelmosfnak nemevnemev dolgayt kel el vegeznem,
 akyuel maft vagyok mykeppen jol tudod, De meny be te bator-
 15 saggal az zerzetben, es byzonyos legy benne, hog es kevuetlek
 tegedet zent andras napyan, De ennek vtanna ez hvgonis vr es,
 ez iffyv es az jevuende v zent peter apostol napyan kyt cathed-
 ranak hyvonk be menenek az zerzetben. ||

216 Elmeeg vala nemely maas nagy deak es parifban, es tevrue-
 20 ben tudo, Mely nagy deak haluan nemely deakoknak ev baratynak,
 zerzetben meneseket, legottan el felede evnen magat, el felede az
 ev kevnyveyt es, kyket az koron ev elevtte nytua tart vala,
 mely kevnyveket meeg chak be sem tevn, Ennek felette el felede
 menden jozagat ky ev hazaban valanak, hanem mykeppen bal-
 25 gatag egyedevl fwt vala az fraterekhez, Es mykoron elevl lelte
 volna ez nagy deakot nemely jo esmerevye, es kerdenevye
 myert fvtua ezenkeppen egyedevl, ez nagy tudomanyv nagy
 deak meg nem alla az ev fvtafatvl, hanem chak azt felely vala,
 En istenhez megyek, en istenhéz megyek, El jvtuan kedeg az
 30 helyre houa be vettek vala magokat az fraterek mert meeg ot
 clastromok nem vala az fratereknek, Es meg leluen jordanos
 mestert az fraterekkel gyevelekevzueen, le vetuen nemely selymes
 karpitot, kevzep aran le teryezte ev magat ez nagy deak, mykeppen
 rezeg semmyt egyebet nem twd vala mondany, hanem chak
 217 ezt, En istene vagyok, en istene vagyok, || Jordanos mester es
 kedeg semmynemev kerdest nem tevn, hanem chak ezt felele,
 Myert istene vagy, myes ev neueben tegedet evneky jegzevnk,

Es fel kelueen evltevtete evtet az zerzetnek ruhayaban, Ez keet dolgokat jelentette meg az ky ot jelen volt, es latta es hallotta, Es ezek kezzel volt egyk volt frater guerricus, ky fok jdeyg kevlmb kevlmb helyeken kevueteen az logicaban es egyeb tudomanyokban valo tanolflagot, es annak vtanna ez zerzetben parifban byrta az studiomot nagy tyzteffeggel zent jrafnak oluafafaban, Mely frater guerricusnak ez zerzetben jevnefenek ez vala oka, mert mykoron egyzer hallanaya ezeket oluafny az egyhazban monduan, Levn adamnak minden ev jdeye kyben ele, kylenehzaz es harmyc eztendevk, es meg 10 hala, Levnék setnek ev napy kylenehzaz es tyzenkeet eztendevk, es meg hala, Levnék eno napy kylenec zaz es evt eztendevk, es meg hala, Ezenkeppen az egyeb halottakrvl kyk illyen fokayg eltenek, es meg holtanak, Ezeket haluan ez doctor meg rettene, es meg || keferedueen monda, O en iftenem, mindenek 218 meg hálnak, meeg azok es, kyk enne fok jdeyg eltenek, Myt tegyevnk, my es meg halonk, Azert ez doctor ez haznalatos es zent gondolattal tevredelmeflegevt vevn, az zerzetben aytatoffon mene, kynek elete es, tanolflaga es mely haznos es velagos volt, tutlara vagyon mynd ez tellyes zerzetnek, es iftennek 20 egyhazanak.

Anne nagy kemenfeeg tartatyk vala byneknek meg feddefeben ez zerzetnek eleynh, jelesfevl tulaydonfagnak bynenek meg feddefeben, hog chak valamy keues el vevt vagy adatot allatert jeles aldomas nekevl, nehezen feddetnek vala meg, 25 Annak okaert tevteneek bononyaban, hog mykoron nemely frater vevt nemy hytuan poztot aldomas nekevl, Ezt mykoron meg tuttak volna, bodog emlekezetev reginaldos mester, ez fratert az capitulomban jgeen erevffen difciplinala vere, es az poztot az clastromba || mindeneknek elevtte az fraterek kezvvt 219 meg egete, Mykoron kedeg ez frater az ev byneet megnem esmérneye, sem evmagat megnem akarnaya alazny difciplinara, hanem jnkab morgodneek zvgodneek, Monda iftennek embere reginaldus mester az fratereknek, zerezyetek evtet erevuel az difciplinara, Ky meg leueen, reginaldus mester fel emelueen meny- 35 orzagban ev zemeyt monda, Vram iefus cristus ky ate zolgadnak zent benedeknek attal erevt, hog difciplinanak auagy verefegnek

myatta ky evneye evrdevgnek fulak az ev baratyanak auagy fraterenek zyvivevl, kerlek agyad ez disciplinanak ereuevl, hog ez fraternek lelkebevl ky evzeffiek evrdevgnek kesertety, Ada azert reginaldus mester ez fraternek disciplinat oly erevffen, 5 hog az fraternek jndultatnanak fyralmra, Az frater kedeg fel kelueen, fyralmakkal monda, halat adok teneked atyam, mert byzonual el evzted en tevlem az evrdevgevt, Mert nyluan esmer- 220 tem, ky menny az kegyot en vefeymbevl, || Es ezenkeppen jgeen haznaluan ez frater, levn alazatos es jo zerzetes ember.

10 Esmeg nemely frater keserteteek es meg fogattateek, zerzetnek ky meneserevl, Mykoron ez frater az clastrombol ky akarna menny, viteteek bononyaban reginaldus mester eleyben az capitulomban, Es ez frater meg esmerueen az ev bynet, monda neky reginaldus mester, zerezyed magadat disciplinara, ky meg 15 leueen, kezde evtet nagy erevffeggel disciplinalny verny, Es nemykoron fordeygya vala magat ez fraterhez reginaldus mester verueen evtet evrevffen, es monda meny belevle evrdeg, Nemykoron kedeg fordeygya vala magat az fraterekhez monduan, atyamfyay jmagyatok, Ezenkeppen akaruan disciplinanak es 20 jmadfagnak myatta el evzny pokolbely evrdevgevt az fraternek zyvivevl, Mykoron fokayg verte volna reginaldus mester ez frater, fel kyalta ez frater es monda, Atyam halgas meg engemet, Felele reginaldus mester, myt mondaz fyam, Monda ez || 221 frater, byzon mondom neked atyam, hog el ment az evrdevg, 25 es en fogadok alhatatoffagot, Kyt haluan az fraternek meg evrevlueen halat adanak iftennek, es ez frater meg erevfevduen, meg marada az zent zerzetben.

Esmeg mykoron menne nemely frater nemely neky hagyot engedelmeffegre, elevl lele ez frater zent damancos atyankat, 30 ky meg teert vala jmmar az predicacyorvl, Egy nehan bezedek vtan, meg kerde zent damancos atyank az fratertevl, hogha vinne valamy penzt ev vele, Mert meg esmere zent damancos atyank hog ez frater nem menne regula zerent, Azert latuan ez frater ev magat lenny meg fogotnak bynben, alazatoffon meg 35 valla hog penz volna ev nala, Mely penzt paranchola zent damancos atyank legottan el vetny, es az fraternek hagyja mel-

tan valo penitencyat, ez fele bynnek teteleert, az penznek tar-
tafaert.

Az alazatoffagnak jozagarol, es jozagos myelkevdeteknek
tevkelleffegerevl, ky vala az elebby zerzetteffekben ez keppen
mondatyk, || Az ispanyay frater egyedrevl, ky vala nagy zent-222
segev ember, Ky ez velagban volt nagy allapatban, ezeket
jelenty ev rola tyztelendev hvmbertus mester, ky evneky tarfa
volt, Es parifban fokayg volt jgeen nyayas baratya, es az fra-
terekne^l mynd ketten egy kamoraban laktanak, Mert ez hvmb-
bertus mester ez frater egyedrevl, alazatoffagnak engedelmeffeg-10
nek es egyeb jozagos myelkevdeteknek fok jegyeet latta, Mert
mykoron az fraterek volnanak scolaban, ez frater egyed el megyen
vala az zevkfegnek helyere, es mely zekeket lel vala meg ruteytuan,
azokat meg tyzteygya meg mossa vala, Az beteg haznak zeme-
tyt ky horgya vala, jollehet hog ez frater egyed oruos vala de 15
azert valamyt neky meg enny adnak vala, bator az ev terme-
zetynek ellene valok valanak, nagy hala adaffal ezy vala meg,
Mykoron valaky ev vele zvkes vala, legottan mendenek el
hagyvan evmagat evneky tellyeffeggel keez lelekkal es vgy
orchaua^l agya vala, Es nem chak testyeket hagy vala el, de meeg 20
ennek felette az || jmadfagokat, aytatoffagokat, es ezhez hasonlokat 223
az atyafyvy zerelmert el hagyandonak taneyt vala myelkevdetek-
kel es jgeekkel, Senkyt megnem bant vala, evregbeknek menden-
ben enged vala, Mendenkoron auagy jmadkozyk vala, auagy zent
jraftoluas vala, auagy iftenrevl gondolkodyk vala, keueffe haznos 25
tanolfagot, semmynek aleyt vala, jollehet hog e maga nagy deak
vala, Az zent atyagnak eletyt es egyeb zenteknek eletyt evrevmeft
halgagya vala, predicacyora fyeteteft evrevmeft megyen vala,
Mendeneket az ev zent nyayaffagaua^l zent eletene^l epeyt vala,
es az zerzetnek zerelmere, es zent zegeenfe^gnek zerelmere es 30
az byzon engedelmeffegnek zerelmere mendeneket batoreyt vala,
Annak okaert az kefertetbely nouiciufok es ev hozya vitetnek
vala, es ev teyle meg vigasztaltatuan teerne^l vala meg, Az bete-
geket, mykoron ev beteg^l volna az ev vigasztalasyval eltety
vala, jutueen evket hog ne gondolnanak oruoffagokrvl, de 35
criftusnak hytyben vigan yenneek valamelyek ev eleykben
tetetnemek, es hog || jgeen jol haznalna evnekyk, Mert tevb^let 224

tehet auagy haznalhat az ifteny malazt hognem az természet,
 Tevbet tehet cristus, hognem pogan bevle oruos galyenus, Myko-
 ron kedeg valamely fraterek agyak vala evmagokat ez velagy
 hyreknek es ez velagy bezedevknek zolafara, tahat ez aytatos
 5 frater egyed vezteguen, es valamyekeueffe el zenueduen, lassan
 lassan es olyha ezekben sem venneyek elegeyt vala az ev beze-
 devk kevzyben iftenreyl valo jgeket, Es valtoztagya vala evket
 az ev bezedeucl jdueffegelsb bezedre, vgy hog az ev jelen
 voltara, evres bezedek meg nem maradhatnak vala, Vala ez fra-
 10 ter zent gondolatokba es iftenreyl valo elmeelkevedesekben oly
 jgeen el ragattatot, hog gyakorta ezekben nem vezy vala az
 fratereket, kyk jevnek vala az beteg fratereket meg latogatny,
 es evlnek vala ev mellette, Es ennek vtanna, olyha meg teert
 volna az mas velagrol, fel kel vala az fraterek ellen tyztellességgel,
 15 es fogagya vala evket evrevlueen, myntha vyonnan jevttek volna,
 225 Ennek || felette jrt hmbertus mester ez fraterreyl ky vala doc-
 tor, hog ev benne vala nemev nemev belfev velagofflag, mely
 velagofflaggal meeg ez velagon es, meg velagofeytatnak az testeek,
 azonkeppen mykeppen az zemek meg velagofeytatnak ez napnak
 20 velagofflagatvl, Es ezreyl byzonfag vagyon, hog hmbertus ezeket
 nem monta volna, ha ezekreyl byzonfagot nem vet volna, Annak
 okaert nemely frater es, mondotta ezeket hmbertus mesternek
 ez frater egyedreyl, hog latta ez frater egyedevt mykoron men-
 nenek az vton, hog nemykoron latta evtet le evluen az vton, es
 25 hertelenfeggel el ragattatvan lelekben, es nem jgyekevzuen kylsev
 dolgokra, Es annak vtanna nagy fazkodással ev magahoz terueen,
 annak okaert bankoduan hog az menyey es belfev velagofflagoktvl
 meg vontatyk vala.

Elmeeg vala frater, ky fok jdeyg nagy tyztalagban zolgalt
 30 vala vr iftennek ez zent zerzetben, sem erzet vala valamely lelky
 vigasztalast es edesseget, azokban kyket oluas vala ez frater, ||
 226 Egyebektevl kedeg gyakorta hallotta vala mely edessegevket
 veznek vala ev jmadfagokban, Nemely eyel ez frater aluan az
 fezevlet elevt, kezde fyralmalmafon panazolny az vr iftennek
 35 ez keppen monduan, Vram iften hallottam te rolad hog menden
 teremtet [allatodat zeledsegedben byrod] allatot felyevl mulz zeled-
 felgel es io voltoddal, Jme jmmar zolgaltam teneked fok eztendevk-

ben, evryzuen kemen vtakat, az te ayaykaydnak jgeyert vagy bezedeyert, ennek felette akaratom zerent, enmagamat teneked megzenteltem zent zerzetnek fel vetele myat, Es tudom vram hogha valamely kemen kegyetlen feyedelmnek chak negyed reez zolgalatot tevtem volna mynt teneked, meges mutatta volna en nekem⁵ valamely jo akaratyának jegyet, vagy zoluan edeffen en velem, vagy valamelyt parancholuan ennekem, vagy chak ream meuetuen, Te kedeg vram isten, femmynemev lelky edeffeget nem evttez en belem en lelkemben, femmynemev jo akaratomnak zerelmednek jegyet || nem mutatod en nekem, Jmmar vram isten te ky²²⁷ tenmagad predicaltatol edeffegnek, ennekem kemen vagy, Ennekem kemenb vagy, hognemha akar mely kegyetlen kemen ebazar volnan, mychoda ez vram, auagy myre tezed ezeket, Azert mykoron ezeket es ezekhez hafonlokat fokakat mondana ez frater, halla hertelenfeggel egyzer es ketzer nagy zevrgest,¹⁵ mynt ha az zent egyhaz le akarna romlany, Ennek felette halla ez frater az egyhaznak menyezetyu auagy bolgyan oly nagy zevrgest mynt ha nagy fok ebek ev fogokkal es kevrmekekkel ragnayak az egyhaz hayazatyat, Ezeket haluan az frater, nagy hertelen meg jyede, es mynd ev tellyes testeben²⁰ rezketuen, hertelenfegel lata ev hata meget, nemely rettenetes abrazt, ky ez fratert jgeen vere es az fevdre eyte az zauarral, melyet ev kezeben vifel vala, Vgyhog mykoron fel akar vala kelyu, tahat nem kelhet vala, hanem egy oltar eleyben vonuan evmagat, touab nem mehete az nagy || faydalmakert, Azert²²⁸ mykoron az fraternek az primara fel kevltek volna, es ez fratert ot leltek volna nagy faydalmakban, el viuek az infirmariaban, nem tuduan enne nagy faydalmaknak okat, fekevuek azert ez frater az infirmariaban harom hetyg, Es oly jgeen dohos vala mynd evnen maganak, mynd egyebeknek hog aleg zolgalhatnak³⁰ vala neky kevlemben, hanem orrok be dugua, de maga ez fraternek tefty ereye meg teruen, es az ev mereeffegerevl magat meg feduen, Meg tere ez helyre hol elevzer meg verettetevt vala, hog hol elevzer haragot erdemlet vala, vgyan ottan irgalmaffagot nyerne, es monda ez frater, En vram istenem, vetkeztem³⁵ menyben es te elevtted, kyffeb vagyok menden te irgalmaffagydnal es nem vagyok melto az te nagy malaztydra, Te vram jgazan febhettel meg engemet, De kegyeffen vigaztottal meg

engemet, Az frater kedeg ev orchayara magat le teryeztuen,
 bochanatot keer vala gyakorta azokrvl, kyket bolondvl gondolt
 229 vala || es gonozvl zolt vala, Es jme zozat leyn az fraterhez
 monduan, ha akarod vallanod az vigasztalafokat es lelky edef-
 5 segevyket kyket keuanz, zvkszeg hog olyan vtalatofnak es hyt-
 uannak alehad magadat, mynd az fereg es az faar kyt az te
 labayddal meg nyomoch, Kyt haluan ez frater, jgeen meg
 vigasztaltateek, es felkelven halat ada vr iftennek alazatoffon,
 Ez jdevtel fogua ez frater ez menyey tanolfagot geryedetesen
 10 es evrevmest hozya evlele, es zorgalmatoffon meg tarta, Ez
 dolgot kedeg hytetyk hog meg jelentette ez frater kynek ez
 tevteneek zerzet mesterenek, ky ennek vtanna ez zerzetben
 nagy tevkellates ember leyn.

Az alazatoffagnak jozagos myelkevdeyre lattatyk illyen
 15 dolognak tevtenny, hog nemely nemet fraternek illyen dolga
 tevteneek, Mely frater vala iftentel meg vilagofeytatot, es
 kezde meg esmerny az ev neuolyaffagat, es kezde gondolny
 iftennek jrgalmaffagat, Mert elmeyeben jevue bevlnek ez monda
 230 monduan, Ez, az el arult || jgazat elnem hagyja, de az byne-
 20 sektevl meg zabadeygya evtet, es az verembe lezal ev vele,
 es az kevtelekben fogfagokban elnem hagyja evtet, mygnem
 hozya evneky az orzagnak iftapyat, es hatalmat azok ellen kyk
 evtet meg nyomoreygyak vala, es hazvgoknak mutagya azokat
 kyk evtet meg zeplevfeytetfeek, es ad evneky evrek fenefsegevt,
 25 Ez jgeket magyerazya hugo cardinalis monduan ezenkeppen,
 Ez, az az, az bevlcheffeg atya iftennek bevlcheffege, pokolbely
 evrdevgnek el arvlt jgazat, az elfev zvleken, elnem hagyja, de
 az bynefektevl az az evrdevgektevl meg zabadeygya evtet az
 kereztfegben, Es le zal ev uele az veremben, az az, az nyomo-
 30 rufagnak vermeben, Es az byneknnek kevteleben fogfagaban nem
 hagyja evtet, de ky ragagya evtet, leueen mendenkoron ev vele,
 mygnem hozya evneky az evrek orzagnak iftapyat ev halalanak
 jdeyen, Es hatalmat azok ellen kyk evtet meg nyomoreygyak
 vala, Ez kedeg lezen ityletnek napyan, mykoron az jgazak
 231 jtylyk azokat kyk evket nyomorgattak, Es hazyg||nak mutagya
 azokat kyk evtet meg zeplevfeytevtfeek, az az, meg zeplevf-
 fevltnak akartak evtet mutatny, vadoluan iftennek elevtte evket,

az az, az evrdevgevk, kyk vadolyak az jgazakat iften elevt, Es ad az vr iften evneky evrek feneffeget, elevzer jgyret mya, az vtan fyzetes mya, Ezenkeppen gondolkoduan ez frater, hog az vr iften mely irgalmafon vont volna ky embereket az byneknék vermebevl, tahat ez frater ragattateek chodalatos ifteny⁵ zeretetre es aytatoffagra, Es az nagy ifteny zerelmnek myatta beteglyk vala, fekevueen három napokban, sem eueen, sem juan, hanem chak azt, menyét az fraterék kyfded kalannal zayaban evtnék vala, De maga ez aytatos frater az alazatoffagbol jvta az ev zyvynek anne nagy chendeffegere, hog femmynemev¹⁰ dolog evtet megnem haboreythagya vala.

Nemely zeep tettev fratert, jgeen egyevgyevyét, nemely²⁸² azzonyallat sok jdeyg keuana bynre, mutatuan zentfegnek kepeet, Mely fratert ez azzonyallat, nemevnemev chodalatos es okos chalardfagokkal annera meg chala, hog mynd az eynek vezteg-¹⁵ fegeyg, es mynd az agynak tytkyayg vonnaya, jgeen edeffen bezeluen evuele, es mynd eddyg az ev gonoz keuanfaganak mergeet el tytkola, Varya vala ez bodogtalan azzonyallat hog ez frater tennye gonoffagnak dolgat, kyt hyzen vala jmmar lenny meg fogotnak az gonoz keuanfagtv, azbol chak, hog illyen²⁰ helyen es illyen jdeyben ez frater egyedevl zolna egy azzonyallattal, De hazvda evneky az ev alnokfaga, Mert ez frater, iollehet bolondul, demaga artatlanvl evlveen, femmy fertezeteffeget nem gondol vala, Holot kedeg ez frater meg esmere, ez nenolyas azzonyallatnak keuanfagat, legottan hamarfaggal my-²⁵ kynt az evz az tevrbevl, ev kezeyuel tartanak vononak kezebevl ky zevkevllek es el fvta, Mykoron ez dolog mendenestevl tytkon volna, tevrtenek hog zent emlekevzetev iordanus || mester vite-²³³ tet volna nemely evrdeungevfhez, hog jmadna ev erte, Azert mykoron iftennek embere iordanus mester kezereyteneye az³⁰ evrdevgevt, hog ky menne az iftennek teremtet allatyabol, Felele az evrdeg, hog addeg kynem menne, hanemha az frater jevne oda, ky az tevzben volt, es megnem egeet, Mykoron ezeket az evrdeg gyakorta mondotta volna, senkyt nem neuezuen, Chodalkoznak vala ezen mendenek kyk ezeket halyak vala,³⁵ nem tuduan myt tennenek, Annak okaert mafodzer es, harmadzer es kereek iordanos mestert, hog jevne ez evrdevngeft meg

latogatny, mert tугyak vala evtet lenny zent embernek es jgazanak, Tevrteneek azert, hog mykoron iordanos mester menne harmachzer ez evrdengefhez, tahat ez felyevl meg mondot frater levn tarfa iordanos mesternek, legottan hog ez frater be mene, 5 az evrdeg ottan ky mene kyaltuan az emberbevl, Ez frater kedeg, mykoron mynd ez dolgokat hallotta volna iordanos mester, 234 tertevl, ezebe ivtanak melyek lettek va||la az azzonyallat kevzevt, es ev kevzevtte, Es tytkon mynd meg jelente syralmakkal jordanus mesternek, ky vala zerzet mester.

10 Esmeg vgy jelentetevt meg oly fraterektevl kyknek zo[ajuo-
kat melto hynny, az tyztelendev es zent ifpanyay frater daman-
cofrol, ky gyakorta volt zent damancos atyanknak tarfa, Hog
myert ez frater damancos ky evzette vala az paraznakat az
kyral vduarabol, Tahat nemely hazvg es zeep azzonyallat kevl-
15 deteek egyebektevl ez zent eletev fraterhez, hog gyonafnak
zemelye alat, kerneye evtet gonoffagra, nagy erevffen es ger-
yedetevfevn, Mely azzonyallatnak chalardsfagat es fertezetefseget
meg esmeruen ez frater monda, Sok jdeye vagyon hog illyen
dolgot nem tevtm, es mastan veen vagyok es meg hydegettem,
20 hanem ha tevzneel hevevlek meg, Hagya azert ez zent frater
ez azzonyallatnak, hog masod napon teernemeg, es hog ev
addeg ez dologra tytkos es alkolmas helt zerzene, Annak oka-
ert istennek embere meg gyvlada az tyztafagnak zerelmeben,
235 es zerze nagy bevfeget tevzet, es evmagat || el teryezte az
25 tevznek kevzepette, es hyvya vala ez neuolyas azzonyallatot
ev hozya az tevzben hog fekenneyek ot ev vele, Latuan kedeg
ez azzonyallat enne iozagot auagy lelky erevt ez zent fraterben,
hognem chak testeben, de meeg ruhayaban es, egeefnek fem-
mynmemev nyoma nem vala, tevredelmefseget vevn, es jaygatuan
30 kezde nagy fel zoual kyaltany, vgyhog, ez choda levn fokak-
nak tudafara.

Byzonual fokakat esmertevnk, es tevbbekrevl hallottvk,
kyk tyztaffagnak kev falauat meg kevryekevztetuen, nagy
nehez vezedelmektevl zabadultak meg, Kyk kezzevl egyknek
35 egyzer, alkolmas helyen egy felevl eleyben adatyk vala az
testy gyenyerevfeg es nagy hyzelkevdees, mas felevl meg evleef-

nek tevre, ha akaratyat rea nem adnaya, de ez jambor frater az tyztalagnak jozagaua, el tauoztata az leleknek vezedelme⁵et, Es az bevlcheffegnek jozagaua el tauoztata az testnek vezedelme⁶et, es az zerzetnek gonoz hyreet, Mert monda ez frater az evtet fenyegetevnek, azzonyom en vas evuet es ciliciomot vifelek, le vetem azokat, es holnapon el jevuek || tehozyad az te³⁶ keduedzerent, Ezenkeppen ez jambor frater meg chaluan ez azzonyallatot, es meg zabadula pokolbely evrdevgne⁷nek kesfertetytevl es ev lelky vezedelmytevl.

Yt keztetnek nemely tanolfagok az jmadfagnak jozarol,¹⁰ az isteny zolofmakban valo tunyafagnak ellene ez keppen.

Nemely nagy zent eletev, es nagy hyrev nemet frater, Ev gyermekfegetevlfogua zokta vala cristufnak kenyat, es az ev zent sebyt nagyon tyztelny es zeretny, Es menden napon mond vala az evt febekre evt adoramus te cristet, teuen evt veniakat¹⁵ evt pater nofterrel, keruen cristuft hog adnaya ev neky az ev felelmet es zerelmet, Ez adoramus te cristenek ez magyerazaty²a, jmadonk tegedet cristvs es aldonk tegedet, mert az te zent keresztfadnak myatta valtottad ez velagot, Azert ez fraternek ez vtan meg jeleneek vronk cristus, aduan evneky menden²⁰ sebebevl jnyja chodalatos edeffegevt, kyt meg jnuan ez bodog frater, ez velagnak menden edeffege es vigasztalafa, fordula evneky keserevfegre, Vgyan ezen || frater zokta vala tyztelny²³⁷ azzonyonk zvz mariat ez keppen, Az ev zyueet tyztely vala, kyvel cristuft hytte es zerette, Az ev mehet tyztely vala, kyben²⁵ cristuft vifelh^{te}, Az ev emleyt tyztely vala, kykkel cristuft zoptatta, Az ev ekes kezeyt tyztely vala, kykkel cristufnak zolgalt, Es ev melyet tyztely vala vgy mykeppen menden iozag³os myelkevdetevknek patykayat, Es myndenykre teuen egy egy venyat meg anne aue mariaual, Zabuan az aue mariakh³⁰oz azzonyonk marianak az lelky iozagy⁴t, kyuel erdemlet lenny istennek anya, az az, alazatoflagat, isteny zerelmet, tyztalagat, bekeffegeet es kegymelfegeet, Es kery vala ez frater azzonyonk mariat, hog ez meg mondot jozag⁵os myelkevdetevket nyerne^{ve} evneky es az vr istentevl, Tahat ez fraternek meg ieleneek³⁵ azzonyonk maria nemely zombaton, es mend ez iozag⁶os myelkevdetekre⁷vl kyket ez frater tyztelt vala azzonyonk mariaban,

bele evtte erezhetevkeppen ez evt iozagos myelkevdetevket
 kyket keert hog nyerne evneky vr iftentevl, Azert ez frater
 238 hatra vetuen az tanollagot, foglalya vala evmagat || aytatos jmad-
 fagokban, es eltetyk vala chodalatos lelky edeffeggel, Melyet
 5 ezekben veuen az fraternek, gyakorta evtet meg vadolyak vala,
 hog evmagat hazontalanna tenney az zerzetnek, nem tanoluan,
 Tahat ez frater jmada vr iftent, hog az lelky edeffegnek egyk
 rezeet valtoztatnaya tudomanra, kyuel lehetne haznalatos lel-
 keknek idueffegere az ev zent neueneke tyzteffegere, Meg hal-
 10 gata azert evtet vr iften, es evbele evtte oly tudomant, kyt
 annak elevtte nem tud vala, Es predical vala nemetevl es dyakvl
 malasztoson, es vala meg ekefevl nagy tanale adasnak ayan-
 dokyual.

Anglyaban vala nemely jgeen aytatos frater, ky vala lector
 15 es predicator, Ez aytatos frater mykoron volna nemely viteznek
 hazaban, hertelenfeggel nagy tevz gyvlada fel az hazban, kyben
 vachorolnak vala, El fogyuan kedeg vyzek es minden embery
tanale, es az tevz jnkab es jnkab meg hatalmazuan, Mykoron
 239 ez aytatos fraternek tarfa || az haz nepeuel tetoua fytofna es
 20 jvevltene, ez aytatos frater le teryezkevduen jmadfagban, az
 jmadfaggal az tevzet el evze es meg olta, vgyhog femmynemev
 iele nem marada, Ezt kedeg az frater zerzet mesterenek meg
 jra, nem hyvdychevfegert hanem epevletnek okaert. Keet frate-
 rek mykoron mennenek nemely conventhez, es az engedelme-
 25 feget vigan telyefeyleneekbe, Tevrteneek effevnek vezetevl
 zeletevl evnekyk jgeen meg fetetevlny, Mely fetetfegtevl jgeen
 meg jyedveen, kezdenek egymasnak mondany, Otalam nem
 kellemetes iftennek amy engedelmefsegevnk, Azert mykoron
 femmynemev. helt nem lelhetnenek, hog houa ternenek, Ezekben
 30 jvta egy chodatetel, melyet tevt vala vr iften zent damancos
 atyankal, el veuen ev tevl es ev tarfatvl az effevt, Es felkevl-
 tetuen remenfegre, es forduluan jmadfagra, veteek zent kerez-
 nek jegyet az veeznek ellene, Es az veez legottan magat el
 oztuan jogra es balra, hagia illetlen evket mezze elmeny, es
 240 chak egy chep || effev fem efeek ev reayok, mykoron latnayak
 az effevt mynd keetfevl efny.

Nemely ifpanyay vitez kereztel meg jegyeztetevt, annak

okaert hog altalmenne az tengeren, Mykoron ez vitez ez illyen fogadafat kestetneye be tellyefeyteny, nemely hadban meg evle- teek, holta vtan ez vitez az ev fyanak meg jeleneek viselueen jgeen nehezsleges kereztfat, es kery vala az ev fyat hog kevnyerevne evrayta, Az ev fya kedeg myert bevle es deak vala, ⁵ meg erte hog fogatta volna hog kereztet veuen ellensagre menne, es hog ezt benem tellyefeytette volna, de felfogada ezt az fvy be tellyefeyteny az ev atyaert, Azert mykoron ez viteznek fya jvtot volna bononyaban, hog brundufiolbol hayon menne, lele nemely esmerev deakokat, kyk be mentek vala predicator zer- ¹⁰ zetben, Melyeket ez vitez fya aytatofon meg latogatuan, es meg keerdetuen az ev jarafanak okat, meg monda hog az ev atyanak lelkenek segedelmeert menne, Tahat ez vy fraterek kereek evtet hog az zerzetben jevnebe, Fogadak || azt evneky, ²⁴¹ hog jnkab haznal az ev atya lelkenek, az kereztet byzonual fel ¹⁵ venny zent zerzetben valo menefnek myatta, es kevuetny criftust, Es hog az fratereknek jmadfagok, es zent mifeeknek aldozatya haznalatofban vizio az lelkeket az evrek velagoffagra, hog nem ez fele kereztnnek fel vetele, Azert engede ez viteznek fya az ev tarsynak, es levn baratta, Es kezde aytatofon es ²⁰ evrevmest zolgalny mifekre, es alazatofon kevnyevrgeny az mife mondoknak hog jmadnanak az ev atya lelkeert, Tevrteneek ezen jdevenb menny florenciaban frater albertnak, hogky jgeen jo ember vala, Tahat florenciaba nemely eyrdegtevl meg zalot embernek zaya altal, az evrdeg kevlemb kevlemb tevrteneteket es embereknek myelkevdeyt mongya vala meg, Mely evrdeg ²⁵ egyebek kevzevt fok embereknek jelen voltara vgy monda, hog az predicator zerzetbely fraterek evnekyk fok bozzvlagot teznek, az ev prediacyoyokkal embereket gyonafra vonuan, azonkeppen jmadfagokkal, myse mondafok||kal, es hog nemely ifpanyay ²⁴² viteznek lelket ky nemely hadban meg evletet volt, az ev ³⁰ myfeyekkel kenokbol meg zabadeytottak, Es az viteznek fogadafat, ev fyanak jarafat es az zerzetben bemenefet mynd zereuel meg monda, de ez frater albert ezeket haluan, es ez dolgo- kat nem tuduan, nem gondola az evrdevgnek bezedeuel, Ennek vtanna ez frater albert meg tere bononyaban, es nemely napon ³⁵ evlueen az fraterekkel, kyk kevzevt ez viteznek fya es, ky vala nouicius halla zendevletevt az egyhazban, azert hog nemely

erdenges azzonyallatot hoztak vala zent damancos atyank olta-
 rahoz, kynek okaert ez frater albert, melyeket latot es hallot
 vala florenciaban az erdenges embertevl, mynd zereuel meg
 monda, Kyt haluan ez ifpanyay vitez fya ez nouicius, meg
 5 evrevle lelekben, jftennek es az fratereknek nagyfok hala
 adafokat tevn, es az ev atyanak jgyeet, es ev jaralanak okat
 mynd az tevbbyt zereuel meg monda, Es az zent zerzetben meg
 erevfevdeek, Azert ezbevl adatyk erten, hog az fogadaft nem
 243 batorfagos ember||nek el hallasztany, de haznalatos hamar meg
 10 fyzetny, Es hog valtoztathatny jobra az fogadaft, az eleuenek-
 tevl az holtaknak.

Keet ifpanyay fraterek, kyk parifban zent jrafban tanol-
 tanak vala, Mykoron az ev orzagogban meg teernenek, iutanak
 pictauianak fevdere, Es mykoron ez fraterek reggeltevl fogua
 15 hatod jdeyg mentek volna, meg faraduan kezdenek ehezny,
 valanak kedeg kevzel egy kyfded faluchkahoz, kyben keues es
 zegeen emberek lakoznak vala, Azert az frater ky jnkab meg
 farradot vala, akarya vala hog ot az faluchkaban aytonkeent
 eledelt keresnenek, Az mafyk frater kedeg, ky jnkab eheznyk
 20 vala, jnty vala az ev tarfat, hog job faluhoz mennenek, hogha
 keueset ennenek az vtban elfogyatkoznanak, Tahat az meg
 farradot frater akaruan meg vigasztalny az chevzev fratert monda,
 Zeretev atyamfya hatalmas az vr iften, fnem adhate my nekevnk
 vendegfeget ez zegeen faluban, Kynek monda ez ehezvev frater,
 244 tudom hog adhagya, De nem zokta tenny, Tahat || monda az
 mafyk frater, Ne akary felned zeretev atyamfya, mert az vr
 iften ez kyfded faluban meg zolgaltagya amy zvkfegevnket, Es
 mykoron ez fraterek ezenkeppen zolnanak, jme zeit maxenciof-
 nak porkolabne azzonya kazdag es nemes ev fyaua es nagy
 30 fok zolgakkal jvta az kys faluban, Mely nemes azzon latuan az
 fratereket lenny jgeen meg farrattaknak, nagy zerelmele paran-
 chola az ev fyanak monduan, Fyam zalle, es iftennek zerelme-
 ert es en zerelmemert, ez fratereket elegehed meg, Ky az ev
 anyanak parancholatyara legottan le zaluan, az etkeket kyk
 35 valanak az ev anyanak zerezttueen vene, es bort, es laytot,
 es tykmonyat, es vyonnan fvlt kenyeret, es halakat ada bev-
 leggel az fratereknek, keeruen gyakorta evket, hog az nekyk

adottakat evrevmmel venneyek, azert myert istennek zegeny
 valanak, es fokat kel vala mukalkodnyok, es hog egyeb helye
 ken aleg lelhetnenek zvkegekre valokat, De mynek vtanna ez
 porkolabne azzonnak ev fya, fok egy jffyakkal zolgalt volna
 nag zerelmel ez frate||nek, Monda az nagyob frater a kyffeb 245
 fraternek, jmagyvk az vr iftent, hog ez jffyat ky mynekevnek
 il nagy aytatoffon zolgala, hog az vr iften evryzye evtet, es jo
 eletre vigye evtet, Azert ez fraternek le terdepeluen, es az veny
 creatort meg pater nofterrel es oracyonal meg monduan, bulchvt
 vevnek ez iffyvtvl, es evtet gyakorta az vr istennek ayanluan, 10
 el menenek, Nemy jdev kedeg el muluan, egy ez keet fraternek
 kezzevl, ifpanyabol jevue paryfban az generale capitulomra,
 pyctauiai fratereknek conuentebe, Es lele jmmar baratta lev-
 nek, ez iffyat ez porkolabnenak fyat, Es meg chodalkozuan ezen
 az frater, monda az priornak, Agyam honneet valo ez iffyv frater, 15
 mykoron ez frater hallotta volna evtet lenny az porkolabne
 azzonnak fyanak, hyua evtet ez frater evhozya, es monda neky,
 Jvte ezedbe mykeppen vendeglettel vala parifbol jevue keet
 fratereket, anyadnak parancholatyara, illyen helyen, Monda ez
 iffyv, jol emlekevzevm, es hala legen vr istennek, || mert az vr 246
 iften az ev jmadfagoknak myatta hozot ez zent zerzetben, Monda
 neky az frater, en vagyok az keet fraternek kezzevl egyk, kyk
 gyakorta kertevnk teneked iftentevl jo eletet es bodog kymu-
 laft, Ime latom tebenned az jo eletet, erevkegyed zeretev
 atyamfya vegyg meg maradnod az joban, es byzonual ezenkep- 25
 pen jveh az bodog vegezetre, Ezeket jrya frater egyed de
 portugaliay, ky vala tellyes zentfegnek embere, ky ifpanyaban
 prouincialis es volt, nagy hyrev deak vala, es egyk vala ez
 keet frater kezzevl.

Yt kezdetnek nemevnemev chodak azrvl kyk ev zolof- 30
 mayokat gonozvl resten aytatlan mongyak, jelesfél az bodog
 azzon zolofmayt ez keppen, Vala angliaban nemely frater dauid,
 ky vala jgeen zerzetes es aytatos ember, Ez frater dauid az ev
 betegfegeben, kyben meges hala, el ragattateek az jtyletre, es
 halla hog azzonyonk maria panazol vala azokrol kyk az ev 35
 zolofmayt restevn fytua es tyzteffegnekevl mongyak vala, Kynek
 az ev zent fya iefus felel vala, Zerelmes anyam || bochaffvk ez 247

fratert az ev frateryehez, hog juche evket hog ne tegyenek evk es ezenkeppen, Azert meg terueen ez frater az ev el raggattalabol, es fel emeluen ev magat ev agyaba, meg hyrdete azokat kyket hallot vala, jntveen az fratereket, hog az irgalmassagnak⁵ kyralne azzonya horayt zolofmayt nagyob aytatoffaggal mondanayak, Es ezeket monduan keues jdev vtan meg hala.

Vgyan ezen anglia orzagba, mykoron frater rikardus jmmar fel holt eleuen volna, hertelenfeggel kyalta monduan, jay jay, kyk az isteny zolofmat elmulataffal resten mongyatok, Mert az¹⁰ purgatoryombely lelkek panazkodnak, hog illyen kefen es tunyan mongyatok meg azokat kykkel evnekyk tartoztok, es hog keuefed mondotok annak felette amyre tartoztok, Esmeg monda ez frater, jay mert az bodog zvz maria panazla az ev zent fyanak en jelenuoltomra ty rolatok, hog azt es, amy keufet ev rola¹⁵ mondotok, azt es meg vont es aytatlan zyuel mongyatok, hog-
248 ky olyha femmynek aleytatyk iften elevt, || Esmeg vgy monda ez frater monduan, en oly eneklest hallottam menyorzagban melyet ember fevldevn nem gondolhat. Ez predicator zerzetben valo tyztelendev eletev veen frater jelente meg, hog mykoron²⁰ az fraterék mondanayak az bodog azzon veternyeyet, tahat ez veen frater lata azzonyonk mariat keet zep zvzekkel allany az dormytoriomnak aytoyanal, es mondany ezenkeppen, Erevffen erevffen mongyatok, erevs ferfyak, Ezeket ez veen atya meg monda az feyedelmnek, hog az fratereket juteneye az zvz maria-
25 nak zerelmere, hog aytatofban mondanayak az ev zolofmayt.

Vala nemely zerzetes ember, ky az ev gonoz zokafabol, az bodog azzon horayt gonozvl tunyan es zvnyadozuan mongya vala, jelesevl az bodog azzon veternyet, de maga vegezetre mykoron ez zerzetes ember meg holt volna, halala vtan meg³⁰ jeleneek nemely jobaratyanak, kerueen evtet hog jmadna ev erte, Es monda hog negyuen eztendeyg vettetevt volna purga-
249 toryomra, azert hog || az bodog azzon horayt az ev gonoz zokafabol gonozvl tunyan resten es zvnyadozvan mondotta, Jme azert mynemev kennal kenzatnak az oly gonoz zerzetesek, kyk³⁵ az iften zvleenek horayt zolofmayt, gonozvl es resten mongyak aytatoffagnekevl.

Esmeg nemely frater lyngonyay conventbevl, ky zvz vala

mynd ev zvletefenek jdeyetevl fogua, Mely frater az ev tyztafagaert, melyet tartot vala velagy koraban az clastromban es, Nem gyonyk vala azonkeppen mynt zokafok az fratereknek keetzer auagy haromzer heteben, hanem egy honappan egyzer, auagy tyzen evtevd napon egyzer, Tevrteneek kedeg,⁵ hog ez frater nemely eyel vontateek iftennek jtyletere latafmya, Lattatyk vala kedeg ez fraternek, hog ev latna egy jgeen nagy hegyen egy zeket, kyn evl vala vronk crifthus, es ev mellette az ev zent zvleye azzonyonk zvz maria, Es mynd ez tellyes velag al vala az vevlgyben, es menden ember kezereytetyk¹⁰ vala kepere jevny az byronak eleyben, Es nemelyek vitetnek vala nyvgodalmra, nemelyek vontatnak || vala az kenokra,²⁵⁰ nemelyek kedeg purgatoriumra, Elev viteteek kedeg ez zvze-segben elev frater, es az jgaz byro eleyben, es vevn sentencyat hog purgatoryomban menne, Tahat nemes azzonyonk maria¹⁵ efedevzeek ev zent fyanak ez fraterert, es monda, En zeretev fyam es vram, myre kevildevd ez frater es purgatoryomra, Mert gyenyerevfeges gyenge iffyv ez frater, es il nagy kenokat nem zenuedhet el, Ennek felette, tyzta ez frater ev teste-ben, es az zerzetbevl teneked es ennekem fok zolgalatokat tevt, Kynek²⁰ crifthus felele, en zeretev anyam, azert kevlttem evtet purgatoryomra, mert rytkan gyonyk vala, demaga az te jmadfagydert maftan meg bochatom neky, Azert ez frater evmagahoz tere, ez fele elmulatafat evmagaba meg fedde, az vtan gyakorta gyoneek zokafzerent, es ez dolgot fok fratereknek meg jelente.²⁵

Mykoron bononyaban nemely frater completanak vtanna allana nemely oltar elevt el teryezkevdnen jmadfagban, Veue vagy foga az frater pokolbely evrdeg labanal fogua, es hatra huza mynd az egy haz||nak kevzepeyg, Mely frater juevluen,²⁵¹ es futa oda tevb harmye fratereknel, kyk az egyhazban kev-³⁰ lemb kevlemb helyeken jmadkoznak vala, Mely fraterek latyak vala, hog az egy frater vonzak vala az egyhaz zerte, de azt nem latyak vala ky az frater vonza vala, Azert erevkevdnek vala az fraterek, meg tartany ez frater, de nem teheteek, Annak okaert meg rettenenek az fraterek jgeen, mynd ev tellyes³⁵ kezekkel tárgyak vala, Nemely veen frater kedeg vete auagy fekueek az fraterre, egyetemben ez fraterrel ez veen frater es

vontatyk vala, de maga vegezetre fok erevkevedesnek vtanna, viteteek ez frater zent myklos oltara eleyben, Es oda jvtuan ez fraterhez reginaldus mester, ez frater meggyona egy halalos byneet, kyt soha megnem gyont vala, es legottan meg 5 zabadula az evrdegnek vonafatul, de oh zeretev atyamfyy chodalatos dolog levn ot az filenciomrol, hog azkoron oly jgeen zoroffan tartatyk vala az filenciom completanak vtanna, hog il nagy gyevtremlben, senky nem levn ky chak egy zot es 252 zolt volna az fraternek kezzvl. || Nemely frater romanak tartoma-
 10 nyabol, ky mykoron ez velagban volna meeg, jgeen gyenykerkevdevt vala, velagy enekeknek hallafaban es eneklefeben, sem kedeg ezt megnem gyonta vala, hog ez fele heetfagoghan gyenykerkevdevt vala, Meg betegevdeek ez frater nagy nehez betegfeggel, es olyha ez eneklees ez fraternek fyleben es feye-
 15 ben zevnetlen valanak, Es ezbevl nem vezen vala gyenyerevfegget mykeppen elevzer, hanem nem kyfded gyetrelmet es keent vezen vala, Azert nemely napon fel kelueen ev agyabol, jollet hog jgeen nehezen vala, es elmene az priorhoz ky es vgyan azon hazban betegen fekzyk vala, Es ez meg mondot keent
 20 neky meg monda, es ez fele heetfagokrol alazatoffon meg gyonek, Mykoron az prior evtet meg abfolualta volna, legottan minden zengees ky ev feyeben vala mendeneftve el tauozeek.

Narbonay conuentben, mykoron nemely frater beteg volna, es akarna meg gyonny az priornak, Monda az prior az beteeg 25 fraternek, Zeretev atyamfyy varmeg engemet, addeg myg meg 253 lezen az proceffio, mert ma azzonyonk marianak menyben || menety napya vagyon, es az vtan legottan meg terek, Kynnek monda az frater, en es azert akarok meg gyonnom, Mert az vr iftennek engedelme myat, en ez proceffyt jarom ez may napon az
 30 angelokkal es az iftennek zvleuel azzonyonk zvz mariaual, Azert ez frater meg gyoneek, es keuees jdev vtan vrban el nyvgoueeek.

Elsmeg laufanyay conuentben vala nemely nouicius, ky mykoron meggyont volna tellyeffeggel mynt neky tecchyk vala, 35 Lata ez nouicius pokolbely erdeget almaban ev elevtte allanya, es monda, Te azt hyzed hog jgeen jol gyontal meg, de byzonual tgyad hog ez leuelben fok bynek vadnak, kykkert enym vagy, Mykoron ez nouicius kerneye az leuelet hog meg mutat-

naya neky az erdevg, de az erdeug nem akarnaya meg mutatny
hanem el futa az leuellel, Es ez nouiciufnak vgy lattateek hog
az erdevg meg evte labat az zentelt vyz edenehez ky ot vala,
es az erdeg le efuen, ketelen el eyte az leuelet, Mely leuelet
az nouicius frater nagy keuanfagal fel veue, es byzonfaggal lele⁵
evbenne nemely byneket, kyket megnem gyont vala ez frater, ||
Es ez frater legottan fel serkenueen, az kyket az leuelben olua²⁵⁴
fot vala, azokrol tellyeffeggel meg emlekevzeek, es meg gyona,
Es jollehet hog az erdeg ezt azért teue, hog az frater^z zomo-
rufagban eyteneye, es hog ne comunykalna kyre akaratty¹⁰ vala
Mert ez pokolbely fatan mynd halalaban bannya valaky com-
munyk¹¹al, es menden ereye zerent meg bantya ha tehety, de az
keges es jo iften ezeket mynd jora fordeyta ez fraternek,
Ezeket kedeg ez nouiciufnak confeffora monda meg zerzet mē-
terenek, mely confeffor vala zent ember, es bezedee¹⁵t melto
vala hynny.

It nemely peldak kezdetnek azrol, hog nemely fraterēk
mentek az zerzetben, ez velagy heetsagnak meg gondolafabol,
ez keppen, Mykoron bononyaban az fraterēk completa vtan
vennenek kemenfeges disciplinakat, nemely gonoz erkevlchev²⁰
deak meg neze evket nemy hafadekon, Es az honnat kel vala
epevlny az deaknak, onnat meg beueyte az ev byneet, Mert
onnat el mēnuen mene nemely deak tarfahoz monduan, en jēv-
uek maftan nagy bolond emberektevl, || kyk bolondbak mynd ez²⁵⁵
velagbely bolondoknal, az az, az predicator zerzetbely fraterēk-²⁵
tevl jēvuek, kyk vgy veryk zaggyatyak magokat mykeppen
zamarok, Ez deaknak ev tarfa kedeg ezeket haluan, tevredel-
mēffegre jndultateek, es kere hog ezeket neky meg mutatnaya,
ky az jēvuende²⁶v estue el viue az ev tarfat az helyre es monda,
laffad ez bolond embereket myt myelnek, de ez deaknak tarfa³⁰
nem meg meuetefbevl, hanem aytatoffagbol nagy zerelmel be
tekentueen monda evnen magaban, Ha ez zent emberek ezen-
keppen veryk es gjevtryk magokat iftenert, tahat myt tegyek
en bodogtalan bynes, Annak okaert ez deaknak tarfa meg
velagofeytateek iftentevl, es ennek okaert az zent zerzet-³⁵
ben mene.

Parifban valanak keet deakok, kyk mynden napon meg
mongyak vala az bodog azzon horayt, kyk kevzzevl egyknek

256 vala zandoka be menny predicator zerzetben, az ev tarfat es
 gyakorta jutj vala reya, Mykoron kedeg egy napon mondana-
 yak bodog azzon vechernyeet, tahat nagy hertelenfeggel az
 5 deak kynek nem vala zando||ka az zerzetben menny, nagy her-
 telenfeggel anne nagy aytatoffagal tevredelmeffegevt vevn, es
 anne fyralmaknak harmatyauual evtteteek meg, hog evmagat
 elnem zenvedhety vala, Mely aytatoffagban erze ev zyvyt jobra
 valtoztatny, es az vechernyet el vegezueen, monda az ev tarfa-
 10 nak, Matvl fogua nem mondok teneked ellened, hanem en es
 elmegyek az jo tarfoffagban, kyre engemet ennezer jutetteel,
 Annak okaert evzue bezelueen, azon eyel el menenek az veter-
 nyere az nagyob bodog azzon egyhazahoz, Vala kedeg akoron
 aduentnek mafod vafarnapya, Meg halgatuan azert az veternyet
 aytatoffon, es bezellenek egymaffal, hog mellyk mybevl vet volna
 15 nagyob aytatoffagot, Monda az egyk deak, En jgeen meg jndulta-
 tam aytatoffagra az zent gergely omelyayan, kyt mond ez euange-
 lyomon, Ervnt signa, az az, leznek chodak napban es hodban, Monda
 az malyk deak, En jgheen meg vigasztaltatam es jndultatam
 aytatoffagra, ez responforiomon, docebit nos dñs vias suas, Meg-
 257 taneyt mynket vr az ev vtallyrá, es jelefevl az verfben ky vgy
 mond, venite ascendamus ad montem dñi, et ad domum dei
 iacob, azaz jevyetek menyevnk fel vrnak hegyere, es iacobnak
 iftenenek hazahoz, Mert betev zerent ennekem vgy tecchyk,
 hog mynket hyv az vr iften, hog be mennyevnk zent jacob
 25 hazaban vagy clastromaban, hogky iftennek haza, es hegyen
 chynaltatot, Annak okaert mynd ketten bemenenek es zentfe-
 gefen elenek az zent zerzetben.

Bononyay prior frater iacob, fokzer ielentette meg az fra-
 tereknek, hog nemynemev nagy aduocatus vagy procurator, ky
 30 ez frater iacobnak jgeen zerelmes tarfa vala, Mely aduocatus
 mykoron az nehez betegfegbevl jmmar iutot volna halalra, es
 keretet volna ez ev tarfatvl hog harmye napnak alatta neky
 meg jelenneek, es az beteges fel fogatta volna hog meg ielen-
 neek neky, Meg hala az aduocatus, es mykoron iutot volna az
 35 harmychad napra, Meg ielenek az ev tarfanak, az ev tarfa
 258 kedeg frater || iacob iollehet akor meg nem vala frater, meg
 kerde hog mykeppen volna az ev dolga, az ev tarfa monda

magat lenny purgatoryomban, Esmeg meg kerde frater iacob
 hog mynemev kenya volna purgatoryomban, Felele ez megholt,
 ha menden begyek es menden lathato allatok eegnenek, az
 purgatoryom kenyahoz auagy hevfegehez hafonlatos nem lehetne,
 Esmeg kerde hog ha vagyon valamy segedelm purgatoryom-⁵
 helyeknek, felele az meg holt, vagyon nemykoron segedelmevnk,
 de maftan nagy kaart valnak az purgatoriombely lelkek, az
 haborufagert ky vagyon papa kevzevt es chazar kevzevt, Mert
 az tylalmert nagy fok segedelmek vontatnak meg az purgatory-
 ombely lelkektevl, es menden napon nagy fok lelkek mennenek¹⁰
 fel menyorzagban, ha az zokot myfek meg mondatnanak.

Esmeg kerde hog ha lezen bekefeg papa kevzevt es cha-
 zar kevzevt, felele az meg holt, femmykeppen nem lezen be-
 keffeg, mert ezt erdemly embereknek || bynek, Esmeg monda²⁵⁹
 az leleknek, mychoda vagyon az en allapatomrol, felele az meg¹⁵
 holt, te gonoz allapatban es gonoz tyztben vagy, Monda neky
 ez iacob, tahat myt tegyek, felele az meg holt, fuffal hamar ez
 velagbol, Monda az iacob, houa fuffak, felele az meg holt, fus
 az predicator zerzetben, es legottan el enezeek az meg holt,
 jacob kedeg tevredelmefteget vevn, es jevue nemely fraterhez³⁰
 ezeket neky meg jelente, es mendeneket meg zerezueen az, ev
 marhayrol, zerzetben mene.

Franciaban andegania varasaban vala nemely decan, tudö-
 manyal, nemzettel, kazdagfagokkal, es hatalmal vala jgeen fenes,
 Ez decan iftentevl meg veretteteek betegfeggel, gondolkoduan²⁵
 az ev lelkenek idueffegerevl, monda evnen magaban, Oh en
 vram istenem, myt tegyek hog iduezevlheffek, kyhez fuffak,
 kynek hyvyam segedelmeat, en vram istenem jelenched meg
 ennekem, Annera foglala meg ez dekannak lelkeet ez gondolat
 hog ennel egyebet sem zolhat sem gon||dolhat vala, Annak oka-²⁶⁰
 ert mykoron ez fele kevnyergefegben mulatta volna el az eynek
 nagy rezeet, keueffe el alueek, Es mykeppen neky tetueek, meg
 allapeek ev eleve vronk cristus, monduan neky, ha akarz idue-
 zevlned, menybe az en zolgaymhoz, ky mykoron kerdeneye
 hog kyk volnanak az ev zolgay, felele vronk, menybe az pre-³⁵
 dicator zerzetben, Azert reggel leueen, hozya hyuata az papot,
 hog neky hozna cristusnak zent testeet, Mykoron az pap el hozta
 volna cristusnak testeet, levn az ev iobaratynak folyamasa, zol-

gaynak fyralma, es felelm azoknak kyk evtet tft zerent zere-
 tyk vala, Es mykoron az pap jmmar neky akarnaya adny
 cristufnak zent tfttet, monda ez decan, Annak okaert hozattam
 jde cristufnak zent tfttet, hog az ev ielenvoltara mongyam
 5 meg, melyek ennekem eyel tevtentenek, kynek elevtte fynky-
 nek nem illyk nemkel hazvdny, Es ez felyevl mondottakat meg
 monda mynd, es monda, Myert az cristus tanalchola ezt ennekem
 hog az predicator zerzetben menyek, nem akarom touab hallaz-
 261 tanom, Es legottan kevlde az fraterekhez, hog evne||ky el hoz-
 10 nayak az zerzetnek ruhayat kefedelm nekevl, de mykoron az
 ev baraty es zolgay nagy fel zoual fyrnanak, es akarnayak
 evtet el fordeytany az ev jo zandokatvl, Ez decan es ev ellenek
 kyalt vala monduan, Menyetekky, menyetekky, mert predat
 kevuetnek ez seregek, nem embert, Azert be evltevzek az zer-
 15 zet ruhayaban, es be viteteek az fratereknek clastromaban, Es
 nemy jdev el muluan, az ev eletyt el vegeze az fratereknek
 jelen voltara jmaduan ev erette, es el nyvgoneek vrban nagy
 aytatoffaggal, Vala kedeg nagy vigasztalafok az fratereknek ev
 rola akoron, mert elevzer nem vala aytatos az zerzethez, Azert
 20 es, mert nagy peldaya vala az ev byzon meg fordulasanak, azert
 es mert evnekyk fok kevnnyeket hagyva nekyk, kykkel evk
 jgeen zevkfefegfek valanak.

Yt es kezdetnek nemely peldak, tyzteffegeknek keuanfa-
 ganak kefertetyrevl, ez keppen, Nemely frater mykoron gondol-
 25 kodneek hog ev melto volna pispeksegre, es hog ev fok jokat
 zandokozneek tenny az pispeksegeben, Azert mykoron ez frater
 262 ez ev || gondolaty elve meg gondoluan ev jmadfagaban, es
 nagy hertelenfeggel karhoztatta volna az ev vtayt, auagy kar-
 hozatosnak esmerte volna ez fele gondolaty, Ev tellyes zyuy-
 30 bevl mykoron jmadta volna az vr iftent fyralmakkal, hog evtet
 az vr iften az meg fogadot euangelyomy zegenfegben meg tar-
 tanaya, ez velagy tyzteffegektevl es kazdagfagoktvl es zeplev-
 telen meg tartanaya, es vgyan ezen jmadfagokban el zvnyadot
 volna, Tahat ieleneek evneky iftennek iftennek io lelke mynt
 35 evneky tecchyk vala, ezeket monduan, tfty zvleknek keuanfaga,
 nepeknek zerelme, jdevnek gonoffaga, nyayas auagy zerelmes
 allatnak foglalafa, lelky jonak el veztese, te zerzetevdnek ze-
 merme, es te halalodnak vegenek byzontalan volta, legyenek

okaj, pispeky meltosagoknak el tauoztatafanak, Mert jruan
vagyon, hog kemenleges jtylet lezen azoknak, kyk egyebeken
vrankodnak, Mely frater legottan fel serkenueen, ezeket evnen
kezeuel meg jra. ||

Esmeg vala nemely frater, ky mykoron jarna az vton, 263
kezde magat tettetny mutogatny auagy ev zyveben gondolny,
hog myt myelne, ha ev pispek volna, Es mykoron az frater
ezeket gondolnaya, nagy hertelenfeggel eseek egy meelfeges
faarban, Es evmagahoz teeruen ez frater, monda evnen maga-
nak, kely fel pispek vram, jol tevrteneeek neked, Mert jgeen¹⁰
jol illic illyen pispeknek, illeten faros hely, Es netalam, ha jgaz
volt volna amytt gondolt vala, fok byneknek gonozb faraban
eset volna.

It kezdetyk az tulaydon akaratnak es vakmerekv ertelmnek
kesfertetyrevl valo pelda ez keppen, Vala nemely frater, mely frater¹⁵
egyebkeppen fok jdeyg levtt vala jo es aytatos zerzetes es jo oluafu,
de maga ez frater vegezetre eseek nemevnemev vy velekevde-
fekbe, mely velekevdefek bevlchektevl jtyltetenek vala hyt ellen
valo velekevdefeknek, demaga mykoron ez frater gyakorta
jntetneek, hog ez tenelygefeket el hadnaya, || nem akara engedny, 264
Ennek vtanna zerzet mesteretevl, es az generale capitulumhely
diffinitoroktyl keretteteek terden aluan, hog az gonozrvl jora
terne, hog evk se kezereytetnenek evrea adny ez vakmerekvfe-
gert nehez sentenciat, de ez frater az evnen vakmerekv ertelmebe
meg maraduan, nem akara engedny, Tahat nemely veen frater²⁵
az zerzetben, ky vala zent eletev prior es byzon bezedev ember,
lata ez vakmerekv fraternek feyen az capitulumban pokolbely
erdegevt, az jdeyben, mykoron ezrevl zerzevdnenek, es ev vak-
merekvn felelne, Ezen lataft meg monda ez veen fratert, nemely
nyayas fraterenek, il zer alat, hogha valakynnek meg mondanaya, 30
tahat az ev neveet femmykeppen ky ne mondanaya.

Esmeg ez zerzetnek kezdety koron, mykoron nemely frater
bononyay conuentbevl meñt volna fauenciaban, Es aldoma-
nekevl vet volna negyuen garaft, es egy evuet, Es meg teruen
bononyaban, ezt megnem gyona, Mykoron || ez frater alonneek²⁶⁵
veternyenek elevtte, esenek ev rea pokolbely erdegek, es viveek

evtet nemely kevzel valo zevlevbe kyt az fraterek vyonnan vettek vala, Es veruen az frater^t az evrdevgek, fok palchakat zegenek meg ev hatan, el menuen az evrdevgevk, hagyak evtet holt eleuenyevl, Veternyenek vtanna kedeg az fraterek az ev sjvevltsefere ky menenek, meg hozuan evtet, es vala ev tette febes, Es valanak febek es daganagok ez fraternek ev feyen es orchayan es kezeyn, melyek alek gyogyvihatának meg.

Ezer evt zaz es tyzenheet eztendevben vegeztetet ez kevnyv, zerdan hvfuet napya vtan, Ezen eztendevben halanak meg az
10 veen fororok, legendy kato azzon mynd az tevbby. ||

266 Yt kezdetnek nemely peldak azrol mykeppen kefertettenek az fraterek az torkoffagrol ez keppen, Vala lengyen orzagban nemely frater, mely frater dispenfal vala keet fraterekkel, melto ok nekevl, hog hvft ennenek, mykoron vele vton volnanak, Annak
15 okaert mykoron eyel keueffe el aluttak volna, lata ez frater az evrdevget be jevny oda hol az fraterek fekeznek vala, Tahat ez frater meg kerde az erdeget hog myt kerefne, felele az erdeg, azert jyttem hog meg latogassam az fratereket, kyk hvft eeznek, Ez dolgot az lengyen orzagbely prouincialis jrta meg, zerzet
20 mefterenek vmbertus mefternek.

Vgyan ezen orzagban nemely regulas cananok, jevue ez predicator zerzetben, Es kefertety levn az hvs etelrevl, mert eleb meg zokta vala enny az hvft, kynek okaert meg tere efmeg az ev clastromaban az regulas cananokok kevzyben, Ennek vtanna
25 ez regulas cananok nehezen meg betegevle, es elmeyetevl el ragattatuan lattatyk vala neky, hog ev iftennek jtyletyre vontatneek, es az hvs mertekben merettetneek, kyket ev
267 meg || evt volt, demaga vegezetre evnem magahoz teeruen, ezeken meg rettene, meg tere az zerzetre, es evbenne meg
30 marada.

Efmeg nemely frater keferteteek torkoffagrol, es zerze maganak nemely beleft tytkon, gondoluan hog ev azt tytkon aldomas nekevl meg enneye, Azert mykoron ez beleft el rey-

tette volna nemely helyen, es evmaga allana az karban az zolofmakon, Es gondolkodneek hog ez beleft mykeppen es hol ehetneye meg tytkofban, tahat nemely lelky frater aluan az karban, lata pokolbely erdeget jachoduan az frater elevt az beleffel, es lata hog az erdeg gyakorta kezeben tartvan az⁵ beleft, tapfoluan, es ez fraternek eleyben vizy vala es kenalya vala vele, Mykoron ezeket latnaya ez lelky frater jgeen meg rettene rayta, es az zent zolofmak elvegezuen, fel fele hyua ez fratert es meg kerde mynt volna neky dolga, es ha volna valamy kefertety, ky felele hog jol volna neky dolga, nem akaruan¹⁰ neky meg mondany, auagy ezeben nem veuen az ev kefertetynek neuolyaffagat, || de mykoron meg hallotta volna ez lelky²⁶⁸ fratertevl azokat, kyket az zent zolofmakon latot vala, jgeen meg jyede, Es fyralmakkal meg gyonuan az dolgot azonkeppen mynt vala, meg zabadula iftennek malaztya mya mynd az byntevl¹⁵ mynd az kefertettevl. Elmeg nemely peldak az telhetetlenfegrevl ez keppen, Nemely frater, az priornak aldomafa nekevl tyz penzt reyte el, kyt vet vala nemynemev kevzenfeges alamyfnabol, azert hogha valamyre zevksege leyend, azokbol meg zerezye, Annak okaert ez tulaydonos frater efek nagy betegfegben az ev erdeme²⁰ zerent, ky mykoron jmmar kevzeleytene halalara, Es bononyay frater ianos aluan ez beteg elevt monduan, Evrevly frater, mert iftenhez megy, es emlekevzyel en rolam, mykoron neked jol-lezen, felele ez beteg frater, semmykeppen nem megyek en iftenhez, mert az ablakon al az erdeg, ev zaya nytua vagyon, es²⁵ keez az en bodogtalan lelkemet be nyelny, mert jay tulaydont tartottam mynd ez may napyg, Tahat ezeket haluan || meg ret-²⁶⁹ tene frater ianos es fok jmadfagokkal es peldakkal hoza erre az fratert hog byzzeek iftennek irgalmassagaban, Erre es hayta evtet ez iambor frater, hog az priort oda hyvyak, es az tulay-³⁰ dont meg agya, es myt gonozvl tevt, azrol penitenciat tarchon, ky mynd meg leuen, mykoron az priortvl meg oldoztatot volna, az tulaydonfagnak bynebevl, legottan az erdeg el futa kyt az ablakon lat vala, Annak okaert az beteg menyorzagbol evtletet remenfegbevl, nagy fyralmakra ky evtleteek, es az vtan keues³⁵ jdev elmulvan bekeffegben el nyvgoueek.

Elmeeg romaban zent fixtusnak clastromaban, volt nemely frater, ky nemely betegffegben lattatyk vala hog evnala volna

prophetalafnak lelke, Azert mykoron ez frater fokaknak fok
 jevuendevket mondana, nemely frater evtet meg meuetuen, mert
 nem hyzen vala femmyt az ev bezedeben, monda neky, frater,
 mond meg, my tevrtenyk ennekem, felele ez beteg frater, neuo-
 5 lyas, neuolyas, admeg az penzt, kyket el vroztal, mert az foro||
 270 roknak egy [] zenayokat el arultad es az penzeet el reytetted,
 Azert ez lezen te rolad jevuendev, hog ez eztendevben meg
 halz, es egy frater sem lezen jelen az te halalodon, ky mynd
 be telyek, Mert mykoron ev evryzety alat volna az clastrom-
 10 nak marhaya, es nem volna evneky valamely frater tarfa,
 meregy kele ev torkaban, ky evtet hertelenfeggel meg foyta
 es meg hala. ||

271 It kezdetnek nemely peldak zent damancos
 atyanknak choda tetelerevl.

15 Nemely eyel lata iftennek embere zent damancos az evr-
 devgevt oluafny, nemely cedulaban az lampafnak velaganal,
 Kytevl mykoron kerdene ye zent damancos hog myt oluafna,
 Felele az evrdevg, Az te frateryd byneyt oluafom, Paranchola
 zent damancos az evrdevgnek hog neky adnaya az cedulat,
 20 melyet az evrdevg legottan oda ada, kezereytetven cristufnak
 neuere, Mely cedulaban iftennek embere lele nemely vetkeket,
 kykbevl meg fedde az ev fyayt, Elmeg egy pelda.

Elmeeg egy jdeven, lele az evrdevgevt kerengven az
 clastromot zent damancos, es monda neky, Myt myelz jt kemeny
 25 beftye, es myert kerengevd ez helt, Felele az evrdevg, Az nye-
 refegert kerengem kyt inneet vezek, kynek monda zent daman-
 cos, Myt nyerz az dormytoriumban, Felele az evrdevg, Az zvk-
 feges almat el vezem, az nyvgodalmat meg bantom, lankaton
 hagyom fel kelny, reftegevt hozokbe, es ezenkeppen az ifteny
 272 zolga||lattwl tanalchozok meg maradny, es mykoron engettetyk
 ennekem testnek kesertetyt, es evrdevgy chalardlagokat bochatok
 be, Az karban be vontatvan az evrdevgevt, meg kerde zent
 damancos, hog myt nyerne az zent helyen, Felele az evrdevg,
 az karban ezt tezem, hog oda kesen jevyenek, es hamar ky

jevvenek, evnen magokat el felegyek, Az refectoriomrol es, meg kerdeetek hog ot myt nyerne, Felele az evrdevg, az refectory-omban azt tezem, hog nemellyk tevbbet egeek, es nemellyk keueffebet egeek, Az locutoriomrol es meg kerdeetek, hog ot myt nyerne, Felele az evrdevg, ez hely telleyeffeggel enym,⁵ jt leznek meuetefek, jt mondatnak kevlemb kevlemb hyrek, jt mondatnak hecfagos bezedevk, Mykoron zent damancos atyank-twl vontatneek az evrdevg az capitulom hazban kezde az helt feelven el fvtny, monduan, Ez hely ennekem ellenfegem es poklom, mert valamyt egyebevt nyerek, ez helyen mynd el veztem,¹⁰ Mert ez helyen intetllnek jora az baratok, jt gyonnak, jt vadol-273 tatnak, jt veretetnek, jt oldoztatnak meg, Ezenkeppen akaratya nekevl pokolbely evrdevg, az ev ahokfagyt ky jelente, es ev maga el mene.

Mas pelda es kezdetyk.

15

Mykoron egy jdeven zent damancos atyank vton menne, es vala evneky tarfa dychyretes eletev frater bertrandos, levn nagy haborufaga az egnek, kyt legottan kevuete effevnek nagy evttfe, Mykoron az effevnek bevfege mynd kevrnyevl az fevldet meg evtevezneye, iftennek embere zent damancos zent kereztnek²⁰ jegeuel mynden felhevl el tauoztata mynd ev tevl mynd az ev tarfatwl az effevnek efeseet, Es mykoron az effev mynden felevl az fevldet meg vizefelytevtte volna, zent damancos atyanknak tarfaual evzue chak egy cheep sem illethete evket, fevt meeg chak ruhayoknak peremeet sem illethete harom feng fevldevn,²⁵ Ez felyevl meg mondot dolgot meg byzoneyta, dychyretes eletev frater bertrandos.

Mykoron egyzer nemely eyel zent damancos atyank zokot jmadfaga vtan || zent fabina azzonnak conuenteben, bement volna²⁷⁴ az dormitoriumban; lata az dychevfeges zvz mariat jarny az³⁰ dormitoriumban, keet jgeen zeep zvzekkel, es az fratereket kyk ot nyvgoznak vala lata hog az zvz maria myndenyket meg zentely vala az zentelt vyzzel, az egyk fraternek kedeg cellayahoz nem mene megnem zentele, zent damancos atyank meg jegeze az fratert kyt azzonyonk maria megnem zentele, es ev³⁵ maga el mene menyorzagnak kyralne azzonya eleyben, hol az dormitoriumnak lampafa fyg vala, es az ev labayhoz efseek jmaduan evtet monda, kerlek en azzonyom, jelenched meg

ennekem, hog te kylegy, Felele azzonyok maria, en vagyok
 jrgalmaffagnak kyralne azzonya, kyt ty mynden eftve jduezle-
 tek, az salue reginaival, Es mykoron mongyatok ez jgyket eya
 ergo advocata nra, az az, no azert my zonk zolo, ezkoron en le
 5 teryeztevm en magamat az en zent fyam elevt, kevnnyerevgyen
 az te zerzetevdert, Kynek monda zent damancos, Kychodak en
 275 azzonyom ez zepseges zvzek, Felele || zvz maria, Ez egyk
 cecilia, malyk kedeg katerina, Efmeeg monda zent damancos,
 En azzonyom maria, myre nem zenteleed meg az egyk fraterit,
 10 Felele az zvz maria, azert nem zenteltem meg, mert nem vala
 vgy az ev agyaban, mykeppen kellett volna, Meg zentelven
 kedeg azzonyok maria, az egyeb fratereket, es el enezeek.

It kezdetyk egy pelda azrol, hog az vr iften
 zent damancos atyankat meg halgatta mynden
 15 jmadfagban.

Mykoron zent damancos atyank lakozneek bononyaban,
 tevrtenek hog egy prior zent bernald zerzetebevl, altal menne
 bononyan, ez prior be teere zent damancos atyankhoz, mert
 jgeen zerety vala evtet, Mely priorral mykoron zent damancos
 20 atyank zolna nagy zerelmel, egyeb bezedy kevzevt monda zent
 damancos az priornak, Meg jelenitem teneked prior, kyt en
 senkynek nem jelentevtem, sem akarom hog te es, jelenched
 276 valakynék myg en elek, Hog en soha iftentevl || oly dolgot nem
 kerhettem, kyt en keuangom zerent meg nem nyertem, Tahat
 25 ez prior chodalkozvan ez zent atyanak jl kyvalt keppen valo
 malaztyan, es meg emlekevzeek zent damankosnak keuanfaga-
 rol, mely jgeen keuannya vala, hog corrad mester az ev zerze-
 tyben menne, monda ez prior zent damancos atyanknak, Keryed
 atyam az vr iftent, hog agya teneked az te zerzetevdben cor-
 30 rad mestert, Kynek monda zent damancos, Atyamfya nehez
 dolgot kerel, de maga ha ez eyel en velem akarz maradny
 jmadfagban, remenlem hog az vr iften meg agya az my keuan-
 fagonkat, Ez dolog vala kedeg nagy bodog azzon estyn, Myko-
 ron az completat meg mondottak volna, zent damancos atyank
 35 az priornak jelen voltara be mene az zent egy hazban, jmadkoz-
 van mynd ecchaka zokafa zerent, Mykoron az nap fel tamadot

volna es az fraterék az primat enekleneyek, es mykoron az cantor el kezdeneye, az jam lucis orto fideret, az az jmmar az chyllagnak velagoffaga fel tamaduan, vr iftent keryevk alazato-
 fon, hog ez napy dolgyngban, || mynket meg tarchon arto dol- 277
 goktwl, tahat jme az byzon jevuendev chyllag corrad mester 5
 hamarfaggal el jevuen, zent damancos atyank labahoz teryez-
 kevduen, es az zerzetnek ruhayat aytatofon meg kere, es fel
 veue, Ez frater corrad vala ev eleteben jgeen zerzetes, es jgeen
 malazos lector, ele az zerzetben zentfegesen, es ky muleek
 madeburgban, Ime jmmar nylvan vagyon hog az vr iften ez 10
 zentfeges atyat meg halgatta mynden ev kerefeben.

Yt kezdetyk egy pelda azrol, hog zent daman-
 cos atyank, meg elmerte embereknek tytkon valo
 byneket.

Mykoron zent damacos atyank volna bononyaban, es ot 15
 zevnetlen predicallana, Az bononyay neep, zent damancos atyank-
 nak ev nagy zentfeges voltaert, es az ev bezedenek malazos
 voltaert, es jgeen haznalatos voltaert, Mellyet evneky adot vala
 cristufnak malaztya, Oly jgeen nagy keuanfaggal halgatyak
 vala az ev predicacyoyat, hog mykoron az nepek meg tугyak || 20
 vala, hog zent damancos menne predicallany, tahat az neep 278
 nem megen vala az helyre, hog hol vala predicallando zent
 damancos atyank mykeppen zokas, Hanem mynd az fok nepek
 elevzer jevnek vala zent myklos egyhazahoz, hol lakozyk vala
 zent damancos atyank az fraterekkel, Es ot zent myklos egy- 25
 hazanal az nepek vezyk vala zent damancoft chodalatos ayta-
 toffaggal, es vyzyk vala mynd az helyg nagy tyzteffeggel hol
 kel vala predicalny zent damancos atyanknak, Azert mykoron
 egy jdeben az neep gyevlekevzet volna zent myklos egyhaza-
 hoz, hog zent damancoft vinneek keferneek az predicallafnak 30
 helyere, Tahat jevuenek zent damancofhoz keet deakok, kyknek
 egyk monda, kerlek atyam hog jmagy ertem, hog az vr iften
 bochaffa meg en byneymet, mert en mynden byneymet meg
 gyontam, menere ezemben jvtot, Tahat zent damancos atyank
 az oltarnak elevtte egy keueffe jmaduan, es az dyakhoz meg 35
 teeruen monda, Byzzal fyam, es maragy vegyg az ifteny zerelm-

ben, mert vr iften megbochatta az te byneydet, Tahat ezeket
 279 halvan az ev tarfa az mafyk || deak, monda, Kerlek atyam hogy
 jmagy ertem, mert en es meg gyontam mynden en byneymet,
 Zent damancos kedeg meg teere az oltarhoz es jmada, Reuid
 5 jmadfag vtan monda az deaknak, Fyam, ne akary tenen gev-
 relmedre, iften mevetev lenned, Mert te, az byneydrevl tevkeel-
 letlen gyonaft tevtteel, mert tegnapon zemeremfegnek okaert,
 egyk bynedet vezteg halgataad megnem gyonad, Es feel fele
 vonvan evtet, az bynt zent damacos az deaknak meg jelente,
 10 Monda az deak, bochas atyam ennekem, mert mind vgy vagyon,
 mykeppen mondad, Azert zent damancos atyank meg taneyta
 az deakot myndenekre, valamelyek zvkefeek valanak ev jduef-
 fegere, Es ez dēköt vigan el bochata, evnen maga kedeg el
 mene predicallany.

15 Yt kezdetyk egy pelda zent damancofrol.

Vala egy conversus parazt frater, zent ferenc zerzetebevl
 myno frater, kynek vala neue albert, Ez frater albert mykoron
 egy jdeyben menne az vton zent damancos atyankkal, tahat egy
 280 eeb, ez || frater albert kevntevfnek nagy rezeet el zaggata
 20 fogayval, Tahat latvan zent damancos atyank, hog oly helyen
 volnanak, hol sem chernayok sem tevyek nem lehetne, hog az
 kevntevfnek zakadasat meg varhatnayak, Veuene zent damancos
 atyank saart, es kene az kevntevfnek zakadasara, es az el
 zakadozot poztot evzve kene az farral, Ky meg leueen, mykoron
 25 mennenek, az mynor frater az meg azot saart kezeevel meg
 tevre es el vene az saart az kevntevfrevl, es lele mynden
 zakadasnekevl egeznek az kevntevft auagy az capat, Esmeg egy
 jdeyben mykoron zent damancos atyank, zvkefeggel kezereytet-
 ven nemevnemev velagy emberekkel ment volna nemely zallafra,
 30 Es mykoron egyebek hvft ennek az zallafon, zent damancos
 atyank kedeg eltetyk vala az ev tarfyval evzve keues borral es
 kenyerral, Az gazda azzon ezt latvan, es honneet epevlny kel
 vala, onneet haragot mutata, Mert latya vala hog az ev etelek-
 bevl keues nyerefeget vehetne, Azert ez gazda azzon iftennek
 35 felelmeet hatra vetveen, ez bodog zent atyanak nagy fok bozzv-
 fagos bezedeket monda, Mely gazda azzont mykoron zent daman-

cos || atyank alazatos bezedevkkel megnem engeztelhetneye, de 281
gonozban ev ellene bozzvfagokkal indultatneek, Keretteteek
zent damancos atyank az kevrnyevl alloktwl, hog enne nagy
haragnak oruoffagot adna, Tahat monda zent damancos atyank
az gazda azzonnak, hog meg tanolyad, istennek zolgayt zere-⁵
tettel fogadnod, es hog jnnen toua magadat meg zenuetteffed
az evnekyk valo bozzvfag tetelrevl, kerem az vr iesus criftust,
hog az te meg fegyefedert, vessen teneked veztegegevt, tahat
legottan hog ez bezedevt zent damancos atyank el vegeze, az
gazda azzon meg nemula, sem touab egy jgyt sem zolhata, mynd¹⁰
addeg myg ez zent atya tholosabol meg teere, Mykoron nyole
holnapoknak vtanna meg teert volna zent damancos atyank,
lele ez azzonyallatot myndenestevl fogva femmyt nem zolhatny,
Ky latvan istennek emberet fyralmakkal le teryezkevduen ev
labaynal, jntefekkel irgalmaffagot keer vala, Zent damancos
atyank reuid jmadfagot tevn, es ev zayara zent kerezthnek¹⁵
jegeet vete, legottan meg ada ev neky zolafat, Ez felyevl meg
mondot dolgokat jelentette meg frat' albert mynor, ky ezeket
tulaydon zemeyvel latotta.

It kezdetyk egy pelda azrol hog zent daman-282
cos atyank az kwnak vizeet meg jobbeyta. ²⁰

Tevrteneek egyzer, hog zent damancos atyank, es zent
ferenc, az ev zerzetevknek fel veteleert volnanak egyetevmben
cremoneban, Azert mykoron vr istennek zolgay zent damancos,
es zent ferenc zolnanak egy masnak, Ime nemely mynor frate-²⁵
rek jaruluan ev hozyayok mondanak, Kerevkn tyteket, mykep-
pen my atyaynkat es felfeges istennek zolgayt, hog myert ez
helyen tyzta vyzevnk nynchen, jmadyatok az vr iftent, hog az
my kvtonknak vize meltoltaffek meg gyogyvlny, mely vyz zaua-
ros es meg tevrettevt, Mykoron ez zent atyak egy mast nezneyek,
es az felelet tetelert egy mast kynalnayak, zent damancos³⁰
atyank monda az fratereknek, mereychetek az vyzben es hoz-
zatok nekevkn, Mykoron kedeg el hoztak volna az vizet nemely
edenben, es mykeppen evk montak vala azonkeppen leleek
lenny zauarofnak es tevrevtnak, Monda zent damancos atyank
zent ferenchnek, Algyad meg atyam ez vyzet vrnak neueben,³⁵

283 zent ferenc felele, Algyad || atyam te az vizet, mert te vagy nagyob en nalamnál, Mykoron ez keet zentfeges atyak kezvezt volna keges vetekevdes, egy maft elevl veuen tyzteffeg tetellel, zent damancos atyank kezereyteteek zent ferenchtevl es az
 5 vizre vete zent kereztnék jegeet, es paranchola az edenbevl az kvtnban tevlteny az vyzet, Ky meg leuen hagyja az vyzben meretyteny, ky legottan meg tyztvla mynden zauraffagtwl, es meg tyztula, es az tyztalagot meg tarta az vyz ifteny myelkevdet mya mynd ez may napyg.

10 Yt kezdetyk egy pelda zent damancos atyanknak choda tetelerevl ez keppen.

Nemely jdevben jaruan zent damancos atyank nemely varafban franciaban, marada nemely papnak zallasan, Tevrtnek kedeg hog az pap huganak ev fya az tornachrol le efeek,
 15 es mykeppen holt, vgy fyrattatyk vala ev atyatwl es anyatwl mykeppen holt, Kevnyerevle kedeg zent damancos atyank ev atyal anyal, az gyermekevt meg ada, az eleby egeffegre, Ennek
 284 okaert az pap tevn nagy || vendegfegevt, hyvan az vendegfegben sok iftenfelevket, Azert mykoron ez gyermeknek anya az
 20 anguilla neven halban nem ehethnek, kyt egyebek eznek vala, mert negyed napy hydeg lely vala, zent damancos atyank meg alda az angvillanak egy falatyat, es ada az gyermek anyanak, es legottan meg zabadula az negyed napy hydegtevl tellyeffeggel.

25 Yt kezdetnek zent damancos atyanknak halala vtnan valo choda tetely ez keppen.

Mykoron zent damancos atyank fenleneek halala vtnan choda tetelekkel, es mykoron predicator zerzetbely nemely frater es predicator, magasztatnaya zent damancos atyanknak
 30 zentfeges dychyretyt, veronay frater myklos elevt ky vala mynor zerzetbely frater, Ezeket halvan ez mynor frater, nagy vakmerveffeggel keuel es harag bezedekkel ellene alla, es ellene monda, Legottan ez mynor frater kezde nagy erevffeges hydeg lelly, es mynd tellyes ecchaka gyevtre, Mykoron ez predicator zer-

zetbely predicator, meg latogatta volna ez mynor frater, monda neky, Laffad frater, hog ez chapas ne legen te raytad azert, hog iftennek zentyt meg karomlottad, Tahat || ez mynor frater 285 meg vakwlt elmeuel, es meg vakmerek evlt zyvel, ez dychevfegecs atyat zent damancost kemenben nagyobban meg chvöla, Azert mykoron delben jgeen gyevtrenee ez minor frater az hydeg 5 az vtan az hevseg jgeen egetneye, az keen gyevtrelnet ada neky, es evenen magaban teeruen monda, Byzonyaba felek, mert iftennek zentynek tyzteletlenfeget tevk, meg nehezevdevt en raytam vrnak keze, kemen chapaffal verveen engemet es fevdre le teryeztveen, Annak okaert fogadaft tezek iftennek es ev 10 zentenek zent damancosnak, hogha ev erdemenek myatta ez faydalmtwl meg zabadulok, jnneten toua soha zent damancosnak dychevfegecs chodayt megnem ragalmazom, de fevt meeg ennek felette az ragalmazoknak ellene mondok, Es ennek felette az ev estyt meg bevhtevlevm, es jnnepet aytatofon illem, mynd 15 addeg myg ez velagban eleek, Ez frater ez bezedeket meeg aleeg vegezte vala el, es erze ev magat mynden faydalmtwl meg zabadultnak Ez korfagbol valo meg zabadulafnak byzonlagat ez mynor frater, dycherueen iftent es zent damancos atyankat meg jelente leuelenek myatta az predicator zerzetbely 20 fratereknek es atyáknak.

Yt kezdetyk egy aytatos peld azrol mene 286 jok adatnak azoknak, kyk zent damancos atyank fyaynak valam y jot teznek.

Vala nemely tyzteffegbely vitez nemet orzagba, mely vitez 25 nemely jambor fraternek tanalchabol ky vala predicator zerzetbely frater ment vala mynor fraternek zerzeteben, Mely zerzetben ez vitez nagy zerzeteffeggel ele, es mendenektevl zerettyk vala, Es ez vitez ky be ment vala ez mynor zerzetben, nagy zerelmel zerety vala az predicator zerzetbely fraterket, 30 es tyztely vala nagy tyzteffeggel, Es valam ykoron az p'dicator zerzetbely fraternek jevnek vala az mynorok claftrahoz, tahat nagy zerelmel zolgal vala nekyk, azert hog az ev tanalchok mya ment vala az zent zerzetben, de maga vegezetre ez frat' meg betegvele jgeen nehezen, vgy hog aleytatneek lenny meg- 35

devglevtnek nemely pokloffagal, ky neuezetyk elephantynofnak,
 mely pokloffagnal nagyob pokloffag nynchen, Ez beteg frater-
 nek ev tefty egeffegerevl az ev fraterly keetfegben estenek vala,
 es mykoron evtet commvnycaltatnayak, ez frater ev nagy erev-
 287 telenfegenek myatta el aluvek, || es lata jllyen lataft, Latya vala
 vronk iefuft myndeneknek jduezeytevyet evlveen, es evltevzven
 predicator zerzetének ruhayaban, Mely ruha vala chodalatos
 ckeffegev, jelefevl az feyer capa, hogky nagy fenefleggel fenlyk
 fenlyk vala, Aluak vala jduezeytevnknek elevtte, az zent apof-
 10 tolok, es nemelyek az prophetak kezzevl, Ot al vala zent mar-
 ton pispek, zent myklos pispek, es fok zent doctorok, Ot vala
 bodogfagos zent ferenc es, az ev zerzete hely zentekkel, Vgyan
 azon latafban lata nagy meltosagbely embereket, Az az Yordanos
 mestert, es janos pispeket, kyk valanak regeen zerzet mestery,
 15 es ev mellettevk nemely priorokat, kyket ez velagon ez beteg
 esmert, Tahat monda jduezeytevnk nagy fel zoual, damancos
 damancos, Es fel kelven zent damancos atyank monda, jm jelen
 vagyok vram, Es jduezeytevnk meg mutatvan evneky ez beteg
 frater monda, Ime az te zeretevd, es az te fyaydnak zeretevye,
 20 Vedfel azert evtet es vegy veled tyzenkeet fereg angelokat, es
 teegy evneky egeffeges feredvt, es te zerzetevdnek menden
 288 zeretevenek, emlekevvzel myndenkoron evnekyk zer||zened
 jdueffegnek egeffegnek jo teteleet, Melyet mykoron meg ferez-
 tendez, evltevzteffed evtet az ev zerzetének ruhayaban, Azert
 25 zent damancos atyank veueen ez beteg frater, es meg ferezte
 evtet egy aranyas kadba, kynek zolgainak vala angelok, Mely
 betegnek vala nagy gyenyerevfege az ferdevben, mykeppen
 evnen maga ezrevl byzonfagot tevt, Ezenkeppen vrnak paran-
 cholatya zerent, mykoron meg fereztevtet volna, es ev zerzete-
 30 nek ruhayaban evltevztetvtet volna, zent damancos atyank ada
 evneky tyzenkeet leueleket monduan, Vegyed ez tyzenkeet leue-
 leket, es kevlgyed evket en zerzetevmbely tyzenkeet fraternek-
 nek, tyzenkeet orzagok myat, hog amely choda te benned lev, my-
 deneknek nyluan legen, Azert ez beteg az leueleket ev nala
 35 kebelebe el teue, es fel ferkenven, mykoron az leueleket keref-
 neye, eerze ev testeet az eleby egeffegre meg adatny, kynek
 ev teste vala elevzer tellyes sebekkel es fekelyekkel, Azert ez
 frat' fel kele egeffegben, es be mene az egy hazban, halad ada

iftennek, es meg teere az eleby zokot mukakra, Es ezeket en||
nek vtanna meg jelente az predicator zerzet bely fratereknek. 289

Esmeg egy choda tetel oluastatyk zent damancos atyank-
rol, melyet jelente meg zent emlekevezetev frater layos gargyan,
mynorok zerzetebevl, ky vala predicator zerzetbely fratereknek⁵
hyvleges zeretevyek, ezenkeppen monduan, Vala nemely pap,
nemely nagy hyrev zerzetnek zerzeteben, mely pap zent daman-
cos atyank napyan jollehet az myfet zent damancostwl monda,
de az euangelyomot vos eftis sal terre, mondany nem akara,
ky jg magyerasztatyk, Ty vattok fevldnek lany, Tevrtének kedeg¹⁰
hog eztendevre jvtuan ezen jnnepre, ez pap vagy frater meg
maraduan az ev vak merevfegeben, nem akara az myfen mon-
dany ez euangelyomot Vos eftis sal terre, Mely euangelyom
tulaydon chak doctoroknak, es apostoly elet vifelev embereknek
illie mondatny, de az mendenhato iften, kegeseknek kegelmes¹⁵
meg feddevye, az ev zolgayat ez papot vagy fratert, semmy-
keppen nem hagyta, ez gonoz teuelygesnek bolondfagaban, Mert
mykoron ez fraternek || az ev zerzetének zokafa zerent, cristuf-290
nak zent testet az patenara teueen, kellene hozya venny, tahat
ez frater lele az patenat tellyeffeggel foo darabokkal rettene-²⁰
tevevn meg foglaltatuan, Azert kezereyteteek az keserev foot
venny, az edes oltary zentfeg helyeben, es meg tanola, hog
zent damancos atyank volt meg fozatot az ifteny bevlcheffegnek,
es apostoly tanolfaggal sauaua, Annak okaert ez frater tevre-
delmeffeget vevn meg bana ez bynt, meg gyevlada zerelmben,²⁵
ky bolondul teuelgeet vala teuelygesnek myatta, Levn azert ez
frater aytatos zent damancos atyankhoz, es az jdevtevl fogva
ez frater tarta zent damancos atyankat nagy tyztessgeben es
aytatoffagban. ||

Yt kezdetyk predicator zerzetbely regy kev-291
zevnleges es dychyretes bodog atyaknak ele-
tevkrevl, Ezenkeppen.

Bodog zevlev tevke zent damancos, kynek vezzevybevl
enne dymevle bevelkevdeek ez velagnak, aduan nepnek elev

venereket, Zent tanolfagnak venerekeet, jo életnek peldayat, es nagy hatalmaffagnak venerekeet, Mert ez predicator zerzetbevl, kyt zerze zent damancos atyank, zarmaztak nagy meltosagos emberek isten elevt es emberek elevt, Kyk kezzzevl nemelyek
 5 anya zent egyhazban feenlettenek nagy zentfegben, Nemelyek feenlettenek nagy tudomanban, es tanolfagban zerezveen fok kevnnyveket, Nemelyek feenlettenek nagy meltosagokkal, az az, Papafagnak, gardinaliffagoknak, pyfpekfegevknek, generalis mesterfegevknek meltosagyval, Ez zent zerzetnek eleyn kezdetyn, az
 10 isteny es atyafyvy zeretnek anne nagy gheryedetevffege vala, hog senky ky nem jelenthety, Byzonual életnek lelke vala az lelky kerekekevn, kynek ereyvel mennek vala es meg teernek vala az lelkes allatok, jndultatnak vala, es fel emeltetnek vala ||
 292 az jgazgato leleknek akaraty a zerent, Byzonual lattal volna az
 15 regy zerzetevffevkben chodalatos isteny geryedetevffegevt myndenevt ez zent zerzetben, Latottal volna nemelyeket mynden napy gyonas vtan, hozyv fazkodafokat, es keserves syrafokat, magas kyaltafokat, syratvan evnen byneket es egyebeknek byneet, Latottal volna nemelyeket, az eyet az nappal vifelven
 20 jmadfagokban, mukalkoduan zaz auagy keet zaz terdeplesekben, Latottad volna zeretev atyamfya az regy zerzetevffevk jdeyeben, hog az zent egyhaz soha auagy rytkan volt jmadkozok nekevl, Annak okaert, mykoron az fraterek kerestetnek vala az capu tarto fratertevl, kevnnyeben lely vala meg evket az zent egyhaz-
 25 ban jmadkozvan; hognem egyebvt, de maga byzonual ezeket meg jelentevtte nemely jgeen zerzetes frater, hog az regy fraterok kezzzevl, keues jdevnek alatta, halgatta vala meg zaz fratereknek kezzzevnfeges gyonafokat, kyk kezzzevl lelt vala ez felyevl meg mondott frater, hetven fratert, kyk meg tartottak
 30 vala elmenek es testnek tyztasagat, nagy fok jmadfagokkal es
 293 az zent zerzetes életnek evryzetyvel, || kykkel az tyztasag jgeen evryztetyk, Touabba az regy zerzetesek kezzzevl fokak, az zent geryedetevffeggel meg gyvluaduan, az ev jmadfagogtvl addeg fel nem kelnek vala, mygnem istentevl, valamynemev
 35 kyvalt keppen valo malasztot nyernek vala, Egy ezek kezzzevl vgy mond vala, hog eyel addeg el nem allratyk vala, mygnem elevzer evmagat kevnhullaffal meg evtevzy vala, Esmeeg vgy mond vala, egy nagy hatalmv frater, hog mykoron ev bononya-

ban jmadkozneek az oltar elevt, hog ev latot maas fatert ky
 lelekben jgeen geryedetevs volt, fevlttvevl fel emeltetveen allanya
 mynd ev tellyes testeuel, Azon jdeven, az fraterrek az completat,
 egy nemevnemev evrevmmel vigaffaggal varyak vala, ayanlván
 egymast ev jmadfagokban, zyvnek nagy zerelmenel, Es mykoron
 harangoznak vala az completara, mynden helyekrevl fyetven
 mennek vala az karban, Holot mykoron az completat el vegezyk
 vala, es mynd ez tellyes velagnak kyralne azzonyat, es az my
 zerzetevnknek kegelmes zo zolloyat zvz mariat jduezlyk vala
 az salue reginaual, ennek vtanna agyak vala ev magokat, kemen-¹⁰
 seges disceplinakra, || Annak vtanna olyha egy nemevnemev²⁹⁴
 zarandokfagnak okaert, mynden oltarokat meg jarnak vala,
 alazatofon le teryezhkevedeen, syralmaknak anne folyo vyzet
 hozyak valaky az ev zyvekbevl, hogha valaky kyvevl volt
 volna az egyhazbol, azt hytte volna hog vala mely meg holt¹⁵
 embernek teste tetetevt le ev kevvettevk, es azt syratyak, Ezek-
 revl fok velagy emberek byzonfagot vettene, kyk ezeket lat-
 tak es hallottaak, Es ezekbevl fok emberek epevltettenek, es
 ezbevl nemelyek zerzetben mentenek, Ezek meg leuen nem
 legottan fvtanak vala kevvnyveknek forgatafara, hanem az zent²⁰
 egyhazban, auagy az capitulom hazban, auagy az kerevlevnek
 valamely zegeletyben el lappanvan el reytezven, fvtanak vala az
 ev nap estyg valo dolgoknak, jgeen kemen zam vetesere, Es ez
 dolgoknak auagy valamy keues fogyatkozafoknak zam vetesebevl,
 evmagokat jgeen kemenyen disciplinalyak vala, Nemelyek veryk²⁵
 vala ev magokat vezzevkkel, nemelyek zybol chynalt gombos
 oftorokkal, annera hog az vereseknek zozatya zevngese mezze
 ky hallyk vala, Veternyeknek vtanna keuesen mennek || az²⁹⁵
 kevvnyvekhez, keuefebben mennek vala agyokhoz, jgeen keuesen
 kyk mynek elevtte myfet mondananak, hog az elevt megnem³⁰
 gyonnanak, Mykoron kedeg az nap meg keezd vala velagofodny,
 tahat harankoztatyk vala az myfere, Az fraterrek kevvzevl foka
 fvtanak vala, egy myse mondo fraterhez, myse zolgalafnak okaert,
 Es tamad vala az fraterrek kevvzevt zent vetekevedes, arrol hog
 az myse mondo papot ev kevvzevlevk, ky vetkevvztethetneye le³⁵
 elevzevr ev kevvzevlevk.

Az zvz mariahoz valo aytatoffagokrol, ky volna az ember
 ky errevl eleget zolhatna, Azzonyonk maria veterneye meg

monduan aytatoffaggal, alnak vala nagy aytatoffaggal azzonyonk
 maria oltarahoz, hog chak az anne keues jdev le mulneek el
 aytatoffag nekevl, Veternyeknek es completaknak vtanna kedeg,
 azzonyonk maria oltarat nemykoron harom renden es, mynd
 5 keet felevl kevrnyevl vezyk vala ezenkeppen ayanlyak vala
 evmagokat es az zerzetevt az vr iftennek chodalatos aytatoffag-
 gal, Az ev cellayokban es aytatoffagnak okaert, taryak vala
 296 az vzv marianak kepeet, es az ev fyanak fezevletyt, || az ev
 zemeknek elevtte, hog oluafuan, es jmaduan es aluuan evket
 10 nezneyek, es hog evtevek es nezetnenek jrgalmaffagnak zemey-
 vel, Az egy mafnak valo zolgalatban kedeg egy mast elevl
 vezyk vala, mynd beteg hazban, betegeknek valo zolgalatba,
 mynd vendeg hazban, vendegevknek valo zolgalatban, Mynd
 kedeg aztalnal aztalhoz valo zolgalatban, es labok mofafban az
 15 fratereknek, Bodognak vely vala magat, ha valamely frater, az
 mafyk fratert illyen dolgokban elevl vehety vala, O mezer az
 fraternek le vetyk vala capayokat, kevntevfevket, scapularokat,
 es agyak vala az zarandok jevueuen es esmeretlen fraterekhnek,
 Anne nagy vygaffaggal es evrevmmel zolgálnak vala egy mafnak
 20 es anne aytatoffaggal, hog nem tecchyk vala hog embereknek
 zolgalnanak, hanem iftennek es angeloknak, Nemelyek ez fele
 kevflegnek valo zolgalatbol, anne edesseget veznek vala, hog
 az ev zyveknék vygaffagatvl az talakat chokolgatyak vala, Az
 zent veztegflegnek tartafaban az fraternek tartnak vala chodalatos
 297 aytatoffagot, Voltak nemelyek kyk anne zenvedetevffe||gevt
 tartottanak, hog nyolchad napyg nem jttak, Nemelyek voltanak,
 hog kyknek mykoron az tal etek eleykben hozatot felyevl hydeg
 vizzel evtevtteek meg, es meg mostak, es azt jttak meg; Né-
 melyek voltanak kyk mynd az tellyes nagy bevhtben napyaban
 30 tevbzevr egyzernel nem jttanak sem zoltanak, hanem ha ker-
 detteek, Sokak voltanak, hog kyk rytkan evttenek halat auagy
 egyeb jo etket, hanem chak bevchevt borfot lencheet, Es hog
 ezekbevl egyebektevl megne jegeztetnenek, hog evk ezeket tezyk,
 annak okaert egy napon egy, egyktevl zenuettetyk vala mago-
 35 kat, mas napon mafyktwl, mynden napon valamyt meg vonznak
 vala magoktwl, azokban kyk eleykben teteknek vala, Yftennek
 jgynek hyrdeteffeben kyre az zerzet vala-kezdettevl fogva
 zerezeteten, iften anne nagy gyeryedetevffeget evttevt vala ev

reayok, hog fokan ev kevzzevlevk bator lelekkel nem meer vala enny egy napon es, hanem ha, nem tevbnek, chak egy embernek es predicallot, auagy tevbnek, Kykben zent lelek be tellyefeyty vala azt belfev kenettel, az az, zent lelekkel, mely evne|| kyk meg fogyatkozyk vala az kerefet tudomanbol, Mert fok 298 fraterék, fok bynefeket meg fordeytnak vala chak az zent apof-toloknak epistolayokal, zent jacabeual, zent petereuel, zent janofeual, es zent judafeual, Es az zent mathe euangeliomauual, melyeket ad vala az fratereknek zent damancos atyank.

Egy jdeyben mykoron parifban zolgaltatneek az generale¹⁰ capitulum, es kellene nemely fratereket bochatny az zent fevldnek orzagaban, az az jerufalemben, az poganok keyzyben, Monda jordanus mester, az capitulumban, ha valaky kezzevletek jo lelekkel jo akarattal keez menny jerufalemnek fevldere, jelenche meg magat, Tahat jme meeg alyg vegezte vala el az ev beze-¹⁵ deet jordanus mester, hog mynd enne fokfakv fraterék keyzevt aleg leletyk vala valamely frater, ky legottan veniat nem tezen vala, kevnyeregven nagy fyralmakkal, hog el bohattatneek az fevldre, ky criftusnak zent verevel meg zenteltetevt, Tahat remenfis bely frater peter, ky vala francia bely prouincialis,²⁰ ezeket latvan fel kele, es veniat teuen az egyeb fraterekkel, zola zerzet mesterellnek jordanos mesternek monduan, Tyztelen- 299 dev mester, auagy meg agyad ennekem ez fratereket, auagy el bochas engemet es ev velek jerufalemben, mert en keez vagyok ev velek el mennem halalra.

25

Elmeeg vgy oluastatyk ez zerzetnek korny-kayaban ez regy atyaknak iftenhez valo nagy zerelmek revl.

Hog jnnocencius papa paranchola franchay prouincialisfnak, hog valamely fratereket kevldene az tatarokhoz, az haznalatnak³⁰ okaert, melyet remel vala kevvetkevzny papa ezbevl, Mykoron papanak parancholatyah meg mondatot volna az prouinciale capitulumban az fratereknek, es jme anne fok fratereknek fokaf-saga ada evmagat papanak parancholatyara keznek, hog chodalatos nagy fyralm foglala meg mynd az tellyes capitulumot,³⁵ Nemelyek fyrnak vala azert nagy keserevseggel, hog keruen meg nyerhefseek ez fele engedelmesseget, Nemelyek fyratyak

vala az ev il jgeen zerelmes baratyokert, kyk ev magokat attak
 vala il velhetetlen nagy mvkakra es halalra, Nemelyek kedeg
 fyrrnak vala evrevmekben, hog el menny aldomaft nyertek vala,
 300 fyrrnak vala || nemelyek banatyokban keserevfegevgben mert
 5 aldomaft el menny nem nyerhetenek, Frater hvmbertus, ky vala
 zent damancos atyank vtan evtevd zerzet mestere, az ev feye-
 delmfegenek vagy mesterfegenek eleyen kezdetyn, paranchola
 az fratereknek myndenevt, hogha valakyk akarnanak el menny
 akaratyok zerent iftenert es az kereztyen hytnek el zelesfevle-
 10 seert, az poganokra, hog ezrevl evneky akaratyokat meg mon-
 danayak, O ky jelenthetneye meg meltan mely fok fraterek, es
 mely mezzevl valo fraterek ez dologra evmagokat, nem chak
 jo keduel adak, de meeg ennek felette kezereyteek hvmbertvs
 mestert iften fyanak zent verenek ky evttese myat es ev bodog
 15 halala myat, hog el bochatnaya evket, mert tudnaya evket lenny
 kezeknek halalra az hytert, es az jduezeytevnnek dychevfegeert.
 Efmeeg az aytatos geryedetevffegrevl, melyet vr iften geryeztet
 vala az fratereknek zyvyben zent damancos atyank testenek
 fel emeltetese koron, nem chak bononyaban de mynt tellyes
 20 olaz orzagban, es olyha myndenevt ez zerzetben, Nem chak
 301 predicacyokon, de gyakorta es nylyan va||lo helyeken, Myne-
 mev nyelve, mynemev penna auagy jras volna eleg ezt meg
 jelenteny, Annak okaert hagyvk mynd az vr iftennek, ky ezeket
 tellyefben tugya, ky aldott mynd erekkevl erekke, Amen.

25 Vrnak eztendeeben, ezer, keet zaz, harmyc eztendevben,
 Mykoron conrad mester predicallana nemet orzagban az eretne-
 kek ellen, es mykoron conrad mester az eretnekektevl bodogwl
 meg martyromoztatott volna, Nemely eretnek evrdegegetvl meg
 chalattatott vala, es nemely predicator zerzet bely frateret kyt ev
 30 jgeen zeret vala, jnty vala evtet az eretnekegre, Mely frateret
 mykoron latna az eretnek, hog mynden keppen ellene allana,
 Monda az eretnek az fraternek, ha en te neked meg mutatom
 az cristuft, es az ev anyat, es az apostolokat es az zenteket,
 kyk en velem targyak az en hytemet, hyzze, Tahat az frater gon-
 35 dola, hog ez eretnek meg chalatot volna evrdegtevl, monda,
 ha byzonfaggal meg byzoneyhatod amyt fogach, nem meltatlan
 302 hyzek, Tahat az eretnek meg evrevle, egy eyet zerze || kyben

ez dolgot be tellyesfeyteneye, Az frater kedeg tytkon nagy tyz-
teffeggel veue cristusnak zent tettet egy zelencheben, es teue
ev melyenek eleyben az capucyom ala, El menuen ez frater
ez eretnekkal, jmaduan aytatofon az vr iftent, hog ev rayta ne
hatalmazhaffeeek valamy evrdevgy chvffag, Mykoroñ kedeg ez
eretnek vitte volna az frater az kevzel valo hegynek labahoz,
nagy hamarlaggal latanak nagy feneffeggel fenlev, es nagy jo
jllatokkal illatozo palotat, Es az palotaba mynd kernyevl
aranbol chynalt zekeket tetetveen, Mely zekekben evl vala
vellamo feneffeggel fenlev kyrál, meg feyredet ferfyaknak fokaf-¹⁰
lagual meg kevnykeveztetevt, es ez kyrálly mellet jgeen zep-
feges kyrálne azzon evl vala, Ezeket hog latta volna az eretnek,
le esnen ev orchayara jmada ez kyrált, Az frater kedeg kev-
zelben jevuen, ky vona az zelencheet kyben vala cristusnak
zent teste, es eleyben mytata az zekben evlev kyrálne azzon-¹⁵
nak monduan, ha mennek es feyldnek kyrálne azzonya vagy,
jmehol az te fyad, jmagyad mykeppen iftent, Legottan mynd
el veze az evrdevgy chalardlag, es anne nagy fetetfegek levnek,
hog aleg jevhetenek ky belevle, Azert ez eretnek cristushoz
meg || fordula, es ez meg mondot fraterrel evzve, ez dolgot³⁰³
meg jelente, nemet orzagbely provincialisnak frater corradnak,
Mely provincialis ez dolgot az fratereknek gyakorta meg jelen-
tette, el veztegyeen az zemelyeket, es az helt, hol ez dolok volt.

Vala nemely frater parifban, ky olyha zevnetlen marad
vala jmadfagban, es fyralmakban, Es az tanolfagot, es az scolat,²⁵
es az predicacyokat el hagyta vala, tellyeffeggel chak aytatof-
fagra jgyekevzyk vala, Ez fraternek gyakorta jelenven pokol-
bely evrdeg azzonyonk maria kepeben, nagy fok tytkokat jelent
vala meg ez fraternek az evrdeg, es jgeen dychyry vala az ev
allapatyat, az az, hog egyebekkel nem tanol, scolaba nem megen,³⁰
es predicacyora nem megen, hanem chak hog kyvált keppen
egyebektevl, magat atta aytatos fyralmra, Mykoroñ az frater
ezeket meg jelentette volna cremonensis hely clafromanak
prioranak, hagyta ez fraternek az prior, hogha esmeg meg
teerne ky evneky jelenyk, tahat orcheel rea pevkneek, es monda,³⁵
Ha az bodog zvz maria leend ky teneked jelenyk, megnem
haragozyk, mert ev jgeen alazatos, es menedekevl vezy az te
engedelmelfegedet, Ha kedeg evrdeg leyend || ev jgeen keuely,³⁰⁴

es meg zegyenevluen el tavozyk, kyt mykoron meg tevt volna az frater, meg haraguan az evrdeg monda, Atkozot te, es aky tegedet ezekre taneytot, Ez jdevtel fogva el fvtá pokolbely evrdevg, es soha neky nem jeleneek.

5 Vala nemely zerzetes es byzon bezedev, cefaryay frater peter, es vala olaz, Ez frater peter volt ez zerzetben prior es lector, es jrta meg nemely zerechennek eletyt ezenkeppen monduan, Kegeffeges janos chazarnak jdeyeben, venerany fraterrek egyeb fraterkel bohattatanak papatwl constanty napolyban, az gevregevknek teuelgefevknek le engeztelesekre, Ez jdevben juue
10 az fraterekhez, zerecheneknek nemely pappya, ky vala az ev atyoknak tevruenenek jgeen nagy zeretevye, az az, az gevrekv tevruennek zeretevye Es vala ez zerechen gevrekv pap, kyuevl chodalatos keppen meg ekefeytetetv, kylemb kylemb fele ekes erkevlchevkkkel, vala ez
15 gevreg pap [barat] ev tekentetyben egygyevgyev, vala evneky hytuan evltevzety, jaraša mertekletes, rytka bezedev, De semmy
305 lelky jozag ev benne nem vala, Azert mykoron az gevreg || pap [barat] volna ev vele az capuban, keresueen evket el fordeytany az hytrevl, es vonny ev vtanna taneytvanyokat, Vgy mond ez
20 feyevl meg mondot frater peter es prior, En oda hyvatuan el meneek, es azt vallom hog jgeen chodalkozam ez gevreg papnak [baratnak] ev tulaydonfagyt es ev erkevlchynnek enne ekeffegeet, mene erkevlchevknek ekeffegeet en jtyletem zerent mynalonk soha senkybe nem lattam, de mykoron keues jdevtan ez gevreg
25 pap [barat], meg karomlotta volna vronk iesuft cristuft, monduan evtet lenny chak tyzta embernek, en evtet nagy hertelenfeggel meg vttalam, es az kereztyen hytnek malaztyat es erdemeet en bennem zokas fevlevt erezuene, es az fratereket veztegleteem, Ez veztegfeg alat meg kerdeem az zerechevn gevreg papot [barat-
30 tot], hogha az ev tevruenyekben meg volna jrta, hogha valaky machometnek ellene mondana, oly ember, ky ev hatalmokban volna, ha ez il embernek feye el vagatneyeke mynden irgalmassag nekevl, Felele ez zerechen pap [barat] hog vgy vagyon az ev tevruenyekben, Es en frater peter mondeek, tabat az te
35 feyed es el vagando my tevlvnk, auagy machometnek tevruenye ||
306 nem jgaz, es ezt nyltan meg mutatom, Mert ha az ember meg evletyk ty tevruentek zerent, ky az zerechenek elevt machometv meg karomlanaya, kyt ty mondotok az felfeges istennek

prophetayanak, demaga nem mongyatok evtet istennek, Azon-
 keppen az oly ember ky az kereztyenek elevt cristust meg
 karomlangya, kyt my nem chak prophetanak vallonk, de es
 myndeneknek istenenek, es prophetaknak vranak vallonk, jgaz
 tevrüennyel, fevt jgazb tevrüennyel evletyk meg az kereztye-
 nevktevl, zenuedny kel az tevrueent, kyt te mondaz az te ma-
 chometevdert, Ezeket haluan az zerechen barat, meg nemula
 nem tuda myt zolny, Tahat en frater peter mondek, ne fely,
 nem halz meg, mert machometnek tevrüenyne nem jgaz, De maga
 byzonual, myert iftent meg karomlottad, gyevtreim nekevl elnem¹⁰
 meegy, Es mykoron en ezeket meg montam volna az chazar
 porkolabyanak, legottan kettevt kevlde az ev zolgay kezzevl,
 kyk az iften karomlot az tevmlevchben vynneek, Azert be men-
 uen az zerechen pap auagy barat, az tevmlevchben, az napon,
 fem mafod napon, fem eueek, fem jueek, hanem le evle egy ||¹⁵
 kevueen, olyha mozdulatlal jmaduan, mykeppen ezt meg byzo-
 neytottak egyebek kyk az tevmlevchben voltanak, meg Kevte-
 vzeen, Ezeknek vtanna en frater peter gondolam, hog meg lato-
 gatnam ez zerechevnt, es el meneek egy tarfal, ky tugya vala
 az gevreg nyelueet es dyak nyeluet, az tevmlevchhez napnak²⁰
 elev horayan, Es lelevk evtet evlly az kevuen, De mykoron
 mynket latot volna, fel kele es monda, Kerlek, halgassatok meg
 en bezedymet, Elmeg monda, mynek elevtte ty jde jevnetek
 el zynyadek ez kevuen, es lattatyk vala ennekem, en hozyam
 jevny az en apatomat vagy feyedelmemet, es hozny ennekem²⁵
 jgeen feketek kynyernek rezeet vagy darabyat, Ennek vtanna
 lattateek ennekem, hog ty jevnetek en hozyam, es hoznatok
 ennekem egy egeez feyer fenes kynyeret, es hynatok engemet
 az kynyernek meg etelere, Es en frater peter legottan egy egeez
 feyer kynyert elev adek, kyt hoztam vala tarfomnak tudafa³⁰
 nekevl, es adam az zegeen ehezevnek monduan, Ime jgazza
 tevtte vr iften az te latafodat, vegyed || ez kenyeret es egyed³⁰⁸
 meg, ky mykoron vette volna az kenyeret, mondek az zere-
 chennek, Az te latafodnak ertelmet byzonual meg mutatom te
 nedek, Az feketefeges es bydes kynyernek reze vagy darabyat,³⁵
 melyet lattal, kyuel zoktak ebek es dyznok eltetny, byzonual
 tuggyad lenny machometnek tevrüenyenek es tanollaganak, melyet
 keuanfagos zaual nyelnekbe az vad es bydes emberek, az az,

az poganok, Es vgatuan az byzonfag ellen okoffag nekevl, gyevnyerkeveduen chak kyvevl, De az ev zyvekben hyvok, kynek okaert es lattad az kynyernek rezeet az te apatodnak kezében, ky teneked atta az neuolyas tanolfagot, De az egy egeez kynyer
 5 es fenes nem egyeb hanem my vronk iefus xp's, ky az ev nepeet eltety es meg elegeyty tudomanyal es tanolfaggal, Az kynyer vgy mond, ky le zallot menyekbevl, Ez az természet felet valo kynyer, istennek allatyanak fene es dychevfege es abraza, mely kynyer mynden emberektevl vetetyk tellyeffeggel, es egeezzen,
 10 de maga azert ez kynyer myndenkoron egeezzen marad, melyet 309 te tegnapon meg karomlottal, me||lyet adonk neked jmadandonak es hyendevnek, Azert ezeket monduan el meneenk onnet, Nem fok jdev vtan, my akaratonkbol az tevmlevchbevl el bochattateek, es mene az mynor fraterekhez, kyk kevldek evtet
 15 my hozyank, Es taneytatek zèrelmelt az fraterektevl negyuen napyg my hazonknak kerteben, gevrevgevknek nemely regy egyhazaban lakozuan, es taplaltatuan keues etellel, az credot, pater noftert meg tanola, Es tellyes zyvyuel istenhez meg fordula, zent pal meg fordulasa napyan, meg kerezttelkevdeek, es
 20 hyvattateek palnak, Melyet fok jdevkben lattonk, hog az vr istennek aytatofon es hyven zolgalt, ky legen aldót myndenek mya evrevkkevl erekke, Amen.

Mykoron albyay mynor fraterek fokayg mukalkottak volna viznek kerefeseert, es nem lelhettek volna, Oda iutvan frater
 25 mauricius bononiabol predicallafnak okaert, ky vala nemzètfeggel nemet, nemzettel nemés, zyuel alazatos, evltevzettelt hytuan, zegeenfeznek byzon zereteve, es eretnekev ellen gyeryedetevs
 310 es haznos predictor, Mely frater mauricius, || az mynor fratereknek mukayokon kenyerevle, istent hyuan evnekyk helt mutata
 30 monduan, My vronk ihs cristufnak neueben jt affatok, es meg lelytek az vizet, Legottan az mynorok kvtat afanak, ky mynd ez may napyg bevfezes es egeffeges vizeth aad.

Elmeeg vgy oluastatyk zent damancos atyank fraterynek kornykayokban, hog nemet orzagbely argentinay nehay frater
 35 gualterus prior es lector, ky vala alazatos, aytatos, es irgalmas, Mynek vtanna ez prior columbaria bely fororoknak capitulomot tartot volna, es az fororoknak tyzteket oztot volna, Tahat az vduarhoz lato foror, kyt az hydeg jgeen erevffen leel vala,

monda az priornak, Atyam, ennekem mychoda tyztet ach, felele az prior, az hydeg lelees legeen nedek tyztet, Azert ez foror touabba nem akara eelny oruoffagokkal, monduan hog ev az evneky hagyot tyztet akarya tartany, mynd addeg, mygnem esmeg azontwl ky oldoztatneek, ky evneky parancholta az hydeg⁵ leleefnek tyzteet, sem hyzy vala hog evneky valamy oruoffag haznalhatna, Azert el mwluan hat vagy heet hetek, zerzees³¹¹ zerent az prior || meg teere, haluan ez forornak aytatoffagat, kevnnyerevle ev rayta es monda sokaknak elevtte, En tegedet meg oldozlak cristufnak neuebe, az hydeg lelefekek tyztebevl,¹⁰ Mely foror alazatoson evmagat fevdre le teryezte, es ez jdevtevfogva tellyeffeggel meg gyogyvla.

Esmeeg mykoron nemely vilhelmus neven jgeen zerzetes, es lelkeknek nagy zereteve nemet frater egyzer predicaluan, es nemely ember az ev predicacyoyat ev jvevlteseuel meg ban-¹⁵ tanaya, sem ez frater ez embert meg nem fedhetneye, Tabat monda ez frater myndeneknek hallafara ez embernek, Tugyad byzzonval, hog ezt elnem mulod gyevtreln nekevl, Mely ember legottan vakmerevn ky menuen, legottan meg bolondula, es ev baratytvl meg kevtevteteteek, hog egyebeket megne ferthetne,²⁰ Azert el muluan tyz hetek, meg teere ez frater, teophilus fraterrel ky elevzer es ev vele vala azon elevby helyre, Kereteek azert ez frater az bolondnak baratytol, hog elfeledneye az ev rayta lev bozzvfagot, es hog jmadnaya iftent ez bolondert, jmadfagot tevn ez frater vr iftenhez, es az vr iften meg ada ez²⁵ bolondnak az elevby egeffeget.

Esmeeg vgyan ezen frater vilhelmus, ne||mely forort kyt³¹² harmad napy hydeg lel vala, jmaduan ev erette frater vilhelmus, meg gyogyeyta evtet monduan, Menyel agy halat iftennek. Esmeg nemely varnak azzonyanak, vala egy fya kyt az nehez³⁰ korfag tart vala, Ez azzonyon el vyve az ev fya nemely nemeet veen frater henrychez, kerveen evtet hog az ev fyaert iftent jmadna, Ez frater meg gyevzetven ez azzonnak kerefeuel, jmadfagot teuen es ev kezeet az gyermeknek feyere teueen mende- neknek elette, legottan tevkelletes egeffeget nyere neky.³⁵

Esmeeg vgyan ezen *frat'* henryk, zallot vala nemely viteznek evzvegy felelegynel, kynek ev fya, ky jmmar kevzel vala

halalahoz, ev jmadfagaua! es ev tarfanak jmadfagaua! halalrol
eletre meg hyva.

Keet fraterék ispanofók, bochattattanak vala predicalny,
es jvtanak mandricomba az sororokhoz, kyknek zent damancos
5 atyank atta vala az zerzetnek ruhayat, Azert mykoron ez keet
fratereknek egyk, nemely hazachkaba gondolkodneek az iften-
nek jgeyerevl, melyet kellebe predycallany az Sororok elevt,
Tahat nemely kakas az ev gyakorta valo eneklefeuel, kezde az
1313 fratereknek elmeyeket meg bantany, Es jollehet || hog az frater
10 az kakaft vntalan el evzy vala, de az kakas gyakorta meg
teerueen, az ev eneklefeuel az frater! meg vntagya vala, Azert
az frater ezen meg jndultateek, ragaduan ev palchayat iftapyat
az kakaft meg hagyhta, es az kakas ottan meg hala, Melyet
mykoron latot volna ez frater, es gondolnaya az ev alhatatlan-
15 fagat, az sororoknak es az ev karokat, bankodeek arrol amyt
tevt vala, es kezeben veue az meg holt kakaft, es monda, Vram
iesus criftus, te ky ez kakaft teremtetted, es ky mendeneket
tehec tamazzad fel ez kakaft, Es en az te malaztod mya touabba
meg oltalmazom magamat illyen alhatatlatfagtv! legottan az
20 kakas az fraternek kezebevl az fevdre repevle, es az ev zar-
nyayt ky evtveen enekle, de nem oly zevnetlen mynt eleb,
Ezeket ispanyay frater eged jrta meg zerzet mesterenek, melye-
ket az frater!tevl hallot vala, kynek ezek tevtentek vala, kynek
evbezedet zerzet mester! meg hyve, azert hog byzon bezedev
25 es jo frater vala.

Nemevnemev ispanyay [capnal] caplan, mykoron egyk
zemeuel mendenestevl semmyt nem latna, hyty levn ezrevl ez
capiannak, hogha frater levrync predicator ev kezeet az ev ze|
314 mere vetneye, hog gyogyvlna, Azert kereteek ez frat' levrync,
30 es jllete ev zemeyt, es legottan meg gyogyvla.

Esmeg vgyan ezen frater levrync monda nemely jfyvna, k,
hogky nem akar vala ev elensfegynek megbochatny, Tudom hog
meg bantatod evrdegtevl, kyt nalad vifelz az harag mya, Ezeket
monduan ez zent ember el mene, Es jme harom napoknak alatta ez
35 ifyv el ragattateek evrdevgtevl test zerent, es neuolyafvl gyevtetr-
teteek, Azert ez ifyv el jevueen frater levrynchez es evneky
alazatoson engedueen, tevkelletetesev! meggyogyvla.

Vala papyay conuentben, nemely zerzetes ember es gyer-

vedetes es jgeen malaztos predicator, kynek vala neue ifmaral-
 dus, Mely fraternek myatta iften fokakat fordeytot meg, es fok
 chodakat tevt, kyk meg byzonyeytattak oly tanok mya, kyknek
 tanollagokat melto hynny, Kyk kezzevl evt fantak, vettenek
 jaraft, Negy fyketek hallaft, Keet nemak zolaft, Harom vakok 5
 lataft, Harmaknak adatot meg kezeek az ev illetefere, es iefus
 cristufnak neueneke hyvasara, Egy papyay embert tamazta fel, ky
 jmmar mendenektevl meg holtnak || mondatyk vala, Zent kereztnak 315
 vetefeuel es iefus cristus neueneke hyvatalaul, Hat jffyakat chodalatos
 keppen meg zabadeyta kyk padonak folyo vizeben veztek vala. 10
 Mykoron nemely kevzuenyes azzonyallat evt volna az ev etkenek
 maradekabol, meg gyogyvla az kevzveenbevl. Esmeg nemely beel
 pokloft ez zent atya meg chokola, es legottan az ev daganagya
 le zalla el muleek, Esmeg nemely kevzvenyest meg gyogyeyta
 cristus nevenek hyvatalaul, ky az kevzueenben tyzenneegy 15
 eztendeyg fekevt vala.

Nemely converfus frater, mely frater jgeen lelky frater
 vala, lata latafban mynt neky lattatyk vala, hog az papiay
 papok es nepek jevnenek predicator zerzetnek hazahoz, kerueen
 ev magoknak egy fratert atyaul, adatny, Mely dolgot mykoron 20
 az supprior bezellene az koron valo priornak frater jfynardofnak,
 ez prior eleue meg lata az ev halalat kevzel lenny, legottan
 efeeek az ev supprioranak labahoz, es generaliter meg gyoneek
 neky, Es ez vtan keuees napok vtan bodogvl ky muleek ez
 velagbol, Vala kedeg ez prior zvz, elmeyeen es testeben, holta 25
 vtan es, || fok chodakkal fenlet. Mykoron kedeg az predicator 316
 zerzet zent damancos atyanktvl eretnekfeg ellen es teuelyfegek
 ellen zereztevt volna lelek zerent tolofaban, Es az fraternek az
 tartomanyokban olyma negyven eztendeyg vyaskottanak volna
 az eretnekfegek ellen, es az kemen feyedelmek ellen kyk eze- 30
 ket oltalmazyak vala, Vyaskodnak vala kedeg az fraternek,
 ehsegeben, es zomesagban, es mezeytelenfegben, es nagy fok nyo-
 morufagokban

VIRGINIA CODEX.

Urnak neuebe kezdefek kwzewnfegel valo gyonafnak abra-
zatyarol, Elwzewr, valaky akar ygaz gyonast tenny, mynden
byneyrwl meg emlekezek, kyket twth ifyufagatul fogua kerez-
fegenek vtana, gondolya meg harom napon es, mikepen istenek
5 elene vetkezeth, ha kediglen rwuid gyonast akarz tenny, es,
gyakorta valot, emlekezek meg az bynekrwl melyeket twt, az
elwby gyonafanak vtana, Mafodzor, mynden haragot, es bozon-
kodast, ky rekez te zyuedbawl, es ha kyt megbantotal, kwuesed
meg wtet, es engeztelyed meg wtet, vag zep zodual, auagy fyze-
teseduel, Harmadzor, iaruly ilyen akarathual, hog touab ilyen
10 byneket auagy nagyobakath ne tegy, Negyedzer, akynek my-
uel tartozol eleget tegy neky, Ewtwdzewr, az gyonafnak napyan
ogyad magadat, hog valakynek ne zoly, hanem ieles zikfegnek
okaert, mert az zolas art az gyonafnak, Hatodzor, alazad meg
15 temagadat mynden erzenefegedben, Hetedzer keryed istenek
irgalmafagat, hogy ky iewt bynwfwker, kwnywrwlyen raytad,
Nyolzadzor tegy tizteseget es imatfagot te wrizw angyalodnak,
kylenzeczer keryed istenek zentyt, ieleswl azonyonk mariat,
hog segehen teged, Mykoron ezeket meg twkelled, alazuan tema-
20 gadat, hiuyad zent lelkeh, Ezeknek vtana, bizuan istenek irgal-
mafagaba, iarul te cfeforodnak eleybe, es iegyezed meg tema-
2 gadat zentkereztnek iegyeuel monduan, atyanak || fiunak, es zent
leleknek neuebe, Amen, mond el az Consiteort es anak vtana
mong ekepen, En tyztelendw atyam, azert iwtem ez may napon
25 te tyztelendw atyafagodnak eleybe, hog en byneymet meg
akarom yadolui, neked lelky atyam, Vr istenek kepebe, minden
bwneymet, kyket twtem gyermekfegemtwl fogua, mynek vtana

bwnt keztem efmerny, es vetket tenny, Istenek elene, regulam-
 nak zerzetemnek, es atyamfyanak elene, Elwzwr vadolom ema-
 gamat en iftenemnek, az en fogadafomnak meg zegeferwl, merth
 amit fogatam az kerezth vyznek fwlwte, hogh en elene alok
 haromnak, wrdwgnekh, keuelfegnek, testemnek, es mynden aka-
 ratyanak, ez vilagnak, es minden hangofagynak, ezeket erwfen
 meg nem tartotam, Mafoذور vadolom bynesnek magamat, mert
 halalatlan voltam az vr iftenek, az w teremteserwl, mert enge-
 met teremteth zemelyere, es hasonlatofagara, lelekzerent hog en
 emlekeznem w rola, ertenem hytemel, es akarnek iot Testhzerenth ¹⁰
 meg valasztot engemet barmoktul, es egyeb alatoktul, adot nekem
 emberi zemelth, es enekem teremte az menyieiket, es fwldieketh,
 es bene valokat, Engemet meg valta az ew zent fyanak kenya-
 nak halalaua, vere hullafaua, es az en meg valtom wmagat
 atta ennekem testben, es lelekben, es iftenfeget igerte, Enge- ¹⁵
 meth eltetet malaztyaua, adot erwt, hwlczezegeth, ha||talmat, 3
 kikel tudom eltetni enmagamat, Ezeketh ennekem erdememne-
 kwl engete, es egemet bwnewfth, gyermekfegemtel fogua
 varth, hogh en megh tertem volna, En kedygh kegyetlen, sem
 iftenek ionoltath nem nezuen, sem cristusnak vere hullafath nem ²⁰
 gondoluan, sem io igeket haluan, meg nem tertem, de azon by-
 nekbe meg kemenywltem, es megvakultam, Ez vylagnak veze-
 delmebwlv valazuan, hozot kereztyenfegre, es ez zent zerzetnek
 helere, En kedyg zerzetes kepen nem eltem, sem bezedemel,
 sem eletemel, mert cristust nem kwuitem, es regulamzerent nem ²⁵
 eltem, Mert engedetlen voltam, zegenfeg tarto nem voltam, tyz-
 tafag tarto nem voltam, ha testzerent nem vetkeztem, de elmembe
 tantorgo voltam, veztegefeget nem tartotam, egyenefeget nem
 keuantam, bekefegel zeretétel nem lakoztam, atyamfiayt nem
 zeretem vg, mynt enmagamat, egyhazy nepeket, papokat, feye- ³⁰
 delmymet, veneket, es nalamnak nagyobakat, nem tyzteltem,
 Zolosmaymat, hala adafokat, igazan, ideyen koran iftenek meg
 nem attam, Enekem igerte menyieiket, en kedig nem keuantam,
 es rola nem emlekeztem, iftenek zynet nem keuantam, az zen-
 teknek dyczwfeget, angyaloknak tarsafagat nem aytotam, bwnes ³⁵
 voltomat nem fyratam, pokolnak kenyatul nem feltem, es hog
 ez fwldyeket nekem atta mind ezekrwl halalatlan voltam, Azert
 valami kepen vetkeztem ez bynekbe iftenek elene, azonkepen

4 hagyom if||tennek bwnese magamat, Harmadzor vetekeztem az
 vr iftenek elene, en erzenefegymet iora nem byrtomba, mert
 nezefymbe vetkeztem, gonoz helyelkre neztem Zepeket tekente-
 tem, egyhazba, eghaz kyuwl, Nem neztem en aytatoflagal, tyz-
 5 tefegel, en vramnak zent testet, es testeth veret, Ziz marianak
 es zenteknek kepet, De ynkab ez vylagyakat neztem, ferfyakat,
 azzonyallatokat, leanyokat, zerzetes emberreket, es ruhayokat,
 kykbwl zeplwfitetem ziuemet, gonoz gondolatokat, es nyeluemet
 hyu bezedekuel, kezemet ektelen illetefekel, tapasztalafokat, es
 10 nyulafokat, Halafomba vetkeztem, mert wrwmeft halgatam vyga-
 fagokat, hangonlagokat, enek mondafokat, kik nekem ynkab
 kelletenek, honnem ifteni es lelki vigafagokh, minth predikacio,
 mise halas, zolofma mondas, zenttekrwl valo bezeles, halafomba
 vetkeztem, mert halgatam gonoz bezedeket, ragalmazo bezedeket,
 15 karomlo, czufolkodo bezedeket, Es halomast twbytetem, hazug beze-
 dekel, es vygiorgo mondafokat, Izefembe vetkeztem, mert ilatoztam
 oly alatokat, fyueket, es oly zagos alatokat, kybowl twtem keuel-
 seget, hordozuan kezembe, ruhamba, es feyembe, emberi zerelmert,
 es benne valo gywnyewrwfegnek okaert, Nyeldeklesembe vet-
 20 keztem, mert gönyerkwtm enny keuanlagomzerent valo etekel
 venerekel, Iletesembe vetkeztem, mert gonoz herre nyultam, ekte-
 len, rut, es tiltot helyekre, es zent alatokat iletem meltatlan, ||
 5 En labaymal tillalmas, es hiuolkodo tanczolo vigafag teuw he-
 liekre mentem, safangot iartam, ruhaimat valtoztatam, kykbelwl
 15 zeplwfitetem en ziuemet, Nyeluemet, es minden testemet, ezek-
 nek fwlwte az en lelkemet, ezekbe es hagiom iftenek bwnwfe
 magamat, Negiedzer vetkeztem iftenek tyz paranczolatyath nem
 tartatomba, mert az vr iftent nem imatam telies hitemel, mert
 madar zonak hitem, alomnak es nezwnnek, varafosnak, byefeknek,
 30 baihofoknak hitem, remenfegetemet iftenbe nem tartotam, Mindenek-
 nek fwlwte teremtw iftenemet nem zeretem, telyes ziuemel,
 elmemel, es telyes erwmel, En neki nem zolgaltam, minden te-
 hetsefegemel, erzenefegimel, ertelmemel, lelki erwmel, emlekeze-
 temel, akaratomal, Es atyamfianak anne iot nem akartam, mint
 35 en magamnak, Iftenek neuet heiaba vewtem, en iftenemrwl go-
 nozt gondoltam zyuembe, Es az zentekrwl, Nyeluemel gonoz
 atokat zitokat, iften neuueuel atkozotam, zitkozotam, karomlast
 twtem, hamifan eskwtm, oltaron, ereklyen, kerezten, kezen es

amit fogatam meg nem telyesitetem, cristusnak kenyauul eskw-
 tem, es zent vereuel, es marianak neuueul, epefegeuel, Embert
 barmot atkozta Inepeket nem ilettem mikepen rea tartoztam
 volna, mert az inepen kezi munkat twtem, bwnt twtem, tanczo-
 last, eneket mondaft, hiuolkodaft, torokskodaft, laptazaft, miset⁵
 nem hallotam, zolofmat predicacioth || aytatofagal nem halgatam,⁶
 halaadaftban emagamat nem foglaltam, zarandokh yaraftban,
 byneimen nem bankotam, Iftenek iouoltarol nem emlekeztem,
 Atyamat aniamat nem tizteltem; Elwzwr az menyey atiamat,
 mert neki halat nem atam, az w zenth fianak neueth haluan, neki¹⁰
 tiztefeget nem twtem, zent anyat azoniok mariat es zent neueth
 haluan nem tizteltem, Ewrwrmerwl, epefegerwl, nem emlekeztem,
 ziuembe nem vifeltem, Az aldot iesusnak keniarol, halalarol,
 nem emlekeztem, halat nem attam, ziuembe nem vifeltem, zent
 testet es veret aytatofagal nem imatam, es mikor az w zenth¹⁵
 testet betegekhöz viték, tiztefeget neki nem twtem, Lelki atyay-
 mat nem tizteltem, es nekik paranczolatyokat nem tartotam,
 io bezedeket nem fogatam, es miuel nekik tartoztam meg nem
 fizetem, Zent egyházat nem tizteltem, mikor mellwle elmentem,
 tiztefeget neki nem twtem, benne valo kepeknek, erekyeknek,²⁰
 oltarban, oltar kiwl valoknak es, Egiházban valo, es kyuwl
 fekw halotakert, nem ymatam, testy atiamat aniamat nem tiztel-
 tem, ziuembe nekyk iot nem akartam, Nyeluemel rolok ioth nem
 zoltam, mert gywllwtem, karomlotam, ragalmaztam, meuetem,
 munkamal nem eltetem, nekik nem zoltam wrwmet, eltekbe io²⁵
 zauokat nem fogatam, kymuluan ertek nem imatam, es neuemet
 nem tizteltem, Vetkeztem touab az vr iftenek ellene, em||ber 7
 öldwklesembe, mert en bynes, embert wltem, elwzer ziuembe,
 mert haragot tartotam rea, es iteltem wtet, Nieluemel ragalmaz-
 tam, meuetem, meg rutoltam, bolondnak montam, zitam iftenek³⁰
 neuueul, zenteknek neuueul, wrdwgnek neuueul, gonoz hyrt kwl-
 twtem reayok, es gonoz neueth, Zitam atyokrol, aniokrol, rokon-
 sagirol, Ennen atyamfiaynak is twtem ekepen, Tetemezerent
 embert wltem, vagtam vagatam, vertem veretem, tanaczomal, en-
 gedetemel, gonoz peldamal, es zegent nem segellem zwfegebe,³⁵
 Vetkeztem iftenek elene, paraznafagnak bynebe, ha testzerent
 nem volt, de ziuembe, keuanfagomba, gwnywrkwdefymbe, gondola-
 tymba, es bezedymbe, iletelymnek miata, Vetkeztem iftenek

elene, orfagnak bwnebe, mert wrwmest ifteni zolgalastul, vigia-
 zastul, predikaciotul, misse hallastul, zenteknek zolozmaytol, ema-
 gamat meg vontam, Atiamfianak kart twtem, hozam hasonlatof-
 nak, es alab valonak, el orzotam marhayat, elreitetem, meg leltem
 5 es neky meg nem mondotam, hamis hitemel, hazugfagal meg
 tartotam, rola gionast nem twtem, En hamis bezedeket zoltam,
 istenek, zenteknek, atyamfianak, irafoknak elene, hamis tanu-
 sagba rezet tartotam, tuduan hog hamis, Touaba vetkeztem vr
 istenek elene, mas ember iozagat gonozol keuantomba, mert mas-
 10 nak gonozul keuantam iozagat, hamisan vforual, fwsuenisegel,
 8 gonoz akaratal, zandekal, ha lehe||tet volna, emagamenak twtem
 volna, gondoltam, zoltam, tanacz voltam hozza, Es keuantam
 masnak tudomanyat, ruhayat, kwnyuet, es amyt zepet latam nala,
 akartam hogy en nalam lwt volna az alath, Tyzedzer vetkez-
 15 tem, mert mas embernekh feryet, feles eget, fiayt gonozol keuan-
 tam, Ez tyz paranezolatokban es valamikepen vetkeztem, hagyom
 istenek bwnwse magamath, Ewdzer vallom istennek bwnwse
 magamat, het halalos bwnwkbe rezes voltomba, Elwzwr mert
 en keuely voltam, masnak fwlwte iartam, es meg alaztam zy-
 20 uembe, bezedembe, mielkedetembe, maaft meg vtualuan, es ez
 keulsegnek agayban, keulseget ielentetem, engedetlensegemel,
 kepmutalafomal, vetekedefel, vakmerwleget, haborufagal, es hir
 kwltefel, Masodzor vetkeztem, merth fwsueny voltam, lelek zerenth,
 mert amyt tutam, nem atam, nem zolgaltatam masnak, es test-
 25 zerent, mert marhat, mertekhetetlensegel, kereftem, tartotam,
 zeretem, gonozul kwltwtem, isten fwlwt zeretem, es en iduese-
 gemnek fwlwte, Es ezeknek agayban vetkeztem, merth fwsuen-
 segemet ielentetem hamis aruual, vytellel, czalartfagal, hamis
 hituel, es nyukhatatlanfagal, elmemel, testemel, miset el hatam,
 30 gyonast elmulatam, meg kemenywlefel, erwuel, hatalmal, mast
 meg vtalafal Harmadzor vetkeztem tiztasag elen, mert en tizta
 9 nem voltam, ziuembe, nieluembe, mielkedetembe, es || ezeknek
 agazatiban vetkeztem, mert fertezetessegeth ielentetem elmembe,
 vakfagal, alhatatlanfagal, Enen magamnak zeretetyuel, istennek
 35 gywlvlefeuel, ez vylagnak zerelmeuel, iwuendw dyczwsegek
 rementelensegeuel, Mert keuantam ferfiakat, zerzeteseket, ha le-
 hetet volna bwnt vallotam volna vele, Negyedzer vetkeztem
 haragoffagomba, mert haragot tartotam, atyamnak es atyamfyay-

nak ellene, ziuembe, nyeluembe, mielkedetembe, mert fokzor
 meltatlan haragutam, kyt sem ok, sem igaslag, sem twrueny
 nem atta volna tennem, Ezeknek agazatiba vetkeztem, mert
 haragoflagomat ielentetem dagalyofagal, haborufagal, perlefel,
 bozzu mondafal, hertelenfegel, karomlafal, es en haragutam⁵
 iftenre, haborufagnak es korfagnak ideyen, Ewdzwr vetkeztem
 torkoffagba, mert en torkomnakh testemnek keduet kerestem,
 etelbe italba, nyugodamba gywnwrwfegekbe, Ezeknek agazatyba
 vetkeztem, mert torkoffagot byzonitotam vigafagal, enek mon-
 dafal, fertezetes parazna bezedekel, fok zolafokal, hahotalafokal¹⁰
 ezemnek tanoztatafaual, elmemnek tompafagaual, rezeghfeg
 meg nem emeztesel, kyuel nehezitetem lelketem es testemet,
 testy bwnel, gonoz keduel, hyuolkodafal, idw veztesel, gonoz ille-
 tesekel, Hatodzor vetkeztem irtfegembe, mert en irtg voltam,
 elwzwr iftenek elene, mert az w io voltat nem zeretem, rola¹⁵
 nem emlekeztem, es zenteknek iouoltokrol, Atyamfyanak ellene
 irtgy voltam, mert en bantam az w io || uoltokat, elwmenteket,¹⁰
 tyzteffegeket, aytatoffagokat, marhaiokat, io ruhaiokat, io kwny-
 uwket, enekleseket, Ezeknek agazatyban vetkeztem, mert irtgy-
 voltomat ielentetem zugodafal morgodafal, gywlwfegel, ragal-²⁰
 mazafal, vygadafal, es haborufagal, kazdagfagban valo gywt-
 relmel, Hetedzer vetkeztem jiora valo restfegembe, mert tunya
 rest voltam, lelky iozagokra, mert nem imatkoztam, misere nem
 kwltem, zolofmara ideyen koran nem vygyaztam, Tunian resten
 montam zolofmaymat, gyonafra es komunikalafra rest voltam,²⁵
 Ezeknek agazatyba vetkeztem, mert tunyafagomat byzonytotam
 alnokfagos gondolatokkal, lonkatfagal, tunyafagal, elmenek bu-
 dofafaual, Ezekbe es hagyom iftenek bwnwffe magamath, Ha-
 todzor vadolom bwnwfnek magamat, het irtgalmaffagban nem
 leletembe, sem testyekbe, sem lelkyekben Elwzwr vetkeztem³⁰
 testyekbe, mert ehezvket nem etetem, zomehozokat nem itatam,
 korokat meg nem latogatam, mezyteleneket meg nem ruhaztam,
 vton iarokat benemfogtam, foglagbelieket nem zabadytotam,
 hallotakath nem temetem, Ezekre en mind tartoztam volna, es
 kelet volna tennem, enen lelkenek mert az en lelken ehezte³⁵
 zomehozta iftenek igeyet, en nem mentem predikaciora, En lel-
 kem kor volth es foglagba es meg holt bwnek miatta, meg nem
 latogatam, es fel nem tamaztotam gyonafnak miatta, Es az en

11 lelkem mezytelen volt lelky iozagoktul, es || en meg nem ruhaz-
 tam iozagos myelkedetekel, Es az byzony vton iaro criftust, be
 nem fogatam az en lelky hazamba, mikoron tehetem volna es,
 tyzta lelekel tyzta zyuel hozza magamat nem zerzetem, hamiko-
 5 ron vwtem es aytatlan vwtem, hogy lattataffam iobnak lenny egye-
 bek elwt, Ezekben es hagyom iftennekh bwnwffe magamat,
 Hetedzer vadolom bwnwfnék enmagamat, az het lelky irgalmaf-
 fagban nem lelethtembe, mert tudatlanokat nem tanitotam, ketel-
 kwdwket nem tanaczkoztatom, Zomorukat nem vygaztaltam,
 10 gonozokat nem fedetem, Elenem veteteknek meg nem bochatam,
 beketelent en nem zenuetem, elenfegymert nem imatam, Ezekbe
 es hagyom vr iftenek bwnwffe magamat, Nyolzadzor vadolom
 bwnwfnék magamat, kylencz idegen bwnwkbe rezefwlesembe,
 mert gonozt paranczoltam, gonozba tanacz voltam, gonoz bwnt el
 15 engetem, hizelketem gonoz teuwnek, Oltalmaztam gonoz teuwt
 Tarlafagoth tartotam gonozokal, el veztegletem mafnak bwnt,
 elene nem alotam gonoz teuwnek, nem ielentetem gonozfagat,
 fem enymet fem mafet, Ezekben is hagyom iftennek bwnwffe
 magamat, Kylenczedzer vadolom bwnwfnék magamat, zent-
 20 lelek elen valo bwnwkbe, kyk ymezek azok, Elw ketfeg-
 ben efes, mikor ember eflyk rementelenfegbe iftennek irgal-
 maffagarol, mikepen twn iudas, mafik batorfag, mikor ember
 12 alytya idueffeget kwuety nywn erdemebwl, Har||madik, es mert
 igafagnak ellene mondas, es ellene tetel, Negyedik atyafyu
 25 zeretetnek gywiwfege, latya elwmentet lelek zerent, es ez tylag-
 zerenth banya nehez neky, Ewtwd, meg kemenywles, ez
 lezen mykor valaky bwnebe megh kemenywl, es megh vakul,
 Hatod vegtelen penitencia, mikor ember nem akar az bwn-
 nek veget vetny, es nem akarya hogy iften wneky twredelmef-
 30 seget agyon bwneyrwl, Ezekben ha twrtent volna vetkezned
 tahath nyluan megh mond, mert ezek igen nagy bwnwk, Tyzed-
 zer vadolom en bwnwmet, mert vetkeztem az negy menybe
 kealto bwnwkbe kyk ezek, Artatlan ver ontas, Zegenyeknek
 nyomorgatafa, nema bwn berefnék munkayath meg tartany, Ezekbe
 35 es lasd meg mynt vetkeztel, Touabba vadolom en bwnwmeth,
 hegyhaznak het zentseget nem tizteltembe, ezek kedig az zent-
 segek, kereztfeg, bermalas, io malaszt, penitencia, papi meltosag,
 hazafag, kenetes, Ezekbe es lasad mikepen vetkeztel, Esmeg

vetkeztem zent leleknek het ayandekat nem keuantomba, mert ifteni felelmet, az kegyesseget, tudomant, erwfeget, tanalczot, ertelmeth, bwlezezeget, nem kevantam, Ezekbe es hagyom iftennek bwnwffe magamat, Esmeg vadolom bwnwfnak magamat nyolez bodogfagot nem keuantomba, mert lelky zegeni nem⁵ voltam, kegyes nem voltam, sem magamhoz sem baratymhoz, Syralmas nem voltam, bw||neymrwl, eriftushak kenyarol, Igaffagoth¹³ nem cheztem, irgalmas nem voltam, tyzta zyuw nem voltam, zyubely bekefeg tarto nem voltam, es bezedymbe, Ezeket egyebeknek nem keuantam, enemagamnak es nem keuantam, sem¹⁰ meg nem tartotam, Ezekbe es hagiom iftennek bwnwffe magamath, Esmegh vadolom en bynemet, mert vetkeztem hytemnek tyzenket agazatyat nem tartatomba, es ellene vettetembe kyk vannak megh iruan az credoba, mynd ezeketh megh nem tartotam, Azert mynd ezekbe kyket meg montam, es kyket meg nem¹⁵ tutam mondanom, Valamikepen vetkeztem az myndenhato iftennek ellene, bwlezezegecs funak ellene, kegyessegecs zent leleknek ellene, iftenek mynd zentynek elenne, lelkemnek, es regulamnak, es atyamfynak ellenek, zyuemzerent bezedemnek es tetemenyemnek miatta, Akaratomal, es akaratom nekwl, tuduan tudatlan, ertuen ertetlen, idwkbe es napokban, es orakban, mikepen es menezet es mynemw helyen, Almatam, emetem, tynyafagomnak miatta, myndenekbe, mind halalos bwnwkbe, mind bo-
czanandokba, Azonkepen mikepen iftennek elwte tuduan es nyluan vadnak zam zerent, myndenekben hagyom iftennek bwnwffe²⁵ magagamat, es neked atyam iften kepeben valonak, varok iften-twl irgalmafagot, es atyafagottul idueffeges penitenciat, embw-nwm attyam.

Vrnak neueben kezdetik bodogfagos zent ferencznek zentfeges dyczerety ky dyczer||tetyk¹⁴ nagy felfeges dyczeretel mert whafonlatos volt mynd a menyey zentekhez es az zenteknek zenttehez mi vrunk iesufhoz kyrwlygyen zol az zent iras bwlecznek zaya altal ezenkepen monduan.

Similem illum fecit in gloria sanctorum, ecclesiastici de-³⁵

cimo quinto, hafonlatoffa tute wteth az vr iften, zenteknek
 dyczwfegebe, Azert ved iol ezedben, hagi az menyorzagban,
 het kare auagi rend bely zentek vannak, kyk ezek, angyalok,
 patriarkak, profetak, apastalok, marirok, cfefforok, es zwzek,
 5 Mynd ezekel bodogfagos zent ferencz, diczwfegben hafonlatos
 lwn, Elfw felfeges dyczerete es nagy tyzteffege bodagfagos zent
 ferecznek ez, Mer w angialokhoz hafonlatos, kit zenth yras ezen-
 kepen bizonit monduan, Latek mas angyalt fel ywni napkelet
 felwl, valuan w rayta elw iftennek iegyet, az az vrunk crif-
 10 tushakh sebeyt, Azert fwldwn ez lwn az mas angyal, ki hafon-
 latos lwn, ameniey zenth angialokhoz, Elwzwr az angiali zent
 tyztafagert, kyrwl igyen zol az aranas bezzedw zent ianos
 doktor monduan, Iollehet legyen mynden lelky iozag angiali
 allath, demaga ielefben mondatyk, azeplwtelen tiztafag, angiali
 15 iozagnakh, Mert vegezetre csak ennek miatta leznek, es egye-
 fwlnek, emberek az angyalokhoz, Mas okaert hafonlatos zent
 ferencz angialokhoz, az angiali tyzterth, mert angyaloknak tiz-
 15 tek ez, hogy wk boczatatnakh || fwldre, azerth hogy embereketh
 tancizanak idueffegnek vtara, es oltalmazsak elenfegtwl, Ezen-
 20 kepen bodogfagos zent ferencz, ez vylagban angialy eleteth
 vyfele, Merth ez vilagot tanita, iftennek zent akaratyara, es
 idueffegnek vtara, Kyre meeg ez napig es, sem zwnyk tanita-
 nya, az w fiaynak miatta, mynd ez vylagnak vegeyglen es,
 Mas rendbely zentek vannak menyorzagban az patriarkak, kyk
 25 dychertetnek fiaknak leanioknak, es nemzefnek fokafagabol, kit
 meg igere vr iften abraham patriarkanak monduan, Meg
 fokafytom atte nemzetydet, mykepen egnek czillagyth, es ten-
 gernek fwueniet, Ezenkepen meg fokafyta vr iften zent ferencz-
 nek fyayth es leanit, mind egez kereztyenfegbe, kyrwl anya
 30 zenth egyhaz enekel monduan, Ez hodogh ferencz harom regu-
 lat zerze, Az elfwt neuely kisseb atyafiaknak, Az mafikath hiuia
 zegenfegnek azzonyanak, es az harmadikath penitencia tartok-
 nak, es ez beuezen monno felt, mind ferfyakat, mind azzoni-
 allatokath, es hazafokath, Harmad rendbeli zentek vannak meni-
 35 orzagba profetak kik iwuendwt montak, Ezekhez es hafonlatos
 volth bodogfagos zent ferencz, ki nem csak iwuendwth esmert
 meg, de ki meeg enel nagiob, zueknek titkat es, meg tutta,

hagi kedig iuendwt meg esmert legien, Igi vagion rola meg
 irua, hogy neminemw idwn twrtenek ilien dolog, hagi alifba,
 az pispek kwzwt, es az varosnak feiedelme kwzwt, igen nagi
 haborufag tal|mada, Anera hogy az pispek meg atkoza az va-16
 rosnak feiedelmet, es az feiedelm meg kealtata mind az varos
 zerte, hogy az pispeknek senki, se penzen, se baratlager, va-
 lamit ne agion, es w twle senki semit ne vehessen, Atyank zent
 ferencz kedig az idwbe fezik vala korlagba, es haluan ez nagi
 haborufagot ez keth ember kwzwt, meg remwle zyue raytok
 nagy kegyeffegre, nagial inkab azerth, Mert senki nem vala 10
 hogikimagat kwzikbe boczatna, es wket meg bekeltetnenie, Es
 egibe hyuata w tarfit, es monda nekik, zeretw atyamiai, bi-
 zoni nagi zemerem ez minekwnk istennek zolgaynak, hogy ez
 pispek es ez potestas egimalth igyen haborgatiak es giwliwk,
 Ime leg ottan az| kegies ziuw zent atya, korlagat elfeleduen, 15
 zerze egi rwuid verset, es ez vers ez vala, En edes vram ke-
 gies cristus, kerlek atte hozadualo zent zerelmert, hagi legi
 dyczeretes| mind azokba, meliekbe kegielmez es engez enek
 enem, Es ez verseth ragazta az diczerethez, kit zerzet vala az
 teremtet alatokrol, kit neuzet vala frater napnak enekenek, 20
 es azt ada ket fraternek es monda nekik, Menietek el az po-
 testazhoz, es en zomal mongiatok azt neki, hagi az varosnak
 veniuel, es mind w polgariual, es mind egiebekel kiket vele
 viheth, gwlienek az pispek egyhazanak piaczara es ot az pi-
 peknek elwte, es az feiedemnek, es mind az twbynek elwtewk, 25
 ez frater napnak eneketh || enekelietek meg, Es bizom vrban, 17
 hagi leg ottan az vr isten w ziueket meg alazia, es az elwbi
 baratlagra hozza wketh, Azert mind ezeket egybe gwtuen,
 monda egik az fraternek, bodog ferencz ami zent atiank, zerzet
 az w korlagaba egi isteni zent diczeretet, ateremtet alatokrol, 30
 azon istennek diczeretire, es embery nemzetnek haznalatiara,
 es epwletire, Azerth titeket kik ith vattok, azon ker isteni zent
 zerelmerth, hogy ez zent diczeretet meg halgassatok aitatoffagal,
 es rea valo igyekezetuel, Es ezenkepen enekelni kezdek ez
 zentseges diczeretet, es ime leg ottan az feiedelm fel kele, es 35
 kezdek egibe foguan, kezdek halgatny az w edesseges zent ene-
 ket, vgian mikepen vrnak zent euangeliomat, nagy kwny hula-
 tafal es nagy aytatoffag, Meg vegezuen kedig az zent dicheretet,

monda az feyedelm mindeneknek elwte, Bizonfagal mondom nektek, hagi nem csak pispek vramnak, de ha meeg valaki en atiamfiath auagi en fiamath es meg wlte volna, anak es kez volnek megbozczatny, vram cristufnak, es w zolgaianak frater
 5 ferencznek kedueert, es ez diezeretert, mert igen io hitw vala es cristufhoz aitatos vala ez zent ferenczhez, Es ezeketh meg monduan leg ottan le efek az pispek labainak elwte es monda, Ime vram pispek, kez vagyok neked mindenrwl eleget tennem, valamibe en teged meg bantotalak, mi vrunk cristufnak es ew
 10 zolgaianak keduekert, Az pispek kedig wtet fel emele az ||
 18 fwldrwl es monda, Az en tiztwm azth adnaya, hagi ynkab en allaznak magamat te elwted, honnem te en elwtem, de miert en termetzterenth inkab kez vagyok az haragoffagra, honnem az zyletfegre, Azertkerlek enes tegedet, az vr iftenert, hogy bo-
 15 czasmeg en nem, Es mind ezek meg leuen, nagy kegyeffegel es nagi zerelmel egimast meg wlelek, es egimafhoz bekelkede- nek, Es mind oth kik valanak csak el amulanak, ez ezodalatos dolgon, es nagi wrwmel be telyesedenek, latuan hagi az vr iften ilyen hamar meg latogata volna wket, Es hogy wketh ilyen
 20 nagy haborufagrol hozta volna elyen nagi hertelen, ilien nagy bekefegre, Ezekbwl az atyafiaknak nagi wrwmwk lwn, es mynd ezekbwl az atyafiak bizonfagot vwnek, hogy ez bodog zent atya valamit meg mond vala, az bizonfagal be telyesedyk vala.

Hogy kedig zineknek titk~~vat~~es mege smerte
 25 legien .

Olwaftatik, hogy mikoron aluerna hegyen az cellaba be rekeztwduen lakozneek, edwfkwduen ifteni gondolatokba, Egyk az atyafiak kwzwl, kinek neue vala frater leo, testebe nagi kefertetet zenned vala, es keuania vala azt, hagi zent ferencz
 30 irna neki ennehany igeket, wnwñ kezeyuel vrnak mondafabol, kybwl azt hyzi vala, hagi enek miatta megh zabadul az kefer- tettewl, Demiért vala ez frater leo egy igw es zemermes, azert
 19 zengienli vala ilyen nagy zent atyanak, ez || dolgot meg ielen- teni, De kinek ezt ember megh nem monda azt neki zent lelek
 35 meg ielente, es paranczola frater leonak, hogy neki vinne iro zerzamat, es papirosfat, es ira neki ez zent atya ifteni diezere- tet, w keuanfaga zerent, es ez iras euala, Vr teged meg algion, es oltalmazon, es mutafa meg te neked w zent orczayat, es te-

gien veled irgalmassagot, fordiha teread w zent zinet, es adion
 neked bekefeget, Vr meg algia frater leot, Es hogi neki ada
 ez zent aldomaft, Legottan minden kefertet w twle el tauozek,
 Ved iobban ezedbe, mikeppen ez zent atya titkokath meg esmert
 legien, Oluastatik hogy frater rufinus, ki uala asifnak nemessi
 kwzwl valo, es zent ferencznek elw tarfay kwzwl valo, ki
 wrdwg mya zenuede nagi czodalatos, es erws kefertetet, ez az
 kefertet ez vala, hogi w nem volna valasztuan az wrwk idue-
 segre, es vala my iot ez zer(z)etben tenne, iduesegere semit neki
 nem haznalna, mert imar elvezet ember volna, Es mikoron az¹⁰
 wrdwgi kefertetet sok napik zenuete volna, kyt ez zent atyanak
 zegyen vala meg ielentyeny, de maga az zokot imatfagot el nem
 hagia vala, de pokolbeli wrdwg akara wtet enel erwfben meg
 lwui, kinek imar lelkeh igen meg sebesitete vala, az nagi
 zomorufagnak, es keferwsegnek miatta, ielenek neki az meg¹⁵
 fezwtnek kepebe es monda neki, Oh frater rufine, mire giwtrwd
 magadat ez imatfagba, es az penitenciaba, mier te nem || vagi²⁰
 valasztuan az wrwk eletre, higi enekem merth en tudom kit
 valasztotam en velem wrwke elni, ky vagiok elw istenek fya,
 Azert en tudom iol, hogi az kinek te hitel, w teneked ezben²⁰
 elent tarth, Azerth wtet erwl wtet meg se kergied, mert w es,
 tees es mynd azok, kik wtet kwuetik, es kik neki hitek es
 hiznek, mind el veznek, es el veztek, Ez frater rufinus kedig,
 meg vala imar setetwluen w lelkebe, es elmeiebe, az setetseg-
 nek feiedelmetwl, Mert ez bodogh atyahoz valo hiteth, es zere-²⁵
 tetet, imar mindenestwl el veztete vala, es imar vele semit nem
 gondol vala vele, de ez zentseges atia latuan, es meg esmeruen,
 w zegeni iohoczkaianak ez frater rufinosnak ziuenek titkat, es
 lelkenek vezedelmet, kwlde hozza frater maffeoft, hogy wtet
 myndenkepen hoza hiunaia, frater rufinos kedig felele neki es³⁰
 monda, My gondom vagion nekem frater ferenczel, es te veled,
 meny dolgodra frater, hagibeket enekem, Ez frater maffeos
 kedyg zentlelekel telyes, meg esmere hogi ag wrdwgtwl volna
 ez kefertet, es monda neki, O frater rufyne nem tudode azt,
 hogi az bodog ferencz olyan mynt istenek angiala, ki enne³⁵
 zamtalan lelkeket vilagositot meg ez vilagba, kitwl my es az
 isteni malaztnak nagi ayandekat vwtkw, Azert vrban zeretw
 atyamfia azt akarom hogy en velem w hoza iwy, egiebet se

tegi benne, merth en latom, es iol esmerem hogi teged czalth
 21 meg, az || agwr~~dwg~~, ki legottan engeduen ez hiuatalnak, iwue
 frater malleofal zent ferenczehez, Es mikoron tavoly tata volna
 bodogfagos zent ferencz, kezde kialtani es monda, O frater
 5 rufine foglioczka, kinek hitel, kinek hitel, es meg monda neky ez
 bodog atya az w titkon valo kesfertetit, mind zereuel, es oly
 igen niluan, mint ha volt volna w zyuebe, Es enek vtanna
 monda neki, frater rufine, az aki neked ielenth, nem volt cris-
 tus, de wr~~dwg~~ volt, Azert semikepen neki nem kellett neki hined,
 10 hogi kedig ez vgy lwth legyen, embwl meg esmered, hogi ha
 esmeg neked ielenendik, mongiad ezt neki, Tacz meg zadat ganel-
 yam bele, es hogi ezt mondandot neki, legottan az keuely, es
 alnok ewr~~dwg~~ meg gialaztatik, es twled ottan eltaozik, Azert
 ebwl es meg esmerheted, hogy wr~~dwg~~ volt, miert atte ziuedet
 15 meg kemenitete volt minden iozagra, ky wr~~dwg~~nek ez tulaydon-
 faga, de ez aldot iesus, soha embernek ziuet megh nem keme-
 nity, swt meeg vgi mond, el vezem twled az kwy zyuet, es
 adok neked testi ziuet, Es haluan ezeket az zegeni meg czalat-
 kozot frater rufinus, kezde nagi erwfen sirnia, es nagi bwufegel
 20 kwiniuet hullatni, es fwdre le esuen, kezde az w bwneit mon-
 dani zent ferencznek nagi alazatofagal, Es legottan mindeneftwl-
 fogua valtozek iobra, kinekh monda diczwfeleges zent ferencz,
 Meniel atyamfia gyonyal meg, es azokot imatfagot elne had,
 22 merth || azt tugiad bizonfagal, hogi ez kesferteth lezen neked
 25 nagi haznalatodra, es lelkednek nagi wrwmere, kyrwl igen rwiud
 idwni niluan valo bizonfagot vez, Es frater rufinus, ez zent atia-
 nak mynd ez ilyen vigasztalo bezedibwl, vwn nagi batorfagot,
 es ziuenek lelkenek nagy vigafagot, Es az w kegies atianak
 tiztefeget teuen, feyet baituan, zent alazatofagal, tere be acellaba,
 30 es yneten ymatfagra mene be az erdwbe, Es imar mikor alana
 az imatfagba nagi kwny hullatafal, es lelkenek nagi keserwfege-
 uel, Ime ezen kwzbe, iwue hozza az alnok wr~~dwg~~h, cristusnak
 kepebe, es monda neki, Nem de iol mondame en teneked, hogi
 az peter fy bernanld fianak semit ne higgy, mert en tudom
 35 hogi te es, mynd w karhozik, kinek felele frater rufinos, mi-
 kepen meg vala tanitatuán az w zent atiatul, es mikoron az
 bezedeket halotta volna az wr~~dwg~~, legottan meg gialaztatek, es
 meg haraguek, anera hogi afis melet valo kw begieket, meg

zagata, vgi hogi, az nagi kw zakadafokat egibe vere, oli igen, hogi ebwl lwn czatogas es nagi villamas es twzne^k nagi zikrazafa, es lwn az oly igen nagon, hogi ez nagi zwrnywfegre bodogfagos zent ferencz, es mind w tarifi acellabol ky hertelenkedenek, ez nagi czodat latniok, es ez kwueknek romlafi, zaka-⁵ dozafi, es hafadafi, oly igen nagon volt; hogy meg mind ez napig es meg laczik, Azert mynd ezek||bwl nyluaban meg esmer^e 23 ez frater rufinus, wrdwgne^k kefertetit, hogy wtet akarta volna megh czalni, ha istennek irgalmassaga, es zent ferencznek kegieflege meg nem oltalmazta volna, Ez nagi czodalatos dolognak 10 vtanna, ez frater rufinus, esmeg tere bodogfagos zent ferenczhez, es az fwldre le efek, es nagy alazatoslagal monda esmeg neki az wbyneyt, es zereuel niluan neki megh ielente, mikepen wtet elenfeg meg czalta volna, Es zent ferencz monda neki, Meniel bekefegel, es imagiad az vr istenth, ki meg zabaditot az elen-¹⁵ segtwl, Es el menuen ez frater rufinus, magat vete az zent imatfagra, es mikoron nagi edefefegel es nagi kwny hullatafal imatkozneek, Ime az aldot cristus, ki az zomoru ziuet zokot, es akeferues lelket meg edesiteni, neki ielenek, es mindeneftwlfogua az w lelketh, isteni edesfegben el merite, es monda neki,²⁰ Zeretw fiam, igen iol twd, hogi az en zolgamnak ferencznek engedel, es neki hil, mert az aky teged meg zomorita, az wrdwg vala, en kedik vagiok te vrad, es tee mestered, es hogi erwl bizonios legi, ennek ez lezen iegie, hogy mig te ez vilagban elz, soha te zomoru nem lez, Es ez kegies cristus wtet meg²⁵ alda, es hagia oly nagi malaztba es vigafagba, es nagy isteni edefegbe, hogi az naptulfogua istenbe el merwle, es az isteni zeretethen meg erwfwdek, es bizonfagot vwn az wrwk iduefeg-rwl, Annera hogi || az bodogfagos zent ferencz, vgy mond vala 24 ez frater rufinosrol, hogi wtet isten be irta az zentek kwze, meg³⁰ mikoron elne ez halando testben, Azert mind ezekbwl nyluan meg teczik, hogy az bodogfagos zent ferencz, hasonlatos volt az profetakhoz, iwuendw mondasban, es zyueknek tytkait meg esmeretbe

Negied rendbeli zentek vanna^k meniorzagba³⁵ az apasztalok kik diczertetnek azert, hogi wk ez vilagi iozagokat cristufert el hatak, es ez zegeny cristust zegenfegbe kwuetek, kirwl neki wwn magok kerkenek monduan, Ime my

mindeneket el hatunk, es tegedet kwuetwnk, Azert my lezen
 nekwnk mynd ezert, Vrunk cristus meg felele nekik monduan,
 Bizon mondom nektek, hagi valakik el hagiak hazokat, auagi
 atiokat, auagy aniokat, auagi atiockiath, auag hugokat, auagi
 5 felefegeketh, auagi fiokat, auagi egieb iozagokat en neuemert,
 zaz anet veznekh erete, es az wrwk eleteth biryak Az zenth
 apastalok mind ezt meg teuek, ezenkepen zenth ferencz lwn
 hozaiok hasonlatos, ki nem csak ez vilagi iozagat hagia el, de
 meeg wmagath es, megh meztelenite az pispeknek, es mind az
 10 ot aloknakh elwte, az cristusnak zerelmeert, ki my eretwnkh
 meztelen fige az kereztfan, Es mikepen az meztelenittes lwt
 legien, ved iol ezedbe, Mikoron meeg volna zent ferencz ez
 velagi ruhaban, nemikoron ky mene az varosbol, es be mene
 25 zent damian egy||hazaba ki puzta vala, es ot vete magath az
 15 zent ymatfagra, Es meg alla az zent fezwletnek elwte es kezde
 kwnywrgei nagi kwni hulatafal monduan, Felfeges isten, es
 diczwszegnek kiralia, kerlekh hagi vilagossihad meg en ziuemnek
 fetetseget, es agy ennekem bizoni hitet, es igaz remenseget, Es
 hozzad valo twkelletes zeretetet, ertelmet, es mynden io akara-
 20 tot, hagi en tehesem te zent istensegednekh myndenbe zent aka-
 ratiat, Ime meg halgata az vr isten az ymatlagaba ewtet, es
 zola neki az fezwlet es monda, ferencz, ferencz, ferencz, meniel
 czinald meg az en hazamat, kit lacz hagi igen el puztult, Es
 hagi hallota volna vrnak zauat, es ez ilien paranczolatra az w
 25 ziu es lelke nagi edeseges vigafagal be teliesedek, es fel kel-
 uen az imatfagrol, kezde azon gondolkodni hagi mikepen vrnak
 paranczolatyat be teliesyche, az egihaznak czinalafarol, es hoza
 magat zerze, Vgy hagi, atyanak kencezawl egi tizw penzth vwn
 el, es iwue az egihaznak plebanossahoz, es az penzt neki ada,
 30 es kere azon wtet, hagi egi keues ideig hadnaia vele lakozni,
 Es monda neki az pap iambor, Ezt en neked meg engedem
 hagi en velem lakozal, de en az penzt elnem vezem, mert en
 tudom atyadat, hagi engemet ezert meg haborgatna, Ez zent
 atya kedig meg vttalan mikepen hamut es port, vete be wtet
 35 egi vak ablakba, es kezde ot apapnal lakozni, halla kedyg
 26 atyank zent ferencz, || hagi az w atia igen meg haragut volna
 w elene az penzert, kit imar adot vala az egyhaznak czinalafara,
 El iwue az w atya nagi haragal, hagi wteth meg fogia, es twle

apenz meg vegie, wkedig neminemw titkon valo verewmbe
 wmagat el reite az w atyanak elwte, Es oth w ehezuen, es
 zomehozuan, es siruan, mig atyanak hertelen haragya el mulek,
 adig oth meg marada, De az kegies xp's, ky az zomoru ziueket
 meg vigasztalya, egi nehany nap vtan wteth meg vigasztala, es
 meg batorita, es az verwmbwl ki ieuwue, és nagi batorfagal be
 mene az varofba, kit latuan az gyermekek, hogi az w zine az
 zenuedefnek miatta el heruadot volna, es w zemei az sirafnak
 miatta el verwfwlt volna, kezdenek rea kialtani, es iuwilteni,
 Es kwuel, es saral wtet havgalni, alituan hogi eze el vezet,¹⁰
 es meg bolondult, wkedig nagi alazatofagal, nagi bekefegel, es
 galambi nagi egyigiwsegeuel, vgi mint ha fiket volna, mind
 ezek kwzwt elmen degel vala, Az w atia kedig latuan wteth,
 nagi hertelen haragal mint afene orozlan, rea hertelenkwdek,
 ragada wtet, es mynden irgalmaffagnekwl haza vona wtet es¹⁵
 kezde rea agyarkodni, es wtet feddeni, es wtet meg kwtwze,
 nagi kegietlenfegel, es wtet kezde verni, es feddeni, nem vgian
 mikepen wfiat, de vgy mikepen toluayt, es latrot, Az w edes
 annia kedyg rayta kwnyurewluen, wtet meg oldoza, es el bocza||
 ta ania y ziuenek kegyeffegeuel, hogy el futna, De w nem hogi²⁷
 el futna, es az veresegtwl felne, de ynkab az ken zenuedw
 cristufert, rea fut vala, es keuanya vala, es ezt mongia vala, En
 mind eze ket, es ennel twbeket [akarak] akaratom zerent zenuedeny,
 az en vram cristufert mind halalomig, Latuan kedig benne az w
 atya ez nagi twkelletes alhatatoffagot, es hogi semikepen meg²⁵
 nem vonhatya az w erws akaratyarol, kezde wtet bezedel habor-
 gatni, es monda neki, Jer el az pispeknek elybe, es tagad ky
 magadat az atyay wrwkfegbwl, es boczaft mind en kezembe
 hogi legiek zabad vele kynek adom, es houa tezem, Es hogi
 ezth halla zent ferencz, Legottan nagi wrwmel fel kele, es nagi³⁰
 vigan mene atiaual, es egieb polgarokal az pispeknek eleybe,
 Es hogi oth volnanak, ime ez bodog ferencz, semit nem vara
 atianak zauaba, de vgy mikepen zent leleknek borraual meg
 rezegwlt, es az ifteni zeretethe meg geriedet, nem zegienle a
 pispek es mynd akwrnjwl alloknak elwte; magat meg mezite-³⁵
 leniteny, anak zeretetiirt, ky eretwnk mezitelen fige az kerez-
 fan, Oth magat meg fozta, ruhaiath mynd el hania, es ky enel
 nagiob, meeg atitkon valo albo ruhaiat es, rola le zagata, es

atianak mind eleiben hania, es ezenkepen ez vilagi iozagbol
 magat mind ki tagada, es az meztelen zegeny cristust, meztelen
 es zegenfegbe kwuete, kit az zenth apastalok kwzwl egyet sem
 28 oluafunk, hogy vala||melik ezenkepen tagata volna meg ez vela-
 5 got, mikepen ez zentfeges atya, Azert hafonlatos lwn zent
 ferencz az zent apastalokhoz, nem csak ez vilagi iozagnak meg
 tagadafaba, de meeg ezoda tetelekbe es, Mert vgi oluastatik w
 rola, hogi egieb choda tetely kwzwt, niolez halotat tamazto^t
 fel, es egieb zamtalan fok ezodakat melieket twt legien, elete-
 10 nek rezeben meg mondatnak

Ewtwd rendbely zentekhvannak menyorzag-
 ban az dichwfeges zent martyrok

Ezekhez es lwn hafonlatos bodogfagos zent ferench, az
 martiromfagnak keuanfagaert, es az zenth sebeknek vifeleseert,
 15 Mert oly igen keuanya vala az martiromfagot, hogy ennek oka-
 ert haromzor ment hitetlenek kwzibe, hogi oth megh wleteffek,
 Anak zerelmeert, ky my eretwnk az keferw kent, es az zwrnyw
 halalth zenuede Miert kedig az kegies xp's az wtet zeretwknk
 keuanfagat zokta be teliefiteni, nem akara wtet meg foztani,
 20 ez martiromfagnak coronaiatol, Anak okaert az w zent sebeit
 rea ada, hogi ennek myatta valya meg az martyromfagnak
 koronayath, ki neky oly nagi tiztefeg lwn, hogi fwlwl
 mula minden martiromknak tiztefeget, Oka ez, mert az egieb
 martyrok zenuetek az kent akegietlen emberektwl, de zent
 25 ferencz zenuede az menyei kiraltol, Az egyeb martiromk zenu-
 tek akent fertezetes emberek kwzwt, de zent ferencz zenuede
 29 angialok||nak kwzwte, Az egieb martiromk akenban el fogiatkoz-
 tak es megh holtak, de zent ferencz maffel eztendeyg elt az
 sebeket vifeluen, Es mene kent zenvedeth legien ez zent sebek
 30 vifelesebe, ezt meg ielwnte wwnw maga halalanak ideyen, Mert
 vgi oluastatik, hogi mikoron halalra korult volna, vitete magat
 angiali bodog azzomba, es oth magath meztelen az fwldre
 letetete, Es az atiafiak hozza gwlenek, twben honnem zazan,
 es ez zentfegnekh patriarkaiat meg kwrniekwzek, Es latak az
 35 oldalan valo sebet, es vert belwle ky zarmazuan, es mynd firnak
 vala rayta, mikepen ha maas megh sebefwlt cristust latnayak,
 Tahat frater ilies, ki egiebek kwzwt bwlezeb vala monda neki,
 O nekwnk zerelmes atyank, es zentfeges mesterwnk, bizonyual

te martir vagi, Es ez diczwfeges zent atya, zemeit fel emele
 es tekente az w fiaira es monda, O en zeretw aldot fiaym,
 zent lwrinczet meg fiteek, es zent bertalamot meg nyuztak, es
 mind atwb martirok kik zamtalanon voltak, nagi kenokat zenue-
 tek, de mind ezeknel nagiobat, es twbet zenuetem az en kifded,
 testembe, ez zent sebeknek vifelefenek miatta, hagi ez ezen-
 kepen legien, ezt okofflagh es byzonitya, es meg mutatia, Mert
 mikepen cristufnak martiromfaga, az az ken zenuedese, minden
 martirnak kenyat fwlwl mulia, Ezenkepen vifelte ez nemes zent
 atia azon kennal, kyuel vifelte es zen||uete vrunk xp's wmaga,³⁰
 Azert ez istenes embernek bodogfagos zent ferencznek w nagi
 meltofaga, es w felfeges tiztesege, mind ezekbwl nyluan meg
 teczyk, hagi ez martiromfagnak koronayath, nem gonoz embe-
 rektwl vwte, de vrunk cristuftul wmagatul vwte,

Hatod rendbeli zentek cffefforokh,

15

Ezekhez es hafonlatos lwn bodogfagos zent ferencz, Mert
 iollehet kwzwnfegel mynd cffefforoknak mondatnak azok, kik
 cristuft valyak, de kiualt kepen inkab mondatnak azok cffeso-
 roknak, kyk kereztien egihazat igazgatiak, zauokal es io pel-
 danal tanityak, es fwldieket meg vtalyak, es elmeyeket ameniey²⁰
 gondolatra fel emelyk, Ezekhez ielefwl hafonlatos volt zenth
 ferenc, Mert minden tehetsegeuel, es minden ereyuel miuel
 tehete, kereztyen anya zent egyhazat igazgata, es tanitota, ez
 fwldieket meg vtalta, es w ziuet lelket mindenkoron istenhez
 fel emeluen tartota,

25

Heted rendbely zentek vannak meniorzagban
 az zyzekh

Ezekhez es hafonlatos lwn ez bodogh atya, Mert iollehet
 ez vilagi hiuolkodo ifyak kwzwt, az zent zizefeget, ha meg
 ferteztete volte demaga esmeg az nagi zentfeges eletenek myata,³⁰
 esmeg meg epite, Mert vgi mond zenth agoston doktor, hagi az
 hozaygh valo tyztaslagh tartas, hafonlatos az zyzefeghez, Azert
 mikepen viafkodot legien az zent tiztasagert, vgy olua||fuk rola,³¹
 hogy mikoron wtet, testi twz haborgatta le vetkezet, es mezy-
 telen az twuifkek kwzibe buth, es ot zagatta magat az testi³⁵
 keuanfagnak okaert, Teli idwbe kedig, mikor wtet testi twz meg
 gerieztete, az hideg hobol wt, auagy hat gwngeliek hot gwn-
 gwnligete, es mezitelen kwzibe fekw, es az nagiobikat wlebe

zoritota monduan, Ez atte zeretw feleseged, gywnwrkwgiel vele,
 es az twbith mynd kwrnywle fekete mondan wnewn maganak,
 Ezek atte fiayd leanid, nyugogial vele, es melegegiel meg, es
 melegehed wktes, Es ezenkepen oltia vala meg wteftebe, az
 5 tefti keuanfagnak twzeth, Azert mind ezekbwl niluan meg ielen-
 tetyk, hagi hafonlatos ez bodog athia, mind az meniey zentek-
 hez, de ki mynd ezeknel nagio b lwn, hafonlathtos az zenteknek
 zentihez vrunk cristushoz, kybwl neky niluaban meg teczik w
 nagi meltofaga, es w nagi felfeges meltofaga, es zentsege, Azert
 10 ved iol ezedbe, hagi ez iftenes ember lwn, hafonlatos az vr
 iftenhez, mynd w zileteseben, zegensegebe, es az zent febeknek
 vifeleseben, w artatlanfagaba, halalaba, es pokorra le zalafaba,
 Elwzwr lwn hafonlatos ez zent atya vrunkhoz, az w zwletesebe,
 Mert mykepen xp's zileték az yazolba, Ezenkepen zent ferenc-
 15 nek anya, mikoron iuta zwlesenek ideyere, fen az magas palo-
 taba, semikepen w fiat nem zilhete, es az nagi keferwseg wtet
 32 meg zorita, es kealtani kez||de monduan, ha engemet ala az
 staloba nem viendwtwk, en semikepen zabadon, es egeffegben
 nem zilhetek, Azert wtet ala viuek, es ot az barom kwzwt,
 20 az iazolba wtet le teuek, es legottan, az wkwr kwzwt, es az
 zamar kwzwt, w giermeket seremnekwl zile, es hoza ez vilagra,
 Mas kybe lwn hafonlatos bodogfagos zent ferencz vrunk cris-
 tushoz, az zent zegensegbe, Mert menere volt vrunk cristus
 zegeni, ezt wmaga meg ielente monduan, Rauazoknak likok,
 25 es egy madaraknak fezek vagion, de embernek fianak, niñzen
 houa feyet lehaithani, Ezenkepen zent ferencz, az zegeni cristus
 akara kwuetni, ilien nagy zentsegben, hagi ez vilagba nem
 akara vallania hazat, sem helth es seminemw tulaydon marhath,
 de ez mezitelen cristust akara mezitelen kwuetni, Aneraa hagi
 30 nem volt ez vilagon oly igen telhetetlen fwfueny, hagi anera
 keuanta volna az marhat, es ez vilagnak minden kenczet, mi-
 kepen es menere keuanta ez bodog atya az zent zegenseget,
 Azert igen dicheri valah, az zent zegenseget ekepen monduan,
 Atiamfiay, tugiatok azt, hagi ez zent zegenseg idueffegnek ieles
 35 kiualt kepen valo vta, Alazatosfagnak meg tartoya, es twkelle-
 tefegnek gwkere, kynek gymwlcze es haznalatya igen fok, de
 reytekbe tartatik, Merth ez az mezzw, ky az euangieliomba
 yratatik, ky mezzwbe az nagi kencz vagion el reituen, ky mez-

zwnek meg veteleert, minden iozagath || embernek adando, hogi 33
 ez mezwbe az el reitet, kenczet maganak vehesse, Ez vrunk
 cristusnak zent tanacza, ha kedig w iozagaba valamit el nem
 athate, tahat ez mezzwnek meg veteleert meg vtalando, mert
 feminemw zerzetes, ez velagnak twkelleteffegel ellene nem mond,⁵
 ha ew zyuenek zekrenieben, tulaydon akaratianak erzeniet tar-
 tangia, Harmad kibe lwn zent ferencz cristushoz hasonlatos, az
 zent sebeknekh rea adalaban, Kyrwl vgy mond az zent iras,
 Merth en vram iesusnak sebeyt, en testemen vifelem, demikepen
 veue az zent sebeket, aytatos leleknek keuanfag, es edeseg, es 10
 lelky wrwm ezt meg tudnya,

Ugy vagion meg irua, hogi mikoron aluerna hegien bwy-
 twlne, zent mihalnak negyuen napyat, zent kereztnapyara iut-
 uan, imatkozyk vala aluerna neuw heginek oldalan, terden alua
 nagy edesfeges aitatofagal, Ime ezenkwzbe haynal idwn, lata¹⁵
 ala zallani egi twzes angialt, amenyeknek magassagabol, es
 enek vala hat zarnya, Vgy hogy, az ketteyt seiefwlwl emeluen
 tartya vala, es az ketteyt el terieztuen tartya vala, oly meli
 rwpwlefre, es az ketteinel az wtestet befete vala, Es ezth lat-
 uan, w zyuebe es lelkebe, nagi edesfeges vigafagba, choda²⁰
 kepen elmerwle, es el almelkodek czodalkoduan, ez ilieten vi-
 gafagnak latafarol, Es yme mykoron elhozzaya kwzelyteth
 volna, w zemey inkab meg nylanak, es lata hogy az hat zar-
 niak kwzwt, az vr || iesus meg fezwluen vagion, kyt ezenkepen³⁴
 latuan ziuenek nagi kwnywrwletybwł kezde kwniwruletes siraft²⁵
 tenny, Es ez kegies cristus legottan hozzaya zaluan, ky zokta
 meg vigasztalni az kwnywrwletes firoth, es zola neki oly zokat
 melyeket myg ez vilagban ele senkinek meg nem ielente, Mert
 cristus paranczola neky hogy zokat titkon tartana, Es enek
 vtanna monda neki, Ferencz zerezed magadat bekefegre, Es fel-³⁰
 lele ez zentfeges atya monduan, Vram te tudod azt, hogy en
 mindenkoron kez voltam azokra, melyeket nekem paranczoltal,
 Es vrunk iesus foga zent ferencznek w iob kezet, es az wwn
 kezet rea teue, es hogy ilete wtet, legottan bodogfagos zent
 ferencz nagi keferues zot boczata, es ottan az fwldre le efek,³⁵
 es el almelkoduan nezi vala vrunkat, w kedig monda neki, Kely
 fel ferencz ad ide az bal kezedeth es, Es twn azonkepen az
 bal kezenekhes, twn esmeg zent ferencz nagi keferw iaydulaft,

es legottan le efek, Es monda vrunk esmegh neki ferencz kely-
 fel, es zerezd magad zenuedefre, Es fel keluen monda, Vram
 keez vagiok mindenre valamit en velem teez, Vrunk iesus kedig
 teue az w labayt zent ferencznek labayra es legottan nagyal
 5 nagiob keferues zot boczata, minth anak elwte, es ottan le efek
 mynt egy holt eleuen, Es meg hua vrunk xp's wtet monduan,
 35 Ferencz kelyfel, hogy en twkelyem meg te benned || az czo-
 dalatos dolgot, kyt en akarok meg tenem, Es ez diczwfeges zent
 atya fel kele tantoroghuan, vgy mynt elmeetwl el idegwlth az
 10 kezen laban valo sebeknek nagy keferwfegeerth, Es monda
 vrunk esmeg, Ferencz zerezd hozza magad enel felieben, Es fe-
 lele ez bodog atya monduan, vram kyczoda az, hagi Zenuet-
 hese ez eneh nagi keferufeget, Es monda vrunk iesus neki,
 Ferencz meeg nem vented fel az oldalamon valo sebewt, es
 15 nem zenueted meeg az en testemen valo veresegeket es osto-
 rozafokat, Es en feiemnek twuifel altal vereteet, Es az arczul
 vereseket, peukdwfeket, es az fok bozzufagokat, melyeket
 mynd en zenuetem, es ezenkwzben hozza zoryta ez bodogh
 atyat, Es ezenkepen rea ada az oldalan valo sebettes, es ez
 20 meg leuen zent ferencz le efek az fwldre, vgy mikepen egy
 meg holt, es el enezek vrunk xp's, Es ez menyei kiralnak pe-
 czetyuel meg ieszet ember, ez fwldewn fekueek mynd delig, Es
 frater leo az w tarfa ievue hozza es latuan eutet az fwldwn
 fekuen monda wmaganak, O en zeretw atyam vgy alytom hogy
 25 temeg holtal, az felete valo zenuedefnek miatta, es hoza
 iaruluan illete es fel kwlte wtet, Es vgy teezik vala neky hagi
 ha az maas velagrol tert volna meg, Es monda neki frater leo,
 Atyam az ebedre variakh az atyafiak atyafagodat, Azert ebwl
 36 nyluanh meg teezik hagi zent kerezt napian vwte legijlen fel az
 30 zent sebeket, miert chak ieles napokon zokot vala menny az
 kwfegbe Negied kiben lwn hafonlatos zent ferencz vrunkhoz,
 az zent artatlanfagba, Mert mikepen xp's artatlan volt minden
 eleteben, ezenkepen zent ferencz, minek vtanna ez vilagbol wma-
 gat ky vewte, es cristufhoz tert, oly nagi zentfeges es artatlan
 35 eletet vifelt, Anera hagi erdemle cristufut hallani, minden by-
 neit meg boczatnak lenny, Es mikor halla cristufut ezt, hagi
 minden byne meg boczatatot volna, mynd az vtolfo fillerig,
 ennek vtanna soha w zyuebe zomorusag es bynrwl valo kefe-

rwfeg nem zalot, de mindenkor vig es iokedvew volth, Es az w zentfeges es artatlan eletenek miatta, iuta oly mint az eleby artatlanfagra, kit az elw zyleynk el veztenek az bynek myata, Es mikepen adam atianknak, engednek vala minden teremtet alatok, az twrueny twrefnek [ideyen] elwte, Ezenkepen zent⁵ ferencznek, engednek vala minden teremtetth alatok, mikepen az artatlan cristufnak, Elwzwr mondatik, hogi engede neki mind ez negy fw eltetw alatok, twz, viz, eg, es fwld, Mert vgi oluafukh hogi az twz zent ferencznek akaratiazerent w heufeget meg engeztele, Mert mikoron korfagat zen-¹⁰ uedneye kezerytek wtet, hostiensis vr, es zerzetnek kwzwnfeges mestere miniftwre, zent engedelmeffegre paranczolan, hogi venne oruofagot zeml|enek es nekik engeduen, mikepen byzoni³⁷ engedelmes, el hiuatek az oruos, es az vafat ehez valo zerzamoto meg twzefite, kit latuan az fraternek nem nezhetek az twzes¹⁵ valnak sitefet, de onan el futanak, Zent ferencz kedig hogi lata az twzes vafat zikrazni, termezetzerent valo retteneteffegel meg felelmek, es az twznek zolni kezde monduan, Atyamfia twz az teremtwnek neube, es w hatalmaual paranczolak, hogi az te heufegedet nekem megh engeztelied, hogi zennedhesem el atte²⁰ egetefednek ferelmet, Ime az oruos, ala vona az twzes vafat teteytwl fogua mind az firtwuig, Es az zwmnek eret, hogy meg fitte volna az iftenel meg twlt ember, yme lelekbe igen meg erwfwle es monda az atyafiaknak, Atyamfiay, dicherietek az vr iftent, merth mondom nektek, hogi sem az twznek heufege,²⁵ sem testemnek ferelme, engemet nem banta, Maas idwbe kedig mikoron predicalna apuliaban es az zent tyztafagot igen fel magasztatnaya, es az testi rutlagot igen zidalmazna, Es az predicacion valanak fok iobagyok, es friderikos kiralnak fok zolgai, Az predicacio el vegezuen, ieuenek mind az kyalhoz, es³⁰ valamit az predikacion halotak vala az akyalnak mind meg yelenteek monduan, Neminemw zerzetes, ky igen zegeny, es vlatatos, iewt ide ez varofba, es minket az predicacion mind wrwk hallara karhoztata, myllert tiztafagot nem tartonk, kiknek³⁸ az kiraly monda, Mynd ez ilyenek amyt mondnak zauokal, azth³⁵ nem tezyk tetemenyekel, de hozzatok en hozam wtet vaczorara, es en meg bizonitom ha vgy vagyon az amyt ew mondot, Mykor hozak volna wtet az vduarba, zerzenek neki etelt es italt, es

w mikepen neki zokafa vala keufet euek iuek, es az vaczora meg leuen, kiralnak paranczolatyara, viuek wtet egy igen zep camoraba, holot twtek vala nagy twzet, es czinaltak vala zepen zerzet agyat, Kyt lata bodogfagos zent ferencz monda, Az me-
⁵ zytelen fwldwn ilik zegeni meg vtalt penitencia tarto embernek fekenⁿⁱ, Ime ezenkwzbe az kyranak paranczolatyara hozanak egy zep azzony embert hozaya, es be rekeztek vele az kamoraba, Es inet kyuewl kemlyk vala, mit belwl vele czelekwdneek, Latuan kedig zent ferencz hogy wtet meg meuteek, es
¹⁰ meg czufoltak volna, monda az azonialtnak, Te zegeni niaualyas, myre iwtel ide, monda az azonialat, arra iwtem hogy veled halyak, Kynek monda zenth ferencz, En zegeny zerzetes vagiok, azert nem ilik nekem azony emberrel halnom, Kynek monda az azzoniallat Egyeb nem lehet ebbe, de enek így kel lenny, Ta-
¹⁵ hat ez bodog atya monda, Legien istennek zent akaratya, es ymatfagot teuen, iarula es az nagi sebes twzet el teryezte, es
³⁰ meztelen rea feku||ek, vgy mikepen az vetwt agyra, Es hogy oth fekenneek, hua az azonyembert monduan, Iw mellem ha velem akarz halmi, Latuan kedig ez bodogtalan, ez czodalatos
²⁰ dolgot, kezde nagy keferw sirafth tenny, es w syrtaba kezde kayaltani magat bynefnekh lenny, es vetkezetnek istenek es az zent embernek ellene, Azert mikoron az azonyalat ezenkepen siratnaya wmagat, zent ferencz az twz agyon edefden el aluek, Latuan kedig mynd ezeket az kemlwk, Sytenek mynd ezeket
²⁵ az kyralnak meg mondany, haluan kedig az kyraly ez nagy chodat, legottan el iwue, es latuan zent ferenczeth az twzwn feken^{ny} el amelkodek, es fel kealtuan monda, Bizonfagra mondom hogy ez ember istennek baratya, es felkwlte wtet monduan, Frater kelyfel, mert isten vagyon veled, es az w igeye byzoni
³⁰ atte zadban, ky felkeluen az kyralnak semit nem zola, Az kyraly kedig az nepet az hazbol mynd ky kwlde, es zent ferenczet csak wmagat hagyta ot, nagy bekefegel el nyugodni, Es regerre intuan, zent ferencz akiraltul bulczut vewn, es nagi alazatoffagal elmene, Ime mind ezekbwl nyluan meg teezikh,
³⁵ mikepen engedet neky az twzes Ymar lafuk meg aztys, mikepen zolgalt es engedet legyen neky az eges, Vgy vagyon meg iruan, hogy mikoron lakoznek wtarfiual aluerna hegyen, czinaltata maganak az hegy oldalan egi cellaczkat, hogy oth ||

lakozneek, es foglalna wmagat ymatfagba es ifteny gondola-40
 tokba, Es paranczola tarfinak, hogy fenky w hozza ne menne
 hanem csak frater leo, es paranczola ez frater leonakes hagi
 meeg ew fe menne hozza hanem csak egizer napiaba, hozuan
 kyneret es vizet, Paranczola aztes, hogy meeg eiel fe menne⁵
 hozza, hanem csak egyzer veterniekor, Meeg az idwbees azt
 hagyja hogy semyt neki nezolna egyebet hanem chak az veter-
 nyenek kezdetit, ki ekepen vagion, Dñe labia mea apies, ki
 ezenkepen magiarasztatik, Vram nyfad meg en ayakaymat, es
 ha en az vtanna valo igeketh mondandon, Az az, et os meum¹⁰
 annunciatibit laudem tuam, Ky ezenkepen magiarasztatik, Es en
 zam hirdety atte dicheretedet, tahat iw be, es egyembe mon-
 giok megh az veternet, Ha kedig belwl en neked semit nem
 zolandok, tahat akoron engem ne banez, Ezt kedigh azert pa-
 ranczola, mert giakorta vala el reytesbe, annera hogy mind¹⁵
 eezaka es mynd estyg egi zot sem zolhat vala, Frater leo kedigh
 hiuen wryzi vala wtet, Es nagy veztegfegel menere tehety vala,
 kemly vala wteth mit mielkwdnek, Es nemikor lely vala wteth
 acellanak kyuwle az egbe fel emelkwduen, Anera, hagi kezeuel
 wtet meg ery vala, es tahat neki labahoz bekelkedik vala, es²⁰
 nagi kwnihullatafal ezt mongia vala, Isten legi irgalmas enne-
 kem || bynesnek, Es ez zentfeges embernek erdemeerth, vegy⁴¹
 engem te hozzad, Niha kedig leli vala az erdwfayanak fwlwte
 az egbe, neha kedig leli vala wtet anera fel emelkwduen, hagi
 csak alig lathatya vala wtet, Es ez ilyenkoron frater leo, az²⁵
 helen meli helrewl ez zent atya fel emelkwdwt, magat az fwldwn
 el terieztete, es nagy kwni hullatafal ezenkepen imatkozuan vrnak
 magat aianlya vala, Azert twrtének egyzer, hagi ez frater leo
 mene w hozza veternye mondafert, mikepen neky zokafa vala,
 Es mikoron be ment volna monda, Dñe la es es ez dichwfeges³⁰
 zent semit rea nem felele, de mikor volna hod vilag, kezde az
 w edes atyat hol volna, es ezebbe veue hagi w az cellaba nem
 volna gondola hagi w imatkoznek, Es az erdwbe kezde ideftoua
 nezni, es halla wtet zoluan, kezde whozza kwzelgetni, hagi hal-
 lanaya mit mondana, mikor kedig az hod az w fenet kiboczata³⁵
 volna, lata ez frater leo zent ferenczet terden aluan, es az w
 orczayat menyekben fel emeluen, Es az w kezeyt az vr iftenhez
 ky terieztuen ezenkepen monduan, My vagi te en edefeges ifte-

nem, es my vagiok en fergechke, es neked vram kifded zolgad, Es ez igekeet esmeg lwl kezdi vala, es enel egiebet nem mond vala, Es nezuen ez frater leo, lata egy twznek langyat, zepfegeft es fenefegeft, es zemnek igen gywnywrwfegest, le zalania
 42 az menyeknek magafagabol, mynd || zent ferencznek feyeig, es ez twzbwl zozat iw vala es zol vala zent ferenczel, es zent ferencz felel vala az zolonak De frater leo feluen hatul el reyte wmagat, hogy megne bantana ez zent atyat ez ilien zent titokban, Vgy hog nem ertheti vala az igekeet kiket zent ferencz
 10 mondana demaga lata hogi zent ferencz haromzor ky teriezte az w kezeyt az fwlwl meg mondoth langra, de az twz el tauozuan, kezde frater leo nagi lasufagal el menny, hogi zent ferencz ne erzene, de haluan zent ferencz az w labanak czozogafat, monda neki, Paranczolo valaky vagy az vr iefus cristufnak
 15 ereere, hogy aly meg, es temagadat az herrwl elne indihad, kinek frater leo monda, En vagiok atyam, es vgy monda anak vtanna frater leo hogy oly nagi rettenetesszel volt meg retenuen, hogy ha az fwld meg nylt volna, legottan oda reytete volna w magat, Mert fel vala hogy ha az zentet meg bantanaya, az
 20 w malazos es kedues tarlafogat el vezteneye, Mert az anne zerelme es hite vala frater leonak ez zent atyahoz, hogy vgy teczik vala neki, hogy wnala nekwl semikepen el nem elhetne, Enek okaert mikor az zentekrwl valamit zolnak vala, vgy mond vala frater leo, Zeretwym nagiok mynd az zentekh, de zent
 25 ferencz igen nagy az nagi chodakert kiket iften wmiatta myelkedik, kit mikoron zent ferencz meg esmert volna monda neki, Atyamfia barmoczka, mire iwtel ide, Nemde montame neked
 43 hogi en eretem kemwlkwduen ne meny, de mongyad || meg nekem zent engedelmesegre, ha valamit lattal, Felele es monda,
 30 Atyam halotam hogy zoltal es vgy montal, Vram smi vagy te en edefeges iftenem, Es mi vagiok en fergeczke es te neked kifded zolgad, es tahat latek twzes langot le zallani menibwl es teneled zolni, az langbol halok vala zozatoth, es te wneki fokzor meg felez vala, es te kezeydeth w rea haromzor ky terieztet, de amit montal nem tudom, Es le terdepeluen frater leo
 35 nagi tiztesegel kere ez dichwfeges zeuttet monduan, Kerlek atiam mongyad meg nekem az igekeet, kyket en halotam hogi myk legienek azok, Es tanciz meg azokra kiket nem halotam, Es

zent ferencz miert igen zerety vala frater leot az w tyztafaga-
 ert es gyigw eletyert monda wneki, O atyamfia iefus cristufnak
 barmoczakaya, azokba kyket latal es hallotal valanak ennekem
 ket vilagoffagok meg nituan, Egyk vala az en teremtemnek meg
 esmeretyrwl, masik az emagammak meg esmeretemrwl, Mykor⁵
 azt mondom vala, Myczoda vagy te en istennem, es mi vagiok
 en, Akor valek neminemw isteny gondolatnak vilagoffagaba,
 kybe latom vala az isteny iozagnak veghetetlen melleget, Es
 az en hituanfagomnak siralmas melleget, es anak okaert mon-
 dom vala ezeket, My vagy vram felfeges bwlezeseg, es felfeges¹⁰
 io, felfeges kegielmefegh, hogy engemet meg latogacz, ki va-
 giok igen vta||latos fereg, Az lang kit latal, az vr isten vala,⁴⁴
 ky nekem azon abrazba ielenek, mikepen moifesnek, es w zol-
 uala en velem, Es egiebek kwzwt kiket isten en velem zola,
 ielesb ez vala, mert kere engemet hog en wneki harom aldo-¹⁵
 zatokat tennek, kinek en felelek, Vram en mindeneftwl tyed
 vagiok, semim enekem nycz, hanem kwntwfwm, kordam, es az
 albo titokh ruham, es ezeke tyed vram, Azert mit athatok ate
 hatalmas nagifagodnak, Nam mind meny, es fwld, twz, es viz, es
 mindenek kik wbenek vannak tied vram, Mert my vagion vram²⁰
 valami oly alath, hoki ky tied nem volna, niczen sohol semi
 azert, mind tied vram valamik vannak, Azert mikoron valamith
 adonk vram teneked, az tiedet agywk, Azert myth athatok
 teneked en vram isten, mennek es fwldnek es mynden teremtet
 alatoknak kiralya, Es tahat monda enekem az vr isten, Nyoy-²⁵
 czad be atte kezedet atte [ke] kebeledbe, es amit ot lez aldozal
 enekem vele, kyth mikoron en meg twtem volna, lelek egy
 arany penzt, oly nagiot, es oly fenest, es oly zepet, kit soha
 ez vylagban nem latam, es ezt en wneki adam, Monda esmeg
 enekem, Aldozal esmeg ennekem mikopen elwzwr, en kedig³⁰
 mondek az vr istenek, Vram nyczen en nekem, sem zeretem,
 sem akarom, hanem csak tegedet, Es atte zerelmedert, meg
 vtaltam araniat, es myndeneket, Azert touaba valamit lelek az
 en kebelembe, otan tudom vram hoki tetwted oda, Es teneked ||
 mindeneknek vranak meg adom, Es ezt haromzor tewm, Es meg⁴⁵
 leuen ez harom aldozat, en terden aluan meg aldam az vr istent,
 ky enekem ada az aldozatokat, kyuel en neki aldozhatnam, Es
 legotan meg adateekh enekem az ertelm, hoki az harom aldo-

zat, iezene az arañas engedelmeſſeget, az nagifagos zegenſeget,
 es az fenefleges tiztaſagot, kiket az vr iſten nekem adoth, oly
 twkeletelen meg tartanom, hogi engemet ſemibe, az en cſcien-
 ciam meg nem fed, Es ezt engete nekem, az vr iſten, hogy
 5 mindenkoron wtet zaual es ziuel dyczeriem, Ezek azert az beze-
 dek kiket hallotal, es en kezeynek ki teriezteſe kiket latal, de
 meg ogyad magad touaba atyamfia barmoczka, hogi en vtanam
 kemelkwdnwd ne iwy, es menyel atte celladba iſtenek aldoma-
 ſaua, Azert mynd ezekbwl meg teczik, mikepen az eg zolgalt
 10 es engedet legien neki, Imar laſuk meg aztes, mikepen az viz
 engede neki, Mert mikor ez kegies atya nagi korſagba feken-
 nek termeszetybe el fogyatkozek, es keuana bort inya, Monda-
 nak az fraterék atyam it ez helben niczen bor, ez zent atya
 kedig hozata vizet, es el hozuan zent kereztnek iegiet rea vet-
 15 uen meg alda wtet, es legh otan borra valtozek, es hogi iuek
 benne ottan az wkorſagabol meg vigazek, Engede neki az fwld-
 es, kyrwl vgy oluaſuk, hogi neminemw idwn megien vala egi
 zegeny embernek zamaran az kyetlen puztala, hogi ot az iſteni
 46 gondolatokba es ymatſagokba edeſben mulathatna, Es || mikoron
 20 nagy heu idwn hagnayak az hegiét, hogi ky igen nagi vala,
 az zegeni ember kwueti vala zent ferenczet, es kyaltani kezde
 monduan, Atiam atyam, ha nem ihatandom ingien maydan meg
 kel halnom, Bodogfagos zent ferenez kedyg, ez iuwlteſt hogi
 hallota volna, legotan le zalla az zamar hatarol, es ymatſagra
 25 vete magat, Es adik felnemkele, mygnem meg halgataſatek az
 vr iſtentwl, Es az ymatſag el vegezuen, monda az embernek,
 Meny amoda az kw ziklahoz es, ot ynod valo vizet lwlz, es
 mene ez zomeh ember az kw ziklahoz es iuek, es hogy w it
 volna, legotan erey megadatak, es elmenenek, Azer yme my-
 30 kepen engedet ez artatlan embernek az fwdes, es mynd az negi
 fw eltetw alatokes, Azert laſuk imar meg azt es, hogi nem csak
 twz, viz, eg, es fwd, engedet ez zent atyanak, de meeg egyeb
 teremtet alatokes, mind okos alat, minth ember, mind oktalan
 alat, mind egi madarak, mind fwldi beſtyek, engetek neki, Azert
 35 mert az terwmtwnnek w es mindembe engedet, Mert oly igen
 telyes vala ez zentſleges atyanak bezedek kegieſſegel es iſteni
 edeſegel, hogi nem chak io emberek, de meeg kegietlen embe-
 rekes, nagi edeſſegel es zeretétel halgatyak vala wtet, Mikepen

meg teczik zoltan kyalban, es az harom nagi hires toluayban,
 Mert vgy oluafuk, hagi iollehet zoltan kyalnak elenee nagi
 fene es kemeny bezedekel predikal vala, de mynd ezen altal,
 az w kegyeffegeert, es w bezedenek ed||effegeert nagi tiztfe-47
 gel fogagya vala, es zeretétel halgatyá vala wtet, Es fokfagu
 ayandekokat akar vala neki adni, kiket w mykepen ganet mynd
 meg vtaalualá, kyert inkab tizteltetek, es fel magasztatek, az
 az kyalatul honnem megh vtaltatot volna, Mely igen kegies es
 haznalatos vala ez bodog atyanak w bezedé, ez nyluaban meg
 techik az harom hires toluayokban, kik mikoron iwuenek be¹⁰
 az helbe holot zent ferencz lakozik vala, Es az gargyantol ke-
 nieret es enik valot kerének, Miert kyment vala akor zenth
 ferencz az helbwl koldulni, az gargyan az toluayokat igen nagi
 kemeni bezedekel meg fegielmeze, es igen meg porongata mond-
 uan, Ty gonoz latrok es kegietlen gykófok, nem csak hagi az¹⁵
 munkauál kerefkedw embereknek munkayat es iozagat el raga-
 dozzatok es el fozzatók, de meeg enek fwlwte az iften zolgay-
 nak adot alamfnates, merezliték el kerni, Mikorron nem volnatok
 araes meltok, hogy titeket az fwld es be fogadna es meg tar-
 tana, es seminemw embertwl nem feltek, Es enek fwlwte az²⁰
 iftent ky tyteket teremtet aztes meg vtaltatók, es hatra vete-
 tetek, Azert menietek dolgotokra, ide touab soha ne iwetek,
 wk kedig igen meg haragoduan, nagy haragal ky menenek az
 clastrombol, Es ime ezen kwzbe meg tere bodogfagos zent
 ferencz az koldulafbol hozuan egi tafka kinirt, es egi palazk²⁵
 bort, Es az gargian meg ielente mit w twt volna az tol||uayo-48
 kal, es mikepen wket el wzte volna, Es hagi halla zent ferencz
 igen nagi kemenfegel meg fedde wtet rola monduan, O frater,
 mely nagi kegietlenfeget twtel vele, mert az bynwsek inkab
 ternek iftenhez az kegies bezedel, honem az kemeny fegielmel,³⁰
 Mert vrunk xp's az my mesterwnk kinek euangeliomat fogatuk
 tartani, vgy mond, Nem zikfeg az egez embereknek az oruofag,
 de az cor embernek, Aztes monda nem iwtem hinom az igaza-
 kat, de az bynsefwket penitenciara, Azert ez velagra iwuen
 vele nyayafkodek, es vele euek iuek, Te kedig mire twtel³⁵
 az kegieffegnek elene, az zent zeretetnek es az euangeliomnak
 elene, Azert paranczoló nek zent engedelmeffegre, hagi az
 tafka kinirt, es az palazk bort fel vegied, es kerefed meg az

zegeni bynwfwket, minden erdwkbe, hegieken, vewlgieken, es
 valahol wket megh leled, ez keniereket, es ez bort en twlem
 agyad nekik, Es ennek vtanna terden aluan mongi culpat nekik,
 az nagi kemeni fegielmeze^{frwl}, melyet twtel nekik, Es keried
 5 wket en zomal, hogi touaba gonozt ne tegienek, de felyek az
 istent, ki wket teremtete, Es az w atiók fyait touaba ne ban-
 czak, es mongiad azt nekik, hogy ha ezt meg teendik, en iste-
 nek elwte azt fogadom nekik, hogi minden zikfegekrwl gondot
 vifelek, Es mykoron mind ezeket alazatoffagal meg mondandod
 149 nekyk, twlwk nagi tiztefelgel bulezut veuen, tery || en hozam,
 Ezenkwzben bodogfagos zent ferencz, imagya vala az vr istent,
 hogi w zyueket engeztelye es lagiha penitenciara, Azert miko-
 ron meg letek volna az toluaiokat, az zent alamifnat nekik
 adak, es zent ferencznek minden izenetyth meg mondak, es le
 15 telepwdenek, Es imar az nekik kwldwt alamifnath eneeek, egy-
 masnak zolny kezdenek, Es kezdek ezt mondany, iay nekwnk
 igen bodogtalan bynwfwknek, kiket var az pokolnak keferw-
 feles kenya, kik iarunk kelwnk nem csak atyankfiainak ioza-
 gat el foztogatuan, de meg embereketes veruen vagdalual es
 20 meg wldwkuen, de meeg elyen nagy bynekeret sem felywnk
 istentwl, es my zyuwnkbe semi twredelmefet nem vezwnk,
 amy byneinkrwl, Es ime ez zent frater ky my hozank iwt
 neminemw elenwnk valo zolafert, kyuel mynket ygen meltan
 fegielmeze, es ime hozank iwt es magat nagy alazatoffagal
 25 bwnwfnak valya, minket az meltan valo meg fegyelmézesert,
 Es enek fwlwte hozot nekwnk kynieret es bort, zeretetnek
 ayadekat, Es ky mind ezeknel nagyob, hoza nekwnk az bodog
 ferencznek nagy beufeges igeretit, hogy minden zykeginkrwl
 gondot vyfel, ha my az gonofagot elhagiangiok, Bizonial ezek
 30 istenek zenty, es ezek erdemlik az meniey hazat, My kedig
 vagonk wrwk vezedemnek fiai, kik minden napon ami fok
 byneinkert variuk, az pokolnak wrwk twzet, Mikor egyk mind
 ez zolnaya az kettey monda, Mongiad meg mit tegywn, yme
 50 keez vagionk reaya, es w monda nekik, Atyam||fiay kelywnk
 35 fel, es menywnk el az bodog ferenczhez, ha w minekwnk bizo-
 dalmat ad erwl, hogy isten nekwnk megh kegielmez amy fok
 zamtalan byneinkrwl, Tahat valomit paranczoland tegwk mind
 azt, Ez zentfeles tanacznak mind harman egi akaratural engede-

nek, es el iwuenekh ez zent atyahoz es mondanak neki, Atyam my igen nagi bwnwfwk vagionk, anera hogy nem merezwnk iftenekh irgalmaffagaba biznonk, hanem ha te byztacz hogy iften nekwnk meg kegielmez, Es ha vgy leend, ime kezwk vagyonk te veled penitenciat tartanonk, Kyket ez bodogh atya⁵ nagi kegieffegel fogada, es fokkepen valo peldauual wket intuen, iftennek irgalmaffagarol wket byzonioffa teue, Es vegezetre magat nekik igere, Es fogadafth twn hogy cristusnak elwte nekyk irgalmaffagot es malaztot lel, Es haluan ezeket az harom toluay, engedenek bodogfagos zent ferencznek, es el hagiak ez velagot,¹⁰ es be vetetenek az zent zerzethe, Nagi dicheretes eletel ez vilagbol kymulanak, es vrhoz rwpwlenek, Az harmadikat kedig vr iften touaba tarta meg, Ez ez frater meg gondoluan az w byneynek fokfagat es nagifagat, ilyen penitenciarara foga magat, hogy tyzwn wt eztendeig minden heten harmat bwitwlt vizel kenirel,¹⁵ Es mindenkor mezit lab yart, es csak egi kwntwft vifelt, es veternye vtan foha nem alut, Azert mind ezekbwl nyluan megteczik, mikepen ez zent atyanak wbezede telyes volt kegieffegel es ifteni edeffegel, Touaba mondatik hogy nem csak okos alatok mynt ember, de meeg oktalan alatokes engetek ez |²⁰ kegies kegies atyanak az w zent artatlanfagaert, Vgi oluasuk 51 rola, hogy nemikor iarna az videkbe predikallafnakh okaert, Juta spoletomnak wlgere, es ot lata giwluen fok kylewb kwlemb madarakat, Es nezni kezde az w kegieffeges zemeiuel, es vrnak lelke fel geriezte az w ziuet, es legotan kwzikbe ia.²⁵ rula, es nekik ziuenek nagi bozgofagauual, es lelkenek nagi ifteni edefegeuel, kwzwne nekik nagi tizteffegel, oly kwzwnetuel kit iften zayaba vete, Es nekykh paranczola hogy zolaftul megzwnenek, es iftennek igeiet vezteffegel halgatnak, es legottan vezteglenek, Bodogfagos zent ferencz kedig kwzikbe iarula, es³⁰ kwzwtwk iaruan magat egyk sem inditya vala, hanem csak neki vtaat adnak vala, Es kwzwtwk meg ala es nekik zolni kezde oly nagi edefegel, es oly nagi ifteni keuanfagal az iftennek io tetelerwl, melyeket twt ateremtet alatoknak, es az ifteni diczetrwl Igi ekepen monduan, O en zeretw hugaym madarak,³⁵ igen fokkal tartoztok ty az teremtw iftenek, Es mindenkor kwtelefek vatok wtet diczerni, az egbe zabadon valo rwpwlfetekert, es iaraftokert, kit nekwnk embereknek ilyen kwnien

valo iaraft nem adot, Sokal tartoztok iftennek aroles, hagi ty-
 nektek adot kettws ruhat, Alol tetteken valo tallat, fwlwl
 zarniat, vgy mint eswtwl oltalmazo palaftoth, Sokal tartoztok
 iftenek azertes, hagi ti nem zantotok, sem vetek, sem aratok,
 5 es az vr iften titeket munkanekwl el eltet, Es ad tynektek folio
 vizeket es kutfeieket, kybwl mukatoknekwl egietek es igiatok,
 Es adot nektek hegyeket, mezwtet, fezkezni, es erdwketes adot
 52 nektek fiatokat zwlni, es || zaporitani, Sokal es nagi halaadafal
 tartoztok az vr iftenek azertes, hagi ty nem tutok sem zwlni,
 10 sem fonni, Es titeketh az beu kezwl kegies iften, zikfegtwtkrwl
 valo eletet meg aga Azert titeket az teremtw iften igen zeret,
 aky titeket zeret az, aky nektek enne iot twt, Azert igen ogya-
 tok magatokat, hagi halalatlanok ne legietek, de mindenkoron
 az vr iftent zereletek es diczeryetek, Es amadarak az artatlan
 15 embernek bezedere es intefere, kezdek az w zauokat meg nit-
 nia, es zarniokat el teriezteni, es niakokat elnyuitani, es nagi
 tiztefeget mind fwldig feieket lehaytani, Vgy mint ha ez zent
 igeknek haznalatyat es ereyet erezneek, es ertelmel erteneiek
 es tudnak, Es wk eneklesekkel, es mind intefekkel, mind azt ielen-
 20 tyk vala, hogy ez zent atinak mondatat es intefet, wrwmest
 fogagyak, Es valamire wket intete, es mit nekik mondot, azo-
 kat mind be telyesitykh Bodogfagos zent ferencz kedig mikor
 mind ezeket latna, choda kepen wlelkebe meg wrwle, es wrul-
 uen az teremtwt lelkenek buzgofagos edeffegeuel dichere, minth
 25 ilyen vigafagos chodalatos dologrol, es hogy el vegeze ez ma-
 daraknak az zent predicaciot, wket meg alda zent kereztnek
 iegyet reayok vetuen, Aldomast ada nekyk az elmenesfre, intuen
 wket zwnetlen iftenek dicheretyre, Tahat ime mind echer fel
 rwpewlenek az egbe, es twnek nagy chodalatos eneklesekkel,
 30 diczeruen es halat aduan az terwmtw iftenek, mikepen zent
 ferench nekyk meg hagyta, Es enek vtanna kerezthkepen ez
 velagnak negy zegere el ozlanak, kantaluan es enekeluen nagy
 53 edeffegel, ky || ky mynd az w termezety zerent, Es hogy ez
 velagnak negy zegere kereztw elozlanak, ebben iften az ielente,
 35 hagi bodogfagos zent ferencz, es az w fyay, ez zentkereztet
 predikaluan, ez vilagot meg vitanak, Es mikepen amadarak
 marhat semit nem gywytnek, Azonkepen zent ferenczes, mind
 w fyaiual ez vilagi marhat gwytenie nem akara, de csak iften-

nek hozzaualo latafra w magat hagma, Es nem chak az egi ma-
 darak engetek ez artatlan embernek bodogfagos zent ferencz-
 nek, de meeg fwldi fene bestyekes engetenek neki, kyrwl vgi
 oluasuk, hagi Engubia neuw varosnak tartomanyaba vala egy
 fene farkas, ky nem csak barmot, de meeg embert es meg mar⁵
 vala, es meg ezi vala, vgy hagi auarofbol senki nem mer vala
 ky iwni, hanem chak meg fegyuerkwduen, de meeg igiees chak
 alyg ohatya vala magat hagi meg nem marya vala, halla kedig
 ezt bodogfagos zent ferencz, es akara az vr isten az w zolgaya-
 nak ferencznek zenfeget meg ielenty, Iwue be ez varofba¹⁰
 engubiaban, Es mikoron ot volna, tuduan es latuan mynd ezket
 nyluan, kwnywrvluen az varosnak nepen, kegieffegre remwluen,
 az embereken kyket az xp's az w zenth vereuel meg valtót,
 zerze wmagaba azt, hogy az fene farkasnak elene az varofbol
 ky menne, Es imar az varofbol hagi ky akarna menny, meg¹⁵
 hallak az polgarok es legottan hozzaya iwuenek es mondanak
 neki, frater ferencz az varofbol ky nemeny, mert az gonoz far-
 kas igen fok embereket mart meg, es ha te ky menendez teged ||
 otan meg wl, Bodogfagos zent ferencz kedig, cristusnak hiufeges⁵⁴
 viteze zentkereztnek iegieucl magat meg fegiuerkwtete, es az²⁰
 varos kapuyan ki mene, Es nagi batorfagal az vton kyn egyeb-
 nem zokot vala iarni az farkasnak felemeert, Es ime az varof-
 nak nepe fel futuan az kwfalokra, laniok ez chodalatos dolgot,
 mikepen lenne dolga ez bodog atyanak az fene farkasal, Es ime
 mindeneknek latafara ez retenetes farkas zaya meg tatuan her-²⁵
 telen futamek zent ferenczre, kinek elene bodogfagos zent ferencz
 zent kereztnek iegiet vetuen, es legottan az farkasnak fenefeget,
 mind wmagatul mind wtarlatul tiltuan meg ehnte, Es isteni
 hatalmal az w futasanak ferenfeget meg tarta, es az w meg
 dyhwt zayat be rekezte, es wtwle tauol meg alla, Es legottan³⁰
 hozzaya hiua monduan, frater farkas iwy hozzam, es hozza mene
 es elwte meg alla, es monda neki zent ferencz, cristus felwl
 paranczolok neked, hagi se ennekem, se egiebeknek ne arez,
 Ime las czodalatos dolgot, legottan ez kemenifeges fene bestye,
 nagi alazatosfagal feye le haytuan engede, Es mikepen zeli³⁵
 barany, ez zent atyanak labaynak elwte magat az fwldre bochata,
 Es monda neki zenth ferencz, frater farkas, te az tartomanba
 igen fok gonozt es nagi kart twtel, mert vgy mondnak hagi

nem csak oktalan barmokat, de ky meeg enel nagjob, okos
 embereketes, kyk vannak terwmtuen az felfeges istenekh zeme-
 lyere, azokates meg zagattad, meg mardoftad, es meg wldwfted
 55 nagi kegietlenfegel, minden irgalmassagnekwl, || Azert melto
 5 vagi minden kenra, es nagi zwrnyw halalra, mikepen toluay es
 igen gonoz gilkos, te gonoffagodert mynden ember te read kyalt,
 es te elened zugodik morgodig az ebekes, es ez varosnak hala-
 los elenfegé vagi, de atyamfya farkas en tudom azt, hagi valamy
 gonozt twtel mynd ate ehfegednek zykfegeert twted, Azert en
 10 imma azert iwtem tehozad hagi en te kwzwted, es te elenfe-
 gidnek kwzwte wrwk bekefeget zerezek, de vgy hagi te miad
 fenki touab meg ne bantafek, es en az fogadom te neked, hogy
 mindent mit elenek vetkeztel teneked mind meg boczatyak,
 Vgy hagi teged touaba sem emberekh, sem ebek nem haborgat-
 15 nak, Es az farkas testenek minden inteseuel, farkanak czauar-
 gatafaual, leppwgeteseuel, es feienek le haytafaual, mind azt
 mutata es azt fogada, hogy valamit akarna, es neki mondana,
 azokat mind meg tezi, Monda zent ferencz, frater farkas, miert
 te neked az zent bekefeg kel, Ime teneked azt fogadom, hog
 20 minden napi zwkfegedet meg zolgaltatyak, Vgi hogy mig te ez
 velagban elz, foha ehfeget nem zenuecz, de atyamfia farkas
 miert enteneked ilyen kegyelmet lelek, es ilyen ayandekot es
 iwuedelmet zerzek adnya, Azt akarom hogy ennekem tees foga-
 dast tegy arol, hagi foha feminemw lelkest meg nem bantaz,
 25 Es ez farkas niluan valo iegiekel fogada mind ezeket be telye-
 fyteny, Es zent ferencz monda neki, frater farkas, en vgy aka-
 rom hogy ennekem hitet agy, es meg eskegyel hogy amit ennekem
 56 fogatal abban erwsen meg alaz, Es kezet nyoita neky, || bodog-
 fagos zent ferencz, Ezwnkepen az farkas az w iob labat fel
 30 emele, es teue ez zent atyanak kezebe, Es ezenkepen valo iegiel
 amiucl tehete neki hitet ada, Tahat bodogfagos zent ferencz
 monda, frater lupe, parancholok teneked vrnak neuébe hogy iw
 el en velem, hogy azt amit egymafnak fogatunk telyefihwk be,
 Ime legottan vgi mint bizoni engedelmes bodogfagos zent feren-
 35 czel, mikepen zelyd barani el mene vele, kit latuan az varosbol
 hogy ezenkepen ez zent atya az varosba iwne az farkafal, hogy
 ki igen fene vala, Ime legottan ez chodalatos dologh mind az
 varos zerte el hirhuek, Vgy hog nagytolfogua mind kyfdedik,

az varosnak pyaczara gywlenek, holot bodogfagos zent ferencz
 az farkaffal meg alot vala, Azert egyebe gwluen az nepeknek
 fokfagi, fel aluan ez zent atya, twn az nepeknek nagy czodalato-
 s es haznos predikaciot, az vr iftenek paranczolatyanak nem
 tartafarol, Es kezde zolnia az pokolnak keniarol nagy fene zoual, ⁵
 es atyay kegyefegel monduan, halgasatok atyamfyay es vegietek
 iol eztekbe, mert vgy tugiatoz hogy az istennek igafaga ez
 ilien oftort, es vezedelmeth boczat emberekre w bwnwkert
 Azert ha ez velagban valo farkastul ilyen igen feltetek, ky chak
 az testwt ewhety meg es nem az lelket nagial ynkab kellene ¹⁰
 felnetek, az pokolbely farkafnak merges es meg dyhwt fogatul,
 ky az bwnwfwketh mind wrwke zagatya es mardosa, Azert
 terietekh meg es tarczatok penitenciat, es az vr iften megh ||
 zabadyt mind ez elwtetek allo farkastul, es mind az pokolbely ⁵⁷
 dihwt farkafoknak torkabol, Es ezeket megh monduan, Ennek ¹⁵
 vtanna monda, halgasatok atyamfyay, Ime ez farkas ky it elwt-
 tetek al, ennekem azt fogata, es w fogadafarol hiteet atta, hogi
 ty veletek tart wrwk bekefeget, ha tys azt fogagyatos wneki
 hogy minden napon w zikfeget meg agyatok, Vgi hogi touaba
 soha tyteket meg nem bant, sem barmotokat, sem ty magatokat, ²⁰
 En kedig werete kezes lwtem, hogy ha ez fogadaft meg tar-
 tangia, tahat wneky zikfeget meg agiatok, Tahat mind az varos
 nepe nagi kealtafal fogadaft twn, hogi az farkast mind eltyg
 eltartyak nagi io keduel, Tahat monda zent ferencz, frater far-
 kas, fogadyad tees mind ez varos elwt, hogy az zilytfeget kyt ²⁵
 en elwtem fel fogadal, hogy azt erwfen meg tartod, Ez farkas
 kedig amint tehete, filenek es feyenek intefuel fel fogada, Ez
 kegies zent atya kedig mind az varos elwt ez farkafnak esmeg
 mikepen elwzwr hitet veue rayta, kezet foguan, zent ferencznek,
 az w iob labat kezebe aduan, es mind ezek meg leuen, Mind ³⁰
 az egez varos latuan ez nagy czodalatos dolgot el amelkoduan
 igen nagon wrwlenek, ez zent embernek aytatoffagarol, es w
 nagi zentsegerwl, ky ilyen nagi chodalatos vigafagos dolgot, es
 bekefeget zerze ez fene bestye kwzwt es emberek kwzwt, ky
 vala hallatlan mind kezdetwl fogua, Es fel kyaltuan mind az ³⁵
 czillagos egiklen dieheruen es alduan az terwmtw istent, w zol-
 gayaba || zent ferenczbe, kynek miatta tezen ilyen czodalatos ⁵⁸
 dolgot, Es ennek vtanna az farkas, ket eztendwt eluen, az varos

zerte hazonket iaruan, fenkit meg nem bantuan wes fenkitwl
megnem bantatek, es nagi zeretetuel tartatek, Es ky enel na-
giob czoda, soha w ellene csak egy eb sem vगतत es nem
morgot, Es vegezetre ez frater farkas meg agga, es meg hala,
5 kinek halalarol az varosnak polgary bankodanak, Es az farkas-
nak kepet az varosba fel faragtatak, wrwk emlekwzetre, Azert
hogy ez farkas az varos zerte nagy bekenel iardogalt, meg
emlekwznek vala bodogfagos zent ferencznek w nagy zenfege-
rwl, w nagi kegyefegerwl, es w nagi chodalatos bekefeg zerze-
10 serwl, es igen zeretik vala wteth.

Ewtwd kybe lwn bodogfagos zent ferencz hasonlatos vrunk-
hoz, az purgatoriomba eztendwnked le zallalban, Ez kedig mi-
kepen lwt legien es lezen, halgasad meg, Mert mikoron zent
ferencz lakozneek aluerna hegyenek oldalaban neminemw kw
15 jikba, holot maftan vagion igen zep aitasos kapolna, Ot vrunk
xp's neki ielenek serafin angialnak kepebe, es ot az zent sebeket
rea aduan, Es enek vtanna neki ielente oly titkokat, kyket zent
ferencz mig ez vilagban ele, sonha senkinek meg nem ielente,
de mikoron bodogfagos zent ferencz ez vylagbol ky mult volna,
20 nemely aitasos frater, ez zentleges atyanak eletet nagi aytatof-
fagal oluasa vala, es hogy ez meg lwt dolgot oluasta volna,
kezde gondolny w zyuebe monduan, Valyon vram isten melyek
59 volnanak az ay||tatos igek melyeket bodog atyank myg ez vilag-
ban elth meg nem akart ielenteny, Ne talamtan imar meg
25 ielentene, ha valaki kwnywrgene erte, Es ez atytatos frater rea
zerze magat, es kezde kwnywrgeni az felfeges istenhez, hogy
ez bodog ferencznek wzeretw zolgayanak erdeme mya, ielentene
meg neki az tytkon valo zent igeket, kyket w eltebe senkinek
meg nem ielentet, Es mikoron imar nyocz eztendeig ez imatfa-
30 got giakorlota volna, Ime twrtenek az nyoleczad eztendwbe, hogy
az ebeknek vtanna be mentek volna az egyhazba halaadafra
es eluegezuen az zent dicheretet, Ez frater egyebek ky menuen
csak wwnwmaga az egyhazban meg marada, Es kezde imatkozny
egyebhainak fwlwte nagiob buzgosfagal ez tytkon valo igeknek
35 meg ielenteseert, Es ime lelekben vgy mint meg rezegwlt, nagy
kwny hullatafba el arada, Istent es bodogfagos zent ferenczet
nagi alazatoffagal kezde kerny, es nekik kwnywrwg vala, es
ezenkepen nagy melyen imatkozuan, Ime ezenkwzbe nemineme

frater iwue hozza, es monda neky az gargyan zauauual hogy ky
 menne egi frateruel az varofban, kyt mikoron az frater halot
 volna, mikepen engedelmeflegnek fya, el hagiuan imatfagat az
 helbwl tarfauual kymene, de mit erdemle ez alazatos engedel-
 mefleg lasatok, es vegietwk iol ezeetekbe, Mert ime hogy ky⁵
 ment volna az portan, legottan lelenek elwl ket vendeg frater,
 es egyk teczik vala ifyunak, es az mafik venneek, es wztwuer-
 nek, kyketh hog lata ez aytatos frater, vgy mint tely idwn, igen
 meg || vizefwluen, es farban fertezen, raytok kwnywrwle es⁶⁰
 monda az w tarfanak, Zeretw atyamfia, miert ez dolog egy-¹⁰
 keueffe el mulhatyk amiert iarunk, Ez vendeg atyafyaknak ke-
 dig az zolgalat latom hogy igen nagy zwkfeg, kerlek azert hogy
 terywnkh be, es zolgalyonk nekyk, es kerlek hogy imez ven-
 nek mosam en meg labat te kedig az mafyknak, Es annak
 vtanna menywnk oda az houa indultok, Es engede nekih az¹⁵
 frater, es beterenek az vendeg fraterkel, Es hamar mynden
 zolgalatnak elwte lab mosni valo vizet zerzenek, Es meg kezyt-
 nen az vizet, az aytatos frater kede az venneek labath mosny,
 Es hogy el mosta volna az fart labarol, Ime legottan lata w
 labayn az zent sebeket, es latuan ottan meg wlele az zent sebes²⁰
 labakath, es nagy fel zoual monda, O bizonyauual auagy te
 cristus vagy, auagi kedig az my zent atyank bodog ferencz
 vagy, Es ez zot haluan mind az helbely fraterek megh remw-
 lenek kyk zamzerent nyolezan valanak, kyk mind az hideg
 idwert alnak vala az twz mellet, Es leghotan indulanak ez²⁵
 czodat latnik, Es ime hogy nezneyek az zent sebeket, kezde
 zolny az ven frater, kynek labay valanak meg sebefwluen es
 monda, zeretw atyamfiay, semit neketelkegyetek, de halgassatok
 engemet mert en vagiok aty atyatok, ky zerzetem harom zer-
 zeteth istennek akaratya zerent, Miert kedig imez frater en³⁰
 labaymat tartya, nyoz eztendwtwlfogua engemeth naponked
 azon kert, hogy en wneky az tytkon valo ige||ket melyeket⁶¹
 nekem aluerna hegyen vr meg ielente, kyket en myg ez vilag-
 ban elek, senkinek meg nem mondam vrnak akaratyabol, Ima
 kedig miert ez frater egyebhay zokafanak fwlwte, nagyob buzgo³⁵
 lelekel kwnywrge, Azert im mind elwtetek amit keuant meg
 mondom, Mykora en aluerna hegyen ymatkoznam, az kegies
 cristusnak kenyaba, es w hozza valo zent zeretetben mindenef-

twl el merwlek, Es en vram xp's hozzam iwue serahpin angial-
 nak kepebe, es az w zent sebeyuel kyket ime raytam lattok,
 engemet meg ieze, Es enek vtanna nekem ezt monda, Tude mit
 twtem neked ebbe hogy en sebeymet te read adam, En sebey-
 5 met neked adam, hogy ennekem zazto vyfelwm legy, es miken
 az en halamnak ideyen ala zallek lymbofra, es ez sebeknek
 ereyeuel mynd az otualo foglyokat megzabadytam, es onnat
 mynd ky hozzam, Ezenkepen tegy tees, hogy legy en hozzam
 hafonlatos, halalodba, es halalod nappan minden eztendwbe zaly
 10 ala az purgatoriomba, Es oth ez harom zerzetbelyeketh kyket
 ot lelendez purgatoriomban, ez sebeknek ereyuel onnan mind
 ky zabadihad, es ky hozad, es vigyed be az wrwk hazban, es
 az wrwk nyugomnak wrwmebe, Ezeket mind meg monduan
 legottan el enezenek az fratereknek elwle, Es ez czodalatos
 15 tytoknak meg ielenteset, nyluan meg predicalla romay vduarban
 valo lector mester, kyuala zent eletw iambor, Es azt valla hogy
 ezeket hallota az nyolez fratereknek egyktwl, kyk akoron ez
 62 zentseges atya||nak oth elwte allotanak, mikoron ez dolgot megh
 ielente, de ha valaky azt keuanna meg tudni hogy honnan es
 20 mibwl erdemle ez zent iambor ez nagy fel magaztatafth, es
 istennek ilyen bwseges malaztyat, es ez nagy twkelletes zenfe-
 get, Igy felelnék reaya, hogy erdemle az zent alazatosfagnak
 erwseges fundamentomabol, ky mynden iozagnak gywytwie, es
 gywkere, es meg tartoya Es erdemle az twkelletes engedelme-
 25 segbwl, es az istenhez valo zent zeretebwl, Azert ha valamely-
 kwnk keuanya istennek malaztyat, kynek myatta lehetwnk
 bizony alazatos engedelmes es isten zeretw, Tahat tanulya meg
 zent ferencznek intefet, es w zent tanitafath ky az w fyayt lea-
 nit ezenkepen tanitya monduan, Zeretw atyamfyay es hugym,
 30 mynden dolgotoknak elwte az zent engedelmeffegnek paranczo-
 latyat be telyefyhetek, Es maas mondaft ne varyatok egyebet
 anal, akyt egyzer meg mondotak, Es ha valamit olyat paran-
 czolna nektek az feyedelm, hogy ky erwtwknek es tehetsegték-
 nek fwlwte volna, az keez es az iokedvw engedelmeffeg mind
 35 meg kwnity, es lehetwe tezy, Miert kedig bodoglagos zent ferencz
 alazatos es bizony engedelmes vala, Ennek erdemet az vristen
 neky megh ezen vyagban elteben meg ielente, kyrwl vgy vagion
 meg iruan w eletenek kwniuebe, hogy nemikor mene egy puzta

zent egyhazba, ky vala spoletomnak vewlgebe, es mene vele
 frater pacificus, ky vala ez velagba nemes, es igen nagy vduarlo,
 es vala eneklwnnek || doctora, Es ez zent egihaz vala igen el 63
 hagyatatot, es hogy iutanak az puzta egyhazzhoz, monda zent
 ferencz tarfanak, Meny az ispitalban az poklofokhoz, mert ema- 5
 gam akarok it ez eyel meg maradnom, es igen regel iw hoz-
 zam, Mikor wmaga ot marat volna, meg monda cpletayat, es
 egyeb imatlagit, es zerze magat hog el nywgogyek, de hogy
 hogy le fekwv volna, semikepen elnem alhatek, mert w lelke
 meg iyede es felny kezde, Es w teste rezketny kezde, es erze 10
 wrdwgnek kefertetyt, Es legottan ky mene az egyhazbol, Es
 magat meg iedze zent kereztnnek iegieucl es monda, Az min-
 denhato istennek hatalmaual parancholok wrdwgwkw, hogy tegye-
 tek meg az en testemen valamy nektek vagyon hagyuan az en
 vram cristustul, mert en myndent kez vagyok w erete elzenued- 15
 nem, Miert nekem nagyob elenfegem nycz mint az en testem,
 azert kerlek tyteket, hogy alyatok meg bozzumat az en gonoz
 elenfegemen, Ime legottan hog ezeket meg monda, el tauozek
 w twle az wrdwgnek kefertety, Regelre kelue hozzaya iwue az
 w tarfa frater pacificus, Akoron kedig zent ferencz az nagi oltar 20
 elwt aluala imatlagba, Ezenkepen frater pacificus ymatlagra
 vete w magat, az egyhaz derekaba egy fezwlet elwt, Es ime
 legottan hogy el kezde az ymatlagot, fel ragatatek menibe
 testbe lelekben, Es ot lata fokkepen valo meg ekefwlt zekeket,
 kyknek kwzwte lata egyet felyeb valot, Es mynden dyczwfwgel, 25
 fenefsegel, ekefwgel, es minden dragalatos nemes kwekel || nagi 64
 chodalatos zepfwgel meg ekefwlwen, Es ellatuan kezde wmagaba
 gondolnia azt, hogy kye volna ez nagy felfeges es minden tiz-
 tesfwgel meg ekefwlt zek, Es zozat lwn hozzaya monduan, Ez
 zek volt az fenefeges angiale lucifere, kyt w keuflegenek miatta 30
 elvezte, es w helyeben kezd ilny ez zekbe az bodog ferencz,
 kyt w erdemleth istentwl az w melfeges zent alazatosfagaert,
 Es mikoron ez frater pacificus meg terth volna ez ilyen rwtef-
 bwl, legottan kymene az egyhazbol az bodog emberhez zenth
 ferenczhez, mert imar imatlagat eluegezuen otkyn varya vala 35
 wtet, Es hogi kimene hozzaya legotan elwte az fwldre le esek,
 es az fwldwn kereztwl magat el teryezte, meg gondoluan wtet
 mynemw dichwfwges helth, es ekefwges zeket az meniorzagban

tartnak neky, Es monda wneky, zeretw atyam boczas ennekem,
 es keryed az vr iftent hogy irlalmazon ennekem bwnwfnck, es
 boczafa meg ennekem minden byneymet, Nyoyta az w kezeyt
 ez zent alazatos atya, es fel emele wtet az fvdrrwl, Es legottan
 5 meg esmere hogy valamy lataft latot volna, mert latatyk vala
 hogy myndenestwlfogua el valtozoth, Eszol vala bodogfagos
 zent ferencz neky nem vgy miken testben elwnek, de vgy mi-
 kepen imar meniorzagban orzaglonak, Miert kedig ez frater
 pacificus nem akara zertelen zent ferencznek meg ielenteny ez
 10 zentfeges tytkot, kezde vele zolny tauoly valo idegen zokat,
 Es egyeb zo bezed kwzwt monda neky, de en zeretw atyam
 kerlek tegedet, hogy mongy||ad meg ennekem, hogy mit alytaz
 65 tenenmagadról, es minek hized temagadat iftennek es emberek-
 nek elwte Felele zent ferencz es monda neki, Vgy teezik enne-
 15 kem zeretw atyamfia, hōgi ez zeles vilagba, nynczen nagyob
 bwnws ember ennalamnál, Mert ha volt volna, az io kegyelmes
 iften, azt vwte volna eleue, es annak myatta zerzete volna ez
 három zent zerzeteketh, kybwl ynkab meg ielentete volna w
 nagy irlalmafagath, kyuel uagyon az zegeni bynwfwkhwz, Es
 20 legotan hogy ezt halla frater pacificus, iften ottan meg ada
 esmerni, hōgi az latas kyt lata bizonlag volna, Es hogy az volna
 az nagy felfeges zek, kit lucifer keuelfegenek miatta elvezte,
 Es bodogfagos zent ferencz, az w melfeges alazatofaganak my-
 atta, meg nyere

25 De lasuk megh imar ez melle az peldakat
 kyket vete ez bodog atya az w fiaynak leani-
 nak eleibe ez zent alazatos engedelmeffegrwl.
 Tekenczetek az zwd fara, es vegietek peldat w twle,
 mert az zwld fa, ky zepen viragozyk, es beuen gymwlczwt
 teremth, Ez wneki vagion az w gywkerebwl, kyt ala bocza-
 30 tot az fwldre, es ez wneki lelke, es minden zwdfeg, vira-
 gozafa, es w gymwlcze teremtese, ebwl vagon neki, Es me-
 neuel inkab az fwldbe magat bochata, es meneuel inkab
 faros ganeual fwlwl be fedzettet, Anneual inkab zwldfeget,
 viragat, es gymwlczet, zebeu, ioban, es beueben agya, Az
 35 zwld fan erced az io zeretes emberth, Az fanak gywkeren
 66 erced az w twkelletes akaratyath || az fwldwn, kybe az fa-
 nak gywkere tartatyk, Erched az zent alazatofagot, es az

faros ganen, erezed tenen magadnak meg vtalasat, es bwnwknnek meg esmeretyt, Es meneuel ynka az twkelletes akarathnak gwkeret, az zent alazatoslagba melyeben ala boczatandod, Anneual inkab teneked, io mielkwdeteknek gymwlczet teremty, Es meneuel inkab temagadat meg vtalandod, byneydet meg esmeruen, Aneual inkab isteni iozagoknak viragaua dichekwdwl, es fenlez mind fwldwn menyen.

Mas pelda ez twkelletes zent alazatoslagrol kit zent ferencz vete wmagarol ekepen monduan

Ime zeretw atyamfyay, el kwzelget az capitulomnak ideye, nenteczik enekem hogi en legyek kifeb atyafi, ha olyan nem leendek kyt imeg mondok nektek, Mert azt ioltugyatok, hogi engemet mind ez atyafiak nagi tiztefegel tartnak, es hozzam mynd aytatoslagal vannak, Es engemet wk be hyunak az kapitulomba, es en w aytatoslagoknak eleget teuen, be megyek, Es wk engemet azon kernek hogi en nekyk istennek igeyet hirdesszem, es wkwztkw predikalyak, Es en w akaratyoknak engeduen, fel allok, es predicallok, vgy mikepen engemet zent lelek tanitot, Es lenne vgy imar, hogi az predikacio el vegezuen, mind az en atyamfyay, menen az capitulomba volnanak, mind en ellenem fel tamadnanak, Es mynd eczer azt kyaltanak monduan, Nem akariuk azt hogi te myraytonk vralkogyal, es mynketh || te biry, Mert te nem vgy bwlcezen zolo, mikepen ilenek illen zentfeges gywlekwzetnek feiedelmehez, mert te vgy egiigw, es igen tudatlan, Es my ezt igen zegienliwk, hogi ilien vtalatos, es tudatlan feyedelmwnk vagion, Es mondanak azt enekem, hogi ez naptulfogua, soha twbe ne merezkegiel mondanod azth hogi my feyedelmwnk vagi, Es ezenkepen engemet ilyen nagy bozzufagal, es zegienel, ty kwzwletek ki vetnetek, Nem teczik enekem hogi en volnek frater mynor, az az kifeb atyafi, es byzoni alazatos, es bizoni engedelmes, ha vig orzuual, zent alazatoslagos bekefegel, elnem zenuednem, Merth ha wrwlwk, vigadok es gywniwrkwdwm abba, mikor engem fel magasztatnak, es tiztelnek, kibe kezdetyk az leleknek vezedelme Nagial inkab kel enekem wrwluwm, en lelkemnek haznalatiaba, vigationom, es giwniwrkwdwm iduefegembe, mikor engem zidalmaznak, meg vtnak, es megvetnek, kibe vagiok az lelek-

nek nagi felfeges es bizonfagos nyerefege, Mert azt tugiatok, hagi az feiedemfegbe twrtenik az efees, Es az dycheretbe niha lezen ala vetees, de az zent alazatofagban tartatik, mindenkor aleleknek nagi nyerefege.

5 Harmad peldat vete ez bodog atya az zent alazatofagrol es engdelmefegrwl

Igy oluastatik, hagi ez zentfeges atya, wl wala wtarfyl kwzwt, es gondolkodik vala zerzetefeknek w twkelletefegerwl, Igen nagon fohazkodek, es monda, chak aleg vagion ez vila-
 68 gon oly zerzetes em||ber, ky iol, es twkelletefegel engedelmes volna w feyedelmanek, Es hagi hallak ezt az atiafiak, mondanak neki, Zeretw atiam, kerwnk azon tegedeth hagi tanicz meg minket arra, hagi my legien az twkelletes engedelmesfeg, es az bizoni alazatoffagh, Es felele nekik es monda, En az bizoni
 15 engedelmeft es alazatos zerzetest, hafonlom az meg holt testhez vegiek fel az meg holt testet, es valahoua akarod tegied oda wtet, Az latok hagi semit elened nem zol, az fel veterwl, es semit nem morgodik azon, hog houa vized, es nem panazol aroles, hogy houa wtet tezed, Ha wtet fel tezed
 20 az zekbe, w onan ala nez, es ha wtet wltwzteted barfomba, es giwngiel fwzwt ruhaba, azt latod hogy w inkab meg heruad, Ezenkepen az bizony engedelmes, es az alazatos zerzetes, Akyt mikor egi helbwl masba viznek, Ezt megh nem itely miert tezik, Es holot hagiak, aual semit nem gondol, es hol
 25 elualtoztatiak az elen semit nem al, Es ha tiztesegre vizik, feiedelme tezik, Azon megzokot alazatoffagba meg marad, es meneuel inkab tiztwltetik, Aneual inkab magat meltatlannak alytya, es itely, Azert ez az bizoni alazatos, es byzoni engedelmes, a ki ezenkepen tezen.

30 Lafuk meg imare zent atyanak alazatoffagat es w fyaynak alazatofagat

Igy oluastatik, hagi frater rufinus, ky vala afifbelieknek nemessi kwzwl valoh, es az iftenny gondolatba, zwntelen valo
 69 edefskedeseert, oly igen || elmerwlt vala iftenbe, hagi olymely,
 35 kiuwl valo erzekenfeg, es ez vilaghoz valo igyekwzeth, igen keues vala w benne, Es predikallafra, es zolafra, malaztya nem vala, Miert ymar az zolafnak tehetfeget el veztede vala Bodogfagos zent ferencz kedig nemikoron paranczola neky, hagi men-

ne be afifba, es ot az nepnek predicallana, es iftennek igeyet hirdetne, vgy mikepen az vr iften zayaban vetne, Monda frater rufinus, Tyztelendw atyam, bochas ennekem, es ne kwlgi enge- met ez ilyen dologra, Mert mikepen iol tudod, hoki ennekem nyncz malaztom es tehetfezem zolafra, Es vagiok tudatlan es⁵ egyigiw, Azert kerlek zeretw atyam, hoki ne bancz engem ilyen dologal, merth nem vagyok alkolmas es eleg reaya, Monda zent ferencz neki, Miert te ennekem elw mondasomat megh nem akarad tened, vgy hogy elw zomra nem engedel, Parancholok azert zent engedelmefegre teneked, hoki mezitelen chak az kifeb¹⁰ ruhadba maraduan, meny be az varofba, es vala mely egyhaz- ban az nepnek mezitelen predicali, vgi mikepen meg montam neked, Ime lasatok alazatos engedelmefegget, legottan le vetke- zek, es elmene mynt bizony engedelmes, Es hoki be ment volna az varofba, latuan wtet az nepek, es az ifyak, es az gyerme-¹⁵ kek, kezdek wtet menetni, es raita chodalkodnak vala monduan Ime ezek az nagy penitenciaba meg bolondultakh, Ezen kwzbe zent ferencz meg gondoluan ez zent atyafyunak w nagi engedelmefegget, es w maganak nagy || kemeny parancholatyat, kezde magat⁷⁰ nagy kemenfegel feddeny monduan, honat vagion teneked ez²⁰ ilyen nagi batorfag bernaldfi peternek fia, hoki te ez zent em- bernek ilyen nagy kemenfegel paranczoly, ky afifbelyek kwzwl egy, hogy ki nemes nembwl valo, te kedig wtet mezitelen kwl- ded az varofba, kit tennie fiztefege nem agya vala, ielennen azert miert onan tamadot, es wtet oth efmerik, Azert iftenre²⁵ mondom azt, hoki tenen magadon bizonitom meg azt, amit te malfnak parancholz, Ezt meg monduan lelkenek nagi buzgosaga- ual, legottan ruhayat le vete, magat meg mezitelenyte, Es ezen- kepen mene be afifban, vele vyuen frater leot, ky az w kapa- yat, es frater rufinos kapaiat vtannok vyue, kyt latuan mezite-³⁰ len az varos belyek, menetyk vala wtet, mikepen bolondoth, alytuan wtet, es frater rufinof, hoki ezek eluezeth volna, az kemenfeges penitencianak miatta, Bodogfagos zent ferencz ke- dig, lele frater rufinof predikaluan Es nagi buzgosagos ayta- toffagal, ezeket monduan nag fel zoual, O zeretw atyamfyai,³⁵ tauoztatafotok el ez velagot, hagyatok el az bynt, agiatok meg az malful el vwte iozagot, hanem akartok az wrwk twzre meunetek, Tarchatok meg iftennek parancholatyat, Zerefetek az

vr iftent, es atyatokfiat hiuen, tiztan, es igazan, ha be akartok
 meny az wrwk hazba, Tarchatokh penitenciat, mert el kwzelget
 menieknek orzaga, Ezen kwzbe hogi mind ezeket kyaltana frater
 71 rufinos || Ime bodogfagos zent ferencz, mezitelen wes az egy-
 shazba mas zegletbe fel alla, Es kezde predikalni nagy buzgo-
 fagal, es oly ifteni edeffegel, ez velagnak meg vtalafarol, es
 az zent penitencianak tartafarol, Es az akarát zerent valo ze-
 genfegnek meg tartafarol, es az meniey hazanak keuanfagarol,
 es az bozzufagnak bekefegel valo zenvedeferwl, Es az meg
 10 fezwlt cristufnak keniarol, Annera hogi meg mind az kemeny
 zyuw ferfiak, es azzonialatok, kik oda gywltek vala nagi fokafag-
 gal, igen nagyon el amelkodonak, es el chodalkodonak kezdenek
 nagi keferuen firni, Es nagi aytatofagal es twredelmefegel,
 iftennek nagi irgalmaffagat kyaltanik, Vgy hogy oly minth
 15 elmeeknek vionnan valo el amelkodafara fordulanak, Es lwn az
 napon asifba az nagi varofba oly nagy olhaytas, es firas, az
 predikacion valo nep kwzwt, hogy soha az varofba xp's ke-
 nyarol olyan nem, Es ezenkepen az varofnak nepet, es az
 cristufnak iohayt, mikoron meg epitetek volna, Es ifteni malazt-
 20 nak iozagauál meg vygaztaltak volna, nagi dicheretes zoual,
 mi vrunk iefus cristufnak neuét dicheruen, es meg alduan, zent
 ferenczet, es frater rufinost fel wltwztetek w ruhayokba, Es hogy
 fel wltwztek volna dicherek, felmagaztatak, az felfeges iftent,
 Azerth hogi wmagokat ilyen nagi vitezfegel meggywznek Es
 25 hogi az cristufnak iohayt ezenkepen meg epiteek Es hogy ez
 vilagot az w mezitelenfegeknek miatta, ygen meg vtalandonak
 72 mutatak lenny, Es mynd ezek || meg leuen, az nepet megald-
 uan, es wtlwkw bulezut veuen, be terenek porciumkulaba, Es
 bodognak alytya vala magat az, ky chak az w kapayoknak
 30 peremeth illethety vala.

Az zent alazatofagal valo engedelme feg-
 nek iozagat meli igen fely az wrdwg tanuld meg

Igy oluastatik, hogy ez frater rufinos w ziuenek nagi tiz-
 tafagauál, es w lelkenek angialy kyeffegeuel, mindenkoron
 35 iftenhez igiekezet es wbenne edefkedet, Es ha valaki valami-
 koron neki zolt, auagy wtet hiuta, nagy ert erkwlczel, es edef-
 feges kegieffegel felel vala neky, Es lattatik vala hogi az mas
 velagrol terne meg, Twrteneke kedig hogi nemikoron kyldék wtet

az varosba kynieret koldulni, w kedig mikepen istenes ember, felele es monda, Igen wrwmelst elmegiek, Mikoron kedig az varosba hazanked iarna koduluan, legottan Ime ezenkwzbe ezen idwbe vytetik vala egi wrdwngws ember, igen erwsem megkw-twzuen, zent ferenezbez, hagi wtet meg zabadytana az wrdwg-⁵ twl, Es az wrdwngws hagi lata frater rufinost, azon vezan eleybe iwuen, fakya hatan es kolduluan, kezde kialtani, es agiarkodni, es verekwdni oly igen erwfen, hagi az kwteleket kikel meg kwtwztek vala, mind el zagata, es kezawl magat ki zabadita, Azok kedig kik vizik vala wtet ilien chodalatos dologrol, chodal-¹⁰ kodni kezdenek, Es az wrdwgwt ki az emberbe vala, istennek hatalmaual meg zoritak, Es kezeritek hagi meg mond||anaya ⁷³ azt, miert egyeb hai zokafanak fwlwte, inkab giwtreteek, es erwfen viaskodek, Meg felele nekik es monda, Amaz frater ki amot iar, es ime ellenem iw kolduluan tafkaiaiban kiwirt, Anak ¹⁵ zentsege, alazatosfaga, es wtwkelletes engedelmelege, engemet meg eget, es igen giwtwr, Azert en it touaba meg nem maradhatok, Es ezeket meg monduan, legottan ky mene az emberawl, kit haluan ez frater rufinos, es latuan hagi wtet az nep, es az ember ki meg zabadult vala az wrdwktwl, dieherni kezdek, w ²⁰ kedigh dieheri vala az meg zabadito cristust, es monda az nepnek, Agiatok halat az irgalmas istennek, ki meg zabadita az zegen lelket wrdwgnek fokfagabol, Es w elwlwk el tauozek, es el futa, hagi az diezeretet neki ne tenneek, ki dieheret minden io dologba chak istene wwnmagae. ²⁵

Frater maffeofnak zent alazatofagarol es engedelmeferwl

Laafuk meg ez chodalatos es idueseges dolgot, ez engedelmes fraterawl, Ez frater mafeofh, kit bodofagos zent ferencz akara meg alazni, es w engedelmeffeget meg bizonitani, Arra ³⁰ hog az istennek fok ayandoka, kiuel vala meg ekewluen belwl lelkebe, kyawl embereknekes meg ielentetnenek, hagi az ifteni iozagrol iozagra felyeb felyeb neuekednek, Azert mikoron zent ferencz lakozneek egi neminemw helbe, az elfw tarsual, kyk mind zentek valanak, kiknek kwzwte ez frater || maffeos ⁷⁴ egi vala, kiket mind egibe huan zent ferencz, monda ez frater maffeofnak, O frater maffe, mind atte atyadfiay vwtek istentwl malasztot, ifteni gondolatra, es zent imatfagra, Teneked kedig

adot vr iften malaztot, ez velagi emberekel valo zolafra, Azert en vgy akarom, hagi ez te atiadfiay foglalyak magokat mynd az zent imatlagokba, es az ifteni gondolatnak edefegebe, Te kedig legi portarius alamifnak be veuw, es te fwz az atiafiaknak, es az etket fel aduan, az portan kiuwl egied meg az te etkedet, hagi akik az portara iwnek, minek elwte chergetnemek, te annak elwte tegi valazt nekik kegies es edes zoual, Es ezt tegied zent engedelmeffegnek erdemeert, Es ez frater maffeos mikepen bizon engedelmes alazatos, czuklaya leuetuen, feyet le

10 haituan, terdet fwldre boczatuan, veue ez zenth engedelmeffegget nagi alazatosfagal, Es mikoron ez ilien nehez tiztet fok napig vifelte volna, Ime ezenkwzbe az w atyafiay kik valanak iftentwl meg vilagofultak, kezdenek ziuekben erzeni nagy viadalt, Azert hagi ez frater maffeos volna ilyen nagi twkelletes

15 ember, es mikepen wes vala nagy ymatlagos, Es hogy ennek fwlwte mind az helnek terhet, wmaga vifelne, nagy bekefeget, Es kerek azon az w bodog atyokat zent ferenczet, nagi alazatosfagal, hagi ez fwlwl meg mondot tizteket, kwzwtwk el oztana

75 monduan, hagi az w cfcenciayok, ezt femi|kepen elnem

20 zenuetheti, hagi ez egi frater ilyen nag terehnek volna alaya vettetu, minek okaert az imatlagba erzik vala magokat kemennek, Es lelkebe nyughatatlannak lenni, mind adig mignem ez frater maffeos, ez nehez terehbwl meg kwniebwle, Bodogfagos zent ferencz kedig ezt haluan, ez enne nagi zeretétel valo ke-

25 refeket, engede nekik, Es elw hyuata frater maffeost es monda neki, Ime az te atyadfyai azt akaryak, hagi atte munkadba, nekykes zezek legyen, Azert az tiztet melyet en teread biztam kwzwtetek az el oztafek, Es ez frater maffeos nagy alazatosfagal felele es monda, tyztelendw atyam, valamit en ream vecz,

30 es enekem parancholz felrezezte Auagi mindenestwle, ezeket hizem mind iftentwl lenny es w twle tartom mind, Ezt hagi lata bodogfagos zent ferencz, es meg esmere az atyafiakba az ifteny es az atyfiui zent zeretétel, es frater maffeosban az nagi alazatos zent engedelmeffegget, lelkebe megh wrwle, es iftenbe

35 fel geriede, twn nagi czodalatos predicaciot, az zentfeget alazatosfagrol, es az twkelletes zent engedelmeffegrwl, Intuen wket arra, hagi meneuel nagioban az felfeges iftennek ayaandekat vwttek Anneual inkab alazatosbak, es engedelmeffek legienek

mert vgy vagon hogi feminemw iozag nem kel iftennek, az zent alazatoffag, es engedelmeflegnekwl, Es ezeket meg monduan, nagizeretétel el oza kwzwtwk az tiztet, Es w lelkenek nagiedefleges vigafagaua || mind meg alda wket 76

Delaſuk meg mikepen es honan a datek ez frater maffeofnak ez ylyen nagialazatoffag es twkelletes engedelmefleg.

Egi neminemw napon zoluala frater maffeos az fratereknek ifteni iozagrol, Es akikel zol vala monda egik kwkwzwlwk, En eſmertem egy iambort, ki iftennek baratyva, mert wben-10 ne vala iftennek nagimalaztia, ez velagi dolograes, Es euel birya vala az iftenben valo edefkwdw gondolatokates, Es mind ezeknel ki nagio, wbenne vala nag melleſeges alazatoffag, kiuel wmagat alytia vala, es itely vala igen nag iyalatos bwnwfnek, Es ez zent alazatoffag wtet minden ifteni iozagal ekeſyti vala, 15 zenteli vala, es erwlyty vala, Es ifteni zent ayandekokal, naponked wregyty vala, es hogi mynd ezeket halla frater maffeos, Ezzebe veue magat, Es ez bezedek oly igen twuek az wzuebe, hogi az wrwk idueffegnek kenczet, akara legottan az iftenek baratyauaſ vallani, Es w lelkenek nagy buzfogafagaua zemeit 20 fel emeluen meniorzagfele, Es erws fogadaſaſ magat rea kwteleze hogi adyg ſoha ez velagba maganak vigadaſt nem venne, mignem ez zent alazatoffagnak vilagoffagath, wlelkebe meg erzeneye, es meg eſmerne, Es ez ilyen erws fogadaſ, es ez zent akarat meg leuen, kezde zwnetlen az cellaban be rekeztuen lakozni, 25 Es az vr iftennek elwte kwnyhullataſokba, es mondatatlan nagiohaytaſokba || kezde magat foglalnia zwnetlen, Mert wneki la-77 tatyk vala ſemie lenny, Es pokolra kyaltya vala magat meltonak lenny, ha ez zent alazatoffagnak twkelteſſegere nem iuthatna, Azert hogi ezenkepen nagizomoruſagba volna, Es ſok 30 napig nagiehfegbe es zomehfagba, en nagikwyhullataſba magat foglata volna, Ime twrtene, hogi nemikoron be mene ymatkozni az erdwbe, Es hogi bement volna, az zent alazatoffagnak iozagaer, tezen vala nag kyaltaſokat, es nagikeuanſagal valo ohaitaſokat es kwyhullataſokat, keruen iſtentwl ez zent [ala] 35 alazatoffagnak iozagat, neki meg adni, ha wfelleſeges kegieſſegenek kellemetes volna, Miert kedig az kegies criſtus, meg zokta vigaztalni, az twredelmes ziueket es meg halgatni, az alazatof-

foknak imatfagat, zozat lwn hozaya monduan, frater maffe, frater maffe, ki legottan lelkebe meg esmere hogi ez zozat cristufnak volna zaua, Es felele neki monduan, En zeretw vram, halya te zolgaczkad, Es vr monda neki, fiam mith az nekem
 5 ez malasztért, kit keuantal en twlem hogi neked agiak, Es felele
 *frater maffeos monduan Zeretw vram en ket zemeymet adom neked erte, mert te tudod hogi nichen mit adnom egiebet erete, Monda neki az kegyes cristus, fiam en vgi akarom, hogi zemed-
 es neked legyen, Es ennek fwlwte az malasztotes engetem,
 78 mind anera menere keuantad, Es el enezek az zozat, es || ez frater maffeos marada meg nagi wmbe, es nag ifteni edeffegbe, Es ime leg ottan kezde erzeni w lelkebe, ez keuant alazatofag-
 nak ieles malaztyat, es ifteni vilagoflagot, Annera hogi ziué zwnetlen nagi ifteni edes vigafagba, es gyakorta mikor imat-
 15 kozik vala, tezen vala nemi vigafagot, es bochat vala zozatot, vgi mikepen egygw galamb, monduan ziuének nagi edeffeges vigafagaua, vram vram vram, Es nagi vig orchaua mulatdogal
 vala az ifteni edeffeges gondolatba, Es enek fwlwte lwn oly igen alazatos, hogi minden embernek kifebnek, es bynwfbnek
 20 alytia vala magat, Azert az vr iften ez kettwt nezi mi bennwnkes, az io keuanfagot, es az zent akaratotb, Es ezeket zokta az vr iften meg ayandokozni emberekbe, annera menere az keuanfag, es az io akarat vagion emberbe, Mikepen niluan megh teczik, ez fwlwl meg mondot atiafiuba, es mynd egiebekbe, miért wk
 25 akartak es keuantak, Azert az vr iftentwl kertek, es meg nyerek, Mert iduezitenk wwnn maga mongia, kerietek es vezitek, keriefetek es meg lelitek.

It zql az iras arrol mikepen byzonyta mege z frater maffeos zent ferencnek alazatofagat

30 Mikoron lakoznek zent ferencz porcioneulaba, ez frater maffeos, lakozik vala ot w vele, Miert vala nagi aytatos ember, es zolafba igen malasztos, es fenlik vala nagi erth erkwlczel Es
 79 mind ez wbenne valo sok io malasztert, bodog||fagos zent ferencz, igen zereti vala wtet, Azert nemely napon zent ferencz, az er-
 35 dwbwl, az imatfagnak helerwl hogi meg terth volna, Ez frater maffeos eleybe mene, akaruan azt megtudnya, es meg bizoni-
 tani, menere volna alazatos az w bodog atia, Es welwte meg alla es monda neki, honnan teneked, honnan vagion tene-

ked, honnan vagon teneked, haromzor monda, hagi ezt hallota volna zent ferencz, monda neki, mit kerdez, Monda frater maffeos, Azt kerdem hagi honat vagon teneked ez, mert vgi latatik hagi mind ez vilag vtannad indult, teged kerefnek, teged akarnak latni, Teged keuannak halgatni, es teneked engedni,⁵ Nam te nem vagi zep ember, te nem vagi nagi doktor, te nem vagi igen bwlez, es te nem vagi nemes, Azert honnan vagon teneked ez, hagi mind ez velag vtannad fut, Ezeket hagi hallota volna bodogfagos zent ferencz, legottan w zyuebe fel geriede, es lelkebe meg wrwle, es w zemeyt fel emele menybe,¹⁰ Es az w elmeet istenhez vete, es io falkaig vezteg alla, es ennek vtanna magahoz teruen, terdre esek, es dichere az vr iftent, es neki halat aduan, lelkenek nagi buzgofagaua, Es fordita w magat frater maffeoshoz, es monda neki, Akarode azt meg tudnod, honnat vagon ez ennekem, Akarode iol meg tudni, honnat va-¹⁵ gion ez ennekem, hagi mind ez velag en hozzam iw, es vtanam fut, Ez ennekem vagon az felleges istennek zentfeges zwmeytwl, kik mindllen helyen niluan latyak, ez velagnak⁸⁰ gonozi kwzwt, nagiob bwnwfbet, es vyalatofbat, es ertetlenbet en nalammal, Azert fwldwn ez ilien czodalatos dolgot, kyt aka-²⁰ rara teny, vyalatofb teremtet alatot nem lele, mint engemet, Azert ez az oka, miert engemet valazta ez ilien chodalatos zentfeges dologra, mikepen iruan vagon, holot vgi mond zent pal apastal, Isten valoztota ez velagnak tudatlanit, hagi ezeknek miatta gyalaza meg, ez velagnak bwlezeyt, Es valaztota ez ve-²⁵ lagnak nemtelenit, es vyalatofit, es ertetlenyt, hagi ezeknek miatta, zidalmazza meg, ez velagnak nemefyt, es w nagi erwfit, Arra hagi az nagi isteni iozag, latafek es esmerteffek chak istentwl wmagatul lenny, es nem teremtet allattul, hagi ne dichekwygek feminemw test w magatul istennek elwte, de ky diczekedig³⁰ vrba, dyczekwgiek hagi chak vr istennek wmaganak adafek az tiztefeg, es az dychwfeg, Tahat ez frater maffeos, hagi halla ez zent atyanak feleletit, kit monda lelkenek ylien nagi buzgofagaua, el chodalkodek, es el amelkodek raya, Es byzonial meg esmere, hagi mellefes alazatofagba volna meg erwfwluen.³⁵

It zol az iras arol hogy mikepen teere meg frater bernald elfw fia zent fer.

Meg mikoron bodogfagos zent ferencz ez velagi ruhayaba

volna, demaga myndenestwl meg vtaluan, es ez velagi viga-
 fagtul el idegwnwlth, es mindenestwl [elidegwnwlt] ektelen, es
 el heruat, az penitencianak nagi keferwfegeet, vgihogyz fokaktul
 81 alytatik || vala eztelennek lenny, mikoron volna isteni bwlcze-
 5 sefel telyes, Zent leleknek niugodalmas es alhatatos, fok ideig
 ezenkepen iaruan az varofba, kerwgv vwn zent damian egi-
 hanak valo segedseget az epulefre, Es iaruan az varofba, fok
 bozzufagokal iletik vala wtet, az w rokonfagi, es mynd egieb
 idegenek, Ew kedig nagi bekefelgel es vig orchauel elmegien
 10 vala, hogiha ingen nem hallanaya az bozzufag teteleket, Lwn
 kedig vr istennek akaratyabol, hogy bernald vr asifnak nemefi
 kwzwl ky vala bwlczeb es aytatofb egiebeknel, kinek tana-
 chauel mind az varofbeli polgarok elnek vala, kezde bwlczen
 gondolni ezt, hogy ez bodog ferencz mely igen ez velagot meg
 15 vta, Es mely igen bekefelges az bozzufagnak zenuedesebe, es
 meli igen alhatatos es twkelletes az w kezdet dolgaba volna,
 Vgi hogi ket egez eztendeyg mindenektwl megvta, es meg
 meuetuen, mindenkoron nagi alazatofagba es alhatatofagba
 latya vala wteth, Monda wmagaba ez bernald vr, Semikepen
 20 nem lehet ez, hogi ez emberbe istennek malaztya ne volna, Es
 hogi ezt isten neki ne ielentete volna, Es gondola azth
 hogi meg kefercze mi dolgos volna, es hozza hiua egizer hogy
 wuele estue vaczoralek, Es eyel vgian ottan az w hazaba halna,
 kynek ez zentfeles ferencz engeduen el hozzaya mene, es vele
 25 vachoralek, Bernald vr, kedig akara neki zentfeget megkemleni,
 Es zezete neki wnw agias hazaban agiat, holot mindenkoron
 82 lampas eg vala, Es be mene bodogfagos zent ferencz az kamor||aba
 es agyara le fekuek, vgi mint hab alony akarna, de inkab twn egi
 kep mutalast, akaruan elreyteni az isteni malaztot, ky wbenne
 30 vala, Bernald vres az w agyara lefekuek, es ilyen okoffaggal
 kezde bodogfagos zent ferenczet keferteni, Mert hogi le fekut
 volna egi keues vartatua tetete magat igen melyen alonny hor-
 tyogafauel es zugafauel, kit haluan zent ferencz az isteni titok-
 nak elreytwye, fel kele agyabol eynek melleles veztefegebe,
 35 Alytuan hogi bernald vr alonnek, fel emele menybe az w orza-
 yat, es w zwmezt, Es kezeyt egybe foguan nagi buzgofagal, es
 nagi edes zent zeretétel es aytatofagal, kezde imatkozni ezen-
 kepen zoluan, En istenem es mindenek, Es ez igeiket gyakorlya

vala nagy kwny hullatafal, es nagy aytatos kesedelmel, Es egye-
 bet semit nem mond vala, hanem csak ezt en istenem es min-
 denek, Es ez igeket mongia vala el amelkodua es el chodalkod-
 uan, az isteni felfegnek ionoltan, Es hogy menemw iot akarna,
 ez megh dwglwt es oly mely ez eluezet velagnak wmiatta tenni,⁵
 ky igen zegeni es tudatlan, demaga ez zent ymatfagba, zent
 leleknek myatta meg velagofuluan, meg esmere az istennek nagi
 felfeges, es w nagi zentfeges dolgat, mit teendw volna ez ve-
 lagba wmiatta, es mind az w fyaynak miatta, gondoluan az w
 nem eleg voltat, ez ilyen felfeges dologra, kwnywrwg vala az¹⁰
 vr istennek az imatfagba, hagi amit w megh nem tehetne, Azth
 telyesitene be wwnn maga, kynek||wl emberi gyarlofag nem te-⁸³
 het valamit, Azert mongya vala ez igeket gykorta az imat-
 fagba, En istenem es mindenek, Ez bernald vr mieert az kamo-
 raba az lampas egh vala, mindent iol latuala, mit bodogfagos¹⁵
 zent ferencz mielkwdnek, Es az imatfagban valo zent igekre
 nagy zeretétel igyekezik vala, Es ez zent embernek w nagi
 aytatoflagat, nagy hozza vigyazo elmeuel gondolya vala, Es mind
 ezeket ezzeben veuen zent lelekh illete az w ziuet, Legottan
 hagi velag virada, hozza hiua zent ferenczet es monda neki,²⁰
 ferencz en azt zeretem emagamba, hagi en ez velagot minde-
 netwl elhagyom, es tegedet kwuetlek, vgi hagi valamit enne-
 kem paranczolz, mindent megtezek, haluan ezt bodogfagos zent
 ferencz, w lelkebe igen meg wrwle, Es nagi vigafagal monda
 neki, Bernald vram ez dolog igen nehez, es igen nagi dolog,²⁵
 Azert ez ilyen nagi dologrol kel tanachot es tanufagot kerde-
 newnk es vennwuk az mi vrunk iesuftul, ky minekwuk ezt zy-
 uwnkbe vettete, hogy wmaga meltoltalek meg ielenteny myt
 kelyen tenwuk, ez ilyen nehez dologrol, Azert menywn el az
 pifpeknek egyhazaba, es ot modafunk mifet Es az mifet meg³⁰
 haluan, ymatkozunk vgyan ottan mynd harmad orayg, Es az
 imatfagba keriwk azon az mi vrunk iesuft, hagi az mife mondo
 kwnynek haromzor valo meg nitafaba, Ielencze meg nekwnk
 az w zent akaratyat, mit kelyen tennwuk, Es ez zent iduef-
 fegre menemw vtat kelyen valasztanonk, Monda || Bernald vr,⁸⁴
 kellemetes nekem ferencz az amit mondaz es ezenkepen elme-
 nenek az egihazhoz, es nagy aytatoflagal az, zent mifet meg
 haluan, Es mynd terciag imatkozuan, Es az pap iambortol az

misalt eleue, [hozatak, es el hozuan monda zent ferencz az
 papnak, vessed zent kereztnek iegyet reaya, Es mi vrunk iesuf
 cristusnak neube nifad meg wtet, Es ime az elfw nitafan ez
 euangeliom efek, ha akarz twkelleteste lenned, tahat meniel es
 5 ad el minden iozagodat melyeket birz, es oztogafad zegeniek-
 nek, Es iwuel kwues engemet, Es be tetete, es meg nitata es
 ez nitafba efek ez euangeliom, semit az vton ne viselyetek, Es
 meg be tetete, es meg meg nitata hardmaczor, es efek ez euan-
 geliom, ki en vtannam akar iwui, tagagya meg magat, es vegie
 10 fel kereztfayat, es kwuesen engemeth Es ezeket latuan monda
 zent ferencz, Bernald vrnak, Ime bernald vram ami vrunk iesuf-
 nak tanacza kit nekwnk nyluan meg ielente mikepen kelyen
 wtet kwuetnwnk, Aldot legien my vrunk iesus cristus, ki mel-
 toltatek nekwnk meg mutatny, az ew euangeliomzerent valo-
 15 vtat, Azert menyel ha neked kel, Es telyefihedbe azokat me-
 lyeket hallotal, Es legottan ez bernald vr, wmagat hozza zerze,
 es minden iozagat el arula, kik valanak fokkak es draga mar-
 hak, Es nagi vigafagal kezde zegenieknek oztany, viseluen w
 kebelet telyes penzekel, wzuegieknek es aruaknak, vton yarok-
 85 nak es egyhazy zolgaloknak, nag || beufegel oztogatya vala,
 Bodogfagos zent ferencz kedig mynder dolgaba vele vala, es
 hiufegel neki segedfeg vala, Siluester vr kedig mikor latna ez
 iozagot nagi beufegel oztogatni, Fwfsuenfegnek bwneuel illete-
 tek, Es monda zent ferencznek, ferencz te meegh ennekem ados
 25 vagi, az kwueknek araba, melyeket en twlem vwtel vala az
 kwueknek araba egyhaznak epwletire, Azert meg varom azt
 twled telyeffegel, Bodogfagos zent ferencz kedig chodalkoduan
 az w fwsuenhfegen, es nem akara vele vetekedni, Bochata kezet
 bernald vrnak kebelebe, es egy marok penzt siluester vrnak
 30 kebelebe vete, es monda neki, ha twbet kerz twbet adok, Es
 eucl meg gyalaztatek es ottan hazahoz tere, Es ot hazanal est-
 uere iutuan, kezde azt gondolny myt az napon twt volna, Es
 magat kezde feddeni, az fwsuenfegnek bwnerwl, Es gondoluan
 bernald vrnak, chodaltos nagi buzgofagos dolgat, Es az bodog
 35 ferencznek w nagi zentfeget, Ime lasad istennek nagi chodala-
 tos mielkedetet, hogi azon eyel masod eiel harmad eiel, Mind
 ez harom eyel latatek ez siluester vrnak, hogi az bodog ferencz-
 nek zaiabol, neukedek egy arany kerezt, Es az magafaga oly

nagi vala, hogi az menyét fel ery vala, Az ket agaes oly nagi vala, hogi mynd az zeles vilagot altal erik vala, Maas latastes lata, az latas ez vala, hogi egi igen nagi farkani mind az nagi tartomat kwrniwl keritete, Es azt ot valo embereket, istennek iteletibwl akaruan mind meg marny, ki || farkani, mikor lata 86 ez nagi arani kereztet, Legottan el futa, es emberek meg zabadulanak, Es hogi mind ezeket lata volna, zent lelek illete w ziuet, es minden iozagat el arula, mikepen bernald vr, es mind zegenyeknek oztogata, Es lwn frater minor, kifeb atyafiu, Es ez lwn oly zentfeges es malaztos ember, hogi istennel vgy zol¹⁰ vala mikepen io barat iobaratyauual, Ez bernald vr kedig minden iozagat istenert el oztogatuan, lwn az zent euangeliomi zegeni, Es istentwl erdemle oly nag malaztot, hogi giakorta istenhez rwitetik vala, Es bodogfagos zent ferencz, minden tiztefegre meltonak predicalya vala, Azert hogi ez zerzetet az¹⁵ euangeliomi zegenfegen w kezte volna el, Minden iozagat zegenieknek oztogatuan, semit wmaganak meg nem tartuan de wmagat aduan mezitelen, az meg fezwlt cristufnak kariara, ky aldot mind wrwkel wrwke, Amen

Kezdetik frater egiednek fentfeges meg²⁰ terefe es elete ky vala zent ferencznek negiedyk atyafya.

Mikorom hallota volna frater egyed, hogi bernald vr bodogfagos zent ferencznek intefebwl, ez velagot ilyen igen meg vtalta volna, Es hog minden iozagat zegenieknek oztogatta volna, es²⁵ imar zent ferenchet kwuetneie, kezde azt gondolni es keuanni mikepen zolhatna ez bodog atyauual, Es regel fel kele, es mene angiali bodog azonba, holot zent ferencz lakozik vala, Es hogi ivta az poklofnak lakodalmahoz, Be mene az egyhazba, es vete wmagat imat||fagra, Es kere azon az vr istent, hogi igazgatna⁸⁷ wteth idueffegnek vtara, Es ime ezenkwzbe bodogfagos zent ferencz ky kezde iwni az [egihazbol] erdw bwl, az imatfagnak helerwl, ki erdw vala vgian ottan, angialy bodogh azzon mellet, kit latuan tauoly ez frater egied, Legotan eleibe mene, es egimafnak kwzwnenek, Monda bodogfagos zent ferencznek ez fra³⁵ terre leendw egied, Atyam akarok enes veletek lennem, ha vr istennek es tinektek kellemetes, kinek monda ez kegies atya, Nagi ayandok ez teneked az vr istentwl, hogi tegedet valaztot

wmaganak vitezeue, kit legottan kezen foga, es be viue angialy
 bodog azonak egihazaba, Es hiuata frater bernaldot, es catani
 petert monda nekik nagi wrwmel, Atyamfiay, ime nekwnk egi
 io fratert kwldwt ami vrunk cristus, Es latuan wtet, igen nagon
 5 wrwlenek rayta Es ebeden velel tartak wtet, Es ebednek vtanna
 melle vene wtet zent ferencz, es be mene vele afifba hog kapat
 zerzene neki, Es ime hog az vton mennenek, Elwb lele wket
 egi zegeni azoniallat, Es zent ferenczwtl kere alamifnat cristuf-
 nak zeretetyert, Es ez kereft haromzor teue, Mert bodogfagos
 10 zent ferencz, semit neki nem felel vala, Azert mert nem vala
 mit neky adnia, Ez frater egied kedig nagi mohsfagal varya vala
 hogy zent ferencz mondana azt neki, Agy alamifnat azh zegeny
 azonnak, Es hozza fordula zenth ferencz angyali orchaul es
 monda neki, Agi alamifnat az zegeni azzonnak, w kedig legot-
 38 tan le fordylta az w palaftyat, es neki ada nagi vigan, Es hog
 neki atta volna, legottan zent leleknek vigasztalafauol oly igen
 be telek ez frater egied, kit emberi nyelu meg nem mondhat,
 Es bodogfagos zent ferencz reaia ada, az zerzetnek ruhaia, Es
 ez meg leuen, ez frater egied igen hamar idwn, iuta nagi ifteni
 20 gondolatnak malaztyara, Es nagi twkelleteffegre, Minemw malazt
 es ifteni bwlczefeg volt, ez bodog frater egiedbe, Meg teczik
 nyluan az lelki iozagokra valo tanitafabol.

Lafuk meg minemw zentfeges tanufagottwt
 az haborufagot bekeffegel valo zenuedefrwl
 25 ezenkepen vagon

Valaki bekeffegel zenüedne az haborufagot iftenert, Igen
 hamar nagi malaztra iutna, Es ez velagon vralkodneek, es imar
 az w labat tartanaya az mas velagba, Azert nem kel teneked
 azon meg haborodnod, ha valaki neked bozzufagot tezen de kel
 30 inkab az w bwnen kwnywrwnwd, es erete ymadnod, Mikepen
 twn az cristus az nagi keferw kenba, Es ezenkepen lez hozza
 hafonlo, es wuele orzaglo, chak annera nagy valaki iften elwt,
 menere az haborufagot es az bozzufagot iftenert zenuedi, es nem
 anal nagiob, Es menere valaki giarlob, es erwteleb az habo-
 35 rufagnak zenuedesebe iftenert, Anneual kifeb iftenek elwte, Es
 nem esmeri meg mi legyen az iften, ha valaky neked gonozt
 mondand, segelyed benne wtet, Vgy hogi haneked gonozt
 monde, temongi annal gonozbat temagadrol, ha kedig terolad ||

valaky ioth mond, Azth ad iftennek, kitwl ayo vagion ha aka-89
rod atte rezedet ioua tenned, Tahat gonozza tegied egiket, Es
az mas rezeth tegied ioua, Vgi hogi atyadfiának dolgat es mon-
dasat dicheried, es az tyedet fegied es byntefed, Mert vegezetre
holot te azt hized hogi niertel, es gwzwdelmet vwtel valakyn⁵
ot azt leled hogi veztetel es semit nem nyertel, Azert idueffeg-
nek es nyerefeznek veztes, pelda melle az zent martyrokrol,
kyk el hagiak vezni minden w iozagokat, Annak fwlwte meeg
testeketes, annagi felfeges nierefeget, es az nagi diadalmas
giwzwdelmert, Es ennek ellene az kegyetlen kenzok, kik mynd¹⁰
azt hitek hogi meg giwztek az zent martyrokat, de vegezetre
mynd azt lelek, hogi veztetek benne, Ezenkepen az twkelletes
zerzetes, ez velagot es mind w iozagat el hagiuan el veztede,
de meeg ki enel nagiob testeket, lelkeket, es w tulaydon akara-
tyokat el hagiuan iftenert, es az wrwk bodogfágert, az zent¹⁵
engedelmeflegnek alaya, Es ezenkepen latatyk hogi fokban vez-
tetek, de maga vegezetre mynden ketflegnekwl igen fokat nyer-
tek, es niernek kyt embernek ziue meg nem foghat, es nielue
megh nem mondhat, Azert meltan es igazan mongya az zent
iambor, hogi idueffegnek vta, veztesnek vta, Vgi mond touaba,²⁰
Nagial iob, es idueffegre haznalatofb, es iftennek kellemetefb,
egy nehez bozzufagot iftenert el zenuedni zugodafnekwl, honnem
ha || zaz zegent etetne fok napig, Meeg annales iob, honnem⁹⁰
minden penteken vizek kenirel bwitwlne, Megh annales iob,
honnem ha fok napik imatfagba allana, Mert myt haznal ember-²⁵
nek w testen fok gywtrelmet tenni, bwitwlefel, es oftorozafal,
vigiazafal, es fok imatfagal, ha w atyafiatol egi bozzufagot elnem
zenuedhet, kibwl nagial nagiob erdemet venne, honnem az
wtetenek giwtrelmebw, kit tezen tulaydon akaratyaua, Ez ilyen
beketelenfeg kenelfegnek iegie, Mert vgi vagion meg iruan,³⁰
hogi az el reyten keulfegget, az twt bozzwlag ielenti meg habo-
rufagot es bozzufagot zenuedni, Zugodafnekwl, inkab tiztytia
meg embereknek bwneyt, honnem az kwni hullatas Bodog az
oly ember, ki mindenkoron az w byneit es az vr iftennek io
tetelet zemey elwt valya, Es az haborufagot, es minden nyaua-³⁵
lyat bekefegel zenued az vr iftenert, Mert erwfen es minden
ketflegnekwl bigie, hogi ezert oly nagi vigasztalaft vezen, kit
ember meg nem mondhat, Ne varion az oly ember iftentwl

erdemet, ha chak alazatos es lelkebe nyugodalmas es femi nya-
 ualiat nem zenued, de mindenbe minden keduezerent vagion,
 Valaki az w zemey elwt iol vullanaya mindenkoron az w bwneit,
 Ez ilyen ember soha az haborufagba meg nem fogiatkoznek,
 5 Minden io ki benned vagion iftentwl vwted, Es minden gonofag
 ki bened vagion te bynedtwl vagion, Nemynemw frater monda
 91 ez frater egiednek, Atyam mit || tegyewn, ha my idenkbe
 iwuendnek haborufagokh felele ez frater egied es monda, ha
 vr iften menybwl oly kw eset boczatna, mynt egi egi malom
 10 kw, semit ez nektekh nem artana, ha olyak volnak aminek
 kellene lennw, Mert minden embernek haky olyan volna mel-
 nek lenny kellene, minden gonoz neky iora fordulna, Ezt bizo-
 nitya zent pal apastal monduan, Az iften zeretwnek minden iora
 fordul, Mert mikepen annak kynek gonoz akaratty vagion, az
 15 io fordul neki gonozra, Ezenkepen kynek io akaratty vagyon,
 az gonoz fordul neki yora, Az zentek es minden iduezwlendwk
 bozzufagot, es egieb fok nyualykath zenuetek, Te kedig ha meg
 esmered azt, hagi vetkeztel iftennek ellene, Esmeryed meg aztes,
 merth melto vagi rea, hagi minden teged haborgafon, Es az
 20 teremtwnek alyak meg bozzuyat raitad, kinek ellene vetkeztel,
 Nagi erwseg es igen nagi iozag embernek wmagat meg gywzni,
 Mert ha magad megh gywzended minden elenfegedet meg giw-
 zwd, Es hamar ivtz minden iora, kit iftentwl keuantal, Egi be-
 ketelen zerzetes kezde morgodni frater egied elwth, neminemw
 25 engedelmefsegrwl, kinek monda frater egied, hallode atyamfia,
 Meneuel inkab morgodol anneual inkab magadat terhelte,wd,
 Es meneuel inkab alazatoffban es aitatofban az zent engedel-
 mefegnekh alaya magadat haitandod, Anneual inkab az enge-
 92 delmefegnek terhet, kwnieben es edefben el vifeled, || te nem
 30 akarz ez velagba meg zidalmaztatnod, es vgi akarod hagi az
 maas velagba tyzteltetel, Nem akarz atkozatni, es akarz aldatni,
 Nem akarz munkalkodni, Es akar nyugodni, Meg chalatkozatal,
 mert nem tudod azt, hagi az zidalmaffagnak miatta iucz, az
 tyztetefegre, Es az atoknak miatta iucz, az aldomasfra Es az mun-
 35 kanak miatta iucz, az nyugodamra

It zolimar ez zent frate egyed az zent enge-
 delmefsegrwl

Meneuel inkab zorituan vagion zerzetes ember zent enge-

delmefsegnek igayaba, Anneual twbet haznal, az ifteni malaztba, es minden iozagba, Es meneuel inkab engedelmeſb az w feyedelmenek, anal inkab tiztab, az w bwnetwl, Es minden embe-reknel, kyk vannak ez velagban lelki zegenbek, kiknek igerte ami vrunk az menyorzagot, Az zerzetes ky io, engedelmes,⁵ hafonlatos az erws fegiueres emberhez, ki az elenfegnek kwzwté batorfagal iar, mert ſenki wtet meg nem banthatya, Zerzetes ember ki tulaydon akaratia zerent akar elni, pokolnak twzebe akar menny, Az wkwr mikoron ky vonza az w nyakat az igabol es nem akarya az igat vonny, ki bochatatik az mezzwre, hogi¹⁰ meg hizek, Es annak vtanna meg fogyak es meg wlik, es ezen-kepen ſemi gabonat nem giwith az chwrbé, demig az nakat az igaba tartya, adig meg nem wlik, mert igen fok haznot tezen, Nagiobnak alitom, es idueſſegefbnek itelem, iftenert embernek engedni, honnem ha iften wwnw keptere pal|rancholna es annak⁹³ engedne, Mert valaki enged iftennek kepebeli embernek, ez igen iol enged iftennek, wwnw maganak, Mert latatyk enne-kem, hogiha valakinek olyan nagi malazta volna, hogi angia-lokal zolna, Es ha feiedelmetwl hiuattatnek kinek iftenert enge-delmeſſeget fogadot, El kellene az angialokal valo zolaſt hadni,²⁰ Es inkab feiedelmenek engedni, Vgi mond touaba ezen frater egied, Az io zokas, vth minden iora, Ezēpen az gonoz zokas, vth minden gonozra vizen, Azert ha valaki elt volna ez velag-nak kezdetytwl fogua mind ez napig, Es mindenkoron zenuete volna ez vilagnak nyaualyait, es minden gonozath, Es imar ez²⁵ napon menne fel az meniei hazba, holot mynden io vagion, Mit artana wneki minden ez vylagi gonoffagnak zenuedefe, ſemit nem, de inkab meneuel nagyoban zenuete ez velagi nyaualyakat, Anneual nagioban merwl be amenyei bodſagba, Ezenkepen ha valaki mind ez velagnak kezdetitwl foguaa minden ioba w eletet³⁰ viſelte volna, Es imar vtolſo napon menne pokolra, holot min-den gonofag vagion, mit haznalna neki mind ez velagnak iaua, kibe mynd w eletet ioban viſelte, ſemit nem, de inkab menere nagioban ez velagi ioban gywnwrkwdwt, Az aneul nagioban merwl be, az pokolnak keſerw kennyabah.

35

It zol frater egied az zent zeretetrwl.

Az iftennek es atyafiufagnak zeretety, minden egieb lelki iozagot fwlwl mul, Azert bod||og az oly ember, ki meg nem⁹⁴

elegedig it ez velagon az zent lelki iozagokal, melieket kel embernek mindenkoron keuanni, Ezeket halla nemely ember, monda frater egiednek, Atyam mire mongia az propheta ez igeket, Mindwn io atyafiu hamifan iar, az az atianak elene felele
 5 frater egied monduan, Azert vagiok en teneked hamis, mert atte benned valo lelki iozagot nem tezem enyme, Mert atte benned valo iot, meneuel inkab enime tenem, Anneual keuefbe volnek en teneked hamis, Mert valaki inkab wrwl atyafianak malaztyn, Anneual inkab rezes az w benne valo malaztba, Azert ha akarz
 10 rezefe lenned minden iozagba, tahat wrwl minden embernek io voltan es w malaztan, Azert minden embernek iamborfogat tiedde tezed, ha neked kel az w io volta, Es egibeknek gonofagat magadnak paztorra tezed, ha neked nem kel az w gonofaga, Ez az idueffegnek vta, hagi wrwly atyadfanak iamborfagan, es
 15 bankogial wgonozfagan, Es iot zoly egiebekrwl, es temagadrol mongi gonozt, Es egibeket tiztely, es temagadat vtald meg, Ig monda touaba ezen frater egied, Valamit tezen ember zeretet nekwl, es aitatoffagnekwl, az iftennek es w zentinek nem kellemetes, Mert az wuebwl lezen ember zegeniee, az az, az w byne-
 20 ert, de az iftenebwl lezen ember kazdaga, Azert kel embernek zeretni az iftenieket, es az wueyet vtalni, Mert valyon mi volna nagiob iozag embernek idueffegeree, mint az hagi tugia zeretni es diczerni iftent, gonoffagat meg fegielmezni, es iora valtoz-
 95 tatni, Ez ofkolaba akar||nek tanulnom mind kezdetwl fogua, hagi
 25 magamat meg esmerhetnem, Es az iftentwl vwt iozagokat meg tudhatnam, es ezekert en wneki halat adhatnek, Es wtet nagi edes zeretetel zolgalhatnam es diczerhetnem, Mert ezt nyluan latyuk, hagi ez velagi chufok, ez fwldi vrakat czodaken diczerik es zeretik, kik nekik adnak egi feng poztot, auagi egi kis
 30 kwnwfket, ha ezek azt tezik, nagial inkab kellene minekwnk zeretnwnk es dichernwnk ez nagi felfeges vrát, ki minket meg zabaditot minden gonoztol, es adot minden iot, Es enek fwlwte igert oly nagi felfeges iot, kit embernek ziue meg nem foghat, es nielue megh nem mondhat, Azert ime mely igen zeretet
 35 minket az vr iften, kirwl agiunk halat wfelfegenek.

It zolimar az zent alazatoffagrolvgian ezen frater egied monduan

Senki iftennek esmeretire nem iuthat, hanem chak az ala-

zatoffagnak miatta, Mer istenhez fel menw vt, alamenefnek vta,
 Mert mynden vezedelmek, es minden nagi esetwk, kik twrtentek
 ez velagba, nem egiebwl hanem chak fwnek fel emelkede-
 febwl, lwtek es leznek, Es minden io melyek lwtek es leznek
 ez velagon, Mind az fwnek lehaytafa mia lwtek, Mykepen meg⁵
 teczik azzonyunk zyz mariaba, Es az zent toluayba, es az cuan-
 geliomba meg irt ieles bwnwfrwl, es egiebekrwl fokakrol, ker-
 der egizer ez frater egiedet monduan, Atyam mibe al emberbe
 az alazatoffag, felele nekik es monda, Egiebek kwzwt hat vagion
 kibe al embernek bizoni alaza||tossaga, Egi ez hogi myndenkor⁹⁶
 esmerie magat, az felseges istennek ellene vetkwzwnnek, w giar-
 losaganakh myatta, Maas kibe al embernek alazatoffaga ez,
 hogi az mafet amy nem wue, azt agia meg, az az, az dichere-
 tet, Es azokat ammelyek wwnwmagae, azokat tulaidoniha wma-
 ganak, az az azbyneket, Es mynden iot ki vagion emberbe es¹⁵
 embernel, Tulaydoniha istennek, kitwl embernek aduan vagion,
 Es wwnw maganakh tulaydoniha, chak az bynt, ky wmagatul
 vagion, harmad kibe al az zent allazatoffag ez, hogi ember aly-
 cha magat emberek elwt, olyan vlatatofnak, mely vlatatofnak
 alytia magat istennek elwte lennye, Negied kibe al az zent²⁰
 alazatoffag ez, hogi mykoron ember ez velagba iol es igen iga-
 zan magat megh itely, es meg iteltety, ky lezen az igaz gio-
 nasnak miatta, Ewtwd kibe al az zent alazatoffag ez, Mikoron
 ember alytya es azt hizzy, hogi minden ember iob w nalanal,
 es ha kyben ez leend, Ez ilyen embernek zyue mindenkoron²⁵
 nagi bekefegben vagion, hatod kybe al az zent alazatoffag ez,
 Mikoron ember nem keuan, es nem akar annal felyeb dyczer-
 tetni w bezedebe es erkwlczebe, hanem csak annera menere
 wtet isten hatta, Es ha meeg volna oly nagi zent, hogi ez ve-
 lagba nem volna nalanal nagiob, ha wmagat alyttana mind ez³⁰
 velagbely bwnwfwknel nagiobnak lenny, En ebbe, es mynd ez
 fwlwl meg mondottakba mondom, az twkelletes alazatoffagot
 lenny, || Az bizoni alazatoffag nem tud zolni, Es abizon beke-⁹⁷
 seg nem meri zayat fel nitni, Az alazatofag latatik ennekem
 olyannak lenny, mint az vellamas, merth mikepen az vellamas³⁵
 tezen rettenetes czattanaft, es enek vtanna femi wbeune nem
 leletetik, Ezenkepen az zent alazatoffag, minden gonoffagot
 el zagat, Es minden bwnek elenfege, Es ha mely emberbe leend

ez byzon alazatoffag ez wmagat seminek alytia lenni, Es ez alazatoffagnak vtanna, lel ember iftennek elwte malaztot, es embereknék bekefeget, kyt nekwnk engegien, es agion my vrunk iefus xp's mind wrwke vallanonk, Amen

5 Zolite ez zent frater egied az lel kizentiozagokrolezenkepen

Fiam tanuliad meg, hagi az iftennek zent malaztya, layt-rat es vtat zerez menibe fel menefre, Ezenkepen az bynwk, es az fogiatkozafoke laytoryak es vtakh az pokorra ala menefre,
 10 Az binewk az leleknék mereg, de az lelki iozag, es az iftennek malaztya, es az io mielkwdetek, teriek, es az leleknék oruofaga, Malazt vonzon malaztot, Es az byn vonzon bwnt az lelwkbe, Malaztos ember nem akar dichertetni, Es nem keuan embertwl fel magaztataft, Bynes ember kedig nem akarya azt hagi meg
 15 vltatafek, ki zarmazik az gonoz keueffegtwl Mert az keueffeg minden bwnnek tarfa, Iften az alazatoffagban niugozik, Az zent bekefeg wneki leanya, es az zent aytatoffag meg ezi wtet, ha zerecz zeretétel, ha zolgaz zolgaltatik teneked, ha magadat iol tartod egibekhez, egiebekes iol tartiak magokat tehozad, Mierth
 20 kedig ezek nagiok idueffegre, az bolondok ehez nem fernék es nem tugiak, Ennek fwlwte harmak vannak igen nagi iok, es idueffegre igen haznalatofok, kiket ha valaki magaba tartand, gonozol ez el nem vezhet, Elfw ez, ha haborufagot melyek neki twrtennek, ezt az cristufert io keduel es bekefegel el zenuedi,
 25 Maas ez, hagi ha minden ioba melyeket tezen, es ha minden 98 elenedualok||ba melyeket zenued, magat inkab meg alaza, harmad ez, hagi hiuen zereti az felfeges iokat, melieket ember tefti zemel nem lathat, Az az mint az iftent, es az wrwk dichwfegeth es az zenteknek bodoglagat, Azert ha ezeketh valaki
 30 magaba efmerendi, tahat minden kettefegnekwl higie hagi elnem vezhet, Az olyan alatok meliek ez velagy emberektwl meg vetetnek, es meeg vtaltatnak, Azok iftentwl es w zentitwl diczertetnek, es tiztetetnek, Az oly alatok kedig, meliek ez velagi emberektwl zeretetnek es diczertetnek, Azok iftentwl es w zen-
 35 titwl meg vettetnek, es meg vtaltatnak, Mert az oly ember, ki abwnnek es ez velagnak atta magat, mind azokat melyeket zeretni kellene, Azokat mind giwlwli es nem zereti, Nemykoron kerde ez frater egied mas frater monduan, Vagione neked io-

lelked, felele neki es monda, Atam en nem tudom, Monda neki frater egied, zent twredelmessag, zent alazatossag, zent zeretet, zent aytatossag, es zent vigasag, tezen emberbe io lelket,

Z o l i t a z h i t r w l é k e p e n

Minden alatok melyeket ember lathatnak, gondolhatnak,⁵ mondhatnak, es illetnek, mind igen femi azokhoz kepest, melyeket megh sem gondolhatnak, Meg sem lathatyak, sem meg nem illethetyk, mig ez velagba vannak, Mert minden bwlczek es minden zentek, kik voltak es kik mastan vannak, kik zoltak es zolnak, az iftenrwl es az iwuendw vigasagos bodogfagarol,¹⁰ csak oly keues es oly kiffed mint volna fwld menyhez kepest, chak egi kis tw hegienek giakafa, Meg eneles ezerzer kifeb, Nemikoron monda ez frater egied, egi ez velagi bironak, hizede azt, hagi iftennek zent ayadoki nagiok legienekh, felele az biro es monda, hizem, kinek monda frater egied, Meg mutatom ezt¹⁵ enteneked hagi nem hized, felely ennekem arol meg hagi mit er atte iozagod, kiket birz, felele az biro, Alitom hagi ezer gerat meg erne, Monda || frater egied, El adnade azokat tiz⁹⁹ ezer geran, Monda az biro, Atiam bizon igen wrwmeft el adnam, Monda frater egied, Ime ez niluan valo bizonfag, hagi ez fwldiek,²⁰ femik az meniekhez kepest, Azert mire tahat hog el nem adod, ezeket azert, Monda neki az biro, hizedee atiam azt, hagi valaki annera munkalkogiek menere hite vagion, Monda frater egied, Az zentek es az zent azoniok, az iwuendw iot, melieket hitek, mind azerth es mind amellet munkalkotak, Es mielkedetel²⁵ valamy iot tehetek, azt mind be telyesfitetek, Es amit nem tehetek, azt az zent keuanfag, es az io akarat mind be teliesfitete, kirwl iften wmaga bizonfagot tezen monduan, Fiam agiad nekem zinedet, es eleg ennekem, Azert ha valaki az iwuendw iot, twkelletes hitel hizi, tahat mindenkoron mellete iot mielkedik, Es³⁰ amit amielkedetel benemteliesfithet, Azt az zent keuanfag es aio akarat, mind be teliesfity, Mert az kegielmes iften, chak azt aiandokoza meg bennwnk, amy iot keuanunkh, es mi iot akarunk, es my iot tezwnk, Az oli ember kinek io hite vagion, ez bizonfagal varya anagi wrwke valo iot, es ennek femi gonofag³⁵ nem arthat, Az oly ember kedig, ki varia az nagi wrwke valo gonozt, ennek femi io nem haznal, demaga soha nem kel femi-neme binefuek ketsfegben esui, mig ez velagban vagion, iften-

nek irgalmafagarol, Mert chak aleg vagion oli agas bogas fa, kit emberi bwlczefeg meg nem egienefithet, es ekeffe nem tehetneie, Nagial inkab az hatalmas io iften, Nincz ez velagba oly nagi bines ember, kit az w malasztiaual igazza nem tehet, ha az bines ember akarangia.

Vrnak neueben kezdetyk bodogfagos zent ferencznek rwuideden elete es az w eletebwlpeldak, kik nekwnk lelki vigafagot hoznak

Felfeges iftennek zolgaya es baratty ferencz tamada affi-
 100 nak varofabol foglala wmagat || kalmarkodasba es kereskedesbe,
 az w ideyet vgi mint huz eztendeig heaban mulata el, kit az vr
 iften korfagnak ostorauual meg fanyarita, es leg ottan oly mynt
 mas emberre valtoztata, annera hogy ymar prophetalasnak ma-
 laztiaual feulenek, Mykoron egicer egiebekel parisnak varofaban
 15 meg fogatot volna, es erws tömlőczbe vettetek volna, egyebek
 bankoduan csak w wról vala, Mikor az w fogoli tarfitol meg
 fedetek, monda nekik, Tugiatok hagi azert wrólwk en mast, mert
 en iöuendöbe ez velagban zent giaanyan tizeltetem, Egi időbe
 mene romaba aytatoffagnak okaert, ruhait rola le vete, es kuldos
 20 ruhayath veue reaya, az zent peter egihaza alath, az egieb
 zegeniek közt le wle alamisnat keruen, Mikoron ezt giakorta
 töte volna, aitya vala az w elmeye, ha az esmerőktől valo pi-
 rongas töle megnem vonta volna, de az ag elenfeg igiekezik
 vala wtet az io zandoktol meg vonni, vete az w zweben egi
 25 azonialatnakh zertelen zerelmet, de keru vala az vr iftent hagi
 rola el venne, Ime az vr iften wtet meg halgata, es vgi monda
 neki, Ferencz ez keferőt edefert vegied, es ha azt keuanod hagi
 engemet megh lelhes, magadath meg vtaliad, Egi időbe mikor
 egi poklost talalt volna, mert zoktak emberek yleneket vtalni,
 30 meg emlekőzek az cristus iesufről, hozza iarula ez poklofhoz,
 kezde czokolgatni az poklos, az vtan ottan el enyzek, Azert
 kezde az poklofoknak hazokhoz fietny, es kezekhez bekelkedny
 es nekik penzth adni, Ezeket mikoron tezi vala, meeg az zer-
 zetet nem kezte vala, Azert mikoron egiczer imatfagnak okaert

ment volna zent demien egihazaban, es ot imatkoznek az fező-
 let elwth monda neki az kep, Ferencz menyel epicz meg az ||
 en hazamat, mert latod hogi el omol, Azert az oratol fogua, az 101
 iesusnak zeretetiben meg oluadoth vala, es w hozza czudalatos
 könyöröletességgel tartatik vala, kezde zorgalmatos lenny az egi- 5
 haznak epitefeert, Mikoron myndeneket el arult volna, az arrat
 viue egi papnak, az pap kedig felemnek okaert hogi elnem
 vőtte volna, w előte leuete azokat az az, az penzt, mikepen
 port meg vtala myndeneket, el hagia mynd anyat atiat, es csak
 az meztelen criftuft meztelen akara kőuetni, Egizer zent ferencz- 10
 nek egi atiafia hogi lata volna hogi ruhatalan volna, es ymat-
 sagban magat foglaluan dedergene, Monda nemeli embernek,
 mongiad ferencznek hogi agion neked egi filelr arat az wveri-
 tekibe, Meli zot ferencz meg haluan, vig orczaual feleluen monda,
 Bizoniaual en azt az en vram iesus criftusnak adom, Egi nap 15
 mikoron halotta volna az euangeliomot, mikepen boczatta az az,
 az apastalokat az euangeliomnak hirdetefere, ottan mynd ezek-
 nek meg tartasara az w elmeie meg giaponek, lababol saruiat
 leuete, Es kezde csak egi zokniat vifelni, az w wet leuete es
 kezde goromba kőtellet wuezeny, Latuan azert az w twkelle- 20
 tesseget nemessek es nemtelenekh, egihazi emberek es parasztok
 ezuelagot megh vtuhan, hozza egiefőlnék vala, kiket tanit vala
 ez bodog atia, az euangeliomi tőkelletesegnek meg tartasara,
 hogi az zent zegenfeghez ragazkoduan iarnanak egi igőfegél,
 es ennek tőkeletes vtan, Enek fwlőte ira az w fiaynak ielen- 25
 valoknak es iőuendőknek, euangielomi regulat meliet vr inno-
 cencius papa meg confirmala, Az időbe vala egi az w fiai kőzöl,
 ki kőlfő tőkelletességgel nagi zentnek latatyk vala vgi hogi ||
 annera latatik vala zeretni az zent veztegfeget hogi nem zoual, 102
 de csak intefel gionnek, Mikoron myndenek zentnek hirdetnek, 30
 hogi ez zent ember zent ferencz az helbe iuta, Az atiafyak
 ennek zentfeget neky meg mondak, Monda ottan ez zent atya,
 Ne diezerietek fiaym mert wrdög meg czalta wtet, Azert incze-
 tek hogi egi hetbe egzer vagy ketzer meg gioniek, kit ha nem
 teend, tugiatoth hogi wrdwgnék kefertete hatalmat wőt rayta, 35
 Mikororon intennek az atyafiak raza vala feyet olha azt ielentene,
 hogi zozerent valo gionast nem tenne, Egi keues idő elmuluan,
 az w okadafa, az az ez velagba tere, es egi keues idő elmul-

uan, az w zokoth gonoffagaba, eletet eluegeze, Egi időben
 eleyben iarula ez bodog atyanak egi nemes azoni es monda ez
 zent atyanak, zentseges atyam ymag ertem, mert az iduefegre
 valo gondolatot, az en vramtol benem teliefithetem, de cristus
 5 zolgalatiaban nem nagi elenfeg, Monda neki ez bodog atia,
 Meniel io leaniom, mert hamar meg vigasztatol istentől, Es en
 felőlem ezt mongiad neki, Maft vagion iduefegnek ideye, de
 oztan lezen igaffagnak ideye, Mikoron ez azoni vranak ez meg
 monta volna, ottan meg valtozek oly mynt maas emberre, Mert
 10 fogadaft twn hogi tiztafagot tartana, Ezer harom azzoni embert
 lele elől, kik mind ruhaiokban mynd zinekbe hafonlatofok
 valanak kik ig kőzōnenek neki, Iol iōuen zegenfegnek azzonia,
 es ezt monduan el enezenek, Mikor egizer imatkoznek ez iften-
 nek embere, az wrdōg neki ielenek, es haromzor neuen neueze,
 15 kinek mikor felelt volna, Monda az az wrdōg, niezen oly igen
 nagi bōnōs ez velagon, kinek nem irgalmaz az vr iften, ha ki
 103 ter az w bōneyből, De valaki wnōn ma||gat kemeni penitencia-
 nak miatta elueztendi, ennek iften soha nem irgalmaz, De meg
 esmere iftennek embere, wrdōgnek czalartfagat, hogi azert mon-
 20 dana ezeket, hogi az iozagtól meg vonhatnaya, Latuan kedig az
 őrdōg hogi neki nem arthatna eucl Ez vtan testi geriedetesseget
 boczata rea, Ime az vr iftennek erős baynoka cordaiat le oda,
 es kezde magat igen giōtreni es mondani, Frater zamar ez az
 te abrakod, igi kel teueled banny, Mikoron meges az kesertet
 25 tōle elnem tauoznek, kymene es egi verembe zōkek, ki telies
 vala ieges vizek, Ennek vtanna onnat ki iōuen, az hoba gōngōr-
 gete het gōmbōrot, Mikoron meg zerzete volna, kezde wmaga
 maganak mondani, ez nagiobik gōmbōleg felefedeg, es ez negie
 fiaid es leanid, az kettei zolgahd es zolgalo leaniod, Azert fies
 30 ferencz ruhazd meg wket mert meg hálnak hidegel, hakedig
 neked rolokh valo gond vifeles nehez, zolgali te tabath zorgal-
 matoffagal te vradnak iftenednek, Ime ottan meg gialaztatuan
 az wrdōg el futa, es iftennekh zolgaya ferencz cellaiaba tere,
 az aldót istent diczōituen, es alduan ki meg zabadytya az w
 35 benne bizokat, Vgi oluastatik hogi egi ember vala ki zent fe-
 renczhez aitatos vala, Mikoron estue menne az c̄pletara, es
 nemeli gonoz emberek lefelkōdnenek egiebek vtan, ezt tōrtenet-
 zerent talalak, es wtet halara sebesitek, es holt zamaba hagiak,

Enek fwlôte egik az tórt torkaba wte, vgian ottan hagiuan mind az tórt mynd az febes embert, Mikoron az zomzetfagba nagi zôndôles lôt volna, firatiak vala mind halotat, az w kôzeli es rokonfagi, Mikoron az atyafiak vefniere harangoznanak, kezde az w felesege az halotnak mondani firalmas zoual, zerelmes⁵ vram kel fel meny az veternyere mert || az baratok harangia¹⁰⁴ teged hiu, ottan az halot kezet fel emeluen, latatik vala hogi valakinek intenc, Az twrt tórkabol ky vonak, Ime az tór oly mynth el hagitatot volna ki zôköllek, es az ember egezen fel kele es monda, zent ferencz en hozzam iôuen, az w sebeyt az¹⁰ en sebeymhez iutatuan, vigazta meg engemet, Mikoron az en kezeymel intek vala, akor az zent atya akar vala tôlelem el tauozni, es en keruen wtet hogi az tórt torkombol ki vonna, mert nem zolhatnek, kit foguan ez zent atia el hagita, Es az tórnek helet, az w edeffeges febeinel illetuen meg vigazta, Vgi¹⁵ oluastatik hogi mikoron lakoznek ez zent atia, angiali bodog-azonak klastromaba, az w cellaiahoz kôzel, lakozik vala az fwge faba egi puczók, az kedig giakorta enekel vala az ô zokafazerent, Ez iftennek embere kezet kyniotuan az rea iô vala, es mond vala neki zent ferencz Io hugom zol es diczeried az te-²⁰ rômto iftent, Az pôczók mindenekben engeduen, kezerôl elnem megien vala mig zent ferencznek aldomasat vezi vala, Oluaftatik zent ferenczról, hogi mikoron predikallana zent feuerus egi-hazanal, egi aitatos ember iftennek ielentese miath, lata tahat ez bodog ferencz, ki akor predikal vala meg iegzetetet volna,²⁵ ket zep fenes kereztel, tahath az egik feietôl fogua labayg ala, az mafodik aga az kereztnnek, egik kezetôl az mafiglan, kereztkepen az ô melyen meliet ez ember nem latot vala egiebkor, rayta igen czodalkoduan, Anne aitatoffagal tartatik vala ez ember bodogfagos zent ferenczhez hogi ez velagot el hagia, es³⁰ ez zent regulaban vegeze el w eletet, Vgi oluastatik touaba zent ferenczról, mikoron az zônetlen valo firafnak okaert, efet volna rea nagi zem faydalm, intetik vala az atyafiaktol hogi firaftol meg zônnek, Monda bodogfagos zent ferencz, fiaim, nem ilik zemnek vilagoffaganak okaert, az kônihullataftol me||gh¹⁰⁵ zônui, hogi my az ôrök vilagoffagot tôleunk el wznôk Oluastatik touaba, hogi mikoron lakoznek ez zent atia egi puzta helben, es tartatnek nagi korfagban, borth kenana ynia, de az atiafiak

nem athatanak az nagi zegenfegnek okaert, de vizet hozanak
 eleibe, kerezth rea vetesél meg alda, Ime nagi czoda, mert
 ottan valtozek nagi io borra, kit az puzta helnek zegenfege
 nem adhata, Ez zent embernek tizta imatfaga meg niere, kibe
 5 hagi iuek ottan meg vigazek, Inkab akar vala wmagarol giala-
 10 zatot hallani, hoginem diczeretet, Azert mikoron latuan az kôz
 nep az w nagi czoda tetelet, magasztatiak vala wtet, Paranczol
 vala kedig w az atiafiak kôzôl egiknek, hog gialazatos bezedet
 whallafara mondana neki, Iai nektek kik imaran ez velagot el-
 10 hatatok, es tetetitek zerzetefeknek magatokat, de belôl vatok
 tiztefeg keuanok, Mert vattok mynt az fôstôlgô zôuetnek, ki az
 langot hamar meg kapia, az az, tiztefeg keuanast, Ime nezetôk
 ôtet mikepen tôkôrt, Mikoron ez atiafiu, iolehet kezerituen mon-
 dana wtet paraztnak haznalathlanak, restnek es tudatlanak go-
 15 rombanak, w kedig vig orcaual vgi mond vala, Algion meg
 teged az vr iften mert bizoni amit mondaz, mert bizonual nem
 keuan vala feiedemfeget

Esmeg ilyen pelda oluastatik ôrola

IAR vala zent ferencz egi viz mellet, lele ot madarak-
 20 nak fokafagat, iftent diczeruen az w zokafok zerent, Monda
 ez zent atia tarfanak, Az en hugaym az madarak, az w terem-
teieket diczerik, menyônk myes oda, es az isteni zolafmat,
 fizetôk es mongiôk w kôztôk meg, Az w oda menetire az ma-
 darak, meg sem indulanak, demiért egimas zauat nem halanaak
 25 az oluafafba zent ferencz es az w tarfa, az madarak fokafaga-
 nak czaczogafaert, Monda zent ferencz, Io hugaym zônietek meg,
 106 myg istennek az zent zolofmath || meg fizetiôk, Az zolofmat
 zent ferencz eluegezuen az ô zokafazerent, esmeg zolani kezde-
 nek az madarak, O zent egiygôfeg kinek ez oktalau allatokes
 30 engednek vala Mert mikepen w enged vala istennek paranczo-
 latyanak, ezenkepen engednek vala wnekies minden alatok

Esmeg oluastatik ilyen 1 pelda ez bodog
 atyarol.

MIkoron predikallana egi varafba, rakot vala fezket egi
 35 feczke, az predikallo zekhez kôzel kinek czaczogafatol bodogfa-
 gos zent ferencznek zaua nem hallatik vala, Monda nekik, io
 hugaim, ideie hagi imar enes zoliak, mert ti eleget zoltatok,

Azert tarczátok veztegeget mig istennek igeiet hirdetem, kynek engeduen ottan meg nemólanakh

Esmegh ilyen pelda vagion wrola meg iruan.

Mikoron predikallana napolnak tartomaniaba es az aldót iefusnak peldaia zerent, faradozna iaruan varofokrol varofokra, 5 falukrol falukra hog az aldót iefusnak zent vereuel meg valtót lelkeket, órdögnek markabol, az ő zent predikacioyanak miatta meg zabaditánya, Az vton menuen tarfauál lelenek egi tőzö penzt, kit latuan az w tarfa fel akkara venny, hógi zegenyeknek oztogafa, de zent ferencz nem hógia, monduan az w tarfa- 10 nak, fiam nem illik nekőnk egiebeket eluenny, Mikoron az w tarfanak nagi keferteti volna az penz fel vetelre, zent ferencz imatfagra ada wmagat, Monda az w tarfanak ved fel az erzent, mert imar zent ferencznek imatfaga mia az penz zomok kegioa valtozót vala, kith latuan az tarfa retegni kezde, de az engedel- 15 messlegnek eleget akara tenny, foga kezeuel az erzent, Ime otan egi nagi kegio iőue ki az erzenből, Monda neki zent ferencz, az penz istennek zolgainak nem egieb hanem csak órdög es merges kegiok.

Itymar az iratoth mykepen az w bogog lel- 20 ket meg ada az vr istennek ||

Mikor ez velagbol kimendő volna, az atiafiakat kik az 107 helben valanak hozza hiuata, nekik nag edeffeges predikaciót tőn, w vigasztalafokra, atyai bezedel inte wket, az isteni es atiafiui zeretetre, hógia nekik wrőksegől az melfeges zegenfeget 25 es az bekefeget tartandoul, Es hógi ez velagnak vezedelmetől igen oltalmaznak wmagokat, es hógi az iefus crifthus mielkedetit es niomdokit kőuetnek, Azert kőrniől veuen ez zegen patriarkat az w fiaí, kinek imar az w zőmei meg homaliofotak vala, nem venfegert de az giakorta valo kőni hullatafert, Miko- 30 ron az vtolfo horan volna, kerezte kepen teue az w kezeit, mert eltebees azt zereti vala ez zent iegiet, Az fraterereketh ielen valokat es iőuendőket meg alda, az aldóth iefus neuueuel, Es az w aldót bodogfagos zent lelket az w zeretőenek meg ada, Az aldót iefust mikepen zolgala, azonkepen lőn az fezetes es 35

Esmeg ilyen pelda oluastatyk ez bodogfagos zent atyarol.

Mikoron menne wtarfauál egi vton, es az vt mellet egi

zep zôld fat latanak, faratfagnak okaert alaya menenek, Es az fanak w begien wl vala egi kis madar ki neueztetik fôlemilenek Es mikoron ez madar w termezetizerenth zepen es nagi hangos zoual enekelne auagi zolna, fel tekente ez bodog atia
 5 es ezenkepen zola neki, No en io hugom fôlemile, ier lafuk melikônk diczerheti ynkab az terômtô iftent, Az bodog atiaes el kezde es igen zepen kezde enekelni, de ez filemile az w czongô zauauul felieb halada az bodog atiath, Bodogfagos zent ferencz kedig fel emele az w zemeyt, es kezeit teriezte ameni-
 10 orzagfele, es el fakada firua es w firtaban azt mongia vala, O uram mindenhato iften, im ez madarkanak nem igerted meniorzagot es w benne valo diczôfeget edeffeget, es bodogfagot ||
 108 de im latom hogi ennalamnai, nagiob czengô zoual diczer tegedet, s az vton menuen mind ezt firatya vala, Reatom beli
 15 frater iakab, mikoron egi kys haioba, egi vizen neminemô fraterkel altal ment volna, es w az viznek mas partiara vettete volna wketh, es wmaga meg altal akarna iôni, az haio el fordula, wkenig az viznek fenekere mene, Az fraterkel ezt latak, kiket altal vettetek vala az vizen, az w meg zabadulafaert, bo-
 20 dogfagos zent ferenczet hiuak, w es kedig zôeben amint teheti vala, zent ferencznek fegedelmet kerî vala, Ime az meg mondot frater, az viznek feneken iar vala mykepen az zarazon, es az meg mondot el merôlt haiot foga, es wuele ki hoza az partra, az w ruhaia kedig meg nem azot vala

25 Efmeg ilen pelda

NEmeli zegeni ember, egi kazdagnak penzel ados vala, es kerî vala az kazdagot, hogi az w adoffaganak napiat, zent ferencznek zeretetiirt toaba halasztana, felele az kazdag ember az zegenek keuelien monda neki, Oly herre rekeztlek en tegedet,
 30 hol sem ferencz sem egieb, teged nem fegelhet es leg ottan meg vassaza, es ez vtan berekezte wtet egi fetet tômlôczbe, Mikoron kedig az zegeni ember zent ferenczhez ohaitana, legottan zent ferencz ot lôn, es el tôre az tômlôczôt, az vafat el ronta az embert egelfegel viue w hazahoz

35 Efmegh pelda.

ROmanak varofaban mikoron egi giermek, az palotanak ablakarol le eset volna, es ottan meg holt volna, es mikoron

bodogfagos zent ferencznek kőniörge-
nenek, leg ottan eleuenöl
meg adatek az giermek.

Esmeg ilyen pelda vagion zent ferenczról

SVefa neuő varafban, mikoron az haz le zakadot volna,
es egi giermeketh meg nioma es mikoron az w tefet az nozo-⁵
lyara tőtek volna || hogi eltemetnek, Az w ania bodogfagos 109
zent ferenczeth nagi aitatoffagal hyuia vala, amenere teheti vala
Ime az giermek efelikoron afita, es egezn fel kele, es ifteni
diczereteket kezde mondani

Ilyen pelda oluaftatik

10

NEmeli azzoniallat hagi ki bodogfagos zent ferenczhez nagi
aitatos vala, Mikoron w kimult volna ez velagbol, es az w tefte
az nozolyan volna, es az papok deakok allananak, es az halloti
tizteffeget tenneek leg ottan az azzoniallat az nozolyan fel emele
wmagat, es egiet alo papok kőzöl hiua monduan, Akarok atyam¹⁵
meg gionnom, mert en meg holtam vala es kemenfezes tem-
lőczben valek, mert ez bōnt kit teneked meg akarok ielentenem,
meg nem giontam vala de en eretem ymatkozok bodogfagos
zent ferencz, es ennekem adatek, hagi az lelek az tefthben terne,
hogy az bōnt meg gionnam, es boczanatot niernek, Mind kedig²⁰
en ez bwnt megh gionandom, tinektek lataftokra el nywgozom,
Azert megh gionek, es hagi megh oldoztatot volna, leg ottan el
nyōguek bekefegel vrban

Esmeg ilyen pelda oluaftatik ez kegies zent
atyarol

25

Egi időbe mikoron igen meg betegőlt volna bodogfagos
zent ferencz, frater leo, ky bodogfagos zent ferencznek zeretō
tarfa vala, nagi aytatoffagal zolgal vala zent ferencznek, Azert
mikoron egi napon frater leo, zent zent ferencz mellet alana,
lekebe el rōytetek, vitetek egi nagi folio vizre, hogy igen febes³⁰
vala es zeles, Mikoron nezneie altal menőketh, Lata zent fe-
rencz zerzetiből fokakat, ezt ertheted mynd az harom zerzety-
ben valokrol, tahath wk kwlōnb kwlōmb marhakal megh vanak
terheltetuen Nemelik kwnyuekel, nemelik kepekel, nemelyk
kedig zoknyakal, es ezekhez hafonlatoffokal, es tahat vgy gazol-³⁵
nak altal, az vyzen, Tahath az viznek febefege wketh elragagya,
es bele veznek vala, merth le || zalnak vala mynd az terehel¹¹⁰
wzue az vyznek melfegebe, Nemeliek az altal menők kőzöl,

mynd az mas partiahoz el mennek vala, nemelyk harmadayg,
 Nemelyk csak harmadaig, Nemeliek csak felig es ezenkepen
 bele veznek vala, frater leo latuan ez fok vezedelmet, kwniõ-
 ról vala raytok, Ennek vtanna iõuenek nemeliek terehnekõl, kik-
 5 uel csak az zent zegenfeg megien vala, kit wk mind w eltekbe
 zeretek volth telyes ziuekel, Az folio vizben bemenuen, hamarfa-
 gal altal menek mynden bantas nekõl, Ez lataft zent ferencz
 zent lelekmiath meg esmere, hõgi frater leo latoth volna va-
 lamit de mi vtan meg boczatatek frater leo az rwytetefbõl, hua
 10 wteth hozzaya bodogfagos zent ferencz es mondah neki, Vala-
 melieket latal, nekem mynd meg mongiad, frater leo mykepen
 bizoni engedelmes, wneki mynd zereuel meg monda, kynek
 monda bodogfagos zent ferencz, Bizony amith latal, merth az
 folio vizen ezuilagh ertetik, Az fraterrek kedig, kik az viztõl
 15 el nieltetnek vala, azok kik az euangeliomi tõkelletelleget, es
 zabad akarathzerent valo zegenfeget nem tartyak, Azok kedig
 kyk vezedemnekõl altalmenenek, Azok kyk iftennek lelkeh
 valuan, femi elmulando marhath nem birnak es nem kerefnek,
 de etelth es italt valuan es ruhazatoth, ezekel meg elegõdnek,
 20 kõuetuen az mezitelen iesuft cristufth, mynd az kereztfayg az w
 zegenfegebe, Azerth az ilyen fraterrek es sororok kwnien men-
 nek az wrõk eletre vezedemnekõl, mert zenth bernaldnak mon-
 dasazerenth, valamely zerzetes, valland auagi tartand aldoma-
 nekõl, egi tõt nem er sem wmaga sem zerzettesege, de mikoron
 25 aldomasal tarth valamith zerzetes, tahath wneki igen batõrfagos
 es õneky yg ekepen ideffegere vagion. ||

111 Vgy oluastatik az zent atyaknak eletkebwł, hõgi vala egy
 nagı zent ven, wkõzwlwk, kit az vr iften ezel ayandokozot
 vala meg, hõgi az baratokh mykoron eznek vala, meg esmeri
 30 vala ezt, hõgi ky melto vala az eterre, es ky meltatlan, Azert
 egyzer mykoron az baratok ebellenenek, wes be iõue kwzykbe
 Es mykoron le wltenek volna, es el hoztak volna az etketh
 eleykben, Lata ez zent ven, hogy nemelyek eznek vala mezet,
 Nemelyek kenyeret, Nemelyek kedigh ganeth, Ezeket latuan ez
 35 zent ven, el czodalkozek ezen, hõgi my legien ez dolog, hõgi
 ym egi fele etketh hoztak eleykben, es kwlõmbet kwlõmbet
 eznek, mykepen fwlõl megh mondatek, Azert ez zent ven, kere
 az vr iftent monduan, Ielenczed meg ennekem vr myndenhato

iften, hagi myczoda legien ez dolog, hogy ym egi fele etket hoztanak, es ky mezet, ky kenieret, ky ganet ezyk, Zozat iwue menyorfagbol w hazzaya monduan, Latod az kyk mezet eznek, Ezek az w etkeket az criftus halalaualegítetek, Azert az meznektulaydonfagazerent, edes nekyk, Azok kyk kenyeret eznek,⁵ elegytetek az w etkeket halaadafal, Mert halat adanak az vr iftennek, mely nagi bwfegel zolgaltata nekyk, az etelth italth, Azok kedig kyk ganet eznek, Ezek elegytetek az w etkeketh, zugodafban es morgodafban monduan, Imez io, es ymez nem io, Ez fos, es ez faytalan Azert latod hagi ezek ganet eznek, Bo-¹⁰ dogfagos zenth ferencznek eletebenes vgi vagion, hagi mykoron ymatkoznek azert, hagi meg ielentene wneky az vr iften, hogy mynël gyakortab, megh bantanayak az w zerzetebelyek az vr iftent, zozat iwue w hazzaya az vr iftentwl monduan, ferencz, tugiad hagi femyuel engemet giakortab meg nem bantnak,¹⁵ mynt kyk etelekrwl zugodnak

Ilyen pelda oluafatyk az io zolaafrol es kik iot zolnak ||

VAla nemeli nagifagos zent atya, az twb zenth atyak kwzôt,¹¹² kynek ilyen malaztoth adot vala az vr iften, Az az, zentlelek-²⁰ nek myatta, meg ielentuen wneki, hagi w latnaya azokat, kyket egiebek, nem latnakh vala, Azert azert az wuele lakozozent atyak ezth mondak wrola, hagi egi idwbe, mykoron egiwt wlnenek fok fat fraterék, es egyembe zolnanak wkwzôtôkh, zolnak vala az zent irafokrol, es azokrol, kyk idueffegre, az lel-²⁵ keknek haznalnanak, Mikoron kedig az fraterék ezekrwl zolnanak, latyauala az zent atya hagi wmelletek alnak vala iftennek angiali wrôluen, neznek vala wreaiok nagi vig orczauale, mert gwnorkwdnek vala az iftenrwl valo zolaafban, Mikoron kedig egiebet valamyt zolnak vala, legottan meg haragoduan iftennek angyaly,³⁰ ôtlôk mezze elmennek vala, es legottan iwnek vala ô kwzykben, rutfagos es fertezetes diznok, es rohognakh vala wkwzôtôk, Merth az wrdôgwkw diznoknak kepebe giwnôrkwdnek vala, az w feleteualo fok zolaafokban es hytfagos bezedekbe, de ez bodogfagos zent ven atya, ezeket latuan, el mene az w cellayaban,³⁵ es mynd telyes etezaka nagi firafal es iaygatafal ohaytia vala az my nyaualyaflagynkat es bwneynket, Azert az clastromban lakozo zent atyákat kezeryti vala, es az frateréketh ynty vala.

monduan, Tylczatok meg atty nyelueteket az fok zolafoktul,
es az hitlagos bezedektwl, kynek myata gonoz nemzetetyk az
lelekbe, es nem ertywk megh, mert ezeknek myatta, istennek,
es w angialynak gylwfegefek vagionk, Mert vgy mond az
5 iftenni iras, hogi az fokh zolafnak myatta, elnem tauoztat-
hatny az bwnth, Mert ezek tezik az elmet, es amy lelkõn-
ket, gyarloa es hyta Azert myndenek ilyk ewtõle eltauoztatni
az fok zolaft kybwl tamadnak nagi fok bwnõk mykepen ragal-
masag, hazugfag, masnak io hirenek neuenek eluetele, Oh ha lat-
10 hatnok mikepen akor ewlelgeti azokat pokolbely wrdõg ||

Szent Ferencz Atyánk Napiaravalo Epistola, 113
melliet megh irt Sz. Pal Apostol az Galata béli-
ekhez irt Leuelének hatodik részében.

Atiámfiay én tölem pedig táuul Légien dicsekednem, hanem
csak a mi Vrunk Iesus Christus keresztében, ki által nékem e' ⁵
Világh megh feszítettet, énis a' Világnak, mert a' krisztus Jesusban
sem a' környül metélkedes nem használ semit, sem a' környül
metéletlenségh, hanem az uy Teremtet állat, és Valakik e' Re-
gulát köuetik békességh azokon és irgalmasság és az Istennek
ifraelen, ez után senki nékem bántásomra ne Legien mert én az ¹⁰
ur Jesusnak bélyegit hordozom az én Testemen, a' mi Vrunk
Jesus Christusnak malasztia a' ti Lelketekkel Atiamfiai, Amen.

Ez mai szent Euangeliumot szent Mathe irta
megh tizen eggyedik részében.

Az Vdöben feleluén Jesus monda hálát adok tenéked Atiám ¹⁵
Menynek és földnek ura, hogi el reitetted ezeket a' bölcséktül
és eszeséktül es megh jelentetted a' kisdedeknek, ugi Atyam:
mert így uolt kellemetes te ellöted, mindenek énnékem adattak
az én Atyamtul, és senki nem esmeri a' fiát hanem csak az
Attia: az Atyát sem esmeri senki, hanem csak a' fiu, és a' ki- ²⁰
nek a' fiu megh akaria jelenteni. Iöjetek én hozam, kik mun-
kálkodtok és megh terheltettuén uattok, és én megh nyugotlak
tikteket, ugiétek fel, az én igámot, ti reatok és tanulliatok én
tölem: mert szelid uagiok és allázatos szinü, és nyugodalmat
találtok, a ti Lelketeknek, mert az én igám giöniörüsséges és ²⁵
az én terhem könyü. ||

114 *Tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate*
 magna et maiestate Azkoron az az itelet napian meg latyak
 embernek fyat Iőuen nagi hatalmaſagal es felfegel zerelmes
 atamfyay llik minekőnk meg tudnunk az kereztyen hitnek aga-
 5 zatibol hōgi my vrunk iefus xp's iőuendő az iteletre meg itelny
 eleueneket es holtakat lokat es gonozokat es ez velagot tōz
 mya Mely iteledben myndenek meg adando az ew erdeme es
 vetke zerent vagi iot vagi gonozt erdelm Es ez lezen akoron
 mikoron el iewuend embernek fia nagi hatalmaſagal mikepen
 10 zol ezmay zent euangelium llyk mynekőnk meg tudnonk hog
 zent ianos meg lata vt in apocalipfi decimo capitulo habetur
 Mikepen zent ianos latafarol valo kőnyuenek tized rezebe meg
 vagon iruan Iſtennek erős angialat meniből le zallani ki az
 w iob labat teue az tengerre Es az bal labat az földre es meg
 15 eſkők elő iſtenre hog nem lezen touaba idew mynd wrőköl
 wrōke, Gloſa magiarazo iras ig magiaraza, hōgi nem lezen touaba
 irgalmaſagnak idee de iteletnek idee es igaffagnak idee, Es
 zolanak neki het mendőrgesek Miczodak azert az het mendőr-
 gesek nem egieb hanem chak az het nyaualyaſagok kik az
 bōnőfwkōn itelet napian meg || tōkelletnek Az eſő mendőrgesmia
 115 vehetyők az meg holtaknak fel tamadaſokat, vnde ad Teſſaloni-
 cenſes kiről vgi mond zent pal apaſtal egik epiſtolayaba Az
 kwrt zol auagi zōng Es az meg holtak fel tamadnak halhatatla-
 nok Mert ez trombitanak ew zaua oli reteneteffegel hangoflik
 hōgi vgi mond zent ieronimus doctor Akar allogiam akar vigya-
 25 zak akar valamit egiebet tegiek myndenkoron az vtolſo kurtnek
 ew zozatya az en fileymbe hangoflik kelyetek fel hallotak es
 iőetek az iteletre kiről ig mond holgot ez neuő tudos meſter
 ki irta es magiarazta bōlcznek kōnuet Az trombitanak ew

zaua lezen nemynemő fölöl hallo auagi hallas zerenth valo han-
 gofag, zönges auagi zo Es cristufnak zolafzerent valo paranczo-
 latya kinekmiatta paranczolya az meg holtakat fel tamadni es
 fel kelni Vgi mond zent ianos kőnuenek wtöd rezebe Az meg
 holtak halyak iften fianak zozatyat es akik halangiai elnek 5
 Meli zozatrol vgi mond aranyzaiu zent ianos Bizon nagi zo az
 retenetes kőrtnek ő zozatya kinek minden eltető alatok enged-
 nek ki az kőueket meg hafogatya es el rontia Az poklot meg
 nitya Az vas kapukat el tőri Az meg holtaknak ew kőteleket
 el zagatya es az zetetfegnek fenekeből meg zabadult lelkeket 10
 őnőn testeknek meg agia Esmeg ez zozat mikepen mongia arany
 zaiu zent ianos el halatik meni || orzagbaes Es tahat meg latiak 116
 embernek fiath iőuen meniey kődőkbe Akoron oda iő adam
 mynd azokal kik ewuele őzue iftenbe hittenek es őtet tizteltek
 Abraham mind az zent patriarkakal Ifaias mynd az zent pro- 15
 phetakal dauid mind az zent kiraliokal, Zent peter mind az zent
 apaftalokal es euangeliftakal es ezenkepen Iőnek el mynden
 rendbely zentek Touaba el iő az meniorzagnak kiralne azonia
 mynd az zent papokal es zerzetefekel kik mynd halalalig az ő
 zolgalatyaban meg maratak Esmegh el hallatik az trombitanak 20
 ew zozatia pokolbaes mikepen mongia arani zaiu zent ianos es
 tahath luciper, fatanas Asmodeus Belzebub el Iőnek mind az
 pokolbely feregekel Esmeg elhalatatik ez kőrtnek ő zaua mynd
 ez telyes vilagotmia napkelettőlfogua mynd nap nyugatik es
 feltamadnak mynd egiembe mynden emberek kiknek ew testek 25
 az földbe niugottak Oda Iő kaym mynd az tőb gilkofokal, Indas
 mind az arulokal Az giermekel őlő erodes mind az alnok kira-
 lyokal es feyedelmekel simon mind az zentfeg arulokal es el
 iőnek mind atőb bōnőfőkes Iohanis quinto caplo zent ianosnak
 euangeliom kőnuenek őtőd rezebe mikepen meg vagion iruan 30
 ki Iőnek az koporfbol azok kik iot tőtenek az eletnek fel
 tamadafara kik kedig gonozul mielketenek az iteletnek feltam-
 adafara Az mas mendőrgesőn vehetyők auagi erthetyők mind
 az ot gőlekőztek||nek egimaftol elualafat auagi ozlafat Es mynd 117
 el ozlatnak negi zerbe auagi rendbe Mert azegi rend ől az biro- 35
 kat illető zekőkőn itelre iteletre az vr iftenel nem hōgi sen-
 tenciat agianak de hōgi az iftentől adatot sentenciat erőfihet
 Vgi mond zent agofton doktor Akoron cristufual itelők iőnek

kik maſtan Iſtenert hamíſan íteltetnek Ezenkepen azokes criſtus-
 ual itelny Iőnek kik mindeneket amiek volt ez velagban Iſte-
 nert el hatak es az zegeni criſtuſt zegenſegbe kőuetek mikepen
 az zent apoſtolorok es az io emberek es zerzetefek de quibus dr
 5 Mathei decimonoſo kiről mondatik zent mathe euangeliſtanak
 kőnuenek tizen kilenczed rezebe Ty kik elhatatokh myndeneket
 es kőuetetek engemet wlendők leztek az zekőkön Iteluen iſrael-
 nek tizenket nemzetit Az maſodik rend meg íteltetik es iduezi-
 tetik mikepen criſtufnak hiu zolgay kik az íſtennek paranczo-
 10 latit meg tartotak es Irgalmaſagnak het mielkedetith meg tőtek
 de quibus dr Matei XXV. kiknek mondatik az ki meg vagion
 iruan zent mate euangeliomanak huzon őtőd rezebe Ehezem es
 ennekem enem adatok zomehozam es ennekem inom adatok Vton
 jaro valek es engemet hazatokba be fogadatok Meztelen valek es
 15 engemet be fedezetek Beteg valek es engemet meg latogatatok Es
 ezenkepen erced az tob irgalmaſagnak mielkedetites Az harmadik
 118 rend meg íteltetik es az ſentencianak ky adaſau||al karhoztatik
 mikepen az kereztienek kiknek hytek volt demaga Iſtennek paran-
 czolatyat megh nem tartotak kiknek mondatik az ki meg vagion
 20 iruan zent mate euangeliomanak huzon őtőd rezebe Ehezem es
 ennekem enem nem adatok zomehozam es ennekem inom nem
 adatok zarandok valek es engemet hazatokba be nem fogadatok
 Akoron mondnak az bönőfők O vram mikoron lattunk tegetet
 ehzeuen es zomehozuan es zarandokul es meztelenől es nem
 25 zolgaltunk neked Rea felel az igaz biro es ezenkepen mond
 Bizon bizon mondom tynektek valamit egynek az enyeme kőzöl
 mentől kiſſebnek nem tőtetek azt ennekem nem tőtetek Azert me-
 nyetek el atkoztak az őrők tőzre Az negiedik rend legottan
 minden Irgalmaſagnekől pokolbeli wrdögőknek adatyk Myke-
 30 pen az fidok poganak es eretnekek kik kereztienſegnek hitet
 fel nem vőtek kiről vgi mond zent ianos euangeliſta kőnuenek
 harmad rezebe, ki nem hizi ymar meg Íteltetet hogi mikepen
 egymáſtol elualaztafunk zent mate euangeliomanak tizenharmad
 rezebe meg mondatyk es meg íelentetik holot igi mon-
 35 datik ki Iewnek az angialok es elualaztyak az gonozokat az
 igazak kőzöl es vetik ewket az egő kemenczebe Es ot lezen
 fíralm es fogaknak czikorgataſa Akoron elualaztatik az atyafyu

az atyafutol az fiu az atiatul es az leany az anyatul ki ki mynd
 az ew myelkedety || zarent Es kik it harmyncz eztendeig es 119
 touaba egiew voltak el valasztatnak Es touaba foha egymafth
 ewrömel nem latyak Az az agonozok Eröl vgi mond zent mate
 köuenek huzonnegied rezebe Akor lezen oly zomorufag mely 5
 zomorufag foha nem volt mynd kezdetölfoguaes Mert ketten
 leznek egi agiba egyik lezen az karhoztak közzöl es az mafik
 az Jduezewltek közzöl Es ezt tuny kel embernek hogi az Idewbe
 fenki mafert nem könyörewg Azert teuelegnek azok kik azo-
 nyonk marianak kepet idueziteneknek iob felöl iryak es zent ianoft 10
 balfelöl vgi mond zent [ianos euangelifta] iob könyuenek kilenczed
 rezebe Ilten kynek haragyanak ellene fenki nem alhat Es vgi
 mond az biro dauid pphetanak myata Mikor en idöt veendek
 igaffagot itelek kynek bizonfagara arani zaiu zent ianos ezen-
 kepen zol monduan Semit ot nem haználnak az kazdagoknak 15
 kazdagdagfagok sem az fiaknak az zwlek sem az angia-
 lok ot semit nem haználnak Söt en azt mondom hogi mynd az
 menyorzagbely zentekes semit ot nem haználnak Mert ha mind
 az menyorzagbeli zentek efedeznenek egi karhozot lelekert meg
 sem anna wneki az w irgalmassagat kynek bizonfagara zent 20
 gergel papa Iob ppheta kwnyuen irafaba irafanak tizenkettöd
 kwnyueben ezenkepen mond Semikepen touaba az meg boczatö-
 nak irgalmassaga meg nem zabaditya azokat kiket az itelönekh ||
 igaffaga kenoknak helere karhoztat kiröl zent agoftones ezen- 120
 kepen mond Az biro sem adomannual elwl nem vetetyk Sem 25
 irgalmassagal ymar meg nem haytatik sem penznek miatta meg
 nem rontatik sem elegtetelel auagi ken zenuedefel meg nem
 engezteltetyk Azert mynden ember mielkegiek it wmagaert mig
 irgalmassagnak ideye vagyon mert oth vagion igaffagnak helye
 Az harmad mendörgesen ieczetetik cristuf kenyanak iegynek 30
 meg mutatafa auagi meg ielentefe ki lezen nyluan az retenetes
 iteletben Mykoron az menyei kiraly es mynden embereknek
 igaffagos biroya nagi hatalmassagal le zal iofaphatnak wlgere
 Es az w kenyanak iegieyt meg mutatya napnak fenenel fenef-
 beket Vgy eröl arani zaiu zenth ianos Cristufnak kereztfaya es 35
 cristufnak sebey fenefbek leznek az napnak fenenel Es ezeket
 annak okaert mutatya meg hogi lasak az bönwfök mely igen

igazan karhoztatnak el kik Iduezitenknek ez enne dragalatos
zent verenek arath meg vtaltak Mert akoron mikepen mongia
arany zaiu zent ianos meg panazolya nekik monduan En tyer-
tetek lwtem embere Ty eretetek kötöztetem meg Ty eretetek
5 czufoltatam meg Ty eretetek holtam meg az kereztfanak akazto
faian Ime ynhol vagion az en dragalatos zent veremnek w iutal-
ma kit te eretetek adek hol vagion azerth atti zolgalatok kit
ennekem attatok az en dragala|| . . . . .

Zent apaczaknak eletekre rwuyden valo re-121
gula melyet bodogfagos zent hyeronimus doktor
irth az ziznek kynek neue vala Ewftochyum es
az twb zizeknek betlehem melet egyembe lakok-
nak az zeretetrwl es egyefegnek tartafarol, I. c. 5

AAz monostorban lakozo fororoknakh mely elfew iftenek
elny, modgyok es regulayok legyen, ewnwn maga cristus, ez
eletnek kezdwye es tanyto doctora, egy ifunak feleletybe, myn-
deneket meg tanit, Vgy mond vgyan azzon mester errwl ker-
dezkwdwnek, ha akarz az eletre be mened, tarch meg az pa-10
ranczolatokat, hogy ha talantan kerdetneyek melyek legyenek
azokh, leg ottan az kerdezkwdwnek ky magyaraza monduan,
Zerefed atte vradat iftenedet, telyes zyuedel, elmed, es mynden
te ereydel, es felyeb tenen magadnal, es te baratodat mykepen
temagadat, Ez ket paracholatokban fyg, valami iftenek twr-15
uenyehoz valo, es valamirwl az prohpetak, es az zent emberek
meg tudakoztanak, Es vegyetek ezetekbe zorgalmatoft kerlek
zerelmes leany, kyk az wrwkh eletbe nem csak telyes keuan-
sagtokal bel meny keuankoztok, noha ez vylagiaknak nem elet-
nek, hanem halalnak teczik, De imar iftenek segedsegeuel, az 20
vtra be mentetek, hogy az zeretetnek paranczolatya nekwl, fenky
az ifteni eletre be nem mehet, Anak okaer, zent pal apafstal
nem dychekedyk az||rol, ha angyaloknak, es embereknek nylue-122
uel volna, hanem csak hogy az zeretet twle netauozek, Azert
chak ez akyl emert embert iftenben elwe tezen, ez zerzetest, es 25
baratokat tezen, Ez zeretet nekwl az clastromok pokolnak, es
benne lakozok, wrdwwgwknek mondatnak, Ez zeretetel kedyg,
az clastromok fwldy paradyczomoknak, es az benne lakozok
angyaloknak mondatnak, Anakhokaert en zerelmes leany, iol-

lehet tyteket az hozu bewytek meg ewztwueryezenek, es az eluetet, es feketé ruhazath, meg egtelenyzen, hozu zolofmaknak, es munkaknak zere meg tartafek, ha belwl nem leyend az zeretet, tahat meg az zerzetnek leg fellw garadycz fogara meeg nem iutotatok, Azert en zerelmes leanym, it kel elkezdény, az apaftaly twkelletefeznek teteyere valo vtat, De myert hog az atyafyuy zeretet eg zemelyhez nem mondatik lenny, anakokaert zykfeges, hog fokban legyenek, kyk egymast zeretbwl zerefek, hog mondhasak az dauid propheta mondafazerent, 10 Io es vygalag lakozni az atyafyakat egyetembe, Azert en zerelmes leanym, az apaftaly eletbe ez vilagbol egybe gwlekwzteknek testzerent, Legyen egy ziuetek es eg lelketek vr iftenbe, mikepen az apaftalokrol, es az apaftaly eletw emberekrl, az apaftaloknak iarafokrol valo kwnyben oluafatik, Mert az hiueknek 123 fokafaganak, egy zyuek es || egy lelkek vala az vr iftenbe, Mert byzonyaban femy elet lehet nyaualyab, mynt egywt lakozny testzerent, es nem elmezerent, Es bizony bodogtalanok azok, kyknek nem egy, hanem kylemb akaratya vagyon, Legyen azert nektek mindenkoron egy keuanfagtok, egy akaratotok, 20 egy atyafuufagotok, egy egyenlw erkwlczwtwk, egy vygalagotok, eg zomorufagotok, hog amy egyteknek kedues, mastoknak ne legyen vtalatos, es amyn wrwl egytek, mastok ne zomorigyon, es ezenkepen lehet nektek az zerzetnek igyekezete, ha egyenlw akaratal, lakozandotok iftenek hazaba, Ez az byzoni 25 ifteni elet, nem ewrdwgy, byzoni kalaftorom, nem pokol, byzoni zerzetes, nem ewrdwgy eleth.

Tulaydon marhanak nem letelerwl. II. c.

Azert igen kerlek tyteket mind nyayan, es mindeteket iftennek es vr iefus criftufnak elwte, ky meg itelendw myndeneket, 30 hogy arany, ewwt, es az elmulando penz, hamar femy okauul, az te ziueteeket el ne hytegefe, hogy valamelytek twrekwgyek ew nala meg tartani, akar mely kychinded idwzerent valo marhat, azoknak fwlwte, melyek zyzkfegbowl megh tartanak, azt fem kedyg, hanem chak prioriffanak aldomafauul, Mert 35 az mezytelen iefus, mezytelen matkakat, es iegyefeket keuan, 124 hogy ha valamely idwzerent valo marhat keuanuan || otet netalantan keuanandod meg lelne, terehnek miata meg nehezewluen, az mezytelent nem kwuetheted, Annak okaert, az lelky zege-

nyek bodogoknak hyuatnak, hog abol esmertefek meg, hog nem
 eleg mynden idwzerent valo marhakat, ez vylagban hagyuan,
 az kalaftoromnak zegenfegere iarulny, ha az nyaualyas lelek,
 keuanya akyket el hagiót, Mert inkab nezyk az vr iftennek
 zemey az kyuanatot, honem az adomant, Mert iob ez vylagban,⁵
 az twb kazdagokal kazdagfagokhoz ragazkodny, honem mynt
 az monoftorban, zegen valuan azokat keuanny, Anakokaert azt
 akarom, kerlek es intlek tyteket en zerelmes leany, hog ez
 erwleg, az ty claftrontokban mynd ewrwke meg maragion, hog
 fenky, femikepen, illetny, auagy valamikepen chak eg orayg¹⁰
 es, nemerezkegyek nala tartany, adomant auagy fylert, auagy
 akar mely kyfded marhat, noha anyadtol auag nenetwl kwl-
 detet legyen es, It io leany zerelmefen halgafatok, hog it
 mynden vezedem vagyon, it ewrwk halal vagion, hog akyk elene
 mondotanak myndeneknek akyket byrtanak, kyk el hagyuan¹⁵
 myndeneket amyek vala ez vylagban, az zegended criftuft kw-
 uetny futuan fogadafbol, hytnekh igeretyuel fel fogatak, femy
 idwzerent, es ez fwldy alatot, czak criftuftul meg valua nem
 czak byrnia, de meg ingyen || sem keuanny, tartany, auagy¹²⁵
 kerefniek nem kel, akyket ymar el hatak, demaga, iollehet²⁰
 xp̄us es az apaftalok, amit nekyk adnak vala, zykfegeknek
 okaert, meg tartyak vala, demaga fenkynek ew kwzewlwk zabad
 nem vala, illetny, azok kwzewl, valamit, vgy mynt ew tulay-
 donat, Ezbewl tanuluan az apaftalok es az hyuek, semit ewnewn-
 magokenak nem mondna vala, hanem ewnekyk, myndenek²⁵
 kwzwnfegefek valanak, es myndenyknek oztatyk vala, mikepen
 kynek kynek zykfege vala, Ezenkepen tyes en zerelmes leany,
 ha illik lenny vala my marhanak, eletetekre es ruhazattokra,
 azokhkzwzl femi ne legyen kewzewletek valamelyteke, hanem
 kwzewnfeges, Mynden zykfeg meg az mentewl kyfeb leankak-³⁰
 nak es oztafek, mikepen ilyk, Anakokaert hoza latafek, hog az
 fororknak zykfegek, hufegel megzolgaltaffanak, es azt es megh
 ogyak, hogy az fwfuenfegbewl zugodafnak, augi az fewlwte-
 ualobol felfualkodafnak az fororok kwzewt helye ne legyen,
 hanem az apaftalok eletezerent, nemelyeknek tewb, es nemelyek-³⁵
 nek keues adafek, mikepen az zykfeg, nem az akarath kwuety,
 vgy hogy imar ne legyen nemely zykfeges, es mafnak fwlewte-

ualo, hanem kykymynd alkalmas hozzalatafbol, inteffek iftenek dycheretyre.

Az zeretetnek kwfegnek es az alazatoffagnak meg tartafarol harmad capitulum. ||

- 126 Kethfele ruhak vannak nektek az euangelyombol meg tytotak, hog meg tanulyatok csak azokat tartanotok, melyek csak az természetnek haznalyanak, es nem azokat akyk az molyokath elteffek, Ha kedyg nemelyek fewlewte vannak, egy herre rekezteffenek, hogy azokkewzwl valamely foror zykes, rea vehese,
- 10 Az ruhakba foha semi dragalatoffag, semi iobfag ne legyen, hog egyet azonnak, maaft zolgalonak mutatson, hanem myndenbe egyenlewk legyenek, Azonkerlek az kiralnak leanya neakaryon az vitez leanyanak elwte leny fewldy pompafagual, cristusnak es az apaftaloknak tarsafagaban, Az testnek méltosfagual, az lelky
- 15 elet nem zykes, es az testy egheth, xp̄us az ew hazafagaban nem keuan, Azert intlek tyteket io leany, hog akar mynemew haznak tiztit, az monostornak annyatul reatok vetteteke, ewrwmes lelekel meg zerezetek, es nezegyenlyek az nemefek, alabualokba foglalny ewmagokat, es azokat meg ne vefek, ynkab
- 20 halgafak bwlcznek mondafat, Myntwl nagyob vagy, myndenbe alazad temagadat, halgasad es vrunk xp̄ust, myt monda az apaftalokniak az az veg vaczoran, ez ilyen pompafagrol vete-kwdwknek, Poganoknak kyraly vralkodnak ewraytok, es kyknek hatalmok vagyon ew raytok, nagyobaknak hyuatatnak, Ty kedig ||
- 127 nem vgy, hanem az ky nagyob kwzewtetek, legyen mykepen leg kyseb, es az ky feyedelm legyen mikepen az zolgalo, Demaga hog az doctornak tanufaga, az elenkwdô myelkedetbawl meg ne vtaltasek, legottan hoza ragaztya monduan, nemy hafonlatoffagbol kerdeszerent eluegezuen, De kyczoda nagyob aky le
- 30 ilte, auagy aky zolgal, Nem deye az aky veztgh il, En kedyg kwztetek vagyok mikepen aki zolgal, Zegyenkegyek azert az rutlagos gane, es egy keuese tetetw homaly, az embery elme, ewnwn magat fel magaztatny, es az haznak tyztit meg vtualan, az több fororoktol ewneky keuanuan zolgaltatny, Mert az xp̄us
- 35 nem iewt zolgaltatny, hanem zolgalni, Az vtolfo vaczoran az tanituanyoknak meg mosuan labokat, ezt az ew zolgaynak pel-dazatba hagra

Az zentfeg arulafnak el tauoztatatarol az fororoknak be veteleben cap. III.

Ha az zyzekkwzwl, auagy az leanyokh kwzwl, ez vylagbol valamely akaruan ez vylagot elhadni, yewuend ty hozatok, xp̄usnak menyekwzewebe, Ingyen befogagyatok, Az zentfeg⁵ elwl vetefek az pezneke, kerdeztefek meg tewle az eletnek iamborfaga, nem az testnek nemessege, Semy zegewdfeg elewl neuegy, Ha valamely az fororokkewzwl, az zegenfeget, az ew kazdagfagabol keuanya meg telyefyteny, valamy iozaga vagy on ez vilagban, az fororoknakh || kewfsegebe vesse, es mynden¹²⁸ iozaginak, kyketh biruala ezuilagban, ellene monduan, mikoron be yew, legyen mikepen egy az legkyfsebek kwzwl, es vrasagat el hagyuan, io keduel mynden iauit kyket hozot, az haznak valasztot bezolgaltatoknak adaffanak, hogy azokbol el oztogafak, kinekkinek amint zikfeges, Es ne zugogyek aky az ew iozagat¹⁵ az monostornak atta, ha ewneky twb nemzolgaltatyk honem mint az twbynek, kyk zegenfegbewl yewtek, keufsefegben fe efek, feyet felemeluen azoniembernek erkwlczezerent, az tewbynek panazoluan, hogy enne fenne iozagot hozoth, Merth twbet hozot az zegended foror, ha be yewuen marha byrni valo ke-²⁰ uanfagat elhata, honem mint aky fokat hozuan, az haznak vele keufseget hozoth, Dyczekegyek inkab abol, mert az kazdagfagokh, melyek zoktanak az ewket birok at ewrwk hallara vettni, ew rayta nem hatalmazhatanak, hogy ha vgy nem volna, iob volt volna ewneky kyfddel kenal az ew kazdagfagiual, ez vylag-²⁵ ban maraduan karhozny, honnem azokat az monostorban hagyuan, az tamadot keufsegel pokolba nagyob kennal be vytetny, Meg alaztatanak az zegenyekes, kyk zegenfegbewl az hanak fegedsegere semit nem athatanak, mikepen az kazdagog, es alazatoffagal halat agyanak az vr iftenek, hog kyk elewb ez vy-³⁰ lagban el nem elhetnek vala, az egyebeknek munkayokbol vagy on amy ewnekyk eleg, mynt az kazdagoknak, || Byzonyaban¹²⁹ czodalatos, fok embereknek ew bodogtalan tulaydonfagok, Mert vannak oly marczonak, es el vetetek, ez vilagban naponked valo munkalatokual w magokat ereyek fewlwtes gyewtrik, hog³⁵ eleteket lelyek, es nehezen, ritkan valo babual, repau al, lenczeuel, es nyaualyas arpa keny eruel, elegedhetnekh megh, Mykor kedyg xp̄usnak aztalahoz iarulnak es cristusnak vytez kedefet fel

vezyk, az ew nyaualyafagyt elfeleduen, gewnyewrewfegeb etkeket
kyuannak honem az vytezek, vrak, kyk meg zoktak nagfagoful
elni, Azert mind ezeknek, xp̃usnak es az apaftalok eletebe
helyek ne legyen, mert elueuen az termezetnek zyksegere valo-
kat, az zykfegnekh hatarat fewlewl ne mulyak, hakedygh ke-
ues, ynczelkegyek zent pal apaftallal zolgalni istenek, ehfegben,
es zomehlagban, mezytelenfegnek es hidegfegnek zegenfegeben,
Vgy hogy az kereztet fel veuen, iarion xp̃us vtan, meg tagaduan
wnewn magath.

10 Az meg hagioth paranczolatnnak betellye-
fytesenek giarlofagarol ewtwdyk capitulum.

SEmi tyzteletfēb, semi dychewfegfēb, En zerelmes leanym,
mynt az xp̃usnak zolgalatya Ez il zolgalatok, magasbak czaza-
roknak magaffaganal, es mynd ezuilagy dyczewfegnel, Anako-
15 kaerth egiptomba valo zerzetelegnek mynd kwzewnfeleg, ez egy
ieles es tyztes zerzetefeg, es fanyarufaghnak meg tartafa va-
130 gyon, hogy senkit be nem fo||gadnak, hanem csak engedelmeft,
es alazatoft, mynden dolognak es munkanak meg zerzefere,
hogy az test erws munkanak miata meg ehnetuen, hyfagos
20 gondolatokban, es gyewnewrewfegekbe, az hyuolkodasbol meg
ne foglaltafek, Azt igen erwfen tarczatok, hog az hyuolkodas,
minden kyuanfagnak es fertezetefegnek, es mynden bynek
anya es zyleye, mert meeg nem istenek el, Meeg nem erkezet
azzerzethnek vtara, es cristusnak menyekewzwebe vala mely
25 foror nem leend oly egygew, es oly tyzta, hogy valamyt az
anyatok az feyedelm neky parancholand, angyalnak zayabol nem
[alytya] halittanaya zarmazotnak lenni.

Az fororoknak [dolgairol] dolgaynak meg
tewkeleferewl hatod Capitulum.

rm.-k. 30 AZ zent bolondfagot, es zent bewlczezegeth minden napon
254, 255 tanulyatok, az monoftorban zerelmes leanim, melre az monof-
torba valo bolond zentek, tyteket tanytnak, hog magas es gyenge
tudomanyokat ne tanulyatok, hanem ezuilagy keuleyeknek, es
felsualkoztaknak hagyatok, hog az meg tetel vtan kezgyek ta-
35 nulny, hog az bewtw megh ewl, az lelek kedyg meg eleuenith,
Ez ily ofkolaban gyakorta menyetek, Mynden napon, es eyel,
ez leczeth tanulyatok, Nem hyuolkodast, kybewl tunyafag titeket
az istennek zolgalatyara el lankatta, es hydege tezen, Mynden-

koron auagy zolofmakban, vagy ymatlagokban, auagy zent kezy munkakban, es egy||eb munkakban, az ty faradot testetek, 131 nywgomlat auagy meg vydamulaft nem gyewnwrwfegeth keuanyon, de igen ogyatok, hog valamy hyufagos myelkedetek, ty kewztetek ne forogyon, fertezetefnek alytatyk, valaky fertezetes 5 valamy alatoth ylletend, Nem aranyas erzenyeket, sem wueket, sem keztywket zerefetek, mikepen es melyeket gyarlo es keuely elmek keuannak, Meg vtalya az istennek zentelt zyu, azokrol tudakozni, auagy zent kwnyuekh, vag oluafuafuan, auagi iruan, terdeteket megh nyomyak, Auagy kerteczkeknek czelekedefy, 10 auagy egyeb zent es haznos dolog meg foglalyon, hog az meg tagyafbol, az lelek meg vidamuluan, az ifteni buzgofagra, erwfben meg gyulaydyon, Az mely zenteknek eletet oluafatok, azokat kwuefetek,

Az prioriffanak tyztyrewl es hatalmarol, VII. 15
Captu

KERlek oltalmazd magadat, akar ky legy feyedelm, hog atte birafodnak tyztibewl, magasan fel ne emelkegiel, hog meltatlan valo dolgokat paranczonal, es akyk hertelenek, auagy lehetetlenek, auag az alatað valoknak nywkhatathlant, hog te- 20 neked az prophetanak bezedé ne ylyek My dolog az ifrahel, hog elenfegydnék fewldwn vag, Meg agotal idegen fewldewn, meg ferteztetel az halotakal, azokhoz vetetel kyk pokolba vannak, El hatad az bewczefegnek kutfeyet, Merth ha istennek vtan iartal volna, bekefeguel lakoztal || volna az fewldewn, Mert 132 nem iarnak az istennek vtan, az kyk az byrodamnak zolgaltatásban, tyzteffegek, es ewnewn haznokat kyuanynak, forgafð meg gyakorta az te ziuédnek reytekeben, mit monda az vr iften, kynek te kepeben vagy, az egymafal vetekwdew apaftaloknak, kyk tudakoznak vala, melik volna nagyob kwzwtwk, meg tanyta 30 mafod napon eltauzando ew twlewkw monduan, Az nepeknek kyraly vralokodnak ew raytok, es kyknek hatalmok vagyon ewraytok, iotewknek hyuatnak, ty kedyg nem vgy, hanem az ky nagyob kewzewttetek, legyen mynt az kyfeb, Tanuld azert atte mesteredtewl az tyztet, mely neked vagion hagyatuan, hog 35 az te vykarioffagodba, az hagiót hatamnak hatarat kylieb ne vesed, Merth byzony nem lez azonfag, hanem zolgalo azony, mert csak eg vratok vagion, Noha teneked az tewb fororok, mynth

xp̄us zolgaloyanak, vagy kepenek, vagy vicarioffanak engednek,
 azerth nyczen adatuan oly hatalm, hog egyet fel magasztas,
 maſth meg nyomoricz mynth akarod, ha valamit hagyand tene-
 ked az ky tewt feyedelme, zerelmetest meg kerdezet, Az monof-
 5 tornak mynden iozaganak, es mynd az fororoknak belzolgalta-
 tafaban, es hozza latafaban, zorgalmatoſſaga neked hagyatyk,
 Vgy hogy, mykorth az tewb fororok aloznak, tegeed ileth gya-
 133 kor || eyeket alomnekewl mulatnod, Azert nem anera neked az
 tyztellég, mynt az tereh read vetetyk, Azert ha vg myelkeden-
 10 del mynt ilyk, nagyal nagyob erdemet meg nyered

Menemew zer tartafek az feyedemnek czele-
 kedefebe nyolczad Cap.

Ezeket azert mondam, hog ezedbe vegyed, az feyedemfegbe
 mene vezedembe leg vetetven, es mene gondal, es ezel auag
 15 bewlczeſeg, kelyen az iftennek vtan iarnod, hog az igaffagnak
 ewſuenyt el hagyuan, meg ne fogataſal az elenſegektewl, kykuel
 myndenek telyefek, Azt akarom kedyg, hog meg tanulyad, hol
 vagyon az bewlczeſeg, hol az lelky iozag, es hol legyen az
 erwſeg, hog meg erced az igaffagnak vtat, es be vygyed az
 20 alatað valokath, az bekeſſegnek es tanuſagnak vtan, Mykort te
 meg halz, leanyd ſyrafanak, es ne ewrewlyenek, Teneked igaz
 es zent dolgokath paranczolonak, mynd ewrewmeſt egyenlewke-
 pen ewrwlyenek engedny, kwzelyd auag rokonyd annera felne-
 magaztaſſanak, hogy az tewb fororok megh yrelyek, Nem teſti
 25 zerelm ky lokak kwzwt artalmas, legyen az zent elmekbe, Azert
 myndeneket zeres egyenlew es lelky zeretetuel, mynt leanydat,
 Mykort ideye vagyon az meg fedefnekh, myndenyket egyenlew
 kepen mynt eſmeretleneket meg fegyed, demaga haragodba,
 134 myndenkor az irgalmaſſagrol, meg emlekezzel, hog ſemy ok||on,
 30 kegyetlenſegre haragbol auagy gewlewſegbawl ne indutaſal,
 Az monofornak nag ygyeth auag az fororoknak eluegezeſer||e,
 tenen akaratod zerenth ne legh hertelenkewdew, hanem twb
 fororoknak, es az iobaknak akaratyok, myndenkoron oda yarul-
 yon, Ne legy kwnyw hynned myndeneknekh mondaſat, Mert
 35 az kwnyen valo hytel, auagy hywees, elmenek kwnyw voltat
 yegzy, Soha ne leletelſei meg ehnytetetlen nyeluwnek, Neh
 zegyentelen zemewnek, Ne torkos, ne rezegés, Vgy ekelyhed
 meg tenenmagadath lelky iozagokual, Vgy erwlyteſel meg io

erklwclzkwel, hog myndeneketh zentfegednek, es eletednek myelkedetuel es peldayaua, keehz legy tanytanod, hog imaran myndenektwl, lelky iozagoknak peldayara vettefel.

Mely zer tartas legen az nyayafkodafban
Cap IX

NEh legyen ighen kemeny nyayafagod, sem gyanos bezel-
lefyd, noha lelky atyad, atyadfya, es zent zerzetes legyen,
mert ember es gyarlo lelkes alath, oly hamar el vez ha erwfen
nem wryztetyk amy draga es haznos, Az zent kalmarkodafban,
semikepen az ewrdwg valamyth ne lelyen, hogy az honnan haz-¹⁰
nalat, onnan ne esmertessekh vezedelm, Sem egy testy zerelm,
hanem lelky kwzytebbe yewyen, az se legyen fewlwte zoros,
Merth az lelky dolognak kezdety, hanem leyend erth hozza
vygyazas, Zokoth vtanna kwuethkwz||ny testi valamy, Byzony¹⁵
elnem veztehglem, hogy fokak kwzwt zokot tewrtenny, azzony-
alaty gyarlófagnak bodogtalan nyaualyafaga, Az leleknek buz-
gafa alat, Az igen erws zereteth alath, ha ert erkewlcznek
wryzety az zanak nem vettetyk, hog nyeluene myata senky
ne vetkezek, ha zolafnak fokfagaua elend, Inneten leghotan
buyafag tetemenzerent rutfagos mondafzerent bodogtalanfagos, az²⁰
lelekbwl es az zeretebwl zyletyk, Anakokaert zerelmes lea-
nym, azon kerlek, arra ytlek, Azt paranczolom nektek, hog kyk
xp̄usnak hazafagara vattok meg gywrwzuen, kynek az ty tyz-
tafagtoknak hytet fogatatok, mely cristusnak meg efkes alath
fogatatok, hog ewlwle meg valua, eg zeretwth sem akartok²⁵
esmernyetek, meg ha zent ianos baptistához hasonlattaneyek
erdemzerenth, se keuanyok tekenteny, hygyetek nekem vennek
myndenewnnen byzonfagewtnek, hog semi ferfyunak vezedelmeſb
azonymbernel, es azoniembernek ferfyunal, Mynd az kettw zal-
ma, mynd kettew zen, Mereſegel mongyam oh iftennek templomy,³⁰
zentleleknek edeny, iftenek zentelteteth epwleſy, ha zerelmes
ewryzetuel meg nem oltalmaztatnak, bordelyaa leznek, es el
uetetyk az ily nemes ewrizny le twth alath, ez nagy dragalatos
kencz, az tyztafagnak megh lelhetetlen ekeſſege, ha az zwnetlen
olalkodo wrdewg akar mely alkolmatlan zeretetnek vekony ha-³⁵
ſade||koczkyan tekentefet beuethety, Anakokaert mynden oltal-
mal, ewryztesek az zyw, hog az or, benemenyen hog az kobor-
laſth el né vegye, kyt semikepen meg nem lelhetny, Hygyetek¹³⁶

nekem vennek, hog papoknak es zerzetteffeknek kwrnywl gyew-
 lekzwz ferege, azzonyalatoknak nyayafagabol mynden zentfegeth
 ky wznek, Meg gyonyanak mynden fororok, mynden honapba
 ketzer auagy twbzw, tytkon valo byneyt, es istennek testenek
 5 zent comuniouaual meg erwlytuen, hadakozuan vytezkepen, az
 wrdwgwknnek varaba bemenyenek, Ez vylagon halando emberek-
 nek femi haznalatofb, femi iduefegesfb, mynt hog az bewn megh
 twkeluen, legottan az zent gyonafnak oruoffagat, elne halogafa,
 Az oruofok es azth byzonytyak, mynden korfagnak sebeyt az
 10 teftrwl eluetetny, f hamikor tamadnak az kezdefeben segedfeg
 leyend.

Mynemew zert kelyen tartany az ferfyakhoz
 ielwfwl az zolafban Cap. X.

AZ azzonyallathoz ferfyunak zaua, az wrdwgnnek twzes nyla,
 15 Es az ferfyu nyelue, merget ad azonyalatnak, merth az hatalmas
 wrdwg, az nyomoru zyuet meg febhety, keferteteknek nylayual
 buyafagnak buzgofagaua, Ezek az halalnak ablaky, melyek ha
 [benemtetet] be nem zarlatatnak, leg ottan az kegyetlen halal
 be megyen, Az ferfyu akar my dolgos legyen, auagy soha
 137 elwted ne yelewnyek, auagy az lata||fa az ty lataftokat meg
 yyeze, mykepen az retenetes tengeri czoda, Anakokaerth en ze-
 relmes leany, ha ketelenfegbewl zykfeg leyend ferfyual zolny,
 az ablakoczkan altal vont foporlah, monnotoknak orczayat be
 fegy, es ne legyen zabad latny, amith nem ylyk keuany, Az
 25 zentfeg semy magamentest ne fogyon, Daud latafaban megh
 fogatek, Dyna kymenuen hog neezne [latafaba] latatuan meg
 rontatek, Azmynewn testewinknek mynden yndulatybol tanyta-
 tunk, hog ez ksfalkodafban nem remenhetywk az gywzwdeelmeth,
 hanem csak az el tauoztatafbol, Ty kwzwttetek ha lehetfeges,
 30 az ferfyurol semikepen emlekezeth ne legyen, Anal ynkab hogy
 nem mynt hynedh, vygad az wrdewg, hog az zwz zwben ferfy-
 unak emlekezety forogyon, Semy mereg artalmafb azzonyalat-
 nakh, mynth ferfyuhoz valo keuanatoffag, akar my okbol tama-
 gyon, Oh yay az tytermezetteknek tulaydonfaga, zentfegesfb
 35 azzonyalat fwlwteb honem yleneyek mondany, ha akar mely
 igen lelky ferfyuhoz zerkezewlend, termezety wztwkelefebwl,
 Vegre hayol, ha az ferfyuban az yamborlag megh fogyatkozan-
 dyk, Touab ewrdwgnnek okos fogafy, es wrwkh halalnak iegye

az lelky amyafag, es lelky fyufag, mely yghhekel, wkwzwtwk
 elnek, az leleknek foporlaya alath, az ferfyak es az azzonyala-
 tok, Mynden ayandekoczkakath, es gyanos leueleczekeket, mynth
 mynth buyaafagnak kwuetyth, nektek attokh alat, es wrwkh ||
 halalnak kenya alath meg tyltom, Hygyetek en zerelmes leanym 138
 enekem vennek, hygyetek, ky myndenwkrwl byzonfagoth vwtem,
 hog benem rekeztethetnek az kylfw erzenefegek, embereknek
 tolyakozafy kwzwth, ha zyn vetetyk az zwmnek eleyben, nem
 lehet hog az zem ne lafon, mykepen es hogy az fwl nehalla-
 naya az zwngefth, Azert az veztegfegben es az czelekedefben 10
 az gonoz gondolatok eltaoztatnak, kyk mynket iftentwl el va-
 laztnak, Anak okaert kerlek tyteketh es yntlek, hog csak az
 zent elmeknek zauyt akaryatok halgatny, Es ne egyebeket
 hanem csak tyzta es tiztefegecs orczakat, melyeket az zent bwy-
 twk meg wztwueryhtenekh, ilyek nektek neznetek, Ezenkepen 15
 ritkan az ferfy elwtetek ielenyek, ezenkepen ritkan legyen az
 ferfyrol emlekezet, hog az ty leanczayd az ferfyuy tulaydonfa-
 got ne tугyak, Sewtmeg hym oktalan alath, az ty clastromtok
 hataraba benemenyen, hog mynden ferfyurol valo bezednek
 oka meg zwnyek, Oly tyzta es zep bezedeket mynden bezetekbe 20
 az ty zent zatok zolyanak, hog az emberi zwletefnek auagy
 eredetynek mogyat, az ifyv zwzeknek zyuek ne tугyak, Azert
 en zerelmes leanim kyk be eskwtetek, ighen czelekegyetek,
 wrwlyetek mert tehetfegetek vagyon, Nam tyteket sem ferfynakh
 gongya, sem fyaidnak, sem haz ezkwzneke gongya meg nem 25
 bant, Ez vylagy dolgokat vgy zyue||tekbewl ky wzzetek, hog 139
 semikepen hozatok ne yuffon, amyty myelnek ez vylagban, csak
 az ty wõlegbentek xp̄us, az ty erws wlclgetestekuel gyewnyewr-
 kwgyek, Czak tymagatok az ty iegyestekuel auag zent leecze
 oluaffafokban, auagy zent gondolatokban, vele egyetembe beze- 30
 lyetek, es w ty veletek.

Az weztegfegrewl tyzen egyed Capitulum.

Iftennek valasztot matkay, ty kwzwtetek soha masnak ele-
 terwl vetekedes ne legyen, had maragyon ifteny meg kerde-
 zesnek mynden iteleth, Az ty byneyteket esmeryetek meg, ty 35
 vetkeyteket fyrafatok, Myndenteknek elete zentfegnek peldaya-
 nak latafek, auagy tessék, Myndeneknel magatokat gonozbaknak
 alyczatok, Az tyztafag vgy zerkezek az ty elmetekhez, hog

gondolny meltatlan legyen es hynnye bewn legyen, twletektwl
 megh valua, Valamely embert bwnt tehetny, ha valakyt halan-
 dotok valakytwl ragazmazny, mezze twle futuan hagyatok my-
 kepen az kegyoth, hog magat meg zegyenuen, tanulyon egye-
 5 beknek dolgayrol halgatny, Nemely azzonkaknak zokot yl
 erkwlezwknek lenny, gyakorta, hogh koronked czaczoguan, femy
 tytkokh ne legyen amyth halnak, fwt gyakorta amyt nem tud-
 nakh ky mongyak, es femy gonoz peldara valo okot nem tudnak
 veztegfeguel tartany, yde stoua auagy zoluan artalmas igeket,
 10 Auagy haborufagoth zerezuen auag veztek halgatoakat nemelye-
 140 ket ragalmasag||ra yndytnak, auagy az gonoz mondafokat, ioua
 hagyak erwlytik, hogh kettws vetekre bynefewknek leletessenek,
 Ez istennek zolgalo leanynak egyben gywlekezeteben, mynden
 azzonyembery gyarlofagh ky wzefek, zent iakabnak ew bezedy,
 15 gyakorta ty zyuetekben forogyon, Valaky alytya wmagat zer-
 zetefnek lehny, meg nem zabolazuan az w nyeluet, de el hy-
 tetuen az ew zyuet, annak hytflagh az w zertzety, Azerth az zent
 zertzet nem lehet az czaczogokwzwt, kyk soha nem vezteghet-
 nek, sem magokat meg tartoztatni az haznalatlan bezedektwl,
 20 Mert ebwl meg tanuluan az kyetlembe az zenth atyak, nag zere-
 tetuel meg tartyak az zent veztegfegeket, Vgy mynt zent
 gondolatoknak okath, Annakokaert azt akarom zerelmes leanyam,
 hog az ty conuentetekben, ez meg twrhetetlen erwseg lakoze-
 k, hogy mynden eyel, az meg mondot completa horayanak vtanna,
 25 az nag myse vtanyg, az zent veztegfegek meg tartafanak, hog
 az te nyeluednek istent dyczerny engetefek, alkolmasidwkor,
 es haznalatlan bezedekh myndenestwl elmetefenek, Az egyhazban
 ifteni dyczeretre zertzetet karban, Az dormitoriumba, az refek-
 toriomba, az kerengwbe, soha zolni ne legyen zabad, hanem
 30 czak azokat kyk istennek dyczeretyre vanna zereztetuen, hogy
 ymar az idw, es az hely, az ty zertzettefteknek predikalyak
 zentfeget, es az czaczogoknak twredelmefegeth zerezzenek, es az
 141 ty tarlafagtoknak kwzyben be men||ny zent keuanlagokat ynde-
 czanak, es az keuanlagok az menyeyekre indultafanak, Az ha-
 35 zuklagot mynt az poklot, ki wzetek, Myndenkoron auagy ifteni
 zolofmak, auagy zent kwnyueknek igey, az sororok kwzwt es
 az ywueuenyek kwzwt kwzbe elw hozatafanak, ha valamykor az
 azzonkak az wferyekrwl, fyayrol, ruhakrol, es es vylagy hyu-

fagokrol czaczoguan, mynth zokafok nekyk, ha zolandnak, leg-
 ottan az wbezedy el twrefenek, legh ottan az haznotlan es artal-
 mas bezed, az ifteny bezednek helt agyon, ha az ifteni bezedh
 eleue nem hozatyk az ily bezednek, byneynekh vlatatoflagara
 az ablak berekeztetek orczaya elwt, es az gyors futamas by-⁵
 zonyha az belfw zentfeget, Azert az testnek semi kylfw rezen
 ky be megyen az elmet gondolatokual megh nem bantya, ha
 az ifteni gondolatokra adatyk, Rytkan gondoltatyk az elmeben
 valamy, melyet az kwlfw erzenfegek be nem boczatnak, Ezek
 az ablakok, ezek az aytok, kyk ha benem nem rekeztetend-¹⁰
 nek, az halálnak nytua vagon az bemenet, es nem megyen be
 hanem csak hallara.

Az ifteny gondolatnak edesegerwl XII. Cap.

Anak okaer csak az leanyok, es azonyokh az en vramnak
 jegyefy, ben lakozok semit ne [wryzenek] erezyenek, hanem csak¹⁵
 az kegyes iesuft, Ez paradyczomot csak ew magok byryak, holoth
 edes es vygafagos nyugodamual, az meg mondhatatlan zentha-
 romfagot nezek, az zent yrafokban, az angllaly karok kwzwt¹⁴²
 legyenek, az w edes eneklefy kwzze elegiwlienek, az egyhazban
 enekeluen, az ifteni tytkokat, tanyha meg elmeeth az zent²⁰
 patriarchaknak es az regy zent atyaknak engedelmeffege, Az
 zent prophetaknak ymatfagy, edes gondolatual az zyueth fel
 geryezzek az meg igerth bodogfagra, Az apaftaly tanytafok az
 hytnek mynden zentfeget megh nyfak, Az euangyelyomok[nak]
 myndenkor mynth az twkwr kezekben tartafanak, Az zent mar-²⁵
 tyrok, ez vylagnak mynden haborufagy, es ez habos tengernek
 ew fergetegyth, az wrdwgy mynden czalartfagyual, es ewrdw-
 gwknek meg bantafyth tanyhanak meg nyomodny, Az cfello-
 roknak dragalatos aytatoflaga, az ifteny zwntelen gondolatra,
 kyuanfagynkath kyzerycze, Az regula zerent valo eletre, megh³⁰
 tanohon az baratoknak czodalatos nyayafaga, Meg twrny az
 azzonyallatnak termetetenek mynden gyarlofagath, es az zent
 zwzefegnek fogadafat meg tartani, dragalatos zwzeknek zwze
 mynd az twb zwzekuel myndenkoron megh tanohon, Oh bodog
 tarfag, Oh bodogog vatok ty ha ylyen es ylnagy ayandokrol³⁵
 halallatlanok nem leztek, Byzonial bodogok vattok, ha az ty
 meltofagtokat meg esmerytek, kyk myndeneknek kyralyanak es
 vranak, nemes kyralne azzoniok hazafakzerent vattok zerkez-

tettek, mykor akarangyatok erdemlytek vennetek az kyt az angialok keuannak latnya, Ith azon kerlek az ty elmetek vygyaz-
 143 yon, Az angya||ly karokban, It tanulyatok zenteknek tarfalagi
 kôzôt lennetek, hogi az vtan, az testnek kymulafakoron, ty
 5 elwtôkben mynd esmerôynek vigak, es wrôluen elwtwkben fuf-
 fanak, ha igy teendetek, semi tinektek edesb, semy wruendetesb
 mynt ez ily vendekfegben lennetek, Ez ily nemes etkekel meg
 elegitetnetek, melyeket ha ezer meg kostolandotok, mynd ez
 földwn valok keferwknek lattatnak, Bizoni azkoron az elastron-
 10 nak berekeztefe, kyt meg vnnak az budoso es elteuedet elme-
 ywk, nektek igen nagi dychwsegnek kezd lattatnya, Azert az
 bizonfag wôt vennek, aytatofon nektek tanacz adonak, hygyetek
 io leany, ha ezer meg kostoltatok, meli edes az vr isten,
 kihez iaruluan ezt meg halhatyatok ewtwle, Iwetek el, es myn-
 15 den iot mutatok tynektek Es akoron olyakat mutat nektek,
 melyeket fenkik, hanem csak az meg zokot lelkek esmernekh,
 Tudom mit zolok zerelmes leany, mert hogi az en bolondsa-
 gomat zolyam, En emberke, eluetet es hituanfag, istennek w
 hazaban, meg ez testben eltemben, gyakorta az angialoknak
 20 kariban voltam, ez testiekben semit nem erwzuen sok heteczaka
 az isteny latafnak nezesetwl, Sok napoknak idôyének vtanna,
 Iwuendônek tudoya, az testben boezatatuan firok vala, Mely bo-
 dogsfagom vala ot lactomban, mely mondhatatlan giwnwrôfeget
 erzek vala, Bizonfagom az zentharomfagh, kyt latok vala, nem ||
 144 tudom menemw lataffal, tanu bizonyok az zent angialok, kyk
 ielen valanak, Bizonfagom az en lelki esmeretem, ky ilyen nagi
 iokal gwnwrkôdik vala, Az ilyen nagi istenni edeskedesfre ke-
 uankozni, nem tehet az zw, ki ez velagi zorgalmatoffagokual
 rakua, de zwkfeg hogi ez velagnak meg halyon, es csak istenek,
 30 az zent gondolatoknak miatta es kyuanfagynak miatta zerkezek,
 Azert zerelmes leany [agiatok halat] atyatok hazat, es az
 secular ruhakat hagiatok el, Mert az zerzetes neuet fel venny
 embernek, keufet haznal, ha az nyaualias lelek azokat, az kik
 ezuelagban vannak keuanya, es amelyeket el hagiôt vala, ky-
 35 uanfagaval meg vegie, Mer lotnak az w leanyual es feleségeuel,
 mykoron fodomabol ki iwue, paranczoltatek istennek angyalatol,
 hogi hatra ne tekenezenek azokra kyket iartokban el hattanak
 vala kynek felesége azzoniallatoknak zokafazerent, kyk min-

denkor ellenek valot keuannak, az parancholatnak ellene teuen, legottan valtozek fo ozlopa, Azert ezek tanihanak tyteket, mely kennal giwtretendwkh azok, kyk ezuilagi hywfagokat [kynay] keuaniak az monofitorokban, Mert leznek erzeketlen fo ozlopa, vgi hogi az menyey edeffeges gondolatiban, femyth ne erezhe-⁵ fenek, hanem maragyanak ez velagnak keferwfegeben, az kyk ez velagnak elnek, Annakokaert zerelmes leanym, aty monofitorokat feerre valazyatok, holot meg haluan ez velagnak, ees || az w keuanfagynak, cristufual csak magatok, cristuffal oth el te-¹⁴⁵ metuen maragiatok, miglen feltamaduan ew vele meg ielentek¹⁰ az dyczöfegben.

Az dragalatos ruhanak megvtalafarol, c. XIII

Az dauid pphetanak bezedé semikepen rolatok nemondafek, Az ő leany meg zepwltek kwrnól ekesytetek mikepen az templomnak hafonlatoffaga, Es kyuól megfeierwltetnek mikepen¹⁵ az koporfok, kyk az arantul fenelnek, belől rutfagofok es vndokok, rakuak halotaknak dwgeyuel Tökelleetlen az azzonyallatoknak keuanfagok myndenkoron az ruhakban, myndekoron az aranban nemes kwuekben, es kölfw ekeffegekben vetykh diczwfegeket, Nem eleg wnekik az természetől valo keuanfag,²⁰ hanem okokat kerefnek az keuanfagnak meg twkellefere, Mykepen ilyk hozad az arany es az ezwf, Mire magaztatol fel az poztonak zepfegeben, Nemdeie mynden test hamu es zena, de hogi bizonban mongiam, rothadatoffagnak remek fewlde, fergeknek etke es dohofagos gane, My czodalny es diezerny²⁵ valo dolgoth esmerz tebened, Nemdee noha diezertetyk az giwngwknek es erzekeknek dragalatoffaga, melyet neki az természet adot, demaga myndenkoron esmertetel hamu, zena es vndok gane, fertezetes magbol zarmazot, Oh mikor akarnad magadat nezned azzonyallatoknak nyaualyafaga, mely || igen¹⁴⁶ zegienlened az testben, melyet te ilyen nagi ekeffegel bwczölz, mert az baromnal es az földi bestyeknel, auagi hafonlatos vahgi, auagi alab valo vagi, Belwl vagion honnan diezkegiel nem kwuól, Ez ilyen ruth edenbe kenézet tartaz, melyet nagon kel tiztelned es nagi wrizetel tartanod, Semit ne gondoly az twrendw³⁵ edenre ha rut abrazu legien kiuól, mikor belwl legien nemes es zep, azmi titkon benne vagyon, es ep legien amy benne tartatyk, Anakokaerth zerelmes leanym, kik vattok az wrwk

kiralnak iegiefy es leany mynden diczwfegetek legien tynektek
 belől, Wlyetekh az wő legennek iogiara, nem kwlfő ruhazatban,
 hanem belső ifteni zeretetnek aranyaua, meg aranyasztatoh
 ruhayaban aranyas peremwkel, az az ifteni zeretetnek paranczo-
 5 latyual Legien az ruha mynd kőrwł megh kwrnyekőzōt kőlwłb
 kwlwłb zynekel, Vgi hogi az wltőzetekben az lelki iozagokban
 femy elne fogyatkozok, legyenek az ty rubaytokon mirra neuw
 nemes keneth, gutta io illatu nemyfanak magua, es kassia neuw
 oruofag, hogi az lelki iozagoknak es io eletnek illatyara, ez
 10 vilagbol az twb zwzek az ty zentfektekre hozatok fuffanak, Ez
 ilyen tizteffegbe giwnőrkwgietekh, wrők keralnak leany, merth
 ha tyteket az kylfw ruhanak giwnőrkwtet keuanfaga, ha ki iőuen
 ez vylagnak pompafagabol es wrdōgnek hazabol, es az ty nepe-
 teknek gonofagibol, es atyatok hazath myndenestwl el nem fel-
 147 letetek, fel magasztatuan magatokat || zuleyteknek meltofagokbol,
 az testnek zarmazafabol auagi ez vilagnak hyufagibol az fwldh-
 nek elmulando parayaban, legottan fel keluen az hatalmafagos
 kiraly rea wedwzuen tomporara az ew ket elw twret, az w
 iogiaual meg sebefytuen titeket, mynden felwl ki wzōn tyteket
 20 az w satorabol, es az vtan ky wzteket, az ty iftenteknek ha-
 zabol myndenek megh meuetnek es mondnak, Az babilonianak
 nyaualyas leanya, ky nem wete iftenth segetsegenek, ymar
 veztegh wl es sir, mikor meg emlekőzōl honnan ki wzetel.

Az vtolfo iteletnek ezeben iutafarol Cap.

25 XIII.

Azert zerelmes leany, alyczatok magatokat ez velagon
 ganeoknak, es ez velagnak zemetynek, hogi az ty iegiesteknek
 kellemetefek lehesetek, Semy ez velagi pompafag hozzatok ne
 ilyek kiknek elene mondostatok az kerezteles koron, kyk ez
 30 vilagnakes ellene montatok, wrdōgnek es ew pompafagynak,
 kik az vtan meg erwfitetek hitnek fogadafaual, az zerzetnek be
 iwuesekoron, Soha femi bezed twletek nelegien, nemzetfegnek
 nemeffegirwl, az testnek nemebwł, Az iftennek zolgalatiaban,
 az keraly leanya legien egienlő az paraztnak leanyaua Mynd
 35 nyaian nemeffegtek es meltofagtok egi, es egietembe vagion
 atty wlegentekbwł, Ne legien vetekedes az tiztnak nagyob vol-
 tarol, de ynkab az betelyefitesnek aytatoffagarol es kyuanatya-
 148 rol, Varyatok meg az iteletnek nagi es retenetes napiat || harag-

nak napyat es nyomorufagnak napiat, holot az menyorzag az
 fwldel egyembe meg ied, Az angialok mynd az zentekel egie-
 temben rezketny kezdnek, Akoron myndennek elwte megh ker-
 deztesyk, Bwney es erdemi nyluan leznek, Myndenkoron az
 rettenetes trombita, az ty fyletekben zöngön, kelyetekfel hal-⁵
 lotak iwetek az iteletre, yme az kiraly nagyhatalmas kezel
 iôt, es myndentől zamot akar venny, Bizony megh az legkisseb
 gondolatokroles, Bizony az kwnyô es heufagos bezedekrwl es,
 hanem vatok kezek zamot adny myndenekrwl, az kilfw tòm-
 lőczben vettetek, Meg halyatok az birotol, Menyetek el atkozot¹⁰
 leanyok, az wrök tőzben, ki tetetet őrdwgnek es w angia-
 lynak.

Az ruhaknak az el vetwtenek keuanfagarol
 Cap. XV.

Iay neked bodogtalanfagos zw, es zerenczetlen lelek auagi¹⁵
 elme, ki ez ilyen rettenetes itelet napyat, naponked meg nem
 gondolia es ha meg gondolya igen bolondfagos, ha meeg es ez
 vilagiakbol, auagi az w pompafagabol valamit keuan, Egi na-
 pon se, sem egi oran ezeket ty elne mulafatok, Az haznak
 mynden falan, mynden zegleten, ez nap meg iratuan, az ty²⁰
 zemeteknek elôte meg mutatafek, ha ez lechke el nem felete-
 tik, hat az ruhanak hituan volta, tynektek gwnôrôfeges lezen,
 melyet az keueli azonkak nehezelnek, Akor az paraszt pozto, az
 barsonnal es || bibornal dragab lezen, Akoron az temerdek es¹⁴⁹
 rut goromba fő ruhak, felymekbők lenni teeznek, Bizony anne²⁵
 ektelenfeg lezen az zörből kötöt ruhakban, oly nagi temerdek-
 feg az kuklyakban rut miel zerzettekben, hagi ha az secularok-
 nak ruhay ilyenek volnanak, az io pozto giartoknak bölczesege
 rőuid napon el vezne, En zerelmes leanyom ilyen ruhak illetnek
 zerzetes azzoniokat, Nem keskeny es zoros köntös viok, Nem³⁰
 dragalatos es ekesítet poztok, vekoni fedelel fel neuelt kontio-
 kal, mikepen az paraznaknak zyuei, nem csak rea igiekőzni
 honnem mynd nala lenny, Eez ilyek nem zerzetes azzonioknak
 valok, hanem faytalanfagos kuruaknak es rutsfagos paraznaknak
 valok, Nem zőkfe az halottaknak coporóban walo dög teftynek³⁵
 ily dragalatos ez zepitet ekeffeges wltőzetekuel, Az serek nem zwk-
 segefek ilienekuel [zegienly] zегien azerth zerzetes neuet viselni,
 es ruha wltőzetuel magath czufnak mutatnia, Azert azt akarom

hogi meg holtak legietek ez velagnak, melyeth myndeneftől
meg niomotatok, iarnotok oly ektelen es nyaualyas ruhaban,
hogi ha fertezetes zemekuel illeneek titeket neznye, ynkab me-
uetsegre honnem gonoz gondolatra remwltetneyek, Mert azt val-
5 lom hogi hazudnak azok, kik diczekódnek tiztafagot tartany,
es az ruhakban simafagoth [kõuetny] kőuetnek, Anakokaert az
150 ty poztotok noha || feyer, demaga temerdek es alaualo legien
hogi az feier zyn az belfő tiztafagnak zepfeget es hituanfaga
ez fwldieknek vtalatossagat iegiezze, Ez az zerzetes azzonyok-
10 nak diczõsege, es az zerzeteseknek ynczelkedese Es ez az wrók
iftennek matkaynak iegie Ez az meg..... ||

TARTALOM.

NAGYSZOMBATI CODEX.

	Lap.
„Zent Anfelmus keëve telyes Bölcefegről“	1
„bodog azzonnak nylva kivalt dičeretiről“	35
Sent Alazatoffagnac dičereti	49
„bynefőkneec tiköre“	50
„az isten felőcnec, es zeretőkneec iőuendő bodogfagoc“ .	59
„allelőkneec ő nağ meltofagarol valo tanofag“	71
„zentfegős eletnec felyeb valo gradiča“	74
„zent Alazatoffagnac dičereti“	77
Azzoñonc ziz Marianac meñbe menetiről	84
„iras az ireğfegnek bineről“	93
„ket kerdes“	96
„a hitnec tizenket agazattya“	99
Pater n'r	107
Angali yduezleth Aue maria	110
Ayetatos iras Az ymatkozona	113
Tyzen Nylch az zywnec byne	114
Istennek tyz parančolattya	115
Heth halalos bin	115
Nyoch bodogfag	115
Eğhazy heeth zentfeeg	115
Senth lelőkneec heth ayandoca	115
N'olch bodogfag	115
Űth ertelm	115
Hath bynők	115
Kilench idegön byn	116

	Lap.
Egben kayalto bynók	116
Senth dorottya azzoń Imadfaga	116
Azzońonk ziz marianak . . . tyzenketh vřome	116
Ez may napon lõth čoda törtenek	122
Iefus Maria Bodog Azzonnak epefegeről	123
„iras az zerzetőfőkről, kik tuńan az ő zolofmayokat mon- gák	127

SZENT DOMONKOS ÉLETE.

„zent damankos patryarchanak zentfeges elete“	129
„nemely peldak zent damancos atyanknak chodatetele- revl“	236
„predicator zerzetbely regy kevzevnfeges es dychyretes bodog atyanknak eletevkevl“	245

VIRGINIA CODEX.

„kwzewnfegel valo gyonafnak abrazatyarol“	258
„bodogfagos zent ferencznek zentfeges dyczerety“	265
„zent alazatos engedelmeffegrwl“	296
„It zol az iras arol hogy mikepen teerə meg frater ber- nald elfw fia zent fer“	305
„frater egiednek sentfeges meg terese es elete“	309
„az haborufagot bekeffegel valo zenuedefrwl“	310
„It zol imar ez zent frate egyed az zent engedelmeffeg- rwl“	312
„az zent zeretetrwl“	313
„az zent alazatosfagrol vgian ezen frater egied	314
„az lelki zent iozagokrol“	316
„az. hitrwl“	317
„bodogfagos zent ferencznek rwuidenten elete“	318
Szent Ferencz Atyánk Napiara ualo Epistola	329
Az utolsó ítéletről (czim nélkül)	330
Zent apaczaknak eletekre rwuyden valo regula	335

